

Η ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

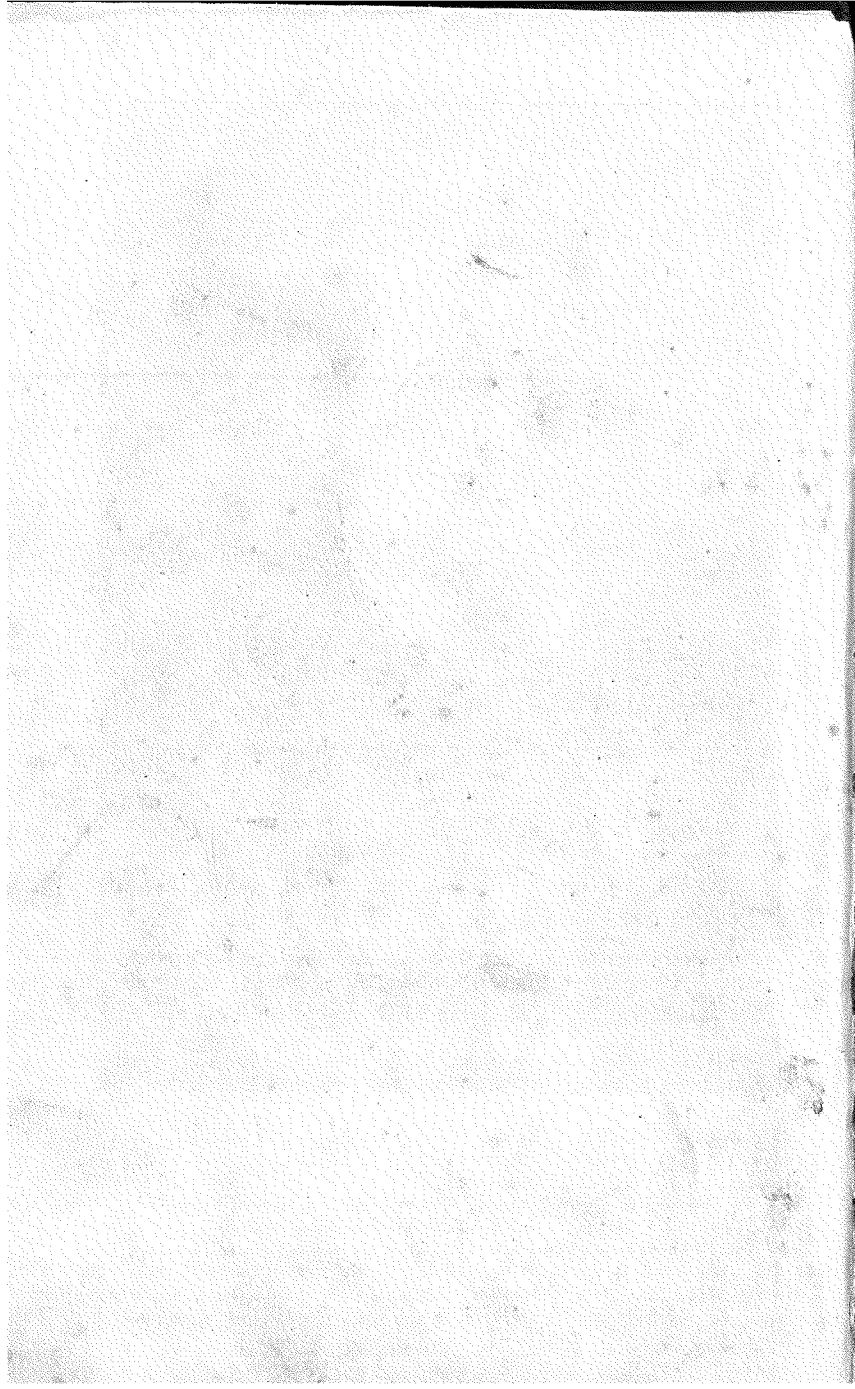
ΤΟΥ

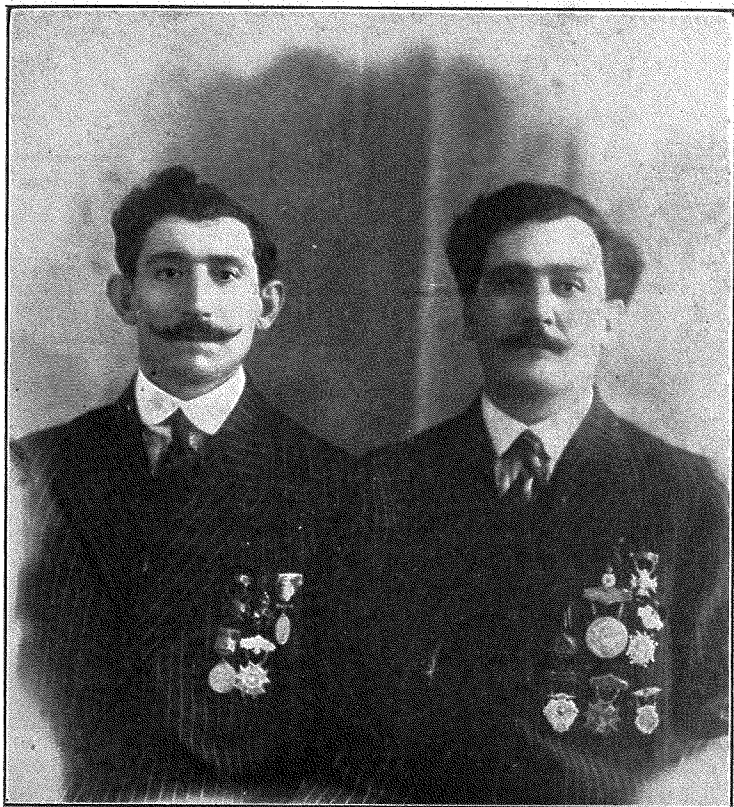
ΠΑΝΑΓΗ ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΟΥ

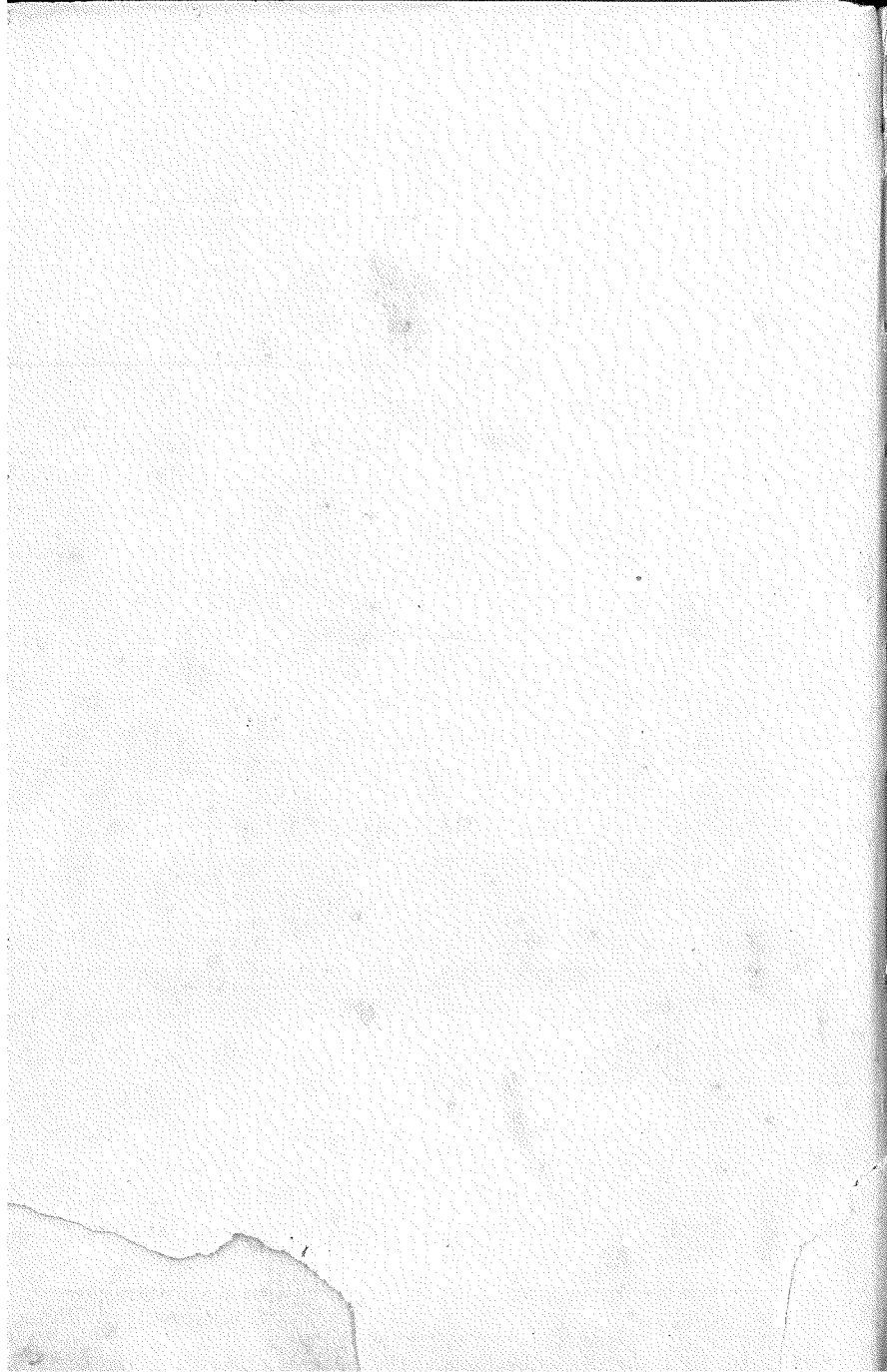
W

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν παριστᾷ τὸν Παναγῆν ἐν ἡλικίᾳ 37 ἐτῶν φέοντα τὰ ἐξῆς μετάλλια: Ἐννέα τῶν Νοτίων Δημοκρατιῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐν τῆς Ἀγγλίας ἀπονεμηθὲν ὑπὸ τῆς Βασιλείσης Βικτωρίας, ὑὸ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, δύο τῆς Τουρκίας ἀπονεμηθέντα ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Χαμίτ, ἐν τῆς Αἰγύπτου ἀπονεμηθὲν ὑπὸ τοῦ Χεδίου, ἐν Γαλλικὸν ἀπονεμηθὲν τῇ συστάσει τοῦ κυβερνήτου τῆς Γαλλικῆς Φεργάδας κατὰ τὸν πόλεμον Χιλῆς καὶ Περουβίας τοῦ 1881 ἰὰ τὴν διάσωσιν δύο Χιλιανῶν ἀξιωματικῶν καὶ πολλῶν οἰκογενειῶν, ἐν τοῦ Ἑλληνο-Ἀγγλικοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀλεξανδρείας.

*“Η άνωτέρω εικών παριστᾷ τοὺς υἱοὺς τοῦ Παναγῆ, Γεώργιον καὶ
“Ελληνα, ἐκδότας τῆς παρουσίας αὐτοβιογραφίας τοῦ πατρὸς των.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΜΟΥ

Ὁ πατήρ μου κατήγετο ἐκ Τριπόλεως τῆς Πελοποννήσου ἢ δὲ μήτηρ μου ἐκ Μυριοφύτου τῶν Γανοχώρων τῆς Θράκης.

Τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς μου ἦτο Ἀντόνιος Καλλιωντζίης τὸ δὲ ἐπάγγελμά του πλοίαρχος. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς Ἐπαναστάσεως μετώκησεν εἰς τὴν Κούταλιν (Κύταλιν νῆσον τῆς Προποντίδος, ἧς τὰ κυριώτερα προϊόντα εἶναι σπόγγοι καὶ ψάρια παστά) καὶ ἐκεῖ ἐνυμφεύθη τὴν μητέρα μου, τῆς ὁποίας τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα ἦτο Ζαχαρένια.

Τέκνα ἀπέκτησαν ἐν ὄλῳ πέντε ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τρία ἄρρενα καὶ δύο θήλεα. Τὸ πρῶτον ὠνομάσθη Μαριγώ, τὸ δεύτερον Κωνσταντῖνος, τὸ τρίτον Διαλεκτή, τὸ τέταρτον Δημήτριος. Τελευταῖος ὄλων ἐγεννήθη ἐγὼ καὶ ὠνομάσθη Παναγῆς.

Ο ΠΑΤΗΡ ΜΟΥ

ΠΩΣ ΕΦΟΝΕΥΣΕΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΜΙΑΝ ΑΡΚΤΟΝ ΔΙΑ ΔΥΟ ΓΡΟΝΘΟΚΟ ΠΗΜΑΤΩΝ

Ὁ πατήρ μου ἦτο ἐρασιτέχνης παλαιστής. Ἐπάλαιε δηλαδή τὴν πάλην τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὴν Τουρκικὴν, (ἀλὰ τοῦρκα) καὶ ἦτο ἄνθρωπος μεγάλης σωματικῆς δυνάμεως. Καθὼς μοῦ διηγῆτο ἡ μήτηρ μου, κατὰ τὸ ἔτος 1847 συνέπεσε νὰ εὗρισκεται ὁ πατήρ μου εἰς τὴν Σμύρνην ἐπὶ τινος ἰστιοφόρου ἐκ Κεφαλληνίας ὅπερ ἦτο

φορτωμένον μὲ σίτον. Τὸ πλοῖον προήρχετο ἐκ Ρωσσίας, ἦτο προωρισμένον διὰ Μασσαλίαν καὶ ἐπειδὴ ὁ καιρὸς δὲν ἦτο εὐνοϊκὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπλεύσῃ ἐκ Σμύρνης ἀλλ' ἔμεινε ἐκεῖ ἀναμένον καιρὸν κατάλληλον. Ὁ πλοίαρχος τοῦ πλοίου τούτου, τοῦ ὁποίου ναύκληρος (λοστρόμος) ἦτο ὁ πατήρ μου, διαρκούσης τῆς ἐν Σμύρνη ἀναμονῆς συνήθιζε νὰ ἐξέρχεται τακτικὰ εἰς κυνήγιον. Ἡμέραν τινὰ λέγει εἰς τὸν πατέρα μου: «Καπετὰν Ἀντώνη, ἔρχεσαι σήμερα μαζί μου ἵσὺ κυνήγι;» «Ἄφου τὸ θέλεις, ἔρχομαι» ἀπήντησεν ὁ πατήρ μου. Παραλαμβάνει λοιπὸν ὁ πλοίαρχος τὸν πατέρα μου καὶ δύο ναῦτας καὶ ἀναχωροῦν ἅπαντες ἀπὸ τὸ πλοῖον περὶ ὄραν ἐβδόμην τῆς πρωΐας. Περὶ τὴν μεσημβρίαν εἶχον ἤδη ἄρκτον κυνήγι καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸ πλοῖον ὅτε κίνδυνος μέγας παρουσιάσθη πρὸ αὐτῶν. Μία ἄρκτος ἐνεφανίσθη αἰφνηδῶς καὶ ἐπετέθη ἐναντίον των. Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ δύο ναῦται ἔσπευσαν νὰ τὴν πυροβολήσουν ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης των ταραχῆς. Ὁ πατήρ μου εὐρισκόμενος εἰς τινὰ ἀπ' αὐτῶν ἀπόστασιν οὐδὲν εἶχεν ἀντιληφθῆ. Ὅταν ἤκουσεν ὅμως τοὺς πυροβολισμοὺς ἔσπευσε πρὸς τοὺς συντρόφους του καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ἡ ἄρκτος εἶχε πλησιάσει τὸν πλοίαρχον ἐτοίμη νὰ ἐφορμήσῃ ἐπ' αὐτοῦ. «Βοήθεια, παιδιά, γιὰ ὄνομα Θεοῦ» ἐκραύγασεν ὁ πλοίαρχος. Σπεύδουν εἰς βοήθειαν οἱ δύο ναῦται καθὼς καὶ ὁ πατήρ μου, ὅστις τῆς δίδει διὰ τῶν γρόνθων του δύο ἰσχυρὰ κτυπήματα εἰς τὸ πρόσωπον ἐπὶ τοῦ ρύγχους τῆς. Παράδοξον, ἀπίστευτον, καὶ ὅμως γεγονὸς βεβαιωμένον. Διὰ τῶν δύο αὐτῶν κτυπημάτων, ἅτινα ἐπηρεολούθησε φοβερὰ αἰμορραγία ἡ ἄρκτος ἔπεσε νεκρά!

ΤΑ ΕΠΙΝΙΚΙΑ.— ΧΟΡΟΣ ΜΕ ΜΑΡΜΑΡΙΝΟ
ΓΟΥΔΙ 65 ΟΚΑΔΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΗΣ

Ἐναγκαλίζεται ὁ πλοίαρχος τὸν πατέρα μου καὶ λέγει εἰς αὐτόν: «Καπετὰν Ἀντώνη μου, σ' ἐσένα χρεωστῶ τῆ ζωῆ μου!» Μετὰ ταῦτα διατάσσει τοὺς δύο ναύτας νὰ δέσουν τὸ πῶμα τῆς ἄρκτου διὰ τῶν ζωναρῶν των καὶ ἀναρτήσουν αὐτὸ ἐπὶ τῶν δύο ὄπλων των, ἅτινα ἔφερον ἐπ' ὤμων κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον τὸ ἔφεραν θριαμβευτικῶς εἰς τὴν Σμύρνην καὶ τὸ ἐξήπλωσαν ἐπὶ τῆς προκυμαίας. Δὲν ἦτο βεβαίως δυνατὸν νὰ μὴ διηγηθῆ ὁ πλοίαρχος τὰ καθέκαστα εἰς τοὺς ἐρωτῶντας, ἀπὸ στόματος δὲ εἰς στόμα ἢ ἀφήγησις τοῦ πρωτοφανοῦς ἄθλου τοῦ πατρός μου ἐκυκλοφόρησεν ἀστραπιαίως εἰς ὀλόκληρον τὴν πόλιν καὶ πλήθη περιέργων ἐπλημμύρησαν τὴν προκυμαίαν. Ἀφοῦ ἐξήταζον τὸ πῶμα τῆς ἄρκτου ἔσπευδον νὰ ἴδουν τὸν πατέρα μου, ὅστις μετὰ τῶν συντρόφων του ἐκάθητο ἕν τι καφενείῳ. Οἱ Τοῦρκοι δεικνύοντες αὐτὸν ἔλεγαν μετὰ θαυμασμοῦ: «Μποῦ ἀντὰμ Γιονανλῆ ντήρ!» ὃ ἐστὶ καὶ τὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι Ἕλληνας. Οἱ δὲ ὁμογενεῖς ἀδυνατοῦντες νὰ συγκρατήσουν τὸν ἐνθουσιασμόν των προσέφερον εἰς τὸν πατέρα μου καὶ τοὺς συντρόφους του ἀναψυκτικά, συνεπεία δὲ τῆς ἐπακολουθησάσης γενικῆς εὐθυμίας ἤρχισε καὶ χορός. Ἐκεῖ, ἐνῶ ὁ πατήρ μου ἐχώρευε, παρατηρεῖ ἔξωθεν τοῦ καφενείου τοποθετημένον ἕν μαρμαρίνον γουδί, ἐξ ἐκείνων ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐκοπάνιζον τότε τὸ ἄλας. Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τοῦ χοροῦ καὶ τῆς γενικῆς τρέλλας ἀρπάζει τὸ γουδί, τὸ θέτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ ἔχων τοιοῦτοτρόπως τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ἐξακολουθεῖ χορεύων ἐπὶ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας. Αἱ ζητωκραυγαὶ ἔφθασαν εἰς τὸ κατα-

κόρυφον. «Νὰ μᾶς ζήσης, Καπετὰν Ἀντώνη, γίγαντα» ἐκραύγαζεν ὁ λαός. Ὅταν τῆ αἰτήσῃ τοῦ πλοιάρχου ἔπαυσεν ὁ πατήρ μου νὰ χορεύῃ ἑκαθέσθῃ πλησίον τοῦ πλοιάρχου διὰ νὰ ἀναπαυθῆ καὶ ἀφῆκε τὸ γουδι πολλοὶ ὁμογενεῖς καθὼς καὶ Τοῦρκοι καὶ Ἰουδαῖοι τῶν ὁποίων ἡ περιέργεια εἶχε κορυφωθῆ ἔσπευσαν νὰ φέρουν μίαν πλάστιγγα καὶ ζυγίσουν τὸ γουδί. Μῆτε περισσότερον μῆτε ὀλιγώτερον, ἐξήκοντα πέντε ὄλας ὀκάδας ἐζύγιζε. Εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παιδιᾶς ἤρεσκε πολὺ εἰς τὸν πατέρα μου. Εἰς τὴν Κούταλιν πολλὰ τοιαῦτα μαρμάρινα γουδιὰ ὑπάρχουν, χρησιμοποιούμενα διὰ τὸ κοπάνισμα τοῦ ἄλατος ἢ διὰ τὴν βαφήν δι' ἧς βάπτομεν τὰ δίκτυα (πλεμάτια) τῆς τράτας.

Ὅσάκις λοιπὸν ὁ πατήρ μου συνδιασκεδάζων μετὰ τῶν φίλων του ἤρχετο εἰς εὐθυμίαν, συνήθιζε νὰ θέτῃ μαρμάρινον γουδί ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ νὰ χορεύῃ.

Οὕτω λοιπὸν τὸ ἐν τῷ καφενεῖῳ τῆς Σμύρνης εἶδος τοῦτο τοῦ χοροῦ ὅπερ ἦτο πρωτοφανὲς εἰς τοὺς ἀποθανεμάζοντας τὴν ρώμην του ἦτο δι' αὐτὸν μία ἀπὸ τὰς συνήθεις διασκεδάσεις του.

Ἡ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΣΣΑ ΤΗΣ ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπῆλθε καὶ τὸ τέλος τῶν ἐπινικίων καθότι ὁ πλοίαρχος ὑπέδειξεν εἰς τοὺς συντρόφους του ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ἀνέλθουν ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὅπερ καὶ ἐγένετο τοῦ πλήθους προπέμποντος καὶ ζητωκραυγάζοντος αὐτούς. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τοῦ καιροῦ βελτιωθέντος ὁ πλοίαρχος διέταξε τὸ πλήρωμα νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ πάντα πρὸς ἀπόπλουν διὰ τὸ μέγρι Μασσαλίας

ταξειίδιον. Ἐνῶ δὲ τὸ πλοῖον ἠτοιμάζετο νὰ ἀπάρη, φθάνει δραμαίως μία λέμβος καὶ ὁ διευθύνων αὐτὴν γνωστοποιεῖ εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι κατὰ διαταγὴν τοῦ Πασσᾶ τῆς Μυτιλήνης ἔρχεται νὰ τὸν παρακαλέσῃ ὅπως διευθυνθῇ εἰς Μιτυλήνην ἵνα γνωρίσῃ ἢ Αὐτοῦ Ἐξοχότης τὸν Καπετὰν Ἀντώνην καὶ ὅτι θὰ πληρωθῇ ἀποζημίωσις εἰς τὸν πλοίαρχον διὰ τὴν καθυστέρησιν. Ἀπαντᾷ ὁ πλοίαρχος ὅτι δέχεται τὴν πρόσκλησιν, μετ' ὀλίγον δὲ τὸ πλοῖον ἀπάρει, κάμει πανιὰ καὶ πανηγυρικῶς σημαιοστολισμένον ἀφήνει τὰ νερὰ τῆς Σμύρνης μεγάλου πλήθους ἐπὶ τῆς προκυμααῖς ἀποχαιρετίζοντος αὐτὸ διὰ ζητωκραυγῶν καὶ κινήσεως μανδηλίων. Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας περὶ ὄραν ὀγδόην τὸ πλοῖον ἠγκυροβόλει εἰς τὸν λιμένα τῆς Μυτιλήνης.

Ἡ ΑΦΙΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΜΟΥ ΕΙΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΝ

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ὁ Πασσᾶς ἔστειλε πολυτελεῖ λέμβον ἣτις παρέλαβε τὸν πλοίαρχον μετὰ τοῦ πατρός μου καὶ ἀπεβίβασεν αὐτοὺς παρὰ τὸ τελωνεῖον. Ἐκεῖ εὐρίσκετο καὶ ὁ Πασσᾶς ἀναμένων αὐτούς.

Ὁ πλοίαρχος ἔσπευσε νὰ χαιρετήσῃ αὐτὸν καὶ νὰ συστήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν πατέρα μου. Μετὰ θερμὴν δεξιῶσιν ὁ Πασσᾶς παραλαμβάνει ἀμφοτέρους εἰς τὴν ἄμαξάν του καὶ τοὺς ὀδηγεῖ εἰς τὸ Διοικητήριον ὅπερ ἐχρησίμευε καὶ ὡς κατοικία του. Ἦτο ἀνυπόμονος νὰ ἀκούσῃ ἐκ στόματος τοῦ πατρός μου τὰ κατὰ τὸν φόνον τῆς ἄρκτου ὁ δὲ πατήρ μου ἱκανοποίησε τὴν περιέργειάν του ὅπως ἠδύνατο καλλίτερον, διηγηθεὶς εἰς αὐτὸν τὸ περιστατικὸν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Μετὰ τὸ γεῦμα

γνωστοποιεῖ ὁ Πασσᾶς εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι ἐντὸς δύο ἡμερῶν πρόκειται νὰ τελεσθῇ πανήγυρις εἰς τὴν κοινόπολιν Μόλυβος καὶ ὅτι ἀναμένει παλαιστάς τινας μέλλοντας νὰ παλαίσουν κατὰ τὴν πανήγυριν, προσκαλεῖ δὲ εἰς τὴν πανήγυριν τὸν πλοίαρχον καὶ τὸν πατέρα μου.

«Ἐξοχώτατε» λέγει μετὰ προφανοῦς στενοχωρίας ὁ πλοίαρχος, «λυποῦμαι διότι μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνω περισσότερον καιρὸν ἐδῶ. Καθυστέρησα ἐπὶ ἓνα ὀλόκληρον μῆνα εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ οἱ ἔμποροι περιμένουν ἀνυπομόνως τὸ φορτίον εἰς τὴν Μασσαλίαν.» Ἄλλ' ὁ Πασσᾶς ἐπιμένει. «Καπετάνιο» λέγει σοῦ δίδω τριάντα λίρας τουρκικὰς ἀποζημίωσιν διὰ πέντε ἡμέρας καὶ ἂν χρειασθῇ νὰ μείνης περισσότερο πάλι θὰ σὲ ἀποζημιώσω ἀναλόγως. Εἰς τὸν Μόλυβον, ὅπως σᾶς εἶπα θὰ γίνῃ μεγάλο πανηγύρι εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι καὶ παλαισταὶ Ὅθωμοανοί. Θέλω λοιπὸν νὰ θάλω τὸν Καπετὰν Ἀντώνη νὰ παλεύσῃ μὲ αὐτούς, καὶ ἔαν τοὺς νικήσῃ ὅλους θὰ τοῦ δώσω πολλὰ δῶρα.»

Πρὸ τῆς ἐπιμονῆς, τέλος, τοῦ Πασσᾶ, ἀναγκάζεται νὰ ἐνδώσῃ ὁ πλοίαρχος λαμβάνων καὶ τὴν ἐκ τριάκοντα Ὅθωμανικῶν λιρῶν ἀποζημίωσιν καὶ διὰ τινος τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Πασσᾶ στέλλει μίαν σημείωσιν εἰς τὸ πλῆρωμα τοῦ πλοίου εἰδοποιοῦσαν αὐτὸ ὅτι κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Πασσᾶ θὰ μείνῃ μετὰ τοῦ πατρὸς μου ἔξω ἐπὶ μερικὰς ἡμέρας.

Κατευχαριστημένος ὁ Πασσᾶς παραθέτει πλοῦσιον καὶ πολυτελὲς δεῖπνον τῆς εὐωχίας διαρκεσάσης μέχρι αὐγῆς. Τότε μόνον διέλυσεν ὁ Πασσᾶς τὴν εὐωχίαν συστήσας εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ τὸν πατέρα μου νὰ κοιμηθῶν ὀλίγον ἕως ὅτου ἐτοιμασθῶν αἱ ἄμαξαι διὰ τὸ μέχρι Μολύβου ταξείδιον.

“Όταν ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ παρασκευασθὲν δι’ αὐτοὺς πολυτελέστατον δωμάτιον καὶ ἔμειναν μόνοι λέγει ὁ πλοίαρχος εἰς τὸν πατέρα μου: «Νὰ σὲ ἰδῶ Καπετὰν Ἀντώνη. Νὰ μὲ θγάλης καὶ ἐδῶ ἀσπροπρόσωπον.»

«Μὴ φοβᾶσαι καπετάνιο μου», ἀπαντᾷ ὁ πατήρ μου, «καὶ ἀφοῦ μᾶς ἐβοήθησεν ὁ θεὸς καὶ ἐσκότωσα τὴν ἀρκούδα, θὰ τὰ καταφέρω νὰ νικήσω καὶ αὐτοὺς τοὺς μεχλιβάνηδες.»

Εἰς τὸν Μόλυβον.—Οἱ Τούρκοι Παλαισταὶ καὶ ὁ Θριαμβὸς τοῦ Πατρὸς μου

Περὶ τὴν δευτέραν μεταμεσημβρινὴν ὥραν τῆς ἐπομένης ἀφοῦ εἶχον οἱ ἐκδρομεῖς γευματίση ἔφθασαν αἱ ἄμαξαι καὶ ἡ συνοδεία ἐξεκίνησε διὰ Μόλυβον.

Τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἅμα τῇ ἀφίξει εἰς Μόλυβον ἤρχισε καὶ ἡ πανήγυρις. Μετὰ τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴν, ὁ Πασσᾶς ἔστειλε τὸν πλοίαρχον καὶ τὸν πατέρα μου νὰ ἀναπανθοῦν. Τὴν ἐπομένην περὶ ὥραν ἐννάτην τῆς πρωΐας ἔφθασαν καὶ οἱ Τούρκοι παλαισταὶ ἕξ τὸν ἀριθμὸν καὶ ἤρχισαν νὰ παλαίουν κατὰ ζεύγη διαδοχικῶς. Τέλος δύο ἕξ αὐτῶν ἐξῆλθον νικηταὶ καὶ ἀπεφάσισαν νὰ παλαίσουν ἵνα ἀναδειχθῇ εἷς ἕξ αὐτῶν πρωταθλητής. Ἀφοῦ ὅμως ἐπάλαισαν ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἀπεδείχθησαν ἰσόπαλοι.

Λέγει λοιπὸν τότε ὁ Πασσᾶς εἰς αὐτούς: «Ἔχω ἐδῶ ἕνα Γιονανλῆ (Ἑλληνα). Ποῖος ἀπὸ σᾶς θέλει νὰ τὸν παλεύσῃ;»

Ἡ ἀπάντησις τῶν δύο Τούρκων ἦτο ὅτι ὁ Γιονανλῆς ὄφειλε πρῶτον νὰ παλαίσῃ μὲ τοὺς τέσσαρας νικηθέν-

τας ὑπ' αὐτῶν παλαιστὰς καὶ ὅτι ἂν τοὺς νικήσῃ νὰ παλαίσουν καὶ οἱ δύο μὲ αὐτόν, μὲ τὴν σειρὰν τοῦ ἑκαστος.

Μεταδίδει τὴν πρότασίν των ταύτην ὁ Πασσᾶς εἰς τὸν πατέρα μου, δέχεται ἐκεῖνος καὶ ἡ πάλη ἄρχεται.

Ἄνὰ τρία ἕως τέσσαρα λεπτὰ ρίπτει ὁ πατήρ μου ἓνα ἕκαστον ἐκ τῶν τεσσάρων Τούρκων ἀφοῦ ἐντὸς 15 λεπτῶν ἔρριψε καὶ τοὺς τέσσαρας. Ἔρχεται ἡ σειρὰ τῶν δύο ἐπικρατεστέρων Τούρκων. Τὸν πρῶτον τούτων ρίπτει ἐντὸς 13 λεπτῶν, τὸν δὲ δεύτερον ἐντὸς 18 λεπτῶν. Τὸ πλῆθος τῶν ὁμογενῶν θεατῶν ἐνθουσιᾷ καὶ ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του ἀρπάζει τὸν πατέρα μου εἰς τοὺς ὤμους καὶ τὸν φέρει εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Πασσᾶ.

ΤΟ ΟΙΚΤΡΟΝ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΜΟΥ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΟΥ ΘΡΙΑΜΒΟΥ ΤΟΥ

Ἐνθουσιασμὸν προσποιούμενος καὶ ὁ Πασσᾶς διατάσσει γεύματα, εὐωχίας καὶ μουσικὰς, ἐνῶ ἐνδομύχως εἶχε, φεῦ!, καταδικάσῃ τὸν ἀτυχῆ πατέρα μου εἰς θάνατον, θάνατον δόλιον. Διότι ἐνῶ διέταξε τὰ συμπόσια, διέταξε συνάμα κρυφίως τὸν καφφεποῖόν του νὰ θέσῃ δραστικὸν δηλητήριο εἰς τὸν καφφὸν τοῦ πατρός μου ὅταν θὰ ἤρχετο ἡ ὥρα τῆς προσφορᾶς τοῦ καφέ εἰς τοὺς συνδαιτημόνας καὶ νὰ φύγῃ ἀμέσως ἐκ Μυτιλήνης πρὸς τὴν ἐν τῇ ἀπέναντι ἀκτῇ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πόλιν τῶν Κυθωνιῶν, διὰ λέμβου ἧτις θὰ ἀνέμενεν αὐτὸν εἰς τὴν παραλίαν.

Ἐνῶ λοιπὸν συνηθύμουν καὶ συνδιεσκέδαζον, ὁ Πασσᾶς, ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ πατήρ μου, οἱ Τοῦρκοι παλαισταὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι, ἀπευθύνεται ὁ Πασσᾶς πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἐρωτᾷ

ποία είναι ἡ καταγωγή του. Ἄπαντᾷ ὁ πατήρ μου ὅτι γενέτειρά του είναι ἡ Τροίη τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τῶν Καλλιωντζίδων. Ἐρωτᾷ κατόπιν ὁ Πασσᾶς τὸν πλοίαρχον ποία εἶναι ἡ γενέτειρά του καὶ ἐκεῖνος ἀπαντᾷ ὅτι κατάγεται ἐκ τῆς νήσου Κεφαλληνίας, ἐφ' ᾧ ὁ Πασσᾶς μὲ τὴν ἰδιάζουσαν τοῖς Τούρκοις περισσειαν εὐχετικῶν φράσεων καὶ λέξεων εὐχεται καλὸν ταξείδιον, καλὰ κέρδη, καλὴν ἐπιστροφήν καὶ ἄλλα παρόμοια. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔρχεται ὁ ὑπηρέτης καὶ ζητεῖ ἄδειαν ἀπὸ τὸν Πασσᾶν νὰ διευθετήσῃ τὴν τράπεζαν ἵνα παρατεθοῦν τὰ γλυκίσματα καὶ ὁ καφφές. Συγκατανεύσαντος τοῦ Πασσᾶ παρατίθενται τὰ γλυκίσματα καὶ ὁ καφφές, ἕκαστος δὲ τῶν συνδαιτημόνων λαμβάνει τὸ δι' ἑαυτὸν προωρισμένον. Δὲν παρῆλθον ὀλίγα λεπτά, ὅτε αἴφνης ἐνῶ ὁ Πασσᾶς συνωμίλει μετὰ τοῦ πλοίαρχου ἀκούεται γοερὰ καὶ ἀπελιπτική ἡ φωνὴ τοῦ πατρός μου:

«Καπετάνιο μου σῶσέ με! Μ' ἐφαρμάκωσαν τὰ σκυλιά!» Σπεύδει ὁ πλοίαρχος νὰ τὸν βοηθήσῃ ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ κατώρθωσεν ἦτο τὸ νὰ ἀκούσῃ τὰς τελευταίας λέξεις του διακοπτομένης ὑπὸ τῶν φρικτῶν πόνων· «Καπετάνιο μου... ὅταν μὲ τὸ καλὸ ξεφορτώσης καὶ πηγαίνεις... γιὰ τὴν Πόλι... πέρασε ἀπὸ τὴν Κούταλι... καί.. πὲς τῆς γυναικός μου ὄλα... ὅσα μοῦ συνέβησαν... πὲς τῆς πῶς πεθαίνω νικητῆς... ναί... διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος...» Αὐτὰ εἶπε καὶ ἐξεψύχησεν.

Ὁ Πασσᾶς ἔσπευσε πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ λαοῦ νὰ προσποιηθῇ λύπην, ἀγανάκτησιν καὶ ὀργὴν διὰ τὸ κακούργημα καὶ νὰ διατάξῃ τοὺς χωροφύλακας νὰ καταδιώξουν καὶ συλλάβουν τὸν ἔξαφανισθέντα καφφεποῖον ὅστις τῇ φροντίδι καὶ μερίμνῃ αὐτοῦ διεπεραιούτο ἀσφα-

λέστατος εἰς Κυδωνίας καὶ ἦτο ἐκτὸς πάσης καταδιώξεως καὶ συλλήψεως. Εἰς ἐπίμετρον δὲ ἔλεγεν εἰς τὸν πλοίαρχον: «Κοῖμα στὸ παλληκάρι! Ἄλλὰ μὴ στενοχωρῆσαι καὶ ἐγὼ ὅταν πιάσω τὸν κακοῦργο τὸν καφφετζῆ θὰ τὸν κρεμάσω μέσα εἰς τὴν πλατεῖα τοῦ Μολύβου.» Ἄφ' ἑτέρου δὲ ἔδωκε διαταγὴν εἰς τοὺς Χριστιανούς νὰ κηδεύσουν τὸν πατέρα μου μεγαλοπρεπῶς ὅπερ καὶ ἐγένετο.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΜΟΥ

Τὴν ἐπομένην τῆς κηδείας ὁ πλοίαρχος ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν ἄδειαν ἀπόπλου ἀπὸ τὸν Πασσᾶν ὁ ὁποῖος πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῦ ἐνεχείρισε χρηματικὸν τι ποσὸν μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν μητέρα μου.

Μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ὁ πλοίαρχος ἔπλεε πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν συνεπῶς ἀπεβιβάσθη εἰς Κούταλιν πρὸς συνάντησιν τῆς μητρὸς μου, διηγῆθη εἰς αὐτὴν τὰ κατὰ τὸν πατέρα μου καὶ τὸν οἰκτρὸν θάνατόν του καὶ παρέδωκε τὸ χρηματικὸν ποσὸν ὅπερ τοῦ εἶχεν ἐγχειρίσει ὁ Πασσᾶς.

Φαντάζεται ἕκαστος τὴν ὀδύνην καὶ ἀπελπισίαν τῆς μητρὸς μου μὲ τέσσαρα ὀρφανὰ τέκνα καὶ μὲ ἐμὲ κοιλιορφανον, καθ' ὅτι δὲν εἶχα ἀκόμη γεννηθῆ! Ἡμῖν ἐν τῇ γαστρὶ ἕξ μηνῶν, τὰ δὲ ἀδελφία μου ἦσαν, ἡ Μαριγῶ ἑννέα ἐτῶν, ὁ Κωνσταντῖνος ἑπτὰ, ἡ Διαλεκτὴ πέντε καὶ ὁ Δημήτριος τριῶν μόλις ἐτῶν.

Τρεῖς μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς μου ἐγεννήθη καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Κούταλιν κατὰ Μάρτιον τοῦ ἔτους 1847.

Τὸ μόνον παρήγορον εἰς τὴν θλιβερὰν αὐτὴν ἱστορίαν εἶναι ὅτι ἡ μήτηρ μου ἦτο γυνὴ κράσεως ἰσχυρᾶς

καὶ φύσεως φιλέργου. Εἰργάζετο σκληρὰ διὰ τὰ μᾶς ἀναθρέψη ἄλλως καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω τί ἠθέλομεν ἀπογεῖνῃ. Διότι οἱ συγγενεῖς μας βλέποντες τὴν κατάστασίν μας ὄχι μόνον δὲν μᾶς ἐβοήθουν ἀλλὰ καὶ ἐφρόντιζαν τὰ μάθουν μήπως μᾶς ἐπερίσσευέ τι διὰ τὰ τὸ ἀρπάσουν. Πικρὰ ὄντως εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογῆται.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ ΕΤΗ

Ἔγεινα ὀκτὼ ἐτῶν. Εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν κατὰ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὥφειλα νὰ φροντίσω τὰ ζήσω τὸν ἑαυτὸν μου καὶ εἰ δυνατόν μάλιστα νὰ φροντίσω καὶ διὰ τὴν οἰκογένειάν μας. Νὰ μὲ στείλῃ εἰς τὸ σχολεῖον νὰ μάθω δύο γράμματα, ἡ μήτηρ μου οὔτε κἄν διανοήθη. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐστερούμεθα τῶν πρὸς τοῦτο μέσων, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐφιλοδόξει νὰ μὲ κάμῃ σοφόν.

Μὲ ἐνέδυσσε λοιπὸν πολυτελέστατα καὶ μὲ ἔστειλεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἴδου ἡ ἀμφίεσίς μου: Ἐνα λευκὸν ὑποκάμισον, ἓνα βρακί, καὶ ἓνας σκοῦφος. Ὅσον δι' ὑποδήματα ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη πολυτέλεια ἦτο πέραν τῶν δυνάμεών μας, ἄλλως τε θὰ ἠδύνατο νὰ μετριάσῃ τὴν εὐκνησίαν τῶν ποδῶν.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν συνήντησα ἓνα συγγενῆ μας. Ἡ μόνη ἐκδούλευσις ἦν μοι παρέσχε ἦτο νὰ μοῦ εὐρηθῆσιν ὑπηρετοῦ ἓν τινι ἱστιοφόρῳ ἐνὸς συμπατριώτου μου ὀνομαζομένου Γεωργίου Ζαχάρου. Ἐνῶ μετεβαίνομεν πρὸς τὸ ἱστιοφόρον συναντῶμεν καθ' ὁδὸν ἑξάδελφόν τινα τοῦ πατρὸς μου ὅστις ἀπευθύνεται πρὸς τὸν συνοδεύοντά με συγγενῆ μου καὶ λέγει: «Ἐχάθη καυμένη νὰ ἐνδύσετε τὸ παιδί;» Ὁ συγγενὴς μου προσε-

ποιήθη ὅτι δὲν ἤκουσε τὴν παρατήρησιν καὶ ἤλλαξεν ὁμιλίαν.

Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὸ ἰστιοφόρον καὶ ἐτοποθετήθην ἐκεῖ ὡς βοηθὸς τῶν ναυτῶν. Ὁ πλοίαρχος, ἀνὴρ φιλάνθρωπος συμπεριφερόμετος πρὸς ἐμὲ ὡς πατῆρ. Κρίνατε μόνοι σας: Μὲ ἔστειλε νὰ κουβαλῶ νερὸ πέντε ἕως δέκα βαρέλια ἀπὸ 40 ὀκάδας τὸ βαρέλι! Βλέποντες τὸ μικρὸν τῆς ἡλικίας μου ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ναῦται ἐξεπλήσσοντο ἀλλὰ καὶ ἔμεναν εὐχαριστημένοι. Διὰ τοῦτο καὶ με προεβίβασαν. Μοῦ ἠῤῥησαν δηλαδὴ τὴν ἐργασίαν μου ἀναθέσαντές μοι καὶ τὸ πλύσιμον τῶν πιάτων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀμοιβή μου δὲν ἐπήγαινε ὀπίσω. Μοῦ ἔδιδαν κάποιον ξεροκόμματο διὰ τροφήν καὶ κλίνην ἀναπαυτικωτάτην, ὃ ἐστὶν ἓνα ντουλάπι τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευε καὶ ὡς κατοικία διὰ τὸν σκύλλον τοῦ πλοίαρχου. Δύο ἔτη διήρκεσεν ἡ ζωὴ αὕτη ἡ εὐχάριστος, δύο μόνον καθότι ὁ πλοίαρχος εὐρίσκων τὴν συντήρησίν μου πολυδάπανον με ἔστειλεν εἰς ἄλλο ἀφεντικό.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑ

Μὲ ἔστειλε δηλαδὴ ὁ πλοίαρχος τοῦ ἰστιοφόρου εἰς τὸν Γαλατᾶν ὅπου εἰς ἓν ἰστιοφόρον τῆς πατρίδος μου τοῦ ὁποίου ναύκληρος ἦτο κάποιος ἐξάδελφος Νικόλαος Τραμουντάνας μοῦ ἐδόθη θέσις. Ὁ πλοίαρχος Σουριπαλῆς ὀνομαζόμενος με προσέλαβεν ὡς μοῦτσον καὶ ἐπειδὴ ἦτο χειμῶν μοῦ ἔδωκε ζεῦγος ὑποδημάτων μετὰ πετάλων. Ἡμέραν τινὰ με ἔστειλε πρὸς τὸν μάγειρον τοῦ πλοίου με δέκα ἕως δώδεκα ὀκάδας μύδια. Ἀφοῦ ἐμαγειρεύ-

θησαν τὰ παρέλαβον μετὰ διαφόρων πιάτων ἵνα τὰ μεταφέρω εἰς τὴν αἶθουσαν τοῦ πλοίου. Κατὰ κακὴν μου τύχην βοηθοῦντων τῶν πετάλων τῶν ὑποδημάτων μου ὠλισθησα καὶ ἔπεσα. «Χτύπησες;» με ἐρωτᾷ ὁ πλοίαρχος. «Ὅχι» ἀπαντῶ ἐγὼ, διὰ λόγους φιλοτιμίας, ἐφ' ᾧ με παραλαμβάνει καὶ μοῦ δίδει ξύλισμα τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ κρεββατωθῶ ἐπὶ δώδεκα ὄλας ἡμέρας τῶν ὀφθαλμῶν μου σχεδὸν ἀπανθρακωθέντων ἐκ τοῦ μαυρίσματος.

Ὅταν ἀνέρωσα λέγω εἰς τὸν πλοίαρχον: «Κύριε πλοίαρχε ἐγὼ θὰ φύγω». Ἐκεῖνος ἐν τούτοις δὲν με ἀφῆκε νὰ φύγω ἀλλὰ μοῦ ἠγόρασε φορέματα καὶ ὑποκάμισα. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους μοῦ ἔδωσε δύο μεζητιέδες (τουρκικὰ τάλληρα) τοὺς ὁποίους ἔστειλα εἰς τὴν μητέρα μου καθὼς καὶ ὀλίγον παστουρμαῖν (παστὸν ξηρὸν κρέας συσκευαζόμενον ἐν Ἀνατολῇ).

Μετὰ ταῦτα ἀναχωρήσαντες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐφθάσαμεν εἰς Ἀγαθούπολιν ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὸ Βασιλικὸν παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον. Ἐκεῖ ἀφοῦ ἐκάμαμεν Πάσχα ἐφορτώσαμεν τὸ πλοῖον ξυλείαν ἧς ἀνὰ δέκα μεγάλα τεμάχια εἶχον τὴν καλοσύνην νὰ θέτουν ἐπὶ τῶν ὤμων μου κατὰ τὴν φόρτωσιν, καὶ ἐπλεύσαμεν πρὸς τὴν Ὀδησσὸν τῆς Ρωσίας. Ἐκφορτώσαντες ἐκεῖ τὴν ξυλείαν ἐφορτώσαμεν τὸ πλοῖον λίθους προωρισμένους διὰ τὴν Ὑάλταν.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

Ἀπὸ τινος οἱ ναῦται τοῦ πληρώματός μας εἶχον ἐφεύρει εἶδος διασκεδάσεως μετὰ τὸ νὰ με ἐνοχλοῦν. Ἐσπέραν τινὰ εἰς ἐκ τῶν ναυτῶν ἀπέβη τοσοῦτον ἐνοχλητικὸς ὥστε γενόμενος ἐγὼ ἔξω φρενῶν τὸν ἐκτύπησα εἰς τὸν

πόδα διὰ τοῦ μαχαιριδίου μου ἔκτοτε δὲ ὄχι μόνον αὐτὸς ἔπαυσε νὰ μὲ ἐνοχλῇ ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πτοηθέντες μὲ ἀφήκαν ἤσυχον. Ὅταν ἐπλησιάζομεν εἰς τὴν Σεβαστοῦπολιν τὸ πλοῖόν μας ἐκάθισε τὸ δὲ πλήρωμα παραλαβὸν τὰς λέμβους ἀπεβιβάσθη ἐγκαταλεῖψάν με μόνον ἐντὸς τοῦ πλοίου ἐπὶ ἓν ἡμερονύκτιον. Ἀπελπισθεὶς ὄθεν καὶ ἐγὼ ἐρρίφθην εἰς τὴν θάλασσαν καθότι ἐγνώριζον νὰ κολυμβῶ καὶ ὅταν προσήγγισα εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ ἐπάτησα τὸν πόδα μου ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εὐρέθην ἐν τῷ μέσῳ Ρωσίδων αἵτινες κατεγίνοντο εἰς τὴν πλύσιν ἐνδυμάτων. Προσεφέρθησαν νὰ μὲ φιλοξενήσουν εἰς τοὺς οἰκίσκους των καὶ ἐγὼ μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίναι ἀσμένως καὶ εὐγνωμόνως ἀπεδέχθην τὴν φιλοξενίαν των μείνας μετ' αὐτῶν μίαν ἑβδομάδα.

Ὅταν τὸ πλήρωμα ἐξεφόρτωσε τοὺς λίθους καὶ ἐπεδιώρθωσε τὸ πλοῖον ναῦταί τινες ἦλθον καὶ μὲ εὖρον μὲ παρέλαβον εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Θεοδοσίαν, λιμένα ἀπέχοντα τῆς Ὑάλτας περὶ τὰ εἴκοσι μίλια. Ἐκεῖ ἐγένετο πληρεστέρα ἐπισκευὴ τοῦ πλοίου καὶ ἀφοῦ ἐφορτώσαμεν σιδηροδρομικὰς ράβδους ἀνεχωρήσαμεν διὰ Ταϊγάνιον. Ἐκεῖ εὕρομεν ἕτερον Ἑλλήν. πλοῖον τὸ τοῦ Κεπετὰν Γιώργη ἀπὸ τὴν Κούταλιν ἐνῶ δὲ διηρχόμεθα πλησίον του ἐπὶ λέμβου διέκρινα τὸν ἀδελφόν μου ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔξαλλος ἐκ χαρᾶς ἤρχισα νὰ φωνάζω. Μὲ προσεκάλεσε νὰ ἀναβῶ ἐπὶ τοῦ πλοίου ὅταν δὲ εὐρέθην μόνος μετ' αὐτοῦ τοῦ διηγῆθην ὅσα ὑπέφερα. Ἐλυπήθη ὁ ἀδελφός μου πολὺ καὶ μοῦ εἶπε νὰ παραλάβω ἀπὸ τὸ πλοῖον ὅσα πράγματα ἔχω καὶ νὰ φύγω. Ἐπιστρέφω λοιπὸν εἰς τὸ πλοῖον εἰς τὸ ὁποῖον εἰργαζόμην καὶ μόλις εἶπα εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι θέλω νὰ φύγω ἀρχίζει νὰ μὲ δέρη. Εἷς ἄλλος κύριος Κυριάκος Παπαδόπουλος ὀνομαζόμενος ἔκρινε καλὸν νὰ πλειοδο-

τήση εἰς βαρβαρότητα καὶ νὰ μοῦ κάμῃ τὸν παλληκαρᾶ. Τὸ ἑσπέρας πάλιν ὅταν προσεκόμισα τὸ δεῖπνον εἰς τοὺς ναύτας ἤρχισαν νὰ μὲ ὑβρίζουν καὶ νὰ μὲ ἀπειλοῦν εἰς τρόπον ὥστε τῆς ὑπομονῆς μου ἔξαντηθείσης ἀρπάξω κόφινόν τινα ἐκεῖ πλησίον εὐρισκόμενον καὶ ἀρχίζω νὰ τοὺς κτυπῶ ἀδιακρίτως. Μόλις δὲ ἠτοιμάσθησαν νὰ μοῦ ἐπιτεθοῦν σύρω τὸ μαχαιρίδιόν μου καὶ τοὺς τρέπω εἰς φυγὴν ἄτακτον. Φεύγοντες ἀνεφώνουν ὅτι θὰ «κάψω κόσμον ὅταν μεγαλώσω».

Τὴν ἐπομένην διήλθην ἡ λέμβος τοῦ Καπετὰν Γιώργη καὶ παρεκάλεσα τοὺς ναύτας νὰ μὲ παραλάβουν. Πράγματι δὲ οὗτοι μὲ παρέλαβον ἀλλὰ Καλλιπολίτης τις ναύτης τοῦ πλοίου τὸ ὁποῖον ἐγκατέλιπα ἐπωφεληθεὶς τῆς φυγῆς μου ἔκλεψε τὸ καπέλλο μου. Ὅταν τὸν συνέλαβα κατόπιν εἰς τὴν ξηρὰν τὸν ἠνάγκασα νὰ μοῦ πληρώσῃ πέντε τάλληρα. Ἐπίσης ἐπέτυχα τὴν εἰς τὴν ἀστυνομίαν προσαγωγὴν τοῦ πλοίαρχου ἀπαιτῶν νὰ μὲ πληρώσῃ. Οὗτος ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἀστυνόμον ὅτι θὰ μὲ πληρώσῃ μόλις ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του. Παρῆλθον ἡμέραι τινὲς καὶ ὁ ἀδελφός μου συστήσας με εἰς ἓνα ξενοδόχον ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ πλοίου ἐν τῷ ὁποίῳ εἰργάζετο διὰ Νοβορωσσίσι. Ἡμέραν τινὰ βλέπω τὸν πλοίαρχόν μου μὲ ἄλλους τινὰς ἐντὸς ἀμάξης. Πηδῶ ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἀρπάξω τὸν πλοίαρχον ἐκ τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ λέγω: «Ἦ θὰ μὲ πληρώσῃς ἢ θὰ σὲ πληρώσω ἐγὼ καθὼς ξεύρω.» Ἀπὸ φόβου τοῦ ἢ ἐντροπῆν του μοῦ δίδει δέκα ρούβλια τὴν δὲ ἐπομένην μοῦ στέλλει τὸ κλινოსκέπασμά μου καὶ τὸ ζεμιπλάκι μου.

ΠΟΤΕ ΕΓΕΙΝΑ ΤΕΛΕΙΟΣ ΝΑΥΤΗΣ

Εἰς Ταϊγάνιον ἔμεινα ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα ὅτε συναντήσας πλοίαρχόν τινα ἐκ Πάτμου προσελήφθην εἰς τὸ

πλοῖόν του μὲ μισθὸν δεκαπέντε ρουβλίων κατὰ μῆνα. Εἰργάσθην παρ' αὐτῷ ἐπὶ ἕξ μῆνας μέχρις οὗ προσεβλήθην ὑπὸ πυρετῶν καὶ ἠναγκάσθην νὰ ἀναχωρήσω διὰ Κωνσταντινούπολιν. Φθάσας ἐκεῖ ἔστειλα εἰς τὴν μητέρα μου ἕξ λίρας καὶ δύο φλωρίνια Αὐστριακά. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνήντησα πλοίαρχόν τινα ἐκ Μυκόνου Νικόλαον Κοτζᾶν ὀνομαζόμενον οὗτινος τὸ πλοῖον ἦτο φορτωμένον μὲ σῖτον ἐκ Ταϊγανίου. Προσελήφθην ὑπ' αὐτοῦ καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν γενέτειράν του Μύκονον καθότι ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὴν οἰκογένειάν του. Ἐκ Μυκόνου ἀνεχωρήσαμεν δι' Ἀγγλίαν. Ἐφθάσαμεν εἰς Κάρδιφ, ἐξεφορτώσαμεν τὸν σῖτον καὶ ἐφορτώσαμεν γαιάνθρακα διὰ Κωνσταντινούπολιν. Ὄταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον προσηγήσαμεν εἰς τὴν Γαλλικὴν σκάλαν παραδώσαντες τὸ φορτίον εἰς τινα Κεφαλλῆνα ἐφοπλιστήν, καὶ κατὰ τὴν ἀνοιξιν ἐπλεύσαμεν πάλιν εἰς Ταϊγάνιον. Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἔγεια πλέον τέλειος ναύτης. Ἐκ Ταϊγανίου φορτώσαντες ἐπεστρέψαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκεῖ συνήντησα τοὺς ἀδελφούς μου Κωνσταντῖνον καὶ Δημήτριον καθὼς καὶ τὸν θεῖόν μου Στέλιον. Ἔδωσα εἰς τοὺς ἀδελφούς μου μερικὰ χρήματα καὶ ἔστειλα εἰς τὴν μητέρα μου ὀκτὼ λίρας Ἀγγλίας.

Τὸ πλοῖόν μας ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς τὸν Μπουγιούκ ντερέν καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχωρήσαμεν δι' Ἀγγλίαν. Ὄταν ἐφθάσαμεν εἰς Γλασκόβην ἐφορτώσαμεν σίδηρον καὶ χάλυβα καὶ ἐπεστρέψαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἄμα τῇ ἀφίξει μας ἔδωσα παραίτησιν εἰς τὸν πλοίαρχον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤμην κατευχαριστημένος. Ὁ πλοίαρχος ἐλυπήθη πολὺ διὰ τὴν παραίτησίν μου καὶ μὲ διεβεβαίωσεν ὅτι ὅποτεδῆποτε θελήσω νὰ μὲ προσλάβῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ πλοῖόν του θὰ τὸν εὔρω πρόθυμον πρὸς

τοῦτο. Μὲ ἐπλήρωσε κατὰ τὴν συμφωνίαν μας καὶ μοῦ ἔδωκε συνάμα δέκα τάλληρα ὡς δῶρον.

ΑΡΧΗ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ

Ἦτο τότε τὸ ἔτος 1863 καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν γενέτειράν μου Κούταλιν. Ἐφοδιασθεὶς μὲ φορέματα διὰ τὰς ἀδελφάς μου, ζάχαριν, ρύζι, φασόλια καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα διὰ τὴν οἰκογένειάν μου ἔφθασα εἰς τὴν ποθητὴν Κούταλιν νύκτα τινὰ χειμερινήν. Περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι ὅταν κατὰ πρῶτον μὲ ἐπαινεῖδεν ἡ οἰκογένειά μας δὲν μὲ ἀνεγνώρισε, τόσον εἶχα μεγαλώσῃ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασεν ἀπὸ τὴν Φιούμην καὶ ὁ συμπατριώτης μου Καπετὰν Φουρτούνας μὲ τὸ πλοῖον του φορτωμένον γαιάνθρακα, ἔμεινεν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα καὶ συνδιεσκεδάσαμεν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθε καὶ πλοῖον τι Ἰταλικὸν καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ἀκόμη ἑβδομάδος ἀνεχώρησα ἐπ' αὐτοῦ. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ὅμως εἶχα ἀναμιχθῆ εἰς μίαν διαμάχην χάριν ἑνὸς φίλου μου Κεφαλλῆνος Διονυσίου ὅστις ὑπηρετεῖ ἐπὶ τινος Αὐστριακοῦ πλοίου προσωρμισθέντος εἰς Κούταλιν ἕνεκα κακοκαιρίας. Ὁ πλοίαρχος δηλαδὴ καὶ οἱ ναῦται τοῦ Αὐστριακοῦ τὸν ἐκακοποίησαν καὶ τὸν ἐπλήγωσαν διὰ μαχαίρας εἰς τὴν χεῖρα. Ἐγὼ παρατυχὼν ἐκεῖ χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν, ἀρπάζω τὸν πλοίαρχον ἀπὸ τὸν λαμὸν καὶ τὸν ρίπτω εἰς τὴν θάλασσαν. Ὁρμουῦν τότε οἱ ναῦται ἐναντίον μου ἀλλὰ κατορθώνω νὰ ἀρπάσω ἕνα κουπι καὶ νὰ ρίψω καὶ αὐτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν. Τότε μία φιλικὴ λέμβος ἦλθε πλησίον καὶ ἐπὶ ταύτης παραλαβὼν τὸν φίλον μου ἀπεβιβάσθην μετ' αὐτοῦ. Τὸν ὠδήγησα εἰς τὸν πατρικὸν μου οἶκον, τῶν ἀδελφῶν μου πτοηθεισῶν διὰ τὸ συμβὰν καὶ κλαιουσῶν καὶ τὸν περιποιήθην ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα.

Μὲ τὸ Ἴταλικὸν πλοῖον ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκεῖθεν διὰ Φιούμην καὶ Νεάπολιν. Ἐκφορτώσαντες τὸ πλοῖον εἰς Νεάπολιν ἐπεστρέψαμεν εἰς Φιούμην ἔνθα ὁ πλοίαρχός μας ἐνυμφεύθη λαβὼν ὡς προῖκα 25.000 φράγκα καθὼς καὶ τὸ πλοῖον. Τὸ ὄνομα τοῦ πλοίαρχου ἦτο Λουῖζος Ποτέρο.

Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον του ἀνεχωρήσαμεν δι' Ὀδησσὸν καὶ Νικολάεφ διὰ νὰ παραλάβωμεν φορτία. Ἀφοῦ τὰ παρελάβομεν ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ φθάσαντες ἐκεῖ ἐξεφορτώσαμεν εἰς Γαλατᾶν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἦλθε διαταγὴ νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ Γαλάζιον τῆς Ρουμανίας ὅπου καὶ κατεπλεύσαμεν καὶ παραλαβόντες φορτίον' σίτου ἐπεστρέψαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀγκυροβολήσαντες εἰς τὸ Καμπᾶ Τὰς πλησίων τῶν Ἀνακτόρων. Ἐνῶ ἀνεμένομεν ἐκεῖ διαταγὴν ἐκφορτώσεως, ἡμέραν τινὰ ἦλθεν ὁ ναύκληρος τοῦ πλοίου ὀνόματι Δημήτριος Χόρτας ἐν τελείᾳ μέθῃ διατελῶν καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ κάμνῃ ἀπρεπεῖς καὶ χυδαίας κινήσεις. Τὴν κατάστασιν του ταύτην παρακολούθουν οἱ Τοῦρκοι διὰ τηλεσκοπίων ἀπὸ τινος ἐκεῖ πλησίον ἠγκυροβολημένου Τουρκικοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἐπομένως τόσον χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας μας, ὅσον καὶ διὰ τὸ ἀμετανόητον ἐκρίναμεν καλὸν νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του διὰ τρόπον ἠπίου καὶ νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς τὴν κλίνην του. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἤρχισεν ἡ ἐκφόρτωσις τοῦ πλοίου, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἔλαβα ἐπιστολὴν τῆς μητρός μου καὶ ἤθελον νὰ τῆς στείλω μερικὰ χρήματα ἀλλὰ δυστυχῶς ἠσθένησα καὶ ἠναγκάσθην νὰ παραιτηθῶ τῆς ἐν τῷ πλοίῳ θέσεώς μου.

ΔΥΣΑΡΕΣΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔμεινα χάριν θεραπείας μέχρι τῆς ἀφίξεως ἐνὸς Ὑδραϊκοῦ πλοίου ὅπερ ἐζήτηι

ναύτας. Ἐναρρώσας τελείως ἀνέλαβα ἐργασίαν ἐν τῷ πλοίῳ τούτῳ καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Βραΐλαν. Φορτώσαντες ἐκεῖ σῖτον διὰ Μασσαλίαν ἐνῶ ἐπλέομεν πρὸς τὸν Σουλινᾶν συνητήσαμεν φοβερὰν κακοκαιρίαν θρασυθέντος τοῦ δευτέρου ἰστοῦ καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ μείνωμεν εἰς Σουλινᾶν μέχρις ὅτου τοποθετηθῆ νέος ἰστός. Ἡμέραν τινὰ νηστήσιμον καθ' ἣν τὸ πλήρωμα εἶχεν ἐξέλθῃ καὶ ἐμένομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου ὁ πλοίαρχος καὶ ἐγὼ μὲ διέταξεν ὁ πλοίαρχος νὰ τοῦ φέρω λάδι διὰ νὰ βάλῃ εἰς τὰ κονικὰ κατόπιν δὲ μὲ διέταξε νὰ τοῦ καθαρῶσω τὰ ὑποδήματά του. Εἶχα τελειώσει τὰς ὑπηρεσίας αὐτάς ὅταν ἔφθασε καὶ ὁ ναύκληρος καὶ μιμηθεὶς τὸν πλοίαρχον μὲ διατάσσει καὶ αὐτὸς νὰ τοῦ καθαρῶσω τὰ ἰδικά του ὑποδήματα. Τοῦ ἀπήντησα ὅτι δὲν ἤμην ὑπηρετῆς του καὶ αὐτὸς ἀρχίζει νὰ μὲ κτυπᾷ. Διὰ νὰ τὸν ἀποτρέψω τὸν ἀποθῶ ὀλίγον καὶ αὐτὸς ἀπολέσας τὴν ἰσορροπίαν πίπτει πλησίον τοῦ πυραύνου (μαγκαλίου) πλήρους ἀνημμένων ἀνθρώπων καὶ τὸ ἀνατρέπει. Διὰ νὰ μὴ συμβῆ πυρκαϊὰ ἀρπάζω τοὺς ἀνημμένους ἀνθρώκας ἕνα ἕνα ὅπως ἠδυνάμην καὶ τοὺς ρίπτω ἐντὸς τοῦ πυραύνου, ἐκεῖνος δὲ ἐξηκολούθει νὰ μὲ κτυπᾷ. Μὲ ἐπῆρε τὸ παράπονον καὶ ἤρχισα νὰ κλαίω καθότι ἤμην νεωστὲι προσληφθεὶς εἰς τὸ πλοῖον καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀμυνθῶ.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν μὲ καλεῖ ναύτης τις ἐν μέθῃ διατελῶν Ἀνδρέας Περκίζας ὀνομαζόμενος καὶ μὲ ἐρωτᾷ: «Ἐχομε τίποτα νὰ φᾶμε;» «Ἐχομε» τοῦ ἀπαντῶ καὶ τοῦ κομίζω φαγητὸν εἰς τὴν πρῶραν. Αὐτὸς ἀνασπᾶσας μάχαιραν ἀρχίζει νὰ μὲ ἀπειλῇ ὑπὸ τύπον ἀστεϊότητος καὶ μὲ κόπτει εἰς τὸν πόδα. Ἐξέροχομαι ἀμέσως αἰμορροῶν ἵνα μεταβῶ εἰς τὸ Προξενεῖον. Καθ' ὁδὸν μὲ συναντᾷ ὁ υἱὸς τοῦ πλοίαρχου καὶ μὲ ἐρωτᾷ

ποῦ πηγαίνω. Τοῦ διηγοῦμαι ἐν συντομίᾳ τὰ συμβάντα καὶ τοῦ γνωστοποιῶ ὅτι πηγαίνω εἰς τὸν Πρόξενον. «Τὶ κάμεις παιδί μου; θέλεις νὰ μᾶς κρεμάσῃς;» ἀπαντᾷ τεταραγμένος ὁ υἱὸς τοῦ πλοίαρχου καὶ διὰ παρακλήσεων μὲ πείθει νὰ εισέλθωμεν εἰς τι φαρμακεῖον ὅπου μοῦ ἔθεσαν ἐπίδεσμον ἐπὶ τῆς πληγῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφομεν εἰς τὸ πλοῖον.

Τὸ αὐτὸ ἐσπέρας ἀνεχωρήσαμεν καὶ μόλις ἐφθάσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ πλοίαρχος ἤθελε νὰ μὲ παύσῃ ἀλλ' ὁ υἱὸς του τὸν ἀπέτρεψεν. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνεχωρήσαμεν διὰ Μασσαλίαν ὅπου φθάσαντες ἐξεφορτώσαμεν, ἐφορτώσαμεν γαιάνθρακας καὶ πλεύσαντες εἰς Πειραιᾶ μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν διηυθύνθημεν εἰς Ὑδραν ἵνα κάμωμεν Πάσχα.

Εἰς τὴν Ὑδραν διεσκεδάσαμεν καλὰ καὶ παρασυρθεῖς ἔπια πέραν τοῦ δέοντος. Ἐνῶ ἤμην εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν Ψαριανὸς τις μὲ προσεκάλεσε νὰ συνδειπνήσωμεν. Ἐδέχθην καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἠθέλησα νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ πλοῖον. Ἐπηρεολούθησε σφοδρὰ ἕρις καθ' ἣν ὁ φιλοξενῶν με ἀνασύρας μάχαιραν ὤρμησε νὰ μοῦ ἐπιτεθῇ. Ἐν τῇ μέθῃ του ὅμως ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ κατεμολώπισε τὸ πρόσωπόν του. Ἐποφεληθεῖς τῆς καταστάσεως ἐκείνης ἔφυγα καὶ μετέβην εἰς τὸ πλοῖον.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὰς Ἀθήνας εἶχεν ἐκραγῆ ἑπανάστασις καὶ ὁ θόρυβος καὶ οἱ πυροβολισμοὶ ἠκούοντο μέχρι τῆς Ὑδρας. Ἐξ Ὑδρας ἀνεχωρήσαμεν διὰ Μασσαλίαν ὁπόθεν ἐφορτώσαμεν ζάχαριν καὶ καφρὲν διὰ Βραΐλαν. Ἐντεῦθεν μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν παρελάβομεν σῖτον διὰ Λιβόρνον. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τοῦτον ἤρχισε πάλιν ὁ ναύκληρος νὰ μὲ ὑβρίζῃ καὶ νὰ μὲ δέρῃ μέχρις οὗ ἐξητηλήθη πλέον ἢ ὑπομονή

μου. «'Αρκετὰ σοῦ ἔκράτησα χαρακτηῆρα» τοῦ λέγω «ἀλλὰ ἐσὺ δὲν τρώγεις πιά!» καὶ ἀμέσως τὸν ἀρπάζω ἐκ τῶν ποδῶν καὶ τὸν ρίπτω εἰς τὴν θάλασσαν. Ταυτοχρόνως ἐζήτησα ἀπὸ τὸν πλοίαρχον νὰ μοῦ δώσῃ τὰ εἰς ἐμὲ ὀφειλόμενα 120 τάλληρα τὰ ὅποια λαβὼν ἔφυγα ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐκεῖνο.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Νέαν ἐργασίαν δὲν ἤρρησα νὰ εὔρω. Προσελήφθη εἰς ἓν πλοῖον ἐκ Γαλαξειδίου ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Καπετὰν Ἡλίαν Γιώργη Σκούρτη, καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κωνσταντινούπολιν παραλαβόντες καὶ ἀρκετοὺς ἀντάρτας. Καθ' ὁδὸν ὅμως τὸ πλοῖον μας συνεκρούσθη μετὰ τινος Ἀγγλικῆ καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ προσορμισθῶμεν εἰς Φωκαίαν. Ἐκ Φωκαίας ἐπλεύσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπεβιβάσαμεν τοὺς ἀντάρτας καὶ ἐστρέψαμεν πρῶραν διὰ Βραΐλαν. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Βραΐλαν καὶ ἐξῆλθα ἐγνωρίσθη μετὰ τινος Γαλαξειδιώτην. Μίαν νύκτα καθ' ἣν ἐδείπνησα μετ' αὐτοῦ παρὰ τῇ οἰκογενεῖα του ἐπομένως ἤμην ἐνδεδυμένος τὰ καλλίτερά μου ἐνδύματα, ἐζήτησα ὅταν παρῆλθεν ἡ ὥρα τὴν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσω. Ἐκεῖνος ἐπέμεινε νὰ διανυκτερεύσω ἐκεῖ διὰ τὸ ἀμετανόητον. Δὲν τὸν εἰσήκουσα ὅμως ἀλλ' ἐξεκίνησα διὰ τὸ πλοῖον. Καθ' ὁδὸν συλλαμβάνομαι ὑπὸ νυκτοκλεπτῶν οἵτινες μοῦ ἀφήρσαν τὰ δακτυλίδια μου, τὰ χρῆματά μου, τὰ ὑποδήματά μου καὶ τὰ ἐνδύματά μου εἰς τρόπον ὥστε ἡμίγυμνος ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ πλοίου. Μὲ ἐπῆρε τὸ παράπονον τότε καὶ ἤρρησα νὰ κλαίω. «Βρὲ χανδακωμένε τί χάλια εἶναι αὐτά;» μοῦ λέγει ὁ πλοίαρχος. Τοῦ διηγούμαι τὸ πάθημά μου καὶ αὐτὸς μοῦ λέγει ὅτι δίκαια πάσχω διότι ὤφειλα νὰ μείνω

εἰς τὸ φιλικὸν σπῆτι καὶ νὰ ἔλθω τὸ πρωῒ εἰς τὸ πλοῖον. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπλεύσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐξεφορτώσαμεν, ἐγὼ δὲ εὖρον ἐργασίαν εἰς ἓν ἄλλο πλοῖον ἐκ Γαλαξειδίου. Ἀνεχωρήσαμεν διὰ Ταϊγάνιον, ὅταν δὲ ἐπεστρέψαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐξεφορτώσαμεν ἠρώτητα τὸν πλοίαρχον πόσον θὰ μὲ πληρόνει κατὰ μῆνα. Ἐκεῖνος ὄχι μόνον μὲ ἐπλήρωσεν ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι μὲ ἐπλήρωναν εἰς ἄλλα πλοῖα ἀλλὰ καὶ μοῦ κατεκράτησε μίαν λίραν προῶγμα τὸ ὁποῖον μὲ δυσηρέστησε σφόδρα καὶ μὲ ἔκαμε νὰ δώσω παραίτησιν. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῶ διὰ ζημίας τινὸς ἔσυρα τὸ σχοινὶ καὶ ἔθραυσα τὸ ἀλμπουρέττο.

ΜΕ ΤΟ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ Γαλαξειδιωτικὸν πλοῖον μεταβαίνο εἰς Γαλατὰν καὶ εὕρισκω μεσίτην τινὰ Τσάρου ὀνομαζόμενον ὅστις μοῦ εὐρήκην ἐργασίαν ἐπὶ τινος Αὐστριακοῦ πλοίου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο ἡ ἐπέτειος τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τὸ πλοῖον ἐξεφόρτωνε σίδηρον. Τὴν ἐπομένην μοῦ ἀνέθεσεν ὁ ναύκληρος ἐργασίαν καὶ ἐνῶ κατεγινόμενη εἰς αὐτὴν ἔστρεφα διερευνητικῶς τὸ βλέμμα διεξιά καὶ ἀριστερὰ ἵνα ἐξακριβώσω ἐὰν ὑπάρχη Ἕλλην τις ἄλλος ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἄλλ' εἰς μάτην. Ὅλοι ἐφαίνοντο Αὐστριακοὶ καὶ ὠμίλου τὴν γλῶσσάν των. Ἦμην κάπως ἀπογοητευμένος.

Ἄφοῦ ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡμέραν τινὰ ἐνῶ ἐτραγουδοῦσα σιγά, μὲ πλησιάζει ναύτης τις καὶ μοῦ λέγει: «Εἶσαι Ἕλλην;» «Ναί» τοῦ ἀπαντῶ «εἶμαι ἀπὸ τὴν Κούταλιν.» «Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὰς

Σπέτσας» λέγει εκείνος. Συνήψαμεν λοιπόν γνωριμίαν.

Τὸ πλοῖον μας ὠνομάζετο «Αἰκατερίνη» ὁ δὲ πλοίαρχος Ἡλίας Γουζίνας καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν Μπόκα ντὲ Κάτταρο.

Ἦμεθα ἀνοικτὰ εἰς τὸ πέλαγος καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ ραφῆ μία γάμπια. Αἴφνης μὲ ἐρωτᾷ ὁ πλοίαρχος: «Ξεύρεις Παναγῆ νὰ ράβῃς;» «Ξεύρω» ἀπαντῶ. «Ξεύρεις νὰ τιμονεύῃς;» «Ξεύρω». Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ ναύκληρος ὅστις σπεύδει νὰ ἐπαινέσῃ τὴν ἰκανότητά μου.

Ἄφοῦ ἐρράψαμεν τὴν γάμπιαν ἐπῆγα εἰς τὸ τιμόνι. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐτιμόνευε γενειοφόρος τις Αὐστριακός, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ διευθύνῃ καλὰ, ἐπομένως τὸν ἀντεκατέστησαν δι' ἐμοῦ. Ἦρχισα νὰ διευθύνω καὶ ὁ πλοίαρχος κατευχαριστημένος στρέφεται πρὸς τὸν γενειοφόρον προκάτοχόν μου καὶ λέγει: «Κύταξ' ἐκεῖ, παιδι εἶναι ἀκόμη καὶ διευθύνει καλλίτερα ἀπὸ σέ. Γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες γίνονται καλοὶ ναυτικοί.» Ἐφθάσαμεν εἰς Σουλινᾶν καὶ ἀφοῦ ἐφορτώσαμεν ἀνεχωρήσαμεν περὶ τὸ λυκόφως. Κατὰ τὴν νύκτα ὁ καιρὸς ἤλλαξε καὶ ἐπῆλθε φοβερὰ τρικυμία, τόσο φοβερὰ ὥστε οἱ ναῦται ὅλοι καὶ αὐτὸς ὁ πλοίαρχος ἤρχισαν νὰ φοβῶνται. Μόνον ἐγὼ καὶ ὁ Σπετσιώτης συνάδελφός μου ἐνεψυχώναμεν τὸν πλοίαρχον καὶ τοῦ ἐλέγομεν νὰ μὴ φοβῆται. Προσθετέον ὅτι ὄχι μόνον νύξ ἦτο ἀλλ' ἐπεκράτει καὶ πυκνὴ διμίγλη δι' ἧ καὶ ἐκρατοῦμεν τὸ πλοῖον ὅσον τὸ δυνατὸν μακρὰν τῆς ξηρᾶς ἕως ὅτου ἐξημερώσῃ. Ὅταν ἐξημέρωσεν αὐτοβούλως ἀνέλαβα τὸ πηδάλιον καὶ διηύθυνα τὸ πλοῖον. Ὁ πλοίαρχος, ὁ ναύκληρος καὶ οἱ ναῦται μὲ παρετήρουν ἀποροῦντες περὶ τοῦ τί πράττω. Τοῖς εἶπον νὰ μὴ φοβῶνται διότι τὰ μέρη αὐτὰ τὰ ἔχω ταξειδεύσει πολλάκις καὶ γνωρίζω ποῦ διευθύνω τὸ πλοῖον. Πράγματι μετὰ τρεῖς ὥρας προσηγγίσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς

Νηάδος πλησίον τῆς Ἀγαθουπόλεως. Εὐρίσκοντο ἐκεῖ ἠγκυροβολημένα περὶ τὰ πενήντα ἀτιμόπλοια. Τὸ μέρος ἦτο πολὺ δύσκολον ἀλλ' ἔφερα τὸ πλοῖον εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος καὶ τῇ βοηθείᾳ ἐνὸς πελωρίου κύματος εἰσ-ἤλθομεν. Αὐθωρεὶ ἔστρεψα τὸ πηδάλιον καὶ διέταξα νὰ ἀγκυροβολήσουν ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἀπὸ τὰ ἄλλα πλοῖα πρὶν ἢ γείνη τοῦτο ἀνέμενον ὅτι θὰ πέσωμεν ἔξω τὴν δὲ γνώμην των προφανῶς συνεμερίζοντο ὁ πλοίαρχός μας καὶ ὄλον τὸ πλήρωμα. Ὅταν ὅμως εἶδεν ὁ πλοίαρχος ὅτι ἔστρεψα τὸ πλοῖον καὶ ἀμέσως διέταξα νὰ ἀγκυροβολήσουν ἔσπευσε νὰ ἐπίσημοποιήσῃ διὰ τῆς φωνῆς του τὴν διαταγὴν μου. Παρελθόντος οὕτω παντὸς κινδύνου ἔρχεται ὁ πλοίαρχος μὲ ἐναγκαλίζεται, μὲ ἀσπάζεται εἰς τὸ μέτωπον καὶ μοῦ λέγει: «Παιδί μου, ἐὰν δὲν ἦσο σὺ εἰς τὸ πλοῖον θὰ ἔχανα αὐτό, τὴν ζωὴν μου καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πληρώματος.» Ταῦτοχρόνως ἔσπευσε νὰ μοῦ δώσῃ πολλὰ πράγματα. Μετὰ δέκα περίπου λεπτὰ ἦλθον μὲ λέμβους ἀπὸ τὰ ἄλλα πλοῖα διὰ νὰ συγχαροῦν τὸν πλοίαρχον διὰ τὸ κατόρθωμά του εἰς τὸ ὅποιον ὠφείλετο ἡ διάσωσις τοῦ πλοίου. «Μὴ συγχαίρετε ἐμέ» τοῖς λέγει «ἀλλ' αὐτὸν τὸν νέον ὁ ὁποῖος μᾶς ἔσωσεν ὅλους.» Ἦρχισαν τότε οἱ ἀνθρώποι νὰ μὲ συγχαίρουν καὶ νὰ μὲ διαβεβαιοῦν ὅτι μὲ τοιαύτην τρικυμίαν εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν δύσκολον εἶναι νὰ σωθοῦν πλοῖα ὅπως ἐσώθη τὸ ἰδικόν μας. Τοῖς ἐξήγησα ὅτι ἐξήρησα τὸ πᾶν ἀπὸ τὴν στροφὴν τοῦ πλοίου σκεφθεὶς ὅτι ἂν τὸ πλοῖον ὑπακούσῃ εἰς τὸ πηδάλιον καὶ στραφῇ σωζόμεθα, ἂν ὅμως παρ' ἐλπίδα ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του ἀναποφεύκτως «πέφτομε ἔξω». Εὐτυχῶς ἔδωσεν ὁ Θεὸς καὶ ἐσώθημεν.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ πλοίαρχος ἐξῆλθεν, ἠγόρασε διάφορα φαγητὰ καὶ γλυκίσματα καὶ συνέφαγε μὲ ἡμᾶς

ὄλους, θωπεύων με ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπὸ τὴν χαρὰν του ἐπὶ τῇ διασώσει μας. Μετὰ παρέλευσιν πέντε ἡμερῶν τοῦ καιροῦ βελτιωθέντος ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ μετὰ σχετικὸν πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς Γαλατᾶν. Ἔσπευσα εἰς τὸ καφφενεῖον διὰ νὰ ἴδω ἂν ἔχω ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν. Πράγματι δὲ ὑπῆρχε ἐκεῖ μία ἐπιστολὴ διὰ τῆς ὁποίας μὲ προσεκάλουν νὰ μεταβῶ εἰς Κούταλιν διότι ἡ μήτηρ μου ἠσθένει βαρέως.

Ἐπιστρέφω ὅθεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ γνωστοποιῶ εἰς τὸν πλοίαρχον τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ἀναχωρήσω. Ἐκεῖνος δὲ προφανῶς λυπημένος καλεῖ τὸ πλήρωμα καὶ λέγει: «Μάθετε ὅτι ὁ Παναγιῆς ὁ σωτὴρ μας φεύγει διὰ τὴν πατρίδα του ἕνεκα κατεπειγούσης ἀνάγκης.» Συγκεκινημένοι μὲ ἀποχαιρετοῦν ὅλοι ὁ δὲ πλοίαρχος μὲ ἀσπάζεται εἰς τὸ μέτωπον ἀφοῦ προηγουμένως μοῦ ἔδωκε τὸν μισθόν μου καὶ πέντε λίρας ὡς δῶρον καὶ μοῦ λέγει ὅτι ὅποτεδήποτε θελήσω ἐργασίαν εἰς τὸ πλοῖόν του θὰ μὲ προσλάβῃ προθύμως.

Ἀνεχώρησα λοιπὸν διὰ τὴν γενέτειράν μου Κούταλιν καὶ φθάσας ἐκεῖ εὔρον τὴν μητέρα μου κλινήρη. Οἱ δύο ἀδελφοί μου Κωνσταντῖνος καὶ Δημήτριος ἦσαν εἰς τὸ πέλαγος. Ἐμείνα ἐπὶ ἄρκετὰς ἡμέρας καὶ ὅταν ἡ μήτηρ μου ἀνέρρωσαν ἐντελῶς ἐπέστρεψα εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ προσελήφθην εἰς ἓν πλοῖον ἐκ Ψαρῶν.

ΜΕ ΤΟ ΨΑΡΙΑΝΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

Ὀλγον μετὰ τὸν ἀπόπλουν ἐξερράγη στάσις ἐπὶ τοῦ πλοίου τῶν στασιαστῶν ἀπαιτούντων νὰ προσεγγίσωμεν εἰς Λέτρια οὐχ' ἤττον κατωρθώσαμεν νὰ φθάσωμεν εἰς

Σύρον. Ἦτο τὸ ἔτος 1865 καθ' ὃ ἐνέσκηψεν ἡ μεγάλη χολέρα. Μόλις ἐφθάσαμεν ἔρχεται ἡ λέμβος τοῦ λιμεναρχείου καὶ μᾶς ἐρωτᾷ ἀπὸ ποῦ ἐρχόμεθα. Ἀπαντῶμεν ὅτι ἐρχόμεθα ἀπὸ τὴν Νεάπολιν. Σημειωτέον δὲ ὅτι τοὺς στασιάσαντας εἶχομεν κλεισμένους ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἀφοῦ ὁ ναύκληρος εἶχε διὰ τῆς μαχαίρας του πληγώσει ἓνα ναύτην εἰς τὴν χεῖρα. Τέλος μᾶς ἐδόθη ἄδεια νὰ ἐλευθεροκοινωνήσωμεν. Ἀμέσως ἐξάγομεν ἐν βαρέλιον πλήρες ἀλατισμένου κρέατος τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποφορὰν καὶ τὸ παρουσιάζομεν εἰς τὸν λιμενάρχην. Δίδομεν εἰς τὸν σκύλον τοῦ λιμενάρχου ἐν τεμάχιον καὶ αὐτὸς μόλις τὸ ὄσφραίνεται ὀλίγον φεύγει μακρὰν, ἀφοῦ προηγουμένως ἠρνήθη νὰ φάγη τεμάχιον ἐκ τοῦ ἄρτου μας ὅπερ τοῦ προσεφέραμεν. «Λοιπὸν κύριε Λιμενάρχα πῶς ἠμποροῦμε νὰ τὰ φᾶμε αὐτὰ ἑμεῖς ἀφοῦ οὔτε ὁ σκύλος δὲν τὰ τρώγει;» λέγει εἰς ἐξ ἡμῶν εἰς τὸν Λιμενάρχην. Καίτοι ἦτο τοῦτο τὸ πρῶτον ταξειδίον μὲ αὐτὸ τὸ πλοῖον δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ συνταχθῶ μὲ τοὺς παραπονουμένους καθότι ἔβλεπα ὅτι εἶχαν ὅλοι δίκαιον.

«Παιδιά» λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς ἡμᾶς ὁ Λιμενάρχης «νὰ διορθώσετε τὸ πλοῖον καὶ ἔπειτα νὰ φύγετε» εἶτα δὲ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πλοίαρχον, «σὲ ξέρω» λέγει «τὶ εἶσαι Καπετὰν Φακῆ ὁποῦ ἐπέθανες τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν πείναν.» Ἐκτελοῦντες τὴν διαταγὴν τοῦ Λιμενάρχου ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ τὸ ἐδιωρθώσαμεν καὶ μετὰ ταῦτα ἀπεβιβάσθημεν πάλιν εἰς τὸ λιμεναρχεῖον διὰ νὰ λογαριασθῶμεν. Ἄλλ' ἐκεῖ ἀρχίζει ὁ πλοίαρχος τὰς παρακλήσεις πρὸς τὸν Λιμενάρχην τὸν διαβεβαιοῦν ὅτι θὰ διορθώσῃ τὰ πάντα καὶ πείθει τὸ πλήρωμα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ πλοῖον. Εἰς ἐμὲ ὄφειλε τριάκοντα φράγκα καὶ δὲν ἠννόει νὰ μὲ πληρώσῃ. Ὁργισθεὶς τὸν ἀρπάζω ἀπὸ τὸν λαμὸν καὶ τὸν ἐκσφεδονίζω

ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ Λιμεναρχείου. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆρχετο εἰς τὸ Λιμεναρχεῖον πλοίαρχός τις ὀνόματι Δημήτριος Φιλίνης καὶ τοῦ λέγει: «Δὲν ἐντροπέεσαι νὰ μὴ πληρόνης τὸ παιδί;» Κατορθώνει τέλος νὰ λάβῃ τὰ τριάκοντα φράγκα καὶ μοῦ τὰ δίδει.

Ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν συνέβησαν ταῦτα. Ἦτο ἡ 10ῃ Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1865. Ἐγχειρίσας τὰ χρήματα εἰς ἐμέ ὁ πλοίαρχος Φιλίνης μοῦ λέγει: «Νὰ ἔλθῃς μαζί μου καὶ ἐὰν γνωρίζῃς καὶ κανένα ἄλλο παιδί νὰ τὸ πάρῃς».

Ἐτυχε νὰ γνωρίζω ἓνα καλὸν νέον ἐκ Μαραθοκάμπου τῆς Σάμου Μανώλην Χαντζηαλεξάνδρου ὀνομαζόμενον καὶ μεταβάς εἰς συνάντησίν του τοῦ εἶπα ὅτι εὐρῆκα πλοῖον καλὸν εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐργασία δι' αὐτὸν καὶ δι' ἐμέ. Ὁ φίλος μου μὲ ἠγάπα πολὺ ἐπομένως μόλις τοῦ ἔκαμα τὴν πρότασιν ἐδέχθη, μὲ ἠκολούθησε καὶ τὸν παρουσίασα εἰς τὸν πλοίαρχον.

ΜΕ ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΙΝΗ

Ὁ πλοίαρχος Δημήτριος Φιλίνης ἐδήλωσεν εἰς τὸ Λιμεναρχεῖον ὅτι θὰ μᾶς ἱκανοποιήσῃ ἐδώσαμε δὲ ἡμεῖς τὸν λόγον μας καὶ ἐναυτολογήθημεν πρὸς ἐξῆντα πέντε φράγκα τὸν μῆνα τοῦ πλοίου προοριζομένου διὰ τὸ Ταϊγάνιον.

Ἀφοῦ ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου ἐξήλθομεν τοῦ Λιμεναρχείου καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Σύρου ἐμφανίζεται ὑψηλόσωμὸς τις κύριος Κεφαλλῆν, ἐπαγγελμένος τὸν μεσίτην καὶ βλέπων ἡμᾶς ἀπλοῦς μείσρακας (ἐγὼ ἤμην τότε μόλις 17 ἐτῶν) ἀρπάζει τὸν Σάμιον ἀπὸ τὸν λαϊμὸν καὶ ἀπαιτεῖ νὰ τοῦ δώσωμεν ἀπὸ ἓν τάλληρον διότι λέγει, ἐναυτολογήθημεν. Τοῦ λέγω νὰ μᾶς ἀφήσῃ

ἡσύχους ἀλλ' αὐτὸς ἀπειλεῖ τὸ σύμπαν. Τέλος τοῦ δίδω
ἓνα ράπισμα καὶ πίπτει κάτω ἀναίσθητος. Ἐνῶ ἐγὼ ἀνέ-
μενον νὰ ἐγεροθῆ διὰ νὰ τοῦ δώσω καὶ ἄλλα, δὲν ἤρρησε
νὰ συναχθῆ πλήθος περιέργων, θαυμαζόντων διὰ τὸ συμ-
βάν, ἐπομένως ἀφήσαμεν τὸν μεσίτην εἰς τὴν κατάστα-
σίν του καὶ ἐξηκολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας. Ἐφθά-
σαμεν εἰς τὸ καφφενεῖον ἑνὸς φίλου μου Κωνσταντίνου
Τσεσμελῆ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν ἀποχαιρετήσωμεν καὶ νὰ
παραλάβωμεν τὰ ἐνδύματά μας διὰ νὰ ἀνέλθωμεν εἰς τὸ
πλοῖον. Ἄλλ' ἦτο φαίνεται ἡ ἡμέρα τῶν ἀπροσδοκῆτων
καὶ ἀναγκαστικῶν συγκρούσεων. Διότι ἐκεῖ εἰς τὸ καφ-
φενεῖον ἀνέμενε κουτσαβάκης τις τῆς Σύρου, Ψαριανὸς
τὴν πατρίδα ἐντεταλμένος παρὰ τοῦ Καπετὰν Φακῆ νὰ
μὲ δείρη. Ὅταν οἱ σκοποὶ του ἐγένοντο φανεροὶ ἀρ-
πάζω μικρὰν τράπεζαν μεθ' ὄλων τῶν ἐπ' αὐτῆς ποτη-
ρίων καὶ τὴν ἐκσφενδονίζω κατὰ τῆς κεφαλῆς του.
Ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος τὸ μάθημά του καὶ ἡσύχασε. Τότε
κροεπῶλαι τινες θεωρήσαντες τὸ συμβάν ὡς μεγάλην
πρὸς αὐτοὺς ἐκδούλευσιν ἐκ μέρους μου καθότι ὁ ρηθὲς
κουτσαβάκης ἦτο τὸ φόβητρον τῆς πόλεως καὶ τοὺς
ἐτρομοκράτει ἐπὶ ἔτη, ἔσπευσαν νὰ παραθέσουν πρὸς
τιμὴν μου γεῦμα ἀπὸ πριζόλας, εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον τοῦ
Ἀθανασίου Καρδαμυλίτη. Ἐδῶ ἐτελείωσαν τὰ ἐπεισόδια
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τὴν δὲ ἐπομένην ἀνεχωρήσαμεν διὰ
τὰ Ψαρά.

Ἐφθάσαμεν ἐκεῖ περὶ τὸν Δεκαπενταῦγουστον ὅτε
ἐτελείτο πανηγυρις εἰς τὴν νῆσον. Ἐπειδὴ ὅλοι ἐν τῷ
πλοίῳ ἦσαν Ψαριανοὶ ἐξῆλθον νὰ πανηγυρίσουν καὶ νὰ
φάγουν σύκα τὰ ὅποια ἦσαν ἄφθονα ἐν τῇ νήσῳ ἐγὼ δὲ
καθ' ὃ ξένος ἔμεινα εἰς τὴν λέμβον μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ
μοῦ ἔφερναν κανὲν σῦκον νὰ φάγω. Ἐπέπρωτο ὅμως
ἀντὶ σύκου νὰ μὲ εὔρη κατὶ ἄλλο. Διῆλθε δηλαδὴ περι-

πατῶν ἐπὶ τῆς παραλίας ἐγχωρίος τις κουρεὺς Ἰωάννης ὀνομαζόμενος καὶ παλληκαρίζων ὅστις ἀποτείνεται πρὸς ἐμὲ ἀποτόμως καὶ μοῦ λέγει: «Βρὲ ξένε τί κάνεις αὐτοῦ;» Σημειωτέον ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὸ νησί δὲν ἠγάπων ποσῶς τοὺς ξένους. Μόλις λοιπὸν τοῦ ἀπήντησα ὅτι φιλάττω τὴν λέμβον μοῦ ρίπτει μίαν πέτραν εἰς τὸν πόδα ἢ ὁποία μὲ ἐπέτυχεν εἰς τὸν ἀστράγαλον καὶ μὲ ἔκαμε νὰ κυλίωμαι δύο ὥρας ἐπὶ τῆς ἄμμου ἀπὸ τὸν πόνον. Τέλος ἦλθαν οἱ πλοίαρχοι καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ μὲ μεταφέρουν σηκωτὸν εἰς τὴν λέμβον.

Ἀφοῦ ἀνήλθομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ παρῆλθον ὀλίγα λεπτά βλέπω ἓνα γέροντα Ψαριανὸν Κωνσταντῆν ὀνομαζόμενον καὶ τὸν υἱὸν του Γιώργη νὰ κλαίουν. Τοὺς ἐρωτῶ τί συμβαίνει καὶ μοῦ ἀπαντοῦν ὅτι ἐζήτησαν χρήματα ἀπὸ τὸν πλοίαρχον διὰ νὰ ὑπανδρεύσουν τὴν Δεσποινῶ, θυγατέρα τοῦ γέροντος, καὶ ὁ πλοίαρχος ἠρνήθη νὰ τοὺς δώσῃ. «Ἐγὼ νὰ σᾶς δώσω χρήματα» λέγω εἰς αὐτούς. «Ἄϊντε βρὲ παληόπαιδο» ἀπαντᾷ ὁ γέρον «ποῦ θὰ μᾶς πῆς τάχατες ὅτι ἔχεις παράδες!» Ἔλυσα τότε ἓνα κεμέρι τὸ ὁποῖον εἶχα δεμένον εἰς τὴν κνήμην μου ἐμπεριέχον ἑβδομήκοντα εἰκοσόφραγκα καὶ τοὺς ἠρώτησα πόσα θέλουν. Ἔδωσα τέλος εἰς αὐτοὺς δεκαπέντε εἰκοσόφραγκα ὅσα μοῦ ἐζήτησαν.

Τὴν ἐπομένην ἀνέλαβε τὸ πλήρωμα νὰ μεταφέρῃ μερικὰ μεγάλα τεμάχια ξυλείας εἰς τὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ διὰ τὴν ἐπισκευὴν του καὶ ἔλαβα μέρος εἰς τὴν μεταφοράν. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν πάντων ἄνευ ἐμοῦ δὲν θὰ κατορθοῦτο νὰ ἀποθιβασθοῦν τὰ ξύλα ἐκεῖνα. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν ὁποίαν ἐμάστιζε χολέρα. Ἐξήλθομεν μὲ τὸν πλοίαρχον εἰς τὸ Λιμεναρχεῖον διὰ νὰ λάβωμεν ἄδειαν ἐλευθεροκοινωνίας ἐμοῦ κατ' ἐντολὴν

τοῦ πλοίαρχου κρατοῦντος γαλόνιον, πλήρες ρουμίου ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπίνομεν ὑπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὅπως μὴ προσβληθῶμεν ὑπὸ τῆς φοβερᾶς ἐπιδημίας. Μετὰ ταῦτα μετέβημεν εἰς τὸ καφφενεῖον τοῦ Μπαρμπαρέσου καὶ βλέπομεν αἴφνης νὰ πίπτουν ἀπὸ τὰ καθίσματα δύο χολερόβλητοι.

Τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου μας ἀπετελεῖτο ὡς ἐξῆς: Ὁ πλοίαρχος Δημήτριος Φιλίνης καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ του Κωσταντῆς καὶ Νικολῆς, ὁ ναύκληρος Μαρκῆς Καραγεώργης ἐκ Ψαρῶν, οἱ ναῦται Κωσταντῆς Βαλέτας ἐκ Ψαρῶν, Μπάριμπα Κωσταντῆς καὶ οὗτος ἐκ Ψαρῶν, ἀλλὰ Χιώτης τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ υἱοῦ του Γιώργη, ὁ μάγειρος Γεράσιμος ἐξ Ἰθάκης δύο ἀδελφοὶ Κωσταντῆς καὶ Γιώργης ἐκ Κιμῶλου καὶ ὁ φίλος μου ὁ Σάμιος. Εὐτυχῶς οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν προσεβλήθη ὑπὸ τῆς ἐπιδημίας.

Ὁ πλοίαρχος μὲ ἐξετίμα πολὺ καὶ ὁσάκις ἐξήρχετο μὲ ἐλάμβανεν ὡς συνοδόν του.

Ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνεχωρήσαμεν διὰ Ταϊγάνιον. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα ἦτο νύξ. Μόλις ὁ πλοίαρχος καὶ ἐγὼ ἐξήλθομεν διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ Λιμεναρχεῖον μᾶς ἔκαμαν σωματικὴν ἔρευναν δι' ὄπλοφορίαν. Τὸ Λιμεναρχεῖον εὐρίσκετο εἰς ἀπόστασιν, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν δύο ἢ τρεῖς μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἦτο ἀδύνατον νὰ εὔρωμεν ἄμαξαν, ἐπομένως ἠναγκάσθημεν νὰ μεταβῶμεν πεζοί. Καθ' ὁδὸν μᾶς σταματοῦν πέντε Ρῶσσοι νυκτοκλέπται διὰ νὰ μᾶς ληστεύσουν. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς τοῦ πλοίαρχου μου «τί τοὺς βλέπεις;» ἀνασύρω μίαν μάχαιραν τὴν ὅποιαν εἶχον κερυμμένην ἐντὸς τοῦ ὑποδήματός μου μὴ ἀνακαλυφθεῖσαν κατὰ τὴν σωματικὴν ἔρευναν καὶ

κτυπῶ δύο ἐκ τῶν κλεπτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐτρέπησαν εἰς φυγήν.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐκοιμήθημεν εἰς τὴν οἰκίαν μᾶς Ἑλληνίδος ἐκ Σαντορίνης ἣτις ὠνομάζετο Κυρὰ Μαριγὼ καὶ εἶχε δωμάτια δι' ἐνοίκιον. Τὸ δὲ πρῶτ' ὁ πλοίαρχος μου ἔδωκε ἓνα ρουῖβλι διὰ νὰ ἀγοράσω κρέας καὶ τὸ στείλω εἰς τὸν φουῦρνον νὰ ψηθῆῖ κατόπιν δὲ ἀνῆλθον εἰς τὸ πλοῖον καὶ ὠδήγησα τοὺς ναύτας εἰς τὸν φουῦρνον ὅστις ἀνῆκεν εἰς ἓνα Σαντοριναῖον Καμπούρην ὀνομαζόμενον καὶ ἐφάγομεν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὐρίσκοντο ἐντὸς τοῦ λιμένος τοῦ Ταϊγανίου περὶ τὰ 500 πλοῖα διαφόρων σημαῖων καὶ ἐθνικοτήτων, τοιαύτη δὲ κακοκαιρία ἐπεκράτει ὥστε ὅσαι λέμβοι εἶχον προμηθευθῆῖ ζωτροφίας ὃ ἐστὶν ἀπὸ δύο τρία βῶδια σφαγμένα διὰ νὰ τὰ ἀλατίσουν δὲν ἠδύναντο νὰ προσεγγίσουν εἰς τὰ πλοῖα των μερικαὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐβυθίσθησαν καὶ ἄλλαι περιεπλανήθησαν ἕως ὅτου τὸ ἐπ' αὐτῶν κρέας ἐσάπη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Τῆς ἰδικῆς μας λέμβου τρεῖς φορὰς ἔπεσαν οἱ ἴστοι καὶ ἐπανειλημένως ἐκάθιζε ὁπότε ἐγὼ εἰσηρχόμεν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ προσεπάθουν νὰ ὠθήσω τὴν λέμβον πρὸς τὸ πλοῖον ἐνῶ οἱ ἄλλοι ναῦται φθονοῦντές με διὰ τὸν ζῆλον ὃν ἐδείκνυα μὲ ἠμπόδιζον καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ πλοῖον. Τέλος τοὺς ἐβίασα νὰ ἀνέλθωμεν πρὸς διανυκτέρευσιν ἐπὶ ἑνὸς πλοίου ἐκ Σαντορίνης ἀνήκοντος εἰς τὸν Καπετὰν Ρουμπίνην, τὴν δὲ πρῶταν ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ μας πλοίου. Ἐντὸς τῆς λέμβου εἶχομεν τρία βῶδια σφαγμένα, πενήντα ὀρνιθας, ἕξ βαρέλια ὕδατος καὶ περὶ τὰ ἑκατὸν ψάρια κοβιοὺς τοὺς ὁποίους εἶχα συναῖξει ὁ ἴδιος. Ἐτοποθέτησα λοιπὸν πάντα ταῦτα ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀλάτιστα τὸ κρέας καὶ ἀμέσως ἐξῆλθα διὰ τῆς λέμβου ἵνα καθησυχάσω

τὸν πλοίαρχον ὅστις ἦτο ἀρκετὰ ἀνήσυχος.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἤρχισαμεν νὰ φορτώνωμεν σίτον ἀνήκοντα εἰς τὸν ὁμογενῆ ἔμπορον κ. Ροδοκανάκη τοῦ Λιβόρνου. Τοῦ φορτίου συμπληρωθέντος ἀνεχωρήσαμεν διὰ Λιβόρνον προσεγγίσαντες εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐκεῖ μᾶς ἔφυγαν τρεῖς ἐκ τῶν ναυτῶν καὶ ὁ πλοίαρχος μοῦ ἔδωσεν ἐντολὴν νὰ εὔρω πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῶν συμπατριώτας μου. Πράγματι δὲ εὔρον τρεῖς συμπατριώτας μου τὸν Στυλιανὸν Μπαμπίνην, Δημήτριον Μεργουζῆν καὶ Νικόλαον Τραμουντάναν. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐτύγχανεν ἐξάδελφός μου ἀλλ' ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἦτο μέθυσος καὶ ψεύστης μαζὺ μὲ τὰς ἄλλας ἀναλόγους χάριτας τὰς ὁποίας εἶχεν. Ἀνεχωρήσαμεν τέλος ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μετ' ἀρκετὸν πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς Λιβόρνον. Κατὰ τὴν ἀφιξίν μας ἐνῶ ὁ πλοίαρχος εὗρίσκετο ἐπὶ τοῦ Λιμεναρχείου ὅπως λάβῃ τὴν ἀδειαν ἐλευθεροκοινωνίας ἐγὼ δὲ ἤμην ἐντὸς τῆς λέμβου καὶ κατεγινόμεν εἰς τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἐντὸς αὐτῆς εἰσρεύσαντος ὕδατος εἰς μίαν στιγμὴν καθ' ἣν ἤμην ἐσκυμμένος ὁ Βαλέτας, ὅστις μὲ ἐμίσει ἔνεκα φθόνου ἀρπάζει ἐν τεμάχιον ξύλου καὶ μὲ κτυπᾷ εἰς τὴν κεφαλὴν ἐφ' ἄνορθοθεῖς ἐγὼ τοῦ καταφέρω μερικὰ γρονθοκοπήματα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην καταφθάνει καὶ ὁ πλοίαρχός μας καὶ δίδει δύο ραπίσματα εἰς ἐμέ καὶ δύο εἰς τὸν Βαλέταν. Πολὺ ἄδικος μοῦ ἐφάνη ἢ πρὸς ἐμέ συμπεριφορὰ αὕτη τοῦ πλοίαρχου καὶ τὴν δυσαρέσκειάν μου οὐδόλως τὴν ἀπέκρουσα. Τοῦναντίον παρεπονήθην εἰς αὐτὸν καὶ μοῦ ἐζήτησε συγγνώμην. Μετ' ὀλίγον ἤρχισαμεν νὰ ἐκφορτώνωμεν τὸν σίτον ἐντὸς φορτηγίδων ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ ἐκοιμώμεθα τὴν νύκτα διότι ὑπῆρχον πολλαὶ διώρυγες ἐντὸς τῶν ὁποίων περιεφέροντο κλέπται καὶ κακοῦργοι.

Μίαν νύκτα λοιπόν, ἐμφανίζονται δέκα κλέπται ὀπλισμένοι ὡς ἀστακοί. Ὁ Τραμουντάνας κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἠσθάνετο ὡσάν νὰ ἦτο ὀλόκληρος ὁ κόσμος ἰδικός του, διότι εἶχε δειπνήσει ὁ ἄνθρωπος λουκουλειῶς. Εἶχε δηλαδή καταβροχθίσει ψάρια τηγανητά, χοιρομέρια, σαλάμια, ρεπανάκια καὶ πέντε ἕως ἕξ φιάλας οἴνου.

Εἰς τοιαύτην λοιπόν κατάστασιν διατελῶν ὁ Τραμουντάνας ἠθέλησε νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν παλληκαρισμοῦ καὶ ἀπῆτει μάλιστα νὰ τοῦ κάμω τὸν διερμηνέα πρὸς τοὺς κλέπτας διότι ἐγνώριζα Ἰταλικά. Τοῦ συνέστησα νὰ ἀφήσῃ τοὺς παλληκαρισμοὺς κατὰ μέρος μὴ μᾶς φονεύσουν ὅλους, τὴν δὲ προΐαν μεταβάς εἰς τὸ Λιμεναρχεῖον διεμαρτυρήθην διότι μᾶς ἔκλεψαν ἀπὸ δύο σάκκους σίτου. Ὁ παρευρεθεὶς ἐκεῖ κ. Ροδοκανάκης εἰς ὃν ἀνῆκε τὸ φορτίον μοῦ λέγει: «Καλὰ ἔκανες παιδί μου ποῦ δὲν τοὺς ἠμπόδισες διότι αὐτοὶ εἶναι κακοῦργοι ἀλλὰ ἔχουν καὶ μεγάλη δυστυχία». Μετὰ τὴν ἐκφόρπωση τοῦ πλοίου ἀνεχωρήσαμεν διὰ Σῦρον.

Εἰς τὴν Σῦρον ὁ πλοίαρχος Φιλίνης μέλλων νὰ κάμῃ μεγάλας ἐπισκευὰς τοῦ πλοίου του μᾶς ἐλογάριασε διὰ νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ Σμύρνην. Ὅταν ὅμως ἀνήλθομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου διὰ νὰ παραλάβωμεν τὰς ἀποσκευὰς μας ὁ Μαρκῆς ὁ Καραγεώργης μᾶς ἠμπόδιζε διότι ὁ Τραμουντάνας τοῦ εἶχε κλέψει μίαν καπὸταν Θεσσαλονικὴν καὶ αὐτὸς ἐνόμιζε ὅτι τοῦ τὴν εἴχομεν κλέψει ἡμεῖς. Ἀναγκάζομαι λοιπόν νὰ μεταβῶ εἰς ἀναζήτησιν τῆς καπὸτας τὴν ὁποῖαν καὶ εὐρὼν παρέδωσα εἰς τὸν Μαρκῆν. Μᾶς ἐπέτρεψε τότε νὰ παραλάβωμεν τὰ πράγματά μας καὶ ἐπιβιθασθέντες εἰς ἓν Ἀυστριακὸν ἀτμόπλοιον ἐγὼ ὁ Ἀνδρέας Μπαμπίνης καὶ ὁ Δημήτριος Μεργουζῆς ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Σμύρνην. Ἐκεῖ ἐπεβιβάσθημεν ὡς ἐπιβάται εἰς τὸ πλοῖον τοῦ συμ-

πατριώτου μας Ξενοφώντος Σαματούρα και έπεστρέψαμεν εἰς τὴν πατρίδα μας Κούταλιν διὰ νὰ διαχειμάσωμεν.

ΟΙ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ ΜΟΥ

Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἀρραβωνίζομαι μίαν κόρην ἀδελφὴν φίλου μου τινὸς Ἀντωνίου Ταλιβερένη κατὰ πρότασιν του. Ἡ μνηστὴ μου ὠνομάζετο Ἐλέγκω καὶ ἦτο πολὺ εὐειδής, ὁ δὲ πατήρ της ὠνομάζετο Ἀναστάσης.

Κατόπιν ἑβδομάδων τινῶν, ἡμέραν τινά, τὴν πρώτην τοῦ ἔτους 1866 ἐγὼ καὶ μερικοὶ φίλοι μου καθ' ὃ νείοι ἠθελήσαμεν νὰ πανηγυρίσωμεν. Ἐπήραμεν λοιπὸν μίαν μουσικὴν ἀπὸ ἐγγύωρια ὄργανα καὶ μετέβημεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μνηστῆς μου. Αὕτη ὅμως εἶχε ἓνα ἐξάδελφον ὁ ὁποῖος μέγα ἐφρόνει ἐπὶ τῇ παλληκαρῶσύνῃ του καὶ ἦτο τὸ φόβητρον τοῦ χωρίου. Ὁ κύριος οὗτος λοιπὸν εἶτε ζηλεύσας διότι εἶχομεν μουσικὴν εἶτε νομίσας ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ ἡμῶν εὔρεν ἀντικείμενα ἐπιδείξεως τοῦ παλληκαρισμοῦ του ἤρχισε νὰ ἐπιμένῃ ὅπως μᾶς ἀφαιρέσῃ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ. Τὸ σχέδιόν του ἐπέτυχεν ἐν μέρει διότι οἱ σύντροφοί μου πτοηθέντες καὶ τόπον τῇ ὁργῇ δίδοντες ἐζήτουν νὰ φύγουν ἐνῶ ἐγὼ καὶ εἷς φίλος μου Μανώλης ὀνομαζόμενος, ἀνήκων εἰς ἓν πλοῖον προσωρισμένον εἰς τὸν λιμένα μας, ἐπεμένομεν εἰς τὸ δίκαιόν μας. Ἀφοῦ ἐξήντησα ὅλα τὰ μέσα τῆς πειθοῦς καὶ αὐτὸς ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπειλητικὸς «τί θέλεις» τοῦ λέγω «τὰ ὄργανα πὰ ἔχομε πληρωμένα» καὶ ταῦτοχρόνως τοῦ δίδω δύο κολάφους, ἀρπάζω τὴν μάχαιραν τὴν ὁποίαν ἐπιδεικτικῶς εἶχεν εἰς τὴν ὀσφύν του καὶ τὴν ῥίπτω

ἐπί τινος στέγης, ἔπειτα ἀρπάζω καὶ τὸν ἴδιον καὶ τὸν ῥίπτω εἰς μίαν τάφρον. Ἄπαντες οἱ ὑπ' αὐτοῦ τρομοκρατηθέντες καὶ ὄλον σχεδὸν τὸ χωριὸ ἔσπευσαν νὰ ἴδουν τὴν κατάστασίν του, καὶ νὰ βεβαιωθοῦν ἂν πράγματι ἓνα παιδί, δεκαεπτὰ μόλις ἐτῶν, (διότι τόσος ἦμην τότε) τὸν ἐτιμώρησε κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Τὸ ὄνομα τοῦ παλληκαῶ ἦτο Ἰωάννης Καρατάσος, ὁ δὲ πατήρ του κατήγετο ἀπὸ χωριὸν τι πλησίον τοῦ Βόλου, ὀνομαζόμενον Ἀργαλαστή.

ΜΕ ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ ΕΚ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐγὼ καὶ πολλοὶ ἄλλοι συμπατριῶται ἀνεχωρήσαμεν μὲ τὸ ἴδιον πλοῖον διὰ Κωνσταντινούπολιν πρὸς εὔρεσιν ἐργασίας. Ὅταν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ μοῦ προσέφευρεν ὁ πλοίαρχος ἐργασίαν ἄλλ' ἀπεποιήθην νὰ δεχθῶ ἐπειδὴ ὁ μάγειρος ἦτο κυριολεκτικῶς παληάνθρωπος, ἐπομένως μετέβην εἰς Στένην καὶ συνήνητσα ἓνα πλοίαρχον Γαλαξειδιώτην ὅστις μοῦ προσέφευρεν ἐργασίαν πρὸς ἐξῆντα χρυσᾶ φράγκα τὸν μῆνα καὶ μοῦ εἶπε νὰ εὔρω καὶ ἄλλους ναύτας. Εὔρον λοιπὸν δύο συμπατριώτας μου, τὸν ἐξάδελφόν μου, Πολυχρόνην Χριστοδούλου καὶ τὸν Ἀντώνιον Γιαννάκου καὶ ἐπειδὴ ἦσαν ἀδαεῖς ἀνέλαβα νὰ τοὺς γυμνάσω. Ἠγόρασα πρὸς τούτους 500 σκουμπριά ἐξ ἰδίων μου δι' ἐμὲ καὶ διὰ τοὺς φίλους μου καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Βραΐλαν. Δὲν ἠργήσαμεν ὅμως νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἔλλειψις τροφίμων καὶ πείνα ὑπῆρχεν εἰς τὸ πλοῖον. Ἐπρεπε νὰ καταδυθῆ τις ἐντὸς τῆς χύτρας διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ φασόλια. Ἐως ὅτου φθάσωμεν εἰς Βραΐλαν κατεβροχθήσαμεν τὰ σκουμπριά ἀπαξάπαντα, ἅμα δὲ τῇ ἀφίξει μας ἡ ἀπογοήτευσίς μας ἐκορυφώθη διότι πλοῖα

μὲν εὖρομεν πολλὰ ἀλλὰ οἱ μισθοὶ ἦσαν γλίσχροι. Εἶπαμεν εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ μᾶς πληρώσῃ διότι θὰ φύγωμεν αὐτὸς δὲ μᾶς ἰκέτευσε νὰ μείνωμεν διότι θὰ ναυλωθῇ τὸ πλοῖόν του. Αἱ ἰκεσῖαι του δὲν ἴσχυσαν νὰ μᾶς πείσουν ὅπως μεταβάλωμεν γνώμην ὅσον ἐνθυμούμεθα τὴν μίαν γαλέταν τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδιδεν ἡμερησίως καὶ ἐτρέμαμεν ἀπὸ τὴν πείναν. Φεύγομεν λοιπόν, καὶ εἰς τὴν ἀποβάθραν τῶν πλοίων συναντῶ ἓνα συμπατριώτην μου ξυλουργόν, Βασίλειον Μαστραντώνην ὅστις εἰργάζετο ἐπὶ τινος πλοίου ἐκ Κεφαλληνίας τοῦ πλοίαρχου Παναγῆ Μπεκατώρου. Μὲ τὸν πλοίαρχον τοῦτον συνεφώνησα νὰ ἐργασθῶ ἀντὶ τριῶν λιρῶν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐὰν εἶναι εὐχαριστημένος νὰ μὲ κρατήσῃ περαιτέρω. Συμπαρέλαβον καὶ τὸν ἓνα ἐκ τῶν φίλων μου τὸν Ἀντώνιον ἵνα μὴ πεινάσῃ καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Μετὰ τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφίξίν μας ἐκράτησεν ὁ πλοίαρχος καὶ τοὺς δύο μας καθὼς καὶ τὸν ξυλουργόν. Ἐμὲ συνεφώνησε πρὸς ἐξήντα φράγκα τὸν μῆνα τὸν δὲ Ἀντώνιον ὁ ὁποῖος ἦτο μεγαλειέρας ἡλικίας πρὸς σαράντα φράγκα διότι ἦτο ἀγύμναστος. Τέλος ἀπεπλεύσαμεν. Ἐξῶθεν τῶν Ψωμαθιῶν συνήντησαμεν ἀλιευτικὰ πλοίαρια ἐγὼ δὲ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἠγόρασα ἐξ ἰδίων μου πρὶ τὰς τριάκοντα ὀκάδας σαυριδιῶν καὶ τὰ ἐπάστωσα ἐντὸς βαρελίου. Μετὰ σχετικὸν πλοῦν προσηγγίσαμεν εἰς Μεσσήνην τῆς Σικελίας καὶ ἠρχίσασαμεν τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ σίτου εἰς τὸ Καστελλαμάρε. Ἐγὼ καὶ ὁ Ἀντώνης κατεβιδάσαμεν ὅλα τὰ πανιὰ τοῦ πλοίου καὶ τὰ ἐδιωρθώναμεν ἐνῶ οἱ λοιποὶ ἠσχολοῦντο εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τρώγοντες ἐκάστοτε κορυφίως διὰ νὰ μὴ τοὺς βλέπωμεν ἡμεῖς οἱ δύο ξένοι καθότι αὐτοὶ ἦσαν συγγενεῖς καὶ συμπατριῶται μεταξὺ των. Εὐτυχῶς ὅτι εἶχα τὰ παστὰ προμήθειαν τὴν ὁποίαν

συνεπλήρωσα δι' ἀγορᾶς χιλίων σκόρδων καὶ τοιουτοτρόπως ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου δὲν ὑπεφέρομεν πολὺ. Μίαν Τετάρτην ὅμως ὁ ἀνεψιὸς τοῦ πλοίαρχου ἔθρασε φασόλια καὶ ἀφοῦ ἔφαγον ἐξ αὐτῶν ὅλοι οἱ Κεφαλλῆνες ἔδωσαν καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο ἡμίσειαν ἐν ὄλω καραβάναν. Φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν ἦσαν ἀρκετὰ ἐπομένως ἐζήτησα ὀλίγα ἀκόμη ἀπὸ τὸν μάγειρον. «Αὐτὰ εἶναι» μοῦ ἀπαντᾷ ἐκεῖνος μὲ τρόπον σκαιότατον. «Θέλεις φάτα θέλεις ἄφισ'τα» θυμωθεὶς ἐγὼ τὸν ἐκτύπησα, αὐτὸς δὲ μεταβαίνει πρὸς τὸν θεῖόν του καὶ τοῦ λέγει: «Ὁ Κουταλιανὸς μὲ ἔδειρε διότι δὲν τοῦ ἔδωσα πολλὰ φασόλια». «Καλὰ νὰ σοῦ κάμῃ» ἀπαντᾷ ὁ πλοίαρχος «διότι σοῦ εἶπα νὰ θράσῃς κανένα σακκὶ φασόλια νὰ δώσῃς καὶ εἰς αὐτὸν νὰ φάῃ νὰ δρολυκώσῃ διότι αὐτὸς εἶναι γερὸ παιδί καὶ τρώει καλά. Ἐξ ἄλλου δὲν σοῦ ζητᾷ οὔτε φαγητὰ μὲ βούτυρα οὔτε γλυκίσματα.»

Ὁμολογουμένως ὁ πλοίαρχός μας ἦτο καλῆς ψυχῆς ἄνθρωπος καὶ ἠννόει ὅτι ἔπρεπε νὰ τρεφώμεθα ἐπαρκῶς ἐνῶ ὁ δεύτερος πλοίαρχος ἦτο κακὸς κατὰ τε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, διότι ἦτο καὶ καμπούρης.

Ὁφείλω πρὸς τούτοις νὰ ὁμολογήσω σχετικῶς πρὸς τὴν τροφοδοσίαν ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο εἶχε πλῆθος ὄνων ἐκ τοῦ γάλακτος τῶν ὁποίων κατεσκευάζετο τυρός. Τὸν τυρὸν τοῦτον οἱ Κεφαλλῆνες δὲν τὸν ἔτρωγον ἀλλὰ τὸν ἔδιδον εἰς ἡμᾶς καὶ τὸν ἔτρώγομεν.

Ἐκ Καστελλαμάρε μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ μετὰ πλοῦν ἀρκετὸν ἠναγκάσθημεν νὰ προσορμισθῶμεν εἰς τὸν Μπαμπᾶν πλησίον τῆς Μυτιλήνης ἕνεκα κακοκαιρίας. Ἐκεῖ μὲ διέταξεν ὁ πλοίαρχος νὰ κατραμώσω τὰ σχοινία. Ἐνῶ δὲ ἠσχολούμην εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἔρχεται ὁ κύριος καμπούρης ἀρπάζει μὲ ὀρμὴν ἀπροσδόκητον τὸν κάδον

μέ τὸ κατράμι ἀπὸ τὰς χεῖράς μου καὶ μὲ διατάσσει νὰ παύσω. Τὸ φέρεσίμὸν τοῦ τοῦτο ἦτο ἡ σταγὼν ἢ ὑπερεκχειλίζουσα τὸ ποτήριον διότι πρὸ καιροῦ μοῦ εἶχε προῖξι κυριολεκτικῶς τὰ σηκίτια. Σηκῶνω λοιπὸν ἐκτὸς ἑαυτοῦ γενόμενος τὸν κάδον καὶ τὸν ρίπτω ἐπὶ τῆς καμπούρας του. Ἔρχεται ἀμέσως ἡ παράστασις! «Ὁχου διάολε ἔμπα μέσα σου! Στὴν ιδιοκτησία μου μέσα ἦρθες μωρὲ νὰ μὲ χτυπήσης!» Ἀπὸ τὰς κραυγὰς τοῦ αὐτὰς ἀφυπνίζεται ὁ πρῶτος πλοίαρχος Καπετὰν Σπύρος καὶ τοῦ λέγει: «Καλὰ νὰ πάθης. Τί τὸν φορτόνεσαι τὸν ἄνθρωπο ἀφοῦ ξεύρει τὴ δουλειά του;» Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἴσχυσεν ὥστε νὰ μὲ δικαιώσῃ ὁ πλοίαρχος δὲν ἦτο μόνον ἡ ἐγνωσμένη δυστροπία καὶ παραξενιὰ τοῦ καμπούρη ἀλλὰ καὶ ἡ μεγάλη ἀγάπη καὶ ἐκτίμησις τὴν ὁποίαν ὁ πλοίαρχος ἔτρεφε δι' ἐμέ. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔδωσα τὴν παραίτησίν μου διότι μὲ τὸν καμπούρη ἐπὶ τοῦ πλοίου ὁ βίος ἦτο ἀβίωτος. Καὶ προσεπάθησε μὲν ὁ πλοίαρχος νὰ μὲ πείσῃ ὅπως μείνω αὐξήσας μάλιστα καὶ τὸν μισθὸν μου κατὰ δύο τάλληρα ἀλλ' ἐπέμενα νὰ φύγω καὶ ἔφυγα.

ΑΠΟ ΠΛΟΙΟΥ ΕΙΣ ΠΛΟΙΟΝ

Νέαν ἐργασίαν δὲν ἤρρησα νὰ εὔρω. Προσελήφθην εἰς ἓν μικρὸν πλοῖον ὅπερ ἐταξείδευε μεταξὺ Ἰσμαηλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Νικόλαον Μαυρομαμάτην ὅστις εἶχε ἓνα ἀδελφὸν τρελλὸν καὶ τὸν ἔδερε καθημερινῶς. Ἐκαμα ὀλίγα ταξείδια καὶ μίαν ἡμέραν μὲ τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφιξίν μας παρετήθην. Συναντῶ τότε τὸν ἐξαδελφόν μου Πολυχρόνην καὶ τὸν μεσίτην Τσοῦρον καὶ ἀναλαμβάνω ἐργασίαν ἐπὶ ἐνὸς Αὐστριακοῦ πλοίου οὔτινος ὁ πλοίαρχος ὠνο-

μάζετο Μιχαήλ, και εἶχεν ἐπὶ τοῦ πλοίου τὴν οἰκογένειάν του. Μετέβημεν εἰς Μπουγιούκ Ντερέ και ἠτοιμάσθημεν διὰ ταξειδίου ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἐστερεῖτο ναυκλήρου. Μοῦ γνωστοποιεῖ λοιπὸν ὁ πλοίαρχος ὅτι ἐνῆ περιπτώσει δὲν εὔρη ναύκληρον θὰ ἀναλάβω ἐγὼ χρῆη ναυκλήρου. τόσον διότι με ἐξετίμα ὅσον και διότι ὁσάκις μετέβαινα νὰ φωνίσω ἔπερνα και τὸν μικρὸν του υἱὸν μαζί μου διὰ νὰ διασκεδάζῃ.

Ἐσπέραν τινὰ ὅμως ἔρχεται και μοῦ γνωστοποιεῖ ὅτι εὔρε ναύκληρον. Περὶ τὴν αὐγὴν ἔρχεται πράγματι ὁ ναύκληρος και μόλις σχεδὸν ἐπάτησε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ πλοίου ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ. Ναύτης τις γέρον τοῦ συνιστᾷ νὰ μὴν ὑβρίζῃ διότι ὁ σγουρὸς ναύτης, ὑπονοῶν ἐμέ, γνωρίζει τὴν γλῶσσαν τῶν Αὐστριακῶν.

Τὴν ἐπομένην πρὶν ἀκόμη ἐξημερώση κτυπᾷ ὁ προκομμένος τὸν κώδωνα και φωνάζει: Ἔλτσα κὸν μποντζόρνο» δηλαδὴ «ἐγέρθητε με καλημέραν». «Τί φωνάζεις;» τοῦ λέγει ὁ ἐξάδελφός μου. «Ἀκόμη δὲν ἐξημέρωσε. Ἄλλως τε ἐμεῖς δουλειὰ δὲν ἔχομε. Περιμένομε τὸ βαπόρι νὰ μᾶς ρυμουλκήσῃ.» Μετ' ὀλίγον ἦλθεν ἀτμόπλοιοι ὅπερ μᾶς ἔσυρε μέχρις οὗ ἐποδίσαμεν και προσηγίσαμεν εἰς Ἐσανακαλὲ κοντὰ εἰς τὴν Παλαιάν Βρούσιν. Ὁ ναύκληρος ἦτο ἀδαέστατος και διαρκῶς με κατηγορεῖ εἰς τὸν πλοίαρχον. Μίαν πρωΐαν ἐπεχειρήσαμεν νὰ σηκώσωμεν τὴν ἄγκυραν και με τὸ νὰ μὴ ἔχη ὑπομονὴν ἤρχισε νὰ με ὑβρίζῃ ἀναιτίως. Θυμωθεὶς ἐγὼ τότε τοῦ ἐπιστρέφω τὰς ὑβρεις και σηκῶ τὴν ἄγκυραν μόνος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἐξάδελφός μου κατεγίνετο εἰς τὸ θράσιμον φασκομηλιάς διὰ νὰ πῶμεν. Τοῦτο ἤρκεσε νὰ ἐπισύρῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν μῆνιν τοῦ λαμπροῦ ναυκλήρου και νὰ ἀρχίσῃ νέος ἐξάψαλμος ἕως οὗ ἀπωλέσας τὴν ὑπομονὴν φωνάζω πρὸς τὸν ἐξάδελφόν μου· «Δῶσ' του μωρὸ

μιὰ μὲ τὸ μπιρίκι στὸ κεφάλι.» Ἐπὶ τέλους ἠρώξαμεν ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχον καὶ τρία Γαλλικὰ πλοῖα, ὃ δὲ πλοίαρχος μὲ ἔστειλε πρὸς αὐτὰ μὲ τὴν λέμβον διὰ νὰ τοῦ ἀγοράσω «βίνο νέγκρο» ὃ ἐστὶ κρασί μαῦρο. Τὸ ὄξος Γαλλιστὶ λέγεται «βινέγκρο». Συνέβη λοιπὸν ὥστε τὸ βίνο νέγκρο καὶ τὸ «βινέγκρο» νὰ συγχισθοῦν, καὶ νὰ μοῦ γεμίσουν οἱ Γάλλοι τὰς νταμιτζάνας μὲ ξύδι. Ὅταν εἶδεν ὁ πλοίαρχος ὅτι τοῦ ἠγόρασα ξύδι ἀντὶ κρασιοῦ ἔγεινεν ἔξω φρενῶν. Ἐζήτησα συγγνώμην καὶ τοῦ ἐξήγησα ὅτι δὲν τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἠγνόει νὰ περιορίσῃ τὸν θυμὸν του. «Αἶ λοιπὸν ἂν ἐθύμωσες πιὲς ξύδι νὰ ξεθυμώσῃς» τοῦ λέγω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ τέλος.

Ἀπεπλεύσαμεν μὲ ἄλλα πολλὰ πλοῖα ἀλλ' ἄνεμοι νότιοι μᾶς ἔκαμαν νὰ ποδίσωμεν καὶ πάλιν καὶ νὰ ἀγκυροβολήσωμεν εἰς Μαυριά. Ὑπέβαλον εἰς τὸν πλοίαρχον γνώμην νὰ μὴ ἀράξωμεν ἐκεῖ διότι θὰ πέσωμεν ἔξω ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔλαβε τὴν γνώμην μου ὑπ' ὄψει. Τὴν νύκτα ἀρχίζει νὰ πνέῃ μέτριος νότιος ἄνεμος καὶ τὸ πλοῖον νὰ κτυπᾷ κάτω. Ἀφυπνίζεται ὅθεν ὁ πλοίαρχος καὶ μᾶς ἀναγκάζει νὰ ρίψωμεν δευτέραν ἄγκυραν. Τὴν ἐπομένην ἀπεπλεύσαμεν καὶ μετ' ἀρκετὸν πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον. Ὅταν ἠγκυροβολήσαμεν βλέπω τὸν ναύκληρον νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν πλοίαρχον καὶ νὰ σύρῃ συχνὰ τὸ μαχαίρι του καὶ νὰ τὸ καρφῶνῃ ἐπὶ τῆς λέμβου. Ἐρωτῶ τὸν καμαρότον εἰς γλῶσσαν Σλαβονικὴν τί ἔχει ὁ ναύκληρος καὶ ἐκεῖνος μὲ πληροφορεῖ ὅτι πνέει ὁ ναύκληρος μένεα ἐναντίον μου καὶ μὲ κατηγορεῖ κάθε βράδυ εἰς τὸν πλοίαρχον.

Μετ' ὀλίγον διετάχθημεν νὰ φέρωμεν εἰς τὸ πλοῖον νερὸ διὰ τῆς λέμβου. Ἐπήδησα εἰς τὴν λέμβον ἀλλ' ὁ πλοίαρχος δὲν μοῦ ἐπετέτρψε νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν

ὑπηρεσίαν αὐτήν. Μοῦ ἔδωσε τεμάχιον πανίου διὰ νὰ ἐμβαλλώσω τὰ ἰστία τοῦ πλοίου ἅτινα εἶχον ἀνάγκην ἐπισκευῆς. Ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ ἄλλοι φέροντες τὸ νερὸ ἐνῶ ἐγὼ ἔροαπτα ἔρχεται ὁ ναύκληρος καὶ μὲ ὀργὴν πολλὴν μοῦ καταστρέφει ὅλην τὴν ἐργασίαν μου μὴ γνωρίζων τί κάμει καὶ τί θέλει. Μεταβαίνω ἀμέσως πρὸς τὸν πλοίαρχον καὶ τοῦ λέγω νὰ ἔλθῃ νὰ ἴδῃ τὸ κατώρθωμα τοῦ ναυκλήρου. Ἐρχεται ὁ πλοίαρχος καὶ ὅταν εἶδε τὴν ὑπὸ τοῦ ναυκλήρου συντελεσθεῖσαν καταστροφὴν λέγει πρὸς αὐτόν. «Ἐχει δίκηο καὶ νὰ σὲ σκοτώσῃ ἀκόμη. Διότι αὐτὸς μὲν γνωρίζει τὴ δουλειά του ἐσὺ δὲ τοῦ τὴν καταστρέφεις». Ὅταν ἀπεσύρθη ὁ πλοίαρχος διὰ νὰ κατακλιθῆ ἔξηλθομεν διὰ τῆς λέμβου διὰ νὰ φέρωμεν καὶ ἄλλο νερὸ ὃ δὲ ναύκληρος ἤρχισε τὰ συνειθισμένα του. «Αἶ μὰ δὲν ὑποφέρεσαι πλέον» τοῦ λέγω καὶ τοῦ δίδω ἓνα καλὸν ξυλοκόπημα μετὰ τραβήγματος τοῦ γενίου καὶ τῶν μαλλιῶν τῆς κεφαλῆς. Ὅταν ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖον ἔρχεται ὁ πλοίαρχος ἐναντίον μου κρατῶν πιστόλιον τοῦ ἱππικοῦ καὶ μοῦ λέγει: «Ἐχω σκοτώσῃ δύο, θὰ σκοτώσω καὶ σὲ νὰ γείνουν τρεῖς.» «Τί μοῦ λές;» τοῦ ἀπαντῶ καὶ ἀρπάσας τὸ πιστόλιον ἐκ τῆς χειρός του τοῦ τὸ φέρω κατὰ κεφαλῆς ἐν εἶδει ραβδίου. Ὁ θυμὸς καὶ αἱ ἀπειλαὶ του ἐξηφανίσθησαν ὡς διὰ μαγείας, μόλις δὲ ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν ἐφθάσαμεν εἰς Καστελλαμάρε ἐθεώρησα καθῆκον ἐπιβεβλημένον νὰ ξυλοκοπήσω ὀλόκληρον τὸ πλήρωμα ἓνα ἕκαστον μὲ τὴν σειρὰν του ἀπὸ τοῦ πλοίαρχου μέχρι τοῦ τελευταίου ναύτου. Ὅστισδήποτε ἤθελε παραστῆ μάρτυς τοῦ σταυρώματος καὶ τῶν μαρτυριῶν ἅτινα εἶχον ὑποστῆ καθ' ὅλον τὸ ταξειδίον ἐκ μέρους τῶν ξυλοκοπηθέντων ὑπ' ἐμοῦ κυρίωνθὰ μὲ ἐδικαιολόγει πληρέστατα διὰ τὴν διαγωγὴν μου ταύτην.

Τὴν ἐπομένην τοῦ γενικοῦ τούτου ξυλοκοπήματος ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα ἀλλαγῆς μεταξὺ δεκάτης καὶ δωδεκάτης πρὸ μεσημβρίας κρούω τὸν κώδωνα. «Ποῖος σοῦ εἶπε νὰ σκαντζάρης»; με ἔρωτᾷ ὁ πλοίαρχος. «Τὸ ρολόγι» τοῦ ἀπαντῶ. Ἐφάνη ὡς νὰ ἐθύμωσε καὶ μᾶς διέταξε νὰ ἀρχίσωμεν νὰ λύωμεν τὰ πανιά καὶ νὰ πλύνωμεν τὸ πλοῖον. Μετὰ ταῦτα καλεῖ ἰδιαιτέρως ἐμὲ καὶ τὸν ἐξάδελφόν μου καὶ δίδει εἴκοσι φράγκα εἰς ἐμὲ καὶ δέκα εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου καὶ λέγει εἰς ἐμέ: «Πηγαίνετε, δὲν σᾶς θέλω πλέον εἰς τὸ πλοῖόν μου διότι εἶσαι μὲν καλὸς ναύτης ἀλλὰ εἶσαι κακὸς ἄνθρωπος». «Δὲν ἀντιλέγω» τοῦ ἀπαντῶ «ἀλλὰ σεῖς με ἐκάματε νὰ γίνω κακὸς ἄνθρωπος» ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενε νὰ φύγωμεν αὐτοστιγμεί, τοῦ εἶπομεν νὰ μᾶς δώσῃ τὸν ναῦλόν μας μέχρι Γενούης ὅπου ὑπῆρχε πιθανότης νὰ εὕρωμεν κανὲν πλοῖον, ἀλλ' αὐτὸς ἠρήθη. Ἐξελθὼν εἰς τὴν ξηρὰν βλέπω εἰς ἀπόστασιν τινα ἐπὶ τῆς προκυμαίας δύο πλοῖα ἐσκαρωμένα Ἐρωτῶ τίνος εἶναι καὶ μοῦ ἀπαντοῦν ὅτι εἶναι τοῦ Κουβλῆ καὶ τοῦ Πυθῆ, Χιώτικα. Ἦτο τότε Μάϊος τοῦ 1867. Ἀποφασίζομεν λοιπὸν με τὸν ἐξάδελφόν μου νὰ ζητήσωμεν ἐργασίαν ἵνα ἐργασθῶμεν εἰς τὸν ἐξαρτισμὸν τῶν πλοίων. Τὴν ἐπομένην βλέπω τὸν Αὐστριακὸν πλοίαρχον νὰ διέρχεται ἐκεῖθεν μεταβαίνων εἰς Νεάπολιν. Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου τὸν ἀρπάζω ἀπὸ τὴν γενιάδα καὶ ἀπειλῶν αὐτὸν διὰ ξυραφίου ὅπερ ἔτυχε νὰ ἔχω τοῦ ζητῶ νὰ μᾶς δώσῃ τοὺς ναύλους μας εἰς ἐμὲ καὶ τὸν ἐξάδελφόν μου. Τρέμων δίκην καλάμου ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ ὁ πελώριος Αὐστριακὸς μοῦ δίδει διακόσια φράγκα, τῶν διαφορῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν Ἰταλῶν κραυγαζόντων πρὸς ἐμέ: «Δὸς' του, δὸς' του τοῦ μπέστια.» Λαβὼν τὰ διακόσια φράγκα τὸν ἀφήνω ἐλεύθερον καὶ δίδω πενήντην φράγκα εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου

λέγων εἰς αὐτόν: «Τόσα μόνον σοῦ ἀναλογοῦν διότι ἐκάθισο μὲ δεμένα χέρια καὶ ἔχασκες.» Εἰς τὸν λιμένα ἐκεῖνον ὑπῆρχε καὶ ἓν πλοῖον ἀπὸ τὴν πατρίδα μας ἀνήκον δηλαδή κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὸν συμπατριώτην μας Καπετὰν Τουρκογιαννάκον Κουταλιανὸν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὸν Σλαβοῦνον Τζοάνην ὅστις εἶχε γνωρίσει καὶ τὸν πατέρα μου.

Μετέβην λοιπὸν εἰς τὸ καφφενεῖον νὰ τοὺς συναντήσω καὶ ὁ Σλαβοῦνος ἀδικῶν με διὰ τὸ πραξικόπημά μου με τὸν Αὐστριακὸν μοῦ λέγει: «Ἐσένα πατέρας σου ἄνθρωπο καλό. Ἐσένα κακὸς εἶσαι. Φονηᾶ ἤθελες νὰ εἶσαι νὰ σκοτώσης ἄνθρωπο». Τοῦ διηγοῦμαι λοιπὸν τὰ καθέκαστα τῆς ὑποθέσεως καὶ ὅταν ἐφωτίσθη ἐπαρκῶς με ἐδικαιολόγησε ἐπειπὼν: «Ἀβέτε ρατζιόνε» ὃ ἔστι «ἔχεις δίκαιον.»

Εἶχομεν λάβῃ ἤδη τὴν ἀπόφασιν με τὸν ἐξάδελφόν μου νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ Γενούην ὅτε ἔτυχε νὰ συναντήσωμεν τοὺς δύο Χίους πλοίαρχους Κωνσταντῆν Κουβλῆν καὶ Ἰωάννην Πυθῆν ἰδιοκτῆτας τῶν δύο ἐσκαρωμένων πλοίων τὰ ὁποῖα ὠνομάζοντο «Παρθενὼν» καὶ «᾽Ολυμπος». Ἡ συνάντησίς μας κατέληξεν εἰς συμφωνίαν νὰ ἐργασθῶμεν πρὸς δεκαοκτὼ τάλληρα τὸν μῆνα ἐπὶ τοῦ πλοίου «Παρθενὼν» καὶ παραλαβόντες τὰ πράγματά μας ἀνήλθομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ὑπῆρχον ἐπ' αὐτοῦ τρεῖς πλοίαρχοι ἀδελφοὶ ὀνομαζόμενοι Ἰωάννης, Κωσταντῆς καὶ Ἀριστείδης καὶ εἷς ναύκληρος ἐκ Σπετσῶν. Ἠορῆσαμεν νὰ ἐργαζώμεθα. Ἔβλεπα ὅμως καθ' ἐκάστην τὸν πλοίαρχον Κωσταντῆν νὰ ἀναστενάξῃ ἕως ὅτου ἔλαβα τὴν περιέργειαν νὰ τὸν ἐρωτήσω τὸ αἴτιον τῆς στενοχωρίας του. Μοῦ ἀπήντησεν ὅτι ὁ ναύκληρος τὸν ὁποῖον ἔχει δὲν ἀξίζει τίποτε διότι εἶναι ὀκνηρὸς καὶ συνάμα τοῦ χρεωστῆ δεκαεξὶ τάλληρα. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ ξυ-

λουργοὶ καὶ ἀρμαδόροι Ἴταλοὶ οἵτινες εἰργάζοντο ἐπὶ τοῦ πλοίου μὲ ἐξελάμβανον ὡς Ἴταλὸν καὶ ὡς μοῦ ἐγνωστοποίησαν παρεκίνουν τὸν πλοίαρχον νὰ κάμῃ ἐμὲ ναύκληρον παρὰ τὰς ἀντιρροήσεις μου. Ὁ ναύκληρος ἐν τούτοις ὁσάκις ἔβλεπε συμπατριώτας του παρήτει τὴν ἐργασίαν του καὶ περιφρονῶν πλοίαρχους καὶ τὰ πάντα ἔσπευδεν εἰς συνάντησιν τῶν συμπατριωτῶν του ἐπέστρεφε κατόπιν εἰς τὸ πλοῖον ἐν καταστάσει τελείας μέθης καὶ μᾶς ὕβριζεν ὄλους. Ἡμέραν τινὰ ἀγανακτήσας ὁ ἀδελφὸς τοῦ πλοίαρχου ἔρχεται πρὸς ἐμὲ καὶ μοῦ λέγει: «Μὰ παιδί μου ἦντα διάβολο νὰ τοῦ κάμνω αὐτουνοῦ;» «Μὴ στενοχωρεῖσαι» ἀπαντῶ «καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ τὸν διορθῶν ἔγὼ φθάνει μόνο νὰ θέλετε.» «Πολὺ μεγάλη χάρι θὰ μᾶς κάμνῃς παιδί μου» ἀπαντᾷ ἐκεῖνος. Κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐπιστρέφει καὶ ὁ ναύκληρος καὶ ἀρχίζει νὰ μᾶς περιλούῃ μὲ ὕβρεις, καὶ νὰ μᾶς ὀνομάζῃ Καρκαρίνους δηλαδὴ Μαυροθαλασσίτας περιφρονητικῶς. «Δὲν εἴμαστε Καρκαρίνοι» τοῦ ἀποκρίνομαι, «εἴμαστε Μπουγαζιανοὶ καὶ καλλίτερα παλληκάρια ἀπὸ σᾶς.» Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων τούτων ἀρχίζει ὁ ναύκληρος νὰ μὲ κτυπᾷ ἀλλὰ τοῦ καταφέρω καὶ ἐγὼ βροχὴν γρονθοκοπημάτων ἕως ὅτου ἔπεσε κάτω καὶ ἐγερθεὶς μετὰ τινα λεπτὰ χωρὶς νὰ ὀμιλήσῃ ἐξῆλθε.

Τοῦ ζητήματος τούτου κανονισθέντος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπελήφθη ἐνὸς ἄλλου πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πλοίαρχου. Εἶπα δηλαδὴ εἰς αὐτόν: «Τί τοὺς θέλεις τοὺς ἀρμαδόρους καὶ πληρόνεις ἡμερομίσθια ἀδίκως ἀφοῦ ἡμεῖς γνωρίζομεν ἀπὸ ὅλα;» Ὁ πλοίαρχος ἐννοήσας τὸ συμφέρον του παῦει τοὺς Ἴταλοὺς καὶ ἀναλαμβάνομεν ἡμεῖς τὸν ἔξαρτισμὸν τοῦ πλοίου. Ἄλλ' οἱ παυθέντες Ἴταλοὶ πρὸς ἐκδίκησιν ἀναλαμβάνουν νὰ μᾶς ληστεύσουν, μετ' ἄλλων ὀπαδῶν των. Ἐκάστην νύκτα λοιπὸν

ἤρχοντο καὶ ἔκλεπτον διάφορα πράγματα τοῦ πλοίου, ἦτοι καρφία, χαλκόν, ξύλα, σχοινία καὶ τὰ παρόμοια ἕως ὅτου ἐννοήσαντες αὐτοὺς ἠναγκάσθημεν νὰ φρουρῶμεν τὸ πλοῖον ὀπλισμένοι διὰ στηλιαρίων καὶ πτυαρίων. Μετ' οὗτα ὅπλα τοὺς ἐκτύπησα πολλάκις κατακέφαλα διότι αὐτοὶ ἐπετίθεντο μετ' ἐπιπέτα καὶ ξυρῆα.

ΑΠΟ ΠΛΟΙΟΥ ΕΙΣ ΠΛΟΙΟΝ.—
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ

Τὴν μεγάλην Δευτέραν τοῦ ἔτους 1866 ἐρρίψαμεν τέλος τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν εἰσελθόντος ἐμοῦ εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν ὄθησίν του καὶ τοῦ Καπετὰν Γιάννη κραυγάζοντος: «Βρὲ ἀδελφὲ Παναγῆ, ἀπὸ τὸ σπρώξιμο μετ' ἐρρηξες καὶ ἐμένα στὴ θάλασσα καὶ ἔπεσε τὸ ὥρολόγιόν μου!» «Δὲν πειράζει» τοῦ ἀπαντῶν γελῶν, πέσε καὶ ἐσὺ ποῦ εἶναι τὸ καράβι δικό σου καὶ βράσε τα τέτοιες ὥρας τὰ ὥρολόγια.»

Ὅταν ἠράξαμεν τὸ πλοῖον καλά, μετ' ἐκαλεῖ ὁ πλοίαρχος καὶ μοῦ γνωστοποιεῖ ὅτι μετ' διορίζει ναύκληρον καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ ἀναχωρήσει διὰ Χίον νὰ φέρῃ ναύτας. Τοῦ ἐξέφρασα τὴν γνώμην ὅτι θὰ τοῦ στοιχίσει πολὺ ἐν τοιοῦτον ταξίδιον ἐνῷ ἂν μετ' ἐξουσιοδοτήσῃ ἐμὲ θὰ δυνηθῶ νὰ τοῦ εὔρω ναύτας ἐκεῖ ποῦ εἴμεθα. Ἐξουσιοδοτηθεὶς λοιπὸν ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου ἐξέρχομαι μίαν ἡμέραν μετ' ἄλλων καὶ μεταβὰς εἰς ἐν οἰνοπωλεῖον εἰδοποιῶ μερικὸν ὅτι χρειαζόμεθα ναύτας καὶ πληρόνομεν ἀπὸ δκαοκτῶ τάλληρα τὸν μῆνα. Ἐν τῷ μεταξὺ καθήμεθα εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον διὰ νὰ γευματίσωμεν ἐγὼ καὶ οἱ φίλοι μου οἱ ὅποιοι ἦσαν Σπετσιῶται. Αἴφνης βλέπω τὸν Γεώργην τὸν πρῶν ναύκληρόν μας νὰ εἰσέρχεται κρατῶν πελοριάαν μάχαιραν διὰ νὰ μετ' κτυπήσῃ. «Ἄκουσ' ἐδῶ»,

τοῦ λέγω, ἤμπορῶ νὰ σὲ διορθώσω, ἀλλὰ δὲν σὲ πειράζω τώρα διότι ἐκτιμῶ τοὺς φίλους μου». Ἐφυγεν ἀπειλῶν καὶ μουρμουρίζων.

Τὸ μέγα Σάββατον ἐξερχόμεθα μὲ τὸν πλοίαρχον νὰ ψωνίσωμεν ἓνα ἀρνί, τετρακόσια αὐγά, μακαρόνια καὶ διάφορα φαγώσιμα διὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα καὶ κατορθώνομεν νὰ προσλάβωμεν ὀκτῶ ναῦτας διὰ τὸ πλοῖον. Τὴν ἐπομένην τοὺς διατάσσει ὁ πλοίαρχος νὰ μαγειρεύσουν ἀλλ' αὐτοὶ ἀρνοῦνται. Προτείνει τότε εἰς αὐτοὺς νὰ τοὺς δώσῃ ἀπὸ ἓν τάλληρον νὰ φάγουν ἕξ ἓν ἕν ἕγὼ ἔλεγον εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ μαγειρεύσω ἐγώ. Φεύγουν λοιπὸν καὶ μὲ ἀφήνουν χωρὶς νερό. Ἐκὼν ἄκων καταβιβάζω τὰ βαρέλια εἰς τὴν λέμβον, ἐξέρχομαι εἰς τὴν ξηρὰν, τὰ γεμίζω καὶ τὰ φέρω εἰς τὸ πλοῖον ἀναβιβάζων αὐτὰ ἀνὰ δύο. Μετὰ ταῦτα, βάπτω τὰ αὐγά, κόπτω τὸ ἀρνί εἰς δύο καὶ κάμνω τὸ ἥμισυ βραστὸν μὲ σοῦπαν ἀνγολέμονον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ ψητὸν μὲ πατάτες εἰς τὸν φουῦρον. Μόλις ἐτοιμάζω τὴν τράπεζαν, ἰδοὺ καὶ οἱ ἄρχοντες οἱ ναῦται. Τέλος ὁ πλοίαρχος τοὺς καλεῖ καὶ καθήμεθα ὅλοι παρὰ τὴν τράπεζαν νὰ κάμωμεν «Χριστὸς Ἄνέστη».

Τὴν ἐπομένην Δευτέραν τοῦ Πάσχα, ἐξέρχονται μερικοὶ ναῦται διὰ νὰ φέρουν νερὸ μὲ τὴν λέμβον, εἰς τὴν ἐπιστροφὴν των δὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου εἷς ἐξ αὐτῶν Ἀλέξης ὀνομαζόμενος μοῦ λέγει νὰ προσέξω πολὺ νὰ μὴν ἐξέλθω διότι οἱ Σπετσιῶται ἔχουν συνομοτήσῃ νὰ μὲ δολοφονήσουν. Διαμηνῶ εἰς τοὺς Σπετσιώτας μὲ τὸν ἴδιον ναῦτην ὅτι τὴν ἐπομένην ἡμέραν, Τρίτην, θὰ ἐξέλθω καὶ ἂν θέλουν ὡς μὲ σκοτώσουν.

Πράγματι δὲ τὴν ἐπομένην ὀπλίζομαι μὲ πιστόλιον δίκανον τὸ ὁποῖον ἐγέμισα ὁ ἴδιος μὲ σφαίρας, θέτω εἰς τὴν χειρίδα τοῦ ἐνδύματός μου ἓνα μαχαίριον καὶ

ἐξέρχομαι. Μόλις ἐξῆλθα συναντῶ δύο συμπατριώτας μου τοὺς Μηνᾶν Εὐστρατίου καὶ Λεωνίδα Μαστραντῶνην οἵτινες ἔσπευδον νὰ μὲ ἀσπασθοῦν διὰ τὸ «Χριστὸς Ἄνέστη». «Μὴ διαίεσθε» τοὺς λέγω διότι ἠμπορεῖ νὰ μὲ φιλήσετε νεκρὸν, ἀφοῦ μὲ περιμένουν διὰ νὰ μὲ σκοτώσουν.»

Μεταβαίνω λοιπὸν εἰς τὸ Καφφενεῖον τῶν Σπετσιωτῶν ἔνθα εὐρίσκοντο περὶ τοὺς πενήντα Σπετσιῶται ἐνὸς ἐξ αὐτῶν ἱσταμένου παρὰ τὴν θύραν καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς ὅλους λέγω: «Βρὲ παληανθρωπιὲς ποιὸς ἀπὸ σᾶς εἶναι τὸ παλληκᾶρι ποῦ θὰ μὲ σκοτώσει;» Ταυτοχρόνως ἀρπάζω τὸν παρὰ τὴν θύραν ἱστάμενον καὶ τὸν ἐκσφενδονίζω εἰς τὸν δρόμον. Ἐν ἀκαρεὶ οἱ ἐν τῷ καφφενεῖῳ συνομόται τρέπονται εἰς φυγὴν διὰ τῆς ὀπισθίας θύρας μετ' ὀλίγον δὲ ἔρχονται εἰς πλοίαρχος συμπατριώτης μου Γεώργιος Παρσιάνος καὶ δύο ἄλλοι Σπετσιῶται πλοίαρχοι διὰ νὰ μὲ κατευνάσουν καὶ μὲ συνοδεύουν εἰς τὸ Καφφενεῖον. Ἐξήγησα εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τῆς ἀπειλῆς τῶν Σπετσιωτῶν καὶ ὅτι κατ' ἐμὴν ἀντίληψιν ὁ καλλίτερος τρόπος ἀπαντήσεως εἰς ἀπειλὴν ἢ κίνδυνον εἶναι ἢ ἀντιμετώπισις ἢ μᾶλλον ἢ προὑπάντησις τοῦ κινδύνου ἀφοῦ τὸ ποιὸν τῶν ἀπειλούντων εἶναι τοιοῦτον ὥστε ἢ ἀποφυγὴ ἐκ μέρους μου ἢ ἡ ἔνδειξις φρονήσεως καὶ ὑπομονῆς νὰ παρεξηγηθῇ ὑπ' αὐτῶν νὰ ἐκληφθῇ ὡς δειλία νὰ τοὺς ἐξαχρειώσῃ καὶ νὰ τοὺς κάμῃ ἐνοχλητικωτέρους καὶ ἀπειλητικωτέρους πρὸς ἐμέ. Τέλος μὲ ἔπεισαν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ πλοῖον.

Τὴν ἐπομένην ἐνῶ ἤμην ἐντὸς τοῦ πλοίου ναύτης τις Σπετσιώτης, Μανώλης Μπροῦτος ὀνομαζόμενος μοῦ δεικνύει δύο κακίστου ἐξωτερικοῦ Σπετσιώτας ἐπὶ τινος ἄλλου πλοίου καὶ μοῦ δίδει ἐμπιστευτικῶς τὴν πληροφορίαν ὅτι εἶναι οἱ μεγαλείτεροι φαυλόβιοι τῶν Σπετσῶν

καὶ ὅτι ζητοῦν εὐκαιρίαν νὰ μὲ δολοφονήσουν. Ἦτο τὴν ὥραν ἐκείνην μεσημβρία καὶ ἐξετέλουν χρῆν μαγείρου ἀφοῦ δὲν εἶχομεν μάγειρον, ἐπρόκειτο δὲ νὰ ἐτοιμάσω τὴν τράπεζαν. Χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν κατέρχομαι μόνος εἰς τὴν λέμβον καὶ κωπηλατῶ πρὸς τὴν πρῶραν τοῦ πλοίου ἐκείνου διὰ νὰ ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἐχθροὺς μου. Ἐνῶ διηρχόμην κάτωθεν τῶς πρῶρας μοῦ λέγουν: «Τί χαμπάρια μακαντάση;» «Καλὰ μακαντάσηδες» ἀπαντῶ ἐγώ. Ἀρχίζουσι λοιπὸν συνδιιάξιν μετ' ἐμοῦ Ἀλβανιστί, καθότι ἐγνώριζα νὰ ὁμιλῶ Ἀλβανικά, καὶ μοῦ ζητοῦν λιγαδοῦραν διὰ νὰ κάμουν χέρια διὰ τὰ κιβώτιά των, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς αὐτοὺς νὰ ἔλθουν εἰς τὸ πλοῖόν μας διὰ νὰ τοὺς διευκολύνω. Ἔρχονται λοιπὸν διὰ τῆς λέμβου των ἀκολουθοῦντές με καὶ ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ πλοῖον ὁ μὲν εἷς κατήλθεν εἰς τὴν πρῶραν, ὁ δὲ ἕτερος ἤρνεϊτο νὰ κατέλθῃ. Τὸν ἀρπάζω λοιπὸν αἰφνηδῶς καὶ τὸν ῥίπτω εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνελεύεται ἡ ἄγκυρα, μόλις δὲ ἐξεσφενδονίσθῃ ἐκεῖ λέγει Ἀλβανιστί εἰς τὸν σύντροφόν του: «Βρὲ αὐτὸς εἶναι θηρίο!» Ὅταν κατήλθομεν εἰς τὴν πρῶραν καὶ οἱ τρεῖς λέγω εἰς αὐτοὺς: «Ἦλθε ἡ ὥρα νὰ μὲ σκοτώσετε. Γιὰ τραβᾶτε λοιπὸν τὰ μαχαίρια σας!» Ἐνῶ δὲ ἐκεῖνοι ἔμμενον βωβοὶ καὶ ἀκίνητοι δίδω ἀνὰ μίαν γροθιὰν εἰς αὐτοὺς καὶ πίπτουν καὶ οἱ δύο κάτω. Ἀφοῦ τέλος τοὺς ἐχειροτόνησα δεόντως τοὺς ῥίπτω ἐπάνω καὶ λέγω εἰς αὐτοὺς: «Νὰ τώρα λιγαδοῦρα καὶ ἀπὸ μιὰ φοῦκα καπνὸ καὶ ἂν σᾶς ξαναρέσῃ μὲ ξανασκοτόνετε.» Κατηφεῖς καὶ ντροπιασμένοι κατέρχονται εἰς τὴν λέμβον των καὶ φεύγουν. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀνωτέρω σκηνῆς οἱ ναῦταί μας ἐθεῶντο ἀταράχως χωρὶς μάλιστα νὰ διακόψουν τὸ γεῦμά των. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας

δὲ ἐκείνης οἱ δύο φαυλόβιοι τῶν Σπετσῶν ὅπου μὲ συνήντων μὲ ἔχαιρέτουν προσηνέστατα.

Τὴν Παρασκευὴν τῆς ἐβδομάδος τοῦ Πάσχα ἔδωκεν ὁ πλοίαρχος εἰς ὅλον τὸ πλήρωμα χρήματα διὰ νὰ φωνίσουν ἕκαστος ὅ,τι ἐχρειάζετο ἀφοῦ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ μεθύσουν καὶ ἀργήσουν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸ πλοῖον. Μόλις ἀνεχώρησαν αὐτοί, ἔρχονται οἱ ἐρματισταὶ (σαβουράντες) φέροντες τὸ ἔρμα (σαβοῦρα) τοῦ πλοίου. Κατῆλθον λοιπὸν μόνος ὅπως ἤμην ἐπὶ τοῦ πλοίου εἰς τὸ κύτος καὶ ἐτοποθέτουν τὸ ἔρμα. Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία αὕτη καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ κατάστρωμα βλέπω ὅτι εἶχον κλαπῆ τὸ κυρωτὸν ὕφασμα (μουσαμάς) ὅπερ εἶχα καρφώσει ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου πρὸς προφύλαξιν τοῦ ἐλαιοχρωματισμοῦ, καὶ ἔν σχοινίον μήκους τριάντα ὀργυῶν. Ἀναλογίζομαι πρὸς στιγμὴν τὰς δικαίας παρατηρήσεις τὰς ὁποίας θὰ μοῦ ἔκαμεν ὁ πλοίαρχος διὰ τὴν ἀπροσεξίαν μου ἀλλὰ βλέπω ὅτι καὶ ἡ φορτηγὸς τῶν ἐρματιατῶν εἶχεν ἤδη ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ πλοῖον. Δισταγμὸς δὲν ἐπετρέπετο. Ρίπτομαι εἰς τὸ νερό, ἀνέρχομαι ἐπὶ τῆς φορτηγίδος καὶ τῶν κλεπτῶν ἀνθισταμένων ἀρχίζω μάχην διὰ πτυαρίων καὶ ξύλων ἕως οὗ ἀποκαμώντες οἱ κλέπται ρίπτουν τὰ πλοπιμαῖα εἰς τὴν θάλασσαν. Ρίπτομαι τότε καὶ ἐγὼ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κρατῶν αὐτὰ διὰ τῶν ὀδόντων κολυμβῶ πρὸς τὸ πλοῖόν μας καὶ τότε μόνον ἠσύχασα ὅταν τὰ ἔβαλα καὶ πάλιν εἰς τὰς θέσεις των.

Ἡ περιπέτεια αὕτη θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἡμέραν τῆς πλήρους περιπετειῶν ἐβδομάδος ἐκείνης. Καὶ ὅμως! Τὸ βράδυ περὶ ὧραν ἕκτην ἐπέστρεψε τὸ πλήρωμα εἰς τὸ πλοῖον μὲ διάφορα ὀψώνια. Μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπειδὴ ἐπεθύμουν νὰ ξεσκάσω ὀλίγον λέγω εἰς

τούς ναύτας. «Παιδιά, ἔχω δύο τρία φράγκα. Πηγαίνομε ἔξω νὰ σᾶς κερᾶσω;» Ἄμ' ἔπος ἅμ' ἔργον ἔξερχόμεθα καὶ μεταβαίνομεν εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον τοῦ Γαῖτάνου πατρός τῆς καλλιπαρείου καὶ ὥραίας Φιλομένης εἰς τὸ ὁποῖον ἐσύχναζον ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ διατάσσω τρεῖς φιάλας οἴνου νὰ πῖωμεν εἰς τὸ πόδι καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ πλοῖον. Κατ' ἐκείνην ὅμως τὴν ὥραν ἐδειπνεῖ ἐκεῖ ὁ Γιώργης ὁ Σπετσιώτης ὁ πρόων ναύκληρος ὅστις μόλις μὲ ἀντελήφθη ἀνασύρει μάχαιραν καὶ ἔρχεται κατ' ἐπάνω μου. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς τῶν συντρόφων μου «παιδιά» φωνάζω «στὴν πάντα νὰ ἰδοῦμε τί θὰ κάμῃ» μόλις δὲ ἐπλησίασεν ὁ γενάδας διὰ νὰ μὲ κτυπήσῃ τοῦ καταφέρω ἰσχυρὸν γρονθοκόπημα εἰς τὸ πρόσωπον συνεπεία τοῦ ὁποίου ὀδόντες, ρίς καὶ χεῖλη του κατεματώθησαν καὶ πίπτει κάτω. Σπεύδου πάραυτα ἡ ὥραία Φιλομένη καὶ ὁ πατήρ της Γαῖτάνος κρατοῦντες ξυράφια διὰ νὰ μὲ σφάξουν ἐνοῦται δὲ μετ' αὐτῶν ἀνεγερθεὶς καὶ ὁ ναύκληρος. Τότε πλέον ἀρπάζω καὶ τοὺς τρεῖς εἰς τὴν ἀγκάλῃν μου καὶ τοὺς ἐκσφενδονίζω ἐκ τῆς προκυμαίας εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περιστώτων μόλις συγκρατούντων τοὺς γέλωτάς των ἐπὶ τῷ θεάματι τῶν ἐκ τοῦ ὕδατος δίκην βρεγμένων κοττῶν ἔξερχομένων ἐχθρῶν μου ἀπομακρύνομαι διὰ τῆς λέμβου καὶ ἀνέρχομαι εἰς τὸ πλοῖον. Μετ' ὀλίγον ἀνέρχεται καὶ τὸ πλήρωμα ξεκαρδισμένον ἀπὸ τοὺς γέλωτας καὶ λέγον: «Νὰ ἰδῆς Παναγῆ τὰ μούτρα τοῦ ὄπου ἔγειναν σὰν πατημένος τενεκὲς τοῦ πετρελαίου.»

Τὴν πρωτὰν τῆς ἐπομένης μόλις εἵχομεν ἀρχίσει μὲ τοὺς ναύτας νὰ τεντόνωμεν τὰ πανιά ἀνέρχονται δύο ἀστυφύλακες καὶ ἐρωτοῦν ποῖος εἶναι ὁ ναύκληρος. Ἄπαντῶ ὅτι εἶμαι ἐγὼ καὶ μοῦ γνωστοποιοῦν ὅτι μὲ

ζητεί ὁ ἀστυνόμος νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιόν του τὴν ἐννάτην ὥραν. Ἐδήλωσα εἰς αὐτοὺς ὅτι μόλις ἐξυπνήσω τὸν πλοίαρχον θὰ παρουσιασθῶ. Πράγματι δὲ εἰς τὰς ἐννέα παρουσιάσθην εἰς τὸν Ἀστυνόμον. Εἰς σχετικὰς ἐρωτήσεις τοῦ Ἀστυνόμου ἀπαντῶ ὅτι εἶμαι Ἴταλὸς ἀπὸ τὴν Μπροσίτα δηλαδὴ διαμαρτυρούμενος καὶ ὀνομάζομαι Ἀντώνιο Βιρτζίλιο. Μὲ ἐρωτᾷ διατὶ ἐκτύπησα τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπαντῶ ὅτι ἤθελε νὰ μὲ τρυπήσῃ μὲ τὴν κἀμαν καὶ ἐγὼ ἀμυνόμενος τὸν ἐκτύπησα μὲ τὸ χέρι. Ἀλλ' ὁ Ἀστυνόμος εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Σπετσιώτης εἶχε καταθέσει ὅτι τὸν εἶχα κτυπήσει μὲ σιδηρὰν ράβδον ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ ὅτι πράγματι τὸν ἐκτύπησα διὰ τῆς χειρὸς μου. Τέλος ἐν τῇ ζέσει τῆς συζητήσεως περὶ τοῦ ἂν εἶναι δυνατὸν μὲ κτύπημα διὰ τῆς χειρὸς νὰ γείνη τὸ πρόσωπον τοῦ παθόντος εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν «λοιπὸν Κύριε Ἀστυνόμε» λέγω «ἂν δὲν πιστεύετε διατάξατέ με νὰ σᾶς δώσω καὶ σᾶς μιὰ γροθιά καὶ θὰ καταλάβετε» «Γκρομήσου ἀπ' ἐδῶ» φωνάζει ὁ Ἀστυνόμος ὠργισμένος καὶ ἐγὼ χωρὶς νὰ περιμένω νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ φεύγω ἐλεύθερος καὶ περιχαρῆς. Ἐνῶ κατηγορομένη τὴν κλίμακα συναντῶ ἀνερχομένους τὸν Γιώργην, τὴν Φιλομένην καὶ τὸν πατέρα της οἵτινες καὶ μὲ σταματοῦν ἀπαιτοῦντες νὰ δώσω εἰς αὐτοὺς πενήντα φράγκα ὡς ἀποζημίωσιν διότι λέγει τοὺς ἐκτύπησα. Τοὺς ἀπωθῶ ἀμέσως, ρίπτω αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κλίμακα καὶ τρέχων φθάνω εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἀνέρχομαι εἰς τὸ πλοῖον.

Τὴν ἐπομένην ἀπεπλεύσαμεν διὰ Σάμον.

ΜΕ ΤΟ ΧΙΑΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

Ὅταν ἠγγυροβολήσαμεν εἰς τὴν Σύρον βλέπομεν νὰ

ἔρχονται διάφοροι ναυπηγοὶ διὰ νὰ ἀντιγράψουν τὸ σχέδιον τοῦ πλοίου μας, διότι ἤρρεσεν εἰς αὐτοὺς πολὺ, ὁ δὲ πλοίαρχος μὲ διέταξε νὰ θέτω ναύτας ἐκ περιτροπῆς νὰ φρουροῦν διότι ὑπῆρχον καὶ πλέπται.

Ὅταν ἐξήλθομεν εἰς τὴν προκυμαίαν εἶδομεν τὸν μεγαλιέτερον ἀδελφὸν τοῦ πλοίαρχου ὅστις μᾶς ἀνέμενε καὶ τὸν παρελάβομεν διὰ νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Πρὸ τούτου δὲ διὰ νὰ ἀσημώσῃ ὡς ἔλεγε τὸ πλοῖον μᾶς ἔρριψεν ἐντὸς τῆς λέμβου ὀκτὼ ἀργυρᾶ τάλληρα τὰ ὁποῖα ἐμοιράσθημεν τέσσαρες ναῦται. Ἄλλοι τὰ ἐφύλαξαν καὶ ἄλλοι ἠγόρασαν καπνόν, κατὰ τὴν ὁγδόην δὲ ἐσπερινὴν ὥραν ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖον διὰ νὰ δειπνήσωμεν καὶ φρουρήσωμεν.

Λέγω εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου Πολυχρόνην νὰ φρουρήσῃ αὐτὸς πρῶτος, ἀλλ' αὐτὸς ἀρνεῖται φθονῶν με διότι ἐγὼ ἤμην ναύκληρος ἐκεῖνος δὲ ἀπλοῦς ναύτης. Ἐπηκολούθησε σφοδρὰ λογομαχία μεταξύ μας καθ' ἣν ἐγὼ παροργισθεὶς τοῦ σύρω κατὰ κεφαλῆς τὸ πιάτο μὲ τὸ τυρὶ τὸ ὁποῖον ἀστοχῆσαν κτυπᾶ ἀντ' αὐτοῦ τὸν ἐκ Σπετσῶν ναύτην Μανώλην Μπροῦτον εἰς τὴν σιαγόνα προξενῆσαν αὐτῷ μεγάλην ἀμυχὴν. Ἀρχίζει ὁ Σπετσιώτης τὰ παράπονα ὅτι ἐπίτηδες τὸν ἐκτύπησα ἐπειδὴ εἶνε Σπετσιώτης ἔνεκα τῶν διαφορῶν τὰς ὁποίας εἶχα μὲ ἄλλους Σπετσιώτας. Ἀπολογοῦμαι πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν διαβεβαίω ὅτι οὔτε κἂν διήλθε τοῦ νοῦ μου τοιαύτη μικροπρεπὴς ἰδέα ἐκδικήσεως ἀλλ' αὐτὸς ἐμμένει εἰς τὴν ἄδικον ὑπόνοιάν του.

Ἄναχωροῦμεν τέλος διὰ Χίον. Ὅταν ἐπλησιάζομεν νὰ ἀράξωμεν ἐγὼ καθ' ὃ ναύκληρος ἔσπευσα νὰ ἐτοιμάσω τὴν ἄγκυραν. Αἴφνης ὁμως κτυπῶ ἐξ ἀπροσεξίας εἰς τὸν πόδα καὶ ἐπειδὴ ἠσθάνθην ἰσχυρὸν πό-

νον κατέρχομαι εἰς τὴν αἴθουσαν, κοπανίζω μερικὰς ἐλαίας μετὰ κρομμύων καὶ τὰ ἐπιδένω ἐπὶ τοῦ μέρους εἰς τὸ ὁποῖον εἶχα κτυπήσει. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἄλλοι ἠγκυροβόλησαν ἐπομένως ὅταν ἀνῆλθον ἐγὼ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος δὲν ἔμενε παρὰ νὰ πλύνωμεν τὸ κατάστρωμα. Λέγω, λοιπὸν ἰδιαίτερος εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐτοιμάσωμεν τὰς ἀποσκευάς μας μόνις τελειώσωμεν τὴν ἐργασίαν διότι ἤκουσα ὅτι θὰ μᾶς λογαριάσουν. Πράγματι δὲ ὅταν ἀντελήφθη ὀλίγον βραδύτερον ὁ πλοίαρχος ὅτι ἤτοιμαζόμεθα ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ναύτας καὶ τοὺς ἐπλήρωσεν. Ὅσον δι' ἐμὲ οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ πλοίαρχου κατεβίβασαν κρυφίως τὸ κιβώτιόν μου εἰς τὴν αἴθουσαν διὰ νὰ μὴ φύγω. Ὅπως καὶ ἂν εἶχε ὅμως ἐγὼ ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ μείνω τελευταῖος καθότι εἶχα δώσει ἑβδομήκοντα λίρας εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ μοῦ τὰς φυλάττη. Ὅταν τέλος ἦλθεν ἡ σειρά μου νὰ πληρωθῶ καὶ φύγω, μοῦ ἐδήλωσαν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ μὴ φύγω ἀπὸ τὸ πλοῖον διότι μὲ ἀγαποῦν καὶ θέλουν νὰ μείνω εἰς τὴν θέσιν μου.

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἦλθον διάφοροι συγγενεῖς τοῦ πλοίαρχου καθὼς καὶ ὁ μεγαλειότερος ἀδελφός του καὶ διὰ νὰ πανηγυρίσουν τὴν συνάντησίν των ἐπεδόθησαν εἰς φαγοπότι καὶ εὐθυμίαν μετὰ πυροβολισμῶν, καύσαντες τὴν ὀλίγην πυρίτιδα ἣν εἶχομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου. Μοῦ δίδει συνεπῶς ὁ πλοίαρχος μίαν λίραν διὰ νὰ ἐξέλθω καὶ ἀγοράσω πυρίτιδα πρὸς συνέχισιν τῶν πυροβολισμῶν. Ἐγὼ ὅμως ἐπειδὴ ὑπῆρχε πλησίον μας ἓν πολεμικὸν Τουρκικὸν πλοῖον, οἱ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου Τοῦρκοι ἐφαίνοντο δυσανασχετοῦντες διὰ τοὺς πυροβολισμοὺς ἐπιστρέφω καὶ λέγω εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι δὲν εὔρα πυρίτιδα.

Μετ' ὀλίγον ἐνῶ οἱ εὐθυμοῦντες ἐχόρευον ὀλισθαίνει πλοίαρχός τις, ὀνόματι Καπετὰν Παντελῆς Πήτας καὶ ἂν δὲν ἐπρόφθανα νὰ τὸν κρατήσω θὰ ἔπιπτεν ἀπὸ ὕψους καὶ θὰ συνετριβέτο. Τὸ παρ' ὀλίγον δυστύχημα τοῦτο ἐπέδρασε μεγάλως ἐπὶ τῶν εὐθυμούντων καὶ ἔσταμάτησεν ἡ διασκέδασις.

Τὴν ἐπομένην προσελάβομεν νέους ναύτας Χίους καθὼς καὶ μάγειρον ἐμοῦ παραμένοντος ναυκλήρου καὶ ὄντος τοῦ μόνου ξένου ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξῆλθα εἰς τὸν Γαλατᾶν πρὸς συνάντησιν τῶν συμπατριωτῶν μου διὰ νὰ ἴδω ἐὰν ἔχω ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν μητέρα μου.

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΠΙΟΜΕΝΑ

Μοῦ ἐνεχείρισαν λοιπὸν μίαν ἐπιστολὴν τῆς μητρὸς μου ἐκτενεστέραν ἐφημερίδος ἐν τῇ ὁποία μοῦ ἔγραφεν ἡ μήτηρ μου ὅτι ἡ μνηστὴ μου πρόκειται νὰ νυμφευθῇ πλοίαρχόν τινα Σπετσιώτην Καπετὰν Νικόλαν Γκούμαν εἰς τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον ὁ πατὴρ της ἦτο μάγειρος. Μοῦ ἔγραφε πρὸς τούτοις ἡ μήτηρ μου ὅτι ἡ μνηστὴ μου μόνη της μετέβη πρὸς αὐτὴν καὶ τῆς ἐπέστρεψε τὰ φλωριά, τὸ δακτυλίδι καὶ διάφορα ἄλλα κοσμήματα. Ὅτι ἡ μήτηρ μου ἠρονήθη νὰ τὰ δεχθῇ διότι δὲν ἐγνώριζε τὴν γνώμην μου. Ὅτι ὁ κύριος παρακινητῆς τῆς ἀθετήσεως ἦτο ὁ πατὴρ τῆς μνηστῆς μου ὁ ὁποῖος ἔλεγεν εἰς τὴν θυγατέρα του νὰ νυμφευθῇ τὸν πλοίαρχον νὰ τῆς ἀδειάζῃ κατὰ τὸ λέγειν του τὸ τσουβάλι μέσα εἰς τὴν αὐλήν, διότι τί θὰ ξεδιαλέξῃ ἀπὸ τὸν Παναγῆν ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας ἀπλοῦς καταραμωμένος ναύτης καὶ τὰ παρόμοια.

Ἄπαντῶ εἰς τὴν μητέρα μου συντόμως ὅτι δὲν ἔχω τώρα καιρὸν διότι θὰ ἀναχωρήσωμεν πρὸς φόρτωσιν, ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν ἐπιστροφὴν θὰ κανονίσω τὸ ζήτημα.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναχωροῦμεν διὰ Γαλάζιον καὶ φθάσαντες ἐκεῖ αἰσίως φορτόνομεν σίτον διὰ Κωνσταντινούπολιν. Αἴφνης ἀσθενεῖ ναύτης τις Ὑδροαῖος Παναγιώτης καὶ διὰ τὸν περιποιηθῶ κόπτω ἐν μικρὸν τεμάχιον κρέατος τὸ ψήνω καὶ τοῦ τὸ δίδω νὰ φάγη. Τὸ ἐσπέρας ὁμως ὅταν ἦλθεν ὁ πλοίαρχος διὰ τὸ νὰ μοῦ δείξῃ ὁ ἀσθενὴς τὴν εὐγνωμοσύνην του μὲ καταδίδει εἰς τὸν πλοίαρχον ἐξογκώσας μάλιστα καὶ τὸ γεγονός ὅτι δῆθεν ἔκοψα καὶ ἔψησα μέγα τεμάχιον κρέατος ἐνῶ τὸ ἀληθὲς ἦτο ὅτι τὸ τεμάχιον μόλις ἐξύγιζε πενήντα δράμα. Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ συμβάντος ὁ πλοίαρχος ἐξαγριοῦται ὡς τίγρις. Ἀηδιάσας καὶ ἀπογοητευθεὶς ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ τὸν κακὸν τρόπον του «κρίμα» τοῦ λέγω «εἰς τοὺς κόπους μου ἀφοῦ βλέπω ποίαν ἐκτίμησιν μοῦ ἔχετε. Ἀγκαλὰ ἀφ' ὅτου ἦλθαν εἰς τὸ πλοῖον οἱ συμπατριῶταί σου ὅλα ἥλλαξαν.»

Συνάξω λοιπὸν ἀμέσως τὰ πράγματά μου καὶ τὰ ρίπτω ἐπὶ τινος παραπλεύρως ἠγκυροβολημένου πλοίου ἐκ Γαλαξειδίου ἀνήκοντος εἰς τὸν Καπετὰν Χαμουήν. Ἀναχωροῦμεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας μὲ τὸ Γαλαξειδιώτικον πλοῖον καὶ ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν λαμβάνω ἄδειαν διὰ τὸ νὰ μεταβῶ εἰς Κουροῦ Τσεσμέν καὶ λάβω τὰ χρήματά μου καὶ ἐπίλοιπα ἐνδύματά μου ἀπὸ τὸν πρῶν πλοίαρχόν μου. Οὗτος μετανοήσας διότι μὲ μετεχειρίσθη μὲ κακὸν τρόπον μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἔμμενεν εὐχαριστημένος ἀπὸ ἐμὲ καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἀναλάβω τὴν θέσιν μου ἐπὶ τοῦ πλοίου του. Ἐπειδὴ ὁμως ἔμεινα ἀμετάπειστος μὲ ἐπλήρωσε καὶ μοῦ ἔδωσε καὶ δύο λίρας ὡς δῶρον.

Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ δὲ ὄχι μόνον μοῦ ἔδωσαν ἀπὸ μίαν λίβραν ἕκαστος ὡς δῶρον ἀλλὰ καὶ μὲ ἀπεχαιρέτισαν ἀσπασθέντες με κατασυγκεκινημένοι.

Ἐπιστρέφω εἰς τὸ Γαλαξειδιώτικον πλοῖον καὶ ἀναχωροῦμεν διὰ Μασσαλίαν ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν παραιτοῦμαι καὶ ἀναλαμβάνω ἐργασίαν ἐπὶ ἄλλου Ἑλληνικοῦ πλοίου ὀνομαζομένου «Κανάρης» τὸ ὁποῖον καὶ ἀνεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Δαρδανέλλια ἠναγκάσθημεν νὰ ἀράξωμεν ἔνεκα τοῦ νοτίου καιροῦ. Ἐκεῖ δὲ πληροφορηθεὶς ὁ πλοίαρχος ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπῆρχεν ἐπιδημία μετέβαλε γνώμην καὶ ἤθελε νὰ πλεύσῃ εἰς Σύρον. Ἡμεῖς οἱ ναῦται διεμαρτυρήθημεν ὅτι ἡ συμφωνία μας ἦτο διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ ὄχι διὰ Σύρον, ἐνῶ δὲ κατεγινόμεθα εἰς τὴν ἀνέλκυσιν τῆς ἀγκύρας, ὁ ναύκληρος Ἰωάννης Μυκωνιάτης ἀδαῆς ὢν εἰς ἄκρον συνέθλιψε διὰ τῆς ἀλύσσου τὴν χειρὰ μου καὶ ἠναγκάσθη νὰ τοῦ εἶπω ὅτι δὲν βλέπει τί κάμει. Ἄντι νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ λάθος τοῦ ὁ γενάδας ὁρμᾶ νὰ μὲ κτυπήσῃ, ὁπότε ἐγὼ ταχύτερος προφθάνω καὶ τὸν ξυλοκοπῶ.

Ἄναχωροῦμεν τέλος διὰ Κουροῦ Τσεσμέν ὅπου ἔνεκα τῆς ἐπιδημίας δὲν μᾶς ἐπέτρεψαν νὰ ἀγκυροβολήσωμεν ἀλλὰ μᾶς ἔστειλαν εἰς Μπουγιουκντερὲν ἔνθα καὶ ἠγκυροβολήσαμεν. Ἐκεῖ ὁ πλοίαρχος μοῦ προσέφερε τὴν θέσιν τοῦ ναυκλήρου ἀλλ' ἐγὼ τοῦ ἀπήντησα ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ φύγω διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ συνεργασθῶ μὲ τοὺς ἄλλους καὶ τοιοῦτοτρόπως μὲ ἐπλήρωσε καὶ ἔφυγα. Ὅταν ἀπεβιδάσθη συνήντησα μερικὸς Σπετσιώτας, οἵτινες μὲ παρέλαβον καὶ μετέβημεν εἰς τι μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἀφήκα τὰς ἀποσκευάς μου διὰ νὰ τὰς παραλάβω

τὴν ἐπομένην πρωΐαν μετὰ δὲ ταῦτα μετέβημεν εἰς ἓν οἰνοπωλεῖον διὰ τὸ νὰ προσφέρω εἰς αὐτοὺς ἓν ποτόν. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἓν διεδέχθη ἄλλο καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἢ εὐθυμία ἦτο εἰς τὸ κατακόρυφον. Αἴφνης ἐνῶ ἐγὼ ἐτραγουδοῦσα ἔρχεται εἰς ἄλλος Σπετσιώτης καὶ σκαιῶ τῷ τρόπῳ μᾶς λέγει «θὰ σκάσετε θρὲ ἢ νὰ σᾶς πετάξω ἔξω;» Παραπονοῦμαι ἐγὼ εἰς τὸν οἰνοπώλην καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ νουθετήσῃ τὸν ταραξίαν διότι ἄλλως θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ φύγωμεν. Ὁ οἰνοπώλης ὅμως μοῦ ἀπαντᾷ ὅτι ὁ ταραξίας εἶνε κουτσαβάκης λίαν ἐπίφοβος καὶ δι' αὐτὸ δὲν τολμᾷ νὰ τοῦ ὀμιλήσῃ. Χωρὶς νὰ χάσω λοιπὸν καὶ ἐγὼ καιρὸν ἀρπάζω τὸν ἐπίφοβον κουτσαβάκην καὶ τὸν ρίπτω ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον. Οἱ σύντροφοί μου ὑπερεχάρησαν διὰ τὸ γεγονός καὶ ἐπανηγύρισαν μάλιστα δι' αὐτὸ μέχρι πρωΐας ὅποτε ἀπεχαιρετίσθημεν, παρέλαβα τὰς ἀποσκευάς μου καὶ κατέβην εἰς τὸν Γαλατᾶν.

Μόλις ἔφθασα ἐκεῖ συναντῶ πλοίαρχόν τινα Παναγῆν Καμπίτην εἰς τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον εἶχα ἐργασθῆ ἄλλοτε καὶ μοῦ προτείνει νὰ ἀναλάβω καὶ πάλιν ἐργασίαν. Τὸν ἐρωτῶ περὶ μισθοῦ καὶ μοῦ ὑπόσχεται νὰ μὲ πληρώσῃ πρὸς δεκαοκτὼ τάλληρα τὸν μῆνα. Τὸ αὐτὸ ἐσπέρας ἀνήλθομεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ τὴν ἐπομένην ἠρχίσαμεν νὰ παραλαμβάνωμεν ἔρμα καὶ νὰ ἐτοιμαζώμεθα. Αἴφνης βλέπω τὸν Μπάρμπα Ἀναστάσην τὸν πένθερόν μου νὰ ἔρχεται πρὸς τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου. «Τί κάμεις καὶ πῶς εὐρέθης ἐδῶ;» τοῦ λέγω «Ἡμεθα στὸν Μπουγιουκντερὲ μὲ τὸ καρᾶβι τοῦ Γκούμα καὶ μᾶς ἐξεμπαρκάρησεν ὅλους» ἀπαντᾷ. Τὸν ἐρωτῶ κατόπιν τί εἶνε αὐτὰ τὰ ὁποῖα μοῦ γράφει ἡ μήτηρ μου διὰ τὴν μνηστὴν μου καὶ αὐτὸς μὲ διαβε-

βαιοὶ ὅτι οὐδὲν τὸ ἀνησυχητικὸν συμβαίνει, ἀλλ' ἀπλῶς αἱ γυναῖκες ἐφιλονείκησαν μεταξύ των καὶ συνεπέειά τούτου διεδόθησαν διάφορα γυναικεῖα λόγια εἰς τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ δίδω σημασίαν. Τὸν διαβεβαίω λοιπὸν καὶ ἐγὼ ὅτι ὅταν μεταβῶ εἰς τὴν πατρίδα θὰ συμβιβάσω τὰ διεστῶτα καὶ τοῦ δίδω εἴκοσι τάλληρα εἰς μετρητὰ καὶ δέκα ταλλήρων ἀξίας ὑποδήματα, μανδηλάκια καὶ γλυκίσματα διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα νὰ κάμουν Πάσχα, συνάμα δὲ τοῦ δηλῶ ὅτι εἰς τὴν ἐπιστροφήν θὰ τοὺς ἐπισκεφθῶ.

Ἄναχωροῦμεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ Ταϊγάνιον καὶ μετὰ ἓνα μῆνα ἐπιστρέφομεν με φορτίον σίτου. Καθ' ἣν ἡμέραν ἠγκυροβολήσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν βλέπω αἴφνης νὰ πλησιάσῃ μία λέμβος φέρουσα τὴν μνηστήν μου, τὸν πατέρα της καὶ τὴν μητέρα της. Ὅπως προξενήσω εἰς αὐτοὺς ἔκπληξιν ἐκρύβην εἰς μέρος ἐκ τοῦ ὁποίου νὰ ἠμπορῶ νὰ βλέπω χωρὶς νὰ εἶμαι ὄρατός. Ὅταν οἱ ἐπισκέπται ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς πρύμνας ἐρωτοῦν τὸν πλοίαρχον «ποῦ εἶναι ὁ Παναγῆς» ἐκεῖνος δὲ γνωρίζων ὅλην τὴν ὑπόθεσιν ἐξ ἐκμυστηρευσεῶς μου ἀπαντᾷ: «Τὸν Παναγῆ τὸν ἐπάνδρευσα ἐγὼ εἰς τὴν Ρωσσίαν.» Στρέφεται ἀμέσως ἡ κόρη καὶ λέγει εἰς τοὺς γονεῖς της: «Εἶδατ' ἐκεῖ τὸν μασκαρᾶ, δὲν σας τὰ ἔλεγα ἐγώ;» μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιβαίνουν τῆς λέμβου καὶ οἱ τρεῖς καὶ ἀναχωροῦν. Καίτοι ὁ πλοίαρχος μοῦ εἶχε δώσει αὐθορμήτως ἄδειαν νὰ ἐξέλθω δὲν ἐξῆλθον τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο καθότι εἶχομεν πολλὴν ἐργασίαν προκειμένου νὰ μεταφερθῇ τὸ πλοῖον εἰς τὴν γέφυραν. Τὴν ἐπομένην ὅμως καίτοι ἔβρεχε ἐξῆλθα πρὸς συνάντησιν τῆς μνηστῆς μου καὶ μεταβὰς εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον εἶχα πληροφρηθῆ ὅτι διέμενε μετὰ τῶν γονέων της ἐνῶ ἀνηρχό-

μην τὴν κλίμακα ἀκούω αὐτὴν νὰ ὀμιλῇ περὶ ἐμοῦ καὶ νὰ μὲ κατηγορῇ εἰς ἓνα συμπατριώτην μας ὅτι τὴν ἐγκατέλιπα καὶ ἐνυμφεύθην ἄλλην καθότι εἶχε προφανῶς πιστεύσει τὸν μῦθον τοῦ πλοιάρχου μου.

Ἐμφανίζομαι λοιπὸν τότε αἰφνηδῶς ἡ δὲ ἐκπληξίς της ὑπῆρξε τοιαύτη ὥστε ἔσπευσε νὰ κρυβῇ χωρὶς νὰ μὲ δεξιωθῇ ὡς μνηστή. Ἐν τοσοῦτῳ ἐγὼ ἐκαθέσθην μετ' ὀλίγον δὲ ἔρχεται ἡ πενθερά μου καὶ μοῦ λέγει «καλῶς ὤρισες.» «Τί εἶναι αὐτὰ ποῦ μοῦ ἔγραψε ἡ μητέρα μου» τὴν ἐρωτῶ. «Μὲ τὴν μητέρα σου ἐμαλλώσαμε» ἀπαντᾷ «διότι τῆς ἐζητήσαμε μιὰ φορεσιά δική σου νὰ ἔλθωμε νὰ σὲ στεφανώσωμε καὶ ἐκείνη μᾶς εἶπε: «Πῶς θὰ στεφανωθῇ τὸ παιδί μου χωρὶς τὴν ἄδειάν μου;» καὶ δὲν μᾶς ἔδωσε φορεσιά.

«Καλὰ σᾶς εἶπε ἡ μητέρα μου» εἶπα ἐν συμπεράσματι «ἄλλως τε δὲν ἔχω ἀκόμη τὸν καιρὸν νὰ στεφανωθῶ.» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐμφανίζεται καὶ ἡ κόρη καὶ μοῦ λέγει: «Κ' ἐγὼ μετάνοια δὲν σοῦ κάμω». «Οὔτε καὶ ἐγὼ ἠμπορῶ νὰ σοῦ κάμω μετάνοια» ἀπαντῶ «διότι ἔχω ρευματισμοὺς ἀπὸ τοὺς πάγους καὶ τὰ κρούα ἐπάνω στὴ Ρωσσία ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἦλθα νὰ σᾶς ἰδῶ ἀλλὰ ὄχι καὶ νὰ παντρευθῶ ἀκόμη. Τέλος πάντων ἐγὼ θὰ πάω στὴν πατρίδα καὶ ἐὰν θέλῃς ἔρχεσαι καὶ σὺ ἐκεῖ καὶ τὰ μιλοῦμε καλλίτερα.»

Μετὰ τὴν δῆλωσιν ταύτην φεύγω καὶ συναντῶ καθ' ὁδὸν ἓνα ράπτην τοῦ ὁποίου ἤμην πελάτης καὶ ὁ ὁποῖος μοῦ λέγει ἐμπιστευτικῶς ὅτι συνήντησε τὸν πενθερόν μου μεταβαίνοντα εἰς τὸν ἀργυραμοιβὸν διὰ νὰ ἐξαργυρώσῃ τὰ φλωρία ἅτινα εἶχα δωρήσει εἰς τὴν μνηστήν μου διότι ἡ οἰκογένειά του δὲν εἶχε νὰ φάγῃ. «Ἄς κάμη ὅ,τι θέλει» εἶπα καὶ ἀποχαιρέτισας τὸν ράπτην μετα-

βαίνω εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Μπαρμπάρεσου διὰ νὰ εὔρω τὸν Σπεταιιώτην πλοίαρχον εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐργασθῆ ὁ πενθερός μου. Τὸν συναντῶ πράγματι ἐκεῖ καὶ τοῦ λέγω: «Διατὶ ἔβγαλες τὸν Μπάρμπα Ἀναστάσην ἀπὸ τὸ καράβι σου ἐνῶ ἤθελες νὰ τὸν κάνης καὶ πεθερό;» «Φῦγ' ἀπ' ἐδῶ θρὲ παληόπαιδο» μοῦ λέγει καὶ ὑψώνει τὴν ράβδον του νὰ μὲ ξυλίσῃ. Πρὶν ὅμως προφθάσῃ νὰ τὴν καταβιάσῃ τὴν ἀρπάξω τοῦ δίδω δύο κολάφους καὶ τὸν ρίπτω κατὰ γῆς. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν παρεμβάντες διαβάται τινὲς τὸν ἀπέσπασαν ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ἄλλ' ἤδη ἤμην ἔξω φρενῶν. Μοῦ ἔπταιον οἱ πάντες καὶ τὰ πάντα. Ἡ φιλοτιμία μου ἦτο πληγωμένη τόσον ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς μνηστῆς μου ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι παρηγκωνίσθην πρὸς στιγμήν ὑπ' αὐτῆς χάριν τοῦ Σπεταιιώτου τούτου πλοίαρχου. ὅστις εἰς τὸ τέλος τὴν περιεφρόνησεν. Ἐπειτα ἀποτέλεσμα ὄλων τούτων τῶν δυσαρέστων γεγονότων ἦτο ὁ ἔξευτελισμὸς τοῦ ἐκ φλωριῶν δώρου μου περιελθόντος εἰς τὸν ἀργυραμοιβόν. Ὑπὲρ πάντας ὅμως ὁ ἐνοχώτερος μοῦ ἐφαίνετο ἡ μνηστὴ μου. Διὰ τοῦτο μὴ γνωρίζων τί ἀκριβῶς ζητῶ παραλαμβάνω ἐγγώρια ὄργανα καὶ μεταβάς κάτωθεν τῆς οἰκίας ἐν ἣ διέμενεν αὐτὴ ἀρχίζω νυκτωδῖαν ἐκ διαφόρων αὐτοσχεδίων ἀσμάτων πειρακτικῶν.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΕΙΚΟΝΟΣ

Τὴν ἐπομένην (ἦτο τότε Μάϊος μὴν) ἀναχωρῶ διὰ τὴν πατρίδα μὲ ἐν ἱστιοφόρον καθότι γραμμὴ ἀτμοπλοικῆ δὲν ὑπῆρχε καὶ μετὰ πλοῦν αἴσιον φθάνω ἐκεῖ. Μήτηρ μου, ἀδελφοί μου καὶ ἀδελφαί μου καὶ συγγενεῖς διάφοροι ἔσπευσαν ἅμα τῇ ἀφίξει μου νὰ μὲ ὑποδεχθοῦν.

Ἐνῶ συνωμιλοῦμεν καθήμενοι ἔντινι καφφενείῳ, ἔρχεται νεαρὸς συμπατριώτης μου καὶ μοῦ λέγει ὅτι εἰς τὸν Μαριμαρᾶν ἀπέναντι νέος τις ὠνειρεύθη ὅτι εἰς τὸ νησί μας ὑπάρχει μία ἀγία εἰκὼν. Τὸν ἐρωτῶ πόσον θέλει διὰ τὸν κόπον του νὰ φέρῃ τὸν νέον εἰς τὸ νησί, μοῦ λέγει τρία τέταρτα τοῦ μετρητιέ, τοῦ δίδω τὸ ποσὸν καὶ μετὰ τινα χρόνον φέρει πράγματι τὸν νέον. Τὸν παραλαμβάνω ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν μας καὶ τοῦ δίδω μίαν ναυτικὴν ἐνδυμασίαν. Μοῦ ἀπαντᾷ ἐκεῖνος μετὰ δειλίας ὅτι δὲν θέλει τοιαῦτα φορέματα ἀλλὰ ράσσον. Τοῦ ράπτομεν ἓνα ράσσον καὶ ἓνα μαῦρον σκοῦφον, τὴν δὲ νύκτα ἐκείνην κατ' ἀπαίτησίν του ἐκοιμήθη ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν πολὺ ἔνωρις ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ μου μετέβημεν νὰ θυμιάσωμεν καὶ βλέπομεν τὸν νέον νὰ περιπατῇ εἰς τὸ παραθαλάσσιον. «Τί θέλεις ἐδῶ;» τὸν ἐρωτῶ. «Μὲ ἔφερεν ἡ Παναγία» ἀπαντᾷ «διότι ὠνειρεύτηκα ὅτι τρεῖς κοπέλλαις μὲ ἓνα βαρκάρην μὲ ἔφεραν ἐδῶ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν καὶ μοῦ εἶπαν νὰ σκάψω καὶ θὰ εὔρω τρία σκαλοπάτια.»

Καλοῦμεν διαφόρους ἀνθρώπους καὶ ἀρχίζουσι νὰ σκάπτουσι βοηθοῦντος καὶ ἐμοῦ καὶ τῶ ὄντι ἀνακαλύπτομεν τὰς βαθμίδας εἰς δὲ ἐκ τῶν σκαπτόντων Δούκας καλούμενος εὐρίσκει μίαν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Εἰς τὸν λάκκον ἐκεῖνον ἔγινεν ἀμέσως ἀγίασμα καὶ ἐντὸς ὀλίγου συνηθροίσθη ὅλον τὸ χωρίον, ἀπὸ δὲ τὰ περὶχωρα ἔσπευδεν ὁ κόσμος νὰ ἴδῃ τὴν εἰκόνα. Σπεύδω καὶ ἐγὼ τότε εἰς Ἀλόνην καὶ φέρω τὸν Δεσπότην νὰ κάμῃ ἀγιασμὸν διότι ἀνεκαλύψαμεν καὶ μίαν ποιμαντορικὴν ράβδον Δεσποτικὴν. (πατερίτσαν).

Ἀποτέλεσμα τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἁγίας Εἰκόνης

ἦτο ἡ καταδάφισις οἰκιῶν καὶ μαγαζίων πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ ἄλλων πραγμάτων τοῦ Ναοῦ. Καὶ ἐμεσολάβησαν μὲν διαιρέσεις εἰς κόμματα καὶ φιλονεικίαι περὶ τοῦ πρακτείου ἀλλ' οἱ περισσότεροι ἐξ ἡμῶν ἠκολουθοῦμεν τὰς ὁδηγίας τοῦ νέου καλογήρου, τοῦ Εὐτυχίου καὶ ὁ κόσμος συνέρρεεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ μέρος καὶ ἴδῃ τὴν εἰκόνα. Ἀφιέρωσα τότε καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Παναγίαν τὸ πρῶτόν μου ἀφιέρωμα ἦτοι ἓνα διπλάρι φλωριά καὶ ἐβοήθουνν τὸν καλόγηρον εἰς τὴν ἐργασίαν του.

ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ

ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ

Ταυτοχρόνως ἤνοιξα ὀπωροπωλεῖον εἰς τὸ ὁποῖον εἶχα ὅλα τὰ εἶδη ὀπωρῶν καὶ λαχανικῶν καὶ ἐκέρδιζα τὰ ἔξοδά μου. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἔφθασαν καὶ ἡ πενθερά μου μετὰ τῆς μνηστῆς μου καὶ τοῦ ἑξαδέλφου ταύτης τοῦ κακούργου ἐκείνου Καρατάσσου. Ἔστειλάν λοιπὸν καὶ με ἐκάλεσαν νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημάρχου ὅπου μοῦ διετύπωσαν τὴν ἀπαίτησιν νὰ στεφανωθῶ τὴν μνηστῆν μου. Ἡ ἀπάντησίς μου ἦτο ὅτι ἂν δὲν μοῦ δείξουν τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα τῆς ἔχω κάμῃ εἰς κοσμήματα ἔπιπλα καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα (τὰ ὁποῖα ἐγνώριζα ὅτι εἶχον ἐκποιήσῃ) δὲν ἠμπορῶ νὰ τὴν στεφανωθῶ. Ἡ πενθερά μου μένεα πνέουσα ἐναντίον μου διὰ τὴν ἄρνησίν μου μὲ κατεδίκασεν εἰς θάνατον πείσασα τὸν ἀνεψιόν της νὰ ἀναλάβῃ τὴν δολοφονίαν μου. Ἐγὼ βεβαίως δὲν ὑπόπτευα τίποτε, τούναντίον μάλιστα συναεστρεφόμενην τὸν Καρατάσσον ὅστις ἤρχετο μετ' ἄλλων συμπατριωτῶν μου συχνὰ πρὸς συνάντησιν

μου ἐπιζητῶν κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του. Κάποιος ὅμως συμπατριώτης μου μὲ κατέστησε προσεκτικὸν εἰπὼν μοι: «Νὰ φυλάγῃσαι, Παναγῆ μου ἀπὸ τὸν Καρατάσσον διότι θὰ σὲ σκοτώσῃ.» «Ἐὰν εἶναι ἄξιος ἅς μὲ σκοτώσῃ» ἀπήντησα καὶ ἐγὼ ἀποφθεγματικῶς. Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀναχωρῶ μὲ τὸ πλοιάριόν μου δι' Ἀφουσιὰν διὰ νὰ φέρω εἰκοσιπέντε φορτία καρπουζίων κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου δὲ βλέπω ὅτι εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον συνειθίζα νὰ δένω τὸ πλοιάριον ἦτο ἀπλωμένη μία τράτα ἐπομένως διὰ νὰ ἐκφορτώσω τὸ φορτίον μου ἀρχίζω νὰ συναῶζω τὴν τράταν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔρχεται ὁ Καρατάσσος νὰ μὲ κτυπήσῃ δολίως ματαιωθείσης δὲ τῆς ἀποπείρας του τοῦ λέγω: «Δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ κάμω τίποτα διότι ἔχω δουλειά. Θὰ λογαριασθοῦμεδῶμος ἄλλοτε.»

Τὴν ἐπομένην ἐνῶ ἐκαθήμεθα καὶ ἐτρώγαμεν καρπούζια μέ τινα συμπατρώτην μου Χρηστὸν Μωραίτην ὅστις μοῦ εἶχε τὴν προτεροαίαν προτείνῃ νὰ μὲ κάμῃ γαμβρὸν καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπήντησα ὅτι δὲν ἤμην ἀκόμη εἰς καιρὸν νὰ νυμφευθῶ, διέρχεται ὁ Καρατάσσος καὶ τὸν προσκαλοῦμεν νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ πῖωμεν ἓν ποτὸν καὶ ρίψωμεν εἰς λήθην τὰς ἔριδάς μας. Αὐτὸς ὅμως ἤρχισε νὰ μὲ ὑβρίζῃ αἰσχροῶς ἕως ὅτου χάσας τὴν ὑπομονήν μου τοῦ δίδω ἓν ράπισμα καὶ πίπτει κατὰ γῆς. Ἐγείρεται καὶ ἀμέσως τρέχει νὰ μὲ καταγγείλῃ εἰς τὸν Δήμιαρχον. Τρέχω καὶ ἐγὼ κατόπιν του καὶ συντυχὸν πτυάριον τοῦ δίδω μὲ αὐτὸ ἕτερον κτύπημα καὶ τὸν ρίπτω καὶ πάλιν κατὰ γῆς, λέγων συνάμα εἰς αὐτὸν νὰ μὴ λησμονήσῃ νὰ ἐκτελέσῃ οἰονδήποτε κακὸν σκοπὸν ἔχει δι' ἐμέ.

Ἄποφασίσας νὰ μεταβῶ εἰς Κωνσταντινούπολιν στέλλω τὰς ἀποσκευάς μου τὴν ἄλλην ἡμέραν μὲ τὸν ἐξά-

δελφόν μου εἰς τὸ Λεσβιακὸν πλοῖον μὲ τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωμεν καὶ ἐπειδὴ ἀνεβλήθη ὁ ἀπόπλους διὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν μεταβαίνω εἰς τὸ μαγαζιὸν Στυλιανοῦ τινος καὶ διατάσσω ἓνα κάδον κρασὶ διὰ νὰ πίνουν ὅλοι οἱ φίλοι εἰς ὑγείαν μου διὰ τὸ κατευόδιον. Δὲν ἤρογησε νὰ ἐπακολουθήσῃ εὐθυμία ἐνῶ δὲ συνευθυμῶν καὶ ἐγὼ ἐτραγωδοῦσα μοῦ ἔρχεται αἴφνης κατὰ πρόσωπον ἰσχυρὸς κόλαφος. Στρέφω νὰ ἴδω ποῖος ἦτο ὁ ραπίσας με καὶ βλέπω ὅτι ἦτο ὁ Καρατάσσος ἔτοιμος νὰ μὲ τρυπήσῃ καὶ μὲ τὴν μάχαιράν του. Ἀναπηδῶ ἐκ τῆς θέσεώς μου τὸν ἀφοπλίζω καὶ ἀφοῦ ἔθραυσα τὴν μάχαιράν του τὸν ἀρπάζω καὶ τὸν ρίπτω ἐντὸς τοῦ φούρνου τοῦ μαγαζίου.

Φεύγομεν ἐκεῖθεν μὲ τὸν ἐξάδελφόν Πολυχρόνην καὶ μὲ τὰ ὄργανα καὶ μετὰ παρέλευσιν ὥρας μεταβαίνομεν πρὸς τὸν πατρικὸν μου οἶκον. Μόλις ἐφθάσαμεν εἰς τὸν κῆπον ἀκούω τὴν μητέρα μου νὰ κλαίῃ. Σπεύδω ἐντὸς καὶ τί νὰ ἴδω! Ὁ ἀπαίσιος Καρατάσσος μετὰ τὸ ξυλοκόπημά του μετέβη πρὸς τὴν μητέρα μου καὶ ἀφοῦ τὴν ὕβρισε τὴν ἐκτύπησεν εἰς τὸ στῆθος. Ὅταν λοιπὸν ἔμαθα τοῦτο καὶ εἶδον τὴν μητέρα μου κτυπημένην καὶ ἐξηπλωμένην ἐπὶ τῆς κλίνης ἀπεφάσισα νὰ μὴ ἀφήσω τὸν κακοῦργον ἀτιμώρητον.

Προμηθευθεὶς λοιπὸν μίαν μάχαιραν ἀπὸ τὴν οἰκίαν μᾶς γειτονίσσης ὀνόματι Μαργιώρας καὶ πηδήσας ἀπὸ τὸ παράθυρον κατόπιν ἀποπείρας τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ὅπως μὲ παρεμποδίσουν τρέχω νὰ εὔρω τὸν Καρατάσσον εἰς τοῦ Στυλιανοῦ. Τινὲς τῶν προϋχόντων τοῦ χωρίου μαντεύσαντες τὴν ἀπόφασίν μου ἀνέλαβον νὰ μὲ πείσουν ὅπως συμβιβασθῶ μὲ τὸν Καρατάσσον καὶ ἀποσοβηθοῦν λυπηρὰ γεγονότα. Ἐνῶ δὲ ἐγὼ ὑπέικων εἰς τὰς τόσας

συμβουλὰς καὶ παρακλήσεις τῶν συμπατριωτῶν παρεδέχθη νὰ συμφιλιωθῶ μὲ τὸν κακοῦργον ἰδοῦ αἴφνης αὐτὸς ὤπλισμένος καὶ κραδαίνων μίαν πελωρίαν κάμαν ὁρμᾶ νὰ μὲ κτυπήσῃ. Εὐτυχῶς πρὶν ἢ τὴν καταβιβάσῃ προλαμβάνω καὶ τὴν ἀρπάζω ἀπὸ τὴν χεῖρά του καὶ τὴν ἐκσπενδονίζω ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑνὸς σωροῦ σάκκων ἀλεύρου οἵτινες ὑπῆρχον ἐντὸς τοῦ μαγαζίου. Ταῦτοχρόνως σύρω τὸ ἰδικόν μου μαχαῖρι καὶ τὸν κτυπῶ εἰς τὴν ὁμοπλάτην λέγων εἰς αὐτὸν: «Δὲν κόβει τὸ μαχαῖρι σου, αὐτὸ ἐδῶ κόβει καλλίτερα» ἤμην δὲ ἔτοιμος νὰ τοῦ καταφέρω καὶ δεύτερον πλήγμα ἀλλὰ σπεύσαντες περὶ τοὺς εἴκοσι συμπατριῶται μὲ ἀνεχαίτισαν. Σπεύδω τότε εἰς τὸν πατρικόν μου οἶκον καὶ ἐφοδιασθεὶς μὲ μίαν σπάθην καὶ μίαν πιστόλαν πηγαίνω κάτωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Καρατάσσου καὶ ἀρχίζω νὰ τραγουδῶ πειρακτικὰ διὰ νὰ τὸν ἐρεθίσω νὰ καταβῆ νὰ ἐξοφλήσωμεν τοὺς λογαριασμούς μας, ἀλλ' ὁ Καρατάσσος ἔκρινε φρονιμώτερον νὰ κωφεύσῃ.

ΣΥΜΠΛΟΚΗ ΜΕ ΤΟΥΡΚΟΥΣ

Καιρὸν τινα πρὶν συμβοῦν τὰ ἀνωτέρω εἶχα κτυπήσει Ἄφουσιανόν τινα Χατζῆ Γεώργην ὀνομαζόμενον ὅστις καὶ ἐκίνησεν ἀγωγὴν ἐναντίον μου. Τὴν ἐπομένην λοιπὸν τῆς μετὰ τοῦ Καρατάσσου συμπλοκῆς μου ἐνῶ κατέβαινον εἰς τὴν παραλίαν βλέπω μίαν λέμβον τῆς ὁποίας ἐπέβαινον ὁ καϊμακάμης καὶ πολλοὶ στρατιωταιῆρχόμενοι διὰ νὰ μὲ συλλάβουν. Τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ ἰατρὸς τοῦ χωρίου κ. Λεωνίδας Παπαδόπουλος μού λέγει γαλλιστί: «Φύγε καλλίτερα διότι ἡ δουλειὰ ἔγινε μεγάλη καὶ θὰ σὲ συλλάβουν.» Χωρὶς νὰ περιμένω περισσότερον φεύγω ἀμέσως καὶ παραλαβὼν τὸν ἐξάδελ-

φόν μου Πολυχρόνην πορευόμεθα εἰς ἓν καφφενῖον ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς καὶ διατάσσομεν ναργιλέδες διὰ νὰ καπνίσωμεν. Μόλις ἤρχισαμεν νὰ καπνίζωμεν βλέπω ἕξ Τούρκους ὀπλισμένους μὲ γιαταγάνια καὶ πιστόλας νὰ ἔρχονται κατ' ἐπάνω μου διὰ νὰ μὲ συλλάβουν. Μεταξὺ ὅμως αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ εἷς ὄμπασης (δεκανεὺς) ὅστις ἦτο μόνιμος εἰς τὸ νησί μας καὶ ἔνεκα διαφόρων παρεκτροπῶν καὶ ἀδικιῶν του τὸν εἶχα ἐπανειλημμένως ξυλοκοπήσει καὶ μὲ ἐφοβεῖτο. Ὁ ὄμπασης λοιπὸν αὐτὸς προσεπάθει νὰ τοὺς πείσῃ νὰ μὴ μὲ συλλάβουν διότι θὰ μετανοήσουν, ἀλλ' αὐτοὶ τὸν ἀφήνουν κατὰ μέρος καὶ ὀρμοῦν νὰ θέσουν χεῖρας ἐπ' ἐμοῦ. Ὀπλίζομαι ἀμέσως μὲ τὸν ναργιλὲ καὶ τὸν θρυμματίζω ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρώτου στρατιώτου κατόπιν δὲ σπεύδω νὰ ἀφοπλίσω τοὺς λοιποὺς καὶ τρέπονται ὅλοι εἰς φυγὴν πρὸς τὴν θάλασσαν ἑνὸς ἕξ αὐτῶν πεσόντος ἔν τινι δυσωνύμῳ λάκκῳ καὶ ἔξαχθέντος ἀργότερον διὰ δικέλλας ὑπὸ τινος συμπατριώτου μου.

Ἡ συμπλοκὴ μου αὕτη μὲ τοὺς Τούρκους μὲ ἐξηγγρίωσε διότι εἶδα ὅτι εἰσηρόχημν εἰς ἀδιέξοδον. Θυμὸς καὶ ἀπελπισία μὲ εἶχον κυριεύσει καὶ ἐν τῇ ἀπογνώσει μου πολλὰ ἔχων κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν πορευόμεν κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν καίμακάμην: «Τί ζητεῖς ἀπὸ ἐμέ;» τοῦ λέγω. «Δὲν ἦλθα διὰ σὲ μοῦ ἀπαντᾶ, ἀλλὰ διὰ νὰ συνάξω τοὺς φόρους». Ταυτοχρόνως δὲ στρέφεται πρὸς τοὺς στρατιώτας του καὶ λέγει: «Δὲν ἐντρέπεσθε νὰ σᾶς ξυλοφορτώσῃ ἓνα παιδί;»

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται ἐν πλοῖον ἀπὸ τὴν Χίον ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Τουρκομανώλην μὲ φορτίον ἄλατος καὶ ἐπιβιβαζόμεθα ἐπ' αὐτοῦ διὰ Κωνσταντινούπολιν ὡς ἐπιβάται. Ἄμα τῇ ἀφίξει μας ὀπλοίαρχος μᾶς ἐπρότεινε

νά μείνωμεν* ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀναλαμβάνοντες ἐργασίαν ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ πλοῖον ἦτο παμπάλαιον δὲν μᾶς ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνην ἐπομένως δὲν ἐδέχθημεν.

ΜΕ ΤΟ ΓΕΝΟΥΗΝΣΙΑΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

Ἀποβιρασθέντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀνελάβαμεν ἐργασίαν ἐπὶ τινος Γενοηνησιακοῦ πλοίου ὀνομαζομένου «Ἐβόλα Περεγρίνα» ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Τζιάκομο Πακαρέσα, καὶ ἀπεπλεύσαμεν δι' Ἀγγλίαν. Ὅταν προσηγγίσασαμεν ὁμως εἰς τὸ Πόρτο Κάλλιρι τῆς Σαρδηνίας τὸ πλήρωμα ἔφυγεν ὀλόκληρον ἐξαιρέσει τοῦ μαγειροῦ, ἐμοῦ καὶ τοῦ ἐξαδέλφου μου. Ἀναγκάζεται λοιπὸν ὁ πλοίαρχος νὰ ἀναχωρήσῃ μόνος διὰ Γενούην ἵνα φέρῃ νέον πλήρωμα. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἐγὼ καὶ ὁ μάγειρος συνειθίζαμεν νὰ ἐξερχώμεθα εἰς τὸ Κάλλιρι πρὸς ἀγορὰν διαφόρων πραγμάτων. Μίαν λοιπὸν τῶν ἡμερῶν ἀκούω νὰ ὀμιλοῦν ἐκεῖ Ἀλβανικά. Ἐρωτῶ καὶ μανθάνω ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ χωρία πέριξ εἰς τὰ ὁποῖα ὀμιλεῖται ἢ Ἀλβανικῆ, ἦτο δὲ εὐτύχημα ὅτι ἐγνώριζα τὴν γλῶσσαν ταύτην ἄλλως θὰ μὲ ἐφόνευον ὡς ἐπληροφορηθῆην κατόπιν διότι μὲ εἶχον κατ' ἀρχὰς ἐκλάβει ὡς Αὐστριακόν. Μετ' ὀλίγας τέλος ἡμέρας καταφθάνει ὁ πλοίαρχος μετὰ νέου πληρώματος καὶ ἀναχωροῦμεν δι' Ἀγγλίαν. Καθ' ὁδὸν ὁμως ὁ πλοίαρχος φύσει κακὸς ὢν δὲν ἔπαυε νὰ δέρῃ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πληρώματος ἐξαιρέσει ἐμοῦ καὶ τοῦ ἐξαδέλφου μου. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον τοῦτο τὸ νὰ κάμῃ δηλαδὴ ἐξαιρέσειν δι' ἡμᾶς τοὺς δύο ἔπραξε πολὺ φρονίμως διότι θὰ εἶχε κακὰ ξημπερδεύματα. Εἰς τὴν Πλυμούθην λοιπὸν ἐξεφορτώσαμεν τὸ φορτίον μας καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κάρδιφφ ὅπου ἐφορτώσαμεν γαιάνθρακας διὰ Μελίτην.

Ἐννοεῖται ὅτι κατὰ τὸ ταξειδίον ὁ πλοίαρχος δὲν ἐλησμόνησε τὴν συνήθειάν του νὰ δέρῃ τὸ πλήρωμα. Ὁ καιρὸς μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Φινιστέρι ἦτο κακός, ἀλλάσσωμεν πολὺ συχνὰ ἕως ὅτου ἔγινε χιονιάς. Εἰς μίαν στιγμὴν ἐσπεύσαμεν νὰ μαζεύσωμεν τὰ πανιά καὶ εἰς μὲν τὸν πρωραῖον ἰστὸν ἐσπευσαν ἕξ ἄνδρες εἰς δὲ τὸν τῆς πρύμνας ἐγὼ μετὰ τινος Ἐνετοῦ ναύτου. Ἔως ὅτου ὁμως φθάσῃ ὁ Ἐνετὸς ἐγὼ εἶχα μαζεύσει τὸν λεγόμενον παπαφίγκον ἐνῶ οἱ ἕξ ἄνδρες εἰς τὸν πρωραῖον ἰστὸν δὲν ἐπρόφθασαν νὰ μαζεύσουν τὸ πανὶ ἀλλὰ τὸ ἀφῆκαν καὶ ἔθραυσε τὸ κατάρτι καὶ ἔρριψε τὰς λέμβους εἰς τὰ κύματα καθὼς καὶ τρεῖς ἄνδρας τοὺς ὁποίους ἔδωσεν ὁ Θεὸς καὶ ἐσώσαμεν εὐτυχῶς. Ἐντρομοὶ γενόμενοι συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης τρικυμίας οἱ ἄνδρες τοῦ πληρώματος ἔκριναν καλὸν νὰ προσποιηθῶσι τοὺς ἀσθενεῖς καὶ νὰ καταφύγουν κάτωθεν τῆς πλώρας. Κατὰ διαταγὴν τοῦ πλοίαρχου τοὺς ἐκάλεσα νὰ ἀνέλθουν νὰ βοηθήσουν ὀλίγον ἀλλ' αὐτοὶ ἐδυστρόπουν τόσον διότι οὐδεμίαν πρὸς τοῦτο ὄρεξιν εἶχον ὅσον καὶ διότι μὲ ἐμίσουν ἐπειδὴ δὲν μὲ εἶχε δείρῃ ποτὲ ὁ πλοίαρχος. Ὅπως δὴποτε δταν ὁ καιρὸς ἐβελτιώθη ἀρκούντως ἐξῆλθον τῆς κρύπτῃς των διὰ νὰ διορθώσωμεν τὰ κατάρτια καὶ πανιά καὶ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ταξειδίον. Ὁ δὲ πλοίαρχος βλέπων τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τοῦ πλοίου μας ἐμαγαίρεισε τὸ φαγητὸν καὶ μᾶς ἐπεριποιεῖτο ἕως ὅτου διορθώσωμεν τὰ πάντα.

Δυσκολία τις ἐν τούτοις ἀνεφύη. Ἡ τρίγκα τοῦ πομπρέσσου ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ κατάρτι εἶχε ξεκαρφωθῆ με ἓνα τοιοῦτον δὲ κρῦον καιρὸν καὶ χιονιάς οὐδεὶς ἀπεφάσιζε νὰ κατέλθῃ διὰ νὰ στερεώσῃ πομπρέσσον καὶ κατάρτι. Κατὰ παράκλησιν λοιπὸν τοῦ πλοίαρχου ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ φέρω τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰς

πέρας, μὲ δένουν μὲ σχοινίον περὶ τὴν ὄσφυν, κατέρχομαι καὶ καρφώσας τὸν πύρον εἰς τὸ ποδόσταμον στερεῶνα πομπρέσσον καὶ κατάρτι. Τὴν ἐπομένην ἐνῶ κατεγινόμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν τὰ ὕδατα ἀπὸ τὸ πλοῖον ὁ ἐξάδελφός μου ὁ ὁποῖος εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ γελᾷ συχνὰ πυκνὰ ἔτυχε νὰ γελᾷ. Ἀντιληφθεὶς αὐτὸν ὁ πλοίαρχος ἐξεμάνη καὶ μᾶς ὕβρισε καὶ τοὺς δύο. Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς σφοδρὰν λογομαχίαν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ πλοίαρχου. Τῷ παρετήρησα δηλαδὴ ὅτι δὲν ἀνέμενον τοιαύτην ἀμοιβὴν διὰ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον ἔδειξα πρὸς διάσωσιν τοῦ πλοίου του. Ἡ ἀπάντησίς του ἦτο ὅτι θὰ μᾶς φάγη τὸ σηκότι πρὶν τελειώσῃ τὸ ταξειδίον. «Αἶ τότε τοῦ λέγω καὶ ἐγὼ «ἂν εἶσαι παλληκᾶρι κόπιασε εἰς τὸ πλωριὸ κατάρτι καὶ θὰ σὲ μάθω τί ἀξίζουσιν οἱ Ἕλληνες». Ἀντὶ ὅμως αὐτὸς νὰ δεχθῆ τὴν πρόκλησιν ἠρόεσθη νὰ μοῦ συστήσῃ νὰ ἔχωμεν ἐγὼ καὶ ὁ ἐξάδελφός μου τὰ πράγματά μας ἔτοιμα ὅταν θὰ φθάσωμεν εἰς Μελίτην διὰ νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸ πλοῖόν του. Τοῦ ἀπήντησα εἰς αὐτὸ ὅτι καὶ ἐγὼ ἀνυπομόνουσιν πολὺ νὰ φύγω ἀπὸ τὸ πλοῖόν του.

Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνδρες τοῦ πληρώματος κατηχαριστήθησαν διότι ἐμβῆκα οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ ρουθούνι τοῦ βαρβάρου πλοίαρχου ὁ μάγειρος ὅμως καὶ εἰς Αὐστριακὸς ναύτης ἰδόντες με βραδύτερον νὰ ἀκονίζω τυχαίως τὸ μαχαίρι μου ὅπερ εἶχεν ἀνάγκην ἀκονίσματος χάριν τῆς ἐργασίας μου ἔσπευσαν νὰ εἴπουν εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι τὸ ἀκονίζω διὰ νὰ τὸν φονεύσω. Τὸ βράδην λοιπὸν ὅταν κατὰ τὴν σειρὰν μου ἀνέλαβα τὸ πηδάλιον βλέπω τὸν πλοίαρχον νὰ φέρῃ μίαν φιάλη κονιάκ καὶ σὺκα Ἰσπανικά. Μοῦ προσέφερε καὶ ἀπὸ τὰ δύο καὶ μοῦ ἐξήγησεν ὅτι τὸ πράττει αὐτὸ διὰ νὰ συμφιλιωθῶμεν καθότι ὁ μάγειρος καὶ ὁ Ματθαῖος ὁ Αὐστριακὸς τοῦ εἶπον

ὅτι ἠκόνισα τὸ μαχαῖρι μου διὰ νὰ τὸν φονεύσω.

Μόλις λοιπὸν καὶ ἐγὼ περατωθείσης τῆς ἐργασίας μου ἀφῆκα τὸ πηδάλιον καὶ συνήνητσα τὸν μάγειρον κοπανίζοντα στοκοφίσια ἀρπάζω ἐν ἑξ αὐτῶν σκληρὸν ὡς σίδηρον καὶ τὸν κτυπῶ μὲ αὐτὸ περὶ τὴν ὄσφυν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς στοκοφισιάς ὑπῆρξεν ἀνώτερον τῶν προσδοκιῶν μου καὶ εἰς ἄκρον ἐπικίνδυνον διότι ὁ δυστυχῆς μάγειρος ἔπεσεν ἀναίσθητος. Τὸν ἀρπάζω ὄθεν καὶ τὸν ρίπτω ἐντὸς βαρελίου πλήρους θαλασσίου ὕδατος. Ὁ ἄνθρωπος ἐπανῆλθεν εἰς τὰς αἰσθήσεις του. Οὐχ ἦττον τὸ πάθημα δὲν τοῦ ἔγεινε μάθημα. Διότι ὅταν ἐκαθήσαμεν νὰ φάγωμεν τὸ στοκοφίσι μετὰ πατατῶν καὶ τὸν ἠρώτησα διατι μὲ ἐσκοφάντησεν εἰς τὸν πλοίαρχον εἰπὼν ὅτι διανοοῦμαι νὰ τὸν φονεύσω ὁ ἀδιόρθωτος μάγειρος ἤρχισε νὰ μὲ ὑβρίζῃ θαναυσώτατα, ἕως ὅτου ἠναγκάσθην νὰ τοῦ δώσω ἕτερον ξυλοκόπημα. Παρ' ὀλίγον μάλιστα νὰ τοῦ ἐξορύξω τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν του τὸν μόνον τὸν ὁποῖον εἶχε.

Τὴν ἐπομένην ὅταν ἐφαίνετο πλέον ὅτι προσηγγίζαμεν εἰς τὴν Μελίτην ἐγὼ καὶ ὁ ἐξάδελφός μου ἀνεβιβάσαμεν τὰ πράγματά μας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος διὰ νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι. Περίεργος ὁ πλοίαρχος ἔρχεται καὶ μᾶς ἐρωτᾷ τίνος πράγματα εἶναι, ὅταν δὲ τοῦ εἶπα ὅτι εἶναι ἰδικά μου ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι εἶμαι πιστὸς εἰς τὸν λόγον μου.

Καθ' ἣν ὥραν εἰσεπλέομεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Μελίτης εἰσέπλεε καὶ ἐν ἄλλο πλοῖον τὸ τοῦ Καλογερογιάννη μὲ μίαν Ἑλληνικὴν σημαίαν ἀναπεπταμένην. Ἐπὶ τῆ θῆα τῆς κυανολεύκου ρίγος συγκινήσεως διέδραμε τὸ σῶμά μου. Ποτὲ ἄλλοτε ἢ ἐνδοξός μας σημαία δὲν μὲ εἶχεν ἐνθουσιάσῃ τόσον πολὺ: «Κυττάξτετε» εἶπα «τί

ώραία σημαία είναι!» Τὸ πλήρωμα ἐθεώρησε καλὸν νὰ μού ἀπαντήσῃ ὅτι εἶναι ὠραῖο στρωματσόπανο καὶ νὰ ἀρχίσῃ διάφορα ἄλλα παρόμοια ἀνευλαβῆ σχόλια. Ἐξω φρενῶν λοιπὸν ἀπὸ ὀργὴν γενόμενος ἀρπάζω σχοινίον χονδρὸν κατραμωμένον καὶ ἀρχίζω νὰ κτυπῶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὅπου τοὺς εὗρισκα τσακίσας αὐτοὺς κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὸ ξύλο. Μετὰ τινα ὥραν ἠγκυροβολήσαμεν. Μὲ καλεῖ τότε ὁ πλοίαρχος καὶ μού προτείνει νὰ μείνω καὶ νὰ μὲ προβιάσῃ εἰς ναύκληρον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ ἐπέμενα νὰ μὲ πληρώσῃ καὶ νὰ φύγω μού ἔδωκεν εἰκοσι φράγκα ὡς δῶρον διὰ νὰ πῶ εἰς ὑγείαν του ὑποσχεθεὶς νὰ μὲ πληρώσῃ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης. Μοῦ ὑπεσχέθη πρὸς τούτους ἕτερα ἑκατὸν φράγκα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελα διαφεύσει διὰ τῆς μαρτυρίας μου εἰς τὸ Προξενεῖον τὸ πλήρωμα ὅταν τοῦτο θὰ τὸν κατήγγελε ὅτι τὸ ἔδερε.

Τὸ πλήρωμα κατατσακισμένον καὶ μὲ σπασμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κεφάλια ἀπὸ τὸ ξυλοκόπημα τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχα ἐγὼ δώσει διὰ τὰς ὑβρεῖς του πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν πηγαίνει εἰς τὸ Ἰταλικὸν Προξενεῖον καὶ λέγει ὅτι ὁ πλοίαρχος τὸ ἔκαμε εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Ἐγὼ καὶ ὁ ἐξάδελφός μου ἀφοῦ ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πλοίαρχου ὅλα ὅσα εἶχομεν λαμβάνειν ἐξήλθομεν νὰ διασκεδάσωμεν. Αἴφνης βλέπω δύο κλητῆρας τοῦ Ἰταλικοῦ Προξενείου καθ' ἣν στιγμὴν ἤμην μόνος καὶ ἔρχονται νὰ μὲ καλέσουν νὰ ἐμφανισθῶ εἰς τὸ Προξενεῖον. Πηγαίνομεν εἰς τὸ Προξενεῖον καὶ ὁ Πρόξενος μού ζητεῖ νὰ καταθέσω τὴν ἀλήθειαν. Καταθέτω λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν εἰπὼν ὅτι ὁ πλοίαρχος εἶναι κακὸς καὶ δι' αὐτὸ τὰ πληρώματα τοῦ φεύγουν κάθε λίγο, ὅτι τοῦ ἀρμόζει μᾶλλον νὰ βόσκη γίδια παρὰ νὰ εἶναι πλοίαρχος ὅτι ρημάζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ ξύλο καὶ ὅτι εἶχε

πολλήν ὄρεξιν νὰ κτυπήσῃ καὶ ἐμὲ ὁπότε θὰ τοῦ ἔδιδα σαράντα μαχαιριῆς εἰς τὴν κοιλιά. Αὐτὴ ἦτο ἡ κατάθεσις μου.

ΜΕ ΤΟ ΠΛΟΙΟΝ ΠΟΥ... ΕΚΛΕΠΤΕ ΦΟΡΤΙΟΝ

Εἰς τὴν Μελίτην συνήντησα ἓνα πλοίαρχον ὀνομαζόμενον Νικόλαον Γιαννόπουλον διοικοῦντα τὸ πλοῖον τοῦ Ἀγγελικάρῃ ἐκ Ψαρῶν τὸ ὀνομαζόμενον «Ἀφρικὴ». Τὸ πλήρωμάτου ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἀνθρώπους διαφόρων φυλῶν καὶ ἐθνικοτήτων. Ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου ἀναχωροῦντος δι' Ἀγγλίαν ἀνέλαβα καὶ ἐγὼ ἐργασίαν. Καθ' ὁδὸν ὅμως ὁ πλοίαρχος ἤλλαξε δρομολόγιον διὰ Μασσαλίαν ὅπου καὶ φθάσαντες ἠρχίσασμεν κατ' ἐντολὴν τοῦ πλοίαρχου νὰ μεταφέρωμεν σίτον ἀπὸ τὸ ὑπόστρωμα τοῦ πλοίου εἰς τὸν θάλαμον τῆς πρῶρας καθότι προδήλως ὁ πλοίαρχος ἐπεθύμει νὰ κλέψῃ μέρος τοῦ ἐκ σίτου φορτίου. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ μίαν Κυριακὴν προῶ διετάχθημεν νὰ ρίψωμεν ἐντὸς τοῦ ὑποστρώματος ὕδωρ. Ἐγὼ καταγινόμενος εἰς τὸ πλύσιμον τῶν ἐσωροῦχων μου προσεποιήθην ὅτι ἐλησμόνησα τὴν διαταγὴν. Ὁ λογιστὴς ἐν τούτοις τοῦ πλοίου μου ὑπενθυμίζει καὶ πάλιν τὴν διαταγὴν ἀρνηθέντος δὲ ἐμοῦ νὰ ὑπακούσω ἀρχίζει νὰ μὲ κτυπᾷ. Θέτω τότε καὶ ἐγὼ εἰς κίνησιν τοὺς γρόνθους μου καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συμπλοκῆς ἀπέβη κάθε ἄλλο παρὰ εὐχάριστον διὰ τὸν λογιστὴν. Μετ' ὀλίγον ἔρχεται ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ φορτίον εὐροῦσα δὲ τὸν ἐν τῇ πρῶρα σίτον ἐρωτᾷ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ. Γνωστοποιῶ ὅθεν καὶ ἐγὼ εἰς αὐτὴν ὅτι ἔχει κλαπῆ καὶ ἀφοῦ ἐκράτησεν αὕτη σημειώσιν ἀνεχώρησε. Μετὰ ταῦτα ἐξέρχομαι καὶ ἐγὼ καὶ μεταβάς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καφφενεῖον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μποῶ εὐρίσκω

τὸν πλοίαρχον τοῦ γνωστοποιῶ ὅτι ἐφιλονείκησα μὲ τὸν λογιστὴν καὶ τοῦ ζητῶ ἔγγραφον πρὸς αὐτὸν διαταγὴν νὰ μοῦ παραδώσῃ τὰ πράγματά μου διὰ νὰ φύγω. Εἰς τὴν ἀπαίτησίν μου ταύτην ὁ πλοίαρχος μοῦ ἀπαντᾷ ὅτι τοῦ ὀφείλω εἴκοσι φράγκα. Ἀμέσως τὰ μετροῶ εἰς αὐτὸν διότι ἐκράτουν χρήματα καὶ λαμβάνω παρ' αὐτοῦ τὴν ἔγγραφον διαταγὴν δυνάμει τῆς ὁποίας περὶ ἑλάβα μετὰ τινα ὥραν τὰ πράγματά μου ἀπὸ τὸ πλοῖον.

ΜΕ ΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΠΛΟΙΑ

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ πλοῖον μετέβην εἰς ἓν οἰκοτροφεῖον ναυτῶν οὐτινος ὁ ἰδιοκτῆτης ὠνομάζετο Μουσιοῦ Λαζάρ, τὴν δὲ ἐπομένην ἀνέλαβα ἐργασίαν ἐπὶ τινος πλοίου ὀνομαζομένου «Βορδὼ» ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Μουσιοῦ Ρουβουά καὶ μετὰ αἴσιον πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς τινα λιμένα πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος ὅπου παρελάθομεν φορτίον φιστικίων διὰ Μασσαλίαν. Καὶ ὁ μὲν πλοίαρχος μὲ ἠνῶνει πολὺ, ὁ ναύκληρος ὁμοῦ ἦτο πολὺ κακός. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Μασσαλίαν ἠτοιμάσθημεν νὰ ἐξέλθωμεν διὰ νὰ πληρωθῶμεν εἰς τὸ γραφεῖον ἐνῶ δὲ ἐξηρχόμην ὁ πλοίαρχος μοῦ εἶπε νὰ μείνω διὰ νὰ λάβω δύο ραπίσματα ἀπὸ τὸν ναύκληρον ὁ ὁποῖος εἶχεν εἶπη ὅτι θὰ μοῦ τὰ ἔδιδε. Χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν στρέφω καὶ δίδω τέσσαρας κολάφους εἰς τὸν κύριον ναύκληρον καὶ ὄχι περισσοτέρους διότι ἔσπευσαν καὶ τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τὰς χειρᾶς μου. Εὐχαριστηθεῖς ὁ πλοίαρχος τόσον ἀπὸ τὸ συμβᾶν αὐτὸ ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν μου ἀντὶ νὰ μὲ πληρώσῃ πρὸς πενήντα φράγκα ὅπως ἦτο ἡ συμφωνία μας μὲ ἐπλήρωσε πρὸς ὀγδοῆντα πέντε.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐκεῖνο μετέβην εἰς μίαν

ναυτικήν συνοικίαν καὶ τῇ βοηθείᾳ ἑνὸς μεσίτου προσ-
ελήφθην εἰς ἓν πλοῖον ὀνομαζόμενον «Μπέρθα» ὑπὸ τὸν
πλοίαρχον Μουσιου Δανελί. Μὲ φορτίον ἀποτελούμενον
ἐκ διαφόρων ἐμπορευμάτων ἐπλεύσαμεν εἰς τὸν λιμένα
Νατάλε καὶ ἐκφορτώσαντες ἐκεῖ παρελάβομεν διάφορα
ἐμπορεύματα διὰ Μορπὼ τῆς Μαδαγασκάρης καὶ Μο-
ρις ὅπου καὶ ἐφθάσαμεν. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα
ὁ πλοίαρχος μὲ εἶχε διορίσει κυβερνήτην τῆς λέμβου
ἣτις παρελάμβανε τὸ ταχυδρομεῖον. Κατὰ τὴν ἐπιστρο-
φήν μας λοιπὸν εἰς τὸ πλοῖον οἱ ναῦται ἀπὸ σκοποῦ πα-
ρέλειψαν μετὰ τὴν εἰς τὸ πλοῖον ἄνοδόν μου νὰ προσδέ-
σουν τὴν λέμβον ἐπειδὴ μὲ ἐφθόνουν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ
ἐκτίμησιν τοῦ πλοίαρχου. Ἦρχισε λοιπὸν ἡ λέμβος νὰ
ἀπομακρύνεται καὶ νὰ κινδυνεύη νὰ χαθῆ. Ἡ φιλοτί-
μία μου ἐν τούτοις παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ὕδατα ἔβρι-
θον καρχαριῶν δὲν μοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἀφήσω τὴν λέμβον
νὰ χαθῆ ἀλλὰ πεσὼν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβήσας
ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα κατώρθωσα νὰ τὴν σώσω.

Μόλις ἐπέστρεψα εἰς τὸ πλοῖον ὁ πλοίαρχος μού εἶπεν
ὅτι εἶμαι πολὺ ριψοκίνδυνος καὶ ὅτι πρέπει νὰ προσέχω
μὴ τυχὸν χάσω καμμίαν ἡμέραν τὴν ζωὴν μου. Ταῦτο-
χρόνως ἐπέπληξε τὸ πλήρωμα εἰπὼν εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν
ἀξίζουσιν τίποτε παραβαλλόμενοι πρὸς τὸν Ἕλληνα.
Κατὰ τὴν εἰς Μασσαλίαν ἐπιστροφὴν μας ἐνῶ ἔταξει-
δεύομεν, μίαν ἡμέραν καθ' ἣν ἤμην εἰς τὸ πηδάλιον πα-
ρετήρησα σημεῖά τινα προμηνύοντα τρικυμίαν καὶ ἐξέ-
φρασα γνώμην εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ μαζεύσωμεν τὰ πα-
νιά. Ὁ πλοίαρχος ἐμειδίασε καὶ δὲν ἔδωκε προσοχὴν
εἰς τοὺς λόγους μου οὐχ ἦττον δὲν παρῆλθε πολλὴ ὥρα
καὶ ὁ ἄνεμος ἐπῆλθε τόσον σφοδρὸς ὥστε μόλις ἐπρο-
φθάσαμεν νὰ καταβάσωμεν τὰ πανιά. Ταῦτοχρόνως ἠ-
κούσαμεν καὶ τινα κρότον ὑπὸ τὸ πλοῖον καὶ ἐξεπλάγη-

μεν διότι ὑφαλοι εἰς ἐκεῖνα τὰ ὕδατα δὲν ὑπῆρχον. Ὅπως δὲ ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Μασσαλίαν κατορθώσαμεν νὰ ἐξακριβώσωμεν πόθεν προῆλθεν ὁ κρότος διότι ἐνσφηνωμένον μεταξὺ τῶν ὑφάλων ξύλων τοῦ πλοίου ὑπῆρχε μέρος τῆς σιαγόνος κήτους ὅπερ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐκ περιεργείας προσελθόντων ὅπως ἴδωσι θὰ ἐξύγιζε πολλὰς χιλιάδας λιτρῶν. Πρὸς τὸ τεράστιον κῆτος εἶχε φαίνεται συγκρουσθῆ τὸ πλοῖόν μας κατὰ τὴν τρικυμίαν.

ΤΟ ΕΙΔΥΛΙΟΝ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΔΟΣ

Εἰς τὴν Μασσαλίαν τὴν φορὰν ταύτην ἔκαμα σταθμόν. Ἔπεσα βλέπετε εἰς ἔρωτα μέ τινα ἐκ τοῦ προαστείου Πρόσιτα τῆς Νεαπόλεως καταγομένην νεαρὰν Ἰταλίδα Μαρίαν Μανταλένιαν ὀνομαζομένην θυγατέρα τοῦ Σινιῶρ Ἀντόνιο Βιρτζίλιο μὲ τὸν ὅποιον εἶχα πρὸ καιροῦ σχετισθῆ καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἂν ἐνθυμησθε εἶχα δώσει ὡς ἰδικόν μου εἷς τινα ἀστυνόμον ἐν Ἰταλίᾳ.

Διὰ νὰ εἶμαι δὲ διαρκῶς πλησίον τοῦ ἀντικειμένου τῆς λατρείας μου ἤνοιξα ξενοδοχεῖον καὶ ἔγεινα ἀπὸ θαλασσινοῦ στεριανός. Ὁ ἔρωσ μου πρὸς τὴν νεαρὰν Ἰταλίδα δὲν ἦτο παῖξε γέλασε. Εἶχα ἀποφασίσει οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον νὰ τὴν στεφανωθῶ. Ἄλλ' ὁ ἐκεῖ Ἑλλήν ἱερεὺς διὰ νὰ μὲ ἐμποδίση ἀπήτησε νὰ φέρω πιστοποιητικὸν ἀπὸ τὴν πατρίδα ὅτι ἤμην ἄγαμος. Ὁ ἔρωσ ὁ ζωογονῶν καὶ θερμαίνων τὰ πάντα κτλ. κατὰ τοὺς ποιητὰς θερμαίνει τότε καὶ τὴν ἐμὴν κεφαλήν καὶ ἐπιχειρῶ ταξειδίον μέχρι τῆς ἰδιατέρας μου πατρίδος διὰ νὰ ἀποκτήσω τὸ ποθούμενον πιστοποιητικόν. Φθάσας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφήνω τὰς ἀπο-

σκευάς μου ἀπὸ σκοποῦ καὶ μεταβαίνω εἰς τὴν Κούταλιν μόνον καὶ μόνον ἵνα λάβω τὸ πιστοποιητικὸν καὶ ἀναχωρήσω τὸ γρηγορώτερον διὰ Μασσαλίαν.. Ἄλλ' ἐκεῖ εἰς τὴν Κούταλιν ἄλλαι μὲν βουλαὶ Παναγῆ ἄλλα δὲ μήτηρ κελεύει. Διότι ἡ μήτηρ μου ὄχι μόνον ἀπὸ τοῦ νὰ νυμφευθῶ τὴν Ἰταλίδα μὲ ἀπέτρεψεν ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἰκεσιῶν της καὶ παρ' ὅλας τὰς προφάσεις μου ὅτι ἔσπερούμην χρημάτων μὲ ἠνάγκασε νὰ ἀρραβωνισθῶ μίαν συμπατριώτισσάν μου. Μεθ' ὅσης εὐχαριστήσεως πέρνουν τὰ παιδὰ τὸ ρετσινόλαδον ἢ ἄλλο τι ἀποκρουστικὸν φάρμακον ἐπῆρα καὶ ἐγὼ ὡς φάρμακον τῶν πόνων τῆς καρδίας μου τὸν ἀρραβῶνα αὐτὸν καὶ ἔλθων μετ' ὀλίγον εἰς διάστασιν μὲ τὸν ἀδελφόν μου διὰ τινὰ ἄλλην αἰτίαν ἀνεχώρησα διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκεῖθεν διὰ Μασσαλίαν. Φθάσας ἐκεῖ συναντῶ τὴν Ἰταλίδα μνηστήν μου ἣτις μὲ ἐρωτᾷ ἂν ἔφερα τὸ πιστοποιητικὸν ἀπὸ τὴν πατρίδα μου. Ξεροκοκκινίζων ἀπαντῶ εἰς αὐτὴν ὅτι τὸ πιστοποιητικὸν τὸ ἔφερα ἀλλὰ θὰ κάμω ἕνα ταξιδάκι ἀκόμη καὶ ἔπειτα θὰ στεφανωθῶμεν.

Τὴν ἐπομένην μεταβαίνω εἰς τὸ καφφενεῖον καὶ συναντῶ μεσίτην τινὰ Μουσιὸν Αὐγουστίνον ὅστις ὑπεσχέθη νὰ μοῦ δώσῃ μίαν θέσιν ναύτου τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐτοίμην. Ἄλλ' ὡς ἀπεδείχθη μετ' ὀλίγον ἔπαιζεν ὁ ἄθλιος μὲ τὴν δυστυχίαν μου, δυστυχίαν τὴν ὁποίαν ἤσθανόμην διότι ἐνῶ ἐπεθύμουν διακαῶς νὰ μένω πλησίον τῆς λατρευτῆς Ἰταλίδος ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ φύγω ἐκεῖθεν τὸ γρηγορώτερον. Ὅταν λοιπὸν ἀντελήφθη ὅτι ὁ Μουσιὸν Αὐγουστίνος μὲ ἠπάτησε τοῦ ἔκαμα τὴν σχετικὴν παρατήρησιν καὶ τὸ μὲν διὰ τὴν αὐθάδειάν του τὸ δὲ διὰ τὴν πολυειδῆ τρικυμίαν τὴν ὁποίαν ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων εἶχα ἐντός μου ἡ φιλονεικία μας

κατέληξεν εἰς κάποιον κόλαφον τὸν ὁποῖον τοῦ ἤστραψα καὶ ὁ δυστυχῆς ἄνθρωπος ἔχασε τὴν ἀκοήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΕἰΣ ΝΟΤΙΟΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ

ΚΑΙ Η ΠΑΛΗ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΩΝ

Ἐν τοσοῦτῳ ἔπρεπε νὰ εὔρω πλοῖον νὰ φύγω, Κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν συναντῶ τὸν ἄλλοτε πλοίαρχόν μου Μουσιῦ Ρουβουὰ ὁ ὁποῖος μοῦ ἐπρότεινε νὰ ἀναλάβω ἐργασίαν ἐπὶ τοῦ πλοίου του ὀνομαζομένου «Βορδὸν» πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐδέχθην προθύμως καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Μπουένος Ἄγρες τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ὅταν προσηγγίσαιεν ὁμως εἰς τὰς Καναρίους Νήσους ἠγκυροβολήσαμεν καὶ ἐξήλθομεν πρὸς ὕδρευσιν. Ὑπῆρχον δὲ ἐκεῖ καὶ πολλὰ ἄλλα πλοῖα καὶ ὡς φαίνεται κατὰ τὴν συνάντησιν τῶν διαφόρων πλοίαρχων συζήτησις ἐγένετο περὶ ἀξίας τῶν ναυτῶν καὶ ὁ καθεὶς ἐπαινοῦσε τοὺς ἰδικούς του. Ἐνῶ λοιπὸν ἡ λέμβος μας ἔφερε φορτίον ὕδατος καὶ ἐγὼ κατεγινόμενη εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἰστίων λαμβάνω μήνυμα ἀπὸ τὸν πλοίαρχόν μας νὰ ἐξέλθω διὰ νὰ δεῖξω τὴν ἀξίαν μου εἰς τοὺς ἄλλους πλοίαρχους. Ἐξέροχομαι λοιπὸν καὶ μὲ θέτουν μετὰ τῶν ναυτῶν τῶν ἄλλων πλοίων οἵτινες ἐφορτόνοντο ἕκαστος ἀπὸ ἓν βαρέλιον ὕδατος εἰς τὸν ὄμον, τῆς φορτώσεως ἐπὶ τοῦ ὄμου του γινομένης τῇ βοηθείᾳ ἐτέρων δύο ναυτῶν. Ἀσπάζω καὶ ἐγὼ μόνος μου ἓν βαρέλιον ὕδατος ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ μόνος μου τὸ τοποθετῶ ἐπὶ τοῦ ὄμου μου. «Τί φρονεῖτε λοιπὸν τώρα περὶ τοῦ Ἑλληνος;» λέγει μὲ ὕφος θριαμβευτικὸν ὁ πλοίαρχός μου εἰς τοὺς συναδέλφους του, καὶ ἐκεῖ τῶν φιλάθλων ἐνστίκτων ἀφυπνι-

σθέντων μεταξύ τοῦ πλοίαρχου μου καὶ τῶν λοιπῶν, γίνεται πρότασις πρὸς ἐμὲ νὰ παλαίσω μὲ τοὺς ρωμαιοτέρους ναύτας τῶν πλοίων. Δέχομαι προθύμως τὴν πρότασιν καὶ ἐντὸς ἡμισείας ὥρας ρίπτω κάτω ἓνα ἔκαστον μὲ τὴν σειρὰν του δεκαπέντε ἐν ὄλῳ ναύτας. Τὸ τί ἐπηκολούθησε δύναται πᾶς τις νὰ συμπεράνη. Ἄρκει νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ λέξις «Γκρέκ» (Ἕλλην) ἦτο εἰς τὰ στόματα ὄλων καὶ ἐπροφέρετο μετὰ τοῦ μεγαλειτέρου θαυμασμοῦ.

Ὅταν ἀνήλθομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου ἦλθε μία λέμβος ἀλιευτικὴ μὲ ἀλιεῖς μαύρους ἰθαγενεῖς γυμνοὺς καὶ ἠγόρασα περὶ τὰ σαράντα λιθρίνια ἀντὶ δύο μόνον φράγκων. Τόσον εὐθηνὰ εἶναι τὰ ψάρια ἐκεῖ. Ἐφοδιασθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν πλοίαρχον μὲ ἓνα γαλόγιον ἐλαιόλαδον, τομάτες, κρασί καὶ μαϊδανόν, ἐμαγειρεύουσα μερικὰ ἐξ αὐτῶν καὶ ἔφαγον ὁ πλοίαρχος καὶ ὄλον τὸ πλήρωμα μείναντες εὐχαριστημένοι ὄλοι καὶ πρὸ πάντων ὁ πλοίαρχος. Τὰ ἐναπομείναντα ψάρια τὰ καὶ περισσότερα τὰ ἐκαθάρισα τὰ ἀλάτισα καὶ τὰ ἔκαμα ἠλιόκαντα. Μεταξὺ τοῦ πληρώματος ὑπῆρχε καὶ τις ὀνόματι Φρανσουὰ ὁ ὁποῖος μόλις ἤρχισαν τὰ ψάρια νὰ ξηραίνονται εἰς τὸν ἥλιον ἐπεδόθη εἰς τὸ νὰ τὰ κόπτη καὶ νὰ τὰ τρώγῃ βαθμηδόν, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ κανένα. Τὸ ἔφερε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον εἰς τὴν παλληκαριά. Ὅταν τὸ πρᾶγμα ἔλαβε πλέον διαστάσεις «δὲν μοῦ λές» τοῦ εἶπα «ποῖος σοῦ ἔδωσε τὸ δικαίωμα νὰ τρῶς τὰ ψάρια τὰ ὁποῖα ἐτοιμάζω διὰ τὸν πλοίαρχον καὶ ὄλον τὸ πλήρωμα;» Γκρεμήσου ἀπ' ἐδῶ» μοῦ ἀπαντᾷ καὶ λαμβάνει στάσιν ἐπιθετικὴν. Τὸν ἀρχίζω εἰς τὸ ξύλο. Ἄλλὰ πολλοὶ τῶν ναυτῶν ζηλεύσαντες φαίνεται τὴν τύχην του ἔλαβον τὸ μέρος του καὶ τὸ μερίδιόν του ἕκαστος ἐκ τοῦ ξυλίσματος τὸ ὁποῖον εἶδρον ἀρκετὰ χωρταστικόν, διότι ὁ εἰς κατόπιν

τοῦ ἄλλου ἀπεχώρησαν τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ἐλησιόμησα νὰ ἀναφέρω ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ παρόντος ταξιδίου ὅτι ἀντὶ φορτίου εἶχομεν περὶ τοὺς χιλίους πεντακοσίους ἐπιβάτας. Ὅταν λοιπὸν ἀνεχώρησαμεν ἀπὸ τὰς Καναρίους Νήσους διὰ Μπουένος Ἄϊρες οἱ ἐπιβάται ἤρχισαν νὰ παραπανῶνται ὅτι δὲν ἐτύγχανον καλῆς περιποιήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τροφοδότης μας δὲν ἐγνώριζε νὰ συνεννοῆται μὲ τοὺς ἐπιβάτας μὲ ἐπεφόρτισεν ὁ πλοίαρχος νὰ κάμω τὸν διερμηγέα, μετὰ ταῦτα δὲ σκεφθεὶς πρακτικώτερον ἐκάλεσε τοὺς ναύτας καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὅτι μὲ διορίζει τροφοδότην τοῦ πλοίου. Ἀναλαβὼν ἀμέσως τὰ νέα μου καθήκοντα ἔσπευσα εἰς τὰ ὑποστρώματα ἔνθα ἦσαν οἱ ἐπιβάται καὶ ἐπεδόθην εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν ὑποστρωμάτων ἅτινα ἔβριθον ἀκαθαρσιῶν ἰδίως συνεπείᾳ ἡμετοῦ τῶν ἐπιβατῶν. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ προσεπάθουν νὰ διασκεδάσω ὅπως ἡδυνάμην τοὺς ἐπιβάτας δι' ἀστειοτήτων καὶ παιγνιδίων εἰς τρόπον ὥστε οὐ μόνον ἔπαυσαν τὰ παράπονα ἀλλὰ καὶ κατευχαριστημένοι ἕμενον οἱ ἐπιβάται.

Μίαν τῶν ἡμερῶν μᾶς παρουσιάζονται νερὰ τὰ ὁποῖα κάθε μισὴν ὥραν ἤμεθα ἠναγκασμένοι νὰ ἐξάγωμεν. Αἱ ἀντλίας τοῦ πλοίου ἦσαν σιδηραί. Κατασκευάζω λοιπὸν καὶ ἐγὼ ποτήρια ἐκ κανναβοπάνου ἅτινα ἔχουν τὴν ἰδιότητα ὅταν μὲ πηγαίνουν πρὸς τὰ κάτω ἐντὸς τῆς ἀντλίας νὰ κλείουν ἐν εἶδη σκούφων, ὅταν δὲ ἀνασύρονται πρὸς τὰ ἄνω νὰ ἀνοίγουν καὶ νὰ ἐξάγουν ἄφθονο νερό. Τούτου συντελεσθέντος ἐνῶ οἱ ναῦται ἐθαύμαζον καὶ ἠπόρουν κατέρχομαι εἰς τὸ βάθος καὶ κατόπιν πολλῆς ἐρεῦνης ἀνακαλύψας τὴν προέλευσιν τῶν ὑδάτων κατορθῶν νὰ τὰ σταματήσω πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τοῦ πλοίαρχου.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς ἐνῶ ἐπεριποιούμην τοὺς ἐπιβάτας ἔρχεται ὁ δεύτερος πλοίαρχος καὶ μὲ διατάσσει νὰ κάμω μίαν στρωμάτσαν. Παρητήρησα εἰς αὐτὸν ὅτι τὰ σχοινία τὰ ὅποια μοῦ ἔδιδε δὲν ἦσαν κατάλληλα, ἀλλ' αὐτὸς γενόμενος ἐπιτακτικώτερος μὲ διατάσσει νὰ ἐκτελέσω τὴν παραγγελίαν του ἐκὼν ἄκων. Ἄγανακτῆσας τότε καὶ ἐγὼ τοῦ ρίπτω κατὰ κεφαλῆς τὸ δέμα καὶ τὸν ρίπτω κάτω. Ἐγείρεται αὐτὸς ἀμέσως καὶ μεταβάς πρὸς τὸν πλοίαρχον διαμαρτύρεται διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν συμπεριφορὰν μου. «Καλὰ νὰ σοῦ κάμῃ» ἀπαντᾷ εἰς αὐτὸν ὁ πλοίαρχος, «διότι ὡσὰν νὰ μὴ ἀρκῆ ὅτι περιποιεῖται τοὺς ἐπιβάτας καὶ καθαρίζει τὰς ἀκαθαρσίας των, τοῦ φορτόνεσαι καὶ σὺ νὰ σοῦ κάμῃ στρωμάτσα».

Η ΑΠΟΚΑΑΛΥΨΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΦΥΣΙΚΗΣ ΛΥ- NAMEΩΣ ΜΟΥ.— ΣΠΑΣΙΜΟΝ ΣΙΔΗΡΑΣ ΡΑΒΔΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΡΑΧΙΟΝΟΣ ΜΟΥ

Ἄφ' ἧς ἐποχῆς ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν ὁσάκις δὲν εἶχα ἐργασίαν κατεγινόμενη εἰς τὴν κατασκευὴν ἐνὸς ἀθύρματος ὅπερ ἦτο ἓνα μικρὸ καρβάκι. Μίαν ἡμέραν λοιπὸν ἐνῶ κατεγινόμενη εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην μοῦ ἦλθε εἰς τὸν νοῦν νὰ πάρω μίαν σιδηρᾶν ράβδον πάχους δύο δακτύλων καταλήγουσαν εἰς γάντζον καὶ χρησιμοποιουμένην εἰς τὸ τράβηγμα τῆς ἄλυσσίδας καὶ νὰ τὴν κτυπήσω ἐπὶ τοῦ βραχιονός μου. Μὲ τὸ κτύπημα ἡ ράβδος ἐλυγίσθη. Τὴν κτυπῶ ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ βραχιονός μου διὰ νὰ τὴν ἰσώσω καὶ γίνεται δύο κομμάτια. Ὁ λογιστὴς τοῦ πλοίου ἰδὼν τὸ συμβάν παραλαμβάνει τὰ τεμάχια μεταβαίνει πρὸς τὸν πλοίαρχον, τὰ δεικνύει εἰς αὐτὸν καὶ λέγει «ἔχομεν εἰς τὸ πλοῖόν μας

ένα ἀνδρειωμένον.» «Τὸ γνωρίζω» ἀπαντᾷ ὁ πλοίαρχος «καὶ φόβος ὑπάρχει μὴ μᾶς πετάξῃ καμμίαν ἡμέραν εἰς τὴν θάλασσαν.»

ΠΩΣ ΕΣΗΚΩΣΑ ΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑΝ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ

Τὴν ἐπομένην διέταξεν ὁ πλοίαρχος τοὺς ναύτας νὰ πάρουν τὴν ἄγκυραν ἀπὸ τὴν πρῶραν καὶ νὰ τὴν μεταφέρουν εἰς τὴν πρύμναν. Ἐτοιμάσθησαν ὅθεν οἱ ναῦται καὶ προσέδεσαν ἓνα μακαρᾶν εἰς τὸν κροῖκον τῆς ἀγκύρας καὶ ἕτερον πλησίον τῆς πρύμνας τοῦ πλοίου καὶ ἐπέρασαν ἓνα χονδρὸ σχοινὶ εἰς τοὺς μακαράδες θέσαντες ξυλίλους ἄξονας ὑπὸ τὴν ἄγκυραν διὰ νὰ ὀλισθαίη. ἐπ' αὐτῶν. Ἡ ἄγκυρα εἶχε βάρος δεκαεῖς ἐνόλω κανταρίων ἤτοι 704 ὀκάδων. Ἀρχίζουν λοιπὸν περὶ τοὺς εἴκοσι ναῦται νὰ τραβοῦν ἄλλ' ἢ ἄγκυρα ἕμενεν ἀκίνητος. Διατάσσει ὁ ναύκληρος νὰ τραβήξουν καὶ πάλιν ἄλλ' ἢ ἄγκυρα δὲν ἀλλάσσει θέσιν. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐγὼ προκειμένου νὰ ἔλθῃ ἡ σειρὰ μου μετὰ δύο ὥρας νὰ ἐργασθῶ τὴν βάρδια μου κατεγινόμενην εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ πλοιαρίου μου κάτωθεν τῆς πρῶρας τοῦ πλοίου. Παρατηρήσας με λοιπὸν ὁ ναύκληρος καὶ ὢν καταθυμωμένος διὰ τὴν ἀκίνησίαν τῆς ἀγκύρας ρίπτει ἐπάνω μου ἓνα βρακὶ ἐκεῖ που παρατυχὸν καὶ μοῦ θραύει τὸ κατάρτι τοῦ πλοιαρίου ὅπερ ἦτο σχεδὸν τελειωμένον. Θυμωθεὶς λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἀνέρχομαι ἀμέσως εἰς τὸ κατὰστρομα ἀνατρέπω τὸν ναύκληρον καὶ λέγω εἰς τοὺς ναύτας: «Δὲν ἐντρέπεσθε τόσο ἄνδρες νὰ μὴν ἠμπορῆτε νὰ πάρετε αὐτὸ τὸ παληοσίδεο πίσω. Φύγετ' ἀπ' ἐκεῖ». Καὶ ἀμέσως πηγαίνω ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἄγκυραν τὴν πέρνω εἰς τὴν ράχην μου καὶ τὴν μεταφέρω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τῆς πρῶρας εἰς τὴν πρύμναν. Τὸ ἀπο-

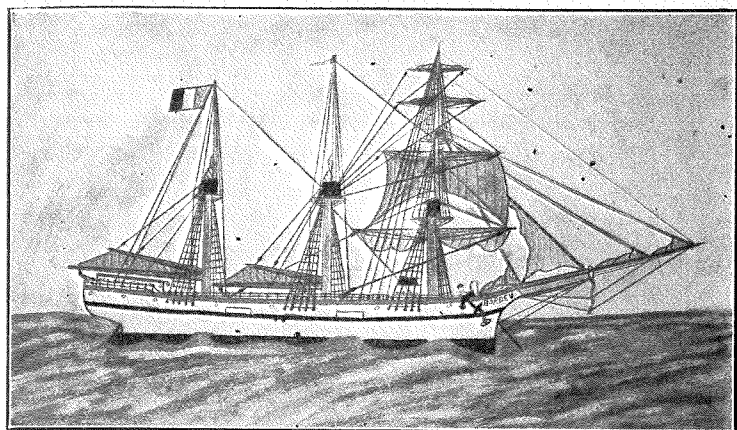
τέλεσμα ἦτο κωμικώτατον. Οἱ ναῦται ἔντρομοι καὶ περιδεεῖς γενόμενοι ἄλλοι μὲν ἀνεργιχθήθησαν εἰς τὰ κατάρτια ἄλλοι δὲ ἔσπευσαν νὰ κρυβοῦν κάτω εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ μόνον ὁ πλοίαρχος ἔμεινεν ἐπιπλήττων καὶ διατάσων αὐτοὺς νὰ μὲ βοηθήσουν. 'Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἐπέιθοντο νὰ πλησιάσουν. Τέλος ἠναγκάσθησαν νὰ ὑπακούσουν τὸν πλοίαρχον καὶ νὰ ἔλθουν κοντὰ μετὰ μεγάλου φόβου καὶ δυσταγμοῦ. «Μὴ φοβεῖσθε» λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ πλοίαρχος «διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι κακός.» Ἐν τούτοις ὁ ναύκληρος, τὸν ὁποῖον εἶχα ρίψη κάτω εἰς τὴν ὄρμην μου εἶχε πάθη ἐξάρθρωσιν τοῦ ποδὸς καὶ ἠδυνάτει νὰ κινηθῆ ἀπὸ τοὺς πόνους.

Μετὰ τινα λεπτὰ ἔρχεται πρὸς ἐμὲ ὁ πλοίαρχος μὲ μίαν φιάλην λεμονάδας καὶ μίαν φιάλην ζύθου, μὲ κερνᾶ καὶ μοῦ λέγει:

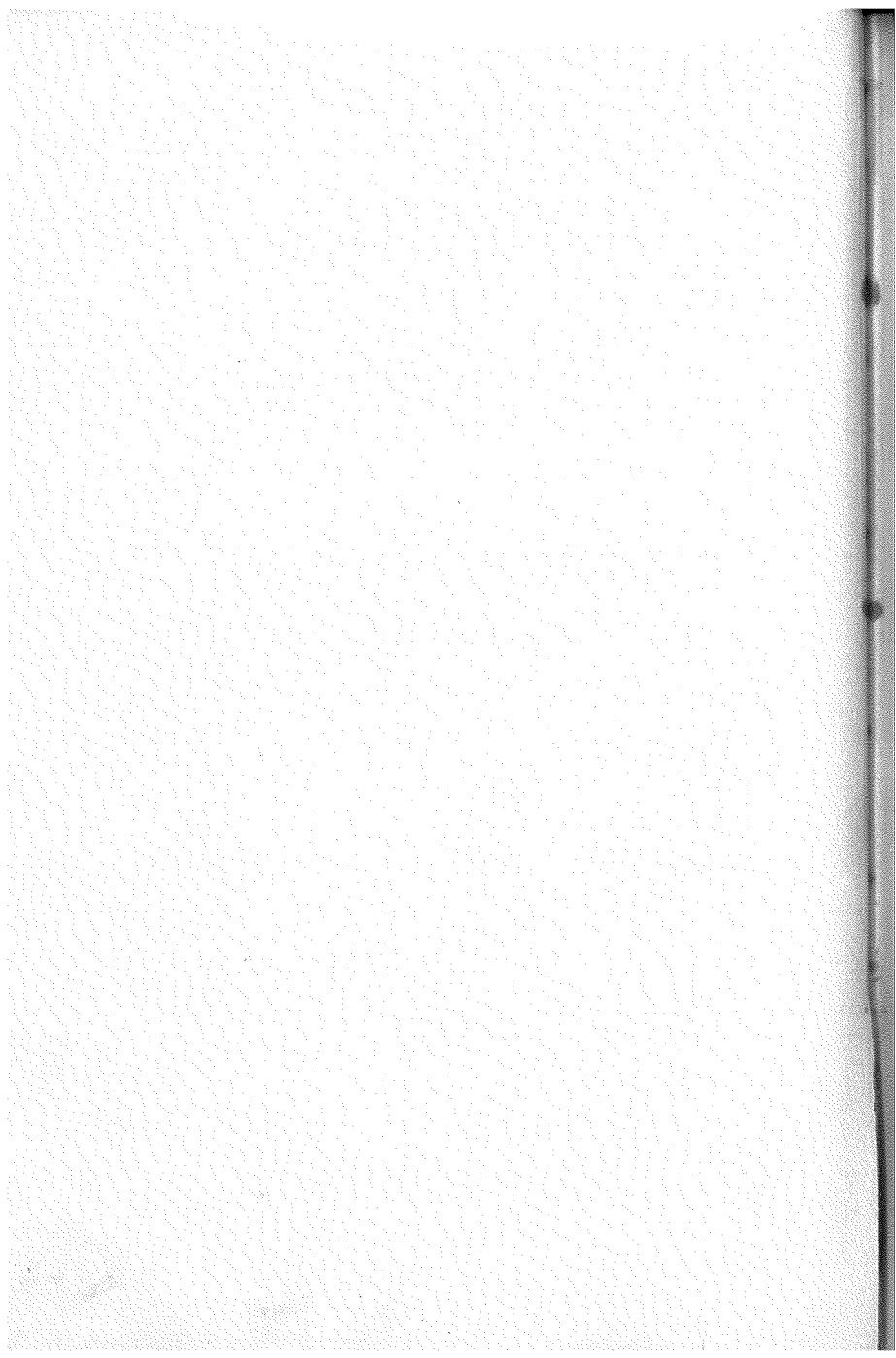
«Ὅσον ἠμπορεῖς παιδί μου νὰ προσέχης τὸν θυμὸν σου». Ταυτοχρόνως μοῦ ἔδωσε καὶ ὕφασμα διὰ νὰ κάμω ἐνδύματα ἄλλ' ἐγὼ ἠρηγήθην νὰ τὸ δεχθῶ ἐκφράσας τὰς εὐχαριστίας μου καὶ διαβεβαιώσας αὐτὸν ὅτι ἔχω ἀρκετὰ ἐνδύματα.

ΕΙΣ ΤΟ ΜΟΝΤΕΒΙΔΕΟ

Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Μοντεβιδέο καὶ ἅμα τῇ προσεγγίσει μας ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ πλοίου πιλότος τις Ἄλεξανδρος Μπουκέζος ὀνομαζόμενος. Τὴν ὥραν ἐκείνην οἱ ναῦται συμπεριλαμβανομένου καὶ ἐμοῦ ἐτραβοῦσαμεν τὰς ἀλύσσους ὁ δὲ ρηθεις πιλότος ἀντιληφθεις ὅτι ἐγὼ ἐτραβοῦσα μὲ περισσοτέραν δύναμιν ἐζήτησε πληροφορίας περὶ ἐμοῦ ἀπὸ τὸν πλοίαρχον. Οὗτος τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ἔχω κατορθώσει πολλὰ τοῦ ἔδειξε δὲ συνάμα τὴν σιδηρᾶν ράβδον ποῦ εἶχα σπάσει ἐπὶ τοῦ βραχί-

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν παριστᾷ τὸ Γαλλικὸν ἰστιοφόρον «Βορδὸ» ἐπὶ τοῦ
δοποίου ὁ Παναγῆς ἐσήκωσε τὴν ἄγκυραν καὶ μετέφερεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς
πρώρας εἰς τὴν πρύμνην.

ονός μου. Όταν λοιπόν ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν ὁ ἄνθρωπος ἐδημοσίευσε σχετικά τινα περὶ ἐμοῦ εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ ἐθεώρησε καλὸν νὰ γράψῃ εἰς τὰ δημοσιεύματά του ὅτι ἤμην Αὐστριακός.

Οἱ ἐκεῖ λοιπὸν Ἕλληνες, ναυτικοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γνωρίζοντες ὅτι εἶμαι Ἕλλην, ἐθύμωσαν πολὺ διὰ τὴν ψευδολογίαν ταύτην τοῦ Αὐστριακοῦ πιλότου καὶ τὰ ἔβαλαν μὲ τοὺς Αὐστριακοὺς κάποιος μάλιστα Δημήτριος Κωλέτσης ἐμαχαίρωσε δύο Αὐστριακοὺς ἐν μιᾷ συμπλοκῇ.

ΕΙΣ ΤΟ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΥΡΕΣ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἀφοῦ ἀπεβιβάσαμεν εἰς Μοντεβιδέο τὸ ἡμισυ περιήπου τῶν ἐπιβατῶν μας, ἀνεχωρήσαμεν διὰ Μπουένος Ἀῦρες. Ἐπειδὴ εἶχον ἀπόφασιν νὰ φύγω ἀπὸ τὸ πλοῖον ἅμα ψθιάσωμεν εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον λιμένα συνεννοήθην μὲ μίαν οἰκογένειαν ἐπιβατῶν ἵνα διευκολύνουν τὴν φυγὴν μου παραλαμβάνοντες τὰς ἀποσκευάς μου.

Ὅταν λοιπὸν ἐφθάσαμεν εἰς Μπουένος Ἀῦρες καὶ ἀντελήφθη ὁ πλοίαρχος τὰς ἀποσκευάς μου μὲ ἠρώτησε πῶς συνέβαινε τοῦτο ἐγὼ δὲ τοῦ ἀπήντησα ὅτι τὰς εἶχα πωλήσει εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην. Δὲν ἐχρειάζετο βεβαίως φιλοσοφία διὰ νὰ καταλάβῃ ὁ πλοίαρχος τοὺς σκοποὺς μου ἐπομένως μοῦ τὸ εἶπε ἀνοιχτὰ ἀνοιχτὰ ὅτι ἐτοιμάζομαι νὰ δραπετεύσω. «Αὐτὸ εἶναι ἰδικός μου λογαριασμός» τοῦ ἀπήντησα ἐπὶ τέλους.

Ἀφοῦ ἐξῆλθον οἱ ἐπιβάται καὶ μετ' αὐτῶν ὁ πλοίαρχος ἔστειλεν οὗτος σημείωσιν πρὸς τὸν λογιστὴν ὁ ὁποῖος ἔμενεν ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τὸν ὠδήγει νὰ προσέξῃ καλὰ

καὶ νὰ ἀνασύρη τὰς λέμβους μὴ τυχὸν δραπετεύσω δι-
ὅτι οἱ μισθοὶ ἔξω εἶναι ἑκατὸν τάλληρα.

Τὴν Κυριακὴν μᾶς ἐπλησίασεν ἓν ἰστιοφόρον μὲ δύο
κατάρτια, βρατσέρα, διὰ νὰ φορτώσῃ τοῦβλα Εὐρωπα-
ϊκὰ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν πρύμναν μας διότι τὸ ἐπῆρε τὸ
ρεῦμα καὶ ἐκινδύνευε νὰ βυθισθῆ. Εἶπα εἰς τὸν λογιστὴν
ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ βοηθήσωμεν ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν
ἔδωκε καμμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους μου ἐπομένως
ἀπεφάσισα νὰ βοηθήσω τὸ πλοῖον μόνος μου ὅπως ἡμ-
ποροῦσα. Ἐπῆρα λοιπὸν ἓνα κάβον μᾶς ἀλυσσίδας ἐπά-
νω εἰς τὸ πλοῖόν μας τὴν ἔδεσα ἐμπρός, εἰς τὴν πῶραν
μας καὶ τοιουτοτρόπως ἔσωσα τὴν βρατσέραν. Ὁ πλοῖ-
αρχὸς τῆς ἔσπευσε νὰ μοῦ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του
νὰ μὲ ἐρωτήσῃ τὴν ἐθνικότητά μου εἰς τὸ ὁποῖον τοῦ
ἀπήτησα ὅτι εἶμαι Ἑλλήν καὶ νὰ ψῆσῃ μίαν μακαρονά-
δαν τὴν ὁποῖαν μοῦ προσέφερε. Ἐνῶ ἔτρωγα τὸν παρε-
κάλεσα νὰ διευκολύνη τὴν φυγὴν μου ἀπὸ τὸ πλοῖον μοῦ
ἀπήνησε δὲ ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ τὸ πράξῃ διότι φοβεῖται
μὴ χάσῃ τὴν ἄδειάν του ἀφ' ἑνὸς ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι
εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ μὲ συλλάβουν.

Ἦγκυροβολημένον πλησίον μας ὑπῆρχε Γαλλικὸν τι
πλοῖον τῆς Ἐταιρείας Μπαρμιε ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὑπη-
ρέτει ναύτης τις ἐκ Χαλκίδος Ἀποστόλης ὀνομαζόμενος
οὔτινος ὁ πατὴρ κατήγετο ἀπὸ τὴν Ὑδραν. Μετὰ τοῦ
ὁμογενοῦς τούτου ναύτου συνεννοήθημεν νὰ πέσωμεν
εἰς τὴν θάλασσαν καὶ δραπετεύσωμεν καθότι δὲν ὑπῆρχε
ἄλλος τρόπος φυγῆς ἀπὸ τὰ πλοῖά μας.

Η ΦΥΓΗ ΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ. —ΤΟ ΟΙΚΤΡΟΝ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΡΟ- ΦΟΥ ΜΟΥ ΦΑΓΩΘΕΝΤΟΣ ΥΠΟ ΚΗΤΟΥΣ

Τὴν νύκτα λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν ἔπαυσαν

τὰ ρεύματα ἐπήραμεν ἀπὸ ἓν σωσίβιον καὶ ἀπὸ ἓν ὑποκάμισσον καὶ ἓν ἐσώβρακον περιτυλιγμένα πέριξ τοῦ σωσιβίου καὶ ἐπέσαμεν εἰς τὴν θάλασσαν. Περὶ τὰ ἑξημερώματα ἐφθάσαμεν πλησίον ἑνὸς Ἀμερικανικοῦ πλοίου καὶ ἐπιασθήκαμεν ἀπὸ τὴν ἄλυσσον τῆς ἀγκύρας του διὰ νὰ ἀναπαυθῶμεν ὀλίγον. Ἄλλ' οἱ ναῦται τοῦ πλοίου ἤρχισαν νὰ ἐκσφενδονίζουσι ξύλα ἐναντίον μας καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐκεῖθεν..

Περιεπλανήθημεν οὕτω ἐπὶ δύο ἡμερονύκτια ἐντὸς τῆς θαλάσσης πλησιάζοντες ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον καὶ ἀπεμακρύνθημεν περὶ τὰ δεκαοκτὼ μίλια ἐκ τοῦ μέρους ἔνθα εἶχομεν ἐκκινήσει. Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς τοιαύτης περιπλανήσεώς μας, ἐνῶ ἐκολυμβούσαμεν ἠσθάνθημεν ὡς νὰ μὲ ἤγγισε κάτι εἰς τὴν κοιλίαν καὶ νὰ μὲ ἔκοψε ὀλίγον. Στρέφω νὰ ὁμιλήσω περὶ τούτου εἰς τὸν ἀκολουθοῦντά με Ἀποστόλην ὅτε βλέπω ἕνα πελώριο ψάρι νὰ τὸν ἀρπάζῃ τὸν δυστυχῆ! Τὸ αἷμά μου ἐπάγωσε κυριολεκτικῶς. Πρὶν ἢ παρέλθῃ δευτερόλεπτον τὸν εἶχε κόψει ἀπὸ τὴν μέσην. Ἡ φοβία, ἡ ἀγωνία καὶ ὁ τρόμος μου μοῦ ἔδωκαν δύναμιν νὰ σπεύσω πρὸς τὴν ἄλυσσον ἑνὸς ἐκεῖ πλησίον ἠγκυροβολημένου πλοίου καὶ νὰ πιασθῶ ἀναμένων τὴν τύχην μου. Ἄλλ' εὐτυχῶς δὲν εἶχε σημάνει ἀκόμη καὶ τὸ ἰδικόν μου τέλος. Διότι ἀπὸ τὸ πλοῖόν μου ἔρριψαν ἕνα κάβον καὶ μὲ ἀνέσυραν. Ἦμην γνωστὸς εἰς τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἐκείνῳ οἵτινες καὶ μὲ ἀνεγνώρισαν πρὶν ρίψουν τὸν κάβον, καθότι κλέπται εἶχαν ποτὲ κλέψει τὸ ὥρολόγιον τοῦ πλοιοῦ καὶ τοῦ τὸ ἔσωσα.

Μόλις λοιπὸν ἀνεσύρθημεν εἰς τὸ κατάστρωμα οἱ ναῦται ἤρχισαν νὰ μὲ τριβούν διότι ἀπὸ τὸν τρόμον μου τὸ στόμα μου εἶχε κλεισθῆ μοῦ ἔκαμαν δὲ τσαῖ καὶ πατάτες

ἀλεσμένες με βούτυρον καὶ με περιποίησιν καὶ ἀνάπασιν
δύο ὄλων ἡμερῶν ἦλθα εἰς τὸν ἑαυτὸν μου.

Η ΑΠΟΒΙΒΑΣΙΣ ΜΟΥ ΕΙΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ Α·Υ·ΡΕΣ

Μετ' ὀλίγον κατ' εὐτυχῇ σύμπτωσιν ἦλθε πρὸς τὸ πλοῖ-
ον ὅπου ἐφιλοξενούμην ἢ βρατσέρα ἐκείνη τὴν ὁποίαν
εἶχα σώσει ὁ δὲ πλοίαρχός της ἀναγνωρίσας με μοῦ ὑ-
πεσχέθη ὅτι θὰ μὲ διευκολύνει διότι δὲν ὑπῆρχε πλέον
φόβος. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο Μεγάλῃ Παρασκευῇ. Μὲ
παρέλαβε λοιπὸν ὁ πλοίαρχος τῆς βρατσέρας καὶ ἀνε-
χωρήσαμεν.

“Ὅταν τὰ νερὰ ἤρχισαν νὰ γίνωνται ρηχά, οἱ ναῦται
ἐπῆραν κοντάρια καὶ στηρίζοντες αὐτὰ ἐπὶ τοῦ πυθμένος
ἔσπρωξαν τὸ πλοῖον. Ἀβαράριζαν με ἄλλους λόγους.
Ἐπῆρα λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἓνα κοντάρι καὶ ἀβαράριζα μό-
νος μου εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ἐθαύμαζε δὲ ὁ πλοίαρχος δι-
ότι μόνος μου κατώρθωνα νὰ γυρίσω τὸ πλοῖον κατὰ
βούλησιν..

“Ὅταν ἠγκυροβολήσαμεν ἐκτιμῶν ὁ πλοίαρχος τὴν
ικανότητά μου μοῦ προσέτεινε νὰ μείνω εἰς τὸ πλοῖόν του
καὶ νὰ γίνω ναύκληρος ἐγὼ δὲ ἐδέχθην.

Τὸ Σάββατον ἀφοῦ ἐφορτώσαμεν ἐπροχωρήσαμεν
πρὸς τὸν ποταμὸν ὁ ὅποιος ἦτο μακρὰν, ἠναγκάσθην δὲ
νὰ πάρω ἓνα σχοινὶ καὶ περιπατῶν ἐπὶ τῆς παραλίας
νὰ σύρω μόνος μου τὸ πλοῖον κατὰ μῆκος αὐτῆς ἕως
ὅτου τὸ ἔφερα ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ. Ἡ ἀπόστασις δηλαδὴ
ἦν διήνυσα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἦτο πέντε μιλίων.

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρωὶ ἀφοῦ ἠτοιμάσαμεν τὸ πλοῖον
εἶπα εἰς τοὺς συντρόφους μου νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν

πόλιν διὰ νὰ συναντήσω τὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα δώσει τὰς ἀποσκευάς μου ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἐδέχθησαν καὶ ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ μόνος μου διὰ ξηρᾶς. Ἦρχισα λοιπὸν τὴν πεζοπορίαν καὶ μετ' ὀλίγον συνήντησα γραιὴν τινὰ ἢ ὁποία μοῦ συνέστησε νὰ προσέχω διότι ἔπρεπε νὰ διέλθω διὰ μέρους τινὸς ὅπου ὑπάρχουν πελώριοι σκύλοι ἄγριοι. Πράγματι δὲ δὲν ἐβράδυνα νὰ συναντήσω τοὺς ἀγριοσκύλους τούτους οἱ ὁποῖοι ὠρμησαν ἐναντίον μου εἰς τρόπον ὥστε διὰ νὰ σωθῶ ἔπεσα εἰς τὸν ποταμὸν κυνηγούμενος ὑπ' αὐτῶν μέχρις ὅτου ἀπεμακρύνθη ἀρκετὰ καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ μὲ ἀφήσουν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν ἀκτὴν. Ἐξῆλθα καὶ ἐγὼ μετ' ὀλίγον εἰς ἄλλο μέρος καὶ ἐξηκολούθησα νὰ πεζοπορῶ πρὸς τὴν πόλιν ὅτε συνήντησα ἄλλην γυναῖκα ἢ ὁποία μοῦ συνέστησε καὶ αὐτὴ νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ ἀγριοσκύλους τοὺς ὁποίους ἔμελλα νὰ συναντήσω. Χάριν ἀσφαλείας λοιπὸν ἐφρόντισα καὶ εὗρηκα ἓνα τεμάχιον ξύλου ἀρκετὰ χονδρὸν καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον εὗρέθην ἀντιμέτωπος νέας ἀγέλης ἀγριοσκύλων ἐκτύπησα τὸν πρῶτον ἐφορμήσαντα θηλυκὸν ἀγριοσκυλὸν ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ ὑλακτῆ δαίμονιδῶς. Σκεφθεὶς ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἠμποροῦσε νὰ μοῦ φιλοδορήσῃ μακρόθεν καμμίαν τουφεκιὰν ἤρχισα νὰ τρέχω φεύγων ἐκεῖθεν πάσῃ δυνάμει καὶ μετὰ πάροδον χρόνου τινὸς κατόπιν ὄλων τῶν περιπετειῶν τούτων ἔφθασα εἰς τὴν πόλιν.

Φθάσας ἐκεῖ τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποῦ εἶδα ἦταν πλοῖα πολλὰ ἀπὸ διάφορα μέρη σημαιοστολισμένα. Δυστυχῶς ὅμως καμμία Ἑλληνικὴ σημαία δὲν ἐφαίνετο. Πλησιάζω εἰς μίαν γολέταν μὲ Ἰταλικὴν σημαίαν καὶ μετ' εὐχαρίστου ἐκπλήξεως ἀκούω τοὺς ναύτας ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ πλοίου νὰ ὁμιλοῦν περὶ τσουγκρίσματος αὐγῶν καὶ νὰ λέγουν «Χριστὸς Ἀνέστη» διότι ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο

Κυριακή τοῦ Πάσχα. Ἀνυπόδητος καθὼς ἤμην, κατραμωμένος, καὶ ντυμένος μόνον μὲ ἓνα ὑποκάμισον καὶ ἓνα σῶβρακον ἰστάμην καὶ παρετήρουν τὸ πλοῖον μὴ τολμῶν νὰ ἀνέλθω ὅτε αἰφνης ἀντελήφθην ὑψηλὰ ἐν σῆμα φέρον τὰ Ἑλληνικὰ χρώματα καὶ ἐν τῷ μέσῳ Ἴταλιστὶ τὰς λέξεις «Γκρέτσια Σόλα» δηλαδή «Ἑλλάς μόνη». Πεισθεὶς τότε ὅτι τὸ πλοῖον ἦτο Ἑλληνικὸν δὲν ἐδίεσσα πλέον ἀλλ' ἀνῆλθον ἐπ' αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος οὐδεὶς ὑπῆρχε. Ἐφώναξα λοιπὸν καὶ εἰς τὴν φωνὴν μου ἀνέρχεται καὶ παρουσιάζεται, ναύτης τις, τεντόνων τὸ σῶμά του ὡς γάτος, ἐξυπνήσας προφανῶς ἐκ βαθέος ὕπνου συνεπείᾳ τῆς φωνῆς μου. Μόλις ἔφυγεν ἐντελῶς ὁ ὕπνος ἀπὸ τὰ μάτια του μὲ ἀνεγνώρισε καὶ ἐφώναξε: «Τί κάνεις Παναγιῆ;» «Ἀπὸ ποῦ μὲ γνωρίζεις;» τὸν ἐρωτῶ. «Δὲν θυμᾶσαι» ἀποκρίνεται «ποῦ μ' ἔδειρες ὅταν εἶχες τὸ ξενοδοχεῖο καὶ σοῦ ἔσπασα τὰ πιάτα;» «Ἄφησέ τα αὐτὰ» τοῦ λέγω «καὶ φέρε μου κᾶτι νὰ φάγω διότι ἀπὸ τὴν πείνα ποῦχω μπορῶ νὰ φάγω καὶ σένα.»

Ἰωάννης Τριμιόλλας ὠνομάζετο ὁ ναύτης καὶ κατήγετο ἀπὸ τὸν Μαρμαρᾶν ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν Κούταλιν. Ὁ πλοίαρχός του δὲ Ἰωάννης Τσιτσιρινέλας ὠνομαζόμενος κατήγετο ἀπὸ τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἀνῆκεν εἰς τινὰ Ὑδραῖον Ἰωάννην Κούπαν ὠνομαζόμενον.

Εὐπειθέστατος εἰς τὴν ἐν εἶδει διαταγῆς ἐκφρασθεῖσαν αἰτησίᾳ μου ὁ Τριμιόλλας ἐξηφανίσθη πρὸς στιγμήν καὶ ἐπέστρεψε κομίζων ψωμὶ καὶ ἓνα μπακαλιάρον τὸν ὁποῖον ἔψησα προχείρως καὶ ἤρχισα νὰ τρώγω.

Ὅταν ἐμισόφαγα τὸν μισοψημένον μπακαλιάρον, ὁ ὁποῖος συναδεδεύετο ἀπὸ κρομμύδια ὠμὰ καὶ τσαΐ μου

ἐγνωστοποίησεν ὁ Τριινόλλας μετὰ τινος δισταγμοῦ ὅτι ἔχει καὶ μίαν σουπιέραν μπιφτέκια ἀλλὰ δὲν τὰ ἔφερε διότι ἦσαν κρούα. «Πήγαινε φέρτα μάνι μάνι» τοῦ λέγω «καὶ μὴ σὲ μέλλει διὰ τὴν κρουάδα τους. Ὅταν πᾶνε κάτω θὰ ζεσταθοῦνε θένε δὲν θένε». Ἔσπευσεν ὁ ἄνθρωπος νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰς ὁδηγίας μου καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἀφήσας τὸν μπακαλιάρον κατὰ μέρος νὰ ψηθῆ δεόντως ἔχαυτα δύο δύο τὰ κομισθέντα μπιφτέκια μεσολαβούντων καὶ φιλοπόνως ἐργαζομένων τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς καθότι δὲν ἦτο περίστασις διὰ μαχαιροπήρουνα.

Ἄφου κατεβρόχθισα ὀλόκληρον τὸν μπακαλιάρον, τὰ μπιφτέκια καὶ ἓνα κοφινάκι γαλέτα ἠννόησα ὅτι ἐχόρτασα ἐπομένως ἐπῆρα παρακείμενόν τι μπουγέλλο τὸ ἐγέμισα νερὸ ἀπὸ τὸν ποταμὸν καὶ βυθίσας ἐντὸς αὐτοῦ τὴν κεφαλήν μου ἔπια χορταστικά. Περαιθθέντος οὕτω τοῦ προγεύματός μου ὁ Τριινόλλας ἤρχισε νὰ μὲ συμβουλεύη νὰ μείνω εἰς τὸ πλοῖον διότι ὁ πλοίαρχος ἔχει ἀνάγκην ἑνὸς ναύτου. «Τριινόλλα μακαντάση» τοῦ λέγω «ἄφησέ με νὰ πάρω ἓναν ὕπνο, ἀγάπη μου καὶ ὕστερα τὰ κουβεντιάσομε.»

«Γνώριζε ὅμως» λέγει δευτερολογῶν ὁ Τριινόλλας «ὅτι εἶναι ἰδιότροπος ὁ πλοίαρχος.»

«Ὅσο γι' αὐτὸ μὴ χαλᾷ ἡ καρδιά σου καθόλου» ἀπήντησα «καὶ ὅ,τι καὶ νὰ εἶναι πιστεύω νὰ τὸν διορθώσω.» Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπῆγα κάτωθεν τῆς πρόρας ἔβαλα τὴν ἄλυσσιδα τοῦ πλοίου προσκέφαλο καὶ ἐκοιμήθην ἐκεῖ θαυμάσια ἐπὶ ὦραν ἀρκετὴν. Ὅταν ἐξύπνησα, ὁ φιλόξενος Τριινόλλας μοῦ ἔκαμε καφφὲν καὶ τὰ εἶπαμε ἓνα χεράκι. Τὸν ἠρώτησα τί μισθὸν πέρνει καὶ μοῦ εἶπε ἑκατὸν πενήντα τάλληρα. Τόσον λοιπὸν διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὅσον καὶ διὰ τὸ ὅ,τι δὲν ἐγνώριζα ἄνενα εἰς τὸ μέρος

ἐκεῖνο ἐπομένως δὲν εἶχα ποῦ νὰ πάγω, ἔκρινα καλὸν νὰ μείνω εἰς τὸ πλοῖον. Τὴν ἐπομένην ἦλθε καὶ ὁ πλοίαρχος καὶ μὲ ἐκράτησεν ὡς ναύτην. Τὸ πλήρωμά μας τοιουτοτρόπως ἀπετελεῖτο ἐκ πέντε ἀνθρώπων, ἦτοι ἐνὸς Κραυιδιώτη ὀνομαζομένου Βασιλείου, ἐνὸς Κυμαίου Γεωργίου Ξηροτρίφτη ὀνομαζομένου, τοῦ Ἰωάννου Τριινόλλα, ἐμοῦ καὶ τοῦ πλοίαρχου.

ΜΕ ΤΗΝ ΓΟΛΕΤΑΝ

Ἡ γολέτα μας ἐξεφόρτωσε κατράμια καὶ στοκοφίσια καὶ μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν ἐπλεύσαμεν πρὸς τὸν Καργαδοῦρον μέρος δηλαδὴ εἰς τὸ ὁποῖον τὰ πλοίαρια φέρουν φορτίον διὰ τὰ μεγάλα πλοία. Μόλις ἠγκυροβολήσαμεν ἐκεῖ τὸ πλήρωμα ἐμβῆκεν εἰς τὴν λέμβον καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν διὰ νὰ ἀγοράσῃ καὶ φέρῃ τρόφιμα, ἀφῆσάν με μόνον ὡς μικρότερον νὰ περιποιούμαι τὸ πλοῖον.

Ἄλλ' οἱ ἐξελθόντες κατὰ τὰ συνήθεα συνήθη τὸ ἔρριξαν εἰς τὸ πιότὸ καὶ ἐλησμόνησαν νὰ ἐπιστρέψουν ἐγκαιρῶς. Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πλοίαρια ἔφθασαν μὲ τὰ φορτία των καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραλαμβάνω τὰ φορτία ταῦτα μόνος. Διὰ νὰ μὴ ἀργοπορῇ δὲ ἡ ἐργασία ἔβαλα διπλοπαλάγκο καὶ διέταξα νὰ θέτουν ἀνὰ μίαν μπάλαν. Οἱ ἄνθρωποι τῶν πλοιαρίων ἐγέλασαν νομίζοντες ὅτι ἀστειεύομαι καθότι δὲν ἐπίστευαν ὅτι θὰ ἠμποροῦσα νὰ πάρω μέσα τὴν μπάλαν μόνος μου. Ἐπανελάβα ἐν τούτοις τὴν διαταγὴν μου ἔθεσαν αὐτοὶ μίαν μπάλαν ζυγίζουσαν 1600 λίτρας καὶ ὅταν ἔπιασα τὸ παλάγκο καὶ τὴν ἐπῆρα μέσα γέρον τις ἐσταυροκοπήθη θαναμάζων καὶ λέγων ὅτι ἐπὶ τόσα ἔτη ποῦ εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, νὰ σηκώνῃ δηλαδὴ μόνο του μία μπάλα μαλλὶ ἕνα παιδί ἀμούστακο, οὔτε τὸ εἶδε ποτὲ

ούτε τὸ ἐφαντάζετο. Ἐντούτοις ἐγὼ ἐξηκολούθουν νὰ φορτόνω τὸ πλοῖον ἕως ὅτου δὲ ἐπιστρέψουν ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ναῦται εἶχα συμπληρώσει τὴν φόρτωσιν καὶ μετακινήσει τὸ πλοῖον πλησίον τῶν ἄλλων ἅτινα ἦσαν φορτωμένα καὶ ἀγκυροβολημένα.

Τὸ βράδυ ἦλθε καὶ ὁ πλοίαρχός μας. Εἰς τὴν ἐρώτησίν του ποῖος ἐφόρτωσε τὸ πλοῖον ἀπεκρίθην ὅτι με ἐβοήθησαν πέντε ἕξι ἄλλα παιδιὰ καὶ τὸ ἐφορτώσαμεν. Τὸ ἐπίστευσεν ὁ πλοίαρχος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι τὸ παιγνίδι αὐτὸ ἐπανελήφθη τετράκις. Ἐφόρτωνα δηλαδή εἰς κάθε ταξείδιον μόνος μου τὸ πλοῖον διότι οἱ ἄλλοι τὸ εἶχαν κάμει ἔργον νὰ ἐξέρχονται καὶ νὰ μεθοκοποῦν ἀφήνοντές με μόνον. Εἰς τὸ τελευταῖον ὁμως ταξείδιον τὰ νερὰ ἔφυγαν καὶ τὸ πλοῖον ἐκάθισε. Διὰ νὰ μὴ πατάρῃ δὲ καὶ βυθισθῆ ἔπεσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὸ ἐστήριξα με ἓνα ξύλον. Τὸ βράδυ ἦλθε καὶ ὁ πλοίαρχος καὶ ἐθεώρησε καλὸν νὰ με ὑβρίσῃ ὅλως ἀναιτίως. Παρητήρησα εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν εἶναι τρόπος αὐτὸς δι' ἓνα πλοίαρχον νὰ πηγαίῃ νὰ μεθοκοπᾷ καὶ ὕστερα νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ ὑβρίζῃ ἀναιτίως. Τοῦ ἐδήλωσα πρὸς τούτοις ὅτι δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες δέχονται ὑβρεῖς ἄνευ λόγου ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶμαι γδυμνὸς καὶ ἀπένταρος με κάμει νὰ ἔχω ὑπομονὴν ἢ ὁποῖα ὁμως ὑπομονὴ ἔχει τὰ ὄριά της.

Η ΦΥΓΗ ΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΟΛΕΤΑΝ

Ἄφοῦ ἐκάμαμεν περὶ τὰ δεκαοκτὼ ταξείδια ἐζήτησα ἀπὸ τὸν πλοίαρχον χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσω φανέλας καὶ διάφορα ἄλλα ἐσώρρουχα καὶ φορέματα τῶν ὁποίων εἶχον ἀνάγκην ἀλλ' αὐτὸς δὲν μοῦ ἔδωκε. Εἰς τὸ ἐπόμενον ταξείδιον ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸ μέ-

ρος τὸ λεγόμενον «Μπούκα ρία τσόλο» διὰ νὰ ἐκφορτώσωμεν συνέβη νὰ καθίση πάλιν τὸ πλοῖον ὅπως ἦσαν καθισμένα ἐκεῖ πολλά ἄλλα πλοῖα περιμένοντα τὴν ὕψωσιν τῶν ὑδάτων διὰ νὰ εἰσέλθουν. Πίπτω λοιπὸν τότε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σηκόνων μίαν ἄγκυραν βάρους τεσσάρων κανταρίων καὶ μίαν ἄλυσσίδα ἐτέρων τεσσάρων τὰ ὅποια ἐτοποθέτησαν ἐπὶ τῶν ὤμων μου ἐξῆλθα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ παρέχωσα τὴν ἄγκυραν οὕτως ὥστε ὅταν ἔλθουν τὰ νερὰ νὰ τραβήξουν τὴν ἄλυσσίδα καὶ νὰ εἰσέλθῃ τὸ πλοῖον νὰ ἐκφορτώσῃ. Τὴν μεσημβρίαν ἐκαθέστημεν νὰ γευματίσωμεν ὁ δὲ πλοίαρχος ἤρχισε πάλιν νὰ με ὑβρίζῃ ἀναιτίως. Πεινασμένος καὶ ἐξητλημένος ἀπὸ τὸν κόπον καθὼς ἤμην ἔχασα πλέον τὴν ὑπομονὴν καὶ «εὐλογοῦμέν σε» τοῦ εἶπα «ἀλλὰ δὲν προσκυνοῦμέν σε» καὶ ταῦτα λέγων τοῦ ἔδωσα ἓνα κόλαφον καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ συνάδελφοί μου δὲν με εἶχαν βλάβει ὀλιγώτερον πέρνω ἓνα ξύλον καὶ ἀρχίζω νὰ περιποιοῦμαι καὶ αὐτοὺς προσηκόντως. Ἴδὼν τοῦτο ὁ Τρινιόλλας ἀναρριχᾶται εἰς τὸ κατάρτι καὶ φωνάζει ἱκετευτικῶς: «Γιὰ ὄνομα τῆς Παναγίας, πατριωτάκι μου μὴ με χτυπᾶς ἐμένα, ἐγὼ πάντα σ' ἀγαποῦσα.»

Ἐλθὼν εἰς τὸν ἑαυτὸν μου ἀπὸ τὰς φωνὰς τοῦ Τρινιόλλας ἀλλὰ καὶ ἀπογοητευθεὶς ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ πίπτω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐξέρχομαι εἰς τὴν παραλίαν ἐνῶ πολλοὶ Ἕλληνες ναῦται ἀπὸ ἄλλα πλοῖα ἀναγνωρίζοντες τὸ δίκαιόν μου με προσεκάλουν νὰ ἀναλάβω ἐργασίαν εἰς τὰ πλοῖά των.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΦΥΓΗΝ ΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΟΛΕΤΑΝ

Τόσον εἶχον ἀηδιάσει καὶ τὸ πλοῖον καὶ τὸ μέρος καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὥστε ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου.

Καθ' ὁδὸν ὁμως ἤρχισα νὰ πεινῶ φοβερὰ καὶ τότε ἐνεθυμήθην ὅτι ἔνεκα τῆς φιλονεικίας εἶχα μείνη νηστικός. Ὅσον ἐπροχωροῦσα τόσον ἡ πείνά μου ἐκορυφοῦτο καὶ ἐλθὼν εἰς ἀπελπισίαν περὶ τοῦ πρακτέου ἤρχισα νὰ καταβροχθίζω ὅ,τι εὔρισκα εἰς τὸν δρόμον φλούδια καρπουζιῶν καὶ πορτοκαλλίων, σάπια ροδάκινα καὶ ἄλλους ἀπορριμένους καρπούς. Μετὰ δρόμον ἡμισείας ὥρας ἔφθασα εἰς ἓν μέρος Κανελέτα ὀνομαζόμενον ὅπου ἐπιδροθόνουν καὶ καλαφατιίζουν μικρὰ πλοῖα. Ἐκάθισα ἐκεῖ κάπου καὶ μὲ κεφάλι σκυμμένο ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι τὴν τύχην μου. Ὅσον περιπετειῶδες καὶ ἂν ἦτο τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον μοῦ ἐφαίνοντο μαῦρα καὶ ζοφερά. Διότι ἀσκούφωτος καὶ ἡμίγυμνος καθὼς ἦμην, ἄνευ γνωστῶν καὶ φίλων, ἄνευ χρημάτων πῶς νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν; Τὸ ὀλιγότερον θὰ μὲ ἐξελάμβανον ἐκεῖ ὡς ἀλήτην καὶ θὰ μὲ ἐνέκλειον ἴσως εἰς τὰς φυλακάς. Ἡ σκέψις αὕτη μὲ ἔκαμε νὰ ἀποφασίσω νὰ λησιμοποιήσω ὡς ἄσυλον καὶ ἐνδιαίτημα ἓν παλαιὸν καὶ ἐγκαταλελειμμένον κτίριον. Κατέφυγα λοιπὸν εἰς αὐτὸ προσωρινῶς καὶ ἐτρεφόμενην μὲ φλούδια πατατῶν καὶ σάπια κάστανα τὰ ὁποῖα ἐμάζευα ἀπὸ τὸν δρόμον.

Μετ' ὀλίγον ἀνεκάλυψα ὅτι τὸ ἐνδιαίτημά μου ἐγειτόνευε μὲ τὰς ὀπισθίας αὐλὰς ἐστιατορίων τινῶν εἰς τὰς ὁποίας ἔρριπτον τὰ ἀποφάγια τὰ ὁποῖα καὶ ἔκαμα ἔργον μου νὰ συνάζω καὶ νὰ τρώγω. Εἶχον ἤδη παρέλθῃ δέκα πέντε ἡμέραι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅτε μίαν αὐγὴν παρετήρησα φῶς εἰς μικράν τινα ἀπὸ τοῦ ἐνδιαίτηματός μου ἀπόστασιν. Ἐπροχώρησα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἀντιληφθεὶς ὁμάδα ἀνθρώπων τῶν ὁποίων τὰ πρόσωπα δὲν ἠδυνάμην νὰ ἴδω ἐκ τοῦ σκότους, εἶπα Ἴσπανιστὶ «καλημέρα» (μπόνος ντίας). Δὲν ἐπρόφθασα νὰ προφέρω τὴν φράσιν καὶ μοῦ ἔρχεται ἓνα τέτοιο φοβερὸ γρον-

θοκόπημα κατὰ πρόσωπον ὥστε ἡ μύτη μου ἤρχισε νὰ αἰμορροῇ. Ζαλισμένος ἀπεσύρθη καὶ προχωρήσας εἰς τὴν παραλίαν ἐκάθισα ἐπὶ πέτρας τινὸς ἀνυπομονῶν νὰ φέξῃ διὰ νὰ ἴδω ποίου εἴδους ἄνθρωποι ἦσαν οἱ κακοποιήσαντές με. Ὅταν λοιπὸν ἔφεξε βλέπω ἔξῃ Ἕλληνας φαυλοβίους ἐν καταστάσει μέθης διατελοῦντας οἱ ὁποῖοι ἔφευγον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ὡμίλησα εἰς αὐτοὺς Ἕλληστί εἰπὼν ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐνδιαίτημά μου. Τὸ ἀπόγευμα πρὶν νυκτώσῃ εὗρήκα μίαν ντούγαν βαρελίου καὶ τὴν παρέλαβα εἰς τὸ ἐνδιαίτημα. Μετ' ὀλίγον ἐμφανίζονται οἱ Ἕλληνοι φαυλόβιοι καὶ ἐτοιμάζονται νὰ μὲ γρονθοκοπήσουν ἀπειλοῦντες καὶ ὑβρίζοντες. Χωρὶς νὰ περιμένω περαιτέρω διατυπώσεις τοὺς ἀρχίζω μὲ τὴν ντούγαν ἕνα ἕνα κατὰ σειρὰν καὶ μεθυσμένοι καθὼς ἦσαν μετὰ τὸ δυνατόν ξυλοκόπημα ἔμειναν ἀναίσθητοι. Νικητὴς λοιπὸν καὶ κατακτητὴς αὐτῶν γενόμενος πέρνω ἀπὸ τὸν πρῶτον τὰ φορέματά του, καὶ ἕπομαι ἕναν ἄλλον τὸ καπέλλο του. Ἐν τούτοις δὲν μοῦ ἔκαμε καρδιά νὰ φύγω καὶ τοὺς ἀφήσω εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἀπροστατεύτους ἐπομένως ἀπεφάσισα νὰ διανυκτερεύσω ἐκεῖ. Ὅταν ἐξημέρωσεν ἔδωσα εἰς αὐτοὺς ἑλαφρὸν συμπληρωματικὸν ξύλισμα μετὰ νουθεσιῶν νὰ μὴ πειράζουσι καὶ γρονθοκοποῦσι τὸν κόσμον καὶ ἔφυγα ἐκεῖθεν. Εἰς ἀπόστασιν τινα ἀπὸ τοῦ μέρους ἐκείνου ὑπῆρχε καφφενεῖόν τι «Τζιαρντίνο ντ' Ἰταλία» ἦτοι «Κῆπος τῆς Ἰταλίας» ἐπιγραφόμενον εἰς τὸ ὁποῖον ἐσύχναζον καὶ Ἕλληνες. Διὰ τὸ καφφενεῖον τοῦτο ἐξελίγησα καὶ καθ' ὁδὸν εὔρον ἐντὸς τοῦ θυλακίου τοῦ κατακτηθέντος φορέματος μίαν σιδηρᾶν πυγμὴν καὶ ἕνα μανδῆλι μεταξωτὸ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦσαν δεμένα δύο φράγκα καὶ τέσσαρα σολδία. «Θὰ φάγω ψωμάκι!» ἐσκέφθη.

Όταν ἐπλησίασα εἰς τὸ καφφενεῖον οἱ διάφοροι ὁμογενεῖς χασομέρηδες ἔδειξαν πολλὴν ὄρεξιν νὰ μὲ ἀνακρίνουν ἂν εἶμαι Ἕλλην ἢ Ἴταλὸς καὶ νὰ μοῦ γνωστοποιήσουν ὅτι ἂν ἐδραπέτευσα ἀπὸ κανὲν πλοῖον θὰ συλληφθῶ καὶ θὰ πάθω καὶ θὰ ράνω. Ἀπεμακρύνθην ὅθεν ἀπὸ ἐκεῖ δυσηρεστημένος καὶ ὅταν ἐπέστρεφα εἰς τὸ ἐνδιαίτημα συνήντησα ἓνα πλανόδιον ἀρτοποιώλην καὶ ἓνα ὀπωροπώλην ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠγόρασα δύο ψωμιὰ καὶ ἀρκετὰ ροδάκινα. Ἐφαγα τὸ ἓνα ψωμὶ καὶ τὰ μισὰ ροδάκινα ὅταν εὐρέθην μόνος μου τὸ δὲ ἐσπέρας ἔφαγα τὰ ἐναπολειφθέντα καὶ κατεκλίθην, εἶδα δὲ ὄνειρον ὅτι ἵππευσα ἓνα κόκκινον ἄλογο.

Η ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΚΕΥΩΝ ΜΟΥ

Τὸ πρῶτ' ἀφοῦ ἐξύπνησα ἔφυγα κατὰ τὸ μέρος τῶν καφφενεῖων καὶ συνήντησα καθ' ὁδὸν ἓνα παλαιὸν φίλον Δημήτριον Τσοχαντάρην μὲ τὸν ὁποῖον εἶχαμε συνεργασθῆ εἰς ἓνα Σπετσιώτικο πλοῖον τοῦ Πάνουζα. Μόλις μὲ ἀνεγνώρισεν ὁ φίλος μου μὲ ἠσπάσθη περιχαρῆς καὶ μὲ ἠρώτησε τὰ κατ' ἐμὲ διότι εἶχεν ἀκούσει ὅτι ἐχάθηκα καὶ οἱ πληροφορηταὶ του δὲν ἐγνώριζον μὲ ποῖον θάνατον εἶχα ἀποθάνῃ. Μοῦ προσέφερε μίαν λίβραν ἐγὼ δὲ ἠρνήθην νὰ τὴν δεχθῶ εἰπὼν εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν θέλω χρήματα μόνον θέλω νὰ μὲ ὀδηγήσῃ νὰ εὔρω τὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα δώσει τὰ ροῦχά μου. Μὲ ὀδηγεῖ λοιπὸν τότε ὁ Τσοχαντάρης εἰς τὸ γειτονικὸν μου ἐστιατόριον διὰ νὰ προγευματίσωμεν καὶ ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἐστιατορίου Λεωνίδας Μπαστιὰν ὀνομαζόμενος λέγει εἰς τὸν φίλον μου ὅτι εἶναι διατεθειμένος νὰ μὲ τρέφῃ δωρεὰν ἐπὶ ἑξ ἡμέρας διότι εἶδε τὴν μαρτυρικὴν ζωὴν ποῦ ἔκαμα ἐπὶ τόσον καιρὸν τρεφόμενος μὲ ἀποφάγια

καὶ σάπια κάστανα καὶ μὲ ἐλυπήθη. Ἴσως νὰ μὴ ἦτο λύπη ἀλλὰ τύφισ συνειδήσεως τὸ αἶσθημα τοῦ ἀγαθοῦ ξενοδόχου διότι ἂν μὲ εἶχε πράγματι λυπηθῆ δὲν θὰ μὲ ἄφηνε νὰ τρώγω ὅ,τι ἔτρωγα ἐπὶ τόσον καιρόν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει διατάσσοντος τοῦ φίλου μου ἤρχοντο πιάτα καὶ πιατέλες γεμάτα καὶ ἔφευγαν ἄδεια ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν τοῦ λογαριασμοῦ φθάσαντος εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν ἐβδομήκοντα γροσίων. Ἐστάθη ἐν τούτοις ἀδύνατον νὰ δεχθῆ ὁ ξενοδόχος χρήματα ὅταν δὲ ἐγὼ τοῦ ἐξέφρασα εἰς καθαρὰν γενουηνσιακὴν διάλεκτον τὰς εὐχαριστίας μας καὶ συνδιελέχθημεν ὀλίγον ἤρχισεν ὁ ἄνθρωπος νὰ κλαίῃ διότι ὡς ἔλεγε δὲν μοῦ ἔδωκεν ἐργασίαν ἀφοῦ ὀμιλῶ τόσον καλὰ τὴν διάλεκτον αὐτὴν ἀλλὰ μὲ ἄφηκε νὰ ὑποφέρω. Ἀνέπτυξεν εἰς αὐτὸν ὁ φίλος μου ὅτι ἀπὸ τὴν φιλοτιμίαν μου ἔχω ὑποφέρει ὅσα ἔχω ὑποφέρει καὶ ἀνεχωρήσαμεν πρὸς εὐρεσιν τῶν φορεμάτων μου.

Μετέβημεν λοιπὸν εἰς τὴν ὁδὸν «Κάλλια Βελεσιόλα» καὶ ἐκεῖ συνηγηθήσαμεν ἓνα ἐργάτην ὁ ὁποῖος μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἐκάθητο ἡ Ἰταλικὴ οἰκογένεια εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα ἐμπιστευθῆ τὰς ἀποσκευάς μου ὅταν ἀπεβιβάζετο ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν πλοῖον. Ὅλοι ἠὲν ἠνυχαριστήθησαν ὅταν μᾶς εἶδον καὶ μᾶς ἐπεδαψίλευσαν ἐκτάκτους περιποιήσεις. Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐκουτσοπίναμεν Ἰσπανικὸν κρασί καὶ ἠνθυμοῦμεν ἔστειλαν καὶ εἰδοποίησαν τὰς ἄλλας οἰκογενείας τὰς ὁποίας εἶχα περιποιηθῆ εἰς τὸ πλοῖον μετ' οὐ πολὺ δὲ πλῆθος ὀλόκληρον ἦλθε νὰ μὲ ἐπισκεφθῆ καὶ μοῦ προσέφερεν ἓνα χαρτὶ μὲ κᾶτι τι τυλιγμένο ἐντὸς αὐτοῦ, κουφέτα καθὼς ὑπέθεσα καὶ ζαχαρωτά. Ἀντὶ τούτων ὅμως οἱ καλοὶ ἄνθρωποι μοῦ εἶχαν χρήματα τὰ ὁποῖα συνέλεξαν μεταξύ των διὰ προχείρου ἐράνου.

ΜΑΤΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΑΙ

Ἀποχαιρετίσαντες τὰς οικογενείας καὶ παραλαβόντες τὰς ἀποσκευάς μου ἀνεχώρησαμεν μετὰ τοῦ Δημητρίου διὰ τὴν κατοικίαν του. Καθ' ὁδὸν ὅμως παρετήρησα ὅτι ὁ φίλος μου ἔμενεν ὀπίσω καὶ τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς αἰτίας τούτου. Μετὰ σχετικὴν ταραχὴν, ξεροκοκκίσιμα καὶ ξερόβηχα ὁ φίλος μου μοῦ ἐξομολογεῖται τοὺς φόβους του ἐπειδὴ λέγει ὁ ἀφεντικός του ἔχει ὠραίας θυγατέρας καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι εὐμορφος ἤμπορεῖ νὰ πάρω καμμίαν ἀπὸ αὐτὰς γυναῖκα καὶ τὸ τοιοῦτον θὰ κατέστρεφε τὰ σχέδια τοῦ φίλου μου ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ὁ ἀφεντικός του τὸν εἶχε πλοίαρχον ἐφαντάζετο ὅτι ἤμπορῶσε νὰ θέλῃ νὰ τὸν κάμῃ καὶ γαμβρόν.

Παρετήρησα τότε εἰς αὐτὸν ὅτι ἀφοῦ εἶχε τιαύτας ιδέας καὶ τοιοῦτους φόβους θὰ ἔκαμνε καλλίτερα νὰ μὲ ἀφήσῃ εἰς τὴν Ἰταλικὴν οικογένειαν ἀντὶ νὰ μὲ πάρῃ μαζί του. Τέλος ὑπεσχέθην εἰς αὐτὸν νὰ προσποιηθῶ τὸν βωδὸν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀφεντικοῦ του καὶ τοιουτοτρόπως τὸν καθησύχασα.

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀφεντικοῦ ἡ σύζυγος τούτου μᾶς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως καὶ ἠρώτησε τὸν Δημήτριον ποῖος εἶμαι. Ἔσπευσε νὰ τὴν πληροφορήσῃ ὅτι εἶμαι συμπατριώτης του καὶ ὅτι εἶμαι βωδός. Ἐκείνη ἐφάνη ὡς νὰ ἐλυπήθη καὶ εἶπε: «Κοῦμα στὸν νέον!» Μετ'ὀλίγον ἀνεχώρησεν ὁ φίλος μου διὰ τὸ πλοῖον ἐγὼ δὲ προσποιούμενος τὸν βωδὸν ἐζήτησα διὰ νευμάτων ἀπὸ τὴν οἰκοδέσποιαν ὀλίγον νερὸν διὰ νὰ πλυθῶ. Ἀφοῦ ἐπλύθην εἰσῆλθα εἰς τὸ δωμάτιον διὰ νὰ ἀλλάξω φορέματα καὶ ἐνῶ ἐξήγγον τὸ ἐπανωφόριόν μου ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ πατώματος τὸ χαρτὶ τὸ ὁποῖον ὡς ἐνόμισα ἀρχικῶς περιεῖχε κουφέτα. Ἀντὶ ὅμως κουφέτων εἶδα ὅτι

μου είχαν θέσει εκατὸν εἴκοσι λίρας Ἀγγλίας προῖόν τοῦ ἔρανου αἱ οἰκογένειαι τὰς ὁποίας συνήντησα. Σημειωτέον πρὸς τούτοις ὅτι εἶχα καὶ σαράντα ἀκόμη λίρας ἐντὸς τῶν ἀποσκευῶν μου προερχομένης ἐκ μισθοδοσιῶν μου εὑρεθεῖς δὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην μὲ τόσα χρήματα ἐδόξασα ἐκ καρδίας τὸν Ὑψιστον.

Ἀφοῦ ἥλλαξα φορέματα καὶ ἠὑπερίσθην ἀκούω μίαν ἀπὸ τὰς θυγατέρας τοῦ ἀφεντικοῦ, ἣ ὁποία μὲ εἶδε νὰ λέγη εἰς τὴν μητέρα της. «Μητέρα, κύτταξε τί ὠραῖος νέος εἶναι αὐτός! Τί κρῖμα νὰ εἶναι βουβός.»

Ἀποχαιρετίσας ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειαν διὰ νευμάτων ἔφυγα διὰ νὰ μεταβῶ εἰς τὸ καφφενεῖον. Καθ' ὁδὸν συναντῶ ἓνα φίλον μου ὑποδηματοποιόν τὸν ὁποῖον εἶχα γνωρίσει εἰς τὴν Μασσαλίαν καὶ ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὸν τόπον τὸν παρεκάλεσα νὰ μοῦ εὔρη κανὲν δωμάτιον παρὰ τινι οἰκογενεῖα. Μὲ παραλαμβάνει ὁ φίλος μου καὶ μὲ πηγαίνει εἰς μίαν οἰκογένειαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ οἰκοδέσποινα ἦτο θεία τῶν θυγατέρων τοῦ ἀφεντικοῦ τοῦ Δημητρίου ἠναγκάσθην πρὸς χάριν του νὰ προσποιηθῶ καὶ ἐδῶ τὸν βωβόν. Μοῦ ἐδόθη λοιπὸν ἐν δωμάτιον τὸ ὁποῖον καὶ κατέλαβα ἐντὸς ὀλίγου κρύψας εἰς τι μέρος αὐτοῦ τὰ χρήματά μου.

Μετ' ὀλίγον μετέβην εἰς τὸ καφφενεῖον «Τζιαρντίνο ντ' Ἰτάλια» ἔνθα συνήντησα τὸν Δημήτριον χωρὶς ν' ἀναγνωρισθῶ ὑπ' αὐτοῦ τόσον μὲ εἶχαν ἀλλάξει τὰ νέα φορέματα, δακτυλίδια, ὠρολόγια κλπ. καὶ ὅταν μὲ ἠρώτησε ποῖος εἶμαι τοῦ εἶπα ὅτι εἶμαι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐξήλεγε μὴ τυχόν τὸν ἀγαπήσει καμμία ἀπὸ τὰς θυγατέρας τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ἔσχε ὁμως καὶ τὰ δυσάρεστά της ἣ παντελὴς μεταμόρφωσις μου αὕτη καθότι δύο Ὑδραῖοι ἤρχισαν νὰ μὲ ὄνειδίζουν καὶ νὰ μὲ ὑβρίζουν ὀνομάζοντές με «τσογλάνι» μέχρις οὔ ἣ ἔρις κατέληξεν

εις διαπληκτισμούς, μέχρις ου δηλαδή ηναγκάσθην να σπάσω τὰ μούτρα ἀμφοτέρων.

Μετὰ τὴν δυσάρεστον ταύτην σκηνὴν ἐπῆρα τὸ καπέλο καὶ τὴν ὀμβρέλλα μου καὶ ἀπεμακρύνθητι πρὸς τὴν προκυμαίαν. Εἰσελθὼν εἰς ἓν ἐμπορικὸν καφφενεῖον εἶδα μίαν νεαρὰν γυναῖκα ἀντικαθιστῶσαν τὸν ἀσθενοῦντα ἰδιοκτῆτην ὅστις ἦτο σύζυγός της καὶ ἐζήτησα παρ' αὐτῆς ὀλίγο νερὸ διὰ νὰ πλύνω τὰ χέρια μου τὰ ὁποῖα ἦσαν αἱματωμένα. Μοῦ ἔδωσε νερὸ καθὼς καὶ κτένι μὲ τὸ ὁποῖον ἐκτενίσθη ἀφοῦ δὲ ἐκαθέσθη μὲ ἠρώτησε τί ἀνθρώπος εἶμαι. Τῆς εἶπα ὅτι εἶμαι πλοίαρχος ὅταν δὲ μὲ αὔξουσιν περιέργειαν μὲ ἠρώτησε ἀπὸ τί μέρος εἶμαι ἐθεώρησα καλὸν νὰ ἀπαντήσω ὅτι εἶμαι ἀπὸ τὴν Ρωμανιόλαν τῆς Ἀγκῶνος.» «Δηλαδή εἴμεθα σχεδὸν συμπολίται» εἶπεν ἐκείνη ἐν συμπεράσματι καὶ μοῦ ἔφερε βερμουῦτι νὰ πῶ. Ἐν τῇ ρύμη τῆς ἐπακολουθησάσης συνομιλίας μοῦ εἶπεν ὅτι ἐπέρασαν ἀπ' ἔξω πρὸ ὀλίγης ὥρας δύο Ἕλληνες μὲ σπασμένα μούτρα, ὅτι τὸ καφφενεῖον εἶναι ἐμπορικὸν καὶ ὅτι οἱ πελάται ἔρχονται περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, ὅτι ὁ σύζυγός της εἶναι ἀσθενής, καὶ τέλος μὲ παρεκάλεσε νὰ ἐπισκέπτομαι τὸ καφφενεῖον ὅταν ἔχω καιρὸν. Ἐγεγρθεὶς πρὸς ἀναχώρησιν τῆς ἔδωκα μίαν λίραν νὰ κρατήσῃ ὅ,τι ὀφείλω ἀλλ' ἠρήθη νὰ δεχθῆ πληρωμὴν, εἰποῦσα «ἄλλοτε πληρόνετε.» Ἐξέφρασα πρὸς αὐτὴν τὰς εὐχαριστίας μου καὶ τὴν ἠρώτησα ἂν γνωρίζῃ ποῦ εἶναι τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Λεωνίδα εἰς τὸ ὁποῖον μὲ εἶχε κατ' ἀρχὰς ὀδηγήσει ὁ Δημήτριος. Μοῦ εἶπεν ὅτι εὐρίσκεται παραπλευρῶς εἰς τὸ καφφενεῖον καὶ ἐξῆλθε μάλιστα νὰ μοῦ τὸ ὑποδείξῃ.

Εἰσέρχομαι λοιπὸν εἰς αὐτὸ καὶ διευθύνομαι πρὸς τὸν Λεωνίδα ὅστις οὐδόλως μὲ ἀνεγνώρισε ἰδὼν με μετημφεσμένον ὡς ἤμην μὲ καθαρὰ καὶ καινουργῆ ἐνδύματα

«Λεωνίδα» τοῦ λέγω «ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ποῦ ἔτρωγα τὰ φλούδια τῶν πατατῶν.» Μὲ ἐνηγκαλίσθη ἐκεῖνος μὲ χάραν μεγάλην καὶ διέταξε νὰ μοῦ φέρουν νὰ φάγω. Μόλις ἐκαθέσθην καὶ ἠτοιμαζόμεν νὰ φάγω ἐμφανίζονται καμμιά εἰκοσαριά Ὑδραῖοι μὲ σκοποὺς ἐπιθετικούς. Ἦλθον νὰ πάρουν ὀπίσω τὸ αἷμα τῶν συμπατριωτῶν των τοὺς ὁποίους εἶχα ξυλίσει. Ἐρωτήσας με καὶ πληροφορηθεὶς περὶ τίνος πρόκειται ὁ Λεωνίδας στέλλει νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἀστυνομίαν ἐγὼ δὲ ἀποτείνομαι πρὸς τοὺς συνομότας καὶ λέγω εἰς αὐτοὺς ὅτι ὄχι μόνον δὲν τοὺς φοβοῦμαι ἀλλ' ὅτι εἶμαι καὶ πρόθυμος νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσω ἔξω ἀπὸ τὸ κατάστημα ἕνα ἕνα ἢ δύο δύο ὅπως προτιμοῦν. Ἄλλ' ὅτι μοῦ κακοφαίνεται νὰ ἔχω κάμῃ ἐπτὰ ὀλόκληρα ἔτη μὲ Ἀρβανίτικα πλοῖα χωρὶς νὰ μὲ προσβάλλῃ ποτὲ κανεὶς καὶ νὰ προσβληθῶ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἀπὸ δυὸ Ὑδραῖους εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἀναγκασθῶ νὰ τοὺς τιμωρήσω.

Φαίνεται ὅτι οἱ λόγοι μου ἐπροξένησαν καλὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐξηγ.ριωμένους Ὑδραῖους καὶ κατηύνασαν αὐτοὺς διότι μοῦ ἐζήτησαν περισσοτέρας ἐξηγήσεις περὶ τῆς μετὰ τῶν δύο συμπατριωτῶν των συμπλοκῆς καὶ ὅταν ἐξιστόρησα εἰς αὐτοὺς λεπτομερῶς τὴν σκηνήν, μοῦ ἐζήτησαν συγγνώμην καὶ μοῦ εἶπον ὅτι καὶ νὰ τοὺς ἐσκότωνα τοὺς δύο ὑβριστὰς πάλιν θὰ ἤμην ἐν τῷ δικαίῳ. Τέλος ἀνεχώρησαν, μετ' ὀλίγον δὲ ἤλθον καὶ τὰ ὄργανα τῆς ἀστυνομίας εἰς τὰ ὁποῖα εἶπον ὅτι πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως καὶ ἀνεχώρησαν ὅπως ἤλθον.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΛΟΙΑΡΧΟΝ ΤΗΣ ΓΟΛΕΤΑΣ

Περατώσας τὸ γεῦμά μου μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν ἔνθα

είχον δωμάτιον διὰ νὰ ἀναπαυθῶ. Εἰσελθὼν εἰς αὐτὸ βλέπω κατὰ τύχην εἰς ἓν ἄλλο δωμάτιον τὸν πλοίαρχον τῆς γολέτας «Γκρέτσια Σόλα» τὸν ὁποῖον εἶχα ρίψει εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν γυμνὸς καὶ νῆστις ἔφυγα ἀπὸ τὸ πλοῖον. Ἐπειδὴ δὲ καθ' ὃν τρόπον ἔφυγα δὲν ἐπῆρα τοὺς εἰς ἐμὲ ὀφειλομένους μισθοὺς, μόλις διέκρινα τώρα αὐτὸν εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον ἔσπευσα ἐκεῖ καὶ μὲ τρόπον καλὸν τοῦ εἶπα νὰ μὲ πληρώσῃ. Ὁ ἐκεῖ παρευρισκόμενος ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου Ἰωάννης Κούπας γνωρίζων ὡς φαίνεται τὸν ἄνδρα καλῶς μοῦ ἔνευσε κρυφίως νὰ τὸν κτυπήσω εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἐγὼ ἐν τούτοις ἐπερίμενα ἤρεμος τὴν ἀπάντησιν τοῦ πλοίαρχου. Ἐπὶ τέλους ἀνοίγει οὗτος τὸ στόμα του καὶ ἀρχίζει νὰ μὲ περιλούῃ μὲ ὕβρεις καὶ βλασφημίας διότι, ὡς ἔλεγε, ἀφοῦ τὸν ἔρριψα εἰς τὴν θάλασσαν, εἶχα καὶ μούτρα νὰ ζητῶ μισθοὺς. «Γιατί δὲν πληρόνεις τὸν ἄνθρωπο, θέλεις νὰ τὰ βάλῃς στὴν τσέπη σου;» λέγει εἰς αὐτὸν ὁ προϊστάμενός του. Ἄλλ' αὐτὸς τὸν σκοπὸν του. Ἐξηκολούθησε νὰ μὲ ὕβρίζῃ καὶ νὰ μὲ ἀπειλῇ ἕως ὅτου ἀπωλέσας πλέον ἐγὼ τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἔδωκα τὸ ξυλοκόπημά του ἐπικροτούντων τοῦ προϊσταμένου του καὶ τῆς ἰδιοκτητορίας τῶν δωματίων καὶ ἀποκαλούντων αὐτὸν αἰσχροκερδῆ.

ΤΟ ΞΕΣΚΕΠΑΣΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Σχηματίσας καλὴν περὶ ἐμοῦ ἰδέαν ὁ Ἰωάννης Κούπας μοῦ ἐπρότεινε νὰ μὲ βάλῃ πλοίαρχον εἰς ἓνα μέγαλον του πλοῖον ἀλλ' ἐγὼ ἠρνήθην νὰ δεχθῶ τὴν θέσιν διὰ τὸν λόγον ὡς τοῦ εἶπον ὅτι «οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ δὲν εἶνε καλοί». Ἀπεσύρθην μετὰ τοῦτο εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐκοιμήθην. Ὅταν ἠγέρθην ἐξῆλθα νὰ περιηγηθῶ τὴν

πόλιν διὰ νὰ γνωρίσω, ὡς ἐσκέφθην τὸ Μπουένος Ἄγρες πρὶν φύγω. Αἶφνης εἰς τὴν ἐξώθυραν συναντῶ τὴν κατὰ φαντασίαν πενθεράν τοῦ Δημητρίου ἣτις ἤρχετο νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν συγγενῆ της καὶ ἰδιοκτήτριαν τοῦ δωματίου μου. Μόλις λοιπὸν ἡ πρώτη με εἶδε λέγει εἰς τὴν τελευταίαν: «νὰ ὁ βουβός!» Ἄλλ' αὕτη σπεύδει νὰ τὴν ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς πλάνης της. «Τί βουβός καὶ πράσινα ἄλογα καυμένη μου;» τῆς λέγει. «Ὁ Δημητρὸς τὸν ἔβαλε νὰ κάμῃ τὸν βουβὸ διότι περιμένει νὰ γίνῃ γαμβρός σου καὶ ἐφοβήθη μήπως ὁ νέος αὐτὸς γίνῃ ἀντεραστῆς του. Γι' αὐτὸ μάλιστα ὁ ψευτοβουβὸς ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπῆτι σου.» «Γιὰ φαντάσου τουπέ! τὸν ὑπῆρέτη μας τὸ Δημητρὸ νὰ κάνωμε γαμβρό;» ἀπήντησεν ἡ ἄλλη με τόνον ἐλαφρῶς ἀγανακτήσεως. Ἐγὼ ἀπομακρυνόμενος βραδέως εὐρισκόμην εἰς ἐλαχίστην ἀπὸ τῶν δύο γυναικῶν ἀπόστασιν καὶ δὲν ἔχασα οὔτε λέξιν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω διάλογον. Μόλις δὲ ἐσκέφθην νὰ ἐπισπεύσω τὸ βῆμά μου ἀκούω τὴν ψυχρολούσασαν ἐρήμην τὸν ἀτυχῆ Δημήτριον νὰ με καλῇ. Ἐπιστρέφω πρὸς τὰς δύο γυναῖκας αἵτινες με προσεκάλεσαν ν' ἀνέλθω μετ' αὐτῶν καὶ ὅταν ἀνήλθομεν μοῦ ἐπεδαψίλευσαν μυθρίας περιποιήσεις. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ μοῦ ἐπρότεινεν ἡ κατὰ τὴν φαντασίαν του πενθερὰ τοῦ Δημητρίου νὰ με διορίσῃ ὁ σύζυγός της πλοίαρχον εἰς ἓνα κότερον ἐγὼ δὲ εὐχαριστήσας αὐτὴν ἐδήλωσα ὅτι θὰ τὸ σκεφθῶ καὶ θὰ ἀπαντήσω.

Ἀποχαιρέτισας τὰς δύο γυναῖκας μετέβην εἰς τὴν πλατεῖαν «Πιάτσα Βικτώρια» καὶ ἀπῆλθον τὴν μουσικὴν ἡ ὁποία ἐπαιάνιζεν ἐκεῖ μετὰ δὲ ταῦτα μετέβην εἰς τὸ καφφενεῖον τῆς Μαντὰμ Ρόζας ἔνθα ἐγνωρίσθην με ἓνα πλοίαρχον Γενοῦήνσιον καπετὰν Μικέλλε Μπάβα καὶ συνεφώνησα νὰ ἐργασθῶ ἐπὶ τοῦ πλοίου του προοριζο-

μένου διὰ τὰς Ἰνδίας ἵνα φορτώσωμεν ἐκεῖ ὀρύζια καὶ τὰ μεταφέρωμεν εἰς Γενοῦην. Ὅταν ὁμως ἀπεχωρίσθημεν συνήντησα διαφόρους Ἑλληνας πλοίαρχους καὶ ἐδήλωσα εἰς αὐτοὺς ὅτι συνεφώνησα μὲ τὸν Γενοῦήσιον πλοίαρχον διὰ ταξείδιον μέχρις Ἰνδιῶν καὶ ἐκεῖθεν μέχρι Γενοῦης. Οἱ Ἕλληνες πλοίαρχοι ἔσπευσαν νὰ μὲ μεταπέισουν καὶ νὰ μοῦ προσφέρουν ἐργασίαν εἰς τὰ πλοῖά των ὅτε δὲ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἦλθεν ὁ Γενοῦήσιος νὰ μὲ παραλάβῃ καθ' ἣν στιγμὴν ἐτροχώπινα μετ' αὐτῶν τὸν ἀπέπεμψαν κακὴν κακῶς.

ΟΠΟΥ ΓΙΝΟΜΑΙ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

Παρουσιάζονται τότε τρεῖς ὁμογενεῖς ὁ εἷς ἐκ Λευκάδος Ἰωάννης ὀνομαζόμενος, ὁ ἕτερος ἐκ Κεφαλληνίας Διαμαντῆς Ἀγριοκόκης Λικιαρδόπουλος καὶ ὁ τρίτος ἐκ Σπετσῶν Θεμιστοκλῆς καὶ μοῦ προτείνουν νὰ μοῦ κάμουν ἓνα πλοῖον, νὰ τὸ ἐτοιμάσω καὶ νὰ τὸ πλοιαρχεῖω ἐργαζόμενος συνεταιρικῶς μετ' αὐτῶν. Ἐδήλωσα εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ καταθέσω χρήματα ἀναλόγως ἀλλ' αὐτοὶ ἠρνήθησαν νὰ δεχθοῦν εἰπόντες ὅτι ἀνάγκην χρημάτων δὲν εἶχον ἀλλ' ἀνθρώπου ὅπως ἐγώ, συνάμα δὲ μὲ παρεκάλεσαν νὰ ἐπιστατῶ τὸ πλοῖον μέχρις ὅτου ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν. Δώσαντες ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν μετέβημεν τὴν ἐπομένην ἐν σώματι εἰς τὸ Σαφρενάντο ὅπου εὔρομεν ἓνα ναυπηγὸν καὶ παρηγγελάμεν πλοῖον σαράντα τόνων. Κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἔμεινα ἐγὼ εἰς τὸ ναυπηγεῖον ἐπιστατῶν εἰς τὴν ναυπήγησιν τοῦ πλοίου μας ἕως ὅτου συνεπληρώθη ἡ ναυπήγησις ὅποτε καὶ ἀνεχώρησα διὰ τὸ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας κείμενον Μπουένος Ἀῦρες διὰ νὰ εὔρω ναύτας νὰ ἀρματώσωμεν τὸ πλοῖον. Πράγματι δὲ

εὔρον καὶ παρέλαβον τοὺς Ἀντώνιον Μυκονιάτην, Ἀντώνιον Γεωργίου ἐκ Κύμης καὶ Παναγῆν Συριανόν. Μεταβάντες ἐν σώματι εἰς τὰ καταστήματα ἠγοράσαμεν σχοινία, κατράμια καὶ ἄλλα χρειώδη καὶ ἠρχίσασμεν νὰ τὰ μεταφέρωμεν. Ἐρρουσα ἐπὶ τῆς ράχεώς μου ὅσα σχοινία ἠμποροῦσα τὰ δέ ἐπίλοιπα ἐν συνόλῳ ὀλιγώτερα τῶν ἰδικῶν μου ἐπῆραν οἱ ναῦται καὶ μὲ ἠκολούθουν. Καθ' ὁδὸν ἤκουα αὐτοὺς νὰ ἐκφράζουν χαμηλοφώνως τὸν θαυμασμόν των διὰ τὴν σωματικὴν μου δύναμιν. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ναυπηγεῖον μοῦ ἔδωσαν οἱ συνεταῖροί μου σαράντα γρόσια διὰ νὰ μεταβῶ εἰς Μπουένος Ἄϊρες καὶ πληρώσω μὲ αὐτὰ κανένα καραγωγέα νὰ μεταφέρῃ ἓνα βαρέλι κατράμι εἰς τὸ ναυπηγεῖον.

Καὶ εὗρηκα μὲν καραγωγέα ἀλλὰ δὲν ἐδέχετο νὰ μεταφέρῃ τὸ βαρέλι διὰ σαράντα γρόσια. Ἐζητοῦσεν ἐξιῆντα γρόσια ἀκαταίθια διὰ τὴν μεταφορὰν. Θυμωθείς λοιπὸν καὶ ἐγὼ τότε παίρνω τὸ βαρέλι εἰς τὴν πλάτην μου διὰ νὰ τὸ μεταφέρω τοιουτοτρόπως μόνος μου εἰς τὸ ναυπηγεῖον. Τῶν παρευρισκομένων ὁ θαυμασμός ἐκορυφώθη καὶ αὐτὸς δὲ ὁ καραγωγεύς ἀπὸ θαυμασμόν καὶ περιέργειαν κινούμενος ἔτρεχε μὲ τὸ κάρρον του κατόπιν μου προσφερόμενος νὰ μοῦ τὸ μεταφέρῃ δωρεάν, ἀλλ' ἐγὼ λαβὼν πλέον τὴν ἀπόφασίν μου ἀπεποιήθην τὴν προσφορὰν. Τέλος ἔφθασα εἰς τὸ ναυπηγεῖον μὲ τὸ βαρέλι καὶ ὅταν μὲ εἶδον ἐθαύμασαν πάντες πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλεγον: «Ἄν παλέψη αὐτὸς μὲ τὸν Ρεπέτον θὰ τὸν κάμει κομμάτια.» Ρεπέτος δὲ καθ' ἃ ἔμαθα κατόπιν ἦτο παλαιστής τις Ἴταλὸς καὶ πρωταθλητὴς τοῦ Μπουένος Ἄϊρες.

Τὸ πρῶτ' ἡμᾶς ἔφεραν τὰς ἀγκύρας τοῦ πλοίου καὶ τὸ κατάρτι καὶ μὲ ἐφώναξαν διὰ νὰ τὰ παραλάβωμεν. Ζητῶ τοὺς ναύτας μου ἀλλὰ δὲν εὗρισκω κανένα. Πηγαίνο

τότε μαζί με τὸν πρωτομάστορην εἰς τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐκόμισε τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐξάγομεν. Μετὰ ταῦτα διατάσσω καὶ μοῦ τοποθετοῦν τὸ κατάρτι εἰς τὸν ὄμιον καὶ τὸ μεταφέρω εἰς τὸ μέρος του. Δύναται νὰ συμπεράνη κανεὶς τὸ μέγεθος τοῦ καταρτιοῦ ἀφοῦ ἦτο διὰ πλοῖον σαράντα τόνων. Μετὰ τὸ κατάρτι μεταφέρω καὶ τὰς ἀγκύρας μόνος μου πάντοτε, τῶν περισσώτων, πολλοὶ τῶν ὁποίων μὲ εἶχον ἴδη νὰ φορτόνω μόνος μου τὸ «Γκρέτσια Σόλα» θαυμαζόντων καὶ λεγόντων πρὸς τοὺς λοιπούς: «Αὐτὸς εἶναι ὁ Γραικὸς ὁ δυνατὸς.»

“Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ τοποθετήσωμεν τὸ κατάρτι εἰς τὴν θέσιν του ἔκαμαν μίαν γάβριαν πρὸς τοῦτο ἡ ὁποία καθὼς εἶπα εἰς αὐτοὺς δὲν θὰ τοὺς ἐβόηθει ποσῶς καὶ δὲν θὰ κατώρθουν τίποτε δι’ αὐτῆς. Πράγματι δὲ κατηνάλωσαν τρεῖς ἡμέρας προσπαθοῦντες εἰς μάτην νὰ τοποθετήσουν τὸ κατάρτι καὶ εἰς τὸ τέλος τὸ παρήτησαν ἀτοποθέτητον. Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν παραλαβὼν τὸν πρωτομάστορην καὶ τὸν ναύτην Παναγῆν Συριανὸν εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθην μίαν φιάλην τζίν διότι ἠγάπα νὰ πίνη, διὰ νὰ κρατοῦν τὸν κάβον ἤρχισα τὴν ἐργασίαν καὶ ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν ἐτοποθέτησα τὸ κατάρτι εἰς τὴν θέσιν του, ὅταν δὲ οἱ συνεταῖροί μου ἔμαθον τοῦτο ἀπὸ τὸν πρωτομάστορην μὲ συνεχάρησαν.

Ἄφοῦ ἐπερατώθη πᾶσα προετοιμασία καὶ τὸ πλοῖον ἔμελλε νὰ ριφθῆ τὴν ἐπομένην εἰς τὴν θάλασσαν ὁ πρωτομάστορὸς παρεπονήθη ὅτι οὐδέποτε ἐδέχθην πρότασίν του νὰ συμφάγωμεν εἰς τὸ σπῆτί του καὶ ὅτι ὥφειλα τώρα πλέον νὰ δεχθῶ. Ἐδέχθην λοιπὸν καὶ μετέβην εἰς τὸ σπῆτί του μετὰ δὲ τὸ πέρας τοῦ γεύματος μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μὲ κάμη γαμβρόν καὶ ὅτι συνεπῶς δύναμαι νὰ ἐκλέξω οἰανδήποτε θέλω ἐκ τῶν τριῶν θυγατέρων του. Μαζὺ μὲ τὴν νύμφην θὰ ἐλάμβαν-

να καὶ δέκα χιλιάδας φράγκα μετρητὰ συνάμα δὲ ἦτο πρόθυμος νὰ μοῦ κάμη καὶ κατοικίαν. Ἀπήντησα ὅσον εὐγενῶς ἠμποροῦσα ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχω καιρὸν διὰ γάμον ἀρκεῖ ὅμως νὰ ὑπάρχη ἡ καλὴ θέλησις ἐκ μέρους του καὶ ἂν εἶναι τῆς τύχης τὸ συνοικέσιον ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ μίαν ἡμέραν.

Ο ΙΤΑΛΟΣ ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ ΡΕΠΕΤΟΣ

Μετ' ἄλλας ἡμέρας μὲ ἐπληροφόρησαν ὅτι ὑπάρχει παλαιστής τις Γενουήνσιος Παῦλος Ρεπέτος ὀνομαζόμενος τὸν ὁποῖον δὲν εὐρέθη κανεὶς εἰς τὸ Μπουένος Ἀϊρες νὰ νικήσῃ μέχρι τῆς στιγμῆς.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐρρίψαμεν τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὸ μετεφέρομεν ἐκ τοῦ ναυπηγείου εἰς Μπουένος Ἀϊρες. Κόσμος πολὺς συνήχθη τότε νὰ τὸ ἴδῃ καὶ παρελάβομεν πολλὰ πράγματα βούτυρα, ρύζια, μπακαλιάρους στοκοφίσια καὶ ποτὰ διάφορα τὰ ὅποια ἐτρογοπίναμεν διασκεδάζοντες ἕως ὅτου ἐκκινήσῃ τὸ πλοῖον διὰ ταξείδιον. Ἦρχισαν τέλος καὶ τὰ ταξείδια καὶ ἐν διαστήματι ἐνὸς μηνὸς ἐκερδίσαμεν τόσα ὅσα ἐστοίχησε τὸ πλοῖον. Τόσον λαμπρὰς ἐργασίας εἶχομεν.

Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἤκουα διαρκῶς ὅτι ὁ Γενουήνσιος παλαιστής ἐπάλαιε μὲ ὅλους ὅσοι ἤρχοντο νὰ παλαίσουν ἀπὸ διάφορα μέρη καὶ τοὺς ἐνίκα, συνεπεία δὲ τῶν φημῶν τούτων συνέβαινε ὥστε νὰ ὀνειρεύωμαι συχνὰ ὅτι ἐπάλαια καὶ ἐγὼ καὶ νὰ κτυπῶ εἰς τὸν ὕπνον μου τὰ χέρια μου ἀπὸ τὴν ἔξαψίν μου ἐπὶ τῶν ξύλων τοῦ πλοίου. Τοιαύτη δὲ πολλάκις ἦτο ἡ ἔξαψις καὶ στενοχωρία μου ὥστε μοῦ ἤρχετο αἰμορραγία τῆς ρινὸς.

Ἡμέραν τινα μετέβημεν εἰς ἓνα μέρος ὀνομαζόμενον

«Μπούκα Ρία Τσόλο» νὰ φορτώσωμεν μπάλες μαλλι ἀπὸ μίαν μεγάλην ἀποθήκην. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ διάφοροι σηκόνοντες μπάλες διὰ νὰ δοκιμάσουν τὴν δύναμίν των. Λέγει λοιπὸν εἰς αὐτοὺς ὁ Καπετὰν Δεπόρτας ὁ Λιμενάρχης. «Θὰ σᾶς φέρω ἐδῶ ἓνα νέον ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ρεζιλεύσει ὅλους σας.» Ἔλεγε δὲ ταῦτα ὁ Λιμενάρχης καθότι μὲ εἶχε προηγουμένως γνωρίσει ἀπὸ τὸ ἐξῆς περιστατικόν. Ἡμέραν τινα ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ πλησιάσωμεν μὲ τὸ πλοῖόν μας εἰς τὴν σκάλαν, τὸ πλήρωμα ἐνὸς Ἰσπανικοῦ πλοίου ὀνομαζομένου «Καζάλε» δὲν μᾶς ἄφηνε νὰ πλησιάσωμεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς ἐπιμέναμε ἐπήδησαν οἱ Ἰσπανοὶ εἰς τὸ πλοῖόν μας μὲ τὰ μαχαίρια εἰς τὰ χέρια νὰ μᾶς μαχαιρώσουν. Ἀρπάζω τότε καὶ ἐγὼ τὸ δίακι τοῦ τιμονιοῦ καὶ τοὺς ἀρχίζω εἰς τὸ ξύλο ἕως ὅτου ἔπεσαν ὅλοι ἡμιθανεῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ μετεφέρθησαν κατόπιν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἦλθε τότε ὁ Καπετὰν Δεπόρτας, μὲ παρέλαβε μοῦ προσέφερε ποτὸν καὶ μοῦ εἶπε: «Μὴ φοβῆσαι διότι εἶσαι ἐν πλήρει δικαίῳ. Ὁφείλεις νὰ ὑπερασπισθῆς τὴν ζωὴν σου καὶ τὴν ὑπερησπίσθης.»

Ἐπὶ τοιαύτας συνθήκας εἶχομεν συνάψει γνωριμίαν μὲ τὸν Λιμενάρχην ὁ ὁποῖος εἰπὼν εἰς τοὺς δοκιμάζοντας τὴν δύναμίν των ὅτι θὰ μὲ φέρει ἔσπευσε πράγματι νὰ μὲ φέρῃ μεταξὺ τῶν διαγωνιζομένων οἵτινες ἦσαν, τὸ πρωτοπαλλήκαρον κάποιος Τσιβανάτσος Σικελός, ἓνας Βέρσος Γενουήνσιος καὶ καμμία δεκαριά Μπασκοφραντσέζοι. Ὅταν μὲ εἶδον οἱ κύριοι οὗτοι ἤρχισαν νὰ γελοῦν διότι ἤμην ἀμούστακος καὶ προφανῶς δὲν τοὺς ἐγέμιζα τὸ μάτι. Μετ' ὀλίγον φορτόνουν τὸν Τσιβανάτσον μὲ μίαν μπάλαν μαλλι ζυγίζουσαν χιλίας διακοσίας λίτρας καὶ αὐτὸς ὑποβασταζόντων τὴν μπάλλαν τεσσάρων ἀνδρῶν ἐκατέρωθεν ἐβάδισεν ὀλίγα βή-

ματα καὶ κατόπιν τὴν ἔρριψε κατὰ γῆς. Τοῦτον διεδέχθησαν ἄλλοι, μεταφέροντες τὴν μπάλαν καθ' ὅμοιον τρόπον εἰς ὅμοιαν ἀπόστασιν καὶ ἔπειτα ρίπτοντες αὐτὴν κατὰ γῆς.

Ὅταν ἦλθεν ἡ σειρά μου ἐδήλωσα ὅτι ἡ μπάλα ἦτο μικρὰ καὶ ὅτι θέλω μεγαλειτέραν. Ἐπῆρα λοιπὸν μίαν μπάλαν χιλίων ἑξακοσίων λιτρῶν καὶ χωρὶς νὰ με ὑποβοηθῇ κανεὶς ἔκαμα χίλια θήματα ἐνῶ ἡ μεγαλειτέρα ἀπόστασις τὴν ὁποίαν ἐβάδισαν οἱ συναγωνισταί μου μὲ μικροτέραν μπάλαν ἦτο ὀγδοήκοντα βημάτων. «Εὔγε Ἑλληνας!» μοῦ εἶπαν ὅλοι μὲ ἐν στόμα ὁ δὲ λιμενάρχης παρέθεσε πρὸς τιμὴν μου γεῦμα.

Ὅταν ἀνῆλθα εἰς τὸ πλοῖον εὔρον τοὺς συνεταιίρους μου μαζὺ μὲ ἓνα ὑψηλὸσωμον Σμυρναῖον τὸν ὁποῖον μοῦ συνέστησαν νὰ προσλάβω εἰς τὸ πλοῖον ὡς πλοηγὸν (πυλότον) διότι εἶχεν ὑπηρετήσῃ εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ πλοῖα καὶ εἶχε μεγάλην πείραν. Ἐδήλωσα ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησην εἰς τοῦτο ἀλλὰ καὶ ὅτι καλὸν θὰ εἶναι νὰ μὴ ἀναμηνύεται ὁ Σμυρναῖος εἰς τὰ ἰδικὰ μου καθήκοντα καὶ δικαιώματα διότι ἠμπορεῖ νὰ προκύψῃ διαφωνία καὶ νὰ ἀναγκασθῶ νὰ φύγω. Εἷς ἐκ τῶν συνεταιίρων μου ἐφάνη μεταμεληθεὶς διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ πλοηγοῦ καθότι ἤκουσα αὐτὸν νὰ λέγῃ χαμηλοφώνως εἰς τοὺς λοιπούς: «δὲν ἐκάμαμεν καλὰ διότι ἠμπορεῖ νὰ χάσωμεν τὸν Παναγιῆν.»

Ἐν τοσοῦτῳ παραλαβόντες τὸν πλοηγὸν ἐξηκολουθήσαμεν τὰ ταξειδιά μας. Ὁ πλοηγὸς ὅμως εἶχε τὴν κακὴν ἔξιν, ὅταν τὸ πλοῖόν μας ἐπροσπερνοῦσε ἄλλα πλοῖα, νὰ κτυπᾷ τὴν καμπάναν καὶ νὰ κάμῃ ἓνα ἀπρεπέστατον μορφασμόν. Τὸ κάμωμα δὲ τοῦτο ἐγένετο ἐνῶ ἐγὼ ἐκοιμώμην ἐπομένως εἶχόμεν κάμει ἕως τεσσαρα ταξειδία

καὶ δὲν ἐγνώριζα τίποτε περὶ αὐτοῦ. Τὸ σπουδαιότερον δὲ ἦτο ὅτι οἱ τοιουτοτρόπως μυκτηριζόμενοι πλοίαρχοι τῶν ἄλλων πλοίων ἐνόμιζον ὅτι ἐγὼ τὰ ἔκαμα αὐτά, ἐπομένως ἦσαν ὅλοι ὠργισμένοι ἐναντίον μου. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν συναντῶ δύο Ἴταλοὺς πλοίαρχους οἵτινες καὶ ἤρχισαν νὰ με ὑβρίζουν. «Μὴ με ὑβρίζετε ἄνευ λόγου» λέγω «διότι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ σᾶς κτυπήσω» αὐτοὶ δὲ μοῦ ἐκθέτουν τὰ καμώματα τοῦ Σμυρναίου ὡς καμώματα ἰδικὰ μου. «Πηγαίνετε εἰς τὸ πλοῖον νὰ ἐξετάσετε» ἀπαντῶ «διότι ἐγὼ ἔχω μεσάνυχτα ἀπὸ αὐτὰ ποῦ μοῦ λέτε.» Πηγαίνουν οἱ Ἴταλοὶ εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐξετάζουν τοὺς ναύτας οὗτοι δὲ τοὺς πληροφοροῦν ὅτι αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγουν δὲν τὰ κάμω ἐγὼ ἀλλ' ὁ πιλότος καὶ ὑπέδειξαν εἰς αὐτοὺς τὸν Σμυρναῖον. Ἰκανοποιηθέντες τοιουτοτρόπως ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ ἦλθον οἱ Ἴταλοὶ πλοίαρχοι εἰς τὸ καφενεῖον καὶ μοῦ ἐζήτησαν συγγνώμην, εἶπα δὲ ἐγὼ εἰς αὐτοὺς νὰ προσέχουν εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νὰ μὴ προσβάλλουν ἄνθρωπον ἂν δὲν ἐξετάσουν προηγουμένως ἂν εἶναι ἔνοχος.

Ἀνῆλθον μετὰ τοῦτο εἰς τὸ πλοῖον καὶ εὔρον τοὺς ναύτας καὶ τὰ πάντα ἄνω κάτω. «Τί τρέχει;» τοὺς ἐρωτῶ. Μοῦ ἀπαντοῦν ὅτι ὁ Σμυρναῖος τοὺς φοβερίζει ὅτι ἔχει σκοτώσει εἰς ἓνα πλοῖον ἐξ ἀνθρώπων μὲ ἓνα τηγάνι καὶ τὰ ἴδια θὰ κάμει εἰς αὐτούς, ἤθελε μάλιστα νὰ κρεμάσῃ ἓνα ναύτην ἀπὸ τὸν λαιμόν διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ ξύσῃ τὸ κατάρτι. Μοῦ ἐδήλωσαν πρὸς τούτοις ὅτι ἀπὸ ἐμὲ εἶναι κατευχαριστημένοι ἐνῶ ἀπὸ τὸν Σμυρναῖον ὁ βίος ἔχει γίνεῖ εἰς αὐτοὺς ἀβίωτος. «Ὑπομονή, παιδιά μου,» λέγω εἰς αὐτοὺς «καὶ ὅπως ἦλθαμε ὅλοι μαζί ἔτσι θὰ φύγωμε ὅλοι μαζί.» τοὺς διατάσσω δὲ νὰ πάρουν μέσα τὴν μπαρούμαν τοῦ πλοίου διὰ νὰ ἀναχωρήσωμεν πρὸς φόρτωσιν. Πράγματι δὲ μετὰ τινος ὤ-

ρας εἶχομεν φορτώσει μάρμαρα, μόλις δὲ ἐτελείωσεν ἡ φόρτωσις ἐκτύπησα τὴν καμπάναν διὰ νὰ φάγωμεν καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε φαγητὸν ἐπήραμεν ἕνα μπακαλιάρου διὰ νὰ τὸν ψήσωμεν. Τοῦτο δὲν ἤρεσζεν εἰς τὸν Σμυρναῖον ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ μουρμουρίζῃ. Τοῦ λέγω νὰ ἡσυχάσῃ ἀλλ' αὐτὸς ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἀγριεύσῃ ἀκόμη περισσότερον. «Αἶ, ἦλθε λοιπὸν ἡ ὥρα σου» λέγω εἰς αὐτὸν καὶ μετὰ τὸ μαχαιρίδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἔκοπτα τὸν μπακαλιάρου τοῦ ὀργόνω τὸ πρόσωπον ἐπανειλημμένως, ἕως ὅτου ἐτράπη εἰς φυγὴν καὶ ἐχώθη ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸν κάσσαρον τοῦ πλοίου. Διατάσσω τότε τοὺς ναύτας νὰ τοῦ δώσουν ἕνα καλὸν χειροτόνημα πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔσπευσαν νὰ πράξουν αὐτοὶ μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως καὶ μεγαλειτέρας προθυμίας. Ἐνας μάλιστα Μυκονιάτης ἐνῶ τὸν ἐκτύπα μετὰ μίαν μαναβέλλαν τοῦ ἐφώνασε: «Κακὰ πεθερά, ἐσὺ εἶσαι ποῦ κάμεις τὸ παλληκάρι;» Ἀφοῦ ἐδόθη τὸ ξύλον τοῦτο τῆς γνώσεως εἰς τὸν πλοηγόν, μετέβημεν εἰς μέρος ἀσφαλὲς καὶ ἐπειδὴ ὑπῆρχε τρικυμία ἐρρίψαμεν καὶ τὰς δύο ἀγκύρας ἀμέσως δὲ ἐγὼ ἐξῆλθα εἰς τὴν παραλίαν καὶ συνήντησα τοὺς συνεταιροὺς μου Λευκάδιον καὶ λοιπούς. «Λάβετε» εἶπα εἰς αὐτοὺς «τὸ πλοῖόν σας καὶ κτυπᾶτέ το εἰς τὴν κεφαλὴν σας. Νὰ λογαριάσετε τοὺς ναύτας καὶ ἐμὲ διότι θὰ φύγω νὰ γίνω παλαιστής».

Ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν συνήντησα καθ' ὁδὸν ἕνα φίλον μου ὀνόματι Μιχαὴλ ἰδιοκτήτην ἑνὸς πλοίου ὀνομαζομένου «Σπέτσαι» διὰ τὸ ἀμπάρι τοῦ ὁποίου εἶχα ποτὲ κάμει ἕνα μουσαμᾶ. Μόλις λοιπὸν μετὰ εἶδε «πᾶρε» μοῦ λέγει «ἕνα σιγαρέττο.» Λομβάνω ἐγὼ τὸ προσφερόμενον καὶ ἐνῶ ἠτοιμαζόμενην νὰ τὸ ἀνάψω, «μὴ» μοῦ λέγει «καὶ εἶναι ἑκατοστάριχο, δὲν εἶναι σιγαρέττο.» Ταῦτο χρόνως μοῦ ἐξηγεῖ ὅτι ἐπειδὴ γνωρίζει πόσον ὑπερήφα-

νος εἶμαι ἐσκέφθη νὰ μοῦ δώσῃ τὰ χρήματα αὐτὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὡς ἀμοιβὴν μου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχα κάμει. Πρὸ τῆς μεγάλης του ἐπιμονῆς ἠναγκάσθη νὰ δεχθῶ τὸ ἑκατοστάρικον. Μετ' ὀλίγον δὲ συναντῶμεν ἓνα ἄλλον φίλον Ἰωάννην Νηοκαστρίτην εἰς τὸν ὁποῖον εἶχα κάμει παρομοίαν ὑπηρεσίαν καὶ μὲ θιάζει καὶ αὐτὸς νὰ δεχθῶ ἕτερον ἑκατοστάρικον παρ' αὐτοῦ.

Ἄφοῦ συνδιελέχθημεν περὶ πολλῶν καὶ διαφόρων «θρὲ παιδιὰ» λέγω εἰς αὐτούς, «ἐδῶ εὐρίσκεται ἓνας παλαιστής ὁ ὁποῖος καθὼς μοῦ λέγουν εἶναι ἀνίκητος. Δὲν μοῦ λέτε ποῦ ἤμπορῶ νὰ τὸν συναντήσω;» Εἰς τὸ ἀκουσμα τῆς ἀποφάσεώς μου ταύτης ὁ μὲν Μιχαὴλ ὁ Σπεισιώτης μὲ ἐνεθάρρουνεν εἰπὼν ὅτι ἀφοῦ εἶμαι τόσον ρωμαλέως καὶ σηκῶν τόσον μεγάλα βάρη πιστεύει νὰ τα κατάφέρω νὰ νικήσω τὸν Ἰταλόν, ὁ δὲ Νηοκαστρίτης τοῦναντίον μὲ ἀπεθάρρουνεν εἰπὼν ὅτι τόσοι καὶ τόσοι παλαισταὶ ἀπὸ διάφορα μέρη ἐστάθη ἀδύνατον νὰ νικήσουν αὐτὸν τὸν παλαιστὴν, ἐπομένως ἐμὲ ὁ ὁποῖος εἶμαι ἀκόμη παιδί ὄχι μόνον θὰ μὲ νικήσει ἀλλ' ἤμπορεῖ νὰ μοῦ κάμῃ καὶ καμμίαν ζημίαν καὶ θὰ εἶναι ἀμαρτία.

«Πόσα χέρια ἔχει αὐτός;» ἐρωτῶ κεντηθεὶς εἰς τὴν φιλοτιμίαν μου. «Δύο» ἀπαντᾷ ὁ Νηοκαστρίτης. «Αἶ, καὶ ἐγὼ ἔχω δύο» λέγω «καὶ θὰ ἰδῆς τί θὰ σοῦ τὸν κάμω τὸν Ἰταλόν.» Ἐξακολουθήσαντες πὸν περιπάτον μας ἐφθάσαμεν εἰς τὸ καφφενεῖον «Τζιαρντίνο ντ' Ἰτάλια» ὅπου ἐκάμαμεν σταθμὸν καὶ ἀφοῦ ἐπήραμεν ἓν ποτόν, «δὲν μοῦ δείχνετε» λέγω «αὐτοὺς τοὺς ὁποίους ἐνίκησε ὁ Παῦλος Ρεπέτος;» Ἔστειλαν καὶ προσεκάλεσαν Ἕλληνας τινὰς νικηθέντας ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ πρῶτος δὲ ἐκ τῶν ἐλθόντων ὁ Ἰωάννης Μανιάτης ἀνὴρ ὑψηλόσωμος

ἀλλὰ μὲ μικρὰς χεῖρας ὅταν μὲ εἶδεν ἤρχισε νὰ γελᾷ. «'Ακουσ' ἐδῶ μικρέ» μοῦ λέγει «ἡ συμβουλή ποῦ σοῦ δίνω εἶναι νὰ μὴ παλέψης μὲ τὸν 'Ιταλό, γιατί θὰ σὲ κάμη νὰ ξεράσῃς μέσα στὸ θέατρο ὅτι ἔχεις φαγωμένα.» Καγχασμοὶ ἐπιδοκιμαστικοὶ ἐκ μέρους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων παλαιστῶν ἐπεσφράγισαν τοὺς λόγους τούτους τοῦ Μανιάτη καὶ ἠννόησα καλῶς ὅτι ἤμην δι' αὐτοὺς ἀντικείμενον ἀστειότητος. Ἕνας μάλιστα ἐξ αὐτῶν Γεώργιος Στυλιδιώτης «ἐγὼ βρὲ σὲ παλεύω ἐσένα» μοῦ λέγει γελῶν. «Ἐμπρὸς» φωνάζω ἀρπάζομαι μὲ αὐτὸν καὶ ἐντὸς λεπτοῦ τὸν πετῶ κάτωθεν μιᾶς τραπέζης σφαιριστηρίου.

Τὸν Στυλιδιώτην διαδέχεται Γαλαξειδιώτης τις Χρηστός Γουρουνᾶς ὀνομαζόμενος. Ἄρπάζω καὶ τοῦτον ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τὸν πετῶ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ σφαιριστηρίου. Ὁ παλαιστῆς αὐτὸς ἦτο διπλοῦ ἀναστήματος καὶ ὄγκου ἄνθρωπος, ψιθυρισμοὶ ἐπομένως ἠκούσθησαν ἐκ μέρους τινῶν λεγόντων «γερὸ εἶναι τὸ παιδί ἀλλὰ ξεύρει καὶ παλεύει.» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔρχεται ὀπισθὲν μου ἓνας ἄλλος διὰ νὰ μὲ ἀρπάσῃ ἐκ τῶν νώτων καὶ μὲ ρίψῃ ἀλλ' ἐγὼ στρέφω τὰς χεῖράς μου ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου, τὸν ἀρπάζω, τὸν ἐκσφενδονίζω πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ τὸν ρίπτω κατὰ γῆς μετὰ τσοαύτης ὀρμῆς ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ μείνῃ εἰς τὸν τόπον θραυσθεῖσῶν συνάμα καὶ τριῶν καθεκλῶν τοῦ καφφνείου.

'Ιταλὸς τις ὑπηρέτης τοῦ καφφνείου ἰδὼν πάντα ταῦτα λέγει εἰς τοὺς παρευρισκομένους: «Νὰ θυμᾶστε τὰ λόγια μου, τὸν Παῦλο Ρεπέτο θὰ τὸν κάμει αὐτὸ τὸ παιδί νὰ φύγῃ νύχτα ἀπὸ τὸ Μπουένος Ἄγρες.» Ἔστειλαν τότε ἐκεῖνοι καὶ ἔφεραν κάποιον Στέλιον πρωταθλητήν, γέννημα θρέμμα τοῦ Μπουένος Ἄγρες ὁ ὁποῖος ὅταν μὲ εἶδε μοῦ εἶπεν: «ἐσὺ εἶσαι ποῦ θὰ παλέψῃς μὲ

τὸν Παῦλον Ρεπέτον;» μειδιάσας δὲ προσέθεσε «ἀμὴ ἐσὺ εἶσαι ἀκόμη παιδί.» «Ἄς εἶμαι παιδί» ἀπήντησα μὲ ἠρεμίαν «ὅποιος θέλει μὲ δοκιμάζει.» Μὲ προσεκάλεσε λοιπὸν τότε εἰς τὸ σπῆτί του διὰ νὰ μὲ δοκιμάσῃ. Ἐζήτησα νὰ μὲ περιμένῃ ὀλίγα λεπτὰ ἕως ὅτου μεταβῶ νὰ ἀλλάξω ἐνδύματα ἀλλ' οὗτος ἐπέμενε νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως λέγων: «Δὲν πειράζει πῶς εἶναι τὰ ρουῖχά σου λερωμένα, γνωρίζει ἡ γυναῖκά μου ἀπὸ ναύταις καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ παρεξηγηθῆς.»

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σπῆτί του ἔφερε μίαν ράβδον καὶ ἀφοῦ ἔπιασε τὴν μίαν ἄκρην μου εἶπε νὰ πιᾶσω ἐγὼ τὴν ἄλλην καὶ νὰ τραβήξωμε διὰ νὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ σύρῃ τὸν ἄλλον. Ἐτραβήξαμεν τρεῖς φορὰς καὶ τὸν ἔσυρα καὶ τὰς τρεῖς ἀφοῦ μάλιστα ἠλλάξαμεν καὶ χεῖρας. Μοῦ ἐπρότεινε κατόπιν νὰ παλαίσωμεν καὶ ἐδέχθην ἀλλὰ καθὼς τὸν ἔπιασα ἀπὸ τὰ χέρια τὸν ἐσῆκωσα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου καὶ τοῦ εἶπα: «Θέλεις νὰ σὲ ρίψω κάτω;» «Ἄρκει, ἀρκει,» ἀπήντησεν «ἐκατάλαβα τὴν δύναμί σου καὶ εἶμαι βέβαιος τώρα ὅτι θὰ τὸν νικήσῃς τὸν Ρεπέτον». Μετὰ ταῦτα ἐκαθήσαμεν παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ ἐφάγαμεν ἀμέσως δὲ κατόπιν ἀνεχωρήσαμεν διὰ νὰ μὲ ὀδηγήσῃ πρὸς τὸν Ρεπέτον. .1

Καθ' ὁδὸν συνήντησα φίλον μου τινὰ ὑποδηματοποιὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζήτησα καὶ ἔλαβα μίαν φαλτσέταν προφασισθεὶς ὅτι ἔχω νὰ κόψω κάποιον δέρμα ἐνῶ πράγματι τὴν ἐπῆρα δι' ἀσφάλειαν καθ' ὅτι ὁ δρόμος ἔβριθε κακούργων καὶ φαυλοβίων.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΡΕΠΕΤΟΝ

Ἐπὶ τέλους ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκετο ὁ Ρεπέτος. Εἰσῆλθομεν εἰς ἓνα προαύλιον εἰς τὸ ὁποῖον

χωρίς υπερβολήν θὰ ὑπῆρχον περὶ τοὺς διακοσίους ἔμποροι, τινες τῶν ὁποίων μὲ ἐγνώριζον. Μὲ ἠρώτησαν τί ζητῶ ἐκεῖ ὅταν δὲ ἀπεκρίθην ὅτι ἦλθα νὰ παλαίσω εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἄλλους: «Κυττάξεται ἐκεῖ μούτρα κατραμωμένα.» «Δὲν πειράζει πῶς εἶναι τὰ μούτρα μου κατραμωμένα, ὅταν παλέψω θὰ γίνουν ἄσπρα» ἀπήντησα μὲ ἀταραξίαν. Μερικοὶ τότε ἐξ αὐτῶν ἐφώνησαν Ἴταλιστὶ εἰς τὸν Ρεπέτον: «Παῦλο, ἔλα καὶ σοῦ ἦλθε ἓνα περιστεράκι.» Δὲν εἶμαι περιστεράκι» ἀπεκρίθην ἐγὼ μὴ ἐννοῶν νὰ ἀφήσω τὰ σχόλια τῶν ἀσχολίαστα «εἶμαι κόρακας νὰ πῆτε στὸν προκομμένο τὸ φίλο σας.» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρουσιάσθη ὁ ἐκ τῶν πρώων συνεταίρων μου Διαμαντῆς Λικιαρδόπουλος καὶ εἷς ἄλλος κύριος καὶ μοῦ λέγουν: Τί θέλεις ἐδῶ; δὲν τραβᾶς στὴ δουλειά σου παρὰ ἦλθες νὰ μᾶς ντροπιάσῃς;» «Μὴ σᾶς μέλλει παρακαλῶ ἀπήντησα «καὶ ἂν ὁ Ἴταλὸς μὲ ρίψη κάτω ἐγὼ ναύτης ἤμουν καὶ ναύτης θὰ γίνω πάλι.» Ἐν τῷ μεταξύ ἐμφανίζεται ὁ Παῦλος Ρεπέτος. Τί ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὄποιον ἠσθάνθη ὅταν τὸν εἶδα; Φόβος; κάθε ἄλλο, διότι ὁ ὁ ἄνθρωπος μὲ ὄλον τὸ γιγαντιαῖον τοῦ ἀνάστημα μοῦ ἐφαίνετο ἀκίνδυνος καὶ τὸ πολὺ ὡς μπαλαρίνα. Μίσος; οὔτε. Πῶς ἤμποροῦσα νὰ μισῶ ἓνα ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος δὲν μοῦ εἶχε κάμει κανένα κακόν. Καὶ ὅμως κάποια ἐνέργεια ψυχολογικὴ συνέβαινε μέσα μου διότι ἤρχισα νὰ τρέμω ὡσάν τὸν σκύλον. Ἄνυπομονοῦσα, ἐλαχταροῦσα νὰ πιασθῶ μὲ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν παλεύσω.

Μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἤρχισεν ἡ παράστασις. Ἐφερεν ἐν πρώτοις ὁ Ροπέτος μπάλαι καὶ ἤρχισεν νὰ κάμῃ γυμνάσματα μὲ αὐτάς. Μετὰ τὸ τέλος τῶν γυμνασμάτων τούτων μὲ προσεκάλεσε καὶ μοῦ εἶπε: «Κόπιασε νὰ σηκώσῃς τῆς μπάλαις μου.» Ἀπήντησα ὅτι ἐπειδὴ εἶμαι ἀγύ-

μναστος θὰ ἔπρεπε νὰ γυμνασθῶ τοῦλάχιστον δέκα πέντε ἡμέρας πρὶν ἢ ἐπιχειρήσω τοιαῦτα γυμνάσματα ἀλλ' ἀπαξ εὐρέθην ἐκεῖ καὶ μὲ προσκαλεῖ χάριν τῆς φιλοτιμίας μου θὰ δοκιμάσω. Ἐπῆγα λοιπὸν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν ἡ μπάλες. Τὴν πρώτην ἐξ αὐτῶν τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἐσήκωνε μετὰ μεγάλης δυσκολίας τὴν ἤρασα τὴν ἐσήκωσα ἀστραπιαίως καὶ τὴν ἐξεσφενδόνισα ὑπερθεν τῆς κεφαλῆς μου πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἐπεσεν εἰς ἀπόστασιν σαράντα βημάτων. Μετὰ ταῦτα ἤρασα καὶ τὰς ἄλλας καὶ τὰς ἐσήκωσα ἐσφενδονίσας αὐτὰς εἰς ἀναλόγους ἀποστάσεις. Μοῦ παρουσίασε τότε ὁ Ρεπέτος ἓνα λάστιχο χονδρὸ, τὸ ὁποῖον ὅταν τὸ ἐτέντωσα ἔγινε δύο κομμάτια καὶ μὲ ἐκτύπησεν ὀλίγον εἰς τὴν μύτην. Τῶν θεατῶν τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ἠλλαξεν ἐξαιρέσει τοῦ Στέλιου, ὁ ὁποῖος ἐμειδία περιχαρῆς. Τινὲς δὲ τῶν Ἰταλῶν ἔσπευσαν νὰ συστήσουν εἰς τὸν Ρεπέτον νὰ μοῦ δώσῃ χρήματα νὰ φύγω διὰ νὰ μὴ τὸν ἐξευτελίσω. Μετ' ὀλίγον ἔρχεται ὁ Διαμαντῆς καὶ μοῦ λέγει ὅτι ὁ Ρεπέτος τρέμει ἀπὸ τὸν φόβον του καὶ ὅτι τοῦ ἔδωκε χρήματα νὰ μοῦ προσφέρῃ τὰ ὁποῖα κρατεῖ εἰς χεῖράς του διὰ νὰ προσποιηθῶ ὅταν θὰ παλαίσωμεν ὅτι μὲ ἐνίκησε καὶ νὰ πέσω καὶ ὅτι νὰ προσέξω ὡς τίμιος Ἕλληνα νὰ μὴ ἀγορασθῶ.

«Πές του» λέγω εἰς τὸν Διαμαντῆνα «ὅτι ἂν θέλῃ κρέας νὰ ἀγοράσῃ ἅς πάη στὴν ἀγορά. Ἐγὼ κρέας γιὰ πούλημα δὲν εἶμαι.» Ὅταν δὲ μὲ τὸν Στέλιον ἐφεύγομεν ἀπὸ τὸ θέατρον λέγω εἰς τὸν Ρεπέτον: «Τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν ἀνυπερθέτως θέλω νὰ παλαίψωμεν.» Ἐπειδὴ ὁμοῦ αὐτὸς δὲν μοῦ ἔδωκε καμίαν ἀπάντησιν τόσον διὰ νὰ τὸν ἐρεθίσω νὰ δεχθῆ, ὅσον καὶ διότι ἤμην θυμωμένος διὰ τὴν ἀπόπειράν του νὰ μὲ δωροδοκήσῃ

προσέθεσα: «Θὰ σὲ κάμω θέλω νὰ ξεράσης ὅλα τὰ μακαρόνια ποῦ ἔφαγες στὴν Ἰταλία.»

Η ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΡΕΠΕΤΟΝ

* Ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μετέβην εἰς τὸ θέατρον Ἀλκαζάρ ὅπου εὔρον τοὺς ἰδιοκτῆτας Μουσιου Σερρῆ καὶ ἀδελφούς του καὶ ἐπληροφόρησα αὐτοὺς ὅτι τὴν Κυριακὴν πρόκειται νὰ παλαίσω μὲ τὸν Παῦλον Ρεπέτον. Τὸ πρᾶγμα ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ἀρετὰ παραδόξον διότι ἐμειδίασαν καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν μου εἶπε: «Παιδί μου, θὰ ἦτο εὐτύχημα νὰ εὐρίσκετο κανεὶς νὰ βάλῃ τὰ δύο πόδια αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἓνα παπούτσι καθότι τὸ ἔχει πάρει πάρα πολὺ ἐπάνω του. Αὐτὸς μωρὲ παιδί μου δίνει τὸ ἓνα του χέρι καὶ σβιδάρει καὶ λέει «ἄς ἔλθῃ ὅπου σὺ θέλεις νὰ παλέψῃ μὲ τὸ ἓνα μου χέρι.» Θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ μᾶς σκάσῃ. Ἐὰν λοιπὸν ἐσὺ τὸν νικήσης σοῦ ὑποσχομεθα νὰ σοῦ κάμωμε τὰ ἔξοδα νὰ πᾶς εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὸ Βορδῶ, νὰ γυμνασθῆς νὰ γείνης τέλειος παλαιστής.»

Ἐφυγα ἐκεῖθεν καὶ δὲν ἔβλεπα κυριολεκτικῶς τὴν ὥραν τότε νὰ ἔλθῃ ἡ Κυριακὴ ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν μου μάλιστα εἶχα καθημερινῶς αἰμορραγίας τῆς ρινός. Ἐπὶ τέλους ἐξημέρωσε ἡ Κυριακὴ καὶ εἰς τὴν προσδιωρισμένην ὥραν ἐπήγαμεν μαζὺ μὲ τὸν Στέλιον εἰς τὸ θέατρον καὶ ἀγοράσαντες πρώτης θέσεως εἰσιτήρια κατελάβομεν τὰς θέσεις μας. Μετ' οὐ πολὺ ἐνεφανίσθη ὁ Ρεπέτος καὶ ἔπειτα ὁ Μανιάτης καὶ ἀφοῦ ἐπάλαισαν ὀλίγον ἔρριψεν ὁ Ρεπέτος τὸν Μανιάτην κάτω ὡσὰν τσουβάλι. Κατόπιν ἦλθεν ἓνας ἄλλος Ἰταλός, Φιλιπούτσης ὀνομαζόμενος καὶ ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς κάτω ὑπὸ τοῦ Ρεπέτου ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος. Ἐγὼ

ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισα νὰ τρέμω μόλις δὲ ὁ Φιλιπούτσης ἔπεσε κάτω αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου ὠρθώθησαν καὶ πηδήσας ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἤρπασα τὸν Ρεπέτον ἀπὸ τὰς χεῖρας. «Ρεπέτο» τοῦ λέγω «οἱ δύο μας τώρα.» «Στάσου μιὰ στιγμή νὰ ὁμιλήσω» μοῦ φωνάζει ὁ Στέλιος «διότι εἶσαι θυμωμένος» ἀμέσως δὲ στρέφεται πρὸς τοὺς θεατὰς καὶ λέγει ὑψηλοφώνως τὰ ἑξῆς:

«Σεβαστὸν κοινόν, ὁ νέος αὐτὸς πρὸ δέκα καὶ πέντε ἡμερῶν ἐζήτησε νὰ παλαίση μὲ τὸν Ρεπέτον. Ἄφ' οὗ ἐσήκωσε τὰ βάρη ὅλα τοῦ Ρεπέτου καὶ ἔσπασε καὶ τὸ λάστιχό του ἐζήτησε καὶ πάλιν νὰ παλαίση. Ὁ Ρεπέτας ὅμως τοῦ προσέφερε χρήματα διὰ νὰ φύγη ἀλλ' αὐτὸς ἠρόνηθη νὰ δωροδοκηθῆ ἀπαντήσας ἀνδρικότατα ὅτι ἂν θέλῃ ὁ Ρεπέτας νὰ ἀγοράσῃ κρέας ἅς πάῃ στὴν ἀγοράν. Ἐννοεῖτε λοιπὸν τώρα ποῦ ἀρνεῖται καὶ πάλιν ὁ Ρεπέτος νὰ παλαίση τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τοῦ Παναγιῆ.» Πανδαιμόνιον ἐπηκολούθησε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Στέλιου πολλοὶ δὲ θεαταὶ οἵτινες εἶχον χάσει στοιχῆματα ἐφώναζον τὸ ὄνομά μου τὸ ὁποῖον ἐπρόφεραν «Παναδέρος» καὶ ἀπῆτουν ἀπὸ τὸν Ρεπέτον νὰ παλαίση μὲ τὸν «Παναδέρον».

Ὁ Ρεπέτος ἐν τούτοις ἔκρινε καλὸν νὰ προφασισθῆ ὅτι ἦτο κουρασμένος καὶ νὰ ἀναβάλῃ τὴν πάλιν διὰ τὴν ἄλλην Κυριακὴν, μετὰ ταῦτα δὲ ἔφερε τῆς μπάλας του καὶ ἤρχισε τὰ γυμνάσματα. Ἐγὼ ἐν τοσοῦτῳ ἔμμενα ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ μολονότι αὐτὸς ἐπανελημμένως μοῦ εἶπε νὰ κατέλθω διότι ἐφοβεῖτο μήπως τὸν ἐξευτελήσω καὶ πάλιν, ἐξηκολούθουν νὰ μένω διότι ὁ Στέλιος δὲν με ἄφηνε νὰ καταιβῶ ἀλλ' ἐπέμενε νὰ μείνω ὅπου ἦμην.

Ὅταν ὁ Ρεπέτος ἐτελείωσε τὰ γυμνάσματα τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν ἐφώναξεν ἀπαιτοῦν «νὰ δοκιμάσῃ ὁ

Παναδέρος τῆς μπάλες τοῦ Ρεπέτου. Ἔσπευσα τότε ἐγὼ νὰ σηκώσω τῆς μπάλες ἀπὸ μίαν εἰς κάθε χέρι καὶ μοῦ ἐφαίνοντο ὡσὰν πορτοκάλια. Ἐπὶ τῷ θεάματι τούτῳ πολλοὶ ἤρχισαν νὰ ὄνειδίζουν τὸν Ρεπέτον νὰ τὸν πτύουν καὶ νὰ τοῦ λέγουν ὅτι ἂν ἀρνηθῆ νὰ παλαίση τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν νὰ φύγῃ νὰ μὴ τὸν βλέπουν πλέον.

Κατόπιν λαχτάρας εὐνοήτου ἦλθε τέλος πάντων ἡ ἀναμενομένη Κυριακὴ καθ' ἣν θὰ ἐγίνετο ἡ πάλη. Κατὰ τὸ ἀπόγευμα μετέβην εἰς τὸ θέατρον ὅπου ἦσαν χωρὶς ὑπερβολὴν δέκα χιλιάδες θεατῶν. Ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς πάλης. Μόλις ἀντικρύζω τὸν Ρεπέτον τὸν ἀρπάζω ἀπὸ τὸν τράχηλον καὶ τὸν πετῶ κάτω δίκην πατσαβούρας στακτωμένης, ἤρχισα δὲ νὰ κάμω τοῦμπες διὰ νὰ τοῦ δώσω καιρὸν νὰ συνέλθῃ. Ὅταν ἐσταμάτησα βλέπω ἐπὶ τῆς σκηνῆς δύο Συμωναίους Ἑβραίους ἐμπόρους κρατοῦντας μίαν Ἑλληνικὴν σημαίαν. «Πάρε Παναγῆ, μοῦ λέγουν τὴν σημαίαν αὐτὴν τὴν ἔνδοξον ἡ ὁποία σοῦ ἀξίζει διότι ἐτίμησες τὸν Ἑλληνισμόν.» Τόσον ἐνεθουσιάσθην ἀπὸ τὴν προσφορὰν καὶ τοὺς λόγους τούτους ὥστε τὸ σῶμά μου ἐγίνε σκληρότερον τοῦ σιδήρου. Ἐπτὰ φορὰς κατὰ συνέχειαν ἔρριψα τὸν Παῦλον Ρεπέτον κάτω μέχρις οὗ μία ὁμάς Ἰταλῶν ὄρμησεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς μὲ τὰ πιστόλια εἰς τὰ χέρια διὰ νὰ μὲ κτυπήσῃ. Εὐτυχῶς οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ θεάτρου καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν ἔσπευσαν καὶ ἐξεδίωξαν τοὺς Ἰταλοὺς ἀπὸ τῆς σκηνῆς, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν ἐντοπίων ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν των ἔθραυσαν διάφορα πράγματα τοῦ θεάτρου κραυγάζοντες «Ζήτω ὁ Παναδέρος!»

Παλαίωμεν τέλος διὰ τελευταίαν φορὰν καθ' ἣν ἀρπάσας τὸν Ρεπέτον τὸν ἐσήκωσα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς

μου και ἐφώναξα πρὸς τοὺς θεατὰς «ποῦ θέλετε νὰ τὸν πετάξω;» Οἱ συμπατριῶταί του Ἴταλοὶ τότε ἀνῆλθον ἐπὶ τῶν τραπεζίων και τὸν ἐλεινολόγουν και τὸν ἔπτουν διότι ὡς ἔλεγον τοὺς κατεντρόπιασε.

Περατωθείσης οὕτω τῆς πάλης ἦλθον εἰς τὴν σκηνὴν οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ θεάτρου και μὲ ὠδήγησαν εἰς ἓν δωμάτιον ὅπου ἔφεραν θερμὸν ὕδωρ και ἀνέθεσαν εἰς τὰς ὑπηρετρίαι των νὰ μὲ πλύνουν. Δὲν μὲ ἀφῆκαν δὲ νὰ ἐξέλθω ἀπὸ τὸ θέατρον μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐπομένης πάλης ἀλλὰ μὲ ἐφιλοξένουν ἐκεῖ ἀπὸ φόβον μήπως μὲ φονεύσουν οἱ Ἴταλοὶ ὑπὸ φθόνου κινούμενοι.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΡΕΠΕΤΟΝ

Τὸ Σάββατον ἐτοιχοκόλλησαν οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ θεάτρου εἰς ὅλους τοὺς δρόμους τοῦ Μπουένος Ἄγρες ὅτι ὁ Παναγῆς προκαλεῖ τὸν Παῦλον Ρεπέτον νὰ παλαίση μαζί του αὐριον Κυριακῆν και θέτει στοίχημα δώδεκα χιλιάδας τάλληρα τὰ ὁποῖα ἔχουν καταθέσει οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ θεάτρου και τὰ ὁποῖα δικαιούται νὰ λάβῃ ὁ Ρεπέτος ἂν νικήσῃ τὸν Παναγῆν.

Εἰς τοὺς ρεπόρτερος τῶν ἐφημερίδων ἐδήλωσεν ὁ Ρεπέτος ὅτι εἶναι ἀσθενὴς τὴν ἀσθένειαν του ὅμως δὲν ἐπίστευσαν οὔτε ὁ κόσμος οὔτε αἱ ἐφημερίδες αἱ ὁποῖαι ἐσχολίαζον εἰρωνικῶς τὴν δήλωσιν του. Τέλος ἦλθεν ἡ Κυριακῆ και ὅπως τραβᾷ κανεῖς μίαν δυστροποῦσαν κατσίκαν ἔτσι τὸν ἔφεραν εἰς τὸ θέατρον. Μόλις ἦλθεν εἰς τὴν σκηνὴν δὲν ἐζήτησε νὰ παλαίση ἀλλ' ἠρώτησε ποῦ εἶναι τὰ χρήματα. Ἀμέσως ὁ ἰδιοκτῆτης Μουσιουὺ Σεροῖ τοῦ ἔδειξε τὰ χρήματα και τοῦ εἶπε: «Τὰ χρήματα εἶναι ἐδῶ. Πάλεψε και ἂν νικήσῃς εἶναι δικά σου.» Ἐν

τῷ μεταξὺ μία ὁμάς ἐντοπίων ἐξ ἐκείνων οἵτινες δὲν ἐχώνεον τὸν Ρεπέτον εἶχον εἰς ἀπόστασίν τινα ἀπὸ τοῦ θεάτρου δύο ἀμάξια γεμάτα σάπια λεμόνια, σάπιες τομάτες, λάχανα καὶ διάφορα ἄλλα παρόμοια βλήματα διὰ νὰ ἐκσφενδονίσουν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ρεπέτου ἃν ἤθελεν ἐξέλθῃ νικημένος ἀπὸ τὴν πάλην. Χυδαῖον ὁμολογουμένως τὸ εἶδος τοῦτο ἀποδοκιμασίας ἀλλὰ παίζει κανεὶς μὲ τὰς ιδιοτροπίας τῶν ὄχλων τῶν λιθοβολησάντων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ὄχι καυχησιολόγους ὡσανὶ τὸν Ρεπέτον ἀλλ' ἀνθρώπους αὐτόχρομα μεγάλους;

Ἐδέχθη τέλος ὁ Ρεπέτος νὰ παλαίσῃ καὶ ἤρχισεν ἡ πάλην εἰς τὴν ὁποίαν ἐστάθη ἀτυχεστέρος ἀπὸ τὴν πρώτην. Διότι εἰς τὸ τέλος τὸν ἐξεσφενδόνισα εἰς ἓνα μέρος ὅπου ἔσπασε τὰ μοῦτρα του καὶ ἔφυγε γιουχαϊζόμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους. Ὅταν δὲ ἐξῆλθε τοῦ θεάτρου ὄλα ἐκεῖνα τὰ σάπια λαχανικὰ τῶν δύο ἀμαξίων τοῦ ἦλθον βροχηδὸν κατὰ κεφαλῆς. Ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τούτῳ θριάμβῳ μου ἐναντίον τοῦ Ρεπέτου οἱ ιδιοκτῆται τοῦ θεάτρου μοῦ ἔδωσαν μίαν σημαίαν Ἑλληνικὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας χρυσοῖς γράμμασιν ὑπῆρχεν ἡ ἐπιγραφὴ «**non plus ultra**» λέγουσα δηλαδὴ ὅτι ἤμην ὁ καλλίτερος πάντων. Ταῦτοχρόνως μοῦ ἔδωσαν ἑξακοσίας λίρας, φορέματα, ὠρολόγια καὶ δακτυλίδια καὶ ἔφ' ἀμάξης μὲ περιήγαγον θριαμβευτικῶς ἀνὰ τὴν πόλιν περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας λαοῦ ἀκολουθοῦντος τὴν ἄμαξαν καὶ ζητωκραυγάζοντος.

Ἡ ΤΡΙΤΗ ΠΑΛΗ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΡΕΠΕΤΟΥ

Ὁ Μανιάτης βλέπων τοὺς θριάμβους μου ἀπεφάσισε νὰ κολλήσῃ κοντὰ μου διὰ κολακειῶν δὲ καὶ παρακλήσεων μὲ ἔπεισε νὰ τὸν πάρω μαζύ μου καίτοι πολλοὶ φίλοι

μέ ἀπέτρεπον χαρακτηρίζοντες αὐτὸν ὡς κλέπτην καὶ ἀνάξιον ἐμπιστοσύνης. Παραλαβὼν τὸν Μανιάτην μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐπέισθην ὑπ' αὐτοῦ νὰ μεταβῶμεν με ἕνα κότερον εἰς τὸ μέρος ἔνθα θὰ ἤρχετο τὸ δι' Εὐρώπην ἀτμόπλοιον. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἀτμόπλοιον δὲν εἶχεν ἔλθῃ μετέβημεν εἰς τὸ ναυπηγεῖον ὅπου εἶχε ναυπηγηθῆ τὸ πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπλοιάρχευσα ἄλλοτε καὶ ὅταν ἐξήλθομεν πολλοὶ με ἀνεγνώρισαν καὶ ἔλεγον: «Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἕλληνας ποῦ ἐνίκησε τὸν Ἴταλόν.»

Ἐκαθίσαμεν εἰς τὸ καφενεῖον καὶ ἐκεῖ Ἕλληνές τινες μοῦ εἶπον ὅτι ἀνέγνωσαν εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ὁ Παῦλος Ρεπέτος προκαλεῖ τὸν δυνατώτερον ἄνδρα τῆς Ἑλλάδος νὰ παλαίσῃ μαζί του. Μόλις ἤκουσα τοῦτο ἔγυνα ἔξαλλος. Ἀναχωρῶ ἀμέσως διὰ Μπουένος Ἀϊρες τσαλαβουτῶν ἀπὸ τὴν θίαν μου εἰς τὴν λάσπην τῶν δρόμων καὶ ἔφθασα εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Λεωνίδα ὅπου εἰσῆλθον διὰ νὰ φάγω κάτι. Μὲ ἠρώτησεν ὁ Λεωνίδας ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι τοῦ ἀπήντησα δὲ ἐγὼ ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τὸ Σανφρανάνδο καὶ τοῦ ἔδειξα τὴν ἐφημερίδα με τὴν πρόκλησιν τοῦ Ρεπέτου. Μοῦ εἶπεν ὅτι τὸ ἐδιάβασε καὶ ἐκεῖνος καὶ με ἠρώτησε ἂν σκοπεύω νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν πρόκλησιν. Ἀπήντησα καταφατικῶς καὶ ἀναχωρήσας μετέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐκοιμήθην ἕως τὸ πρωῖ.

Τὸ πρωῖ μετέβην εἰς τὸ θέατρον Ἀλκαζάρ, ἔδειξα τὴν ἐφημερίδα εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ ἐδήλωσα εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ παλαίσω ἀρκεῖ νὰ σταθοῦν εἰς τὰ εἰσιτήρια αὐτοὶ καὶ ἢ κερδίσω ἢ χάσω νὰ μοῦ δώσουν τὸ ἥμισυ τῶν εἰσπραξέων. Ἐδέχθησαν εὐχαρίστως καὶ ἐδημοσίευσαν εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἐπανῆλθον καὶ δέχομαι νὰ παλαίσω μετὰ τοῦ Ρεπέτου ὄχι διότι εἶμαι ὁ δυνατώ-

τερος άνθρωπος τῆς Ἑλλάδος, πιθανὸν νὰ εἶμαι ὁ ἀσθενέστερος Ἕλλην, ἀλλὰ διότι εἶμαι ἱκανὸς νὰ νικήσω τὸν προκαλοῦντα.

Τὴν Κυριακὴν μεταβαίνω εἰς τὸ καφφενεῖον τὸ ὁποῖον ἔβριθε κόσμου κεῖ ἐκεῖ κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν συναντῶ τὸν Ρεπέτον. «Διατὶ ἐγύρισες πίσω, ἦλθες διὰ νὰ παλαίσης;» μὲ ἐρωτᾷ. Εὐρισκόμενος εἰς τὸ καφφενεῖον ὁ Ἰταλὸς πρέσβυς ἔλαβε τὴν περιέργειαν καὶ ἠρώτησέ τινα ποῖος εἶμαι. Ὅταν δὲ ἔμαθεν ὅτι εἶμαι ὁ νικήσας τὸν Ρεπέτον στρέφεται πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ λέγει: «Δὲν ἐντρέπεσαι καυμένε καὶ λιγάκι; Ἀκόμη νὰ παλεύης θέλεις καὶ δὲν πᾶς στὴν Γένοβα νὰ κάμης τὸν χαμάλη νὰ κουβαλᾷς κάστανα!»

Ἐγεγρθεὶς τότε ἐγὼ «Ρεπέτο» εἶπα πηγαίνω εἰς τὸ θέατρο καὶ σὲ περιμένω νὰ ἔλθῃς νὰ παλεύσωμε» καὶ μετέβην εἰς τὸ θέατρον ὅπερ ἐπλημμύρισε ἀπὸ κόσμον. Μετ' ὀλίγον ἦλθε καὶ ὁ Ρεπέτος καὶ ἤρχισεν ἡ πάλη. Μεταξὺ τῶν θεατῶν ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ὅταν μὲ εἶδον νὰ ἀρπάζω τὸν Ρεπέτον καὶ νὰ τὸν σκάζω κάτω ἔκαμαν ὡσάν τρελλοὶ ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν των. Τέσσαρας βρόντους κατὰ σειρὰν ἔφαγεν ὁ ἀτυχῆς Ρεπέτος καὶ μὲ τὰ κόκκαλά του μισοτσακισμένα ἐτρόπη εἰς φυγὴν ἀτακτον ὑπὸ τὰ γιοῦχα τῶν θεατῶν.

Περωτῶθείσης οὕτω τῆς πάλης μὲ προσεκάλεσεν ὁ Μουσιὸς Σεροῤῥῆ καὶ ἐγχειρίζων εἰς ἐμὲ τριακοσίας τριάντα λίρας μοῦ εἶπε: «Πάρε παιδί μου αὐτὸ τὸ ποσὸν εἶναι ἰδικόν σου.» Ἐφίλησα τὸ χέρι του, τὸν ἐχαιρέτισα καὶ τὴν ἐπομένην παραλαβὼν τὸν Μανιάτην μαζὺ μου ἐξεκίνησα διὰ τὸ μέγχι Βορδῶ τῆς Γαλλίας ταξειδίον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

“Όταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Βραζιλίαν ὁ Ἰωάννης Μανιάτης ἤρχισε νὰ μοῦ λέγῃ ὅτι πρέπει νὰ ἐξέλθωμεν διὰ νὰ παλαίσω. Παρατήρησα εἰς αὐτὸν ὅτι ἐπειδὴ ἤμην ἀγύμναστος καλὸν θὰ ἦτο νὰ παλαίσω εἰς τὴν Βραζιλίαν μετὰ τὴν ἐκγύμνασίν μου εἰς Βορδῶ, ὅταν θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν. Αὐτὸς ὅμως ἐπέμενε διαβεβαιῶν με ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἱκανὸς νὰ μὲ νικήσῃ εἰς τὴν Βραζιλίαν καὶ ἀγύμναστος ὄντα. Τέλος μὲ ἔπεισε καὶ ἐξήλθομεν. Ἀλλὰ δὲν ἤρρησα νὰ ἐννοήσω τοὺς ἰδιαιτέρους λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Μανιάτης ἐπέμενε νὰ ἐξέλθωμεν. Εἶχε δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος παραλάβῃ χωρὶς ἐγὼ νὰ γνωρίζω τίποτε ἓνα μαῦρον ἀπὸ τὸ Μπουένος Ἀῦρες διὰ νὰ τὸν πωλήσῃ εἰς τὴν Βραζιλίαν. “Όταν λοιπὸν ἐξεληθόντες μετέβημεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Οτὲλ Γκαριμπάλντη» καὶ ἐκαθίσαμε νὰ φᾶμε βλέπω νὰ μᾶς κἀνῃ παρέα καὶ ἓνας μαῦρος. «Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς καὶ τί γυρεῦει μαζύ μας;» ἐρωτῶ. «Ἐγὼ τὸν ἐπῆρα, σήμερα μόνον θὰ φάει καὶ αὔριο δὲν θὰ τὸν ἰδῆς» ἀπαντᾷ ὁ Μανιάτης ὀλίγον ἀποτόμως. Τὴν ἐπομένην ἠγέρθῃ ὁ Μανιάτης ὄρθρου βαθῆος χωρὶς νὰ πάρω εἶδησιν καὶ παραλαβὸν τὸν μαῦρον ἐπῆγε καὶ τὸν ἐπώλησε ἀντὶ τριακοσίων ταλλήρων ὅπως μοῦ εἶπε κατόπιν.

“Όταν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸν ἠρώτησα τί ἔκαμε τὸν μαῦρον. αὐτὸς δὲ μοῦ ἀπήντησε: «τὸν ἐπούλησα γιὰ τρακόσα τάλλαρα.» «Ὡστε κενεὶς καὶ τὸν σωματέμπορο;» παρατήρησα εἰς αὐτὸν μετὰ δυσθυμίας. «Ναὶ» ἀπεκρίθη «καμμιά μέρα μάλιστα θὰ πουλήσω καὶ σένα.»

«Πρόσεξε καλά πῶς ὁμιλεῖς» ἔσπευσα νὰ ἀπαντήσω μετ' ἀγανακτήσεως «διότι δὲν εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ξεύρεις. Σοῦ τὸ τρώγω τὸ μάτι ἐγὼ ὅσο νὰ πῆς κίμινο.» Ἦρχισε τότε τὰς κολακείας του, ἐζήτησε συγγνώμην ὅτι τὴν ἀστειότητά του ὅπως ἔλεγε καὶ ὀπωσδήποτε τεπράννε.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΟΥ ΚΑΝΟΝΙ

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ευρομεν θέατρον, διὰ νὰ δώσωμεν παράστασιν με συνήντησαν δὲ δύο Ἕλληνες Ἑπτανήσιοι καὶ μοῦ ἔδωσαν δύο κεμέρια γεμάτα λίρες διὰ νὰ τὰ φυλάξω καθότι ἐφοβοῦντο νὰ τὰ ἔχουν μαζύ των. Πράγματι δὲ τὰ ἐφύλαξ ἕχρι τῆς ἐπομένης ὅτε οἱ δύο Ἑπτανήσιοι ἦλθον καὶ τὰ παρέδωσα εἰς αὐτούς. Ἴδὼν τοῦτο ὁ Μανιάτης ἤρχισε νὰ με ἐλεεινολογῇ καὶ ἐνδομύχως νὰ ἐλεεινολογῇ τὸν ἑαυτὸν του ἴσως διότι δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ τοῦ γεγονότος μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐπὶ παρουσία του καὶ πρὸς μεγάλην θλίψιν του ἐπέστρεψα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ χρήματά των. «Γιάννη» ἀπήντησα εἰς αὐτὸν «πρόσεξε γιατί μοῦ φαίνεται πῶς δὲν θὰ κάμωμε χωρὶὸ μαζύ.»

Τὸ θέατρον τὸ ὁποῖον εὔρεν ὁ Μανιάτης διὰ νὰ παραστήσωμεν ἦτο τὸ ἵπποδρόμιον «Μπαρταλαμέο». Εὔρε πρὸς τούτοις καὶ ἓνα κανόνι ζυγίζον πλέον τῶν πεντακοσίων ὀκάδων τὸ ὁποῖον καὶ ἐκαθαρίσαμεν μετὰ ταῦτα δὲ εἰς τὰ τοιχοκολλήματα τῆς παραστάσεως διὰ τῶν ὁποίων ἐπροκαλοῦσα οἰονδήποτε νὰ ἔλθῃ νὰ παλαίσῃ ἐγνωστοποιῶσα ὅτι θὰ ρίψω καὶ ἓνα κανόνι. Ἦτο ἡ πρώτη αὐτῆ φορὰ καθ' ἣν ἐγκαινίαζα ἓνα τοιοῦτον γύμνασμα.

Τὸ βράδυ λοιπὸν τῆς Κυριακῆς ἐδώσαμεν τὴν παρά-

στασιν ἐνώπιον ἀρκετῶν θεατῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἔμποροι. Καὶ ἐν πρώτοις ἐπάλαισα μὲ τὸν Μανιάτην τὸν ὁποῖον ἔρριψα κάτω ἀπὸ τοῦ παλαιστοῦ μὴ παρουσιασθέντος. Μετὰ ταῦτα ὀκτὼ ἔμποροι ἔφεραν τὸ κανόνι καὶ τὸ ἐτοποθέτησαν εἰς τὸν ἄκρον μου. Ἄλλ' ὁ Μανιάτης τὸ εἶχε γεμίσει ὑπὲρ τὸ κανόνι καθὼς ἤμην δὲ γυμνὸς ἀπὸ τὴν πάλην ἐχώνευσσε κυριολεκτικῶς εἰς τὸν ὄμιόν μου. Τέλος τοῦ δίδει φωτιά. Ἐλάτε νὰ ἰδῆτε τί ἔγειρεν ἐν πρώτοις μου ἔφυγεν ἀπὸ τὸν ὄμιον τὸ κανόνι. Ἐπειτὰ δὲν ἀφήκε τίποτε γερὸ μέσα εἰς τὸ θέατρον, τὰ δὲ φῶτα ἐσβέσθησαν. Ὅταν ἤναψαν φῶτα ἐσῆγκωσα τὸ κανόνι ὄρθιον καὶ ἐχαιρέτησα τὸ πλῆθος.

Οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ θεάτρου ἔχον μόνον δὲν μᾶς ἔδωσαν ὀβολὸν ἀλλ' εἶχον τὴν ἀπαίτησιν νὰ τοὺς πληρώσωμεν διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν εἰς τὸ θέατρον μὲ τὸ κανόνι, θὰ ἐξηρχόμεθα δὲ ἐντελῶς ἀπλήρωτοι ἀπὸ αὐτὴν τὴν παράστασιν ἐὰν δὲν μᾶς ἔρριπτον μερικοὶ ἔμποροι ἕνα δεματάκι περιέχον πεντακόσια τάλληρα.

Μετὰ τὴν παράστασιν ταύτην, δύο μαῦροι ἀνήκοντες εἰς τὸν στρατὸν τῆς χώρας μὲ προεκάλεσαν εἰς πάλην ἐδέχθη ἐγὼ τὴν πρόκλησιν καὶ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα μετέβημεν τὴν Κυριακὴν εἰς τὸ θέατρον «Μπάντα Φόγο.» Οἱ παλαιστοὶ οὗτοι ἦσαν μεγαλείτεροι ἐμοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ σῶμα καὶ πολὺ ρωμαλέοι ἄνδρες. Εὐτυχῶς ὁμως κατώρθωσα νὰ νικήσω ἀμφοτέρους. Μὲ τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν πρώτην παράστασιν καὶ ἀπὸ τὴν πάλην ταύτην εἰσεπράξαμεν, κατωρθώσαμεν νὰ ἐξοικονομήσωμεν τὰ ἔξοδα διὰ τὸ μέγρι Βορδὼ ταξειδιὸν μας τὰ ὁποῖα ἦσαν οὐκ ὀλίγα.

Η ΑΦΙΕΙΣ ΕΙΣ ΒΟΡΔΩ

Κατὰ τὸ ταξείδιον ὁ Μανιάτης πιστὸς εἰς τὸν χαρακτῆρά του εἶχεν ὁ προκομμένος ἐν ἀγνοίᾳ μου ἐπιγράψει τρεῖς μπαούλα ὡς ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο ἦσαν ξένα ἅμα δὲ τῇ ἀφίξει τοῦ πλοίου εἰς Βορδῶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πυρετώδους κινήσεως τῶν ἐπιβατῶν καὶ τοῦ πληρώματος κατώρθωσε νὰ τὰ ἐξαγάγῃ χωρὶς νὰ τὸν ὑποπτευθῆ κανεὶς. Ὅταν ἀντελήφθην ἐγὼ τοῦτο τὸν ἠοώθησα τὸς συμβαίνει ὥστε ἐνῶ ἅμα ἐπεβιβάσθημεν εἶχε μόνον ἓνα μπαούλιν πενιουκάκι τὸρᾷ νὰ ἔχη τρεῖς ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο τόσον μεγάλα, «κλοπὴν ἔκαμες πάλι Μανιάτη» εἶπα εἰς αὐτόν. Αὐτὸς ὅμως ἀτάραχος ἀνοίγει τὸ ἓνα τὸ ὁποῖον ἦτο γεμᾶτο ἀπὸ γυναικεῖα ὑποδήματα, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ ἄλλο τὸ ὁποῖον περιεῖχε γυναικεῖα φορέματα καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα.

«Μανιάτη, Μανιάτη» λέγω εἰς αὐτὸν μετ' ὀργῆς «μὲ αὐτά σου τὰ καμώματα θὰ μὲ εὔρη θέλει κ' ἐμένα κανέναν μελλᾶς.» Ἀτάραχος πάντοτε ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ τοῦ εὔρω κανέναν ἀγοραστήν. «Νὰ τὰ πάρῃς νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ» ἀπήντησα τότε μὲ τόνον ὁ ὁποῖος τὸν ἔκαμε νὰ συνοφρυωθῆ. Πράγματι δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὰ δύο μπαούλα ἐξηφανίσθησαν καθὼς καὶ ὁ ἴδιος. Τί τὰ ἔκαμε; Τὰ ἐπώλησε δὲν τὰ ἐπώλησε, αὐτὸς μόνον ἐγνώριζε. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἐμφανίζεται πολυτελῶς ἐνδεδυμένος καὶ φρεσκοξυρισμένος. «Ποῦ ἦσο;» ἐρωτῶ. «Μὴ μ' ἐρωτᾷς» ἀπαντᾷ. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε δημοσιευθῆ εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι δύο μπαούλα ἀνήκοντα εἰς ἐπιβάτας εἶχον ἀπαχθῆ ὑπ' ἀγνώστων.

Ὅταν ἀνεχωροῦμεν ἀπὸ τὸ Μπουένος Ἀῦρες οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ θεάτρου μοῦ εἶχον δώσει συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὸν καθηγητὴν τῆς παλαιστικῆς Μουσιού

Μπερνάρ, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ καθηγητοῦ Μουσιουῦ Λουσιάν ὁ ὁποῖος μὲ συνίστα ἐνθέρμως καὶ ἔγραφεν εἰς τὸν ἀδελφόν του νὰ μὲ πάρῃ νὰ μένω μαζύ του. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ὅμως πληροφορηθεὶς ὅτι εἶχα μαζύ μου τὸν Μανιάτην τὸν ὁποῖον ἐγνώριζεν ὡς κλέπτην καὶ φαῦλον, ἔσπευσε νὰ γράψῃ πρὸς τὸν Μουσιουῦ Μπερνάρ, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐξηκριβώθη νὰ μὴ μὲ δεχθῇ.

Συνέβη λοιπὸν ὡς ἐκ τούτου ὥστε ὁσάκις μετεβαίνομεν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ Μουσιουῦ Μπερνάρ νὰ μᾶς λέγουν ὅτι ἀπουσιάζει. Τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἐπ' ἄρκετὸν διάστημα ἕως ὅτου ἐγὼ ἤρχισα νὰ στενοχωροῦμαι διότι καὶ τὰ χρήματά μου ὀλιγόστευαν καὶ δὲν ἤξευρα τί νὰ κάμω. Ἦτο τότε τὸ ἔτος 1869 καὶ ἐψιθυρίζετο ὅτι ἐπρόκειτο νὰ κηρυχθῇ πόλεμος. Μίαν λοιπὸν τῶν ἡμερῶν διὰ νὰ ξεσκάσω παραλαμβάνω τὸν Μανιάτην νὰ μεταβῶμεν εἰς μίαν πανήγυριν. Φθάσαντες ἐκεῖ εἶδομεν νὰ γίνεσθαι καὶ πάλι μόλις δὲ ἐγὼ εἶδον τοὺς παλαιστὰς νὰ παλαίουν ἤρχισα νὰ τρέμω καὶ ἐζήτησα νὰ παλαίσω μὲ τὸν καλλίτερον τῶν δύο παλαιστῶν τὸν ὁποῖον καὶ κατώρθωσα νὰ νικήσω. Οἱ θεαταὶ εὐχαριστηθέντες πολὺ ἐφιλοτιμήθησαν νὰ μὲ περιποιηθοῦν, ὁ δὲ Μανιάτης διὰ σκοποὺς δολίους τοὺς ὁποῖους εἶχε, κατορθώνει νὰ μοῦ ρίψῃ εἰς τὸ ποτόν μου κάτι ἀπαρατήρητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐμοῦ μόνον ἀμυδρῶς ἀντιληφθέντος τὸ γεγονός, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ὑποπτευθῶ κακὸν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἐμέθυσα ἐλεεινά, ὅταν δὲ μετέβημεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐξεδύθην διὰ νὰ κατακλιθῶ μὲ εἶδεν ὁ Μανιάτης νὰ θέτω ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν μου τὸ κεμερί μου ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχα τετρακοσίας πενήντα λίρας.

ΑΝΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΟΥ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΑΝΙΑΤΗ

Τὴν νύκτα λοιπὸν ἐμοῦ ὄντος βυθισμένου εἰς τὸν ὕπνον καὶ σχεδὸν ἀποναρκωμένου πέρνει τὰ χρήματά μου καὶ δραπετεύει εἰς τὸ Λονδίνον μὲ ἐν Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον. Τὸ πρωὶ ἐξυπνῶ καὶ μόλις ἐννόησα ὅτι ὁ Μανιάτης μὲ ἔκλεψεν ἤρχισα νὰ θρηγῶ καὶ νὰ ὀδύρωμαι ἕως ὅτου ἀκούσασα τὰς φωνάς μου ἡ οἰκοκυρὰ ἤλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ τῆς εἶπα τὸ πάθημά μου. Μοῦ ἐγνωστοποίησεν αὕτη ὅτι εἶχε βάλει καὶ αὐτὴν εἰς τὸ χέρι εἴκοσι φράγκα ἀπὸ πλυστικά τοῦτο δὲ ἐπὶ μᾶλλον ηὔξησε τὴν στενοχωρίαν μου.

Μείνας λοιπὸν ἄνευ χρημάτων ἤρχισα νὰ ἐνεχειρίζω καὶ νὰ πωλῶ τὰ φορέματά μου διὰ νὰ τρώγω, μὴ γνωρίζων δὲ ὅτι ὁ κακοῦργος εἶχε φύγει εἰς τὸ Λονδίνον ἕκαμα μίαν σχετικὴν δημοσίευσιν εἰς τὰς ἐφημερίδας μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν συλλάβῃ ἡ Ἀστυνομία. Ὅλίγα ὀλίγα, ἔπερνα κάθε ἡμέραν ἐνδύματα ἀπὸ τὸ δωμάτιόν μου ἐντρεπόμενος τὴν οἰκοκυράν, ἕως ὅτου τὸ μαπαῦλο ἐκενώθη. Μίαν ἑσπέραν ὅμως μὲ ἀντελήφθη αὕτη ὅτι ἔπερνα τὰ τελευταῖά μου ροῦχα, τῆς φιλοτιμίας μου μὴ ἐπιτρεπούσης νὰ μείνω περισσότερον καιρὸν εἰς τὸ δωμάτιον χωρὶς νὰ πληρόνω, καὶ μοῦ εἶπε: «Μένε παιδί μου στὸ δωμάτιόν σου δωρεάν, ἕως ὅτου οἰκονομηθῆς καὶ τότε φεύγεις.»

Ἐν τοσοῦτῳ ἐξηκολούθησα νὰ μεταβαίνω εἰς τοῦ Μουσιοῦ Μπερνάρ μήπως τὸν συναντήσω ἄλλ' εἰς μάτην. Ἀδυνατῶν δὲ ἀφ' ἑτέρου νὰ δεχθῶ τὴν προσφορὰν τῆς οἰκοκυρᾶς ὅπως κοιμῶμαι δωρεάν εἰς τὸ δωμάτιον ἔπαυσα νὰ πηγαίνω εἰς αὐτὸ καὶ ἐκοιμώμην τὰς νύκτας ἐν-

τὸς τοῦ λέβητος ἑνὸς ἀτμοπλοίου ὃ ὁποῖος ἦτο ἀκουμι-
σμένος εἰς ἓνα μέρος. Ἐνα πρῶτῃ ὅμως ἀποφασισθείσης
φαίνεται, τῆς ἐπιδιορθώσεως τοῦ λέβητος ἐνῶ ἐγὼ ἀκό-
μη ἐκοιμώμην ἐντὸς αὐτοῦ ἀκούω κτύπους σφυρίων.
Ἐξῆλθα ἀμέσως πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν ἐργατῶν
οἵτινες ἰδόντες τὴν ὄλην κατάστασίν μου μὲ ὤκτειραν.
Καὶ ἤμην πράγματι ἄξιος οἴκτου ἐκ μέρους παντὸς ὅστις
ἤθελε μὲ ἴδῃ ξυπόλυτον καὶ μὲ ἐνδύματα ἐλεεινά. Τόσον
δὲ διὰ τὴν κατάστασίν μου ταύτην ὅσον καὶ διὰ τὸν φό-
βον μου μὴ τυχὸν παρασυρθῶ ὑπὸ κακῶν συναναστρο-
φῶν ἀπεέφευγα τὴν κοινωνίαν.

ΜΕ ΤΟ ΙΣΠΑΝΙΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ

«
Μίαν τῶν ἡμερῶν ἀκούω ὅτι εἰς πλοίαρχος Ἴσπανός,
τὸν ὁποῖον μέχρι τότε ἐξελάμβανα ὡς Ἑλληνα ζητεῖ ἐρ-
γάτας διὰ νὰ ξαρματώσουν τὸ πλοῖόν του. Πηγαίνω ἀμέ-
σως εἰς αὐτὸν τὸν ἐρωτῶ ἐὰν χρειάζεται ἐργάτην καὶ
αὐτὸς μὲ ἐρωτᾷ ἐὰν εἶμαι ναύτης. «Θὰ μὲ ἰδῆς» ἀπαντῶ
καὶ διὰ τῆς λέμβου ἀνέρχομαι μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον.
Μόλις ἀνῆλθον ζητῶ ἀπὸ τὸν ναύκληρον νὰ μοῦ δώσῃ
ἓνα παιδί νὰ μὲ βοηθῇ διὰ νὰ ξαρματώσω μόνος μου τὸ
κατάρτι τῆς πρῶρας καὶ τὸ μπαστοῦνι ἐνῶ εἰς τὰ ἄλλα
κατάρτια εἰργάζοντο πλέον τῶν δεκαπέντε ἀνθρώπων.
Μόλις διέταξα τὸ παιδί νὰ πέρνῃ τὰ σερβίτσια τὰ δεξιά
καὶ τὰ ἀριστερὰ καὶ νὰ τὰ θέτῃ χωριστὰ ἠννόησεν ὁ
ναύκληρος ὅτι γνωρίζω τὴν ἐργασίαν μου. Ἦρχισα
λοιπὸν νὰ ἐργάζωμαι καὶ ὅταν ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ
ἐξῆλθον οἱ ἐργάται διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὰς οἰκίας των
νὰ φάγουν ἐγὼ δὲ ἔμεινα εἰς τὸ πλοῖον. Λέγω εἰς τὸν
ναύκληρον νὰ μοῦ δώσῃ κᾶτι νὰ φάγω διότι εἶμαι ξένος
καὶ δὲν ἔχω σπῆτι συμμορφούμενος δὲ αὐτὸς μὲ τὴν αἰ-

τησίν μου μοῦ δίδει μερικὰς γαλέτας τὰς ὁποίας ἔφαγα. Περαιτωθέντος τοῦ λιτοῦ τούτου γεύματός μου, ἕως ὅτου ἐπιστρέψουν οἱ ἐργάται εἰς τὸ πλοῖον ἐκατέβασα μόνος μου τὰ μισὰ πανιά. Ἰδόντες τοῦτο οἱ ἐργάται ὄταν ἐπέστρεψαν μὲ ὕβριζαν διότι θιάζομαι τόσον πολὺ, ἠναγκάσθην δὲ νὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτοὺς ὅτι νὰ κυτάξουν τὴ δουλειά τους καὶ ὅτι ἐγὼ ἐννοῶ νὰ ἐργασθῶ διότι εἶμαι ξένος. Τοιοῦτοτρόπως συνέβη ὥστε ὅταν ἦλθεν ὁ πλοίαρχος τὸ ἰδικόν μου κατάρτι νὰ εἶναι ὀλόγυμον ἐνῶ ἀπὸ τὰ ἄλλα οὔτε τὰ πινὰ δὲν εἶχον ἀκόμη καταibaσθῆ. Ἦρχισεν ὅθεν ὁ ναύκληρος νὰ μὲ ἐπαινῇ εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ νὰ λέγῃ ὅτι εἶμαι σπουδαῖος ναύτης, ὅτι μάλιστα οὐδέποτε ἔχει ἴδη τοιοῦτον ναύτην. «Γιὰ φαντάσου» εἶπεν ὁ πλοίαρχος μετὰ θαυμασμοῦ «καὶ ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ τὸν πάρω!»

Τὸ πλοῖον ἐκεῖνο ἀπέβη δι' ἐμὲ εἶδος προσωρινοῦ ἀσύλου. Τὴν νύκτα ἐκοιμώμην εἰς τὸ ὑπόστρωμα σκεπαζόμενος μὲ ἓνα πανὶ τοῦ πλοίου καὶ τὸ πρῶτ' ἠρchiζα τὴν ἐργασίαν μου. Μίαν Κυριακὴν τέλος, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ ξαυμάτωμα ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ πλύνωμεν τὸ κατὰστρωμα, ὑπῆρχον δὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου κανόνια καὶ ἔπιαναν κάθε κανόνι τρεῖς ἕως τέσσαρες ἐργάται διὰ νὰ τὸ μεταφέρουν εἰς τὴν πρῶραν. Ἐπῆρα λοιπὸν καὶ ἐγὼ ἓνα μόνος μου καὶ τὸ ἐσήκωσα ἐπάνω μου μαζὺ μὲ τοὺς τροχοὺς του καὶ τὸ μετέφερα εἰς τὸν κάσσαρον. Τοῦτο ἰδὼν ὁ ναύκληρος ἐτραβοῦσε τὰ μαλλιά του ἀπὸ ἔκπληξιν καὶ θαυμασμόν εἰς τρόπον ὥστε ἠναγκάσθην νὰ τοῦ παρατηρήσω ὅτι δὲν ἦτο δὰ καὶ τόσον ἄξιον θαυμασμοῦ αὐτὸ ποῦ εἶδεν. Ὁ ναύκληρος ἐν τούτοις ἠννῶει νὰ κάμῃ μέτοχον τοῦ θαυμασμοῦ του τὸν πλοίαρχον ἐπομένως μόλις οὗτος ἐνεφανίσθη τοῦ διηγῆθῃ τὸ συμβάν. Ἔστρεψεν ὁ πλοίαρχος καὶ μὲ εἶδε κατόπιν δὲ εἶπεν εἰς τὸν ναύκληρον

ὅτι πράγματι εἶμαι δυνατὸς ἄνθρωπος. Οὕτως ἢ ἄλλως δὲ τὸ συμβάν αὐτὸ καὶ ἡ φιλεργία μου διέθεσαν τὸν πλοίαρχον καὶ τὸν ναύκληρον πολὺ εὐμενῶς ἀπέναντί μου καὶ ἔκτοτε μὲ ἐπεριποιῶντο καλά. Μοῦ ἔδιδαν καλὰ φαγητὰ καὶ μοῦ ἐδείκνυον πολλὴν ἀγάπην ἐνῶ τοὺς ἄλλους ἐργάτας τοὺς ἔπαυσαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὄλους καὶ μόνοι μας ὁ ναύκληρος καὶ ἐγὼ κατορθώσαμεν νὰ ἀρμωτώσωμεν τὸ πλοῖον.

Μίαν Κυριακὴν ἔφερεν ὁ πλοίαρχος τὴν σύζυγόν του ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ μὲ προσεκάλεσε νὰ συμπάγω μετ' αὐτῶν. Ἐγὼ ὅμως ἐπειδὴ ἤμην ἀνυπόδητος δὲν ἐπλησίασα ἕως ὅτου ἠναγκάσθη καὶ πάλιν νὰ μὲ προσκαλέσῃ διαβεβαιῶν με ὅτι δὲν πειράζει. Ἐπλησίασα τότε καὶ παρεκάθησα εἰς τὴν τράπεζαν. Μετὰ τὸ γεῦμα μὲ ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος ποίας ἐθνικότητος εἶμαι καὶ τοῦ εἶπον ὅτι εἶμαι Γάλλος. Ἀφοῦ ὅμως ἔπια λιγάκι καὶ ἤλθα εἰς εὐθυμίαν «μάθε λοιπὸν καπετάνιο» λέγω «ὅτι ἡστειεύθην εἰπὼν ὅτι εἶμαι Γάλλος. Δὲν εἶμαι Γάλλος εἶμαι Ἕλλην καὶ ὑπερηφανεύομαι διὰ τὴν ἐθνικότητά μου.» Ἠὐχαριστήθη ἐπὶ τούτῳ ὁ πλοίαρχος πολὺ, μὲ ἠσπίασθη καὶ μοῦ εἶπε: «Πραγματικὰ πουλιὰ τῆς θάλασσας εἶσθε σεῖς οἱ Ἕλληνες.» Μοῦ προσέθεσεν ὅτι ἔχει ἐντὸς τοῦ πλοίου καὶ ἓνα μάστορον Ἕλληνα. «Μὴ τὸν πιστεύης, καπετάνιο» εἶπα «δὲν εἶναι Ἕλλην αὐτός. Ἐχω σαράντα ἡμέρες στὸ καράβι σου καὶ ἐνῶ τραγουδῶ πάντοτε Ἕλληνικὰ οὐδέποτε μοῦ ἔδωσε γνωριμίαν. Τοῦ ὠμίλησα μάλιστα καὶ κάποια φορὰ καὶ οὔτε ἀπάντησιν μοῦ ἔδωσε.»

Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία ἐπὶ τοῦ πλοίου μετὰ τινὰς ἡμέρας μετέβην εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ ἀνήγγειλά εἰς αὐτόν, ἀμέσως δὲ ἐκεῖνος μὲ ἐπλήρωσε. Μοῦ

ἔδωσε δηλαδή ἐξήντα τάλληρα καὶ δῶρον, τοῦ ἐφίλησα δὲ ἐγὼ τὸ χέρι ἀπὸ τὴν χαρὰν μου διότι ἠμποροῦσα πλέον νὰ ἐλευθερώσω τὰ φορέματά μου ἀπὸ τὸ ἐνεχυροδανειστήριον. Ἐδήλωσα συνάμα εἰς τὸν πλοίαρχον ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐκείνος τὸν ὁποῖον ἐκλεψεν ὁ Ἰωάννης Μανιάτης — πρῶγμα τὸ ὁποῖον ὡς μοῦ ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος εἶχεν ἀναγνώσει εἰς τὰς ἐφημερίδας— καὶ ὅτι ὁ πόθος μου εἶναι νὰ γίνω παλαιστής ἀφοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μὲ ἔστειλαν συστημένον πρὸς τὸν καθηγητὴν Μπερνάρ, ὅτι δὲ ὁ τελευταῖος οὗτος ἐπειδὴ εἶχα τὸν Μανιάτην μαζί μου εἰς τὰς ἀρχὰς δὲν ἠθέλησε προφανῶς νὰ μὲ δεχθῆ.

ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΕΩΣ ΜΟΥ

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ πλοῖον μετέβην εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον καὶ πληρώσας ἠλευθέρωσα τὰ φορέματά μου, τὸ ρολόγι καὶ τὸ δακτυλίδι μου, ἀμέσως δὲ ἐνεδύθην καὶ μετέβην εἰς τὸ καφφενεῖον. Ἐκεῖ συνήτησα τὸν μάστορον περὶ τοῦ ὁποῖου εἶχομεν συζητήσει μὲ τὸν Ἰσπανὸν πλοίαρχον καὶ ὁ ὁποῖος ὅταν μὲ εἶδε μὲ ἐπλησίασε καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν συνοδεύσω νὰ ἀγοράσῃ φορέματα. «Σαράντα ἡμέρες μέσα στὸ Σπανιόλικο καράβι» τοῦ εἶπα μὲ ὀργήν, «οὔτε νὰ μὲ πλησιάσῃς δὲν καταδεχόσουν καὶ τολμᾶς τώρα νὰ μοῦ ὀμιλῆς καὶ νὰ μοῦ ζητᾶς νὰ σοῦ κάμω χάρι; Ἄιντε τράβα ἀπ' ἐδῶ.»

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ καφφενεῖον ἀπεφάσισα διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ προσπαθῆσω νὰ συναντήσω τὸν Μουσιὸν Μπερνάρ. Ἐμβῆκα λοιπὸν εἰς ἓνα ἀμάξι καὶ μετ' ὀλίγον ἐκτυποῦσα τὴν θύραν τῆς οἰκίας του. Τὴν

φορὰν ταύτην ἔσπασαν τὰ μάγια διότι μοῦ ἤνοιξεν ὁ ἴδιος μοῦ εἶπε «καλῶς ὤρισες» καὶ μὲ ἠσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον. Ὅταν ἐκαθίσαμεν μοῦ ἐξήγησεν ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ Μανιάτη δὲν ἐφανερώνετο ὁσάκις ἀπειραγμένη νὰ τὸν συναντήσω ἀλλ' ὅτι τώρα ποῦ ἀπηλλάγην ἀπὸ τὸν κακὸν αὐτὸν σύντροφον εὐχαρίστως μὲ προσλαμβάνει πλησίον του καίτοι ἀφ' ἑτέρου ἐλυπήθη ἀναγνώσας τὰ περὶ ἀπαγωγῆς τῶν χρημάτων μου. Ἐξέφρασα εἰς αὐτὸν τὰς εὐχαριστίας μου ἀλλὰ καὶ μετὰ σχετικῆς δειλίας τοῦ ἐγνωστοποίησα ὅτι δὲν ἔχω χρήματα νὰ τοῦ πληρώσω τὰ δίδακτρα νὰ μὲ γυμνάξῃ. Μοῦ ἀπήντησεν ὅτι χάριν τοῦ ἀδελφοῦ του ἀπὸ τὸν ὅποιον ἤμην συστημένος χρήματα δὲν θέλει ἀπὸ ἐμέ, ἀρκεῖ νὰ ὑπηρετῶ εἰς τὸ σπῆτί του.

Ο ΜΟΥΣΙΟΥ ΜΠΕΡΝΑΡ ΚΑΙ Η ΜΑΝΤΑΜ ΜΠΕΡΝΑΡ

Ἦρχισα νὰ ἐργάζωμαι διὰ τὸν καθηγητὴν μου καὶ νὰ γυμνάζωμαι ὑπ' αὐτοῦ. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἐνῶ μὲ ἐγύμναζεν εἰς τὴν πάλην καὶ συμφώνως πρὸς τὸ γύμνασμα τὸν ἔπιασα, τοῦ ἔκοψα τὴν ἄλυσσον τοῦ ὥρολογίου του. Εὐτυχῶς δὲν τοῦ ἔκακοφάνη, τοῦναντίον μάλιστα μὲ καθησύχασε εἰπὼν «δὲν πειράζει! δὲν πειράζει!»

Μὲ ἐγύμναζε καθ' ἑκάστην καὶ ἔφερε εἰς τὸ σπῆτί του παλαιστάς, τοὺς ὁποίους πάντοτε ἐνικοῦσα. Τοιουτοτρόπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἔγεινα τέλειος παλαιστής. Δὲν μὲ ἄφηνεν ὅμως νὰ φύγω καθότι μὲ ἔπερνεν εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ ἐκεῖ μὲ συνεφώνει νὰ παλαίω τὰ δὲ χρήματα τὰ ἐνεθυλάκωνε.

Ἐνίοτε ἔκαμα πρὸς χάριν του τὸν ἀμαξηλάτην πολ-

λάκις δὲ ἐπήγαινα εἰς τὸ κυνήγι καὶ ἐφόνευα ἀγριοχοί-
ρους τοὺς ὁποίους ἐπώλει καὶ τὰ χρήματα ἐπίσης τὰ ἐνε-
θυλάκωνε. Ἐπὶ τέλους κατεστράφησαν τὰ ὑποδήματά
μου ἀλλὰ οὐκ ἠνῆοι νὰ μοῦ δώσῃ χρήματα νὰ ἀγοράσω
νέα. Τόσον φιλάργυρος ἦτο ὁ κατὰ τὰ ἄλλα λαμπρὸς ἐκεῖ-
νος ἄνθρωπος. Ἡ σύζυγός του ἐν τούτοις λυπηθεῖσά με
μοῦ ἔδωκεν ἕνα πεντόφραγον καὶ ἠγόρασα μὲ αὐτὸ ἕνα
ξευγάρι ξύλινα πέδιλα. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἐπέστρεφα ἀπὸ
τὴν ἐξοχὴν εἰς τὴν πόλιν γλυστῶν καὶ πέφτω πρὸς τὰ
ὀπίσω κ. . . θραύω τὴν κεφαλὴν μου. Μόλις λοιπὸν ἔφθα-
σα εἰς τὸ σπῆτι ῥίπτω τὰ ξυλοπέδιλα ἐντὸς τῆς θεομά-
στρας καὶ τὰ καίω.

Εἶπα προλαβόντως ὅτι πρὸς χάριν τοῦ καθηγητοῦ μου
ἔκαμα καὶ τὸν ἀμαξηλάτην. Προσθετέον ὅτι τὰ ἀμάξια
ἦσαν ιδιόκτητά του ἐπομένως ἡ ὑπηρεσία μου αὕτη
ἐπεβάλλετο ἀπὸ τὸ φιλοχρήματον τοῦ καθηγητοῦ ὁ ὁ-
ποῖος ἐλάχιστα ἔδιδεν εἰς ἐμὲ ἐν εἶδει φιλοδοξήματος
ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῶν ἀμαξῶν τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐνεθυ-
λάκωνε. Βλέπουσα ἡ σύζυγός του τὰ μαρτύριά μου ἢ
ἔχουσα καὶ ἰδιαιτέρους πρὸς τοῦτο λόγους μοῦ προτεί-
νει νὰ κλέψῃ ὅλα τὰ χρήματα τοῦ συζύγου της καὶ νὰ
μὲ ἀκολουθήσῃ εἰς οἰονδήποτε μέρος τοῦ κόσμου θέλω.
Ἄπεποιήθην τὴν προσφορὰν μὲ ὄσῃν εὐγένειαν ἠμπο-
ροῦσα καὶ τῆς ἐξήγησα ὅτι μία τοιαύτη προᾶξις οὔτε θε-
μιτὴ ἦτο οὔτε συνεβιάζετο μὲ τὸν χαρακτῆρά μου. Μὲ
παρεκάλεσε τότε νὰ μὴ τὴν καταδώσω εἰς τὸν σύζυγόν της
ἐγὼ δὲ τὴν καθυσύχασα εἰπὼν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἔχῃ κα-
νένα τοιοῦτον φόβον.

Εἰς τὸν Πόλεμον

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχε κηρυχθῆ ὁ Γαλλο-Γερμανι-

κός πόλεμος τοῦ 1870, ἀφοῦ δὲ ὁ καθηγητὴς μου καὶ ἄλλοι παλαισταὶ ἐστρατολογήθησαν, ἐστρατολογήθην καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν ὡς ἐθελοντῆς. Μᾶς ἔδωσαν ἀπὸ ἓν ὄπλον καὶ φυσίγγια καὶ ἀπὸ ἓν μάλλινον κλινოსκέπασμα. Ἔως ὅτου ἀρχίσει ὁ πόλεμος ὑπεφέραμεν πολὺ ἀπὸ κακουχίας. Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ὅ,τι ἔγεινεν καὶ εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας, ἕως ὅτου μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐχροπραξιῶν φθάσωμεν εἰς Βορδῶ ὑπεφέραμεν πολὺ περισσότερον. Εἶχα μαζὺ μου εἰς τὴν ἐπιστροφήν ἕνα νεαρὸν Γάλλον τραυματίαν ὀνόματι Λουὶ τὸν ὁποῖον ἐπεριποιούμην καὶ ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ σπῆτί του τοῦ εἶχα θεραπεύσει τὴν πληγὴν. Ὅταν λοιπὸν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σπῆτί του μὲ συνέστησεν εἰς τὴν μητέρα του καὶ εἶπεν: «Ὁ Θεὸς καὶ ὑπῆρχε μητέρα, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, εἰδεμὴ θὰ ἦμουν τώρα πεθαμένος.» Ἀκούσασα ταῦτα ἡ μήτηρ τοῦ Λουὶ μοῦ παρέσχε τὴν μεγαλειτέραν περιποίησιν. Τὴν νύκτα ἐκείνην ἐφιλοξενήθην εἰς τὸ σπῆτί των ἀλλὰ τὴν ἐπομένην ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῶν κακουχιῶν τὰ πόδια μου ἦνοιξαν καὶ δὲν ἤθελα νὰ γείνω βάρος καθότι θὰ ἀπητεῖτο ἀρκετὸς καιρὸς διὰ τὴν θεραπείαν μου, μετέβην εἰς τὸ νοσοκομεῖον ὅπου ἔμεινα νοσηλευόμενος ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους μῆνας. Μόλις ἐξῆλθα τοῦ νοσοκομείου μερικοὶ οἵτινες μὲ ἐγνώριζαν, μοῦ ἔδωσαν φορέματα καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐχρειαζόμεν εὐπρεπισθεῖς δὲ καταλλήλως μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Λουὶ καὶ ἔμεινα ἐκεῖ διαρκῶς.

Μίαν ἡμέραν, ἡ μήτηρ τοῦ Λουὶ ὀνομαζομένη Μαντάμ Ζουλι μοῦ ἔδωσε μερικὰ χρήματα δηλαδὴ ἓν πεντόφραγκον. Πολλάκις προσεφέρθη νὰ μοῦ δώσῃ χρήματα ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐδεχόμην, τὴν φορὰν δὲ ταύτην ἐδέχθην τὸ πεντόφραγκον κατόπιν μεγάλης ἐπιμονῆς ἐκ μέρους της.

ΟΠΟΥ ΑΝΑΦΑΙΝΕΤΑΙ ΠΑΛΙΝ Ο ΜΑΝΙΑΤΗΣ

Λαβὼν τὸ πεντόφραγκον ἀπὸ τὴν μητέρα τοῦ φίλου μου ἐπῆγα νὰ ξεσκάσω ὀλίγον εἰς ἓνα καφφενεῖον ποῦ ἦτο εἰς τὴν ἀγοράν. Ἐκεῖ συναντῶ ἓνα Ἕλληνα ἀπὸ τὴν Κυπαρισσίαν ὁ ὁποῖος μόλις μὲ εἶδε μοῦ λέγει: «Μήπως εἶσαι ἐσὺ ὁ Παναγιῆς;» «Ναὶ» ἀπαντῶ «τί ἀγαπᾶς;» Κάθεται ὁ ἄνθρωπος καὶ μοῦ ἐξιστορεῖ πῶς τοῦ ἔφαγεν ὁ Μανιάτης τὰ χρήματά του καὶ τὰ ἐργαλεῖά του καὶ τὰ καζάνια του διότι ἦτο ποτοποῖός, καὶ ὅτι τώρα τὸν στέλλει εἰς ἐμὲ ὁ ὁποῖος ἔχω πολλὰ χρήματα διὰ νὰ τὸν παραλάβω νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Ὅσον καὶ ἂν ἐλυπήθην τὸ νέον τοῦτο θῦμα τοῦ Μανιάτη δὲν ἠδυνήθην νὰ συγκρατήσω τὸν γέλωτα ὅταν ἤκουσα ὅτι ὁ Μανιάτης μὲ περιέγραψεν εἰς αὐτὸν ὡς ἔχοντα πολλὰ χρήματα. Ὅπωςδήποτε σπεύδω νὰ περιγράψω εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν μου, θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθον ἐξ αἰτίας τοῦ Μανιάτη, εἰς τὸ τέλος δὲ λέγω εἰς τὸν νέον: «Ἡ ἀλήθεια φίλε μου εἶναι ὅτι πεινῶ. Ἄν λοιπὸν ἀντέχῃς εἰς τὴν πείναν ἔλα μαζί μου.» Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων τούτων ὁ νέος ἀποχαιρέτισας με ἔφυγεν, ἔκτοτε δὲ δὲν τὸν ἐπανεῖδα πλέον.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ καφφενεῖον μετέβην εἰς τὴν Μαντάμ Ζουλί ἢ ὁποία μὲ ὑπεδέχθη περιχαρῆς, καὶ μοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου ἦλθεν ὁ ἀδελφός μου, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀφήκεν ἓνα πολύκροτον, ἐπειδὴ δὲ εἶχε διὰφορα ἄλλα πράγματα νὰ ἐκτελωνίσῃ τῆς ἐπῆρεν ἕκατὸν σαράντα φράγκα. Ἐρωτῶ διὰ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ τόσο ἀπροσοκῆτως ἀφιχθέντος ἀδελφοῦ μου καὶ ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμεν ἢ ἀγαθὴ γυνὴ ἠγνόησα ὅτι ὁ δῆθεν ἀδελφός μου οὗτος δὲν ἦτο

καινεις ἄλλος παρὰ ὁ Γιάννης Μανιάτης, ὁ ὁποῖος καθὼς ἐπληροφορήθην κατόπιν εἶχε κλέψει τὸ πολύκροτον μετ' ἄλλων διαφόρων πραγμάτων ἀπὸ κάποιον Ἴταλόν.

Παρηλθὸν ὀλίγαι ἡμέραι καὶ κάποτε βλέπω ἕνα ἄνθρωπον εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένον, νὰ μοῦ κάμη νεῦμα νὰ τὸν πλησιάσω. Πλησιάζω καὶ βλέπω ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο ὁ ἐντιμώτατος κύριος Ἰωάννης Μανιάτης. «Ἄθλιε, κακοῦργε, τολμᾷς ἀκόμη νὰ με πλησιάξης;» λέγω εἰς αὐτὸν πλήρης ἀγανακτήσεως. «Ἐδιάβασα» ἀπαντᾷ με τόνον πλήρη ὑποταγῆς καὶ ταπεινοφροσύνης «εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι παλεύεις καὶ νικᾷς καὶ γι' αὐτὸ ἦλθα νὰ σὲ πάρω νὰ πᾶμε στὴν Ἀμερική.» Ὅταν ἐτελείωσε τὴν φράσιν ταύτην τὰ δάκρυα ἔρρεον ποταμηδὸν ἀπὸ τὰ μάτια του καὶ τὸν ἔπιασαν λυγμοί. Ἐπραῦνθην κατὰ συνέπειαν καὶ τὸν ἀφῆκα νὰ μοῦ ἐκφράσῃ ὅλην τὴν μεταμελείαν του διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθέντα. Εἶχε τόσον πειστικὸν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὥστε μολονὶ δὲν ἤμην ἐξ ὀλοκλήρου βέβαιος περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς μεταμελείας του ἠναγκάσθην νὰ τὸν συγχωρήσω.

Ὅταν ἐπείσθη περὶ τῆς ἐντελοῦς συμφιλώσεώς μας, με ἐπῆρε καὶ ἐπήγαμεν εἰς ἕνα οἰνοπωλεῖον καὶ με ἠρώτησε με οὐδόλως κρυπτόμενον ἐνδιαφέρον: «Χρήματα δὲν ἔχεις διόλου;» «Ἐχω ἕνα τάλληρο» ἀπήντησα. «Βγάλ' το λοιπὸν νὰ τὸ σφάξωμε» ἔσπευσε νὰ εἶπῃ παρακελευστικῶς, «τί, φοβᾶσαι μὴν τρέξῃ τὸ αἷμα;» «Καλὰ» παρετήρησα τότε εἰς αὐτόν, «ἀπὸ τὸ Λονδίνον ἔρχεσαι καὶ δὲν ἔχεις διόλου χρήματα;» Ἐσπευσε νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὴν τσέπην του ἀρκετὰ νομίσματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ἦσαν ἄχρηστα καὶ νὰ τὰ ρίψῃ πάλιν εἰς τὴν τσέπην τοῦ. Ἐγὼ ἐκλαβὼν αὐτὰ ὡς ἀληθινὰ νομίσματα ἐπαρηγορήθην καὶ ἠσύχασα. Ἄλ-

λά τὰ νομίσματα αὐτὰ δὲν ἦσαν ἄλλο τι παρὰ ἀπρη-
χαιομένες καὶ ἄνευ ἀξίας Ἑλληνικῆς πεντάρες.

Ἄπατηθεις λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διατάσσω
μισὴν ὀκτὼν κρᾶσι καὶ κάστανα. Ὅταν δὲ ἐντὸς ὀλίγου
ἐξεκοκκάλισαμεν ὀλόκληρον τὸ ἀτυχὲς τάλληρόν μου
ἐχωρίσθημεν καὶ αὐτὸς μὲν δὲν γνωρίζω ποῦ ἔμεινεν
ἐκείνην τὴν νύκτα ἐγὼ δὲ μετέβην εἰς τῆς Μανιάμ Ζουλί.

ΝΕΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΜΑΝΙΑΤΗ

Παροῦλλον ἀρκεταὶ ἡμέραι καθ' ἃς δὲν ἐπανεῖδα τὸν
Μανιάτην, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ μετέβην πρὸς τὸν
καθηγητὴν μου διὰ νὰ λάβω τὸ δίπλωμά μου νὰ φύγω.
«Περιμένε νὰ ἡσυχάσουν τὰ πράγματα» μοῦ ἀπήντησε
«καὶ σοῦ τὸ δίδω καὶ φεύγεις.» Ἄφοῦ δὲ ἐσκέφθη ἐπὶ
δύο λεπτά, «ἀλλὰ γιατί νὰ φύγῃς» ἐξηκολούθησεν. «Ἐγὼ
σκέπτομαι νὰ σοῦ δώσω τὴν ἀνηπιάν μου καὶ χρήματα
νὰ μείνῃς ἐδῶ στὴν Γαλλίαν.» Ἐδήλωσα ὅτι ἔχω ἀμετά-
τρεπτον ἀπόφασιν νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ νὰ
ἀποκτήσω ὄνομα τὸν ἠύχαρίστησα ἐν τούτοις διὰ τὰς
καλάς του δι' ἐμὲ προθέσεις καὶ ἀνεχώρησα ἐκ τῆς οἰ-
κίας του.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν συναντῶ ἓνα ξενο-
δόχον ὁ ὁποῖος μοῦ λέγει ὅτι εἶχε τὸν ἀδελφόν μου εἰς
τὸ ξενοδοχεῖόν του καὶ ὅτι οὗτος ἀφοῦ ἔδειρε τὸν ξενο-
δόχον τὸν ἐξεβίασε καὶ ὑπέγραψεν ἀπόδειξιν ὅτι ἐπλη-
ρώθη, κατόπιν δὲ ἐπῆρε τὰ φορέματά του ἀπὸ τὸ ξενο-
δοχεῖον καὶ ἔγεινεν ἄφαντος.

Ἐγὼ ἐννοήσας ὅτι ὁ ἀναφερόμενος πάλιν ὡς ἀδελφός μου
ἦτο ὁ προκομμένος Γιάννης Μανιάτης ἔσπευσα νὰ ἐξηγή-
σω εἰς τὸν ἀτυχῆ ξενοδόχον ὅτι ἀδελφὸν κανένα δὲν ἔχω

εις τὸ Βορδῶ, συνάμα δὲ ἐξιστόρησα ἐν συντομίᾳ τοὺς ἄθλους τοῦ Μανιάτη ὁ ὁποῖος ὡς ἐδήλωσα εἰς τὸν ξενοδόχον εἶναι ὁ δῆθεν ἀδελφός μου.

Παρηλθὼν ἔκτοτε ἀρκεταὶ ἡμέραι καθ' ἃς ὁ Μανιάτης δὲν ἐνεφανίσθη ἕνα βράδυ δὲ κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπῆγα εἰς τὴν πλατεῖαν Τουρνί, τὸν βλέπω ἐντὸς τοῦ κήπου. Ἦτο ὁ ἄνθρωπος μεθυσμένος, μόλις δὲ με εἶδε μου λέγει: «Βρὲ Τουρκομερίτη, τράβα βρὲ τὸ μαχαῖρί σου ἄν εἶσαι παλληκάρι!» «Στάσου, μὴ βιάζεσαι» ἀπαντῶ καὶ σπεύσας ἔξω προμηθεύομαι ἀπὸ ἕνα Ἴσπανὸν ἕνα σουγιαῖα σεβαστῶν διαστάσεων, ἐπιστρέψας δὲ πρὸς τὸν Μανιάτην, «γιὰ τράβα» λέγω «ἐσὺ πρῶτος παλληκαρᾶ» συμπλεκόμεθα ἀμέσως καὶ, ἀφοῦ τοῦ κατέφερα μίαν σουγιαδιάν, τοῦ δίδω δύο κολάφους καὶ πίπτει ἀμέσως κάτω. Ἐρρηξεν ἀμέσως κραυγὰς ἀπελπισίας καλῶν τὴν ἀστυνομίαν ἐγὼ δὲ ἐθεώρησα καλὸν νὰ ἀπομακρυνθῶ ἐκεῖθεν.

Μεταφερθεὶς εἰς τὸ νοσοκομεῖον ὁ Μανιάτης μου ἔγραφε καὶ ξαναἔγραφε νὰ πάγω τοῦλάχιστον νὰ τὸν ἴδω ἀλλ' ἐγὼ ἐκόφευσα εἰς ὅλας τὰς παρακλήσεις του.

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΜΑΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΡΔΙΦΦ

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου ἀκόμη χρονικοῦ διαστήματος ἐπῆρα τὸ δίπλωμά μου ἀπὸ τὸν καθηγητὴν μου ὑπογεγραμμένον ὑπ' αὐτοῦ καὶ τινων ἄλλων διασήμων παλαίστων καὶ ἠτοιμάσθην νὰ ἀναχωρήσω δι' Ἀμερικὴν.

Ὅταν μετέβην νὰ τὸν ἀποχαιρετίσω μου ἔδωκε σαράντα τάλληρα ὡς δῶρον, ἕνα κιβώτιον βερμουῦτι, ἕνα κιβώτιον κρασί καὶ χοιρομέρια. Ὅταν δὲ ἀπεχαιρέτισα τὴν Μαντὰμ Ζουλί μου ἔδωκεν αὕτη ἑκατὸν πενήντα τάλληρα, ἕνα ὥρολόγι, μίαν οἰκογενειακὴν φωτογραφί-

αν διὰ νὰ τοὺς ἐνθυμοῦμαι καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα.

Αἴφνης ἐνῶ ἐξηρχόμην ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον ἔτοιμος πρὸς ἀναχώρησιν, ἰδοὺ ὁ Μανιάτης. Πέφτει εἰς τὰ πόδια μου διὰ νὰ τὸν πάρω μαζί μου, θέτων εἰς ἐνέργειαν κλάμματα, ἰκεσίας, ὑποσχέσεις καὶ τὰ παρόμοια. Πρὸ τῆς τοιαύτης ἐπιμονῆς του ἀναγκάζομαι νὰ ἐνδώσω τὸν παραλαμβάνω καὶ ἐπιβαίνομεν ἐνὸς Αὐστριακοῦ πλοίου ὀνομαζομένου «Ἅγιος Μικέλλες» καὶ προωρισμένου διὰ Κάρδιφφ. Κατὰ τὸ ταξείδιον ὁ ἀδιόρθωτος Γιάννης Μανιάτης κατορθώνει νὰ ἐξαπατήσῃ τὸν ναύκληρον καὶ τοὺς ναύτας τοῦ πλοίου λαβὼν παρ' αὐτῶν χρήματα καὶ ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ τοὺς πάρῃ διὰ τὴν Ἀμερικὴν, μόλις φθάσωμεν εἰς Κάρδιφφ. Ὅταν ὁμως ἐφθάσαμεν ἐκεῖ καὶ ὁ Μανιάτης ἐξηφανίσθη ἠγνόησαν ὅτι ἔγειναν θύματά του καὶ ἐρωτήσαντές με ἂν γνωρίζω ποῦ εἶναι ὁ ἀπατεὼν μου διηγήθησαν τὸ πάθημά των ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. «Σὰς λυποῦμαι» ἀπήντησα, «ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ ἐρωτήσετε καὶ ἐμὲ τί ἄνθρωπος εἶναι πρὶν τοῦ δώσετε τὰ χρήματα.» Τέλος ἠναγκάσθησαν οἱ δυστυχεῖς νὰ ἀναχωρήσουν μὲ τὸ ἴδιον πλοῖον ἀναλαβόντες καὶ πάλιν τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐργασίας των.

Εἰς τὸ Κάρδιφφ.—Ὁ ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ ΦΕΛΙΤΣΕ ΑΝΑΠΟΛΙ.

Εἰς τὸ Κάρδιφφ μετέβην εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Κερκυραίου τινος, Ἀριστείδου ὀνομαζομένου ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσει περὶ ἐμοῦ καὶ μὲ ὑπεδέχθη μετὰ μεγάλης χαρᾶς. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἤρchiσε νὰ μὲ ὀδηγῇ εἰς μέρη ὅπου ὑπῆρχον παλαισταὶ καὶ ἐσῆκωναν βάρη τὰ ὁποῖα ἐγὼ

ἐσήκωνα μετὰ μεγαλειτέρας εὐκολίας ἀπὸ αὐτούς. Δὲν ἤρρησα δὲ νὰ μάθω ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ καὶ κάποιος διάσημος παλαιστῆς Φελίτσε Ἀνάπολι καλούμενος πρὸς τὸν ὁποῖον μετέβην καὶ ἐζήτησα νὰ παλαίσω μετ' αὐτοῦ. Δὲν ἐδέχθη ὁ ἄνθρωπος διότι δὲν μὲ ἔπιασε τὸ μάτι του. Μὲ περιεφρόνησε μὲ ἄλλους λόγους.

Τὴν ἐπομένην ὅμως ἐγὼ μεταβαίνω καὶ πάλιν εἰς τὸ θέατρον, ὃ δὲ ἰδιοκτῆτης ἰδὼν τὴν ἐπιμονήν μου, μοῦ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ κάμω ὅ,τι θέλω διὰ νὰ ἐξευτελίσω τὸν Ἴταλὸν καὶ τὸν ἀναγκάσω νὰ δεχθῆ ἄλλη.

Καθ' ἣν ὥραν λοιπὸν ὁ Ἀνάπολι ἐσήκωνε τὰ σίδηρα καὶ περιεπάτει φορῶν σιδηρᾶ ὑποδήματα βάρους δέκα πέντε ὀκάδων ἕκαστον, τοῦ ὅλου βάρους ὅπερ ἐσήκωνε συμποσομένον εἰς ἑκατὸν πενήντα ὀκάδας καὶ ἐνῶ οἱ θεαταὶ ἐφώναζαν νὰ δοκιμάσω καὶ ἐγὼ, τρέχω θέτω τὴν κεφαλὴν μου ὑπὸ τὰ σκέλη του καὶ τὸν σηκώνω μαζὺ μὲ ὅλα τὰ σίδηρά του. Πανδαιμόνιον ἀλλαλαγμῶν καὶ ζητωκραυγῶν ἐπηκολούθησεν ἐνῶ ἐγὼ ἐξηκολούθουν νὰ περιφέρω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν Ἀνάπολι ἐντὸς τοῦ θεάτρου.

Μεταξὺ τῶν θεατῶν ὡς ἔμαθα κατόπιν ἀπὸ τὰ συζηρητήριά των ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ Ἕλληνας.

Τὴν ἐπομένην τοῦ συμβάντος τούτου ἐζήτησεν ὁ Ἀνάπολι νὰ παλαίσωμεν ἐδέχθην δὲ ἐγὼ εὐχαρίστως καὶ τὴν ἐπιούσαν ἔλαβε χώραν ἡ πάλη. Δὲν διήρκεσεν ὅμως αὐτὴ πλέον τῶν δύο λεπτῶν τῆς ὥρας διότι τόσος μόνον καιρὸς ἐχρειάσθη διὰ νὰ τὸν ρίψω κάτω. Ἐφυγεν ὁ ἄνθρωπος κατησχημένος, ὃ δὲ ἰδιοκτῆτης τοῦ θεάτρου τοῦ εἶπε: «Φελίτσε, ποῦ εἶναι ἡ τέχνη καὶ ἡ δύναμις ποῦ ἔκανα ἄσσο πῶς ἔχεις; ἓνα παιδί σὲ ἔκαμε σκουπίδι.»

ΟΙ ΠΑΛΑΙΣΤΑΙ ΚΑΚΗΣ ΤΣΑΛΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ

Ἡμέραν τινα μετὰ τὴν ἀνωτέρω πάλην λέγω εἰς τὸν Ἀριστείδην νὰ μοῦ δανείσῃ πενήντα λίρας διὰ νὰ κάμω μερικὰ ἐργαλεῖα καὶ ἀρχίσω νὰ δίδω παραστάσεις μετὴν ὑπόσχεσιν νὰ τοῦ ἐπιστρέψω τὰ χρήματα ὅταν ἀρχίσω νὰ ἐργάζομαι. Αὐτὸς ὅμως εἶχεν ἄλλας ιδέας. Μοῦ συνέστησε δηλαδὴ νὰ παλαίσω πρῶτον εἰς τὸ θέατρον καὶ νὰ νικηθῶ καὶ ἀφοῦ κατόπιν βάλομεν στοιχήματα νὰ νικήσω καὶ νὰ πάρω ὅσα χρήματα θέλω νὰ κάμω ἐργαλεῖα. «Φίλε μου» ἀπήντησα εἰς αὐτόν, «τί πράγματα εἶναι αὐτά; Ἄφοῦ δὲν ἠμποροῦν νὰ με νικήσουν πῶς θέλεις νὰ πέσω μόνος κάτω καὶ νὰ προσβληθῶ χάριν χρημάτων; Αὐτὸ θὰ ἰσοδυναμοῦσε με πούλημα τοῦ ἑαυτοῦ μου...»

Ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μετέβην κατόπιν προσκλήσεως εἰς Μάντσεστερ ὅπου ἐπάλαισα με ἓνα καλὸν παλαιστὴν ὀνόματι Κάκην τὸν ὁποῖον ἐνίκησα καὶ ὁ ὁποῖος ὅταν ἔπεσε κάτω ἐκτύπησε. Ἐζήτησα νὰ παλαίσω ἐκ νέου μετ' αὐτοῦ ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐννοήσας ὅτι δὲν τὰ ἔβγαζε πέρα μαζύ μου ἠρνήθη νὰ δεχθῆ.

Μετὰ ταῦτα μοῦ ἦλθεν ἐτέρα πρόσκλησις ἀπὸ τὸ Λονδῖνον ἔνθα μεταβάς ἐπάλαισα με ἓνα μαῦρον ὀνόματι Τσαλῆν. Ὁ παλαιστής οὗτος κατὰ τὴν πάλην προσεπάθησε νὰ μοῦ ἐξορύξῃ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἔπιασα ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τόσον πολὺ τὸν ἔσφιγξα ὥστε ἔπεσε κάτω καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀπέθανε, διότι εἶχε θραυσθῆ ὁ λαιμὸς του. Ἐπειδὴ δὲ συνεπεία τούτου ἡ ἀστυνομία ἤρχισε νὰ με ζητῆ διὰ νὰ με συλλάβῃ ἠναγκάσθην νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ Κάρδιφφ.

Οἰκονομικὴ βελτίωσις ἀπὸ τὴν περιοδείαν αὐτὴν δὲν

προήλθε καμμία διότι τὰ ἔξοδα ἦσαν μεγάλα ἐπομένως ἀπὸ ὅσα χρήματα εἰσέπραττα εἰς ἐκάστην πάλην δὲν ἐπερίσσευε τίποτε.

Ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὸ Κάρδιφ ὁ Ἄριστείδης μοῦ ἔφερεν ἓνα παλαιστὴν ὁ ὁποῖος ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ μεγάλης τέχνης καὶ δυνάμεως νὰ μὲ δοκιμάσῃ. Ἐπρότεινα εἰς αὐτὸν νὰ παλαιώσωμεν Ἑλληνικὰ ἀλλ' αὐτὸς ἐπέμενε νὰ παλαιώσωμεν Ἀγγλικὰ, νὰ πιανώμεθα δηλαδή ἀπὸ τὰ πόδια. Πρὸ τῆς ἐπιμονῆς του ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσω μόλις δὲ ἤρχισεν ἡ πάλη τὸν ἀρπάζω ἀπὸ τὰ πόδια καὶ τὸν βροντῶ κάτω.

Μεταξὺ τῶν θεατῶν τῆς δοκιμαστικῆς ταύτης πάλης ὑπῆρχον καὶ τινες πλοίαρχοι, ὁ δὲ Ἄριστείδης ἐπειδὴ τοῦ ἐχρεωστοῦσα ὀλίγα χρήματα ἀπὸ φαγητὰ καὶ ἐνοίκιον ἐπωφελοῦμενος τῆς περιστάσεως ἤρχισε νὰ μὲ προτρέπη νὰ ναυτολογηθῶ μὲ κανὲν πλοῖον ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ ὅταν ἔλθουν εὐνοϊκαὶ περιστάσεις ἠμπορῶ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν ἄλλην τέχνην μου νὰ παλαιῶ δηλονότι. Ἐπείσθην πράγματι καὶ ἐναυτολογήθην μὲ ἓν πλοῖον ἀλλὰ φονευθέντος ἑνὸς Ἰταλοῦ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐζητήσαμεν οἱ ναῦται νὰ φύγωμεν ἐπομένως ἠναγκάσθη ὁ πλοίαρχος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἀπόπλου καὶ νὰ μᾶς ἀποβιβάσῃ.

Μετὰ ταῦτα ἐζήτησα νὰ ναυτολογηθῶ μὲ ἓν ἄλλο πλοῖον ἀπὸ τὴν Νέαν Σκωττίαν ὀνομαζόμενον «Ἄλμπερτ» ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Μίκκελ ἐνῶ δὲ ἡμεθα εἰς τὸ λιμεναρχεῖον οἱ ἄλλοι ναῦται βλέποντες τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς μου τὰ ὁποῖα ἦσαν πολλὰ καὶ σγουρὰ ἤρχισαν νὰ μὲ ἀπειλοῦν ὅτι ὅταν ἀνέλθωμεν εἰς τὸ πλοῖον θὰ μοῦ τὰ ξεριζώσουν ἀπὸ τὸ τραβίγμα. Ἀπὸ τὰ λόγια δὲν ἠργήσαμεν νὰ ἔλθωμεν εἰς τὰ χέρια καὶ κοντολογίης ἠναγκάσθη νὰ

Ξυλίσω ἕνα ἕνα τοὺς συναδέλφους μου καὶ νὰ τοὺς ρίψω ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ λιμεναρχείου. Περστωθείσης τῆς ναυτολογήσεως ἀνήλθομεν ἐπὶ τοῦ πλοίου μεταφέροντες καὶ τὰ ροῦγά μας συνέβη δὲ νὰ βροντήσουν δύο σίδερα τὰ ὁποῖα εἶχα ἐντὸς ἐνὸς σάκκου διὰ νὰ γυμνάζωμαι. Ἀντιληφθεὶς τοῦτο ὁ πλοίαρχος μὲ καλεῖ μοῦ δεικνύει μίαν εἰκόνα μου καὶ μοῦ λέγει: «Ἐσὺ παιδί μου δὲν εἶσαι ναύτης ἀλλὰ παλαιστής.» Ἀφοῦ δὲ μοῦ ἔβαλε εἰς τὸ χέρι ὡς δῶρον μίαν λίραν, «πήγαινε εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ» μοῦ εἶπεν.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐπιστρέφω καὶ πάλιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Ἀριστείδου ὁ ὁποῖος μόλις μὲ εἶδε «πάλι ἐδῶ ἦλθες;» μοῦ εἶπε. «Γιατὶ νὰ μὴν ἔλθω;» ἀπήντησα μὲ ἀφέλειαν τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν ἦλθεν Ἀμερικανὸς τις μεσίτης καὶ μοῦ εὐρῆκεν ἐργασίαν ναύτου ἐπὶ ἐνὸς Γερμανικοῦ πλοίου προοριζομένου διὰ τὸ Μπουένος Ἄϊρες.

ΜΕ ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ— ΤΟ ΤΑΞΕΙ- ΔΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Καθ' ἣν ἡμέραν ἐναυτολογήθην ἐπῆρα ὡς προκαταβολὴν τέσσαρας λίρας κατώρθωσα δὲ νὰ ναυτολογήσω καὶ τὸν Γιάννην Μανιάτην, καθὼς καὶ κάποιον Ἀνδρέαν Μανιάτην.

Ὁ πλοίαρχός μας καθὼς ἔμαθα κατόπιν ἦτο κακούργων ἐνστίκτων ἄνθρωπος, εἶχε φονεύσει δύο ναύτας καὶ κατεκράτει περὶ τῆς πενήντα κασσέλες διαφόρων ναυτῶν τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀποπέμψει μετὰ φοβερὸν ξυλοκόπημα.

Ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἀνήλθα εἰς τὸ πλοῖον ἦτο Κυριακὴ

καὶ ἐπειδὴ ὁ κόσμος μὲ ἐγνώριζε πλῆθος πολὺ μὲ παρηκολούθει. Ὅταν εἰσῆλθομεν εἰς τὴν λέμβον διευθυνόμενοι πρὸς τὸ πλοῖον ἤρχισα νὰ κωπηλατῶ μὲ δύναμιν εἰς τρόπον ὥστε ἡ κώπη ἐθραύσθη. Τοῦτο ἰδὼν ὁ πλοίαρχος ἐστράφη πρὸς τὸν λογιστὴν καὶ ἐξέφρασε θαυμασμὸν διὰ τὴν σωματικὴν μου ρώμην. Ὅτε δὲ ἀνεβάζαμεν τὰ σακκιά μὲ τῆς πατάτες καὶ ἐνῶ οἱ ἄλλοι ναῦται ἔπερναν ἀπὸ ἓνα σακκί καὶ ἐκεῖνο μετὰ δυσκολίας ἐγὼ ἔπερνα δύο ἦτοι ἀνὰ ἓν ἀποκάτω ἀπὸ κάθε μασχάλην, ὁ θαυμασμὸς τοῦ πλοίαρχου ἐκορυφώθη, ἔσπευσε δὲ οὗτος νὰ εἶπῃ εἰς τὸν λογιστὴν ὅτι εἶμαι πολὺ δυνατὸς καὶ ὅτι πρέπει νὰ μὲ πάρουν εἰς τὴν βάρδια των.

Τὴν νύκτα ἀλλάξαντος τοῦ καιροῦ ἐσηκώθην νὰ ἀλλάξω τῆς πριμάτesses διὰ νὰ γυρίσῃ τὸ πλοῖον ἐπομένως ἐπῆγα νὰ ξυπνήσω τὸν λογιστὴν, καὶ τὸν ἐξύπνησα κυτῆσας αὐτὸν εἰς τὸ στῆθος. Μὴ γνωρίζων περὶ τίνος ἐπρόκειτο ἐτρόμαξεν ὁ ἄνθρωπος καὶ μοῦ προσέφερε τὴν φιάλην μὲ τὸ κονιάκ διὰ νὰ μὲ καλοπιάσῃ. Ἐξήγησα εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν ζητῶ νὰ πῶ ἀφοῦ δὲ ἐτελειώσαμεν τὴν ἐργασίαν ἀπεσύρθη. Τὸ πρῶτ' ἀνοίξαμεν τὰ πανιά διὰ νὰ στεγνώσουν διότι ὁ καιρὸς δὲν ἦτο εὐνοϊκὸς πρὸς ἀπόπλουν. Ἐνῶ λοιπὸν ἀναβάς ἀπὸ τὰ δεξιὰ τοῦ καταρτιοῦ μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν πανιῶν κατέβαινα ἀπὸ τὰ ἀριστερά, ὁ λογιστὴς τοῦ πλοίου, ἐπῆρε τὰ ὑποδήματά μου καὶ τὰ ἐτοποθέτησε πρὸς τὰ δεξιὰ. «Κουταλιανὲ» μοῦ λέγει ὁ Μανιάτης «σ' ἐπήρανε βλέπω στὸ μεξὲ γιὰ καλὰ.» «Ἵπομονή» ἀπήντησα ἐγὼ, «ὅσο νὰ περάσωμε τὴ Λίνια καὶ ὕστερα τὰ βροσκομε.»

Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Λίνιαν ἐπειδὴ ὁ πλοίαρχος ἐκακομεταχειρίζετο πολὺ τοὺς ναύτας ἤρχισεν ὁ Γιάννης Μανιάτης νὰ κάμῃ διαφόρους ζημίαις, νὰ ρίπτῃ δη-

λαδή εις την θάλασσαν πολλά πράγματα, κοφίνια, καθίλλια, μπουγέλλα και άλλα. Ἡμέραν τινα μᾶς διέταξεν ὁ πλοίαρχος νὰ πλύνωμεν τοὺς ἐλαιοχρωματισμοὺς τοῦ πλοίου ἐπειδὴ ἡ βροχὴ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη εἶναι ζεστή. Ἐζήτησε λοιπὸν ὁ Μανιάτης ἀπὸ τὸν λογιστὴν τῆς βοῦρτσες αὐτὸς δὲ τοῦ ἀπήντησεν ὅτι τὰς ἔχει εἰς τὰ ὀπίσθια του χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ὁ Μανιάτης τὴν ἀσχρολογίαν. Ἐγὼ ἐννοήσας καὶ θυμωθεὶς δίδω εἰς τὸν λογιστὴν μίαν γροθιὰν κατάστηθα καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τὸν ἀφήσω εἰς τὸν τόπον. Ἐκκληκτος ὁ Μανιάτης μὲ ἐρωτᾷ διατὶ ἐκτύπησα τὸν λογιστὴν, ὅταν δὲ ἐξήγησα εἰς αὐτὸν τοὺς λόγους τούτου ἔξω φρενῶν γενόμενος ὁ Μανιάτης τὸν ἔπιασεν ἀπὸ τὸν λαιμὸν διὰ νὰ τὸν πνίξῃ. Τοῦτο ἰδὼν ὁ πλοίαρχος σπεύδει μὲ τὰ σίδερα διὰ νὰ δέσῃ τὸν Μανιάτην ὁ ὁποῖος συναισθανθεὶς τὸν κίνδυνον, «χονδροκέφαλε», φωνάζει πρὸς ἐμὲ μὲ κραυγὴν ἀπελπισίας «τί περιμένεις;» Εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς κραυγῆς ταύτης τοῦ Μανιάτη ἀρπάζω ἓνα μπουγέλλο καὶ τὸ ἐσφενδονίζω κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ πλοίαρχου. Ἀπεσύρθη, προφανῶς ζαλισμένος, εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἔμεινεν ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἄφωνος. Μετὰ ταῦτα δὲ κατῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν του καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἡμέρας χωρὶς νὰ ἀναβῆ εἰς τὸ κατάστρωμα. Μίαν τῶν ἡμερῶν τούτων ὁ Ἄνδρέας Μανιάτης ὑποβάλλει τὴν γνώμην ὅτι ἡ περίστασις εἶναι ἐξαιρετικῶς κατάλληλος νὰ τοὺς φονεύσωμεν ὅλους, ἵνα ἀποτρέψω δὲ τοιαύτην τινὰ τερατωδῶς κακοῦργον προᾶξιν μετεχειρισθῆν ὅλην μου τὴν ρητορικὴν καταλήξας εἰς τὸ ὅτι ἐὰν κάμωμεν ἐν τοιοῦτον κακούργημα θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἀφήσωμεν τὸ πλοῖον καὶ νὰ ἀποβιθασθῶμεν εἰς καμμίαν ἀκτὴν ὅπου θὰ ἦτο ἐπόμενον νὰ καταφαγωθῶμεν ὑπὸ καννιβάλων. «Κάμετε ὑπομονὴν» εἶπα εἰς τὸ τέλος καὶ ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ Μον-

τεβιδέο φεύγομε.» Μὲ τοιαῦτα ἐπιχειρήματα καὶ λόγους καθησυχαστικούς κατώρθωσα νὰ κατευνάσω τοὺς συντρόφους μου.

Εἶχομεν ἤδη δύο μῆνας εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀκόμη δὲν εἶχομεν φθάσει εἰς τὸν προορισμὸν μας. Ὁ μάγειρός μας συνείθιζε νὰ δίδῃ πάντοτε εἰς ἓνα Γερμανὸν πατάτες ἐνῶ εἰς ἡμᾶς δὲν ἔδιδε ποτέ. Ἦναγκάσθη ἐπομένως νὰ τοῦ κάμω τὴν παρατήρησιν καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς εἰς ἀπάντησιν μὲ ὕβρισε τὸν ἐξύλισα. Ἡμέραν δέ τινα μετὰ τὸ φαγητὸν ἐπῆγα μὲ τὸν Γερμανὸν ναύτην διὰ νὰ δέσωμεν τῆς σκαλιέρας καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας ταύτης βλέπω ἓνα ναύτην νὰ κλαίῃ. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου διατὶ κλαίει, ἀπαντᾷ ὅτι τὸν ἔδειρεν ὁ Γερμανὸς ναύτης. Πηγαίνω εἰς τὸν Γερμανὸν καὶ τὸν ἐρωτῶ διατὶ ἔδειρε τὸν ναύτην ἐπειδὴ δὲ ἤρχισε νὰ μὲ ὑβρίζῃ θραύω μίαν ξυλίνην χουλιάραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, τοῦ τρίβω τὸ πρόσωπον μὲ ἓνα κομμάτι ἀλατισμένου κρέατος τὸ ὁποῖον ἤρπασα ἀπὸ τὸ καζάνι, καὶ τὸν καπελλόνω μὲ τὴν καραβάνα. Τρέχει ὁ Γερμανὸς εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ὅτι τὸν ἐκακοποίησα.

Τὴν νύκτα ὅταν ἦλθεν ἡ βάρδια μου ἔρχεται ὁ πλοίαρχος κρατῶν περιστρόφον εἰς τὴν χεῖρα καὶ μοῦ λέγει: «νὰ πᾶς στὴ βάρδια σου.» «Μιὰ στιγμὴ νὰ φάγω καὶ πηγαίνω» ἀπαντῶ. «Ἦχι» φρονάζει ἐκεῖνος μετ' ὀργῆς «θὰ πᾶς τώρα ἀμέσως.» Ἀρπάζω τότε τὴν τσαγέραν καὶ τοῦ τὴν ἐκσφενδονίζω κατὰ πρόσωπον, ζεματίσας αὐτόν, ἀμέσως δὲ κατόπιν τὸν ἀφοπλίζω καὶ τοῦ δίδω μερικὸς κολάφους. Σπεύδουν εἰς βοήθειάν του ὁ λογιστὴς καὶ ὁ Γερμανὸς ναύτης ἀλλ' ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τὸ μεριδίον των εἰς κολάφους καὶ γρονθοκοπήματα καὶ ἀπεσύρ-

θησαν τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι διαρκούσης τῆς συμπλοκῆς ἔσπευσαν οἱ σύντροφοί μου νὰ λάβουν μέρος ὑπὲρ ἐμοῦ ἀλλὰ δὲν ἐδέχθην διαβεβαιώσας αὐτοὺς ὅτι ἀρκῶ ἐγώ. Ἐπῆραν, τέλος, μερικοὶ ναῦται τὸν πλοίαρχον καὶ σηκωτὸν τὸν μετέφεραν εἰς τὸν θάλαμόν του.

Ἐνταῦθα ὀφείλω νὰ δώσω μίαν ἐξηγήσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου:

Ὅσον καὶ ἐὰν ἔχη γείνη κατάδηλος εἰς τὰς προλαβούσας σελίδας ἢ τραχύτης τῶν ναυτικῶν μιᾶς ἐποχῆς κατὰ ἡμῖς σχεδὸν αἰῶνα προγενεστέρας τῆς σημερινῆς καθ' ἣν ἡ ἰστιοφόρος ναυτιλία ἔχει ἀντικατασταθῆ ὑπὸ τῆς ἀτμήρους τῆς τελευταίας ταύτης προὑποθετούσης ἂν μὴ τι ἄλλο ἐπιστημονικῆς ὀπωσοῦν ἢ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως πλοίαρχους καὶ ἀξιωματικούς καὶ ἡμερωτέρους ἂν μὴ μᾶλλον μορφωμένους ναύτας, καὶ ὅσον φυσικαὶ καὶ ἂν φαίνωνται αἱ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἐποχῆς θαρραρότητες ἀνωτέρων ναυτικῶν πρὸς τοὺς κατωτέρους των καὶ τὰνάπαλιν, ἢ πρὸς τὸν Γερμανὸν πλοίαρχον συμπεριφορὰ μου θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ σκανδαλίσητινάς τῶν ἀναγνωστῶν. Χάριν τούτων λοιπὸν ὀφείλω νὰ ἐξηγήσω συμπληρωματικῶς ὅτι ὁ πλοίαρχος οὗτος μετὰ τοῦ ὁποίου τὸ πλήρωμα συνεννοεῖτο εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦτο κακοῦργος καὶ ἐφέρετο πρὸς τοὺς ναύτας ὡς πρὸς κτήνη εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ μᾶς ὑβρίζῃ κάθε στιγμὴν ἀναιτίως καὶ μάλιστα νὰ μᾶς ἐκτοξεύῃ τὴν ἀπαισίαν Ἀγγλικὴν ὕβριν «σκύλλας γυιᾶ» ἢ ὁποία μεταξὺ τῶν Ἀγγλοφώνων θεωρεῖται ὡς ἡ μεγαλειτέρα τῶν ὕβρεων καὶ ἐκ τῆς ὁποίας οὐκ ὀλίγοι φόνοι ἔχουν προκληθῆ.

Τοιοῦτου λοιπὸν ὄντος τοῦ Γερμανοῦ πλοίαρχου καὶ

τοιουτοτρόπως μεταχειριζομένου ἡμᾶς ἄς μὴ σκανδαλί-
ζη κανένα τὸ γεγονός ὅτι ἔλαχεν εἰς ἐμὲ ὁ κληρὸς νὰ τὸν
κάμω νὰ πληρώσῃ διὰ τὰ κακουργήματα καὶ τὰς ἀδικί-
ας του πρὸς τοὺς ναύτας.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΕΙΣ ΜΟΝΤΕΒΙΔΕΟ

Ἐἴκοσιν ἡμέρας μετὰ τὰ γεγονότα ταῦτα ἐπλησι-
άζομεν εἰς τὸ ἀκρωτήριο Σάντα Μαργαρίτα πλησίον τοῦ
Μοντεβιδέο ἤρχισαν νὰ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς κότερα μὲ
πλότους διὰ νὰ μᾶς εἰσαγάγουν εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' ὁ
πλοίαρχος δὲν ἤθελε νὰ προσλάβῃ πλότον. Ἐπὶ τέλους
ἤλθε καὶ ἓνα Ἑλληνικὸν κότερον κυβερνώμενον ὑπὸ τοῦ
Γεωργίου Ἀτέσση ἐκ Πόρου, ὁ ὁποῖος ἀναγνωρίσας με
μᾶς ἐχαιρέτισε καὶ μᾶς ἐγνωστοποίησεν ὅτι εἴτε πάρη
πλότον εἴτε δὲν πάρη ὁ πλοίαρχός μας κατὰ νόμον τὰ
δικαιώματα θὰ τὰ πληρώσει.

Ἀκούσας τοῦτο μεταβαίνω πρὸς τὸν πλοίαρχον ὁ ὁ-
ποῖος ἔμενε κάτω εἰς τὸν θάλαμον καὶ τοῦ λέγω ὅτι ἂν
δὲν πάρη πλότον ἡμεῖς οἱ ναῦται θὰ πάρωμεν τὴν λέμ-
βον καὶ θὰ φύγωμεν. Ἦναγκάσθη λοιπὸν τότε νὰ ἀνέλ-
θῃ εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ νὰ καλέσῃ ἓνα Αὐστριακὸν πλό-
τον ὀνόματι Καπετὰν Τζοάνην ὁ ὁποῖος ἀνῆλθεν ἐπὶ
τοῦ πλοίου μας καὶ ἀμέσως μᾶς διέταξε νὰ κάμωμεν πα-
νια. Μετὰ ταῦτα παρατηρήσας τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν
ἦν τὸ πρόσωπον τοῦ πλοίαρχου μας παρουσίαζε πληγῶν
καὶ τσιρότων ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἔπαθε. «Ὁ
Μάρκος μοῦ ἔκαμε τῆς πληγῆς αὐτῆς» ἀπήντησε σχεδὸν
μὲ χαρὰν ὁ πλοίαρχος καὶ μάλιστα ἐπλησίασε καὶ μὲ ἐ-
θώπευσεν εἰς τὸν ᾤμον. Μάρκον μὲ ὠνόμασε διότι μὲ
αὐτὸ τὸ ὄνομα μὲ εἶχε ναυτολογήσει ἀντὶ τοῦ δυσνοή-

του δι' αὐτὸν βαπτιστικοῦ μου ὀνόματος, ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀφέλειαν ἢ μᾶλλον τὸν κυνισμόν με τὸν ὁποῖον ὠμολόγησεν ὅτι ἐγὼ τὸν εἶχα κάμει εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν καὶ με ἐδώπευσεν, ἡ ψυχολογία τῶν τοιούτου ποιῶν ἀνθρώπων εἶναι ὅτι ὅταν τοὺς ξυλοκοπᾷς σὲ ἀγαποῦν. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν ἴσως μάλιστα τῆς ἀληθείας ταύτης ἔσπευσεν ὁ πλοίαρχος νὰ προσθέσῃ: «γκοῦντ μπόϊ Μάρκος» δηλαδὴ «ὁ Μάρκος εἶναι καλὸ παιδί.»

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μᾶς ἔφεραν ἀπὸ τὸ κότερον καμμία πενηνταριά αὐγά, κόκκινες τομάτες καὶ μαρούλια τὰ ὁποῖα παρέλαβεν ὁ Γιάννης Μανιάτης. Ὁ ἄλλος οὗτος ἀλιτήριος ἐδιάλεξε τὰ σάπια μαρουλόφυλλα, τὰ ἔδωσεν εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν με περιφρόνησιν: «Νὰ πάρε νὰ φᾶς, αὐτὰ σοῦ ἀξίζου». Ἐν τούτοις ὁ πλοίαρχος τὸν ὁποῖον εἶχε κυριεύσει ὁ φόβος ἔκρινε καλὸν νὰ σιωπήσῃ εἰς τὸν προπηλακισμόν τοῦτον τοῦ Μανιάτη.

Ἀφοῦ ἐφάγαμεν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ Μοντεβιδέο καὶ ἠγκυροβολήσαμεν, μᾶς διέταξε δὲ τότε ὁ πλοίαρχος νὰ ριψώμεν τὴν λέμβον διὰ νὰ τὸν ἀποθιβάσωμεν εἰς τὴν ξηράν. Ἐγὼ ἔκρινα καλὸν νὰ πάρω ἐντὸς τῆς λέμβου καὶ τὰ ροῦχά μου καθὼς καὶ ἓνα τενεκὲ θούτυρον τὸ ὁποῖον εἶχε κλεμμένον ὁ Μανιάτης ἀπὸ τὰ μερίδια τῶν ναυτῶν τὰ ὁποῖα ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ὁ πλοίαρχος.

Μόλις ἐπατήσαμεν τὸν πόδα εἰς τὴν ξηράν βλέπω κατὰ γῆς τὰ πτόματα εἴκοσι περίπου φονευμένων διότι εἶχεν ἐκραγῆ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐμφύλιος πόλεμος εἰς τὴν χώραν. Ἀμέσως ἀρπάζω τὸν πλοίαρχον ἀπὸ τὴν γενειάδα καὶ ἐξάγαγὼν ἓνα Ἴσπανικὸν σουγιάν με τὸν ὁποῖον ἤμην ἔτοιμος νὰ κόψω τὴν γενειάδα, «γρηγόρα» λέγω

«πλήρωσέ με τούς μισθούς μου εἰδ' ἄλλως ἀπὸ ἐδῶ δὲν φεύγεις.» Τρέμων ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ ὁ πλοίαρχος βγάζει τὸ πορτοφόλι τοῦ καὶ μοῦ μετροῦ εἴκοσι τρεῖς λίρας Ἀγγλίας. Παίρνω ἀμέσως τὰ ρουχῆ μου καὶ τὸ θούτυρον καὶ ἀπομακρύνομαι ἐκεῖθεν. Ὑπῆρχεν εἰς τὴν πόλιν ξενοδόχος τις Ἑλλήν ἐκ Χανίων τῆς Κρήτης καταγόμενος εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ξενοδοχεῖον ἐπῆγα καὶ ἔμεινα ἕως ὅτου ἤῤα δωμάτιον. Μόλις δὲ κατέλαβα τὸ δωμάτιον κατήλθα εἰς τὴν παραλίαν ὅπου ἤῤα δύο λωποδύτας Ἑλληνας τοὺς ὁποίους ἐπληροφόρησα ὅτι ὁ Μανιάτης εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἔσπευσαν ἀμέσως τὰ ἐντιμα ταῦτα ὑποκείμενα εἰς τὸ πλοῖον καὶ κατώρθωσαν νὰ κλέψουν ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ πρῶτα πρῶτα τὸν Μανιάτην ἀπὸ τὸ πλοῖον. Οἱ ἄλλοι ναῦται δὲν ἠθέλησαν νὰ φύγουν ἀλλ' ἔμειναν καὶ ἐτραβήξαν τῶν παθῶν τῶν τὸν τάραχον ἀπὸ τὸν πλοίαρχον.

Μόλις ἐξεῆλθεν ὁ Μανιάτης πηγαίνει καὶ εὐρίσκει τὸν πλοίαρχον καὶ ἀπειλῶν αὐτὸν διὰ τῆς κάμας τοῦ τὸν ἀναγκάζει νὰ τοῦ μετρήσῃ εἴκοσι πέντε λίρας τὰς ὁποίας ἐπιδεικνύων εἰς ἐμὲ μετὰ ταῦτα ὅταν μὲ ἠντάμωσε μοῦ εἶπε: «Νὰ λοιπὸν ποῦ εἶμαι πιὸ παλληκάρι ἀπὸ σένα ἀφοῦ τοῦ πῆρα περισσότερα λεπτὰ.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΕΝΑΡΞΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕἰΣ ΤΟ ΜΟΝΤΕΒΙΔΕΟ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας μετέβην εἰς ἕν ἐργοστάσιον Ἰσπανικὸν ὅπου κατεσκευάζον καὶ σίδερα διὰ τὴν ἐργασίαν μου καὶ παρήγγειλα μπάλες κανόνια καὶ ἄλλα χροειῶδη διὰ τὰς παραστάσεις ἀξίας ἐν ὄλῳ τριακοσίων ταλλήρων καὶ ἔδωκα εἰς τὸν ἐργοστασιάρχην ὡς προκαταβολὴν

έξήντα τάλληρα. Ούτος όμως δέν τὰ ἐδέχθη ἀλλά μου τὰ ἐπέστρεψεν ἰδὼν τὸν ζῆλόν μου καὶ μου συνέστησε νὰ κάμω φορέματα διότι ἤμην κακοενδεδυμένος. Μοῦ εἶπε συνάμα ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος νὰ ἐπιστρέψω ὅταν θὰ εἶναι τὰ πράγματα ἔτοιμα νὰ τὰ παραλάβω.

Ὅταν πράγματι ἐτελείωσαν τὰ ἐργαλεῖα μετὰ τινος ἡμέρας μετέβην νὰ τὰ παραλάβω. Ἐπῆρα λοιπὸν ἐν πρώτοις μίαν μπάλαν τὴν ὁποῖαν ἔβαλα εἰς ἓνα σάκκον καὶ δώσας αὐτὴν εἰς ἓνα ἀχθοφόρον νὰ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὸ δωμάτιόν μου εἶπα εἰς αὐτὸν ἀστεειυόμενος ὅτι εἶναι καρπούζι. «Ἐτσι βαρὺ καρπούζι πρώτη φορὰ σηκώνω» εἶπεν ὁ ἄνθρωπος. Καθ' ὁδὸν συναντῶ μίαν γυναῖκα ἐκ τῶν οἰκογενειῶν τὰς ὁποίας εἶχα περιποιηθῆ ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ πλοίου «Βορδὼ» καὶ ἡ ὁποία καλέσασά με εἰς τὸ σπῆτί της νὰ με φιλεύσῃ ἔρριψε τὰ χαρτιά ἐπειδὴ ἦτο ἔρασιτέχνις χαρτομάντις καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ ἔχω σφοδρὰν φιλονεικίαν με τὸν σύντροφόν μου.

Ἄναχωρῶ διὰ τὸ δωμάτιόν μου καὶ ὀλίγον ἔξωθεν τοῦ κτιρίου εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκετο συναντῶ ἓνα γνωστόν μου Κωνσταντῆν ἀπὸ τὰ Τρίκερα καταγόμενον ὁ ὁποῖος ἐκράτει ἓνα πετεινὸν καὶ με ἠκολούθησε διὰ νὰ φᾶμε τὸν πετεινόν. Ἐν τῷ μεταξὺ μοῦ ἐγνωστοποίησεν ὅτι ἔχει δώσει πενήντα μίαν λίρας εἰς τὸν Μανιάτην πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μόλις ἤκουσα ἐταράχθην καὶ ὠργίσθην.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ὅταν εἶδα ἐκεῖ τὸν Μανιάτην «Μανιάτη» εἶπα «γιατί ἀπατᾶς τὸν κόσμον; τί τὰ ἔκαμες τὰ χρήματα τοῦ ἀνθρώπου;» Εἶχα δὲν εἶχα τελειώσει τὴν τελευταίαν φράσιν καὶ ὁμοῦ κατ' ἐπάνω μου ὁ Μανιάτης με μίαν κάμαν νὰ με σκοτώσῃ ὅπως καὶ θὰ με ἐσκοτώνε ἐὰν δὲν ἐπρολάβανα νὰ τὸν ἀρπάσω καὶ τὸν ρίψω κάτω. Τούτου συντελεσθέντος τοῦ ἀπέσπασα

τὸ μαχαῖρι τὸ ὁποῖον καὶ ἔθραυσα κατόπιν δὲ τοῦ ἔδωκα τῆς χρονηᾶς του καὶ ἔλεεινὸν τὸν ἔσυρα ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιον καὶ τὸν ἔρριψα ἐντὸς τοῦ κήπου.

Μετὰ ταῦτα μετέβην εἰς τὸ ἐργοστάσιον καὶ παρέλαβα τὰ ἐπίλοιπα ἐργαλεῖά μου. Ἄς μὴ νομίση ὅμως κανεὶς ὅσον ἀφορᾷ τὸν Μανιάτην ὅτι ἐσωφρονίσθη οὗτος μετὰ τὸ φοβερὸν ξυλοκόπημα τῆς ἀνωτέρω σκηνῆς. Τούναντίον ἐξηπάτα καθημερινῶς ἀνθρώπους καὶ ἐλάμβανε παρ' αὐτῶν χρήματα ὑποσχόμενος νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτοὺς ὅταν ἀρχίσωμεν τὰς παραστάσεις. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ὀλίγων ἡμερῶν ἐμφανίζεται εἰς τὸ δωμάτιόν μου καθ' ἣν ὥραν ἐγὼ ἐκαθάριζα τὰ σίδερα ἐτοιμαζόμενος διὰ παραστάσιν καὶ μὲ τὰ συνειθισμένα του κλάμματα, ἰκεσίας καὶ δικαιολογίας ὅτι ἡ μέθη τὸν ἔκαμε νὰ φερθῆ ὅπως ἐφέρθη, ὅσον τὸ καὶ κυριώτερον χάρις εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχα ἀνάγκην ἀνθρώπου ἕως ὅτου ἔμβω σὲ σειρᾶ, πείθομαι καὶ τὸν παίρνω μαζύ μου.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἐπιάσαμεν θέατρον εἰς τὸ Ἀλκαζάρ καὶ ἐτοιχοκόλλησα ὅτι ὅποιος εἶναι παλαιστῆς ἄς παρουσιασθῆ τὴν Κυριακὴν.

Ἦτο μὴν Μάϊος. Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν ἐνῶ ἔδιδα παραστάσιν ἐμφανίζεται ἓνας Ἴταλὸς παλαιστῆς, διπλοῦ ἀναστήματος ἀνθρώπος διὰ νὰ παλαίσῃ μαζύ μου.

ΠΑΛΗ ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ

Παλαίω μετὰ τοῦ Ἴταλοῦ καὶ ἐντὸς τριῶν λεπτῶν ἐκτύπα ὁ ἀνθρώπος τὸ πάτωμα μὲ τὴν ράχιν του. Περαιτωθείσης τῆς παραστάσεως συνάξει ὁ Μανιάτης τὰ χρήματα καὶ ἀναχωροῦμεν ἀπὸ τὸ θέατρον.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν μετέβην εἰς τὸ ἐργοστάσιον διὰ

νά πληρώσω τὰ ἐργαλεῖα, μοῦ ἐχάρισε δὲ ὁ ἐργοστασιοῦχος ἕκατὸν τάλληρα ἀφαιρέσας αὐτὰ ἀπὸ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον εἶχομεν συμφωνήσει καὶ με ἡσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔδωκα δευτέραν παράστασιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπάλαισα με ἕνα Γάλλον ὁ ὁποῖος ἐπωνομάζετο «Ζάμπ ντέ φέρ» δηλαδή «σιδηρὰ κνήμη» καὶ τὸν ὁποῖον ἔρριψα ἐντὸς ὀκτώ λεπτῶν. Τοῦτο ἰδόντες οἱ ἐν τῷ θεάτρῳ παρευρισκόμενοι Γάλλοι ἔσπευσαν νὰ διέλθουν ἄνωθεν τοῦ στομάχου του εἰς ἔνδειξιν περιφρονήσεως.

Μετὰ παρέλευσιν λεπτῶν τινων μοῦ ἔρχεται ἕνας κροεπώλης φορῶν προσωπίδα διὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσω τὴν στιγμήν δὲ καθ' ἣν τὸν ἐβρόντησα κάτω με ὀρμὴν, μία κραυγὴ ὑστερικὴ γυναικὸς ἠκούσθη, «Βοήθεια! πάει ὁ ἄντρας μου»

Κατὰ τὴν ἰδίαν παράστασιν ἦλθε καὶ ἕνας Αὐστριακὸς Φίλιππος ὀνομαζόμενος ἄλλ' ἐπειδὴ ἤμην κουρασμένος εἶπα εἰς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ τὴν Κυριακὴν.

Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν ἔρχεται ὁ Αὐστριακὸς καὶ ἀφοῦ τὸν ἐνίκησα ἐξηκολούθησα τὴν παράστασίν μου. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὑπῆρχον κατὰ τὴν παράστασιν πλέον τῶν ἑξακοσίων συμπατριωτῶν του Αὐστριακῶν, μερικοὶ τῶν ὁποίων μέγα φρονοῦντες διὰ τὴν σωματικὴν ρώμην καὶ τέχνην τοῦ συμπατριώτου των μοῦ ἔλεγον ἕνα σωρὸ πράγματα ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς παραστάσεως, ὅτι θὰ με κάμῃ ἀλλαλιαστὸν ὁ συμπατριώτης των καὶ τὰ παρόμοια. Φαντάζεται λοιπὸν πᾶς τις τὴν λύτην καὶ ἀπογοήτευσιν τῶν ἀνθρώπων τούτων ὅταν ἰδίους ὄμμασιν εἶδαν τὸ εἰδωλὸν των τὸν Φίλιππον νὰ τὸν κρημνίσω ἐντὸς πέντε λεπτῶν καὶ νὰ γείνουν τὰ κόκκαλά του εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Περατωθείσης τῆς παραστάσεως ὁ λαὸς μὲ ἐσήκωσεν εἰς τὰ χέρια ἔξωθεν τοῦ θεάτρου ζητωκραυγάζων με ἐπὶ ὥρας. Ἐπὶ τὴν παράστασιν ἐκείνην εἰσέπραξα δύο χιλιάδας τάλληρα, ἀλλ' ἀπέφυγα τὴν φορὰν ταύτην νὰ δώσω τὰ χρήματα εἰς τὸν Μανιάτην ἐκ φόβου μήπως τὰ ἀπαγάγη καὶ ἐξαφανισθῇ κατὰ τὰ συνειθισμένα του. Ἐδῶσα λοιπὸν τὰ χρήματα διὰ νὰ μου τὰ φυλάξῃ εἰς ἓνα κουμπάρον μου ὀνόματι Ἀνδρέαν Πιρανέζον.

Ἀνεχωρήσαμεν μετὰ ταῦτα δι' ἓν μέρος ἔξω τῆς πόλεως ὀνομαζόμενον «Ὀνιδόν» ὅπου ὑπῆρχε ὁ κῆπος τοῦ Λουίτζη Καζάλλε εἰς τὸν ὁποῖον ἐγίνοντο ταυρομαχίαι. Ὑπῆρχε πρὸς τούτους ἐκεῖ καὶ ζωολογικὸς κῆπος.

Ἦρχισα λοιπὸν νὰ δίδω παραστάσεις εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ ἤρχοντο καθ' ἑκάστην παλαισταὶ διάφοροι, Ἴσπανοί, Ἴταλοι, Γάλλοι καὶ λοιποὶ τοὺς ὁποίους ὄλους τὸν ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐνίκησα.

Πεῖσμα μέγα ἐγεννήθη τότε καὶ μοῦ ἦλθε μία ὁμὰς ἐκλεκτῶν παλαιστῶν πληρωθεῖσα ὑπὸ τινων διὰ νὰ μὲ νικήσῃ. Ἐννέα ἀπετέλουν τὴν ὁμάδα ταύτην ἀλλὰ καὶ τούτους μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Παντοδυνάμου ἐνίκησα, ὄλους τὸν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς προλαβόντως ἀνέφερα πεῖσμα μέγα εἶχε γεννηθῆ, ἡ πάλη διεξήγετο μετὰ σφοδρότητος καὶ λύσεως, ἀπὸ λίγο ὡς πολὺ ἐπομένως ὄλοι οἱ ἡττηθέντες ἔπαθον ζημίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον σοβαράς, διότι ἄλλου ἐθραύσθη τὸ χέρι ἢ τὸ πόδι καὶ ἄλλου τὰ κόκκαλα ἐμαλάκωσαν.

Μετὰ τὸ πέρας καὶ ταύτης τῆς χονδρικῆς πάλης ἀφοῦ εἰσέπραξα τὰ χρήματα καθ' ἣν στιγμὴν ἐξηροχόμην τοῦ θεάτρου ὤρμησαν καὶ οἱ ἐννέα νικηθέντες παλαισταὶ ἐναντίον μου κραδαίνοντες μαχαίρας διὰ νὰ μὲ φονεύσουν. Εὐτυχῶς εἶχα εἰς τὰς χεῖράς μου μίαν ράβδον

χονδρήν μὲ κόμβους ἦτις σώζεται μέχρι τῆς σήμερον. Μὲ τὴν ράβδον λοιπὸν ἐκείνην ἀντεπιτίθεμαι κατὰ τῶν ἐπιτεθέντων καὶ κτυπῶν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κατορθώ-
νω νὰ τρέψω αὐτοὺς εἰς φυγὴν, ἀρκετῶν κεφαλῶν θρασυ-
σθεισῶν, καθ' ἣν στιγμὴν κατέφθασαν καὶ τὰ ὄργανα
τῆς ἀστυνομίας καὶ τοὺς μὲν κακούργους συνέλαβον
ἐμὲ δὲ χάριν ἀσφαλείας συνώδευσαν μέχρι τοῦ δωματί-
ου μου.

Η ΔΟΛΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΜΙΣΤΕΡ ΜΕΗ ΚΑΙ
Η ΥΠ' ΑΥΤΟΥ ΕΞΑΠΟΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΤΙΓΡΕ-
ΩΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΟΥ

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰ ἀνωτέρω συμβάντα βλέπω αἴ-
φνης εἰς τὰς ἐφημερίδας νὰ δημοσιεύεται ὅτι «ἐδῆγχε
τὸ γάντι τοῦ σιδερένιου ἀνθρώπου» διότι «σιδερένιον
ἄνθρωπον» μὲ ἐπωνόμαζον καὶ νὰ γίνεται θόρυβος πο-
λὺς διὰ κάποιον παλαιστὴν προκαλοῦντά με εἰς πάλην.
Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας ἔρχεται καὶ
ὁ Μανιάτης καὶ μοῦ λέγει διὰ τὸν προκαλοῦντα ὅτι εἶναι
θεριάνθρωπος, ὅτι σοῦ σπάξει τὸ χέρι ἂν σοῦ τὸ σφίγξῃ,
ὅτι σηκόνει ὀλόκληρον σιδηροδρομικὴν ἄμαξαν εἰς τοὺς
ῶμους του καὶ ὅτι ὁ Μίστερ Μέη ὁ ὁποῖος εἶναι πλουσιώ-
τατος τὸν τρέφει δι' ἐξόδων του καὶ τὸν διατηρεῖ διὰ νὰ
μὲ νικήσῃ. Ἀπήντησα ξηρῶς εἰς τὸν Μανιάτην ὅτι αὐ-
τὰ εἶναι λόγια καὶ τὰ λόγια δὲν μὲ πτοοῦν. Εἰρήσθω ἐν
παρόδῳ ὅτι ὁ προκαλῶν με παλαιστὴς ὁ ὁποῖος ὀνομά-
ζετο Ἀλέξανδρος Κάρουμπιν καὶ ἦτο Ἕλληνας ἐξὑγιζε
τετρακοσίας λίθρας ἐνῶ ἐγὼ ἐξὑγιζα μόλις διακοσίας τρι-
άντα. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Μίστερ Μέη μὲ πληροφοροεῖ δι'
ἐπιστολῆς του ὅτι θὰ μοῦ δώσει δώδεκα χιλιάδας τάλληρα

ἐὰν παλαίσω μὲ τὸν Ἄγγλον καὶ δὲν θελήσω νὰ τὸν ρίψω καθότι ἔχει πολλὰ στοιχήματα καὶ ἂν πέσῃ ὁ παλαιστής του θὰ χάσῃ πολλὰ χρήματα. Ἐξεφράζετο ἐν τούτοις κολακευτικῶς δι' ἐμὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ὅτι μὲ παροηκολούθησε τακτικὰ εἰς κάθε πάλην μου καὶ ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἐὰν θελήσω νὰ ρίψω τὸν παλαιστήν του ἡμπορῶ νὰ τὸν ρίψω.

Ἐγὼ, ἀναλύσας τὸ ζήτημα καὶ σκεφθεὶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος μου προσφέρει αὐτὸ τὸ μέγα ποσὸν ὄχι διὰ νὰ πέσω καὶ ἐξευτελίσω τὸν ἑαυτὸν μου ἀλλ' ἀπλῶς διὰ νὰ μὴ ἐξευτελίσω τὸν ἄνθρωπὸν του, ἐδέχθην τὴν πρότασιν. Ἐδημοσιεύθη λοιπὸν ἀμέσως εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι θὰ παλαίσω τὴν Κυριακὴν μὲ τὸν Ἄγγλον καὶ ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ περίχωρα συνέρρευεν ἀθρόος ἀπὸ περιέργειαν καὶ ἐνδιαφέρον κινούμενος.

Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν κατὰ τὰ ἀναγγελθέντα ἐγένετο ἡ πάλη ἡ ὁποία διήρκεσεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν χωρὶς νὰ πέσῃ κανεὶς ἐκ τῶν δύο μας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συμπεφωνημένη προθεσμία παρῆλθε ἔκρυσαν τὰς παλάμας των οἱ μάρτυρες ἀμφοτέρων καὶ ἡ πάλη ἐσταμάτησε. Μεταξὺ τῶν θεατῶν ὑπῆρχον καὶ Ἕλληνες ἐλυπήθην δὲ ὅταν εἶδα τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου των ὅπερ ἦτο κάτι χειρότερον ἀπὸ ὠχρὸν, συνεπεία τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ φόβου τὸν ὁποῖον ἠσθάνοντο διαρκούσης τῆς πάλης μου μὲ τὸν μονόλιθον ἐκεῖνον μήπως νικηθῶ ὑπ' αὐτοῦ. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀπαίσιος ἄνθρωπος εἶχε καταξοχίσει μὲ τοὺς ὄνυχάς του τὸ σῶμά μου εἰς σημεῖον ὥστε νὰ τρέχουν ἐξ αὐτοῦ αἵματα. Περατωθείσης οὕτω τῆς πάλης χωρὶς νὰ νικήσῃ κανεὶς μας, ἔπαιξα ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν μὲ τὰ σίδερά μου, ἔρριψα τὸ κανόνι μου καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως συνεφωνήθη νὰ συνεχισθῇ ἡ πάλη τὴν ἐπομένην Κυριακὴν.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὅταν ἀπεσύρθη ἐἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐστάθη ἀδύνατον νὰ κοιμηθῶ συνεπείρ τῶν πόνων τοὺς ὁποίους ἠσθανόμην ἀπὸ τῆς νυχιᾶς τοῦ μεγαθηρίου ἐκείνου ὃ δὲ λαὸς ὀλόκληρος τοῦ Μοντεβιδέο ἀγνοῶν τὴν συμφωνίαν μου μὲ τὸν προστάτην τοῦ ἀντιπάλου μου καὶ θαμβῶθεις ἀπὸ τὸν ὄγκον τούτου καὶ τῆς νυχιᾶς ποῦ μοῦ ἔκαμε ἔλεγεν ὅτι ἂν ἐξηκολούθει ἡ πάλῃ ἀφεύκτως θὰ ἐφονευόμην ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐν τοσοῦτῳ ὃ δόλιος Μίστερ Μέη ἱκανοποιηθεὶς ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης πάλῃς δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσιν του ὅσον ἀφορᾷ τὰς δώδεκα χιλιάδας τάλληρα τὰ ὅποια θὰ μοῦ ἔδιδε. Τίς οἶδεν; Ἴσως ἐνόμισεν ὃ ἄνθρωπος ὅτι ὄχι δὲν ἠθέλησα ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσα νὰ ρίψω κάτω τὸν παλαιστὴν του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὃ ἄνθρωπος ἦτο δόλιος διότι ὄχι μόνον ἐἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἐφέρθη δολίως ἀλλὰ καὶ ἐἰς ἄλλην ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω καθ' ἣν μάλιστα ἡ δολιότης του δὲν ἐστρέφετο πλέον κατὰ τῆς τσέπης μου ἀλλὰ κατ' αὐτῆς τῆς ζωῆς μου.

Ὅταν εἶδα τὴν ἀθέτησιν τῆς ὑποσχέσεώς του εἶπα καθ' ἑαυτόν. «Θὰ ἔλθῃ ἡ Κυριακὴ καὶ τότε θὰ τὰ βροῦμε.» Τὸ Σάββατον λοιπὸν τὸ ἐσπέρας, ἔρχονται δέκα ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ καὶ τινες φίλοι μου καὶ μὲ ἐρωτοῦν διατὶ δὲν ἔρρηξα τὸν Ἄγγλον. «Διότι» εἶπα ἐἰς αὐτοὺς «μοῦ ἔταξεν ὃ Μίστερ Μέη δώδεκα χιλιάδας τάλληρα ἀλλὰ μὲ ἠπάτησε καὶ δι' αὐτὸ θὰ ἰδῆτε αὔριο τί θὰ τοῦ τὸν κάμω τὸν παλαιστὴν του.» Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν λόγων τούτων μὲ ἐρωτοῦν οἱ ἐπισκέπται μου ἂν πραγματικῶς εἶμαι ἐἰς θέσιν νὰ νικήσω τὸν ἀντίπαλόν μου καθότι θὰ στοιχηματίσουν. «Στοιχηματίσατε καὶ τὸ τελευταῖόν σας μονόλεπτο» εἶπα ἐἰς αὐτοὺς καὶ μὴν ἔχετε κανένα φόβον» Τέλος ἔρχεται ἡ Κυριακὴ καὶ κατὰ τὴν ὥρι-

σμένην ὄραν, τοῦ θεάτρου ὄντος πλημμυρισμένου ἀπὸ κόσμον, ἀρχίζει ἡ πάλη. Ἐπαλαίσαμεν λυσσωδῶς ἐπὶ ὀκτῶ λεπτά, ὅτε κατορθῶν νὰ ρίψω τὸν κολοσσὸν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου πρὸς τὰ ὀπίσω. Πῶς τοῦ ἐφάνη ὁ θρόντος; Αὐτὸς βέβαια γνωρίζει. Τὸ πλῆθος δὲ τῶν θεατῶν ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ ὡς ἐνόμιζε νίκη μου ταύτη ἔσπασε κυριολεκτικῶς τὰ χέρια του ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔρχεται καὶ ὁ Μίστερ Μέη μὲ χαϊδεύει εἰς τὴν ὀμοπλάτην καὶ μοῦ λέγει. «Δὲν θὰ εὐρεθῆ ἄνθρωπος νὰ σὲ νικήσῃ ἔσένα μόνο νὰ παλαίψῃς μὲ κανένα θηρίο.» «Ἄς μοῦ ἔδιδες ἐκεῖνα ποῦ μοῦ ὑπεσχέθης» ἀπήντησα «νὰ μὴ σοῦ ἐξευτελίσω τὸν ἀνθρώπο σου.» Καὶ εἰς τοῦτο μὲν δὲν μοῦ ἔδωσε καμίαν ἀπάντησιν, χαμογελῶν δὲ «θὰ σὲ δοκιμάσω μὲ κανένα θηρίο» μοῦ εἶπε. Μὴ ἐννοήσας ἐγὼ τί ἀκριβῶς ἠννοεῖ, καὶ ἐκλαβὼν τοὺς λόγους τούτους ὡς ἀπλῆν φιλοφρόνησιν «πολὺ καλὰ» ἀπήντησα. Τὴν ὄραν λοιπὸν καθ' ἣν περατώσας τὴν ἄρσιν τῶν βαρῶν μου, ἤτομαζόμεν νὰ ρίψω τὸ κανόνι μου, βλέπω μίαν τίγριν νὰ ὀρμᾷ κατ' ἐπάνω μου. Πρὶν ἢ λάβω καιρὸν νὰ ἐκτείνω τὰς χεῖράς μου τὸ αἰμοδόρον θηρίον μὲ ἀρπάζει ἀπὸ τὸ στῆθος καὶ μοῦ κάμει μεγάλην πληγὴν. Αὐτομάτως αἱ χεῖρές μου καρφόνονται εἰς τὸν λαμόν της καὶ σφίγγων αὐτὴν δυνατὰ τὴν ἀποσπῶ ἀμέσως ἀπὸ τὸ στῆθός μου καὶ τὴν κτυπῶ κάτω. Πρὶν ἢ συνέλθῃ τὴν ἀρπάζω ἀπὸ τὰς δύο σιαγόνας καὶ κατορθῶν νὰ τὴν σχίσω. Τὸ θηρίον ἔπεσεν ἀμέσως νεκρόν.

Τοσαύτη ἦτο ἡ κατάπληξις, ἡ φρίκη καὶ ἀγωνία τῶν θεατῶν ὥστε δικαίως θὰ ἔλεγέ τις ὅτι τὸ θέατρον ὀλόκληρον ἐβωβάθη. Τέσσαρες μόνον ἄνθρωποι ἔδειξαν κάποιαν ψυχραιμίαν καὶ οἱ τέσσαρες οὗτοι ἦσαν ἰατροί, οἱ ὁποῖοι ὑπέκρινοντες προφανῶς εἰς τὸ ἐνστικτὸν τῆς ἐπι-

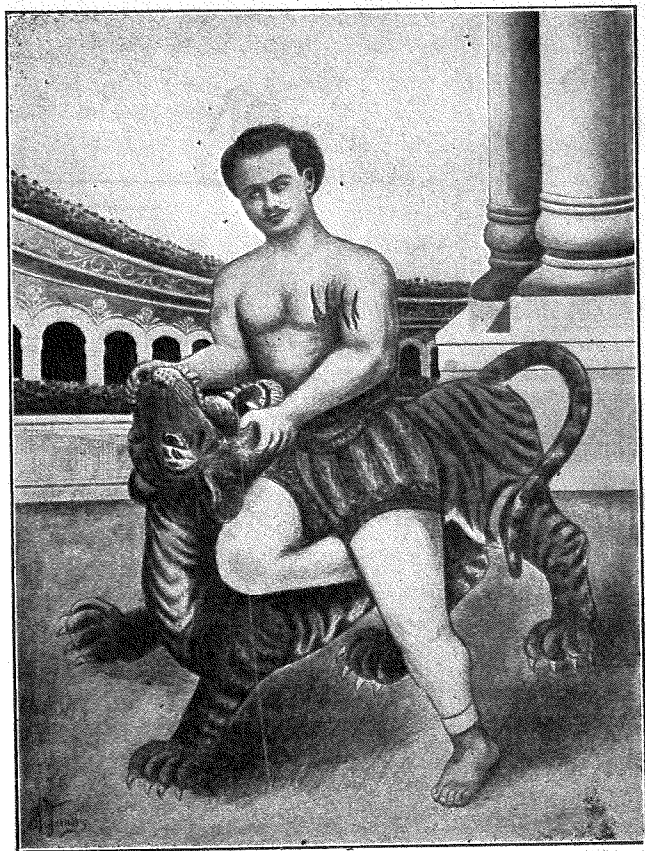
στήμης των ἔσπευσαν ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου πρὸς ἐμὲ καὶ μετέφεραν εἰς ἓν δωμάτιον τοῦ θεάτρου ὅπου ἤρχισαν νὰ με παρατηροῦν μετὰ προσοχῆς ὁ δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν με ἐνεθάρρυνε λέγων: «Μὴ φοβῆσαι, ἡ πληγὴ σου δὲν εἶναι σοβαρὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κίνδυνος.» Καθαρίσαντες τὴν πληγὴν μου, οἱ ἰατροὶ ἀνεχώρησαν, ἄνθρωποι δὲ τοῦ θεάτρου με συνώδευσαν ἕως τὸ δωμάτιόν μου καὶ με ἀφῆκαν ἐκεῖ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν συνελθὼν ἐκ τῆς φρίκης καὶ καταπλήξεώς του ἐθεώρησε τὴν δολίαν πράξιν τοῦ Μίστερ Μέη ὡς κακούργημα φρικαλέον καὶ ἀποτρόπαιον, διωγμοὶ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐπηρεολοῦθησαν ἐκ μέρους Ἰσπανῶν καὶ Ἰταλῶν φονευσάντων ἐκείνην τὴν ἡμέραν πολλοὺς Ἑλλήνους καὶ καυσάντων δύο καταστήματα ἀνήκοντα εἰς τὸν Μίστερ Μέη ὡς καὶ τὴν οἰκίαν του.

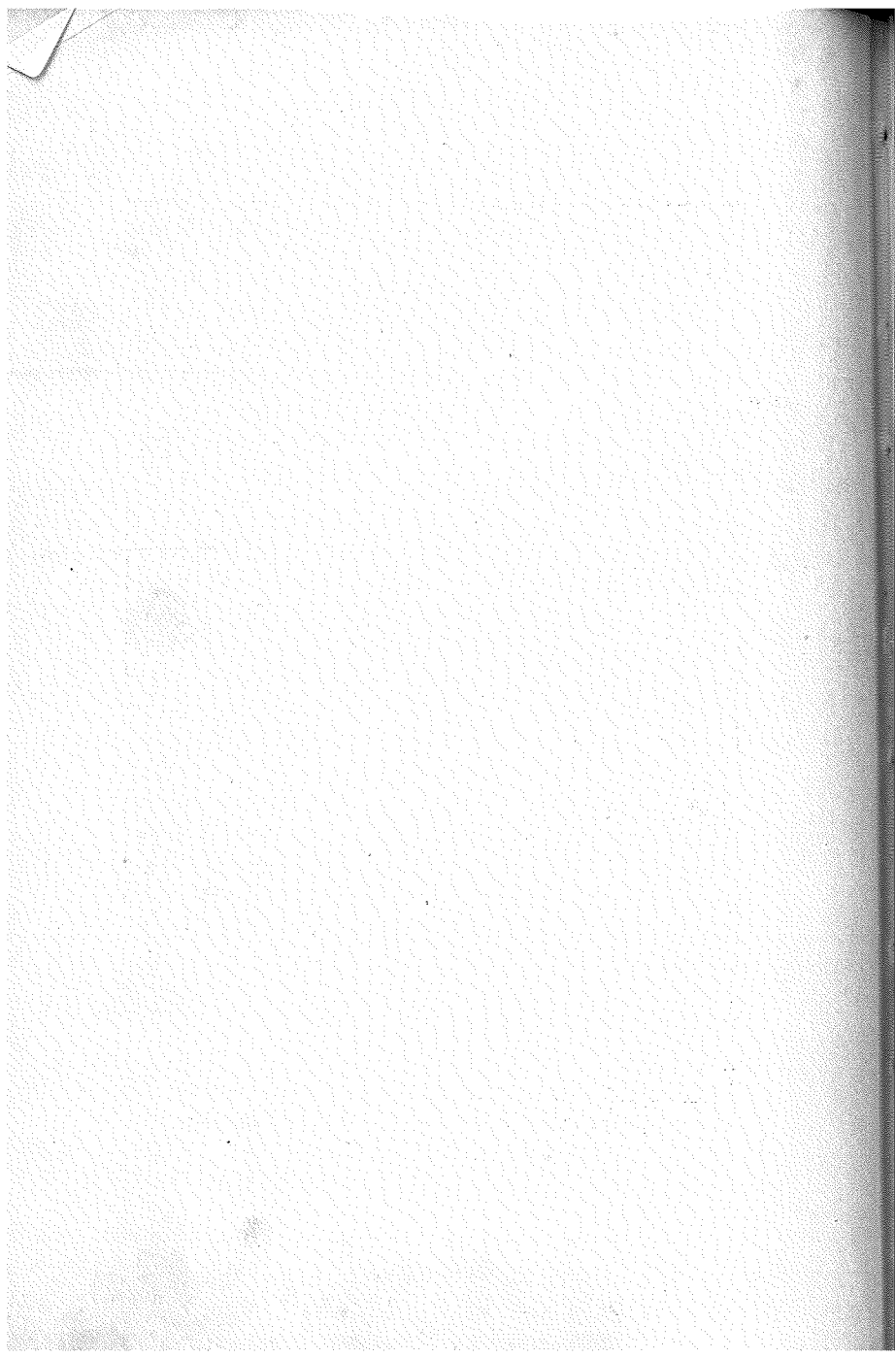
ΝΕΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΜΑΝΙΑΤΗ

Ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἔμεινα εἰς τὸ δωμάτιόν μου νοσηλευόμενος, ἐρωτήσας δὲ ποῦ εἶναι ὁ Μανιάτης ἔμαθα ὅτι ἀπήγαγε τὸ ταμειῶν μου ἦτοι δύο κιβώτια περιέχοντα τὸ ἓν χάρτινα καὶ τὸ ἄλλο ἀργυρᾶ τάλληρα καὶ ὄχετο ἀπὼν μετὰ τριῶν ἀνθρώπων ἐνὸς ἐκ Σκοπέλου, τοῦ ἄλλου ἐκ Σκιαθοῦ καὶ τοῦ τρίτου ἐκ Μιτυλήνης. Φαντάζεται πᾶς τις τὴν θέσιν μου. Ἐντὸς ὀλίγου ἔρχεται καὶ ἡ ἰδιοκτῆτρια τοῦ δωματίου μου καὶ με ἐρωτᾷ ποῦ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον εἶχα ὅταν δὲ εἶπα εἰς αὐτὴν τὰ τῆς ἀπαγωγῆς τῶν χρημάτων μου ὑπ' αὐτοῦ, «τὸ ὑπόπτευμα εἶπεν «ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦτο κλέπτης διότι καθημερινῶς ἔφερε μαζί του κλέπτας.»

Παρακάλεσα τὴν γυναῖκα νὰ στείλῃ νὰ καλέσῃ τὸν

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν φιλοτεχνηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τοῦ Μοντεβιδέο, παριστᾷ τὸν Παναγῆν παλαιόντα μὲ τὴν τίγριν τὴν ὁποίαν ὁ Ἄγγλος Μίστερ Μέη ἕξαπέλυσε δολῶς κατ' αὐτοῦ.

κουμπάρον μου Ἀνδρέαν Πιρανέζον ὁ ὁποῖος κατώκει εἰς τὴν ἰδίαν ὁδὸν Σεροίτο ἀρ. 6. διότι θέλω νὰ τοῦ διμλήσω.

Πράγματι δὲ μετ' ὀλίγον ἦλθεν ὁ κουμπάρος μου καὶ μὲ παρέλαβεν εἰς τὸ σπῆτί του ὅπου ἔμεινα διαρκῶς ἕως ὅτου ἐθεραπεύθην. Καὶ μοῦ ἔδωκε μὲν ὁ ἄνθρωπος τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχα δώσει πρὸς φύλαξιν ἀλλὰ ὀλιγιστα ἐξ αὐτῶν ἔμειναν μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἰατρῶν καὶ φαρμάκων καὶ συντήρησιν ἐπὶ ἑννέα μῆνας κατὰ τοὺς ὁποίους δὲν εἰργάσθην.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Μανιάτην αἱ ἀρχαὶ πληροφορηθεῖσαι ὅτι μοῦ ἔκλεψε τὰ χρήματα ἐτέθησαν ἐπὶ τὰ ἴχνη του ἐτηλεγράφησαν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ μετὰ πολλὰς ἐρεύνας κατώρθωσαν νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν φέρουν δέσιμον. Τὸν ἐξυλοκόπησαν τὸν ἀλιτήριον τόσον ἀπηνῶς ὥστε τὸ αἷμα ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ αὐτιά του. Ἐκατὸν μόνον τάλληρα εὐρέθησαν ἐπάνω του, τὰ δὲ ἐπίλοιπα τῶν κλαπέντων τὰ εἶχεν ὁ ἄθλιος κατασπαταλήσει. Μοῦ προσέφεραν αἱ ἀρχαὶ τὰ ἑκατὸν τάλληρα τὰ ὁποῖα ἐγὼ ἀπεποιήθην νὰ δεχθῶ καὶ ἐξώρισαν τὸν Μανιάτην ὁ ὁποῖος κατέφυγεν εἰς Μπουένος Ἀῦρες. Ἐκεῖ εὔρε τὸν Παῦλον Ρεπέτον καὶ συνεμάχησε μετ' αὐτοῦ πρὸς ἐκδίκησιν διότι ἐγνώριζεν ὅτι εἶχα σκοπὸν νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πόλιν ἐκεῖνην.

Εἰς τὸ Μπουένος Ἀ·Υ·Ρεζ

Ἀναχωρήσας μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ Μπουένος Ἀ·Υ·Ρεζ ἐτηλεγράφησα προηγουμένως εἰς τὸν Πέτρον Τσίλον, Ὑδραῖον διὰ νὰ στείλῃ τὸ κότερόν του νὰ μὲ παραλάβῃ ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιο καὶ μὲ ἀποβιβάσῃ εἰς Μπου-

ένος Ἀῦρες. Ὁ ἀτυχῆς ἄνθρωπος ἔσπευσε τὴν ἡμέραν τοῦ κατάπλου τοῦ ἀτμοπλοίου νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὴν αἴτησίν μου ἐνῶ δὲ διήρχετο ἄνωθεν τῶν σιδηροδρομικῶν ράβδων εἰς τὴν παραλίαν κατεπλακώθη ὑπὸ μᾶς ἀμαξοστοιχίας καὶ ἀπέθανε. Συνεπεία τοῦ δυστυχήματος τούτου, ἡ μουσικὴ τὴν ὁποίαν ὁ Μουσιοῦ Σερροῦ εἶχεν ἐτοιμὴν διὰ τὴν ὑποδοχὴν μου δὲν ἔπαιξε.

Μόλις ἀπεβιβάσθην διευθύνθην εἰς τὸ δωμάτιον τὸ ὁποῖον μοῦ εἶχον ἐτοιμάσει εἶχα δὲ μαζύ μου τρεῖς ἀνθρώπους, ἓνα ἀπὸ τὸ Πλωμάρι, ἓνα ἀπὸ τὰ Τρίκερα καὶ ἓνα ἀπὸ τὴν Ζαγοράν. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους δύο ὁ Μανιάτης εἶχε δανεισθῆ ἐπ' ὀνόματί μου καὶ ἐν ἀγνοίᾳ μου ἑκατὸν λίρας τὰς ὁποίας ἐπλήρωσα εἰς αὐτοὺς κατόπιν ὅταν ἤρχισα νὰ ἐργάζωμαι. Οὔτε ἐγόγγυσα διὰ τὸ χάρᾳσι τοῦτο διότι εἰρήσθω ἐν παρόδῳ καίτοι εἶχα ἀνάγκην χρημάτων ὅπως κάθε ἄλλος ἄνθρωπος δὲν εἶχα καμμίαν φιλοδοξίαν νὰ γείνω πλούσιος. Ὁ πόθος μου ἦτο νὰ ἀποκτήσω ὄνομα, φήμην, νὰ δοξασθῶ τέλος πάντων.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεώς μου μετέβην εἰς τὸ θέατρον «Ἀλκαζάρ» τοῦ Μουσιοῦ Σερροῦ, πρὶν δὲ εἰσελθῶ εἶδα τὸν Παῦλον Ρεπέτον μὲ τὸν Μανιάτην καὶ ὄρωμσα νὰ ραβδίσω τὸν Μανιάτην ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ φύγη. Ὅταν εἰσῆλθα μοῦ ἐγνωστοποίησαν οἱ ἰδιοκτῆται ὅτι ἂν ἐνεφανιζόμην μισὴν ὥραν ἐνωρίτερον θὰ προελάμβανα ἐνῶ τώρα ἔκλεισαν συμφωνίαν μὲ τὸν Ρεπέτον καὶ Μανιάτην διὰ τὴν Κυριακὴν. Μὲ καθησύχασαν ἐν τούτοις δηλώσαντες ὅτι τὴν μεθεπομένην Κυριακὴν τὸ θέατρον θὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν μου ἀφοῦ ἄλλως τε δὲν ὑπάρχει πιθανότης νὰ κάμουν τίποτε ὁ Ρεπέτος μὲ τὸν Μανιάτην ἀναφορικῶς πρὸς τὰς παραστάσεις.

ΠΑΛΑΙΜΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΚΑΜΑΤΟ

Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν παρηκολούθησα τὴν παράστα-
σιν τῶν δύο ἀνταγωνιστῶν μου τὴν δὲ ἐπομένην Κυρι-
ακὴν τὸ θέατρον ἦτο εἰς τὴν διάθεσίν μου. Πρὸ τούτου
δὲ οἱ ἰδιοκτῆται ἐτοιχοκόλλησαν ὅτι ἐπανέκαμψεν ἐξ Εὐ-
ρώπης ὁ «σιδηροῦς ἄνθρωπος Ἀντώνιο Παναγῆ». Μὲ
ὠνόμαζον δὲ οὕτω καθότι ἀρχικῶς τὸ ὄνομά μου ἦτο
Παναγῆς Ἀντωνίου, τοῦ ἐπωνύμου Κουταλιανὸς δοθέν-
τος ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν καὶ μονιμοποιηθέντος ἀργότερον.
Ἐπειδὴ δὲ οἱ ξενόγλωσσοι εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τὸ μὲν
Ἀντωνίου καθ' ὃ διεθνὲς ὄνομα τὸ ἐξελάμβανον ὡς βα-
πτιστικόν μου, τὸ δὲ Παναγῆς καθ' ὃ ἄγνωστον εἰς τὴν
γλῶσσάν των τὸ ἐξελάμβανον ὡς ἐπίθετον., ἐκὼν ἄκων
ὠνομαζόμεν ὑπ' αὐτῶν Ἀντώνιος Παναγῆς.

Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν κατὰ τὰ ἀναγγελθέντα ἐγένετο
ἡ παράστασις μου καθ' ἣν προσῆλθον πέντε παλαισταὶ
τοὺς ὁποίους ἐνίκησα ἓνα ἓνα κατὰ σειράν. Ἐξηκολού-
θησα δὲ ἕκτοτε τὰς παραστάσεις μου καὶ κάθε Κυρια-
κὴν ἤρχοντο ἀπὸ πέντε ἕως δέκα παλαισταὶ τοὺς ὁποί-
ους ἐνικοῦσα. Μίαν ἡμέραν τέλος μοῦ φέρουν ἓνα πα-
λαιστὴν Ἰρλανδὸν, ὀνόματι Τζῶν Φέρελ ὁ ὁποῖος εἶχε
νικήσει τὸν Παῦλον Ρεπέτον καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν δύ-
ναμιν νὰ στρίβῃ τοῦ ταύρου τὰ κέρατα καὶ νὰ τὰ ξε-
ριζώῃ. Αἱ ἀρχαὶ φοβούμεναι δυστύχημα ἀπὸ μίαν πάλ-
λην μεταξὺ δύο τοιούτων παλαιστῶν ὅπως ὁ Τζῶν καὶ ἐγὼ
ἐζήτουν νὰ ἀπαγορευθοῦν τὴν πάλην ἕως ὅτου ἠναγκά-
σθην νὰ παρακαλέσω αὐτὰς νὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ πα-
λαίσωμεν διότι δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος δυστυχήματος. «Θὰ
δοκιμάσω» εἶπα ἐπιπροσθέτως «τὴν δύναμιν καὶ τὴν τέ-
χνην μου μὲ αὐτὸν τὸν παλαιστὴν, καὶ ἐὰν νικηθῶ θὰ
πάγω νὰ γείνω ναύτης πάλιν νὰ πιάσω τὴν ἀλυσίδα.»

Πρὸ τῶν παρακλήσεών μου τέλος αἱ ἀρχαὶ ἐνέδωσαν καὶ ἡ πάλῃ ἔλαβε χώραν μετ' ὅλην τὴν ἀναμενομένην λύσσαν. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀντίπαλός μου ἐκαυχᾶτο προκαταβολικῶς ὅτι θὰ μείνω εἰς τὰ χέρια του νεκρός, ἦτο δὲ ὀλόκληρος βράχος τετρακοσίων λιβρῶν βάρους καὶ ὅταν ἐβημάτιζεν ἐσειέτο τὸ ἔδαφος. Εἰς τὰς ἐπανειλημμένας ἀποπείρας του νὰ μὲ ρίψῃ κατώρθωσα νὰ μείνω ἀκλόνητος μετ' οὐ πολὺ δὲ ἤρχισα νὰ τὸν κυνηγῶ καὶ ἀρπάζσας αὐτὸς εἰς τὰς χεῖράς μου τὸν ἔρριψα ὀπισθὲν μου. Ἀπεσύρθη ὁ ἄνθρωπος κατεντροπιασμένος. Τὴν ἰδίαν στιγμὴν παρουσιάζεται ἕτερος Ἴρλανδὸς ὀνόματι Τόμας ἐπιμένων νὰ παλαίσῃ μαζί μου. «Πήγαινε ἀπ' ἐδῶ μὴ πάθῃς χειρότερα» λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Φέρελ, ἀλλ' αὐτὸς ἐπέμενε νὰ παλαίσῃ, ἕως ὅτου ἀρχίζομεν καὶ ἐντὸς ὀλίγου παίρνει καὶ αὐτὸς τὸ βρόντημά του πεσὼν μετὰ πατάγου καὶ μετὰ κόπου πολλοῦ κατορθώσας νὰ ἐγερθῇ καὶ φύγῃ. Οἱ δύο οὗτοι παλαισταὶ ἦσαν τόσον γιγαντώσωμοι, ὥστε μόλις ἔφθανα ἐγὼ ἕως τὸ στήθος των. Μετ' ἡν βοήθειαν ὁμοῦ τοῦ Παντοδυνάμου ἐξῆλθα νικητής.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς τὸ θέατρον ἀρκετοὶ Ἕλληνες τῶν ὁποίων ὁ ἐνθουσιασμός τοσοῦτον ἐκορυφώθη ὥστε ἤρχισαν νὰ σπάζουν τὰ θρόνια. «Σπάτε σπάτε,» ἐφώναζεν ὁ Μουσιῶν Σερρῆ «χάριν τοῦ Παναγῆ θυσία ἅς γίνῃ ὅλο τὸ θέατρο.»

Τὴν ἐπομένην Κυριακὴν οὔτε κἄν μοῦ ἐδόθη καιρὸς νὰ ἐγγίσω τὰ σίδερά μου. Εἴκοσι πέντε παλαιστὰς μοῦ ἔφεραν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, σκοπίμως ἐννοεῖται, διὰ νὰ μὲ κουράσουν νὰ πέσω εἰς τὸ τέλος. Εὐτυχῶς ἔφαγαν ὅλοι τὸ βρόντημά των καὶ ἔφυγαν, ἀλλ' ὁ φανατισμὸς μερικῶν ἐκ τοῦ πλήθους ἔσχε τὰ δυσάρεστα ἐπακόλουθά του καθότι ἔγειναν πολλοὶ φόνοι ἔξωθεν τοῦ θεάτρου μεταξὺ φανατισμένων θεατῶν.

Τὴν ἄλλην δὲ πάλιν Κυριακὴν πλούσιοί τινες φέρουν μὲ τὴν ἄμαξάν των ἓνα πρωταθλητὴν Πιλότον ὀνομαζόμενον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστήριζαν μεγάλας ἐλπίδας.

Ὅταν ρίψας αὐτὸν ἐγονάτισα ἐπὶ τοῦ στομάχου του πολλοὶ τῶν Ἰταλῶν ἐκραύγαζον «ζήτω ὁ Πιλότος!», ὀργισθεὶς δὲ ἐγὼ «τί ζήτω ὁ Πιλότος σφυρίζετε» εἶπα «ἀφοῦ τὸ γόνατό μου εἶναι ἐπάνω στὴν κοιλία του;» Δὸς του λοιπὸν καὶ ἐπέεζα μὲ τὸ γόνατό μου τὸν στόμαχον τοῦ ἀτυχοῦς Πιλότου ὁ ὁποῖος κινδυνεύων νὰ ἐκμετρήσῃ τὸ ζῆν ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἠττάν του καὶ νὰ μὲ παρακαλέσῃ νὰ τὸν ἀφήσω νὰ φύγῃ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔπραξε κατεντροπιασμένος μόλις τὸν ἀπηλευθέρωσα. Στραφεὶς τότε πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς, «ζήτω ὁ Παναγῆς!» εἶπα «νὰ μάθετε νὰ φωνάζετε.»

Ο ΓΑΜΟΣ ΜΟΥ

Τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἐγένετο πανήγυρις εἰς ἓν μέρος ὀνομαζόμενον Ρικολέτα ἔξωθεν τῆς πόλεως καὶ πλησίον τοῦ νεκροταφείου. Παρήγγειλα λοιπὸν μίαν ἀπέραντον σκηρὴν ἵπποδρομίου στοιχίσασαν περὶ τὰ ὀκτακόσια τάλληρα καὶ δυναμένην νὰ στεγάσῃ δύο χιλιάδας θεατῶν καὶ ἤρχισα παραστάσεις εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Τόσον δὲ καλὰ ἐπῆγαιναν αἱ ἐργασίαι, ὥστε ἐν διαστήματι ἑνὸς μηνὸς ἀπέκτησα πεντακοσίας χιλιάδας πέζα.

Ὅταν ἐτελείωσαν ἡ πανήγυρις καὶ αἱ παραστάσεις ἐπέστρεψα εἰς Μπουένος Ἄγρες καὶ ἠραβωνίσθην μίαν κόρην ὀνόματι Παλμύραν τὴν ὁποίαν ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω ἐνυμφεύθην καὶ ἦτις εἶναι σύζυγός μου ζῶσα μετ' ἐμοῦ μέχρι σήμερον. Ὁ πατὴρ τῆς κόρης μὲ ἤθελεν ὡς γαμβρὸν ἀλλ' οἱ λοιποὶ συγγενεῖς τῆς δὲν μὲ ἤθελον.

Ἡμέραν τινά λοιπόν, μετὰ τὸν ἀρραβῶνά μου ἐπρόκειτο νὰ παλαίσω εἰς τὴν Μπούκα Ρία Τσόλο μὲ δύο Ἑλληνας καὶ δύο Ἴταλοὺς, πρὶν δὲ μεταβῶ εἰς τὸ θέατρον ἐπεθύμησα νὰ ἴδω τὴν μνηστήν μου καὶ νὰ πάρω κανένα φιλάκι ἔτσι ὡσάν δυναμωτικὸ νὰ ποῦμε. Ὅταν λοιπὸν τὴν συνήντησα εἰς τὸ σπῆτί της βλέπω νὰ ἔχη δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Προσποιηθεὶς ὅτι χρειάζομαι σιγάρα στέλλω τὴν παρευρισκομένην ἐκεῖ— καὶ ἐμπόδιον ἀποτελοῦσαν— μικροτέραν ἀδελφήν της Πιρίναν, νὰ μοῦ ἀγοράσῃ μερικά. Μόλις ἐξῆλθεν ἡ Πιρίνα καὶ ἐμείναμεν μόνοι μὲ τὴν Παλμύραν ἀρπάζω τὸ σχετικὸ φιλάκι καὶ τὴν ἐρωτῶ διατὶ κλαίει. Μοὶ ἀφηγγήθη ἐκείνη τότε ἐν συντομίᾳ τὰ βάσανά της μὲ τοὺς συγγενεῖς της, βάσανα τὰ ὁποῖα ὑπέφερε διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην της. «Ἡσύχασε» ἀπήντησα μὲ ἀπόφασιν «καὶ τὸ βράδυ μόλις γυρίσω ἀπὸ τὴ δουλειά μου θὰ στεφανωθοῦμε.» «Καλὰ» ἀπεκρίθη ἐκείνη «θὰ εἶμαι ἔτοιμη.»

Σπεύδω ἀμέσως εἰς τὸ θέατρον καὶ τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου βροντῶ κάτω τοὺς τέσσαρας παλαιστάς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν βαλτοὶ ἀπὸ τὸν Παῦλον Ρεπέτον διὰ νὰ μὲ ἐξευτελίσουν. Ἐφυγαν σὰν βρεγμένες γάτες μετὰ τὴν ἡττάν των, ἤρχισα δὲ ἐγὼ νὰ παίζω τὰ σίδερά μου καὶ μόλις ἐτελείωσεν ἡ παράστασις συνάζω τὰ χρήματα, τρέχω εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἀγοράζω τὰ τοῦ γάμου καὶ ἐντὸς ὀλίγου φθάνω εἰς τὸ σπῆτι τοῦ πενθεροῦ μου. Ἄπ' ἐκεῖ ἐγὼ, ὁ πενθερός μου, ἡ πενθερά μου καὶ ἡ νύμφη πηγαινομεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου καὶ τελεῖται ἡ στέψις. «Τριακόσια γρόσια» μοῦ λέγουν οἱ ἱερεῖς «εἶναι τὰ δικαιώματα ποῦ θὰ πληρώσεις.» «Τριακόσιες λίρες νὰ πληρώσω» ἀπήντησα μειδιῶν. Ἐνῶ ἐγίνετο ἡ στέψις ἐγύρισα καὶ εἶδα ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανεὶς συγγενῆς μου κατὰ τὴν τόσον ἱεράν ἐκείνην στιγμήν τοῦ βίου μου καθ' ἣν

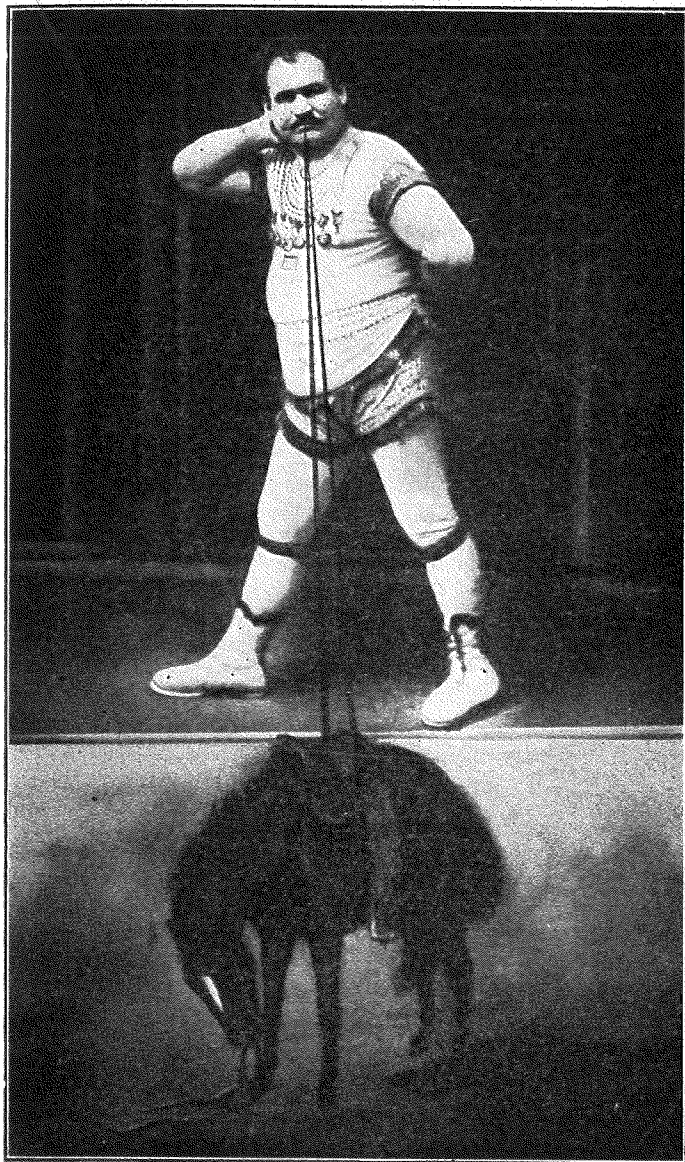
ξενητευμένος ἐγινόμην γαμβρός εἰς τὸ ἄκρον ἐκείνου τοῦ κόσμου καὶ ἐδάκρυσα. «Διατί δακρύζεις;» μὲ ἐρωτοῦν οἱ γονεῖς τῆς Παλμύρας «μήπως μετενόησες καὶ δὲν τὴν θέλεις τὴν Παλμύραν;» «Τὴν θέλω καὶ τὴν παραθέλω» ἀπήντησα σπογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς μου «μόνο βλέπω ὅτι ἦτο τῆς τύχης νὰ μὴν εἶναι κανένας συγγενῆς μου στὸν γάμο μου καὶ γι' αὐτὸ δακρύζω.»

Περατωθείσης τῆς στέψεως μετέβημεν εἰς τὸ σπήτι μας ὅπου παρετέθη γεῦμα εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὅλοι οἱ συγγενεῖς τῆς νύμφης. Ἄφοῦ ἔφαγαν καὶ ἔπιαν καλὰ ἐσηκώθηκα καὶ εἶπα τὰ ἑξῆς: «Κυρῖαι καὶ Κύριοι! Ἄπο λίγο ὡς πολὺ αὐτὸ τὸ συνοικέσιον εἰς κανένα ἀπὸ σᾶς δὲν ἤρесе καὶ τὸ ὅτι εὐρίσκεσθε ἐδῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἠμπορεῖ νὰ ἀποτελῇ θυσίαν ἐκ μέρους σας χάρον τῆς νύμφης. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ ὁ ὁποῖος τώρα πλεόν εἶμαι ἀχώριστος ἀπὸ τὴν συγγενῆ σας ἐπειδὴ δὲν ἐπιθυμῶ ἐξ αἰτίας μου νὰ πίνετε τὸ πικρὸν αὐτὸ ποτήριον τοῦ νὰ μᾶς βλέπετε μαζὺ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀπαλλάξετε τοὺς ὀφθαλμούς σας ἀπὸ τὸ δυσάρεστον διὰ σᾶς θέαμα. Τὸν μόνον δὲ τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸν γνωρίζετε, ὥστε τῶν φρονίμων ὀλίγα.» Ἡ διπλωματικὴ φρασεολογία τοῦ διωξίματος τούτου δὲν ἦτο θεβαίως τόσον ὑψηλὴ οὔτε λεπτὴ ὥστε νὰ μὴ τὴν ἐννοήσουν οἱ συγγενεῖς. Ἐφυγον ὅθεν στραβομουτσουναίζοντες ὅλοι καὶ μᾶς ἀφῆκαν μόνους μὲ τὸν κουμπάρον μου μετὰ τοῦ ὁποίου συνδιεσκέδαζα ἐπὶ ὀλόκληρον ἑβδομάδα, ἔκαμαν μὲ μετὰ ταῦτα ἑξῆς μῆνας νὰ ἔλθουν εἰς τὸ σπήτι. Παρελθόντων τῶν ἑξῆς μηνῶν ἀπεφάσισα κάποτε καὶ τοὺς ἐδέχθην, ἕκτοτε δὲ κατενθουσιασμένοι μαζὺ μου ἔλεγον «εἶθε νὰ κάνωμε ἓνα τέτοιον γαμβρὸν καὶ γιὰ τὴν Πιλίαν.»

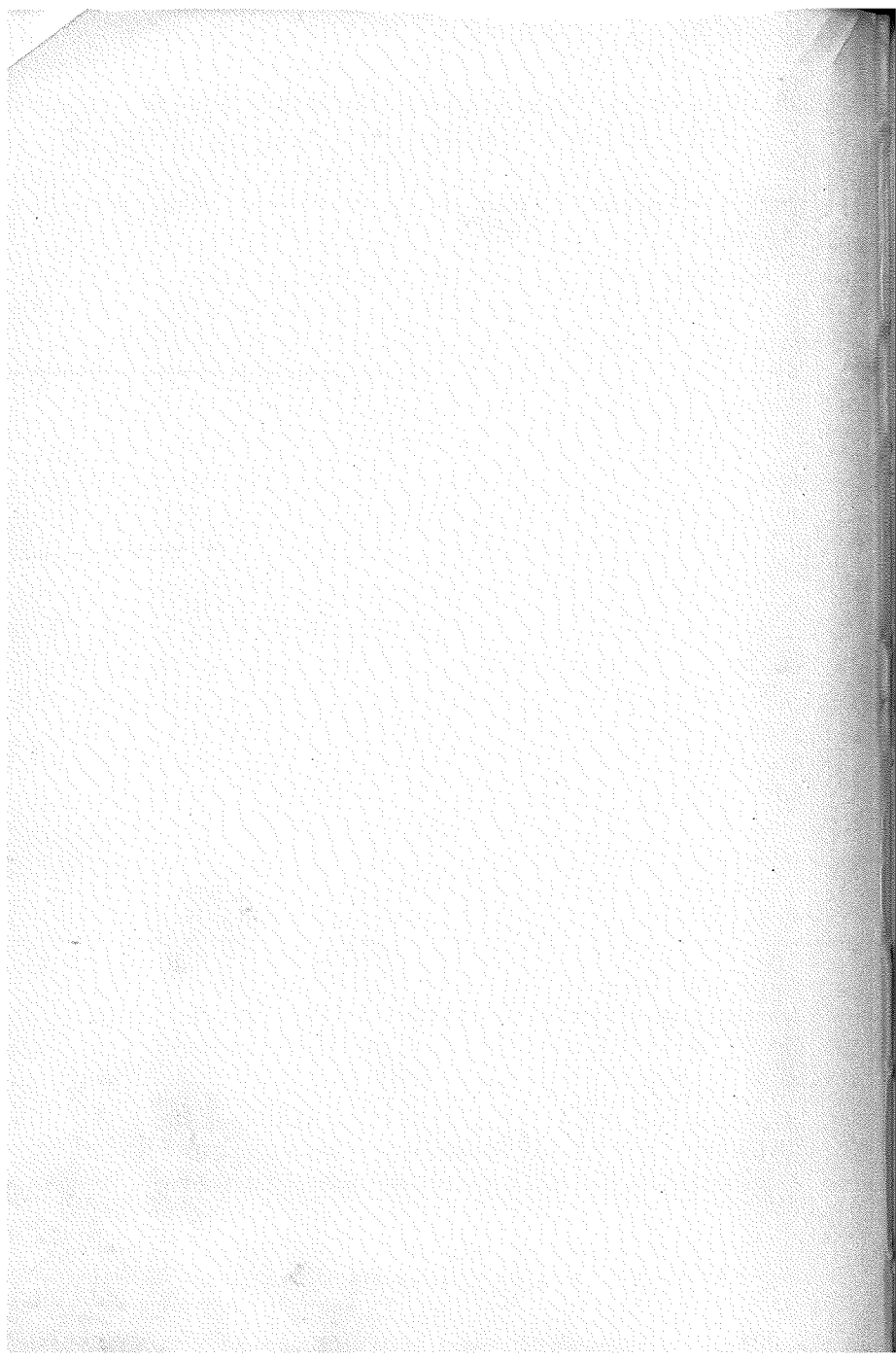
ΑΠΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΝ
—ΚΑΙ ΕΝ ΑΠΕΥΚΤΕΟΝ

Μετά παρέλευσιν ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων μου ἔλαβα ἐπιστολὴν προσκαλοῦσάν με νὰ μεταβῶ εἰς μίαν πόλιν ὀνομαζομένην Μορῶ ὅπου ἔμεναν καὶ μερικοὶ πλούσιοι θεῖοι τῆς συζύγου μου, διὰ νὰ δώσω παρὰστασιν. Μόλις ἔφθασα ἐκεῖ οἱ θεῖοι οὗτοι τῆς συζύγου μου προσεφέρθησαν νὰ με φιλοξενήσουν, ἀλλ' ἐγὼ ἐνθουμούμενος ὅτι εἶχον ἐναντιωθῆ εἰς τὸν μετὰ τῆς ἀνεψιάς των γάμον μου δὲν ἐδέχθην τὴν πρόσκλησίν των. Ἦρχισα λοιπὸν τὰς παραστάσεις μου καὶ ἐμφανισθέντος ἐνὸς καλοῦ Γάλλου Μπασκοφραντσέζου παλαιστοῦ, ἐπάλαισα μὲ αὐτὸν καὶ ἀφοῦ τὸν ἐνίκησα οἱ Γάλλοι καὶ Ἴταλοὶ μοῦ προσέφεραν δύο στεφάνους με ταινίας μεταξωτὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν γραμμένα συγχαρητήρια.

Τὸ ὄνομά μου ἐν τῷ μεταξῦ εἶχεν ἀκουσθῆ καθ' ὅλην τὴν χώραν ἐπομένως μόλις ἐτελείωσαν αἱ παραστάσεις μου εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔλαβα ἐπιστολὴν προσκαλοῦσάν με εἰς ἓν ἄλλο μέρος ὀνομαζόμενον Τσίπλοκ ἀπέχον τέσσαρας ὥρας μὲ τὸν σιδηρόδρομον ἀπὸ τὸ Μορῶ. Ὅταν ἔφθασα ἐκεῖ παρουσιάσθη εἰς Ἴταλὸς παλαιστῆς ὀνόματι Μιχαὴλ Σαμάρas τὸν ὁποῖον οἱ κάτοικοι ἔσπευσαν νὰ μοῦ περιγράψουν ὡς ὑπεράνθρωπον ἀφοῦ ἔπινεν ὡς μοῦ ἔλεγαν, κρασί μὲ τὸ βαρέλι. «Καλοὶ μου ἄνθρωποι» ἀπήντησα μειδιῶν «ἐδῶ δὲν πρόκειται νὰ παραπιούμε κρασί, ἀλλὰ νὰ παλέσωμε.» Ἐγένετο τέλος πάντων ἡ πάλη καὶ μὲ αὐτὸν καὶ ἔφαγεν ὁ ἄνθρωπος τὸ βρόντημά του. Ἴταλοὶ τινες ὅμως θιασῶται του βαρέως φέροντες τὴν ἡττάν του προσεπάθησαν νὰ μὲ δηλητηριάσουν, σω-

*Ἡ ἄνωτέρω εἰκὼν παριστᾷ τὸν Παναγιῆν σηκόνοντα μὲ τὰ δόντια
τοῦ ἄλογου βάρους τριακοσίων πενήκοντα χιλιγραμμῶν.*

θείς δὲ θεία Συνάρσει ἔγεινα πολὺ προσεκτικὸς καὶ δὲν ἔτρωγα οὔτε ἔπινα ὅπου τύχη.

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τιῶν λαμβάνω πρόσκλησιν ἀπὸ ἓνα μέρος Μερσέδες ὀνομαζόμενον, ὅταν δὲ ἔφθασα ἐκεῖ παρεκλήθην νὰ μὴ δώσω παραστάσεις εἰς τὸ ὑπαίθριον ὑπὸ τὴν σκηνὴν μου, ἀλλ' εἰς τὸ θέατρον καθότι ὁ καιρὸς εἶχε γείνη ψυχρὸς.

Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο οἱ ἄνθρωποι ὄχι μόνον φίλαθλοι ἦσαν ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐγενεῖς καὶ περιποιητικοί. Διὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσω δὲ ὅταν ἤρχισα παραστάσεις ἔκαμα καὶ νέα τινα γυμνάσματα. Ἐσήκωσα δηλονότι μὲ τὰ δόντια μου ἓνα ἄλογον βάρος τριακοσίων πενήκοντα χιλιογραμμῶν. Μετὰ ταῦτα ἐπῆρα ἓνα σχοινὶ εἰς τὰ δόντια μου καὶ προσεκάλεσα ἕξ ἄνθρώπους νὰ τραβοῦν κατῶρθωσα δὲ νὰ τοὺς σύρω ὅλους. Οἱ κάτοικοι μὲ ἐπληροφόρησαν ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετοὶ παλαισταὶ εἰς τὴν πόλιν των ἀλλὰ φοβοῦνται νὰ παλαίσουν μαζί μου. Ἐλλείπει λοιπὸν πάλης ἠναγκάσθην νὰ καταστήσω τὰ γυμνάσματά μου μᾶλλον ἐνδιαφέροντα. Εἰς μίαν ὄθεν παράστασιν φορῶ σιδηρᾶ ὑποδήματα καὶ θέτω ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης μου σίδερα βάρους δώδεκα κανταρίων πρὸς τούτοις δὲ δύο ἄνδρας ἐπὶ τῶν ὤμων μου. Τὴν στιγμὴν ὅμως κατὰ τὴν ὁποίαν διέταξα τὴν μουσικὴν νὰ παίξῃ τὸν Καλαματιανὸν διὰ νὰ χορεύσω μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ βάρη, τὸ πάτωμα τῆς σκηνῆς ἀδυνατοῦν νὰ βαστάσῃ τόσον βάρος κατέρρευσε καὶ ἔπεσα καταπλακωθεὶς ἀπὸ τὰ σίδερα, ἐὰν δὲ δὲν ἔσπευδαν ὁ Γερμανὸς Πρόξενος μετ' ἄλλων θεατῶν νὰ μὲ ξεπλακώσουν ἀφέντως θὰ ἀπέθνησκα.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ θέατρον μετέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ μετ' ὀλίγον ἀπώλεσα τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν μου. Εὐτυχῶς οἱ ἱατροὶ μὲ ποδόλουτρα καὶ ἄλλα

πολλά θεραπευτικά μέσα κατώρθωσαν ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς νὰ με κάμουν νὰ βλέπω πάλιν καὶ νὰ ἀκούω, ἀναρρώσας δὲ ἐντελῶς ἐπέστρεψα εἰς τὸ σπῆτί μου εἰς τὸ Μπουένος ᾿Αῦρες.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Ο ΠΑΥΛΟΣ ΡΕΠΕΤΟΣ

Μόλις ἐπέστρεψα εἰς τὸ Μπουένος ᾿Αῦρες βλέπω ἕνα τοιχοκόλλημα εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἀδιόρθωτος Παῦλος Ρεπέτος με ἐπροκάλει νὰ παλαίσωμεν. Πῶς τοῦτο; Ὁ ἄνθρωπος ἀπλούστατα εἶχε πληροφορηθῆ τὰ τοῦ παθήματός μου εἰς τὸ Μερσέδες, ὑποθέσας δὲ ὅτι ἤμην μισοτσακισμένος καὶ ἀνίκανος νὰ παλαίσω ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς ὑποτιθεμένης ἐξασθενήσεώς μου. «Βρὲ τὸν ἄθλιον» εἶπα καθ' ἑαυτὸν «δὲν τὸν ἔφθασαν τόσες κοπανιὲς ποῦ ἔχει φάγη παρὰ τολμᾶ νὰ σβιδάρη;» διατάσσω δὲ ἀμέσως τὴν σύζυγόν μου νὰ μοῦ δώσῃ ἕνα πανταλόνι τῆς πάλης καὶ σπεύδω ἀμέσως εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔδιδε παραστάσιν.

Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔφθασα ἠτοιμάζετο νὰ σηκώσῃ μίαν μπάλαν. Ἀρπάζω λοιπὸν τὴν μπάλαν καὶ τὴν πετῶ κάτω τὸν πιάνω δὲ ἀμέσως καὶ τοῦ φωνάζω. «Ἄσ' τα αὐτά, ἦλθα ἐδῶ νὰ παλέψωμε.» Τὰ ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας ἔσπευσαν νὰ με ἐμποδίσουν ἀλλ' ἐγὼ ἔδειξα ἀμέσως εἰς αὐτοὺς τὸ πρόγραμμα τοῦ Ρεπέτου διὰ τοῦ ὁποίου με προεκάλει οὗτος εἰς πάλην καὶ τοιουτοτρόπως ἀπεχώρησαν καὶ με ἀφῆκαν ἐλεύθερον. Πιανόμεθα λοιπὸν με τὸν Ρεπέτον καὶ ἐν τῷ ἅμα τοῦ δίδω ἕνα βρόντημα τοιοῦτον ὥστε ἔσπασε τὰ μοῦτρα του καὶ ἔγεινεν αἰμόφυρτος. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην Ζακύνθιδίς τις Κωνσταντῆς Παντῆς ὀνομαζόμενος, μονόφθαλμος, ὀρμᾶ ἐναντίον μου με μίαν κάμαν καὶ ἂν δὲν ἐπρόφθανα

νά τὸν ἀφοπλίσω θὰ ἔκαμε τὸ θαῦμά του. Ἴταλοί τινες ἐκ Τοσκάνης μὲ παρέλαβον τότε καὶ μετέβημεν εἰς τὸ «Καφέ Γαριμπάλντη» μετὰ δὲ ταῦτα ἀπεσύρθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

Ὁ Ρεπέτος ἐν τούτοις εἶχε συμμαχήσει μετὰ τοῦ Γιάννη Μανιάτη, ἐνὸς ἄλλου Μανιάτη, καὶ ἐνὸς Τζιώτη, τοὺς ὁποίους ἐγὼ εἶχα ἐκδιώξει καὶ ἔχασαν οἱ ἄνθρωποι ὅσα θὰ ἔπερναν καὶ ὅσα θὰ ἔκλεπταν ἀπὸ ἐμέ. Ἡ συμμορία λοιπὸν αὐτὴ ἢ ὁποία μὲ ἐμίσει μέχρι σημείου ὥστε νὰ μελετᾷ ἀκόμη καὶ τὴν δολοφονίαν μου μὲ διέβαλεν εἰς τοὺς Ἴταλοὺς ὅτι δῆθεν εἶχα πτύσει τὴν Ἰταλικὴν σημαίαν, ἐχρειάσθη δὲ νὰ παραλάβω ἐπιτροπὴν ἐξ Ἰταλῶν εἰς τὸ σπῆτί μου ὅπου ἡ σύζυγός μου εἶχεν ἀνηρημένην ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς αἰθούσης μίαν Ἰταλικὴν σημαίαν καθὼς καὶ ἡ ὑπόμνησις τοῦ γεγονότος ὅτι εἶχα Ἰταλίδα σύζυγον διὰ νὰ κατευνασθῇ ἐκεῖνο τὸ ἐναντίον μου ἐξηγηριωμένον πλῆθος τῶν Ἰταλῶν. Τεθεῖς τότε ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν μετέβην πρὸς τὸν Ρεπέτον καὶ «σηκοφάντη, δόλιε» εἶπα «ἐὰν ἔχῃς τὴν δύναμιν νὰ μὲ παλέψῃς ἔλα νὰ παλέψωμε. Τί πάς καὶ μὲ συκοφαντεῖς εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἔπτυσα τὴν Ἰταλικὴν σημαίαν;» «Ἐσύ 'σαι ἕνας ναύτης» ἀπαντᾷ «καὶ μὲ ναύταις ἐγὼ δὲν καταδέχομαι νὰ παλεύω». Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων τούτων ἕνας Ἰταλὸς ἀνασπᾶσας μάχαιραν ἀρπάξει τὸν Ρεπέτον ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ λέγει: «Ἄτιμε σὲ νοιώσαμε τί εἶσαι! Ἐξ αἰτίας σου ἐκοντέψαμε νὰ σκοτώσωμε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ἀδίκως. Ἡ θὰ ἔλθῃς λοιπὸν αὐριο νὰ παλέψῃς μαζί του ἢ θὰ σὲ σύρωμε διὰ τῆς βίας νὰ παλέψῃς.»

Τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Ρεπέτος γνωρίζων τί ρεζίλευμα τὸν ἀνέμενεν ἀπὸ τὴν πάλην μαζί μου τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἐμάντευεν, εὐρίσκει ἕνα Ἰταλὸν καὶ

τοῦ προσφέρει διακοσίας λίρας ἵνα πείσῃ τοὺς ἄλλους συμπατριώτας του νὰ μὴ τὸν θιάσουν νὰ παλαίσῃ. Ὁ Ἴταλὸς δὲ οὗτος τὸ μόνον ὅπερ ἔπραξε ἦτο νὰ καταδώσῃ τὴν πανουργίαν ταύτην τοῦ Ρεπέτου εἰς τοὺς Ἴταλοὺς καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον..

Τὴν ἐπομένην, ἡ ὁποία ἦτο ἡμέρα τῆς πάλης, πλῆθος ἄπειρον συνέρρευσεν εἰς τὸ μέρος ὅπου θὰ ἐγίνετο ἡ πάλη, ἠδυνάμην δὲ νὰ διακρίνω πολλοὺς Ἴταλοὺς ἀπὸ τὸ κόμμα τοῦ Ρεπέτου οἱ ὁποῖοι ἔφεραν περίστροφα μὲ τὸν σκοπὸν νὰ μὲ φονεύσουν ἐὰν ὁ Ρεπέτος ἐνικᾶτο. Τοῦτο ἀντιληφθεὶς καὶ ὁ φρούραρχος ὁ ὁποῖος ἦτο μὲν γέννημα θρέμμα τῆς πόλεως ἀλλ' ὁ πατήρ του ἦτο Ὑδραῖος, μοῦ εἶπε νὰ περιμένω, νὰ μὴ ἀρχίσω τὴν πάλην πρὶν ἐπιστρέψῃ, μετ' ὀλίγον δὲ ἐπέστρεψεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ χιλίων περίπου στρατιωτῶν τοὺς ὁποίους ἐτοποθέτησεν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, πολλοὺς μάλιστα ἐξ αὐτῶν τριγύρω μου μὲ ἐντολὴν νὰ κτυπήσουν τοὺς ταραξίας μόλις ἀντιληφθοῦν τὴν παραμικρὰν διατάραξιν τῆς τάξεως.

Ἦρχισε λοιπὸν ἡ πάλη μὲ τὸν Ρεπέτον. Μεταξὺ τῶν θεατῶν ὑπῆρχε καὶ ὁ ἄλλοτε ὑπ' ἐμοῦ νικηθεὶς Ἰσλανδὸς Φέρελ ὁ ὁποῖος μόλις μὲ εἶδε νὰ ἀρπάζω τὸν Ρεπέτον ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ νὰ τὸν βροντῶ κάτω ἐκραύγασεν: «Εὖγε Παναγῆ!» Ἡ κραυγὴ του ὅμως αὕτη ἠρέθισε τοὺς Ἴταλοὺς οἵτινες ἤρχισαν νὰ τὸν κυνηγοῦν μὲ τὰ μαχαίρια καὶ θὰ τὸν ἐφόνευσον ἴσως ἐὰν δὲν ἔσπευδε νὰ φύγῃ.

Ἐφοῦ ἐβρόντησα τὸν Ρεπέτον κάτω τρεῖς φορὰς κατὰ συνέχειαν ἠναγκάσθη ὁ ἄνθρωπος νὰ φύγῃ ὑπὸ τὰ γιοῦχα τῶν θεατῶν καὶ διάφορα βλήματα λαχανικῆς φύσεως ἐνῶ πολλοὶ Ἴταλοὶ θιασῶταί μου ἐκραύγαζον: «Βίβα

λ' Ἰτάλια ἐ λὰ Γκρέτσια!» δηλαδή «ζήτω ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς.» Οὗτοι καθὼς καὶ πλῆθος ἐγγωρίων μὲ παρέλαβον μὲ μουσικὰς καὶ μὲ συνώδευσαν μέχρι τῆς οἰκίας μου. Τὴν ἐπιούσαν δὲ καθὼς καὶ πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἤρχοντο πολλοὶ κατ' οἶκον καὶ μὲ συνέχαιρον.

ΠΩΣ ΕΣΗΚΩΣΑ ΕΝΑ ΚΑΤΑΡΤΙ

Ἐνα πρωτὶ ἔρχεται μία γυναῖκα καὶ μοῦ λέγει ὅτι συνήντησε δύο ἀνθρώπους μεθυσμένους οἱ ὅποιοι διευθύνονται εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ νὰ μὲ κτυπήσουν. Τὴν στιγμήν ἐκείνην κατεγινόμεν εἰς τὸ ψήσιμον ἑνὸς φαγητοῦ τῆς ἀρεσκείας μου. Ἀρπάζω λοιπὸν μίαν μεγάλην μαγειρικήν μάχαιραν καὶ κατέρχομαι εἰς τὸν δρόμον μόλις δὲ συνήντησα τοὺς δύο μεθυσμένους ἐρχομένους κατ' ἐπάνω μου τοὺς ἀρχίζω εἰς τῆς διπλαριές, κυνηγῶν καὶ κτυπῶν αὐτοὺς ἀκαταπαύστως ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ὀργάνων τῆς Ἀστυνομίας τὰ ὅποια οὐ μόνον δὲν μὲ ἐσταμάτησαν ἀλλὰ μὲ παρώτρυνον νὰ ἐξακολουθήσω τὴν τιμωρίαν τῶν δύο ἐκείνων κακοποιῶν, φωνάζοντα: «δός τους, δός τους!» Ποῖοι δὲ νομίζετε ὅτι ἦσαν οἱ δύο ἐκεῖνοι κακοποιοί; Ἦσαν ὁ Φέρελ καὶ ὁ Τόμας, οἱ παλαιστοὶ τοὺς ὁποίους εἶχα νικήσει εἰς τὸ Ἀλκαζάρ. Ὁ δὲ λόγος τῆς ἐπιθέσεώς των ἦτο ὅτι ἐμέθυσαν, οἱ Ἄγγλοι δέ, καὶ μάλιστα οἱ Ἴρλανδοί, ὅταν μεθύσουν ἐνθυμοῦνται ποῖος τοὺς ἔβλαψε, ποῖος τοὺς ἠδίκησε ἢ τοὺς ἐνίκησε καὶ ἐκστρατεύουν νὰ τὸν κτυπήσουν.

Τὸ ἰδίωμα τοῦτο τῶν Ἴρλανδῶν ἐγνωρίζον τὰ ὄργανα τῆς Ἀστυνομίας καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπενέβησαν, οὐχ ἦττον ἦσαν καὶ διατεθειμένα εὐμενῶς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπὸ κάποιον κατώρθωμά μου τῆς προτεραιίας τὸ ὅποιον ἠκούσθη καθ'

ὄλην τὴν πόλιν. Ἐτυχε δηλαδὴ τὴν προτεραίαν ἐνῶ ἐπεριπατοῦσα πλησίον τῆς παραλίας, νὰ συναντήσω δέκα ναύτας οἱ ὅποιοι ἐσήκωναν ἓνα κατάρτι διὰ νὰ τὸ μεταφέρουν εἰς μίαν ἀποθήκην.

Ἐπειδὴ τὸ μάτι μου δὲν τὸ ἔπιασε τὸ κατάρτι ὡς τόσον βαρὺ ὥστε νὰ ἀπαιτῆ δέκα ἄνδρας, «βρὲ παιδιά» εἶπα εἰς αὐτοὺς «σὰν πολλοὶ δὲν εἴσθε γιὰ ἓνα τέτοιο παληό-ξυλο;» «Ἄντις νὰ μᾶς δώσης ἓνα χέρι, νὰ μᾶς ξαλαφρώσης λίγο» ἀπαντᾷ εἰς ἕξ αὐτῶν «κάθεσαι καὶ μᾶς κοροϊδεύεις σὰν πῶς νὰ σηκῶνουμε κανένα ἄχερο.» «Βέβαια καὶ εἶναι ἄχερο» ἀπεκρίθη «ἀλλ' ἀφοῦ ἐκουραστήκατε σταθῆτε νὰ σᾶς ξεκουράσω ὅλους» καὶ σπεύσας θέτω τὴν πλάτην μου ὑπὸ τὸ κατάρτι, τῶν ναυτῶν ἀπομακρυνθέντων καὶ τὸ μεταφέρω μόνος μου μέχρι τῆς ἀποθήκης εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν τριάντα μέτρων.

Τὸ κατόρθωμά μου τοῦτο ἐν ἀκαρεὶ διεδόθη ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ ὅπου διέβαινα ἤκουα τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Αὐτὸς εἶναι ὁ ὅμπρε ντὶ φιέρο (σιδηροῦς ἄνθρωπος) ποῦ ἐσήκωσε τὸ κατάρτι.»

ANA THN NOTION AMERIKHN

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα πρὶν ἀναχωρήσω διὰ τὴν Οὐραγουαίην συνήνητσα Γάλλους τινὰς ἐνῶ μὲ συνώδευεν ὁ ὑπηρέτης μου. Μόλις δὲ ὁ τελευταῖος ἀπεμακρύνθη διὰ νὰ μεταφέρῃ τὰ ψώνια εἰς τὸ σπῆτι μὲ πληροφοροῦν οἱ Γάλλοι ὅτι ὁ ὑπηρέτης μου πρὶν προσληθῆ ὑπ' ἐμοῦ παρ' ὀλίγον νὰ κλέψῃ ἀπὸ αὐτοὺς εἴκοσι χιλιάδας τάλληρα διότι ἦτο κλέπτης ἕξ ἐπαγγέλματος. Ἀπεγοητεύθην πολὺ ἀκούσας τοῦτο διότι εἶχα σχηματίσει καλὴν ἰδέαν διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅπως δὴποτε ὁμοῦς διὰ τὸ ἀμετανόητον

μόλις ἔφθασα εἰς τὸ σπῆτι ἐκάλεσα τὸν ὑπηρέτην, ἔδωσα εἰς αὐτὸν τοὺς μισθοὺς του καὶ ἓνα καλὸν δῶρον καὶ τοῦ εἶπα ὅτι τὸν ἀπολύω ἐπειδὴ θὰ ἀναχωρήσω μετ' ὀλίγον εἰς περιοδείαν ἀνά τὴν Νότιον Ἀμερικήν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναχωρῶ πράγματι δι' Οὐραγουαίην ὃ δὲ φαυλόβιος πρόων ὑπηρέτης μου σχηματίσας συμμορίαν μὲ τινὰς Ἑλληνας δυστυχῶς, κάμει ἔφοδον εἰς τὸ σπῆτι μου ἐν ὥρᾳ νυκτός. Εἶχον ἤδη ἀνοιξήν εὐρεῖαν ὁπὴν εἰς τὸν τοῖχον οἱ κακοῦργοι ἔτοιμοι νὰ εἰσέλθουν ὅτε ἡ Ἀστυνομία εἰδοποιηθεῖσα ἔκτινος πυροβολισμοῦ ἔσπευσεν ἐπὶ τόπου καὶ τοιουτοτρόπως ἀπεσοδήθη ἡ λήστευσις τῆς οἰκίας μου. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἔπεισε τὴν σύζυγόν μου νὰ μετακομίση ἀπὸ τὴν οἰκίαν ἐκείνην εἰς ἄλλην γειτονεῖαν ἕως ὅτου ἐπιστρέψω.

Εἰς τὴν Οὐραγουαίην ἤρχισα παραστάσεις ἀμέσως δὲ παρουσιάσθησαν τρεῖς παλαισταὶ Μπασκοφραντσέζοι, ἐπαγγελλόμενοι ὃ εἰς τὸν ἀρτοποιὸν καὶ οἱ ἄλλοι δύο τὸν ἀμαξηλάτην. Ὅταν ὁ Λουὶ ὁ ἀρτοποιὸς ἐρρίφθη ὑπ' ἐμοῦ κάτω, ἐπειδὴ ἦτο εὐφυολόγος καὶ πνευματώδης ἐστράφη πρὸς τοὺς θεατὰς μόλις ἐσηκώθη καὶ εἶπε: «Πρέπει νὰ ὁμολογήσετε ὅτι φθηνὰ τὴν ἐγλύτωσα, ἀφοῦ εἶμαι ἀκόμη ζωντανός.»

Τὴν ἐπομένην ἦλθεν ὁ πρῶτος ἀμαξηλάτης καὶ μόλις ἐπλησίασεν ὥρμησεν ἐπάνω μου καὶ με ὤθησεν, εἰς τρόπον ὥστε ἐπῆγα περὶ τὰ τρία βήματα πρὸς τὰ ὀπίσω. Τοῦτο ἰδόντες οἱ θεαταὶ ἤρχισαν νὰ φωνάζουν ζήτη. «Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ θιάζεσθε» στραφείς εἶπα εἰς αὐτούς, «περιμένετε πρῶτα νὰ με νικήσῃ καὶ ὕστερα φωνάζετε.» Ὁ ἀντίπαλός μου ἐντούτοις ἐμψυχωθεὶς ἀπὸ τὰ «ζήτη» ὥρμησεν ἐκ δευτέρου νὰ με ὤθήσῃ ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἐπρόφθασε, διότι προλαβὼν ἐγὼ τὸν

ἦρασα καὶ τὸν ἐβρόντησα κάτω μετὰ τῆς ὀρθῆς ὥστε ἔσπασεν ὁ ἄνθρωπος τὸ δεξιὸν χεῖρ. Στραφεὶς τότε πρὸς τοὺς θεατὰς ἐνῶ ὁ ἠττηθεὶς ἀντίπαλός μου ἀπεχώρει οἰμῶζων «τώρα» εἶπα, «ἢμπορεῖτε νὰ φωνάζετε» ταυτοχρόνως δὲ γνωρίζων ὅτι ὁ ἀποχωρῶν με σπασμένο χεῖρ ἀμαξηλάτης ἦτο πτωχός, ἔδωσα εἰς αὐτὸν εἴκοσι τάλληρα δι' ἔξοδα τῆς θεραπείας του.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ ἄλλου ἀμαξηλάτου ὁ ὁποῖος ἐπλησίασεν ἄκαρδα. Τὸν ἀρπάζω καὶ τοῦτον καὶ σηκῶσας αὐτὸν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου τὸν ἐκσφενδονίζω κάτω. Ὅταν ἐσηκώθη ἦτο ὁ ἄνθρωπος αἰμόφυρτος οἱ δὲ θεαταὶ ἐφώναζον νὰ συνεχισθῇ ἡ πάλη. Ἀπολέσας τότε ὁ δυστυχὴς τὴν ὑπομονὴν στρέφεται πρὸς τοὺς θεατὰς καὶ λέγει: «Δὲν κυττάζετε τὰ χεῖρια του ποῦ εἶναι σὰν γούμενες στριμμένες παρὰ σφουρίζετε νὰ ξαναπαλέψω. Κοπιάστε τοῦλόγου σας νὰ παλέψετε μαζί του ἂν σᾶς ἀρέσῃ!»

Ἡ τελευταία παράστασις τὴν ὁποῖαν ἔδωκα ἐκεῖ ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ εὐεργετικὴ, ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας ἣτις καὶ ἔλαβε τὸ ἥμισυ τῶν εἰσπραξέων.

Κομματιασθεῖσης τῆς σκηνῆς μου πρὶν ἀναχωρήσω, ὑπὸ ἐπελθόντος σίφωνος ἐπεδιώρθωσα αὐτὴν καὶ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Καλιβατοῦ, ἐκεῖθεν διὰ Παῖσαντοῦ ἔπειτα δὲ διὰ Σαλτοριεντάλε, καὶ Ρίο ντὲ λὰ Πλάτα. Εἰς ὅλα τὰ μέρη ταῦτα ἔδωσα παραστάσεις εἰς δὲ τὸ τελευταῖον ἐπάλαισα με δύο ἀδελφούς παλαιστὰς κακούργου φύσεως οἵτινες ἦσαν παρασημοφορημένοι ἀπὸ τὸν τελευταῖον Αὐτοκράτορα τῆς Γαλλίας καὶ εἶχον ξεκάμει μερικὸς Γάλλους. Ὅταν ἐνίκησα τοὺς δύο τούτους ἀδελφούς οἱ Γάλλοι τοῦ Ρίο ντὲ λὰ Πλάτα με ἐτίμησαν πολὺ καὶ μοῦ ἔδωρον ἓνα στέφανον ἀξίας εἴκοσι λιρῶν.

ΚΑΙ ΜΙΑ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ

Ἐκεῖθεν ἀνεχωρήσαμεν μετὰ τοῦ θιάσου μου ἐκ σχοινοβατῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ποικιλλόντων τὴν παράστασιν καὶ διδόντων μοι καιρὸν νὰ ἀναπαύωμαι ἐν τῷ μεταξὺ τῶν γυμνασμάτων μου, καὶ περιηγήθημεν διάφορα μέρη τῆς Παραγουαίης καὶ τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Ρίο Γκράντε ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ποταμῶν τοῦ κόσμου. Ἦτο τότε τὸ ἔτος 1873. Διὰ ξηρᾶς ἐφθάσαμεν εἰς ἓνα μέρος ὀνομαζόμενον Πορόνκος ὅπου οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐγνώριζον ἀπὸ ἀθλητισμοῦ καὶ σχοινοβασίας καθότι ἦσαν ἄνθρωποι πολὺ εὐλαβεῖς, ἄνθρωποι τῆς ἐκκλησίας. Διέταξα ὅθεν τὸν θιάσόν μου νὰ φοιτᾷ τακτικὰ εἰς τὰς ἐκκλησίας ὅπως ἔπραττα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος μέχρις οὗ οἱ κάτοικοι ἔλαβον τὴν περιέργειαν καὶ με ἠρώτησαν περὶ τοῦ ἐπαγγέλματός μου καὶ ἐξήγησα εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶμαι παλαιστής. Παρεκάλεσα ἀφ' ἑτέρου τοὺς ἱερεῖς καὶ ὠμίλησαν εἰς τὰς ἐκκλησίας τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι τακτικὰ ἡ σκηνή μου ἐπλημμύριζεν ἀπὸ κόσμον ἐπὶ τρεῖς μῆνας. κατὰ τοὺς ὁποίους ἔδιδα παραστάσεις. Ἐκέρδισα ἐκεῖ ἀρκετὰ χρήματα ἀνεχωρήσαμεν δὲ ἐκεῖθεν διὰ Τορόνο πόλιν εἴκοσι χιλιάδων κατοίκων ἀπέχουσαν περὶ τὰ πέντε μίλια. Καθ' ὁδὸν συναντῶμεν στράτευμα, καθότι διεξήγετο πόλεμος, οἱ δὲ ἄνθρωποι μου φοβηθέντες τρέπονται εἰς φυγὴν καὶ με ἀφήνουν μόνον με τὸν συγγενῆ μου Ἰωάννην Καράγγελον. Ἀξιωματικὸς τις με πλησιάζει τότε καὶ με κτυπᾷ με τὸ ξιφὸς του εἰς τὴν μέσην με τόσην ὀρμῆν ὥστε νὰ νομίσω ὅτι με ἔκοψε με ἐρωτᾷ δὲ ποίας ἐθνικότητος ἄνθρωποι εἶμεθα. Αἱ ἱστορικαὶ καὶ γεωγραφικαὶ του γνώσεις δὲν ἦσαν τοιαῦται ὥστε νὰ γνωρίζῃ τί εἶναι Ἕλληνας, ὅταν ἀπεκρίθην εἰς αὐτὸν ὅτι εἶμεθα Ἕλληνας, ἐπομένως μᾶς ὠδή-

γησεν εἰς τὴν ὀλίγον ἐκεῖθεν ἀπέχουσαν οἰκίαν τοῦ διὰ νὰ συμβουλευθῆ τὴν σύζυγόν του. Καθ' ὁδὸν ἤκουα τοὺς συναντῶντας ἡμᾶς στρατιώτας νὰ λέγουν σχελιστικῶς: «Τοὺς κακόμοιρους πάει νὰ τοὺς χαλάση. Κρίμα στοὺς ἀνθρώπους ἄς εἶναι καὶ Ἴταλοί.» Ἔλεγον δὲ ταῦτα διότι μᾶς ἐξελάμβανον ὅπως καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ὡς Ἴταλούς, ἐμίσουν δὲ πολὺ τοὺς Ἴταλοὺς εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἡ δὲ σύζυγός του πολὺ περισσότερον γραμματισμένη ἀπὸ αὐτόν, ἀκούσασα νὰ τὴν ἐρωτᾷ τί θὰ πῆ Ἑλληνες δὲν ἐπερίμενε περισσότερον νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτόν καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν εὐρυμάθειάν της μὲ τρόπον μάλιστα πολὺ κολακευτικὸν καὶ ἐνθαρρυντικὸν δι' ἡμᾶς.

«Πῶς;» εἶπε «δὲν γνωρίζεις ὅτι οἱ Ἑλληνες εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔδωκαν εἰς τὸν κόσμον τὰ φῶτα καὶ τὸν πολιτισμόν; Δὲν γνωρίζεις ὅτι ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Δημοσθένης, ὁ Ξενοφῶν καὶ τόσο ἄλλοι σοφοὶ καὶ μεγάλοι ἄνδρες ἦσαν Ἑλληνες;» «Καλά, καλά,» διακόψας αὐτὴν, διότι τὸν ἐστενοχώρει ἡ προφανὴς αὐτῆ ὑπεροχὴ τῆς συζύγου του, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς καὶ στραφεὶς πρὸς ἐμὲ «γιὰ πές μου» ἠρώτησεν «εἶσαι ἔγγαμος;» «Μάλιστα» ἀπήντησα «ἔχω καὶ δύο μικρὰ παιδιά» «Αἶ τώρα τὴν γλύτωσες!» συνεπέρασεν ἀποφθεγματικῶς ὁ ἀξιωματικὸς καὶ ἐθώπευσε τὴν γενειάδα του.

Ἡ σύζυγός του ὅμως ἡ ὁποία καθὼς τὰ πράγματα ἔδειχναν δὲν τὸ ἐθεώρει μικρὰν τιμὴν νὰ φιλοξενῆ τοὺς συμπατριώτας τοῦ Σωκράτους, Πλάτωνος καὶ λοιπῶν σοφῶν καὶ μεγάλων ἀνδρῶν, μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν καθησυχαστικὴν περὶ τῆς τύχης μας φράσιν τοῦ συζύγου της

ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ὑποσχεθῆ ὄχι μόνον ὅτι δὲν θὰ μᾶς κάμῃ κανένα κακὸν ἀλλὰ καὶ ὅτι θὰ μᾶς φανῆ χρῆσιμος ὅπως ἡμπορεῖ.

Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τούτου παρετέθη ἀμέσως τράπεζα πρὶν ἀρχίσωμεν δὲ νὰ τρώγωμεν ἔρχεται ἓνας γηραλέος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος μὲ ἐχερατίσει καὶ μὲ ἠρώτησε ποία εἶναι ἡ ἐθνικότης μου, ὅταν δὲ τοῦ εἶπα ὅτι εἶμαι Ἑλληὴν ἤρχισεν ἀμέσως νὰ μοῦ ὀμιλῆ Ἑλληνικά. Μοῦ ἐγνωστοποίησε λοιπὸν ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς Ἑλληὴν καταγόμενος ἀπὸ τὸν Τσεσμὲ πλησίον τῆς Χίου καὶ ὀνομάζεται Δημήτριος Πιστόλας. Ὅταν δὲ τοῦ εἶπα ὅτι ὁ φιλοξενῶν με ἀξιωματικός μὲ ἐκτύπησε προηγουμένως, ὠργίσθη πολὺ καὶ ὢν ἀνώτερος τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐκείνου τὸν ἐπέπληξε καὶ τὸν κατέστησε προσεκτικόν. Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Γερῶ-Πιστόλα τί ἐργασίαν κάμω ἀπήντησα ὅτι εἶμαι παλαιστής καὶ ἔχω θίασον μὲ τὸν ὁποῖον δίδω παραστάσεις ἐπῆρε δὲ ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος μαζὺ τοῦ ὀκτακοσίου στρατιώτας μετὰ τῶν ὁποίων ἐπῆγε καὶ ἀνεκάλυψε τὸν θίασόν μου καὶ τὸν ἔφερε πρὸς ἐμὲ ὀλόκληρον μετὰ τῶν ἀμαξῶν σκηνῶν καὶ ἐργαλείων, οὕτως ὥστε ἀπὸ τῆς ἐπομένης ἤρχισαμεν νὰ δίδωμεν παραστάσεις καὶ νὰ κάμνωμεν λαμπρὰς ἐργασίας ὑποστηριζόμενοι πρωτίστως ἀπὸ τοὺς δύο ἀξιωματικούς, τὸν Ἑλληνα καὶ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος μὲ ἐκτύπησεν ἀλλὰ μὲ τὸν ὁποῖον ἐγίναμεν σὺν τῷ χρόνῳ φίλι κλειδί. Νύκτα τινὰ ἐνῶ ἐπηγαίναμεν μὲ τοὺς ἀνθρώπους μου εἰς τὰ δωμάτιά μας, μερικοὶ ἐξ αὐτῶν οἱ ὁποῖοι προεπορεύοντο, ἐπιστρέφουν τρομαγμένοι καὶ μοῦ λέγουν ὅτι μᾶς ἔχουν στήσει ἐνέδραν. Σπεύδω εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος μὲ τὸ πιστόλι εἰς τὸ χέρι καὶ φωνάζω: «ποιὸς εἶν' ἐκεῖ; ἀπάντησε ἡ θὰ σὲ πυροβολήσω! «Ἐλεος!» μὴ πυροβολῆς» ἀκούω εἰς ἀπάντησιν καὶ πλησιάσας βλέπω ἓνα ταχυδρόμον ὄνο-

μαζόμενον Μικέλλε και δύο άλλους έντοπίους οί όποιοι έξήσκουν φαίνεται κατά τās νύκτας τὸ έντιμον τοῦ φαντάσματος ἢ μάλλον τοῦ κλεφτοκοτῆ ἐπάγγελμα, καθότι είχαν οί άνθρωποι ένα σάκκον όλόκληρον, γεμάτον ἀπό κλεμμένας ὄρνιθας. Μὲ ικέτευσαν νὰ μὴ τοὺς μαρτυρήσω ὑποσχεθέντες νὰ παύσουν πλέον κλέπτοντες τās ὄρνιθας τοῦ κόσμου μεταξὺ τοῦ όποίου είχαν διαδόσει ἐπιτηδείως ὅτι κάποιο φάντασμα τās παίρνει οί άνθρωποι μου ὅμως δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσουν τὸ μυστικόν, ἐπομένως ὁ κόσμος γελῶν ἔλεγεν ὅτι «ὁ σιδερένιος ἄνθρωπος» ἔπιασε τὸ φάντασμα ποῦ ἔτρωγε τῆς κόττες.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ἐποφασίσας νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἀνὰ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν περιοδείαν μου ἔστειλα τὸν συγγενῆ μου Ἰωάννην Καράγγελον εἰς Μπουένος Ἀῦρες διὰ νὰ φέρῃ τὴν σύζυγόν μου δύο δὲ μῆνας μετὰ τὴν ἀφιξίν της ἀφοῦ ἐγνωρίσθημεν μετὰ πολλὰς οἰκογενείας και ἔστεφάνωσα ὡς παράνυμφος πολλοὺς ἐκ τῶν έντοπίων ἀνεχωρήσαμεν και ἐφθάσαμεν εἰς Φλωρίδα κατά τὸ ἔτος 1874. Ἐδώσαμεν ἐκεῖ ἀρκετὰς παραστάσεις μετὰ δὲ ταῦτα ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κανελόνες. Πρωτῶν τινα πρὶν ἢ φθάσωμεν ἐκεῖ, μόλις ἐξημέρωσε και ἠτοιμαζόμεθα νὰ συνεχίσωμεν τὸ ταξειδίόν μας εἰς τῶν ἀμαξηλατῶν ἐκ κατορθείας κινούμενος ἐθώπευσεν ὁ ἄθλιος τὸν πόδα τῆς συζύγου μου ἠτις προσβληθεῖσα ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Εἰς ἐκ τῶν ἀνθρώπων μου ἀντιληφθεῖς τὴν κατορθῆ προᾶξιν τοῦ ἀμαξηλάτου τὸν ἐπέπληξε προσθέσας: «ἂν σ' ἔβλεπε ἐκεῖνος μετὰ τὰ σγουρὰ μαλλιά ὁ όποῖος εἶναι ἄνδρας της θὰ σ' ἐσκότωνε.» Ἐκούσας ἐγὼ μέρος τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου μου και σπεύσας νὰ ἴδω τί συμβαίνει βλέπω τὴν σύζυγόν μου κλαίουσαν. Ἐρωτήσας αὐτὴν και μαθῶν τί

συνέβη ἀρπάζω τὴν μάστιγα τοῦ κακοήθους ἀμαξηλάτου καὶ ἀρχίζω νὰ κτυπῶ εἰς τὸ κεφάλι αὐτὸν καὶ τοὺς ἀποπειραθέντας νὰ μὲ ἀναχαιτίσουν δύο ἄλλους ἀμαξηλάτας μέχρις οὗ ἔλεινοι ἀπὸ τὸ ξύλον καὶ περιδεεῖς ἐγκατέλειψαν τὰς ἀμάξας των καὶ ἔφυγαν χωρὶς νὰ πληρωθοῦν διὰ τὰ ἀγώγια των.

Ἐφθάσαμεν τέλος εἰς Καναλόνας καὶ ἐδώσαμεν παραστάσεις μέχρις οὗ πλούσιός τις μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι εἰς τὸ Μοντεβιδέο ὑπάρχει Ἀυστραλὸς τις τρομερὸς παλαιστής προκαλῶν οἰονδήποτε νὰ παλαίσῃ μαζί του. Ἀναχωροῦμεν λοιπὸν διὰ Μοντεβιδέο ὅπου συνήντησα τὸν Αὐστραλὸν παλαιστήν ἕνα κατάμαυρον ἄνθρωπον ὀνομαζόμενον Μπράιτ καὶ ἔκλεισα συμφωνίαν νὰ παλαίσω καὶ λάβω τὸ ἥμισυ τῶν εἰσπραξέων.

Κατὰ τὰ τοιχοκολληθέντα ἐγένετο ἡ πάλη καθ' ἣν ὁ κόσμος προσῆλθεν ἀθρόος τόσον ἕξ ἐνδιαφέροντος ὅσον καὶ διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀφότου ἔσχισα τὴν τίγριν δὲν μὲ εἶχαν ἴδῃ καὶ δὲν ἐγνώριζαν ποῦ εὐρίσκομαι. Ἐντὸς δώδεκα λεπτῶν κατώρθωσα νὰ ρίψω τὸν Αὐστραλὸν κάτω ὅταν δὲ τὸν προσεκάλεσα νὰ παλαίσωμεν ἐκ νέου ἠρνήθη νὰ δεχθῆ καὶ ἀνέβαλε τὴν πάλην διὰ τὴν ἐπομένην καθότι εἶχε κτυπήσει τὴν μέσην του καὶ ἠσθάνετο δριμεῖς πόνους.

Τὴν ἐπομένην ἐπανελήφθη ἡ πάλη καὶ ὅταν τὸν ἐβρόντησα κάτω ἐκτύπησεν ὁ δυστυχὴς ἄσχημα καθότι τὸ αἷμα ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ στόμα καὶ τ' αὐτιά του. Αἱ ζητωκραυγαὶ τοῦ κόσμου διὰ τὴν νίκην μου ταύτην ἔσεισαν σχεδὸν τὸ θέατρον.

ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΛΠΑΡΑΙΖΟΝ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας λαβὼν ἐπιστολὴν ἀπὸ ἑνα συμπατριώτην μου ὅτι εἰς τὸ Βαλπαραιζὸν τῆς Χιλιῆς ὑπάρχουν πολλοὶ παλαισταὶ καὶ μάλιστα εἰς ἕξ αὐτῶν ὁ ὁποῖος στοιχηματίζει δώδεκα χιλιάδας τάλληρα ἐὰν εὐρεθῇ ἄνθρωπος νὰ τὸν νικήσῃ ἀναχωρῶ διὰ Βαλπαραιζὸν καὶ φθάσας ἐκεῖ ἐγκαθίσταμαι εἰς τὸ «Ὅτέλ Βορδῶ»

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μου ἐνῶ περιηρόχουην τὴν πόλιν διὰ νὰ εὔρω θέατρον ἀστυφύλαξ τις μὲ συλλαμβάνει καὶ μοῦ θέτει χειροπέδας ἐπὶ τῶν χειρῶν. Ἐρωτῶ τί σημαίνει τοῦτο ἄλλ' αὐτὸς μὲ διατάσσει νὰ τὸν ἀκολουθήσω μέχρις οὗ χωρητηθεὶς ὑπὸ τινος ἐκ συμπτώσεως διαβαίνοντος ἐκεῖθεν Ἴσπανοῦ ἐμπόρου ὅστις μὲ ἐγνώριζεν ἀπὸ τὸ Μπουένος Ἄγυρες ἐρωτῶ αὐτὸν τί θέλει ἀπὸ ἐμὲ καὶ ποῦ μὲ πηγαίνει ὁ ἀστυφύλαξ καὶ πληροφοροῦμαι ὅτι μὲ πηγαίνει εἰς τὰς φυλακάς. «Τί σοῦ ἔκαμα καὶ μὲ φυλακίζεις;» λέγω εἰς τὸν ἀστυφύλακα. «Παλληκαριὲς ἐδῶ δὲν περνοῦν!» ἀπαντᾷ αὐτὸς ἐξηγρωμένος. «Ἔχεις δίκη» τοῦ λέγω «διότι εἶσαι ἐξουσία καὶ εἰμπορεῖς νὰ μιᾶς ὅπως θέλεις, ἂν ἦσουν ὅμως πολίτης θὰ σοῦ ἔδειχνα ἂν περνοῦν ἐδῶ παλληκαριὲς ἢ δὲν περνοῦν.» «Μπᾶ καὶ εἶσα παλληκαρᾶς;» ἐρωτᾷ. «Εἶμαι παλαιστής» ἀπαντῶ ξηρῶς. «Ἀγύρτης θέλεις νὰ πῆς» παρετήρησε «ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἔρχονται ἐδῶ καὶ ποζάρουν ὡς παλαισταὶ διὰ νὰ ἐξαπατήσουν τὸν κόσμον ἐνῶ δὲν εἶναι οὔτε χαμάληδες.» «Σοῦ λέγω ὅτι εἶμαι παλαιστής καὶ ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω» εἶπα μὲ φλέγμα. «Μπᾶ!» ἀπήντησε μειδιῶν «καὶ ποῦ εἶναι παρακαλῶ τὰ μουστάκια σου; Μάθε λοιπὸν ὅτι ἔχομε ἐδῶ παλαιστὰς ποῦ ἠμποροῦν νὰ σὲ κρεμάσουν εἰς τὰ μουστάκια τους.» Δὲν ἐχρειαζέτο περισσοτέρα στιχομυθία διὰ νὰ ἐννοή-

σω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἦτο μουστακολάτρης ὅπως ἦτο καὶ μουστακοφόρος ἐνῶ ἐγὼ ἤμην σχεδὸν ἀμύσταξ, ἐπομένως ἀντὶ νὰ τοῦ γεμίζω τὸ μάτι ὡς παλαιστής, τοῦ ἐφαινόμην ὡς ἀγύρτης καὶ διὰ νὰ προστατεύῃ τὸ κοινὸν ἀπὸ τὴν ἀγυρτεῖαν μου εἶχεν ἀποφασίσει ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος νὰ μὲ κλείσῃ εἰς τὴν φυλακὴν. «Ἄκουσ' ἐδῶ κύριε Ἀστυφύλαξ» τοῦ εἶπα τέλος «ἂν νομίζῃς ὅτι εἰς τὰ μουστάκια ἔχει ὁ κόσμος τὴν δύναμιν ἔχεις μεγάλο λάθος. Ἄλλως τε ἂν ἐπῆγε ποτὲ δύναμις σὲ τρίχες, στῆς κεφαλῆς τῆς τρίχες ἐπῆγε καὶ ὄχι στοῦ μουστακιοῦ. Ἀπόδειξις ὁ Σαμψών. Ἄν ἦτο μουστακαλῆς ἢ δὲν ἦτο δὲν γνωρίζω. Γνωρίζω ὅμως ὅτι ἡ Δαλιδὰ τὰ μὲν μουστάκια του δὲν τὰ ἔλαβεν ὑπ' ὄψει ἐνῶ τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς του τὰ ἐκούρειε καὶ τοῦ ἐφευγάτισε τοιοῦτοτρόπως τὴν δύναμιν του.» Ἡ ὄψις τοῦ ἀστυφύλακος παρ' ὅλην τὴν πρὸς τὸ ἐναντίον προσπάθειάν του ἤρχισε νὰ φαιδρύνεται. Τοῦτο ἀντιληφθεὶς ἐγὼ καὶ ἐνθαρρυνθεὶς ἐξηκολούθησα: «Παραδέχομαι ὅτι τὰ μουστάκια μου εἶναι λίγα. Τὰ μαλλιά μου ὅμως δὲν ἠμπορεῖς νὰ ἀρνηθῆς ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετά. Κάμε μου λοιπὸν τὴν χάριν νὰ μὲ πιστεύσῃς ὅτι εἶμαι παλαιστής καὶ ἂν ἔχῃς ἀκόμη ἀμφιβολίας περὶ τούτου ἐρώτησε τὸν κύριον τοῦτον ὁ ὁποῖος μὲ εἶδε νὰ παλεύω εἰς τὸ Μπουένος Ἄϊρες.» Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔσπευσε νὰ βεβαιώσῃ τοὺς λόγους μου ὁ Ἴσπανὸς ἔμπορος καὶ τοιοῦτοτρόπως καμψθεὶς καὶ πεισθεὶς ὁ πρωτότυπος ἐκεῖνος Χιλιανὸς ἀστυφύλαξ μὲ ἀφῆκεν ἐλεύθερον.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Σπεύδω τότε εἰς τὸ Δημαρχεῖον διὰ νὰ λάβω ἄδειαν διὰ παραστάσεις ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ Δημαρχείου ἠρνεῖτο νὰ μοῦ δώσῃ τοιαύτην διότι ἦτο ἐρασιτέχνης πα-

λαιστής ὡς ἔλεγε καὶ κρίνων με ἐκ τοῦ ἀναστήματός μου δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶμαι παλαιστής. Εὐτυχῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὸ Βαλπαραΐζον καὶ εὐρίσκετο εἰς τὸ Δημαρχεῖον ὁ Πρόεδρος τῆς Χιλιανῆς Δημοκρατίας ὁ ὁποῖος ἀκούσας τὴν συζήτησίν μου μὲ τὸν γραμμαεᾶ ἐπενέβη.

Εἰς σχετικὴν ἐρώτησίν του ἀπαντᾷ ὁ γραμματεὺς ὅτι ἐπ' ἐσχάτων ἐνέσκηψαν εἰς τὴν πόλιν πολλοὶ ἀγύρται αὐτοκαλούμενοι καὶ ρεκλαμαριζόμενοι ὡς παλαισταί, καὶ ἐπειδὴ ὡς ὑπέθετε ἡμῖν καὶ ἐγὼ τοῦ αὐτοῦ φουράματος ἠρνεῖτο νὰ μοῦ δώσῃ ἄδειαν.

«Ἀπὸ ποῦ εἶσαι;» μὲ ἐρωτᾷ ὁ Πρόεδρος. «Ἐξοχώτατε εἶμαι Ἕλληνας» ἀπαντῶ. «Καὶ εἶσαι πράγματι παλαιστής;» «Μάλιστα ἐξοχώτατε αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπάγγελμά μου.» «Ἐξοχώτατε», λέγει ὁ γραμματεὺς, «διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ παλαιστής, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ τὸν δοκιμάσω ἐδῶ ἐνώπιόν σας;» «Τί λές ἐσύ;» λέγει εἰς ἐμὲ ὁ Πρόεδρος. «Πολὺ εὐχαρίστως» ἀπαντῶ «ἐὰν ἡ ἐξοχότης σας τὸ ἐπιτρέπη.» «Ἐμπρὸς λοιπόν!» εἶπε μειδιῶν ὁ Πρόεδρος καὶ ἀνάψας σιγάρον ἐκαθέσθη ἐπὶ ἀναπαυτικῷ καθίσματος ἔτοιμος νὰ παρακολουθῆ τὰς κινήσεις μας. «Πιάσε με ἀπὸ ὅπου θέλεις» λέγω εἰς τὸν ἐγεροθέντα καὶ ἐτοιμασθέντα γραμματέα, ὁμᾶ αὐτὸς νὰ μὲ πιάσῃ καὶ πρὶν ἢ αἱ χεῖρές του μὲ ἐγγίξουν τὸν ἀρπάζω καὶ ὑφόνων αὐτὸν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου τὸν ἐκσφενδονίζω πρὸς τὰ ὀπίσω. Βαρύγδουπος ἔπεσεν ὁ κύριος γραμματεὺς καὶ τὸ αἷμα ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ αὐτιά του ἐνῶ ὁ Πρόεδρος ἐπὶ πολλὴν ὥραν δὲν ἠδύνατο νὰ συγκατατήσῃ τὸν γέλωτά του.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δοκιμαστικῆς ταύτης πάλης ἦτο νὰ μοῦ ζητήσῃ ὁ γραμματεὺς συγγνώμην, νὰ μοῦ

παραχωρηθῆ δὲ κατ' ἐντολήν τοῦ Προέδρου θέατρον καὶ μουσικὴ δωρεὰν διὰ νὰ δώσω τὰς παραστάσεις μου. Ἦρχισα λοιπὸν τὰς παραστάσεις μου ἀφοῦ προηγουμένως ἐδημοσίευσα εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι δίδω πεντακόσια τάλληρα εἰς ὅποιον δυνηθῆ νὰ σηκώσῃ τὰ βάρη μου ἢ νὰ μὲ νικήσῃ εἰς τὴν πάλην. Καὶ ὁ μὲν κόσμος προσήρχετο ἀθρόος, παλαιστής δὲ οὐδεὶς ἐνεφανίζετο οὔτε αὐτὸς ὁ πολὺς Ἐμμανουήλ. Σότο ὁ ὁποῖος πρὶν φθάσω εἰς Βαλπαραιῶν ἐπροκάλει τοὺς παλαιστὰς προσφέρων δώδεκα χιλιάδας τάλληρα ὡς στοίχημα.

Ὁ κύριος μάλιστα οὗτος ἦλθε κάποτε νὰ ἴδῃ τὰ σίδερά μου καὶ ὅταν τοῦ εἶπα διατί δὲν ἔρχεται νὰ παλαίσωμεν μοῦ εἶπεν ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ ὅμοιοί του δὲν ἀξίζουν τίποτε παραβαλλόμενοι πρὸς ἐμὲ διότι ἐγὼ μὲ ὅσα δημοσιεύω ὅτι κάμω τὰ κάμω ἀληθινὰ ἐνῶ αὐτοὶ τὴν κάθε λίτραν ποῦ σηκόνουν τὴν ρεκλαμάρουν ὡς ἑκατόν.

Ο ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΙΛΙΑΝΩΝ

Κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν ὑπῆρχον καὶ περὶ τοὺς τριακοσίους Ἑλληνας ναῦται ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ Χιλιανὸν ναυτικόν, οἱ ὁποῖοι βλέποντές με νὰ παίζω τῆς σιδερένιες μπάλες ὡσάν πορτοκάλια κατενεθουσιάσθησαν Ἄντιληφθεὶς δὲ μεταξὺ τῶν θεατῶν τὸν ἀστυφύλακα ἐκεῖνον ὅστις ἠθέλησε νὰ μὲ συλλάβῃ ὡς ἀγύρτην, «κύριε Ἄστυφύλαξ» εἶπα εἰς αὐτόν, «θὰ ἐδιάβασες εἰς τὰ φύλλα ὅτι δίδω πεντακόσια τάλληρα σὲ ὅποιον ἠμπορέσῃ νὰ σηκώσῃ αὐτὰ ἐδῶ τὰ βάρη ἢ νὰ μὲ νικήσῃ εἰς τὴν πάλην. Ἐσὺ λοιπὸν ποῦ ἤθελες νὰ μὲ φυλακίσῃς ὡς ἀγύρτην δὲν κοπιάζεις νὰ δοκιμάσῃς ἂν εἶμαι ἀγύρτης;» Φωναὶ ἀποδοκιμασίας κατὰ τοῦ ἀστυφύλακος καὶ παν-

δαιμόνιον συριγμῶν ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τραπῆ εἰς φυγὴν καὶ νὰ ἀφήσῃ τὸ θέατρον.

Πλούσιός τις δὲ τότε ἐκ τῶν ἐντοπίων τοῦ ὁποίου ὁ Πλούσιος εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον ἔσχισε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐφώνησε πρὸς τὸ πλῆθος: «Συμπολίται, ἄνθρωποι, τώρα πρώτην φοράν ἐπάτησε τὸ ἔδαφος ἡ τιτιρίδος μας. Παρατηρήσατε πόσον νέος εἶναι καὶ πόσον εἶναι δεύτερος Σαμφών. Φωνάζατε λοιπὸν ζῆλον δὲ νὰ τὸν τιμήσωμε.» Φρονητιώδεις ζητωκραυγαὶ ἀπεκολλήθησαν τοὺς λόγους τοῦ αὐτοκλήτου καὶ αὐτοαχεδίῳ ἐγκωμιαστοῦ μου μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως πλείστοι θεαταὶ ἤρχοντο καὶ μὲ ἠσπάζοντο, ἄλλοι δὲ ἐξήταζον τοὺς μυθῶνάς μου καὶ εὐρίσκοντες αὐτοὺς σκληροὺς, «πράγματι σιδερένιος ἄνθρωπος εἶναι» ἔλεγον ἐν συμπεράσματι μετὰ θαναασμοῦ.

Σημειωτέον ὅτι ἔλλειπει παλαιστῶν ἔκαμα τὰς παραστάσεις πλουσιωτέρας, εἰσαγαγὼν εἰς αὐτὰς νέα τινα γυμνάσματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ἀκόλουθα. Ἐσῆκωνα μὲ τὸ δεξιὸν χεῖρ ἓνα γουδί πέτρινον βάρους ἑκατὸν εἴκοσι πέντε χιλιογράμμων ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ὤμου μου ἐσῆκωνα ταυτοχρόνως ἓνα γελωτοποιὸν ὁ ὁποῖος ἐκοπάνιζεν ἐντὸς τοῦ γουδίου καὶ ἔκαμε διαφόρους ἀστείους μορφασμοὺς διὰ τῶν ὁποίων ἐφαίδρυνε τοὺς θεατάς.

Ἔθετα ἕξ ἄνθρώπους ὀρθίους εἰς δύο ομάδας ἀνά τρεῖς, καὶ τὰς ομάδας κρατούσας ἑκάστη ἀνά ἓν ἄκρον ἑνὸς σχοινίου καὶ συρούσας αὐτὸ πάσῃ δυνάμει, ἐγὼ δὲ καθήμενος ἐπὶ καθίσματος διὰ τῶν ὀδόντων μου ἔσυρα τὸ σχοινὶ καὶ τοὺς ἕξ ἄνθρώπους πρὸς ἐμέ.

Ἔθετα τέλος ἐπὶ τοῦ στομάχου μου οἰνοβάρελον πλήρες ὕδατος ἐπὶ δὲ τοῦ οἰνοβαρέλου δύο ἄνδρας ὀρθίους

τοῦ ὄλου βάρους ὅπερ τοιουτοτρόπως ἐσήκωνα ἐπὶ τοῦ στομάχου μου ἀνερχομένου εἰς ὀκτακόσια χιλιόγραμμα.

Ἐδώσαμεν εἰς τὸ Βαλπαραΐζον πέντε παραστάσεις μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Πρόεδρος μὲ προσεκάλεσεν εἰς τὸ Σαντιάγον ἀπέχον περὶ τὰς τέσσαρας ὥρας ὅπου εἰς τὸ προάστειον τὸ ὀνομαζόμενον Σέρρο Σάντα Λουσία ἔδωκα εἰκοσιδύο παραστάσεις κατ' ἐντολὴν τοῦ Προέδρου καὶ κατ' ἀποκοπὴν πρὸς χίλια τάλληρα τὴν παράστασιν. Αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν παραστάσεων τούτων θὰ ἀνῆλθον εἰς κολοσσαῖον ποσόν, καθότι ὁ Πρόεδρος πρὶν ἢ ἀρχίσω ἔκαμε λιθογραφικὰς εἰκόνας μου μετὰ τῶν βαρῶν μου καὶ γυμνασμάτων μου αἱ ὁποῖαι ἐκυκλοφόρησαν κατὰ χιλιάδας καὶ ὁ κόσμος συνέρρεεν ἀθρόος.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΟΥΒΙΑΝ

Ἀπὸ τὸ Σαντιάγον μέσον Βαλπαραΐζου ἀνεχώρησα διὰ Καλιὰο τῆς Περουβίας, διότι ἤκουσα ὅτι ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ παλαισταί. Ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπῆρχεν Ἴσπανός τις παλαιστῆς πεφτυσιωμένος ὁ ὁποῖος ἔσπευσε τάχα νὰ μὲ προσυμφωνήσῃ νὰ παλαίσωμεν. Ἀπήντησα εἰς αὐτὸν ὅτι μόλις φθάσωμεν εἰς Καλιὰο τὰ θρίσκομεν. «Ξεύρεις ἐγὼ εἶμαι κόκορας Ἀγγλικὸς» μοῦ λέγει μὲ στόμφον. «Καὶ ἐγὼ εἶμαι κόκορας Ἑλληνικὸς» τοῦ ἀπήντησα ξηρὰ ξηρά. Ὅταν δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Καλιὰο καὶ ἤρχισα παραστάσεις ἀφοῦ ἐδημοσίευσα ὅτι δίδω πεντακόσια τάλληρα εἰς ὅποιον μὲ νικήσῃ τὸν ἔφεραν οἱ συμπατριῶταί του Ἴσπανοὶ ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει. Οἱ Περουβιανοὶ οἱ ὁποῖοι βαρέως ἔφερον τὴν ἀλαζονίαν καὶ ἔπαρσιν τῶν Ἴσπανῶν τῆς πόλεως τὸν ἤϋχοντο νὰ νικήσω καὶ μοῦ ἔταζαν τιμὰς ἐπὶ τιμῶν.

Πρὶν ἢ ἔλθῃ ὁ Ἴσπανὸς εἶχα ἀντιληφθῆ δύο Ἑλληνας τοὺς ὁποίους ἐγνώριζα καὶ οἱ ὁποῖοι εἰσῆλθον εἰς τὸ θέατρον λαθραίως, χωρὶς νὰ πληρώσουν εἰσιτήρια. Ὅταν λοιπὸν οἱ κύριοι οὗτοι εἶδον τὸν πελώριον Ἴσπανὸν ἀντίπαλόν μου εἶπεν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον Ἀρβανίτικα. «Πᾶμε νὰ φύγωμε διότι ὁ προκομμένος ὁ πατριώτης μας θὰ γίνῃ σκουπίδι!» «Βγάλτε βρὲ τὰ μπαλλώματα ἀπὸ τὰ γονατά σας καὶ βάλτε τα ἀπὸ πίσω σας ρεζίλιδες» εἶπα εἰς αὐτοὺς «ἂν δὲν θέτε νὰ ντροπιάζεσθε» καὶ ἀμέσως διέταξα καὶ τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ τὸ θέατρον. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κουμπάρος μου ἐδειλίασεν ὅταν εἶδε τὸ ἀνάστημα τοῦ Ἴσπανοῦ διότι δὲν ἐκρατήθη ἀπὸ τοῦ νὰ μοῦ εἶπῃ: «Πρόσεξε κουμπάρε ,διότι αὐτὸς εἶνε βουνό.» «Βουνὸ ξεβουνό,» ἀπήντησα «νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι θὰ φάῃ τὸ βρόντο του ἐνῶ ἐγὼ θὰ πάω στὴν κάμαρά μου μὲ μπάντα μούζικα.»

Ἐν τοσοῦτῳ ἤρχισεν ἡ πάλη ὁ δὲ Ἴσπανὸς ἀπεπειράθη νὰ μοῦ κάμῃ τὸ λεγόμενον κοινῶς τσαλίμι. Ἐμείνα ἀκλόνητος ἕως ὅτου τὸν ἤρπασα καὶ τοῦ ἔδωσα τὸν βρόντον του. Ἀρχίζομεν ἐκ νέου καὶ ἀποπειροῶται δεύτερο τσαλίμι καὶ τρώγει δεύτερο βρόντημα. Τὴν φορὰν ὅμως ταύτην ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ στομάχου του καὶ ἐπειδὴ πρὶν ἀρχίσῃ ἡ πρώτη πάλη εἶχεν ὁ γενάδας τὴν ἀξίωσιν νὰ τοῦ μετρήσω προκαταβολικῶς τὰ πεντακόσια τάλληρα —τόσον βέβαιος ἦτο ὅτι θὰ μὲ νικήσῃ—ἐπῆρα προιονίδια ἀπὸ τὸ πάτωμα καὶ τοῦ ἔτριβα τὴν μούρην λέγων. «Νὰ τὰ πεντακόσια τάλληρα ποῦ μοῦ ζητοῦσες πρὶν ἀρχίσωμε.»

Οἱ συμπατριῶταί του Ἴσπανοί, ἐχαμήλωσαν τὰ πρόσωπά των ἀπὸ ἐντροπὴν ἐνῶ οἱ Περουβιανοὶ ἐκραύγαζον. «Ζήτω ὁ σιδερένιος ἄνθρωπος. Ἐνίκησαμε τοὺς

Ἴσπανούς.» Συμπλοκαὶ εὐτυχῶς ἀπὸ τὰ πειρακτικὰ αὐτὰ λόγια δὲν ἔγειναν διότι αἱ Ἄρχαι πρὸς πρόληψιν παντὸς ἔνδεχομένου εἶχον ἀποστείλει ἐν ὁλόκληρον τάγμα στρατοῦ τὸ ὁποῖον ἐτήρει τὴν τάξιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ θεάτρου.

Περατωθείσης τῆς παραστάσεως, Περουβιανοὶ καὶ Ἴταλοὶ μὲ ἔβαλαν ἐπάνω εἰς μίαν πολυθρόνα καὶ παιανίζουσης τῆς «μπάντας μούζικας» μὲ ἐπῆγαν εἰς τὸ «Οτέλ ντὶ Ρώμα» ὅπου ἔμενα.

Σημειωτέον ὅτι ὁπουδήποτε ἐπῆγαινα κατὰ τὴν περιουσίαν μου νὰ δώσω παραστάσεις ἔπρεπε διὰ λόγους «ὕψηλῆς πολιτικῆς» νὰ ἐξασφαλίσω τὴν συμπάθειαν τῶν κακοποιῶν στοιχείων. Πρῶτόν μου ὄθεν μέλημα ὅταν ἐπῆγαινα εἰς μίαν πόλιν ἦτο νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ μπαλλέτα χαρτοπαικτεῖα καὶ καφφενεῖα ἢ οἰνοπωλεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἐσύχναζαν οἱ τραμποῦκοι καὶ μόλις εἰσέρχομαι νὰ διατάσω νὰ κερᾶσουν τοὺς πάντας. Πολλάκις λοιπὸν οἱ κακοποιοὶ καὶ τραμποῦκοι οὗτοι ἐξεφράζοντο καὶ ἔλεγον: «Αὐτὸς ὁ σιδερένιος Ἕλληνας μᾶς ἐκυρίευσε τὴν καρδιά μας.» Εἰς οὐκ ὀλίγας δὲ περιστάσεις προκειμένου νὰ μοῦ γίνῃ ἐπίθεσις ἐκ μέρους φανατικῶν ὁπαδῶν ἀντιπάλου μου τινὸς ἐτάσσοντο μὲ τὸ μέρος μου ἢ ἔσπευδον καὶ εἰδοποιοῦσαν τὴν ἀστυνομίαν.

Ἐμμανουὴλ Σοράνο ὠνομάζετο ὁ ὑπ' ἐμοῦ νικηθεὶς πρωταθλητῆς τῶν Ἴσπανῶν οἱ ὁποῖοι πεισιμώσαντες μοῦ ἔφεραν τὴν Κυριακὴν ἓνα ἄλλον γίγαντα Ἴταλὸν τοῦτον ἀπὸ τὴν Λομβαρδίαν καὶ ἓνα Αὐστραλόν, οἱ ὁποῖοι ἐπῆραν τοὺς σχετικὸς βρόντους τῶν καὶ ἔφυγαν, ἐμὲ δὲ τὸ πλῆθος συνώδευσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μὲ τὴν ἀπαραίτητον «μπάντα μούζικα».

Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ ΜΑΚΛΑΧΛΑΝ

Ἡμέραν τιν προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου ἐνὸς πολεμικοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπηρετοῦν καὶ Ἕλληνες νὰ δώσω παράστασιν. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐπεβιβαζόμενη τῆς λέμβου ἀκούω ἓνα ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς παραλίας νὰ λέγῃ: «Αὐτὸς εἶναι ὁ περίφημος Ἕλλην σιδερένιος ἄνθρωπος; Ἐγὼ νὰ τὸν παλέψω αὐτὸν ὄχι γιὰ πεντακόσια τάλληρα ἀλλὰ γιὰ ἑκατὸν χιλιάδες τάλληρα.» Ἐσημείωσα καλὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς νὰ εἶπω λέξιν ἀνῆλθα ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ καὶ ἔδωσα τὴν παράστασίν μου. Μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς ὁ ἀφροῦ ἔμειναν πάντες κατενθουσιασμένοι ὁ κυβερνήτης ἤθελε νὰ μὲ πληρώσῃ ἐγὼ δὲ ἠρνήθη νὰ δεχθῶ χρήματα εὐχαριστήσας αὐτὸν καὶ εἰπὼν ὅτι ἡ καλλιτέρα πληρωμὴ δι' ἐμέ εἶναι ἡ ἀγάπη ἣν τρέφει, καὶ τὸν παρακαλῶ πάντοτε νὰ τρέφῃ διὰ τοὺς Ἕλληνας.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πόλιν κατῴρθωσα νὰ ἀνακαλύψω τὸν καυχηθέντα ὅτι θὰ μὲ παλαίσῃ μὲ στοίχημα ἑκατὸν χιλιάδων τάλληρων. Ἦτο δὲ οὗτος Ἄμερικανὸς τις Μίστερ Μακλάχλαν ὀνομαζόμενος ὁ ὁποῖος εἶχεν οἰκίαν ιδιόκτητον καὶ ἐν μιᾷ αἰθούσῃ αὐτῆς ἔδιδε μαθήματα πάλης. Ὅταν ἦλθομεν εἰς συμφωνίας διὰ νὰ κάμωμε συμβόλαια ὠμίλησε διαφορετικὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ ἔλεγεν ὅταν ἐκαυχᾶτο. Ἐζήτησε δηλαδὴ ὥστε ἐάν μὲν τὸν νικήσω νὰ μὴ χάσῃ τίποτε ἐάν δὲ νικηθῶ νὰ τοῦ δώσω ἑκατὸν χιλιάδες τάλληρα. Ἐζήτηε μὲ ἄλλους λόγους νὰ ἀποφύγῃ τὴν πάλην. «Χρισταίνέ μου» τοῦ λέγω «ποῦ νὰ τῆς εὔρω τῆς ἑκατὸν χιλιάδες τάλληρα νὰ σοῦ τῆς δώσω; Ἐχω πέντε χιλιάδες μόνον. Δέχεσαι;» Ἄλλ' αὐτὸς δὲν ἠννόει νὰ καταιβῆ οὔτε κατὰ μίαν χιλιάδα. Ἴταλοι

τινες τότε θιασῶταί μου καὶ πλούσιοι ἠγγυήθησαν νὰ καταθέσουν τὸ ποσὸν καὶ ἡ πάλη ἀπεφασίσθη.

Τὴν Κυριακὴν λοιπὸν κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἦλθεν ὁ Μακλάγλαν συνοδευόμενος ὑπὸ πολλῶν Ἀμερικανῶν μετὰ μεγάλης πομπῆς. Τὰ στοιχήματα δὲ μεταξὺ τῶν θεατῶν ἔφθασαν εἰς ὕψη δυσθεώρητα. Ἐντὸς ὀλίγου τέλος ἤρχισεν ἡ πάλη καὶ μετ' ὀλίγα λεπτά ὁ Μίστερ Μακλάγλαν ἔκαμε μὲ τὴν ράχην του καταμετρήσεις τοῦ πατώματος. Ἐτράπη εἰς φυγὴν ὑπὸ τὰ γιοῦχα τῶν θεατῶν ἐγὼ δὲ ἐξηκολούθησα τὰ γυμνάσματά μου μέχρι τέλους τῆς παραστάσεως.

Τὴν ἐπομένην ὁ Μίστερ Μακλάγλαν ἐπώλησε τὴν ἰδιοκτησίαν του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του ὅλα καὶ ἠτοιμάσθη νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πόλεως. Ἐνα πρωὶ λοιπὸν μία γυνὴ Περουβιανὴ ἡ ὁποία ἔτυχε νὰ βγάξῃ νερὸ ἀπὸ ἓνα πηγάδι εἶδε τὸν ἀπογοητευμένον Ἀμερικανὸν νὰ ἔρχεται πρὸς τὴν κατοικίαν μου καὶ νὰ ἐξετάξῃ τὸ περίστροφόν του, ἔσπευσε δὲ ἡ ἀγαθὴ γυνὴ νὰ μοῦ ἀναγείλῃ τοῦτο καὶ νὰ μοῦ συστήσῃ νὰ προσέχω. Ἐγὼ μὲν εἶχα σηκωθῆ ἀπὸ τὸν ὕπνον, ἀφοῦ δὲ εἶχα πλυθῆ καὶ ἐνδυθῆ βλέπω τὸν Μίστερ Μακλάγλαν νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ δωμάτιόν μου συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν σκύλον του. Μὲ ἐκαλημέρισεν, ὅταν δὲ τὸν ἠρώτησα τί ζητεῖ ἀπήντησεν ὅτι ἦλθε νὰ μὲ ἀποχαιρετήσῃ. «Καλὰ ἔκαμες» εἶπα καὶ τὸν προσεκάλεσα εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἐπειδὴ δὲ εἶχα καὶ ἐγὼ σκύλον «δὲν μοῦ λές» μὲ ἐρωτᾷ «εἶναι καὶ ὁ σκύλος σου παλληκᾶρι ὅπως καὶ σύ;» «Δὲν ξεύρεις» ἀπαντῶ «ὅτι κατὰ τὸν ἀφέντη εἶναι καὶ ὁ σκύλος;» «Δὲν τοὺς βάζομε νὰ παλέψουν κι' αὐτοί;» λέγει. «Γιατί ὄχι;» ἀπαντῶ καὶ κράξας τὸν σκύλον μου τὸν ὁποῖον ὠνόμαζα «Μποναιμίγο» (καλὸν φίλον) τὸν διατάσσω Ἐλ-

ληνιστί «πιάσ' τον» ὑποδεικνύων τὸν σκύλον τοῦ Ἀμερικανοῦ. Ὁρμᾶ ἀμέσως ὁ μποναμίγος καὶ δίδει μίαν καλὴν δευκαματιά εἰς τὸν σκύλον τοῦ Ἀμερικανοῦ ὁ ὁποῖος μετὰ κραυγῶν ἄλλους καὶ τρόμου ἐτρόπη εἰς φυγὴν. Ἐξάγει τότε ὁ ἀφέντης του τὸ περιστροφον διὰ νὰ πυροβολήσῃ τὸν μποναμίγον. «Συνάδελφε» λέγω ἀμέσως εἰς αὐτὸν «βάλε τὸ ρεβόλβερ εἰς τὴν θέσιν του γιατί θὰ βρεθοῦμε μπερδευμένοι» ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν σύστασίν μου ἀλλ' ἐσκέπετο προφανῶς ἄν δὲν θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ στρέψῃ τὸ ὄπλον κατ' ἐπάνω μου, τὸν ἀρπάζω, τὸν βροντῶ κάτω καὶ ἀποσπᾶς τὸ περιστροφον ἀπὸ τὸ χέρι του τοῦ δίδω μὲ τὸ κοντάκι παρὰ μίαν τεσσαράκοντα κατὰ κεφαλῆς μετὰ δὲ ταῦτα τὸν πιάνω ἀπὸ τὸ πόδι καὶ τὸν ρίπτω ἀπὸ τὸ παράθυρον. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν τὸ δωμάτιόν μου ἦτο εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα ἐπομένως κατώρθωσε μετὰ τὴν πτώσιν του νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ φύγῃ, ἔκτοτε δὲ δὲν τὸν ἐπανεῖδα πλέον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΜΑΝ

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινῶν ἀνεχώρησα διὰ Λίμαν πρωτεύουσαν τῆς Περουβίας ὅπου ἐπάλαισα ἐν πρώτοις μὲ ἓνα Γάλλον Φρανσουά, καλὸν παλαιστὴν, τὸν ὁποῖον ἐνίκησα, κατόπιν δὲ μὲ ἕτερον συμπατριώτην του ὁ ὁποῖος ἐπῆρε καὶ αὐτὸς τὸ βρόντημά του. Ἐδημοσίευσα δὲ τότε εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ὅσοι παλαισταὶ ὑπάρχοντες ἄς σπεύσουν διότι ἐντὸς ὀλίγου ἀναχωρῶ. Αἱ ἴδιαι ὅμως ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν εἰς ἀπάντησιν νὰ περιμένω καὶ θὰ φάγω τὸν βρόντον μου διότι εὐρέθη ὁ ἄνθρωπος ποῦ θὰ μοῦ τὸν δώσει, Ἴταλός τις δὲ φίλος μου ἔρχεται καὶ μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι οἱ Ἴσπανοὶ ἔφεραν ἀπὸ κάποιαν πόλιν

ένα κάποιον Σοράνο τὸν ὁποῖον διατηροῦν διὰ τὴν παλαιήν. Ἔσπευσα τότε τὴν δημοσιεύσω ὅτι περιμένω ἐκεῖνον ποῦ νομίζει ὅτι θὰ μὲ νικήσει τὴν δὲ Κυριακήν, μόλις ἐτελείωσεν ἡ παράστασις—ὁπότε ὑπετίθετο ὅτι θὰ ἦμην κουρασμένος —ἐμφανίζεται ὁ Σοράνο ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἐνῶ ἐγὼ ἀνύποπτος ἐπερίμενα τὴν ἀρχίσωμεν τὴν πάλην ὁρμῆ ὁ Σοράνο καὶ μοῦ δίδει μίαν τέτοιαν γροθιὰν ἐπὶ τοῦ μετώπου ποῦ μοῦ ἐκουδούνησε κυριολεκτικῶς τὸν ἐγκέφαλον. Στρέφομαι ἀμέσως πρὸς τοὺς θεατὰς καὶ λέγω: «Σεβαστὸν κοινόν, ἤλθαμε ἐδῶ ὁ κύριος αὐτὸς καὶ ἐγὼ διὰ τὴν παλαίσωμεν ἢ διὰ τὴν κτυπώμεθα μὲ τοὺς γρόνθους;» «Ὅπως ἠμπορεῖ καθένας!» ἀπήντησαν πολλοὶ φωναί. Χωρὶς τὴν χάσω τότε καιρὸν δίδω μίαν γροθιὰν εἰς τὸν Σοράνο κατὰ πρόσωπον ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἔσπασε μία σιαγὼν τοῦ ἔφυγαν τὰ περισσότερα δόντια τοῦ καὶ ἐκόπη ἡ γλῶσσά του. Ἐπειδὴ δὲ εἶχα ἀφηγίαν καὶ ὠρθώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου τὸν ἀρπάζω, τὸν θρονῶ μετὰ πατάγου καὶ τὸν ἀφήνω ἐκεῖ ἀναίσθητον καὶ ἡμιθανῆ. Στραφεὶς τότε πρὸς τοὺς θεατὰς λέγω: «Ἐκεῖνοι οἱ κύριοι ποῦ ἤθελαν τὴν ἴδουσαν τοιοῦτου εἶδους πάλην, ἠμποροῦν τὴν τὸν παρῶν τῶρα καὶ τὴν τὸν κάμουν τουρσί.»

ΜΙΑ ΚΟΥΜΠΑΡΙΑ

Ἄφοῦ ἔδωσα μερικὰς ἀκόμη παραστάσεις εἰς τὴν Λίμαν ἀνεχώρησα πρὸς συνέχισιν τῆς περιοδείας μου καὶ ἐπισκεφθεὶς διαφόρους μικρὰς καὶ μεγάλας πόλεις ἔφθασα εἰς Ἁγιον Πέτρον. Εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον σταθμὸν μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἐπέστρεφα ἀπὸ ἓν περὶ χωρὸν ὅπου ἐγίνετο πανήγυρις καὶ ἔδιδα παραστάσεις ἐντὸς τῆς σκηνῆς βλέπω καθ' ὁδὸν τὴν ἔρχεται κατ' ἐπάνω μου

κρατῶν κάμαν ἕνας γνωστός μου ἐντόπιος ράπτης. Ἐξαγαγὼν περιστροφον «πέταξε» τοῦ λέγω «τὸ μαχαίρι εἰδεμὴ θὰ σὲ πυροβολήσω.» Πετᾶ ἀμέσως τὴν κάμαν καὶ ὅταν μὲ ἐπλησίασε μὲ ἐκύτταξε καλὰ καὶ μοῦ εἶπεν: «Ἐσύ 'σαι Παναγῆ; Νὰ μὲ συγχωρῆς φίλε διότι δὲν σὲ ἐγνώρισα. Ἐθόλωσε βλέπεις τὸ μάτι μου διότι ἐνῶ ἔχω δύο μαγαζιά μὲ ἔχουν ἀφανίσει οἱ κακοπληρωταὶ καὶ τὰ ἔχω κλειστά διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ συνάξω χρήματα νὰ κάμω τὴ δουλειά μου» «Ὡς πόσα σοῦ χρειάζονται;» τὸν ἐρωτῶ. «Μόνον ἑκατὸν τάλληρα» λέγει. Ἐνοήθη ἀμέσως τὸ πορτοφόλι μου καὶ τοῦ δίδω ἑκατὸν τάλληρα τὰ ὅποια ὑπεσχέθη νὰ μοῦ ἐπιστρέψῃ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅπως καὶ μοῦ τὰ ἐπέστρεψε ὅποτε καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τοῦ βαπτίσω τὸ παιδί του. «Ἐυχαρίστως» εἶπα «ὅταν ἐπιστρέψω εἰς τὴν πόλιν.» ὅταν δὲ πράγματι ἐπέστρεψα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸ ἐβάπτισα καὶ τὸ ὠνόμασα «Ἀυγουστίνα». Χοσὲ Σαντάγια ὠνομάζετο ὁ κουμπάρος μου ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐργασίαι του εἶχον βελτιωθῆ ἢ βάπτισις ἔγεινε μὲ πομπὴν καὶ μουσικὴ προσελήφθη εἰς τὸ γεῦμα.

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινῶν ἀποχαιρέτισας τὸν κουμπάρον μου ἀνεχώρησα καὶ ἐπισκεφθεὶς τὰς πόλεις Τσικλάϊο, Γουαδαλοῦπες, Τροχίλιο, Λαμπαέκο καὶ Παῖταν ὅπου μοῦ ἔφαγον οἱ καρχαρίαὶ ἕνα ἄνθρωπόν μου ἐνῶ ἔπλυνε τὰ ἄλογα εἰς τὴν θάλασαν, ἀφῆκα τὴν Περουβίαν καὶ ἔφθασα εἰς Γαεκίλ τῆς Κολομβίας. Ἐδωκα καὶ ἐκεῖ μερικὰς παραστάσεις μετὰ δὲ ταῦτα ἔφθασα εἰς Παναμαῖν ὅπου νικήσας δύο πελωρίους μαύρους παλαιστὰς καὶ ἀφήσας τὸν θίασόν μου, ἐπέστρεψα μόνος εἰς Καλιάο ἔνθα εἶχα χρήματα κατατεθειμένα εἰς τὴν τράπεζαν τὰ ὅποια καὶ ἀπέσυρα διὰ νὰ μεταβῶ εἰς Μπουένος Ἄϊρες τῆς Ἀργεντινῆς, παραλάβω τὴν

σύζυγόν μου ἢ ὁποία ἔμενον ἐκεῖ καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν Παναμαῖν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑΝ

Ο ΓΑΛΛΟΣ ΝΤΕΛΛΕΝ

Ἐπιστρέψας εἰς Παναμαῖν μετὰ τῆς συζύγου μου κατόπιν ὀλίγων παραστάσεων τὰς ὁποίας ἔδωκα ἐξεκίνησα διὰ Καλιφορνίαν μετὰ τοῦ θιάσου μου, τῶν ἐργαλείων μου ὄλων ἅτινα ἐζύγιζον ἀρκετοὺς τόνους καὶ μετὰ σαράντα πέντε Ἑλλήνων τῶν ὁποίων τοὺς ναύλους ἐπλήρωσα διότι ἔμεναν ἄεργοι εἰς τὸν Παναμαῖν καὶ οἱ ὁποῖοι ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Καλιφορνίαν ἔφυγαν χωρὶς οὔτε ἓνα εὐχαριστῶ νὰ μοῦ εἶπουν.

Τὰ ἔξοδα τοῦ περιπετειώδους ἐκείνου ταξιδίου ἀνῆλθον εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν δώδεκα χιλιάδων ταλλήρων. Ὅταν ἀπεβιβάσθην πληροφορηθεὶς ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ παλαισταὶ ἤρχισα περιοδεῖαν ἀνὰ τὰ κέντρα τῶν λέγων ὅτι εἶμαι Ἴσπανὸς πλοίαρχος καὶ ἐξήταξα τὰ βάρη καὶ τὰ γυμνάσματά των, ὅταν δὲ ἔστησα τὴν σκηνήν μου εἰς τὸ Σέβεν Μίσις Στρήτ ἐδημοσίευσα εἰς τὰς ἐφημερίδας πρόκλησιν διὰ παλαιστὰς ἀλλὰ δὲν παρουσιάσθη κανεὶς. Ἐπειδὴ δὲ αἱ εἰσπράξεις τῶν παραστάσεων δὲν ἐπῆγαιναν καλὰ ἐπῆγα εἰς καλλίτερον μέρος εἰς τὸ Μακόμερ Στρήτ. Ἀφοῦ ἤρχισα παραστάσεις ἐκεῖ παρουσιάσθη εἰς παλαιστῆς Γάλλος Ντελλέν ὀνομαζόμενος διὰ νὰ παλαίσωμεν.

Ἀρχίζει ἡ πάλῃ καὶ δὲν ἤρχισα νὰ ἐννοήσω ὅτι ὁ φιλόανθρωπος Γάλλος προσεπάθει νὰ μοῦ ἐξορύξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τρόπον ὥστε ἠναγκάσθην νὰ θέσω τὴν

κεφαλήν του εἰς τὴν λεγομένην καρμανιόλαν κάτωθεν δηλονότι τῆς μασχάλης μου. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἡ κεφαλή του συνετριβή τόσον ἄσχημα ὥστε μετὰ εἴκοσιν ἡμέρας ἀπέθανεν.

Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΜΠΕΝΣΟΝ

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀνωτέρω νίκης μου παρουσιάσθη εἰς ἄλλος παλαιστής ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε: «Τὴν Κυριακὴν θὰ σὲ διορθώσω» Ἦτο ὑψηλόσωμος καὶ βαρὺς ἄνθρωπος ζυγίζων τετρακοσίας πενήντα λίβρας. Ἦλθε λοιπὸν τὴν ἐπομένην Κυριακὴν εἰς τὸ Πλασὸλ ἐκεῖ ὅπου ἐγίνοντο αἱ πυγμαχίαι καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα σχετικὰ θεάματα. Κατὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν ὁ νικητὴς θὰ ἐπλήρωνε τὰ ἔξοδα τοῦ θεάτρου καὶ θὰ ἐλάμβανεν ὅλας τὰς εἰσπράξεις.

Μαίικ Μπένσον ὠνομάζετο ὁ ἀντίπαλός μου ὅταν δὲ τὴν Κυριακὴν ἠτοιμάσθημεν διὰ τὴν πάλην ἐστράφη πρὸς τοὺς θεατὰς καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐντὸς εἴκοσι λεπτῶν θὰ μὲ ρίψει κάτω τρεῖς φορές. Ἀπαντῶν εἰς τοὺς κομπασμούς του εἶπα ἀποτεινόμενος εἰς αὐτόν. «Ὅταν ἐσὺ κατορθώσης ἐντὸς μιᾶς ὥρας νὰ μὲ κωνήσης, δέχομαι νὰ μὲ πτύσουν κατὰ πρόσωπον ὅλοι οἱ θεαταί.» Ἡ σκηνὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐγίνετο ἡ πάλη ἦτο στρωμένη μὲ τάπητα ἀλλ' αἱ σανίδες τὰς ὁποίας ἐκάλυπτεν ὁ τάπης ἦσαν εὐθραστοὶ ἀπὸ σκοποῦ τοποθετηθεῖσαι διὰ νὰ πέσω ὅταν θὰ σπάσουν καὶ ἐπωφεληθῇ τῆς πτώσεώς μου ὁ ἀντίπαλος. Ἦρχισα ὅθεν νὰ σπάζω μὲ τὸν πόδα μου μίαν, μίαν, τὰς σανίδας καὶ ἀφοῦ ἔσπασα ἀρκετὰς ἐζήτησα ἄλλο μέρος στερεώτερον τὸ ὁποῖον καὶ παρεχωρήθη καὶ τότε ἤρχισεν ἡ πάλη.

Ἡ πρώτη μου κίνησις ἦτο νὰ ἀρπάσω τὸν ἀντίπαλόν μου ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ θέσω αὐτὴν ὑπὸ τὴν μασχάλην μου. Ἐκεῖ τὴν ἐκράτησα ἐπὶ ὄραν ἀρκετὴν καὶ ὅταν τὴν ἀφήκα ἐλευθέραν ἔσπευσε νὰ ἀποσυρθῆ ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ πῆ καφφὲν μὲ κονιάκ ἐνῶ ἐγὼ ἔπια νερό. Σημειωτέονδὲ ὅτι εἶχε περὶ τοὺς ἑκατὸν πενήντα φίλους παλαιστὰς οἱ ὁποῖοι τὸν ἐνεψύχωναν μὲ λόγους ἐνθαρρυντικούς ἐνῶ ἐγὼ οὔτε ἓνα ὁμογενῆ μου δὲν ἔβλεπα μεταξὺ τῶν θεατῶν. Τινὲς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ θιάσου μου ἔκλαιαν καὶ μοῦ ἔλεγαν νὰ μὴ συνεχίσω τὴν πάλην διότι ἐμπρὸς του φαίνομαι ὡς μία μποτίλια. Ἦμην δὲ ἠναγκασμένος νὰ τοὺς ἐνθαρρύνω ἐγὼ καὶ νὰ λέγω εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φοβῶνται διότι εἰς τὸ τέλος θὰ νικήσω.

Αἶφνης βλέπω τὸν Μπένσον νὰ ὀρμᾷ ἐπάνω μου ὡς θηρίον ἀλλὰ προφθάνω καὶ τὸν ἀρπάζω ἀπὸ τὸν σβέρκον τόσον δὲ δυνατὰ τὰν ἐκρατοῦσα καὶ τὸν ἐπέεξα ὥστε ἡ κεφαλὴ του ἔκλινε πρὸς τὰ κάτω. Ἀφοῦ τὸν ἐξεκλείδωσα ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας ἠναγκάσθη καὶ πάλιν νὰ ἀποσυρθῆ. Ἔσπευσαν τότε ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολλοὶ παλαισταὶ καὶ εἰς ἕξ αὐτῶν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς θεατὰς εἶπεν: «Καθὼς βλέπομεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὁ Παναγῆς εἶναι ὁ πρωταθλητὴς (τσάμπιον) τοῦ κόσμου, καθότι δυνατώτερος ἄνθρωπος ἀπὸ αὐτὸν φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει. Θὰ παλαίση λοιπὸν ἀκόμη μίαν φορὰν διὰ νὰ λάβῃ τὴν χρυσοῦν ζώνην.»

Πιανόμεθα λοιπὸν διὰ τρίτην φορὰν μὲ τὸν ἀντίπαλόν μου καὶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκούω ἓνα φίλον μου Αὐστριακὸν ἀπὸ τὴν Ραγούζαν καταγόμενον ὅστις ὠνομάζετο Γιάκομος Λαουτίνης νὰ μοῦ λέγῃ «στὸ, γλεντάζ» τὸ ὁποῖον σημαίνει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν «τί τὸν βλέπεις;» Τόσῃν ψαχῆν μοῦ ἔδωκαν αἱ δύο ἐκείναι λέξεις τοῦ φί-

λου μου ὥστε ἀρπάζω τὸν Μπένσον ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τὸν ἐκσφενδονίζω ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἔπεσε μετὰ πατάγου συνεπειᾶ δὲ τοῦ ξεκλειδώματος τὸ ὅποιον τοῦ εἶχα ἐπιφέρει προηγουμένως μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπεβίωσε. Πρὶν ἀποθάνῃ θεατῆς τις ὡς ἀνεκοίνωσεν ἐπεσκέφθη αὐτόν, εἰς τὸν θεατὴν δὲ ἐκεῖνος εἶπεν: Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὅποιον ἐπάλεψα τὴν Κυριακὴν μου ἔσπασεν ὅλα τὰ κόκκαλα.»

Τὴν ἐπομένην τῆς πάλης ἐνῶ ἔδιδα παράστασιν εἰς τὸ μέρος μου μοῦ ἔφεραν ἐξῆντα τάλληρα καθαρὸν προτὸν τῆς πάλης τὰ ὅποια δὲν ἐδέχθην εἰπὼν «μὲ ἀρκεῖ ὅτι ἐνίκησα, χρήματα δὲν θέλω.» Ἄλλως τε οὐδεμίαν σωματικὴν βλάβην εἶχα ὑποστῆ ἐκ τῆς πάλης, οὔτε διέκοψα τὰς παραστάσεις μου.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΝΟΤΙΟΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ ΜΟΥ

Μεταβὰς μετ' ὀλίγας ἡμέρας, εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον ὅπου ἔμενον ἡ οἰκογένειά μου ἀνεχώρησα καὶ πάλιν διὰ τὰς Δημοκρατίας τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ περιώδευσα μέχρι τοῦ 1884. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἀπέκτησα δύο τέκνα τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τοὺς υἱούς μου Γεώργιον καὶ Ἑλληνα, αἱ δὲ περιπέτεαί μου καὶ οἱ θρίαμβοί μου ὑπῆρξαν ἐφάμιλλοι τῶν προγενεστέρων τόσον δὲ πρὸς ἀποφυγὴν μονοτονίας ὅσον καὶ διότι ὁ χώρος τοῦ παρόντος βιβλίου δὲν ἐπιτρέπει ἐκτενῆ περιγραφὴν αὐτῶν θὰ περιορισθῶ ἐνταῦθα εἰς μίαν συντομωτάτην ἀπαρίθμησιν τῶν παλαιστῶν μὲ τοὺς ὁποίους ἐπάλαισα καὶ τοὺς ὁποίους ἐνίκησα ἀνεξαιρέτως καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα. Ἐν Ἅγιῳ Φραγκίσκῳ ἐπά-

λαισα με τούς Γάλλους παλαιστὰς Ἀντρέ και Περιέ. Ὁ πρῶτος τούτων μετὰ τὴν πῶσιν του ἠναγκάσθη νὰ περιπατῆ με δεκανίκια. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν δεύτερον πρὶν ἢ παλαίσω και τὸν ρίψω πολλοὶ Γάλλοι πλούσιοι μου προσέφεραν ἑκατὸν χιλιάδας τάλληρα διὰ νὰ με διαφθείρουν και ὑποκριθῶ ὅτι ἐνικήθην. Εἰς τὴν Λίμαν τῆς Περουβίας ἐπάλαισα και ἐνίκησα ἕνα Γερμανὸν πελώριον ἐκ τῆς πάλης δὲ ταύτης ἐκέρδισα δέκα χιλιάδας τάλληρα. Εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν ἐπάλαισα μετ' ὀλίγον με τὸν μαῦρον ταυρομάχον Ἀντζουλο Μαλτῆς εἰς τὸ θέατρον ὅπου ἐγίνοντο αἱ ταυρομαχίαι. Ὁ μαῦρος ἔγεινε εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. διὰ νὰ με ἐκδικηθῆ δὲ ἐζήτησε νὰ παλαίση και τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐγὼ ἀνύποπτος τὸν ἀνέμενα νὰ ἀρχίσωμεν τὴν πάλην αὐτὸς ἐξαπολύει ἐναντίον μου ἕνα ταῦρον και φεύγει. Ἐσπευσα νὰ πηδήσω πρὸς τὰ καθίσματα τῶν θεατῶν καιτοι δὲ ὁ λαὸς ἐξανέστη διὰ τὴν δολιότητα ταύτην και ἐκραύγασεν ὅτι δὲν ἀνέμενε νὰ ἴδῃ ταυρομαχίαν ἀλλὰ πάλην αἱ δὲ γυναῖκες ἐξέσχίζαν τὰ φορέματά των ἀπὸ τὴν φρίκην ἐγὼ ἀντικρύσας τὰ εἰρωνικὰ βλέμματα τῶν ὀπαδῶν τοῦ ταυρομάχου οἵτινες ἐθεώρουν τὸν ἐξευτελισμὸν μου πλήρη διὰ τὴν ἀποφυγὴν μου νὰ παλαίσω με τὸν ταῦρον, διέταξα ἕνα ἄνθρωπό μου και μου ἔφερε μίαν κάμαν τὴν ὁποίαν ἔθεσα εἰς τὴν μέσην μου, ἔκαμα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ και εἰπὼν «Βοήθη Παναγία μου!» ὤρμησα κατὰ τοῦ ταύρου και τὸν ἤρπασα ἀπὸ τὰ κέρατα. Ἐπὶ τρία τέταρτα τῆς ὥρας πιασμένοι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐγυρίζαμεν ἐντὸς τῆς περιοχῆς ἐκεῖνης καθ' ὅλον δὲ αὐτὸ τὸ διάστημα ἔσεια τὴν κεφαλὴν τοῦ ταύρου, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ νὰ ἐξακριβώσω ἐὰν ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις του.

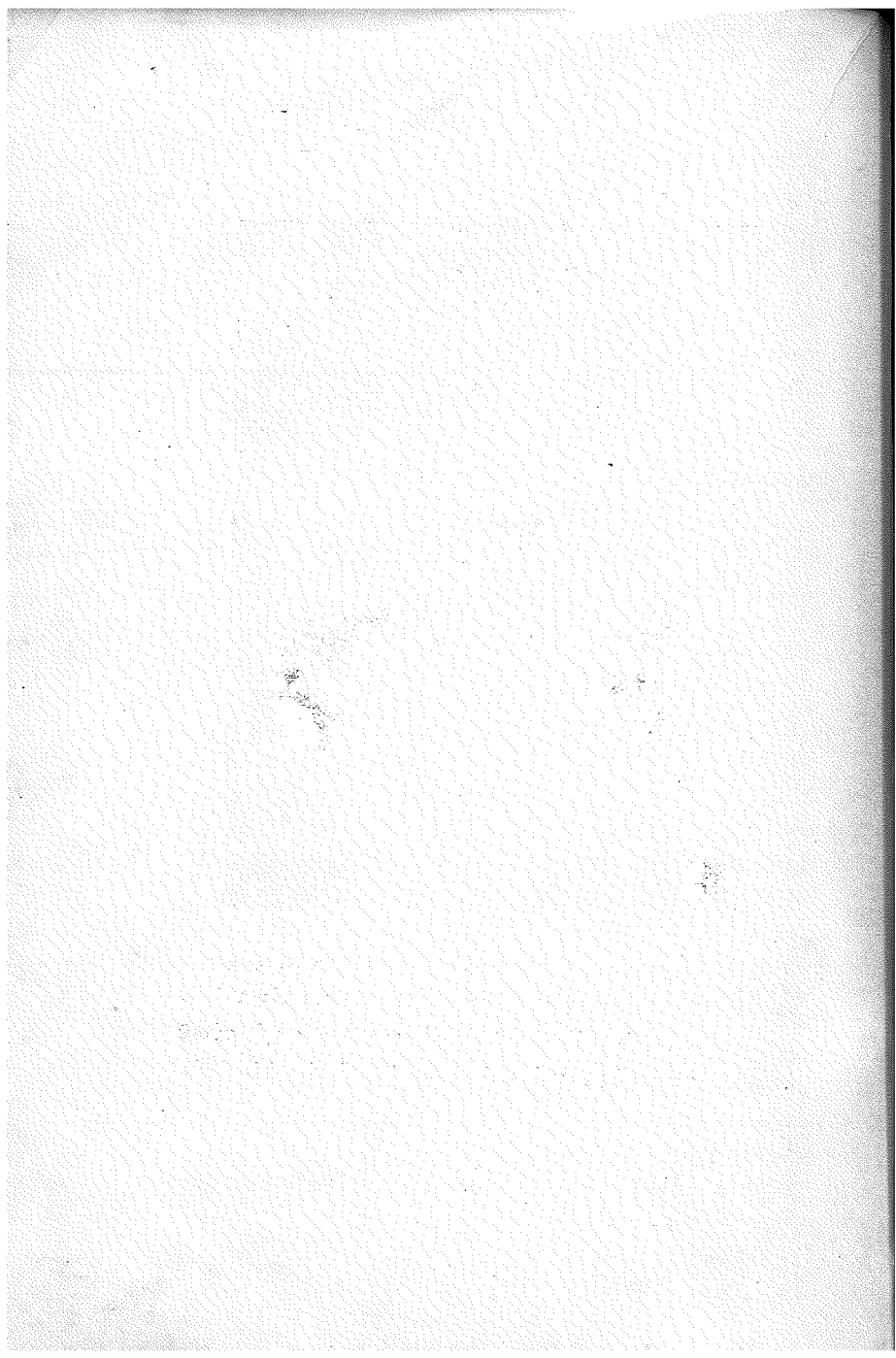
Ὅταν τέλος ἠγνόησα ὅτι τὸ ἄγριον ζῶον ἀπέκαμε τὸ

ἤρπασα μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἀπὸ τὴν σιαγόνα, καὶ μὲ τὴν ἄλλην τὸ ἔστριβα κατόπιν δὲ ἐξαγαγὼν τὴν κάμαν τοῦ ἔκοψα τὰ νεῦρα καὶ τὸ ἔρριψα κάτω νεκρὸν. Ἐκατομμυριοῦχος τις τότε ἐξεφώνησεν αὐτοσχέδιον λόγον εἰπὼν ὅτι ἀληθῆ εἶναι ὅσα ἔχει ἀναγνώσει ὁ κόσμος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν περὶ τῶν Ἑλλήνων ἡρώων ἀφοῦ καὶ τώρα ἐνώπιον τόσων θεατῶν συνετελέσθη ἐν τοιοῦτον ἀπίστευτον κατόρθωμα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνος Παναγῆ. Ὁ αὐτὸς ἑκατομμυριοῦχος μοῦ ἔρριψε ἓνα σάκκον περιέχοντα δέκα χιλιάδας τάλληρα, ἐνῶ δὲ ἐγὼ ἐσπὸγγίζα τὴν κάμαν ἐπὶ τῆς κοιλίας τοῦ ταύρου τὸ πλῆθος ἤρχετο καὶ μὲ κατεφίλει δωρίζον εἰς ἐμὲ ὠρολόγια χρυσᾶ μετ' ἀλύσσεων καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα. Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινῶν κρουολογήσας εἰς μίαν παρὰστασίν μου ἠσθένησα ἀπὸ περιπνευμονίαν καὶ κατόπιν ἀπὸ διαλειπόντα πυρετὸν ὁ ὁποῖος μὲ ἐτυράνησεν ἐπὶ δεκαοκτῶ μῆνας, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ κατεστράφην οἰκονομικῶς διότι ἐκτὸς τῶν κολοσσιαίων δαπανῶν τὰς ὁποίας ὑπέστην μοῦ ἔκλεψαν τὰ ἄλογα τοῦ θιάσου μου μερικοὶ καὶ ἄλλοι ἐσφετερίσθησαν τὰς σκηνάς μου καὶ ἄλλα ἐργαλεῖά μου.

Ἀναλαβὼν ὁποσδήποτε ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν μου ἐπεχείρησα περιοδεῖαν διελθὼν διὰ τῶν πόλεων Τάμπο ντὲ Μόρα, Μπίσκο ὅπου ὑπῆρχον ἕως πεντακόσαι Ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι αἵτινες μὲ περιποιήθησαν καὶ ἐφιλοξένησαν, Ντάλκα ὅπου ἐβάπτισα πολλὰ παιδιὰ καὶ ἐστεφάνωσα πολλοὺς καὶ μετὰ ταῦτα ἔφθασα εἰς τὸ Ἴλο. Ἐκεῖ ἐνῶ ἤτοιμαζόμεν νὰ συνεχίσω τὰς παραστάσεις μου ἡμέραν τινα ἦλθεν ἐν ἀτμόπλοιον ὅπερ ἔφερεν ἐπιβάτας πολλοὺς καὶ βῶδια. Αἴφνης ἐνῶ μετέβαινα εἰς τὸ καφφενεῖον βλέπω νὰ τρέχη κόσμος πολὺς καὶ ἐρωτήσας τί συμβαίνει μαυθάνω ὅτι ἓνα βῶδι ἔχει ἀγριεύσει καὶ κυνηγᾷ νὰ κτυ-

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν φιλοτεχνηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς Περούβιας παριστᾷ τὸν Παναγῆν φονεύοντα τὸν ταῖρον τὸν ὁποῖον δολῶς ἐξαπέλυσε κατ' αὐτοῦ ὁ παρ' αὐτοῦ ἕρτηθεις ταιρουμάχος καὶ παλαιστής "Αντζουλο Μπαλτές.

τήση τὸν κόσμον. Μόλις ἔπαυσεν ὁμιλῶν ὁ πληροφορητὴς μου βλέπω πράγματι τὸ βῶδι νὰ τρέχη κατὰ τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἰστάμην ἐπομένως ἔσπευσα νὰ ἀκουμβήσω τὴν ράχην μου ἐπὶ ἐνὸς τοίχου. Εἰς τὴν στιγμὴν ὁρμᾷ τὸ βῶδι κατ' ἐπάνω μου ἀλλὰ προφθάνω καὶ τὸ ἀρπάζω ἐκ τῶν κεράτων καὶ στρίβων αὐτὰ τὸ ρίπτω κατὰ γῆς. Ἔσπευσαν τότε πολλοὶ καὶ τὸ ἔδεσαν μὲ σχοινία, ὁ δὲ δήμαρχος μὲ προσεκάλεσε καὶ μὲ συνεχάρη τῇ προτροπῇ του δὲ ἔδωσα ἀρεκταὺς παραστάσεις καὶ ἐκέρδισα ἀρεκτὰ χρήματα.

Συνεχίζων τὴν περιοδείαν μου ἔφθασα μετὰ ταῦτα εἰς Μολιέντο καὶ ἔπειτα εἰς Ἀρεκουίταν. Ἐκεῖ ἐπάλαισα καὶ ἐνίκησα ἕνα Γάλλον παλαιστὴν Μουσιοῦ Ἀρτούρ, ἕνα Βέλγον μηχανικὸν καὶ ἕνα Ἄγγλον παλαιστὴν ὀνόματι Χοσὲ Λακρούς. Μετὰ ταῦτα δὲ ἔφθασα μέσον Βιγκοκάγια, μέρος εἰς τὸ ὁποῖον χιονίζει χειμῶνα καλοκαίρι καὶ ὅπου συνητήσαμεν πλείστα ἄγρια θηρία, εἰς Ποῦνο. Ἐκεῖθεν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Βολιβίας Τσίλι Λάγια, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Λαπάς, Ὁροῦρο καὶ Ἀντοφαγάσταν. Εἰς τὰ δύο τελευταῖα ταῦτα μέρη κατώρθωσα νὰ δώσω μερικὰς παραστάσεις μὲ ἱκανοποιητικὰ ὁπωσοῦν ἀποτελέσματα. Ἐκεῖθεν ἀνεχωρήσαμεν δι' Ἀρίκαν ἐστάθη δὲ ἀδύνατον νὰ εὔρω τράπεζαν νὰ καταθέσω τὰ χρήματά μου καθότι ἐξερράγη πόλεμος καὶ ὁ κόσμος ἔφευγεν εἰς τὰ βουνά, πολεμικὰ δὲ πλοῖα ἐβομβάρδιζον τὸν λιμένα. Ἦναγκάσθη λοιπὸν νὰ ἐνοικιάσω ξενοδοχεῖον καὶ νὰ χῶσώ εἰς τὴν γῆν τὰ χρήματά μου ὅταν δὲ τῆς καταστάσεως γενομένης εἰς ἄκρον ἐπικινδύνου κατέφυγα μετὰ τῆς οἰκογενείας μου ἐπὶ ἐνὸς Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου οἱ ἄνθρωποι τοῦ ξενοδοχείου ἐξέθαψαν τὰ χρήματά μου καὶ τὰ ἀπήγαγον. Ἡ φρίκη τοῦ πολέμου ἐκείνου δὲν περιγράφεται. Ἐβλέπομεν γυναικόπαιδα νὰ κρημνίζονται

ἀπὸ τὰ βουνὰ ὡς ἐκ τῆς ἀπελπισίας των ἐνῶ αἱ ὀβίδες ἔπιπτον εἰς τὴν πόλιν βροχηδόν. Μίαν ἡμέραν κατώρθωσα νὰ πείσω τὸν πλοίαρχον νὰ μοῦ δώσῃ δύο λέμβους μετὰ ναυτῶν καὶ κατωρθώσαμεν νὰ σώσωμεν περὶ τὰ τριακόσια γυναικόπαιδα. Μετὰ ταῦτα τὸ ἀτμόπλοιον μᾶς ἀπεβίβασεν εἰς Κίκι ἔνθα μὲ ἐφιλοξένησε μετὰ τῆς οἰκογενείας μου πτωχός τις οἰκογενειάρχης Κεφαλλῆν Κυριακὸς Γεντιλουλᾶς ὀνομαζόμενος. Ἦτο τότε τὸ ἔτος 1880 καὶ ἐπειδὴ μὲ ἐτυράννει διαλείπων πυρετὸς μὲ διέταξαν οἱ ἰατροὶ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκαμα λοιπὸν ἓνα κόπτερον μὲ τὸ ὁποῖον μετέφερα ὀπώρας ἔπειτα δὲ ἠγόρασα ἀκόμη ἓνα πλοιαρχεῦμενον ἀπὸ ἓνα φίλον μου καὶ ὅταν ἔγινε ἐντελῶς καλὰ ἔδωκα τὰ δύο κόπτερα εἰς δύο γνωστούς μου νὰ τὰ ἐργάζωνται καὶ ἀπεράσισα νὰ ἐξακολουθήσω τὸ ἐπάγγελμά μου τοῦ παλαιστοῦ. Συνεβλήθη ὅθεν μὲ κάποιον Ἴταλὸν θιασάρχην Ἀντώνιον Πλατοῦνε ὁ ὁποῖος εἶχε σχοινοβάτας πιθήκους καὶ σκύλους καὶ ἠρχίσασαμεν παραστάσεις. Παρουσιάσθησαν τότε καὶ δύο Αὐστριακοὶ Παλαιστῆαι ὀνομαζόμενοι Τζοάννης Μπουράτοβιτς καὶ Γιώβο Ἀνώνοβιτς μὲ τοὺς ὁποίους ἐπάλαισα μὲ στοιχῆματα καὶ τοὺς ἐνίκησα. Μετὰ τούτους παρουσιάσθη εἰς τὴν πόλιν ὁ Ἴταλὸς παλαιστῆς Ἀντωνέλλι τὸν ὁποῖον χάριν τῶν φίλων μου Ἴταλῶν δὲν ἠθέλα νὰ ἐξευτελίσω ἐπομένως δὲν τὸν προεκάλεσα. Αὐτὸς ὅμως περιήροχτο τὰ κεφφενεῖα κομπορρημονῶν καὶ λέγων ὅτι τὸν φοβοῦμαι. Συνηντήθη μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ συνέστησα νὰ κυττάξῃ τὴ δουλειά του καὶ τὰς παραστάσεις του ἀπὸ τὰς ὁποίας ἱκανοποιεῖτο ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἠννόει νὰ παύσῃ τὰς κομπορρημοσύνας του εἰς βάρος μου ἕως ὅτου ἠναγκάσθη νὰ τὸν προκαλέσω εἰς πάλην, νὰ τὸν βροντήσω τρεῖς φορὰς κάτω, νὰ πάρω ὅλα τὰ σίδερά του νὰ τὰ κάμω μίαν ἀρμαθιὰν καὶ νὰ τὰ πετῶ καὶ νὰ τὸν

ἀναγκάσω νὰ πιάσῃ τὰ ἰδικά μου σίδερα καὶ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ τὰ σαλεύσῃ. Καὶ ἐκακοφάνῃ μὲν εἰς πολλοὺς Ἴταλοὺς ὁ ἐκ μέρους μου ἐξευτελισμὸς οὗτος τοῦ συμπατριώτου των ἀλλ' ἐξήγησα εἰς αὐτοὺς ὅτι τὸ σφάλμα ἦτο ἰδικόν του.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας γίνεται ἔκρηξις τῆς πυριτιδαποθήκης τοῦ φρουρίου καθ' ἣν ἔπαθαν πολλοὶ ἄνθρωποι λίθος δὲ μεγάλος ἐξεσφενδονίσθη καὶ μὲ ἐκτύπησεν εἰς τὴν μέσῃν καὶ σηκωτὸν μὲ ἐπῆγαν εἰς τὸ σπῆτί μου. Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς μηνὸς ὅταν ἀνέρωσα, ἀνεφάνῃ εἰς τεράστιος Γερμανὸς Γουλιέλμος Μπράτς ὀνομαζόμενος καὶ καυχῆσιολόγος μέγας μὲ τὸν ὅποιον ἀφοῦ ἐκάμαμεν τὰ σχετικὰ συμβόλαια ἐπαλαίσαμεν καὶ τὸν ἐβρόντησα κάτω ἐντὸς τριῶν λεπτῶν κερδίσας τὸ στοίχημα.

Λαβὼν ἐπιστολὴν μετ' ὀλίγον ἀπὸ τινος φίλου μου ἀνεχώρησα διὰ Ταρτάρ τῆς Βολιβίας ὅπως δώσω παραστάσεις ἐκρύψα δὲ καὶ προσεβλήθην ὑπὸ περιπνευμονίας ἢ ὅποια παρ' ὀλίγον νὰ μὲ στείλῃ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν. Τῇ προτροπῇ τῶν ἰατρῶν ἐπειδὴ τὸ κλίμα τοῦ Βαλπαραΐζου ἦτο καταλληλότερον διὰ τὴν ἀνάρρωσίν μου ἀνεχώρησα διὰ τὴν πόλιν ἐκείνην μετὰ τῆς συζύγου μου καὶ δύο ὑπηρετῶν μου, τοῦ Πάνου Κρανιδιώτου καὶ τοῦ Κωνσταντῆ Λημνίου οἱ ὅποιοι ὅταν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ φοβηθέντες ὅτι ἤμην φθισικὸς ἐδραπέτευσαν. Ἦμην δὲ τόσον ἀγνώριστος ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν ὅταν ἤρχισα νὰ ἐξέρχωμαι εἰς τοὺς δρόμους ὥστε εἶδε καὶ ἔπαθε νὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ εἷς φίλος μου Ἴταλὸς ὁ ὁποῖος καὶ μὲ ἐπεσκέφθη τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς τὸ σπῆτί μου ὅταν δὲ ἀνεχώρησε καὶ ἔπεσα στὸ κρεβάτι νὰ ἀναπαυθῶ εὐρῆκα ἐν δέμα ἐξακόσια τάλληρα, τὰ ὅποια εἶχεν ὁ καλὸς φίλος κατορθώσει νὰ θάλλῃ ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν μου χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθῶ.

Εἶχα ὁπωσοῦν ἀναλάβει ὅτε αἴφνης ἀσθενεῖ ἡ σύζυγός μου καὶ μένει κλινήρης ἐπὶ δύο μῆνας καθ' οὓς τὴν ἐνοσήλευα καὶ ἠναγκάσθην τῇ προτροπῇ τῶν ἰατρῶν νὰ δώσω τὸν υἱόν μου Γεώργιον εἰς μίαν οἰκογένειαν ἕως ὅτου ἀναλάβῃ ἡ σύζυγός μου. Ἴσπανός τις φίλος μου μὲ ἐπεσκέφθη τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μοῦ ἔφερεν ἐκ μέρους μιᾶς ἐπιτροπῆς συμπατριωτῶν του ὀκτακόσια τάλληρα τὰ ὅποια ἠρνήθη νὰ δεχθῶ ἀλλ' ἐπέμενε καὶ τὰ ἐδέχθη.

Ἀναρρώσας ὁπωσδήποτε ἤρχισα νὰ γυμνάζωμαι μὲ τὰ σίδερά μου καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἔλαβα ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸ Σαντιάγον πρωτεύουσαν τῆς Χιλῆς περιέχουσαν πεντακόσια τάλληρα ἐκ μέρους ἐνὸς φίλου μου Πέτρου Βιδάλλε ὁ ὁποῖος μὲ παρεκάλει νὰ τὰ δεχθῶ ἐπειδὴ δὲ τοῦ ἀπήντησα ὅτι θὰ τὰ ἐπιστρέψω μοῦ ἔγραψε καὶ πάλιν νὰ τὰ δεχθῶ ἄλλως δὲν θὰ μὲ ὀνομάζει πλέον φίλον του. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπωφελούμενοι πολλοὶ παλαισταὶ τῆς ἀδυναμίας μου μὲ προεκάλουν εἰς πάλιν ἠναγκάσθην δὲ νὰ δημοσιεύσω ὅτι ὁ Παναγῆς εὐρίσκεται ὑπὸ ἐπισκευὴν εἰς τὰ ναυπηγεῖα ἀλλάσσω μαδέρια κλπ. μόλις δὲ περατωθῇ ἡ ἐπισκευὴ του θὰ λογαριασθῇ μὲ ὅλους ὅσοι τὸν προκαλοῦν τώρα. Μετ' ὀλίγας δὲ ἑβδομάδας ἀναρρώσας ἐντελῶς ἐδημοσίευσα πάλιν ὅτι ἡ ἐπισκευὴ μου συνεπληρώθη καὶ πᾶς ἄνθρωπος ἔχων δύο χέρια καὶ ὄρεξις νὰ παλαίσῃ ἅς κοπιᾷση. Παρουσιάζονται λοιπὸν δύο ἐκ τῶν προκαλεσάντων με προηγουμένως ὀνομαζόμενοι Μουσιὸν Λουρὰν καὶ Μουσιὸν Λουὶ καὶ παίρνουν τοὺς σχετικούς βρόντους κατάπλατα ὁ πρῶτος ἐντὸς 3 λεπτῶν, καὶ ὁ δεύτερος ἐντὸς 4, ὁ τελευταῖος μάλιστα ἐξεκλειδώθη. Μετὰ τούτους κατὰ τὴν ἐπομένην παράστασιν παρουσιάζονται ἔτεροι δύο ὀνομαζόμενοι Ἀρτουρὸν καὶ Φραγκλὲν καὶ παίρνουν καὶ αὐτοὶ τοὺς βρόντους των. Κατὰ τὰς

ἐπομένας δύο παραστάσεις παρουσιάσθησαν ἕτερα δύο ζεύγη παλαιστῶν ὄχι καὶ τόσον ἀξίων λόγου καὶ ἔπαθαν τὰ ἴδια.

Ἀναχωρήσας μετὰ ταῦτα διὰ Σαντιάγον ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τὰ ὀνόματα τῶν ὑπολοίπων παλαιστῶν οἱ ὁποῖοι μὲ εἶχον προηγουμένως προκαλέσει παρουσιάσθη δὲ πρῶτος ὁ Περτουζέ ὁ ὁποῖος ὅταν ἐνίκηθη ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν του ἤρχισε νὰ κλαίῃ, μετὰ τοῦτον δὲ ὁ Πινακέ ὁ ὁποῖος ὅταν ἔπεσεν ἔγεινεν αἰμόφυρτος καὶ ἕτεροι τρεῖς οἱ ὁποῖοι ἔπαθαν ἀνάλογα.

Δώσας ἀκόμη ὀλίγας παραστάσεις εἰς διαφόρους πόλεις ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Βαλπαραΐζον κατὰ τὸ 1884 ὅπως παραλάβω τὴν οἰκογένειάν μου καθότι ἀπεφάσισα νὰ ἀναχωρήσω διὰ τὴν πατρίδα μου πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐγνωστοποίησα εἰς τοὺς φίλους μου αἱ δὲ ἐφημερίδες ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐδημοσίευσαν διάφορα τιμητικὰ δι' ἐμὲ ἄρθρα μὲ τὰς εὐχὰς «Κατευόδιον Παναγῆ».

ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΝΤΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

Πρὶν ἢ κλείσω τὸ παρὸν κεφάλαιον, χάριν τῶν ἀγνωστῶν μου ἐκεῖνων τοὺς ὁποίους εἶναι πιθανὸν νὰ ἐξήντησεν ἡ μονοτονία τῶν τελευταίων σελίδων θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρω τρία διάφορα ἐπεισόδια λαβόντα χώραν κατὰ τὴν ἀνὰ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν πολυετῆ περιοδείαν μου, ἐπεισόδια τὰ ὁποῖα θὰ ἀφηγηθῶ μὲ τὴν μεγαλειτέραν δυνατὴν συντομίαν.

Τὸ ἐν τούτων τὸ καὶ πλησιέστερον πρὸς τὸ τέλος τῆς περιοδείας μου συνέβη καθ' ὃν χρόνον ἠσθένει ἡ σύζυγός μου εἰς τὸ Βαλπαραΐζον.

Ὁ Ἴσπανὸς δηλονότι ἐκεῖνος φίλος μου ὁ ὁποῖος μοῦ ἔφερε τὰ ὀκτακόσια τάλληρα ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς τῶν συμπατριωτῶν του, διὰ νὰ μὲ διασκεδάσῃ ὀλίγον κατόπιν τῆς πικρίας τὴν ὁποίαν ἐγεύθην μὲ τὴν ἀσθένειαν ἐμοῦ καὶ τῆς συζύγου μου κατόπιν, μὲ προσεκάλεσεν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς μίαν ἐσπερίδα Ἴσπανῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ἠρνούμην νὰ δεχθῶ τὴν πρόσκλησίν του ὑπενθυμίζων εἰς αὐτὸν τὴν κατάστασιν τῆς συζύγου μου ἔπεισε διὰ παρακλήσεων καὶ αὐτὴν νὰ μὲ προτρέψῃ νὰ μεταβῶ εἰς τὴν ἐσπερίδα ἕως ὅτου ἐδέχθην. Ἐπέβημεν λοιπὸν ἀμάξης μὲ τὸν Ἴσπανὸν καὶ ἐντὸς ὀλίγου εὐρισκόμενος ἐγὼ ἐν μέσῳ λαμπρᾶς συναστροφῆς καὶ ἀνοικτοκάρδου εἶχα λησμονήσει τὰ βάσανα καὶ τὰς πικρίας μου. Αἴφνης ἐνῶ ἐχώρευα μὲ μίαν ἐξαισίας καλλονῆς Ἴσπανίδα κόρην, Ἴσπανὸς τις, ἀηλιπισμένος θαυμαστής της ζηλοτυπήσας ρίπτει μίαν βόμβαν καὶ τῆς μὲν νέας κατεξεσχίσθησαν τὰ φορέματα ἐμοῦ δὲ ἠνοίχθησαν πληγαὶ εἰς τὰ γόνατα καὶ ἔτρεχαν τὰ αἵματα. Διὰ ραβδισμῶν καὶ γρονθοκοπημάτων ἐξεβλήθη ὁ δράστης κακὴν κακῶς ἐκ τῆς οἰκίας ἐμὲ δὲ ἐφ' ἀμάξης μετέφεραν εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅπου ἡ σύζυγός μου ἰδοῦσα με εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην καὶ νομίσασα ὅτι ἤμην καιρίως τραυματισμένος ἤρρισε τοὺς κοπετοὺς καὶ τοὺς θρήνους. Μετὰ πολλὰς διαβεβαιώσεις τῶν προσκληθέντων ἰατρῶν ἐπείσθη ὅτι τὰ τραύματά μου ἦσαν ἀκίνδυνα ὅπως καὶ πράγματι ἦσαν ἀφοῦ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἰάθησαν, οἱ δὲ Ἴσπανοὶ δὲν εὐρισκὸν λέξεις διὰ νὰ μοῦ ἐκφράσουν τὴν λύπην των διὰ τὸ πάθημά μου καὶ νὰ μοῦ ἐξαλείψουν οἰανδήποτε ὑποψίαν ὅτι ἠνείχοντο εἰς τὸ κακούργημα. Διεβεβαίωσα αὐτοὺς περὶ τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης ἣν εἶχα εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ ἐπεισόδιον ἔληξε.

Τὸ ἕτερον ἐπεισόδιον οὐχὶ δυσάρεστον ὅπως τὸ προα-
ναφεροθὲν, συνέβη εἰς ἀπωτέραν ἐποχὴν, ὅτε εὐρισκόμηνη
εἰς Ἅγιον Πέτρον τῆς Περουβίας μετὰ τὴν κουμπαριά
τὴν ὁποίαν ἔκαμα μὲ τὸν Χοσὲ Σαντάγια τὸν ράπτῃν
ἐκεῖνον τὸν ἀπηλπισμένον εἰς τὸν ὁποῖον ἐδάνεισα τὰ
ἐκατὸν τάλληρα καὶ κατόπιν ἐβάπτισα τὸ παιδί του. Ὁ
κουμπάρος μου ἐκεῖνος προκειμένου νὰ ἀναχωρήσω ἡ-
μέρας τινὰς μετὰ τὴν βάπτισιν, διὰ Τσικλάγιο μοῦ ἐδώ-
ρισεν ἓνα ἄλογον ἀξίας ὀκτακοσίων ταλλήρων καὶ μοῦ
ἐξεμυστηρεῦθη ἓνα μυστικόν του. Μοῦ εἶπε δηλαδὴ ὅτι
ἀνέλαβε τὸν διὰ πυρομαχικῶν ἐφοδιασμὸν μιᾶς μεγάλης
συμμορίας ληστῶν ἢ ὁποῖα ἤδρευε εἰς τὸ Τσικλάγιο
καὶ ὅτι θὰ μοῦ δώσῃ ἐπιστολὴν πρὸς τὰ κακοποιὰ ἐκεῖνα
στοιχεῖα ἵνα ἔχω τὴν προστασίαν των ἢ τοῦλάχιστον νὰ
μὴ ἐνοχληθῶ ὑπ' αὐτῶν. Ἔλαβα πράγματι τὴν ἐπιστολὴν
ὅταν δὲ ἔφθασα εἰς τὸ Τσικλάγιο εἶδα ἓνα κόκκινο πανὶ
ἀπλωμένον ἔξωθεν ἑνὸς κτιρίου κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ
κουμπάρου μου καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ κτίριον ἐκεῖνο.
Μόλις εἰσῆλθα εἶδα δύο νέας ἐκτάκτου καλλονῆς ὅταν δὲ
ἐπροχώρησα πρὸς τὴν αἴθουσαν εἶδα σαράντα ἄνδρας
καλῶς ἐνδεδυμένους καὶ τοὺς ἐχαιρέτισα χωρὶς νὰ ἀντι-
χαιρετισθῶ ὑπ' αὐτῶν καίτοι δὲν ἤμην ἀπεριποίητος.
Παρατηρήσας ἐπὶ μιᾶς τραπέζης φιάλας καὶ ποτὰ «κύ-
ριοι» εἶπα «δὲν μὲ κερνᾶτε κανένα ποτηράκι;» Χαμηλο-
φώνως συνεννοήθησαν μεταξύ των τῶν ὄψεων των προ-
διδουσῶν δυσαρέσκειαν καὶ τέλος μοῦ ἐκομίσθη ἓνα
ποτόν. Παρατηρήσας μετ' ὀλίγον ἔξω εἰς τὴν αὐλὴν
μερικὰ ἄρνια καὶ κατσίκια «γιὰ πούλημα» ἠρώτησα «δὲν
εἶναι αὐτά;» Ἀπήντησαν καταφατικῶς ἐζήτησα δὲ
ἐγὼ καὶ μοῦ ἔφεραν δύο ἄρνια τὰ ὁποῖα ἐσκότωσα μὲ
τὸν γρόνθον μου ἀφοῦ δὲ ἐτράβηξα τὸ δέσμα καὶ τὰ
ἔγδαρα ἐζήτησα μέρος διὰ νὰ τὰ μαγειρεύσω μοῦ ὑπέ-

δειξαν ἐκεῖνοι μέρος καὶ τὰ ἔβαλα νὰ ψηθοῦν. Ἐπιστρέψας ἔπειτα «παιδιά» εἶπα «δὲν πίνουμε καὶ κανένα;» Ἐφεραν καὶ ἐπίαμεν κατόπιν δὲ ξεκρεμάσας μίαν κιθάραν ἀπὸ τὸν τοῖχον ἤρχισα νὰ παίζω καὶ νὰ τραγουδῶ Ἴσπανικὰ τραγούδια. Μὲ περικυκλῶνει τότε εἷς ὄμιλος ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ φαινόμενος ὡς ἀρχηγὸς ἀφοῦ μὲ ἐφίλησε «κλέφτη» μοῦ λέγει «σὰν πῶ κλέφτης εἶσαι ἀπὸ μᾶς» «Γιατί;» ἠρώτησα μειδιῶν «Γιατὶ μᾶς ἔκλεψες τῆς καρδιῆς μας» ἀπήντησεν ὁ ληστής. Ἐξήγαγα τότε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κουμπάρου μου ἀπὸ τὸ θυλάκιόν μου καὶ τὴν ἀνέγνωσε. «Ἐσύ 'σαι λοιπὸν ὁ Παναγῆς ὁ σιδερένιος ἄνθρωπος;» εἶπε, κατόπιν δὲ ἐπρόσθεσε: «Γι' αὐτὸ λοιπὸν μᾶς ἐγάνωσες τὸ μυαλὸ μὲ τὴν ἀφοβίᾳ ποῦ ἐμπῆκες εἰς τὸ στραταρχεῖον μας τοῦτο εἰς τὸ ὁποῖον ξένος ἄνθρωπος ἄλλος ἀκόμη δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐμπῆ;» Τὴν νύκτα ἐκίνην ἐφιλοξενήθην ὑπὸ τῶν ληστῶν τὴν δὲ ἐπομένην ἤρχισα τὰς παραστάσεις μου..

Τὸ τελευταῖον ἐπεισόδιον ὅπερ θὰ ἀφηγηθῶ ἐνταῦθα εἶναι πολὺ προγενέστερον τῶν δύο προηγουμένων καὶ συνέβη εἰς τὸ Βαλπαράϊζον τῆς Χιλῆς κατὰ τὸ 1875.

Μίαν δηλαδὴ ἡμέραν κατὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην διαμονὴν μου περιπατῶν μετὰ πολλῶν φίλων μου ἐφθασα εἰς τὸν λιμένα ὅπου εἶδον ἐργάτας τινὰς καταγινομένους νὰ τοποθετήσουν καὶ θεμελιώσουν λιθίνην στήλην ἐντὸς θαθείος λάκκου. Ἐστάθην ἐκεῖ μετὰ τῶν συνοδουόντων με καὶ παρατήρουν τοὺς ἐργάτας οἱ ὁποῖοι ἴδρῳναν καὶ ἐβασανίζοντο νὰ τοποθετήσουν τὴν στήλην ὅτε ἀκούω ἓνα ἐξ αὐτῶν νὰ λέγη. «Ἐδῶ ἔπρεπε νὰ εἶχαμε τὸν Παναγῆ τὸν σιδερένιον ἄνθρωποδιὰ νὰ βάλλῃ τὴν κολόνα στὸ λάκκο.» Ὁ ἄνθρωπος βεβαίως δὲν μὲ ἐγνώριζεν ὅπως δὲν μὲ ἐγνώριζε κανεὶς ἐκ τοῦ ὀμίλου ἐκείνου

τῶν ἐργατῶν, ἀλλ' εἶχε προφανῶς ἀκούσει περὶ ἐμοῦ καὶ δι' αὐτὸ ἐξεφράσθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Τόσον δὲ συνεκινήθην ἀπὸ τὸ ἀπόφθεγμά του ἐκείνο ὥστε σπεύδω ἀμέσως ἐπὶ τόπου παρακαλῶ τοὺς ἐργάτας νὰ ἀπομακρυνθῶν καὶ τοποθετῶ μόνος μου τὴν στήλην ἐντὸς τοῦ λάκκου. Ἐκκληκτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔσπευσαν νὰ ἐρωτήσουν τοὺς συνοδεύοντάς με ποῖος εἶμαι ὅταν δὲ ἤκουσαν τὸ ὄνομά μου ἤρχισαν νὰ μὲ ζητωκραυγάζουν καὶ νὰ μοῦ ἐκφράζουν τὰς εὐχαριστίας των. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν ἡμερῶν γλύπτης τις ἐχάραξεν ἐπὶ τῆς στήλης τὸ ὄνομά μου πρὸς ἀνάμνησιν. Ἡ στήλη αὕτη σώζεται εἰς τὸ Βαλπαραῖζον μέχρι σήμερον καὶ χρησιμεύει διὰ τὸ δέσιμον τῶν πλοίων, εἶχε δὲ βάρος πεντακοσίων χιλιογράμμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

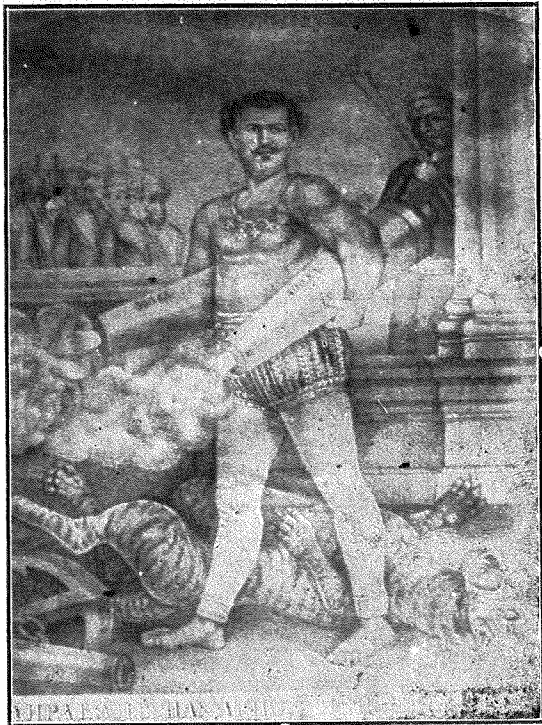
Ἡ ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΜΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Παραλαβὸν κατὰ τὸ 1884 τὴν οἰκογένειάν μου εἰς τὸ Βαλπαραῖζον καὶ προπεμπόμενος ὑπὸ πλήθους πολιτῶν καὶ παλαιστῶν πολλῶν ἐπεβιάσθην μετὰ τῆς οἰκογενείας μου ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀτμοπλοίου «Κροταλίας». Μετὰ πλοῦν ἡμερῶν τινῶν ἐπειδὴ ἡ σύζυγός μου ἦτο ἐτοιμόγεννος ἠναγκάσθημεν νὰ ἀποβιβασθῶμεν εἰς τὴν Βραζιλίαν ὅπου ἐγεννήθη αἰσίως ὁ υἱός μου Ἕλλην. Κατὰ τὴν ἐκεῖσε διαμονήν μου ἔδωκα μερικὰς παραστάσεις καὶ ἔκαμα δεῦτερο κανόνι, μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν ἑβδομάδων ἐπεβιάσθημεν ἄλλου ἀτμοπλοίου καὶ μετὰ πλοῦν αἴσιον ἐφθάσαμεν εἰς Μασσαλίαν. Τόση ἦτο ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησίς μου ὅταν ἔθεσα τὸν πόδα εἰς τὴν Μασσα-

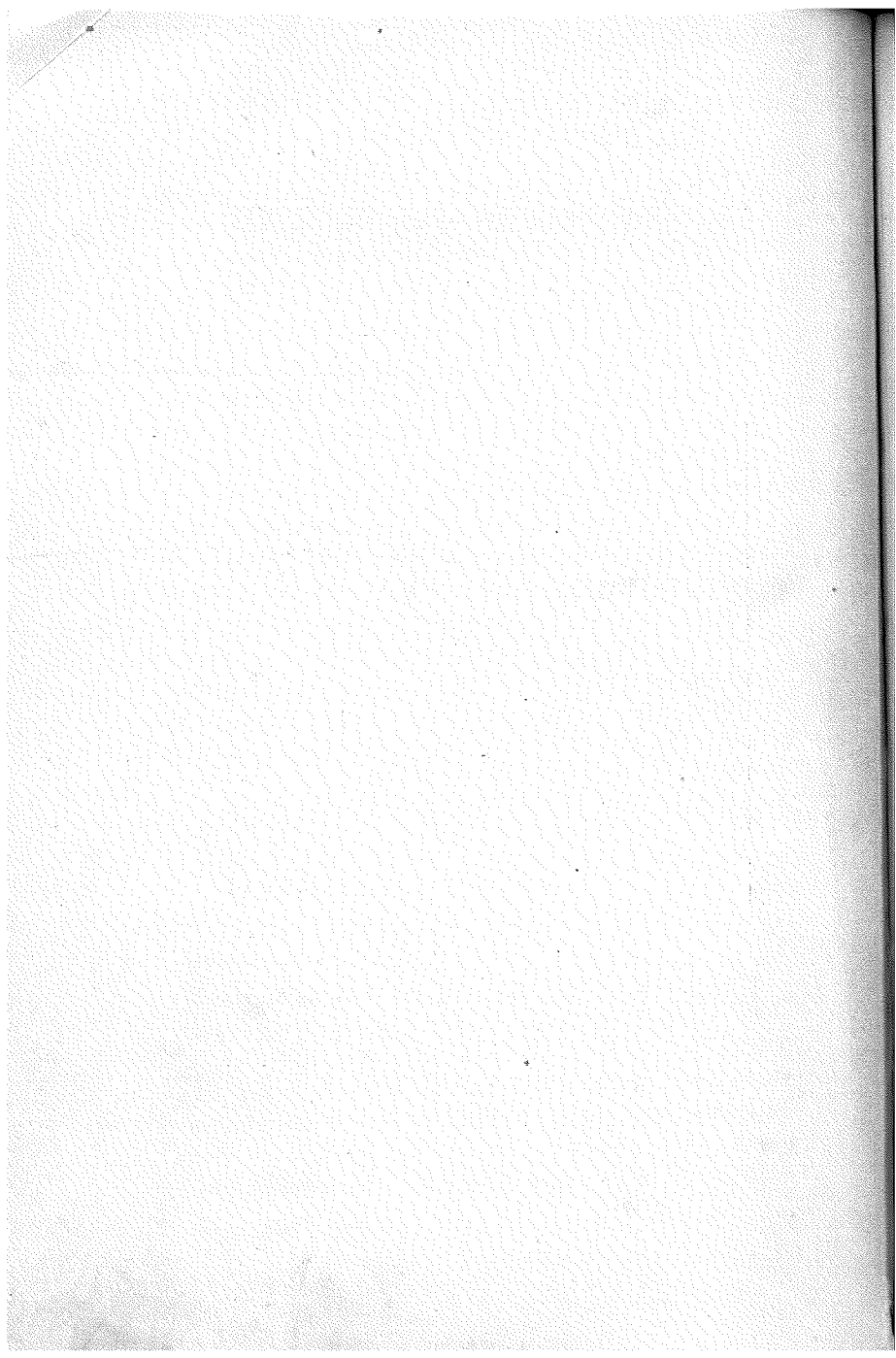
λίαν ὥστε ἤρπασα μίαν πέτραν καὶ τὴν κατεφίλουν. Ἄστυφύλαξ τις Γάλλος ἰδὼν τοῦτο μὲ ἠρώτησε τί σημαίνει ὅταν δὲ ἐξήγησα εἰς αὐτὸν τὴν συγκίνησίν μου διότι πατῶ ἐπὶ Γαλλικοῦ ἐδάφους μετὰ τόσων ἐτῶν ἀπουσίαν εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, μοῦ ἐγνωστοποίησεν ὅτι ἔχει υἷον εἰς τὸ Βαλπαραιῶν ὀνομαζόμενον Σάορ Ρωμάν. Ἐσπευσα νὰ τοῦ γνωστοποιήσω ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ οὗτος εἶναι φίλος μου καὶ κουμπάρος μου διὰ νὰ πεισθῇ δὲ περὶ τούτου ἐξήγαγα ἀπὸ τὰς ἀποσκευάς μου καὶ τοῦ ἔδειξα μίαν φωτογραφίαν τοῦ υἱοῦ του. Πᾶσα πλέον ἀμφιβολία τοῦ ἀστυφύλακος διελύθη τότε καὶ ἔδειξεν ἀνυπόκριτον χαρὰν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Κατευθυνθέντες μετὰ τῆς οἰκογενείας μου εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Βενετίας κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὠδηγήθημεν τὴν ἐπομένην ὑπὸ τοῦ ἀστυφύλακος εἰς τὸ σπῆτί του ὅπου μᾶς ἐπεδαψίλευσε μετὰ τῆς συζύγου του μυρίας προπονήσεις. Πρὶν ἢ ἀναχωρήσω ἐκ Μασσαλίας ἔδωκα μίαν παράστασιν εἰς τὸ Παλαι Κρυστάλ χάριν τῶν ὁμογενῶν οἱ ὅποιοι ἐνεθουσιάζθησαν καὶ μοῦ ἐδώρησαν ἓνα χρυσοῦν στέφανον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπεβιβάσθη μετὰ τῆς οἰκογενείας μου ἐνὸς ἀτμοπλοίου τῆς Ἐταιρίας Κούπα Λάμπρου καὶ μετὰ ἐξ ἡμερῶν πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Ὅταν ἀπεβιβάσθημεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μοῦ ἐπῆραν αἱ ἀρχαὶ τὰ κανόνια κατόπιν ὅμως σχετικῶν δι-
αβημάτων μοῦ τὰ ἐπέστρεψαν. Κατὰ τὰς πρώτας εἴκο-
σιν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου ἡμέρας δὲν εὔρον καιρὸν νὰ
δώσω παράστασιν καθότι προσήρχοντο πολλοὶ συμπατρι-
ῶταί μου καὶ φίλοι νὰ μοῦ εἴπουν τὸ «καλῶς ὤρισες» καὶ
νὰ μὲ συγχαροῦν Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐνοικιάσας μίαν οἰ-

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν φιλοτεχνηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς Βραζιλίας ὀλίγον πρὸ τῆς ἐκ Νοτίου Ἀμερικῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Παναγῆ παριστᾷ αὐτὸν θίπτοντα τὰ δύο κανονία του ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἶναι ἐξηπλωμένη ἡ τίγρις τὴν ὁποίαν εἶχεν ἄλλοτε σκίζει διὰ τῶν χειρῶν του.

κίαν ἔναντι τοῦ δημαρχιακοῦ κήπου ἐγκατεστάθην ἐκεῖ κατόπιν δὲ συμφωνίας τὴν ὁποίαν ἔκλεισα ἔδιδα παραστάσεις εἰς τὸ θέατρον τοῦ δημαρχιακοῦ κήπου καὶ ὁ κόσμος συνέρρεεν ἀθρόος, ἐνθουσιαζόμενος ἀπὸ τὰ γυμνάσματά μου.

Ἡμέραν τινὰ παρουσιάσθη Ἄρμενίος τις παλαιστῆς ὀνόματι Σιμών τὸν ὁποῖον συνώδευον ἐν πομπῇ πλείστοι Ἄρμενιοι καὶ ἐζήτησε νὰ παλαίσῃ μαζί μου. Ἐν τῷ θεάτρῳ ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην περὶ τοὺς ἑξασκοσίους ὁμογενεῖς Κεφαλλῆνες, ἐπειδὴ δὲ εἶναι πασίγνωστον πόσον ὑψηλὸν εἶναι τὸ Ἑλλην. φρόνημα τῶν Κεφαλλήνων τῆς Κων)πόλεως αἱ ἀρχαὶ ἤλθον εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱματηρὰ σύγκρουσις μεταξὺ Κεφαλλήνων καὶ Ἄρμενίων ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν πάλην. Ἦλθε λοιπὸν ὁ Μπαχοῦ Πασσᾶς καὶ ἀπηγόρευσε τὴν πάλην, ἐξηκολούθησα δὲ ἐγὼ τὴν παράστασίν μου μέχρι τέλους ὅτε καὶ ἔρριπα τὰ δύο κανόνια μου τὰ ὁποῖα εἶχα παραγείμσει ἀπὸ τὸν θυμὸν μου διότι ἀπηγορεύθη ἡ πάλη, συνεπεῖα δὲ τῆς τρομερᾶς ἐκτυροσκοροτήσεως ἔγειναν πολλαὶ ζημίαι εἰς τὸ θέατρον.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΜΟΥ ΠΡΟ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

Μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἀπεσύρθην εἰς τὸν οἶκόν μου ἦλθον δὲ πολλοὶ ὁμογενεῖς καὶ μὲ συνεχάρησαν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ εἷς πλοίαρχος μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Βαλλιάνου, ὁ ὁποῖος καὶ μὲ προσεκάλεσεν εἰς γεῦμα, ὅπερ θὰ ἐδίδετο πρὸς τιμὴν μου ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τὴν ἐπομένην. Τὴν ἐπομένην πράγματι ἀνῆλθα ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου μετὰ δὲ τὸ γεῦμα οἱ υἱοὶ τοῦ Βαλλιάνου μὲ παρε-

κάλεσαν νὰ κάμω κανὲν γύμνασμα. Εἶπα λοιπὸν καὶ μοῦ ἔφεραν ἓνα σίδερον τὸ ὁποῖον ἐκτύπησα ἐπὶ τοῦ βραχίονός μου καὶ τὸ ἔσπασα. Κατενθουσιασμένοι οἱ θεαταὶ μου μοῦ ἐφίλουν τὸ χέρι ὅτε αἴφνης ἀνέρχονται ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου δύο ἄνθρωποι ἀνακτορικοὶ καὶ δηλοῦν ὅτι ἔχουν ἐντολὴν νὰ μὲ παρουσιάσουν εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον. Ἀποβιβάζομαι ἀμέσως μετὰ τῶν ἀνακτορικῶν εἰς τὴν παραλίαν, μεταβαίνω μετ' αὐτῶν εἰς τὸ σπήτι μου ἔνθα ἐνεδύθην καταλλήλως ἀναρτήσας ἐπὶ τοῦ στήθους μου τὰ μετάλλιά μου καὶ μετὰ ταῦτα κατηθύνθημεν εἰς τὸ Γαλατᾶ Σαραΐ ἔνθα συνηγησάμεν τὸν Ἀρμένιον παλαιστὴν Σιμῶν ἀναμένοντα ἡμᾶς. Ἐκεῖ παραλαβόντες αὐτὸν ἐπέβημεν ἀμάξης ἧτις μᾶς ἔφερον εἰς τὸ Γιλδίξ Κιόσκ. Καθ' ὁδὸν ὁ Σιμῶν ἀγνοῶν πρὸς ποῖον σκοπὸν μᾶς ὠδήγουν εἰς Γιλδίξ Κιόσκ ἦτο ὁ ἄνθρωπος περίφοβος καὶ μὲ ἠρώτησεν ἂν γνωρίζω τί μᾶς θέλουν ἐκεῖ. «Νὰ» ἀπήντησα μειδιῶν «ἐσένα θὰ σὲ κορεμάσουν ἀπὸ τὴν γλῶσσαν καὶ ἐμένα ἀπὸ τὸν ἀφαλό.»

Ἐν τοσοῦτῳ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Γιλδίξ ἀμέσως δὲ προσῆλθεν ὁ ἀρχίατρος Ἑλλήν Μαυρογένης Πασσᾶς ὁ ὁποῖος καὶ μὲ ὠδήγησε πρὸς τὸν Σουλτάνον. Μόλις παρουσιάσθη ἐκυψα καὶ ἠσπάσθη τὴν ἄκραν τοῦ φορέματος καὶ κατόπιν τὴν χεῖρα τοῦ Σουλτάνου, ἀμέσως δὲ μὲ ἠρώτησεν οὗτος διερμηνεύοντος τοῦ Μαυρογένη Πασσᾶ ἂν εἶναι ἀληθὲς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤκουσε περὶ ἐμοῦ, ὅτι εἶμαι παλαιστῆς καὶ σηκῶν σπουδαῖα βάρη, καὶ ἂν ἠμπορῶ νὰ δώσω ἐνώπιόν του δείγματα τῆς τέχνης καὶ ρώμης μου. Ἀπήντησα, διερμηνεύοντος πάντοτε τοῦ Μαυρογένη Πασσᾶ, ὅτι ὑψηλὴν θεωρῶ τὴν τιμὴν νὰ δώσω τοιαῦτα δείγματα πρὸ τῆς Α. Μεγαλειότητος ἄλλ' ὄχι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθότι μόλις εἶχα ἔλθῃ ἀπὸ γεῦμα κατὰ τὸ ὁποῖον εἶχα φάγη πλέον τοῦ δέοντος.

Διερμηνεύων ἀπάντησιν εἰς τοὺς λόγους μου τούτους ὁ Μαυρογένης Πασσᾶς μοῦ γνωστοποιεῖ ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης ἐπιμένει νὰ παλαίσω τώρα ἐνώπιόν του μὲ τὸν Ἀρμένιον παλαιστὴν Σιμών, πρὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς δὲ ταύτης θελήσεως ὑπεκλίθην ἐγὼ καὶ ἐδήλωσα ὅτι εἶμαι πρόθυμος.

ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΜΕΝΙΟΝ ΣΙΜΩΝ, ΜΕ ΕΝΑ
ΤΟΥΡΚΟΝ, ΕΝΑ ΒΟΥΛΓΑΡΟΝ ΚΑΙ ΔΥΟ
ΒΟΣΝΙΟΥΣ ΠΑΛΑΙΣΤΑΣ ΕΝΩΠΙΟΝ
ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

Ἐνδυθεις καταλλήλως διὰ τὴν πάλην ὠδηγήθην εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀνακτορικοῦ Κήπου ἔνθα ἔφεραν καὶ τὸν Ἀρμένιον καὶ ἤλειψαν τὰ σώματα ἡμῶν μὲ ἔλαιον.

Ἀρχισάσης τῆς πάλης ὄρμᾳ ὁ Ἀρμένιος καὶ μὲ ἀρπάζει ἀπὸ τὰ κρύφια μέρη αὐτοστιγμει δὲ τὸν ἀρπάζω, τὸν ἀποσπῶ ἀπὸ τὸ σῶμά μου καὶ τὸν ρίπτω κάτω. Ἐγείρεται τότε αὐτὸς καὶ ὄρμᾳ διὰ δευτέραν φοράν, τὸν ἀρπάζω τότε ἐγὼ καὶ θέτω τὴν κεφαλὴν του ὑπὸ τὴν μασχάλην μου, εἰς τὴν κοινῶς λεγομένην καρμανιόλαν ὅπου συνεπεία τοῦ δυνατοῦ σφνγξίματος ἔσπασεν ὁ λαιμὸς του θὰ ἔμενε δὲ νεκρὸς ἐντὸς στιγμῶν τινων ἂν δὲν ἔσπευδαν οἱ περιεστῶτες νὰ μοῦ ρίψουν νερόν, συνεπεία τοῦ ὁποίου ἐχαλάρωσα τὸ σφίγξιμον ἐσήκωσα τὸν ἀντίπαλον ὑψηλὰ καὶ τὸν ἔρριψα κάτω ἡμιθανῆ.

Ἐσπευσαν νὰ τὸν σηκώσουν καὶ νὰ τὸν πάρουν ἀπ' ἐμπρὸς μου μετὰ παρόλευσιν δὲ λεπτῶν τινων παρουσιάσθη παλαιστὴς τις Τοῦρκος ὁ ὁποῖος ἦτο στρατιωτικὸς μπίμπασης (χιλίαρχος) καὶ ὑψηλοῦ ἀναστήματος ἀν-

θρωπος. Ἀρχισάσης τῆς πάλης ὁ παλαιστής οὗτος κατὰ τὰ συνειθιζόμενα εἰς τὴν Τουρκικὴν πάλην μοῦ ἔδωσε δύο τρία γρονθοκοπήματα ἕως ὅτου θυμωθεὶς ἐγὼ τοῦ ἔδωκα ἓνα γρονθοκόπημα κατὰστηθα καὶ τὸν ἔρριψα ὑπτιον. Μὲ ἐπλησίασε τότε ὁ Μαυρογέννης Πασσᾶς καὶ μοῦ εἶπε νὰ μὴ ἐξακολουθήσω τὴν πάλην διότι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ρίψω κάτω δευτέραν φορὰν, διὰ λόγους εὐνοήτους, ἀπεσύρθη δὲ ἐγὼ ἀμέσως τῆς πάλης. Μοῦ ἐνεχείρησε τότε ὁ Μαυρογέννης ἓνα σακκουλάκι περιέχον χρηματικὸν ποσὸν —διακοσίας λίρας ὡς εἶδα κατόπιν —ἐγὼ δὲ γονυπετήσας ἀπεχαιρέτισα τὸν Σουλτάνον καὶ ἠτοιμάσθη νὰ ἀναχωρήσω. Πρὶν ὅμως ἀναχωρήσω ἔσπευσεν ὁ Μαυρογέννης Πασσᾶς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ ὅτι κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος ὀφείλω τὴν ἐπαύριον νὰ εὔρεθῶ εἰς τὸ Γιλδίξ περὶ ὥραν μίαν Τουρκιστὶ διὰ νὰ παλαίσω δηλώσας δὲ ἐγὼ ὅτι θὰ εἶμαι ἐκεῖ κατὰ τὴν προσδιορισμένην ὥραν ἀνεχώρησα διὰ τὸ σπῆτι μου συνοδευόμενος ὑπὸ πλήθους ὁμογενῶν οἵτινες ἔμαθαν ὅτι ἐνίκησα τὸν Ἀρμένιον καὶ τὸν Τοῦρκον καὶ παιανίζουσης καθ' ὁδὸν τῆς μουσικῆς.

Τὴν ἐπομένην ἐσηκώθη πρῶτὶ πρῶτὶ καὶ χωρὶς κἄν νὰ πῶ καφφὲν ἠτοιμάσθη διὰ τὴν πάλην καὶ ἔσπευσα εἰς τὸ Γιλδίξ οὕτως ὥστε ἀκριβῶς εἰς τὴν μίαν ὥραν Τουρκιστὶ εὔρισκόμεν ἐκεῖ. Ἐπερίμενα ὅμως ἐκεῖ μέχρι τῆς μεσημβρίας ὅτε μοῦ παρουσίασαν ἓνα Βούλγαρον παλαιστήν ὀνόματι Ἀλίτσο. Ἐπάλαισα μὲ αὐτὸν καὶ ἐντὸς εἴκοσι λεπτῶν τῆς ὥρας τὸν ἔρριψα κάτω τρίσας καλὰ τὸ πρόσωπόν του κατὰ γῆς πρὶν τὸν ἐξαπλώσω ὑπτιον.

Μετὰ ταῦτα μοῦ ἔφεραν δύο ἀδελφοὺς Βοσνίους παλαιστὰς, ὀνόματι Χασὰν καὶ Μεχμέτ. Κατὰ πρῶτον ἐπάλαισα μὲ τὸν Χασὰν ὁ ὁποῖος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πάλης μὲ

ἐκτύπησεν εἰς τὸν σβέρκον καὶ μὲ ἐξάλισεν, ὅταν ὁμως ἀπεπειράθη διὰ δευτέραν φοράν νὰ μὲ πιάσῃ ἐκ τῶν νότων τὸν ἤρπασα, τὸν ἐκτύπησα κάτω καὶ τὸν ἔθεσα ἐκτὸς μάχης.

Ἦλθε τότε ὁ ἀδελφός του Μεχμέτ τὸν ὁποῖον κατώρθωσα νὰ ρίψω κάτω ἐντὸς πέντε λεπτῶν, πρὶν δὲ πέσῃ ἐκτύπησεν ἐπὶ τοῦ κιγκλιδώματος καὶ προσεπάθησε νὰ μοῦ σπάσῃ τὸ χέρι. «Μεχμέτ, δὲν εἶναι μπουγάτσα!» εἶπα εἰς αὐτὸν μειδιῶν καὶ τοῦ ἔδωσα τὸ θρόνημά του. Τὸν ἠρώτησε τότε ὁ Σουλτάνος ποίαν γνώμην ἔχει περὶ ἐμοῦ αὐτὸς δὲ ἀπήντησεν ὅτι τὴν Τουρκικὴν πάλην δὲν τὴν γνωρίζω καλὰ, ἀλλ' ὅτι εἶμαι πάρα πολὺ δυνατὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν θὰ ἠμπορέσῃ ποτὲ κανεὶς νὰ μὲ νικήσῃ.

Περατωθείσης οὕτω τῆς πάλης ἀπεσύρθη καὶ ἐνεδύθη, διαταγῇ δὲ τοῦ Σουλτάνου ἦλθον τιμῆς ἕνεκεν, οἱ δύο Βόσνιοι ἀδελφοί, μὲ ἔπιασαν ἀπὸ ἑκατέραν τῶν χειρῶν καὶ μὲ συνώδευσαν μέχρι τῆς ἀμάξης ὅπου ἀνακτορικὸς ἄνθρωπος μοῦ ἐνεχείρησεν ἓν σακκίδιον περιέχον ἑκατὸν πενήντα λίρας.

Τὴν ἐπομένην ἐπέστρεψα εἰς τὸ Γυλδίξ καὶ γονυπετήσας πρὸ τοῦ Σουλτάνου ἐζήτησα ἄδειαν νὰ μεταβῶ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα. Μὲ ἠρώτησεν ἐκεῖνος ἐὰν ἔχω χρήματα ἀρκετὰ διὰ νὰ ταξειδέω, ἀπήντησα δὲ ἐγὼ ὅτι τὰ περισσότερα ἐκ τῶν δοθέντων μοι χρημάτων τὰ ἔδωσα εἰς τοὺς πτωχοὺς οἱ ὅποιοι μοῦ ἐζήτησαν καθημερινῶς βοήθειαν. Διέταξε τότε καὶ μοῦ ἔδωσαν ἓνα σακκίδιον περιέχον διακοσίας λίρας καὶ μοῦ εἶπε νὰ εἶμαι ἔτοιμος νὰ παρουσιασθῶ ὅποτεδῆποτε στείλῃ νὰ μὲ ζητήσῃ μετὰ παρέλευσιν ἕξ ἡμερῶν.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΜΟΥ ΕΙΣ ΚΟΥΤΑΛΙΝ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΜΟΥ ΕΙΣ ΓΙΛΔΙΖ

Ἀφῆσας τὰ ἐργαλεῖά μου εἰς τὸ Γιλδίξ ἐπεβίβάσθην ἀτμοπλοίου καὶ ἀνεχώρησα διὰ Κούταλιν. Ὅταν ἔφθασα ἐκεῖ οἱ συμπατριῶταί μου ἵνα με τιμήσουν εἶχον ἐτοίμην μεγάλην δωδεκάκωπον λέμβον διὰ τὴν ἀποβίβασίν μου ἐγὼ ὅμως ἐκάλεσα ἓνα συμπατριώτην μου λεμβοῦχον Ἀντώνιον Κάρκαν ὅστις καὶ με ἀπεβίβασε. Μετ' ὀλίγον ἠσπαζόμενην τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα μου εἰς τὸν πατρικόν μου οἶκον ἔνθα εἶχα ἀποστείλῃ αὐτοὺς προηγουμένως, καὶ ἔνθα συνέρρευσεν ὄλος ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου διὰ τὰ νὰ μοῦ εἶπῃ τὸ «καλῶς ὤρισες» καὶ τὰ με συγχαρῆ.

Μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν μετέβην εἰς Ἀρτάκην ὀπισθεν τῆς νήσου Ἀφουσιᾶς ἣτις ἀπέχει δύο μίλια ἀπὸ τὴν Κούταλιν καὶ ἔνθα ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ἄδεια εἰς τοὺς συμπατριώτας μου κατὰ παράκλησίν μου τὰ ἀλιεύουν ἐλευθέρως. Μίαν δὲ ἡμέραν μετὰ τὴν εἰς Κούταλιν ἐπιστροφὴν μου ἐνῶ ἠτοιμαζόμεθα με πολλοὺς φίλους τὰ ἐκδράμωμεν μέχρις ἐνὸς μοναστηρίου ὅπερ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ τῆς πατρίδος μου, ὅπερ ὀνομάζεται Προφήτης Ἡλίας, κατέφθασεν ἐξ Ἀρτάκης εἰς Τοῦρκος μπίμπασης κομίζων τηλεγράφημα δι' οὗ διατασσόμενην Αὐτοκρατορικῆ ἐντολῇ τὰ σπεύσω εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἀνεχώρησα ἀμέσως ὅταν δὲ ἔφθασα εἰς τὸ Γιλδίξ καὶ ἀφοῦ προσεκύνησα τὸν Σουλτάνον μοῦ ἔφεραν δύο μπάλες ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶχε βάρος τριάντα ὀκάδων, καὶ τὰς ὁποίας εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ὁ υἱὸς τοῦ Σαῖτ Πασσᾶ καὶ κανεὶς δὲν ἠμποροῦσε τὰς σηκῶσῃ. Διαταχθεὶς τὰς σηκῶσω τὰς ἐσήκωσα με πολλὴν εὐκολίαν

κατόπιν δὲ ἐπῆρα καὶ τὰς δύο μὲ τὸ ἓνα χέρι καὶ τὰς ἐσήκωσα.

Μετὰ ταῦτα ἐντολῇ τοῦ Σουλτάνου ἔδωκα παράστασιν χρησιμοποιοῦσας ὅλα τὰ ἐργαλεῖά μου τὰ ὅποια εἶχα ἀφήσει ἐκεῖ πρὶν ἀναχωρήσω διὰ Κούταλιν καὶ προκαλέσας οἰονδήποτε τῶν παρευρισκομένων νὰ σηκώσῃ τὰ σίδερά μου. Ἐδοκίμασαν πολλοὶ ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν τὸ κατώρθωσε.

Μεταξὺ τῶν παρευρισκομένων εἰς τὴν παράστασιν ἐκείνην ἦτο καὶ ὁ Γάλλος παλαιστής Τουμπλιὲ μὲ τὰ ἐργαλεῖά του. Ἀπεπειράθη καὶ οὗτος νὰ σηκώσῃ τὰ σίδερά μου ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε. Ἔδεσα τότε ἐγὼ ὅλα τὰ ἰδικά του σίδερα καὶ τὰ ἔπαιζα ὡσὰν κομβολόγια. Μετὰ ταῦτα παρουσίασεν ἐκεῖνος μίαν σιδηρᾶν ράβδον τὴν ὁποίαν ἐλύγιζεν ἐπὶ τοῦ βραχίονός του ἀφοῦ δὲ τὴν ἐπῆρα καὶ τὴν ἐλύγισα ἐπὶ τοῦ βραχίονός μου πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅτι τὴν ἐλύγιζεν ἐκεῖνος, παρουσίασα εἰς αὐτὸν μίαν ἰδικήν μου σιδηρᾶν ράβδον τῶν ἑπτὰ ὀκτάδων τὴν ὁποίαν ἐλύγισα καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἀπεφάσισε νὰ ἐγγίση.

Διέταξε τότε ὁ Σουλτάνος νὰ παλαίσω μὲ τὸν Γάλλον καὶ ἀφοῦ ἐπάλαισα καὶ τὸν ἔρριψα κάτω τρεῖς φορὰς διέταξεν ἡ Α. Μεγαλειότης νὰ παραθέσουν γεῦμα δι' ὅλους τοὺς παλαιστάς, ἀφοῦ δὲ ἐφάγαμεν καλὰ διενεμήθησαν εἰς ὅλους διάφορα χρηματικὰ ποσά, ἐνῶ εἰς ἐμὲ ἐδόθησαν διακόσμιαι λίραι ἥτοι περισσότρα ἀπὸ κάθε ἄλλον ἀφοῦ ἄλλως τε ἐκοπίασα καὶ περισσότερον ἀπὸ, κάθε ἄλλον.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΥΤΑΛΙΝ

Τὴν ἐπομένην ἐπέστρεψα εἰς τὸ Γυδίξ μὲ μερικοὺς ἀνθρώπους καὶ παρελάβομεν τὰ ἐργαλεῖά μου κατόπιν δὲ ἐπεβιβάσθην ἐνὸς ἀτμοπλοίου χάριν μικρᾶς περιουσίας. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Ραιδεστὸν ἦλθον οἱ υἱοὶ τοῦ μεγαλεμπόρου Δάνδρια εἰς τὸ ἀτμόπλοιο καὶ μὲ παρεκάλεσαν νὰ ἐξέλθω καὶ δώσω παράστασιν εἰς τὸν Σύλλογον. Ἦναγκάσθην νὰ δεχθῶ καὶ νὰ δώσω δύο παραστάσεις ἀπὸ τὰς ὁποίας ἱκανοποιήθην, κατόπιν δὲ ἄλλην μίαν παράστασιν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ὁ ὁποῖος καὶ εἰσέπραξεν ἑπτακόσια μεζίτια.

Ὅταν ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν Ραιδεστὸν συνοδευόμενος καὶ ἀνευφημούμενος ὑπὸ πλήθους ὁμογενῶν, ἐνθουσιασθεῖς καὶ θελήσας νὰ δείξω ἐν ἀκόμῃ δεῖγμα τῆς δυνάμεώς μου ἤρπασα ἐν δένδρον μεγάλο καὶ τὸ ἐξερρίζωσα, ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ὁ λαὸς τὸ ἐφύτευσε καὶ ἐσκάλισεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομά μου πρὸς ἀνάμνησιν. Τὸ δένδρον τοῦτο σὴνεται εἰς τὴν θέσιν του μέχρι σήμερον.

Ἀπὸ τὴν Ραιδεστὸν ἔφθασα εἰς τὴν Κούταλιν καὶ ἀμέσως ἐστέφθην εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ὁρθόδοξον δόγμα βαπτίσας συνάμα τὴν σύζυγόν μου καὶ τὰ τέκνα μου, καὶ ἐδόξασα τὸν Ὑψιστον ὅτι μὲ ἠξίωσε νὰ ἐπανάδω τὴν πατριδα μου καὶ ἐκτελέσω τὰ καθήκοντά μου ὡς Ἑλλην καὶ ὡς Ὁρθόδοξος Χριστιανός.

Κατ' ἀπαίτησιν τῶν συμπατριωτῶν μου ἔδωσα μίαν παράστασιν ὑπὲρ τοῦ σχολείου τὴν ὁποίαν ἐφροντίσαμεν νὰ προαναγγείλωμεν διὰ τοιχοκολλήσεων εἰς τὸν Μαρμαρᾶν καὶ τὰς λοιπὰς γειτονικὰς νήσους συνέρρησε δὲ ὁ κόσμος πανταχόθεν ἀθρόος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς

τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἦτις ἦτο καὶ ἡμέρα τῆς παραστάσεως καὶ ἐνεθουσιάσθη τὰ μέγιστα ἐξ αὐτῆς. Εἷς δὲ ἐκ τῶν λογίων συμπατριωτῶν μου καὶ γόνος ἐπιφανοῦς οἰκογενείας ὁ Μιλτιάδης Παπᾶς ἔγραψε πρὸς τιμὴν μου τὸ ἀκόλουθον ποίημα ὅπερ ἐξετυπώθη καὶ ἐκυκλοφόρησεν εἰς πολλὰ ἀντίτυπα:

ΤΩ ΝΕΩ ΗΡΑΚΛΕΙ ΠΑΝΑΓΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΩ

Ἦλθες ἐκ τῶν ἀντιπόδων δόξαν περιβεβλημένος,
Νέε γίγα τοῦ αἰῶνος, ρωμαλέε Παναγῆ,
Ἄφου πρῶτον τοὺς πολλοὺς σου ἄθλους ἐπανελημμένους
Ἔστεφάνωσεν ἡ νέα εὐδαιμονεστάτη γῆ.

Πρὸ τριάκοντα αἰῶνων δὲν ἐγέννησεν ἡ φύσις
Ὡς σὲ ἄλλον ρωμαλέον καὶ γενναῖον ἀθλητῆν,
Ὅμοιον κατὰ τὴν ρώμην καὶ ἀντάξιον ἐπίσης
Τοῦ ἐνδόξου ἡμιθέου Ἡρακλέους μιμητῆν.

Λέοντα ἐκείνος πρῶτον καταστρέφει τὸν Νεμαῖον,
Τὴν μεγάλην ἐπομένως ἐνδυθεὶς αὐτοῦ δωρᾶν,
Τίγριν παμμεγέθη πάλιν καταβάλλεις σὺ παλαῖον
Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θεάτρου αἰμοβόρον καὶ σκληρᾶν.

Ἐπὶ τῆς Λερναίας Ὑδρας τὴν εἰκόνα, συμμορίαν
Πανταχοῦ διεσπαρμένην καταστρέφει τῶν ληστῶν
Σὺ περιελθὼν τὸν κόσμον καὶ προκλητικῶς σωρείαν
Καταβάλλεις τῶν πρωτίστων καὶ γενναίων παλαιστῶν.

Ταῦρον ὁ Θεσσεὺς ἐν Κρήτῃ κατετρόπωσε ἀνδρείως
Μὲ ἀτρόμητον καρδίαν καὶ μὲ χεῖρα στιβαράν,
Σὺ δὲ Ταῦρον θηριώδη καταρρίπτεις παρομοίως
Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σταδίου μετὰ πάλην φοβεράν.

Μίλων ὁ Κροτωνιάτης δεκατρεις φορας ἐστέφη
Πάλαι ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ὡς ἀνδρείος ἀθλητής,
Σοῦ δὲ ὑπὸ ἡγεμόνων ἢ ἀνδρεία ἐβραβεύθη,
Καὶ ἐστέφη ὑπὸ τόσων θαυμαστῶν τῆς ἀρετῆς.

Παλαιὸς καὶ Νέος κόσμος σὲ ἐθαύμασεν ἐπίσης
Καὶ σ' ἀπέδωκε τὸ θεῖον ὄνομα καὶ θαυμαστὸν,
Τὸ τοῦ Νέου Ἡρακλέους, ὅπερ μέλλεις νὰ τιμήσῃς
Διὰ νέων καὶ μεγάλων ἀθλων σου καὶ ἀρετῶν.

Παίξεις βαρυτάτας σφαίρας εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς μῆλα
Φέρεις δύο τηλεβόλα ὡσεὶ μέγα θωρηκτόν,
Καὶ ἐγείρεις τεραστίου βάρους σίδηρα ὡς πτίλα,
Ὅσα δύνανται νὰ φέρουν ἄνδρες ἕως ἑκατόν.

Ἔχεις ἥρωος τὸ σῶμα καὶ παράστημα ὠραῖον,
Εἰς τὰς σάρκας σου ὑπέικει καὶ ὁ σίδηρος αὐτός,
Ὅστις τὸν βραχίονά σου τὸν σκληρὸν καὶ ρωμαλέον
Γίγα, μόλις προσεγγίση εὐθύς γίνεται κυρτός.

Ἡ μικρὰ γεννήσασά σε Κούταλις σὲ ἀναμένει
Μὲ ἀειθαλεῖς στεφάνους καὶ μὲ κλάδους θαλεροῦς,
Χαρὰ ὄλη, τέρψις ὄλη καὶ καντενθουσιασμένη
Ὡ, ἐλθὲ ν' ἀναπολήσῃς τοὺς προτέρους σου καιρούς.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΑΝΑ ΤΑ ΠΑΡΑΛΙΑ

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινων ἡγόρασα πλοῖον χωρη-
τικότητος ἑξακοσίων κοιλῶν τὸ ὅποιον ἔκαμα θαλαμηγὸν
διὰ νὰ περιοδεύσω καὶ δώσω παραστάσεις ἀνὰ τὰς παρα-
λίους πόλεις τῆς χώρας.

Κατὰ πρῶτον ἐπλευσα εἰς Κυδωνίας (Ἰθβαλῆ) καὶ
ἔμεινα ἐν τῷ πλοίῳ ἕως ὅτου ἐτοιμασθῆ τὸ διὰ τὰς παρα-
στάσεις μέρος ὅταν δὲ ἠτοιμάσθῃ τοῦτο ἦλθον οἱ Κυδω-

νᾶται μετὰ μουσικῶν καὶ με ἀπεβίβασαν ἐν τῷ μέσῳ πλήθους ὁμογενῶν τῆς πόλεως, τῶν περιχώρων καὶ τῆς Σμύρνης ἐλθόντων διὰ πλοίων νὰ με ἴδωσι μόλις ἐγνώσθη ὅτι θὰ ἔδιδα παραστάσεις εἰς Κυδωνίας.

Οἱ Κυδωνιάται εἶνε ἐκ τῶν ἀκραιφνεστέρων καὶ Ἑλληνοπρεπεστέρων Ἑλλήνων. Ὅταν λοιπὸν ὁ λαὸς με εἶδε νὰ παίζω τὴν μπάλαν σὰν πορτοκάλια, νὰ λυγίζω ἐπὶ τοῦ βραχίοντός μου σίδερα καὶ νὰ κάμω τόσα ἄλλα ἀνάλογα γυμνάσματα κατενεθουσιάσθη καὶ δὲν με ἄφηνε νὰ φύγω Ἐμείνα ἐπομένως ἐκεῖ περὶ τοὺς δύο μῆνας καθ' οὓς ἔδωσα πολλὰς παραστάσεις καὶ μίαν ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου τῆς πόλεως.

Προπεμπόμενος ἀπὸ ὀλόκληρον σχεδὸν τὸν πληθυσμὸν τῆς πόλεως ἐπεβιβάσθη τοῦ πλοίου μου καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν κατέπλευσα εἰς Μυτιλήνην. Ἐκεῖ ὅμως ὁ Κιαμιλ Πασσᾶς μοῦ ἀπηγόρευσε νὰ δώσω παραστάσεις, μὴ τυχὸν ἀνυψωθῆ δι' αὐτῶν τὸ φρόνημα τῶν ὁμογενῶν τῆς νήσου, ἐπομένως ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν καὶ κατηθύνθη εἰς Σμύρνην.

Ἄμα τῇ ἀφίξει μου εἰς τὴν πρωτεύουσαν ταύτην τῆς Ἰωνίας συνεφώνησα με ἓνα Συμυρναῖον φρονηματῖαν Ἑλληνα καὶ λαμπρὸν ἄνθρωπον ὀνομαζόμενον Τάσσον Ζαχαρίου ὁ ὁποῖος εἶχε θέατρον ἰδικόν του καὶ ἔδωσα ἀρκετὰς παραστάσεις καθ' ἃς ὁ κόσμος προσήρχετο ἀθρόος καὶ κατενεθουσιάζετο.

Κατὰ τὸν ἐκ Σμύρνης ἀπόπλουν ἡ ἄγκυρα ἐμπερδεύθη εἰς μίαν μεγάλην πέτραν ἐξ ἐκείνων ἐπὶ τῶν ὁποίων δένουν τὰς φορτηγίδας, ἔρχεται ἐπομένως τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου μου καὶ μοῦ λέγει ὅτι ἡ ἄγκυρα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σηκωθῆ. Διατάσσω τότε νὰ μοῦ δώσουν τὸν κάβον

καὶ τραβῶ μόνος καὶ ἀνεγκύω τὴν ἄγκυραν μετὰ τῆς πέτρας μέχρι τῆς ὀπῆς τῆς πρῶρας ὅπου εἶδε καὶ ἔπαυε τὸ πλήρωμα νὰ ξεμπερδεύσῃ τὴν ἄγκυραν ἀπὸ τὴν πέτραν. Τόσον δὲ ἦτο τὸ βάρος τῆς πέτρας ὥστε ὅταν ἀνεϊγκύσθη μετὰ τῆς ἀγκύρας ὑπ' ἐμοῦ ἐσηκώθη ἡ πρύμνα τοῦ πλοίου.

Μετὰ πλοῦν αἴσιον ἔφθασα εἰς τὴν πατρίδα μου Κούταλιν καὶ ἐκεῖ ἔκαμα σταθμὸν καθότι ἡσθανόμην ἀδιαθεσίαν συνεπεία θέρμης ἣτις μὲ προσέβαλε συχνά. Ἴδὼν δὲ κατ' ὄναρ μίαν κόρην ἣ ὁποία μοῦ εἶπεν ὅτι εἶναι ἡ Ἁγία Παρασκευή καὶ μοῦ συνέστησε νὰ μεταβῶ εἰς τὸν ναὸν τῆς καὶ νὰ νιφθῶ μὲ ἀγιασμόν, ὅπως θεραπευθῶ μετέβην εἰς τὸν ναὸν τῆς ἐνίφθην μὲ ἀγιασμόν καὶ ἔγεινα καλά. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ναὸς εἶχεν ἀνάγκην ἐπισκευῆς ἐμίσθωσα τεχνίτας καὶ τὸν ἐπεσκεύασαν, μετὰ δὲ ταῦτα μετέβην εἰς Μυριόφυτον γενέτειραν τῆς μητρὸς μου καὶ ἔδωκα μερικὰς παραστάσεις, τῶν ὁμογενῶν κατενθουσιασθέντων ἐξ αὐτῶν.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΟΝ

Ἐπιστρέψας εἰς Κούταλιν διεχείμασα ἐκεῖ κατὰ τὴν ἄνοιξιν δὲ ἀνεχώρησα διὰ Τσανακαλὲ ὅπου ἔδωσα παραστάσεις, ἐκεῖθεν δὲ διὰ Λῆμνον ἀφοῦ προηγουμένως προσηγγίσαμεν εἰς Ἴμβρον καὶ ἐπρομηθεύθημεν κρέας καὶ τροφίμα. Φθάσας εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Λήμου Κάστρον, ἔδωσα πέντε παραστάσεις μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἐκεῖθεν δὲ διηυθύνθην εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ νὰ προσκυνήσω. Ἐξ Ἁγίου Ὄρους ἀπεπλεύσαμεν μὲ νότιον ἄνεμον διὰ Κούταλιν καθότι εἶχα τάξει νὰ

δώσω μίαν παράστασιν εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ἀπέναντι τῆς Νήσου Ἀφουσιᾶς ἀλλ' ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὰ Δαρδανέλλια ἄνεμος ἐναντίος μᾶς ἠνάγκασεν νὰ ποδίσωμεν καὶ μεταβῶμεν εἰς Σκόπελον. Ἐκεῖ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἶδα καθ' ὕπνον τὸν Ἅγιον Γεώργιον, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ μὲ δέξη. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ποῖος εἶναι καὶ διατί μὲ δέξει μοῦ ἀπήντησεν ὅτι εἶναι ὁ Ἅγιος Γεώργιος καὶ ἐπειδὴ τὸν ἠπάτησα καὶ δὲν ἔδωσα τὴν ὑποσχεθεῖσαν παράστασιν μὲ δέξει. Ἀπήντησα λοιπὸν ὅτι ὁ καιρὸς μὲ ἠμπόδισε νὰ ἐκτελέσω τὴν ὑπόσχεσίν μου καὶ ὑπεσχέθην εἰς τὸν Ἅγιον νὰ φέρω μίαν λαγγίναν λάδι ὅταν μὲ τὸ καλὸ ἐπιστρέψω, ὅπως καὶ ἔπραξα ἀργότερον.

Μόλις ἠγκυροβολήσαμεν εἰς Σκόπελον ἔστειλα εἰς τὴν παραλίαν λέμβον διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἂν εὐρίσκεται εἰς τὴν νῆσον ὁ φίλος μου Κωνσταντῆς Βλαχουσταμάτης ἀκούσας δὲ ὅτι ὁ ρηθεὶς φίλος μου εὐρίσκεται εἰς τὴν Λάρισσαν τῆς Θεσσαλίας χάριν ἐμπορικῶν ὑπαθέσεων διέταξα ἀμέσως καὶ ἀπεπλεύσαμεν διὰ Βόλον.

Ὅταν ἐφθάσαμεν ἐκεῖ εὐρῶν θέατρον ἤρχισα τὰς παραστάσεις μου ὁ δὲ κόσμος ἐνεθουσιάζετο καὶ πολλοὶ δημοσιογράφοι τῶν Ἀθηνῶν θεωροῦντες ὡς ὑπερβολὰς τὰ περὶ τῶν παραστάσεών μου γραφόμενα ἔσπευσαν εἰς Βόλον νὰ ἴδουν καὶ ὁμολόγησαν ἐν τέλει ὅτι ὅσα εἶδαν ὑπερέβησαν τὰς προσδοκίας των καὶ τὰς περιγραφάς. Ἦρχισε λοιπὸν ὁ τύπος νὰ μὲ ἐγκωμιάζῃ καὶ ἀμέσως ἦλθεν εἰς τὸν Βόλον Μῆτσός τις ἔμπορος ξυλανθράκων καὶ τρεῖς φίλοι του καὶ μὲ συνεφώνησαν νὰ δώσω εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὸ θέατρον Ὀλύμπια πέντε παραστάσεις ἀντὶ πεντακοσίων ἐν ὄλῳ λιρῶν μοῦ ἔδωσαν δὲ ὡς προκαταβολὴν εἰκοσιπέντε πεντόλιρα τὰ ὁποῖα ὡς θέ-

λομεν ἴδη κατωτέρω ἦσαν τὰ μόνα χρήματα ἅτινα εἰσέπραξα ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης.

Ἐφθάσαμεν λοιπὸν μὲ τὸ πλοῖόν μου εἰς Πειραιᾶ ὅπου ἐσυνάχθη πολὺς κόσμος διὰ τὸ νὰ μὲ ἴδῃ ἀλλ' ἐγὼ ἀπὸ τὸ Φάληρον ἔσπευσα ἐφ' ἀμάξης μετὰ τῶν μετ' ἐμοῦ συμβληθέντων εἰς Ἀθήνας καὶ φθάσαντες ἐκεῖ ἐμείναμεν εἰς τὸ ἐν τῇ Πλατεῖᾳ τοῦ Συντάγματος Ξενοδοχεῖον τῶν Ξένων.

Τὴν ἐπομένην ἤρχισα τὰς παραστάσεις μου καὶ ὁ κόσμος συνέρρεεν εἰς αὐτὰς ἀθρόος ἀλλὰ χρήματα δὲν ἔβλεπα νὰ μοῦ δίδουν κατὰ τὴν συμφωνίαν μας οἱ μεθ' ὧν συνεβλήθη καίτοι ἐσύναζαν πολλὰ. Ἐμείνα ὅθεν μὲ τὰ εἴκοσι πεντόλιτρα ἅτινα εἶχα λάβει ὡς προκαταβολήν, ἐπομένως μόλις ἐτελείωσαν αἱ πέντε παραστάσεις ἔπαυσα νὰ ἔχω δωσοληψίας μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους καὶ ἤρχισα νὰ δίδω παραστάσεις δι' ἰδίόν μου λογαριασμόν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἱκανοποιούμην, καθὼς καὶ εὐεργετικὰς ὡς λ.χ. ὑπὲρ τοῦ γηροκομείου, ὑπὲρ τῶν φυλακισμένων κλπ. Ἐξ ἰδίων μου μάλιστα ἔδωσα ἕξ χιλιάδας φράγκα.

Ἀφοῦ ἔδωκα ἀρκετὰς παραστάσεις εἰς τὰς Ἀθήνας ἦλθον ἐκεῖ καὶ ἡ σύζυγός μου μετὰ τῶν τέκνων μου καὶ ἐκεῖθεν κατήλθομεν εἰς Πειραιᾶ φιλοξενηθέντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου Νούκου. Συνεβλήθη δὲ τότε μετὰ τινος Γεωργίου Μανιάτη νὰ δώσω τέσσαρας παραστάσεις ἀντὶ τριῶν χιλιάδων φράγκων, τὰς ὁποίας καὶ ἔδωσα πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τοῦ κοινοῦ. Μετὰ τὸ πέρασ αὐτῶν ἦλθεν ἐκ Πατρῶν ὁμογενὴς τις ὀνόματι Θρασύβουλος ἰδιοκτῆτης θεάτρου μετὰ τοῦ ὁποίου συμφώνησα νὰ δώσω παραστάσεις εἰς τὸ θέατρον του ἐν Πάτραις. Ἀνεχώρησα τότε διὰ Πάτρας ὅπου ὁ λαὸς ἅμα τῇ ἀφίξει μου μοῦ ἔκαμε λαμπρὰν ὑποδοχήν,

ἀφοῦ δὲ ἔδωσα τὰς παραστάσεις μου μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα καὶ μοῦ ἐδωρήθησαν μία Ἑλληνικὴ Σημαία μὲ τὸ ὄνομα Θρασύβουλος κεντημένον ἐπ' αὐτῆς εἰς ὀλόχρυσος στέφανος καὶ ἐν χρυσοῦν δακτυλίδιον, ἀνεχώρησα διὰ Κέρκυραν.

Φθάσας εἰς Κέρκυραν ἔστησα σκηνὴν εἰς τὸ Κάστρο καὶ ἤρχισα νὰ δίδω παραστάσεις εἰς τὰς ὁποίας ὁ κόσμος προσήρχετο ἀθρόος, ἐγράφη δὲ πρὸς τιμὴν μου ποίημα ὑπὸ τοῦ Κερκυραίου Γρηγορίου Ἀρμενιάκου ὅπερ ἐξετυπώθη καὶ ἐκυκλοφόρησεν ἀνὰ τὴν νῆσον. Τὸ ἐν λόγῳ ποίημα ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΑ
Κον. ΠΑΝΑΓΗΝ ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΟΝ ΤΟΝ
ΝΕΟΝ ΗΡΑΚΛΕΑ

Ἦμιον κ' ἐγὼ τὴν Κυριακὴν εἰς τὴν παράστασίν σου
Ὅπου τὴν ὑπερφυσικὴν ἔδειξες δυνάμιν σου
Κ' ἐχάρην καὶ ἐθαύμασα κ' εἶδα μὲ ἀπορίαν
Τὴν δύναμιν, τὸ θάρρος σου καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Ποῦ εἰς τὸ Σαραντάριον κατέδειξες μὲ σῆθος
Ἐνῶ σὲ ἀπεθαύμαζε χιλιάδων δύο πλῆθος.
Τὸν βίον σου ἀνέγνωσα εἰς τὸν «Ἀριστοφάνη»
Κ' ἐνθουσιάσθηκα πολὺ καὶ θαυμαστός μ' ἐφάνη.

Ἄλλὰ καὶ μὲ τὰ μάτια μου τὴν χθεσινὴν ἡμέραν
Τὰ τρόπαιά σου μὲ χαρὰν εἶδα περισσοτέραν.
Περισσότεραν, ναί, χαρὰν αἰσθάνομαι στὰ στήθη
Γιατ' Ἑλλήν ἦρως σὰν ἐσέ, στὸν κόσμον ἐγεννήθη.

Οἱ Ἕλληνες περήφανοι αἰσθάνονται γὰρ σένα

Ποῦ ἀπέκτησαν ὡσάν ἐσέ ὁμογενῆ των ἕνα.

Κ' οἱ Κερκυραῖοι ὡς Ἕλληνες ἐπιθυμοῦν ἀκόμα

Καιρὸν νὰ μείνης μὲ αὐτοὺς τὸ λέγουν μ' ἕνα στόμα.

Χαῖρε λοιπὸν, ὦ Παναγῆ, ἤρωσ ἐσύ σαι μόνος

Ἐσὺ χαρὰ τοῦ ἔθνους σου καὶ θαῦμα τοῦ αἰῶνος.

Χαῖρε γιὰτ' ἐθριάμβευσες κ' εἰς κάθε ἄλλον τόπον

Καὶ δύναμιν ἐνίκησες θηρίων καὶ ἀνθρώπων.

Κ' εἰς τᾶλλα ἔθνη ἔδειξες τὴν ἀφθαστον ἀλκὴν σου

Τὴν θαυμαστὴν καὶ ξακουστὴν ἐκείνην δύναμίν σου.

Λοιπὸν παρακαλοῦμέν σε καιρὸν ὀλίγον μείνον

Στὸν τόπον τοῦτον, θαυμαστῶν τῆς ἀρετῆς Ἑλλή-

[ων.

Περατωθεισῶν τῶν παραστάσεών μου ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Κέρκυραν προπεμπόμενος ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ μέσον Πειραιῶς ἀνεχώρησα διὰ Καλλίπολιν καὶ ἐκεῖθεν διὰ Κούταλιν. Φθάσας ἐκεῖ τῇ προτροπῇ δύο ὁμογενῶν τοῦ Χατζηγιώργη καὶ Χατζημπαλάση ἠγόρασα ἀπὸ ἕνα Ὄθωμανὸν ἀντὶ διακοσίων ἐξῆντα λιρῶν τὰ κτήματα τὰ ὅποια ἔχω μέχρι σήμερον, ἀναπαυθεὶς δὲ ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα ἐξεκίνησα μὲ ιδιόκτητόν μου πλοῖον καὶ τέσσαρας συμπατριώτας μου διὰ Πειραιᾶ ὅπου ἔδωκα μερικὰς παραστάσεις καὶ ἠγόρασα μίαν οἰκίαν. Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησα δι' Ἀλεξάνδρειαν ὅπου ἔδωσα σειρὰν παραστάσεων μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, περιδεύσας δὲ καὶ δώσας παραστάσεις εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις τῆς Αἰγύπτου ἔφθασα εἰς Πόρτ Σάιτ. Δώσας καὶ ἐκεῖ μερικὰς παραστάσεις ἐπέστρεψα εἰς Πειραιᾶ ἔνθα ἠγόρασα δευτέραν οἰκίαν εἰς τὴν ὁδὸν Ἀγίου Διονυσίου.. Τὴν οἰκίαν ταύτην ὅπως καὶ τὴν ἄλλην τὴν ὅποιαν ἠγόρασα προγενεστέρας ἔχω μέχρι τῆς σήμερον.

ΑΝΑ ΤΑΣ ΝΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΥΣ

Ἐκ Πειραιῶς παραλαβὼν τὴν οἰκογένειάν μου ἀνεχώρησα διὰ Χαλκίδα. Ἐκεῖ ἔδωσα παραστάσεις τινάς, ἔφεραν δὲ κατὰ τὴν τελευταίαν παράστασιν ἄνδρα τινα ὁ ὁποῖος εἶχε νικήσει ἓνα Γάλλον παλαιστὴν καὶ ὁ ὁποῖος εὗρίσκετο μεταξὺ τῶν θεατῶν. Πληροφορηθεὶς περὶ τούτου ἐδήλωσα ὅτι προσφέρω ἑκατὸν φράγκων ἀμοιβὴν εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ κατορθώσῃ νὰ σηκώσῃ μίαν μπάλαν. Ἀμέσως προσῆλθεν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος καὶ ἔδοκίμασε νὰ σηκώσῃ τὴν μπάλαν ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν φέρῃ ὑπεράνω τῶν γονάτων του ἀπὸ τὸν θυμὸν του δὲ τὴν ἔρριψε κάτω καθὼς καὶ τὰς ἄλλας διὰ νὰ τὰς σπᾶσῃ ἕως ὅτου ἠναγκάσθην νὰ τὸν πετάξω ἀπὸ τὴν σκηνὴν. Πολλοὶ τῶν θεατῶν ἐξηγγιώθησαν τότε ἐναντίον μου ἀλλὰ παρεμβὰς ἀξιωματικὸς τις τοῦ στρατοῦ εἶπεν ὅτι εἶναι ἐντροπὴ νὰ θέλουν νὰ προσβάλουν ἓνα ὁμοεθνεῖ ὁ ὁποῖος ἐτίμησεν ὀλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν ἀφοῦ μάλιστα βλέπουν ὀφθαλμοφανῶς τὴν ὑπερφυσικὴν του δύναμιν. Περαιτωθείσης τῆς παραστάσεως μὲ συνώδευσεν ὁ ρηθεὶς ἀξιωματικὸς μέχρι τοῦ πλοίου μου ὅπου μὲ ἀπεχαιρέτισε καὶ ἀπέπλευσα μετ' ὀλίγον διὰ Στυλίδα.

Εἰς τὴν Στυλίδα ἔκλεισα συμφωνίαν μὲ δύο Κρανιδιώτας ὀνομαζομένους Ἀνδρέαν καὶ Νικολῆν νὰ δώσω εἰς τὴν Λαμίαν πέντε παραστάσεις ἀντὶ τριῶν ἐν ὄλῳ χιλιάδων δραχμῶν. Ἀνεχωρήσαμεν λοιπὸν διὰ Λαμίαν ὅπου μοῦ εὗρον κατοικίαν καὶ ἔμμενα ἕως ὅτου μοῦ ἐτοιμάσουν θέατρον. Ἦτοιμάσθη τέλος τὸ θέατρον ἀλλ' εὗρίσκετο εἰς μέρος χαμηλόν, ἐπομένως ὁ κόσμος ἔθωπεν ἔβλεπε τὴν παράστασιν χωρὶς νὰ πληρόνη. Εἶπα τότε εἰς τοὺς μετ' ἐμοῦ συμβληθέντας ὅτι ἂν δὲν περιφράξουν τὸ μέρος

θά ζημιωθοῦν προσεφέρθη μάλιστα νὰ ἐπιστρέψω εἰς αὐτοὺς τὰ χρήματα, διότι οἱ ἄνθρωποι μὲ εἶχον προπληρώσει, ἀλλ' αὐτοὶ ἀπήντησαν εὐγενέστατα ἀρνηθέντες νὰ δεχθοῦν τὰ χρήματα καὶ εἰπόντες «δὲν πειράζει ἄς ζημιωθοῦμε.» Ἐξηκολούθησα ὅθεν τὰς παραστάσεις μου μέχρι τῆς τελευταίας καὶ ὁ κόσμος ἔμινε κατευχαριστημένος.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς παραστάσεως ἀνεχώρησα διὰ Πειραιᾶ ὅπου ἔκτισα μίαν οἰκίαν καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχώρησα μὲ τὸ πλοῖόν μου διὰ Σάμον. Ἦτο τότε τὸ ἔτος 1890. Ἐν πρώτοις ἔδωκα μερικὰς παραστάσεις εἰς τὸ Παλαιὸν Καρλόβασι φιλοξενούμενος καθ' ὅλον τὸ διάστημα ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Χοβαρδᾶ ἀνδρὸς εὐγενεστάτου καὶ κατὰ πάντα ἀξιολόγου. Μετὰ ταῦτα δώσας μίαν παράστασιν ὑπὲρ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἀνεχώρησα διὰ Βαθῦ ὅπου μετὰ τὸ πέρασ σειρᾶς παραστάσεων ἔδωκα καὶ μίαν ὑπὲρ τοῦ σχολείου. Ἐκεῖ ἐστεφάνωσα καὶ τὸν Δημήτριον Λαχανᾶν νυμφευθέντα τὴν θυγατέρα τοῦ Καπετὰν Μανώλη Βγένα.

Ἐκ Σάμου ἀνεχώρησα διὰ Χίον ὅπου μόλις ἔφθασα ἔλαβα ἐπιστολὴν τῆς συζύγου μου ἐκ Πειραιῶς εἰδοποιούσάν με ὅτι ἠσθένει. Ἀφήσας ὅθεν εἰς Χίον τὸ πλοῖόν μου μὲ τὸ πλήρωμα ἔσπευσα εἰς Πειραιᾶ καὶ ὅταν ἀνέρρωσεν ἡ σύζυγός μου ἐπεβιβάσθη μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας μου διὰ Χίον. Καθ' ὁδὸν ὅμως ἡ σύζυγός μου ἠσθένησε καὶ πάλιν καὶ προσεβλήθη ὑπὸ κοιλιακοῦ τύφου ὁ υἱός μου Ἑλλην. Ἀναγκάζομαι λοιπὸν νὰ ἀποβιβασθῶ εἰς Σύρον καὶ νὰ ἐγκατασταθῶ εἰς ἓν ξενοδοχεῖον ὅπου τῇ βοηθείᾳ τοῦ Παντοδυνάμου καὶ τῶν ἱατρῶν ἐθεραπεύθησαν οἱ ἀσθενεῖς μου καὶ ἐπιβιβάσθέντες ἀτμοπλοίου ἐφθάσαμεν εἰς Χίον.

Δώσας εἰς Χίον παραστάσεις τινὰς μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἀνεχώρησα διὰ Κρήνην (Τσεσμέν) καὶ ἔπειτα δι' Ἀλάτσατα. Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις ἔδωκα παραστάσεις ὅταν δὲ ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν τελευταίαν ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησίν του μὲ προέπεμψε μὲ μουσικάς. Ἀφῆσας τὴν οἰκογένειάν μου καὶ τὸ πλοῖόν μου εἰς Κρήνην καὶ παραλαβὼν τὰ ἐργαλεῖά μου ἀνεχώρησα διὰ Βουρλά τῆς Σμύρνης. Φθάσας ἐκεῖ συνεφώνησα νὰ δώσω πέντε παραστάσεις ἀντὶ διακοσίων λιρῶν καὶ προεπληρώθην. Κατὰ τὴν πρώτην ὅμως παράστασιν ὁ ὄμιλος μεθ' οὗ εἶχα συμβληθῆ καὶ ὅστις ἀπετελεῖτο ἀπὸ Κρηναίους καὶ Βουρλιώτας ἦλθεν εἰς διαφωνίαν καὶ ἐπηρεολούθησε σύγκρουσις διὰ μαχαίρων μεταξὺ Κρηναίων καὶ Βουρλιωτῶν, ἐθεώρησα ἐπομένως καλὸν νὰ διακόψω τὴν παράστασιν νὰ καλέσω τοὺς διαπληκτιζομένους καὶ ἐπιστρέψω εἰς αὐτοὺς τὰς διακοσίας λίρας καὶ νὰ δώσω εἰς αὐτοὺς δέκα λίρας ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσιτηρίων τῆς παραστάσεως κρατήσας τὸ ὑπόλοιπον. Ἐμείναν τοιοῦτοτρόπως ὅλοι εὐχαριστημένοι καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν ἔφθασα εἰς Σμύρνην ὅπου ἐπιβιβάσθεις ἀτμοπλοίου ἐπέστρεψα εἰς Κρήνην καὶ ἠντάμωσα τὴν οἰκογένειάν μου ἐπὶ τοῦ πλοίου μου. Τὴν νύκτα τῆς ἐκεῖσε ἀφίξεώς μου περὶ ὄραν ἑνδεκάτην κλέπται ἀπεπειράθησον νὰ ἐπιδράμωσι τὸ πλοῖον ὅπως καὶ θὰ τὸ κατώρθουν ἐὰν δὲν συνέβαινε νὰ μὴ ἔχω ἀκόμη κατακλιθῆ. Ἀντιληφθεὶς αὐτοὺς ἔροισα μίαν κανονίαν ἐναντίον των καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀμέσως δὲ ἀπέπλευσα διὰ Χίον.

Ἐκεῖ ἀφῆσας τὸ πλοῖόν μου μετὰ τοῦ πληρώματος ἐπεβιβάσθην οἰκογενειακῶς τοῦ διὰ Κωνσταντινούπολιν ἀναχωροῦντος ἀτμοπλοίου τῆς Ἐταιρείας Κουρτζῆ καὶ

μετὰ τὴν ἐκεῖσε ἄφιξίν μας ἐπιβιβασθέντες ἄλλου ἀτμοπλοίου ἐφθάσαμεν εἰς Κούταλιν.

ANA THN ROYMANIAN

Διαχειμάσας εἰς Κούταλιν ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν κατὰ τὴν ἀνοιξιν διὰ Βάρναν τῆς Βουλγαρίας ὅπου ἔφθασα καὶ συνεβλήθην μὲ τινα ὁμογενῆ ἐκ Χίου ἔχοντα θέατρον εἰς ἓν περὶχωρον τῆς πόλεως διὰ νὰ δώσω μίαν παράστασιν τὴν ὁποίαν καὶ ἔδωσα προσελθόντος εἰς αὐτὴν πολλοῦ κόσμου καὶ κατευχαριστηθέντος. Ἔδωσα μετὰ ταῦτα πέντε παραστάσεις μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὸν περίβολον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὃ ὁποῖος πάνυ εὐγενῶς μοι παρεχωρήθη καὶ μίαν τελευταίαν εὐεργετικὴν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

Σιδηροδρομικῶς ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν διὰ Ραστσούκιον τῆς Βουλγαρίας ὅπου εὗρον μέρος καλὸν μὲ κῆπον, ἰδιοκτησίαν Βουλγαρικὴν, καὶ ἤρχισα παράστασιν. Μόλις ὅμως ἔρριψα τὰ κανόνια καὶ ὑψωσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν Ἑλληνικὴν Σημαίαν, ἔρχονται οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ κτήματος καὶ μὲ πιάνουν ἀπὸ τὸν λαιμόν. Χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν ἀρπάζω αὐτοὺς καὶ τοὺς ῥίπτω ἔξω ἀπὸ τὴν σκηνήν.

Τὴν ἐπομένην δὲν ἐσκόπευα νὰ δώσω ἄλλην παράστασιν ἀλλὰ τῇ παρακλήσει πολλῶν καθὼς καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν οἱ ὁποῖοι μοῦ ἐζήτησαν συγγνώμην ἐδέχθην καὶ ἔδωσα δευτέραν παράστασιν. Ἀποφασίσας νὰ ἀναχωρήσω διὰ Γιούργεβον μετέβην νὰ ἴδω ἐὰν ὑπάρχῃ ἀτιμολοιον πρὸς ἀναχώρησιν καθ' ὁδὸν δὲ βλέπω ἓνα ὄνον ἐνδεδυμένον καὶ μὲ ἐπιγραφὴν ἐπ' αὐτοῦ «Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ» καθὼς καὶ ρητὰ τοῦ εὐαγγελίου, τὸν ὁποῖον

οἱ Ἑβραῖοι καθὼς ἐπληροφορήθην κατόπιν εἶχον ἐνδύσει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐξαπολύσει διὰ τὰ μυκτηρίσουν τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. Μὲ τὴν ράβδον τὴν ὁποῖον ἐκρατοῦσα δίδω ἐν ἰσχυρὸν κτύπημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄνου ὁ ὁποῖος καὶ ἔπεσε νεκρός. Δύο Ἕλληνες ἀπὸ τὰ Γανόχωρα ἐξῆλθον ἀμέσως ἀπὸ ἓνα μαγαζεῖον διὰ τὰ ἴδουν διατὶ ἐσκοτώσα τὸν ὄνον ἔφριξαν δὲ ὅταν εἶδον τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφὰς καὶ τὰ ρητά.

Εὐρὼν αὐθημερὸν ἀτιόπλοιοι ἀνεχώρησα διὰ Γιούργεβον ὅπου μοῦ ἐγένετο λαμπρὰ ὑποδοχὴ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, τὸ δὲ Μέγα Σάββατον ἔδωσα παράστασιν. Τὴν Τρίτην τῆς Λαμπρᾶς οἱ ὁμογενεῖς τοῦ Γιουργέβου οἵτινες εἶχον κατενθουσιασθῆ ἀπὸ τὴν παράστασιν παραλαβόντες τὰς οἰκογενείας των παρέθεσαν πρὸς τιμὴν μου γεῦμα εἰς τινὰ ἐξοχίην. Χωρὶς ὑπερβολὴν θὰ παρεκάθησαν εἰς τὸ ἐξοχικὸν ἐκεῖνο γεῦμα ἄνω τῶν χιλίων ἀνθρώπων, ἦτο δὲ ἐξόχως ἀπολαυστικὸν τὸ θέαμα τῶν πέριξ δένδρων ἐπὶ τῶν ὁποῖων ὑπῆρχον ἑκατοντάδες Ἑλληνικῶν σημαῶν. Ἀφοῦ οἱ ὁμογενεῖς μὲ ἐφωτογράφησαν ματὰ τὸ πέρας τῆς διασκεδάσεως μὲ ἐφιλοξένησαν εἰς τὰς οἰκίας των τὴν δὲ ἐπομένην μὲ προέπεμψαν μέχρη τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ὅπου τοὺς ἀπεχαιρέτισα καὶ ἀνεχώρησα διὰ Βουκουρέστιον.

Φθάσας ἐκεῖ κατέλυσα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ξενοδοχεῖον «Ἡπειρος». Δώσας μερικὰς παραστάσεις ἐν συνεργασίᾳ μὲ ἓνα θῖασον Ἴταλικοῦ Ἴπποδρομίου ἀνεχώρησα κατόπιν διὰ τὸ Πλουέστι. Δὲν ἱκανοποιήθην ὅμως ποσῶς διότι τὸ φρόνημα τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων ἦτο μᾶλλον Ρουμανικόν, καὶ ἠναγκάσθην τὰ διακόψω τὰς παραστάσεις μου καὶ τὰ στείλω τὸν γραμματέα μου εἰς Βραίλαν διὰ τὰ εὔρη μέρος κατάλληλον καὶ προαναγγεῖλη τὴν ἄφιξίν

μου. Τῆς εὐγενῆ φροντίδι τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων καὶ πρὸ πάντων Ζακυνθίου τινὸς Μιχαὴλ Ντάρη εὐρέθη κῆπος τις εὐρύτατος ὁ ὁποῖος καὶ περιεφράχθη διὰ σανίδων καταλλήλως μόλις δὲ ἐπέστρεψεν ὁ γραμματεὺς μου ἀνεχωρήσαμεν σιδηροδρομικῶς διὰ Βραΐλαν. Ὅφειλω νὰ ὁμολογήσω οὐχὶ πρὸς ἱκανοποίησιν ματαιότητος ἰδικῆς μου ἀλλὰ πρὸς τιμὴν τῶν ὁμογενῶν τῆς πόλεως ἐκείνης ὅτι καὶ βασιλεὺς ἐὰν ἤμην τοιαύτην ὑποδοχὴν δὲν θὰ ἀνέμενα ποτέ. Πλέον τῶν δέκα πέντε χιλιάδων κόσμου μὲ προϋπήνητησαν πολλοὶ δὲ ἐκράτουν σημαίας Ἑλληνικὰς εἰς χεῖράς των καὶ μόλις ἐπλησίασα μὲ προσεφώνησαν διὰ διαφόρων ἐνθουσιωδῶν ποιημάτων, ἓν ἐκ τῶν ὁποίων συγκινήσάν με καὶ ἐνθουσίασαν με ἰδιαίτερος ἦτο ὡς ἑξῆς:

Καλῶς τον τὸν Κουταλιανόν καλῶς τὸ λεοντάρι
Τὸ θαῦμα τοῦ αἰῶνός μας καὶ πρῶτο παλληκάρι.
Χρόνια πολλὰ ἀκούαμε τὰ κατορθώματά σου
Ποῦ τὴν Πατρίδα τίμησαν καθῶς καὶ τῶνομά σου.
Χρόνια πολλὰ σὲ ἄκουε καὶ σ' ἀγκαλιάζει τώρα
ἽΟ ζωντανὸς Ἑλληνισμὸς ποῦ ζῆ σ' αὐτὴ τῇ χώρᾳ.»

Ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποδοχὴν μετέβημεν εἰς τὸ προη-
τοιμασμένον μέρος καὶ ἔδωσα παράστασιν. Ὅταν ὁ ἀπὸ
ἐνθουσιασμὸν φλεγόμενος Ἑλληνισμὸς ἐκεῖνος μὲ εἶδε
νὰ λυγίζω τὰ σίδερα ἐπὶ τοῦ θραχίονός μου καὶ νὰ
παίζω τῆς σιδερένιες μπάλες σὰν πορτοκάλια καὶ νὰ
ρίπτω τὰ κανόνια μου κατελήφθη ὑπὸ ἀληθοῦς φρενίτιδος'

Μετὰ τὸ πέρας τῆς παραστάσεως μὲ ἐσήκωσαν εἰς
τὰ χέρια τὰ δὲ ἐν τῷ λιμένι Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἀκόμη καὶ
τὰ σλέπια (εἶδος φορτηγίδων) ἦσαν ὅλα σημαιοστό-

λιστα ὡσανεὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡμέρα μεγάλης Ἐθνικῆς ἑορτῆς.

Αὐθημερόν οἱ ὁμογενεῖς Σταθάτοι μὲ ἐφιλοξένησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου των ὃ δὲ υἱὸς τοῦ Σταθάτου Νίκος μου ἐδώρησε μεγάλης ἀξίας χρυσοῦν ὥρολόγιον μετὰ χρυσοῦς ἀλύσσου.

Τὰ κέρδη μου ἐκ τῆς παραστάσεως ἀνῆλθον εἰς δέκα ἕξ χιλιάδας φράγκων.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ

Προκειμένου μετὰ τινὰς ἡμέρας νὰ γείνη ἡ στέψις τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου ἀνεχώρησα μετ' ὀλίγον ἐκ Βραΐλας διὰ Πειραιᾶ καὶ Ἀθήνας μετὰ ταῦτα δὲ διὰ Ναύπλιον ὅπου ἔδωσα παραστάσεις καὶ ἐπισκεφθεὶς τὰς φυλακὰς τοῦ Παλαμηδίου ἔδωκα χίλια τριακόσια φράγκα ὑπὲρ τῶν φυλακισμένων. Ἐκεῖ ἦλθεν ἄνθρωπος ἕξ Ἄργους ὃ ὁποῖος μὲ συνεφώνησε νὰ δώσω τρεῖς παραστάσεις εἰς τὸ Ἄργος ἀντὶ ὀκτακοσίων φράγκων τὰς ὁποίας καὶ μεταβάς ἐκεῖ ἔδωσα μᾶλλον ἐκ καθήκοντος καὶ φιλοδοξίας ἢ ἐκ συμφέροντος κινούμενος. Περιττὸν βεβαίως νὰ ἀναφέρω ὅτι ὁ κόσμος κατενεθουσιάσθη. Ἐξ Ἄργους ἀνεχώρησα διὰ Τρίπολιν καθότι ἐπεθύμουν νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πόλιν ταύτην ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ὁ πατήρ μου. Ἀφοῦ ἔδωσα ἐκεῖ τρεῖς παραστάσεις κατόπιν συμφωνίας μὲ τινὰ Δημήτριον Κουτρᾶκον ἕμεινα ἐκεῖ ἐπίτινα καιρὸν φιλοξενούμενος ὑπὸ πολλῶν.

ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΟΣ!

Τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ποῦ ἔμενα μουσικὴ καὶ ἔπαιξε τὰ κάλλανδα ἔδωκα δὲ εἰς αὐτὴν

εἴκοσι πέντε δραχμάς. Ἄναχωρησάσης τῆς μουσικῆς ἦλθε μία γυνὴ ἣ ὁποία ἐπώλει ὄρνιθας καὶ βούτυρον ἐνῶ δὲ ἐγὼ τὴν ἠρώτων πόσα θέλει διὰ τὰ δύο ζεύγη ὄρνιθων καὶ τὸν τενεκὲ τοῦ βουτύρου, ἣ ἀφελῆς γυνὴ μὲ ἐρωτᾷ ἂν «ἐδῶ εἶναι ὁ Κουταλιανὸς ποῦ τρώει ἀνθρώπους!» «Ἐδῶ εἶναι» ἀπαντῶ «μάλιστα τὸ πρῶτ' ἔφαγε ἐνάμισυ ἀνθρώπο μαζὺ μὲ δύο μπουγέλα καφὲ καὶ δὲν πεινᾷ αὐτὴν τὴν ὥρα.» «Καὶ ποῦ εἶναι αὐτὴ τῆ στιγμῆ» ἐρωτᾷ. «Τὸν ἔχω» τῆς λέγω «δεμένον κάτω» κατὰ διαβολικὴν δὲ σύμπτωσιν τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τῶν ὑπηρετῶν μου εὐρισκόμενος κάτω ἔκαμε κάποιον θόρυβον τυχαίως. «Τί τρέχει κάτω;» ἔσπευσε νὰ ἐρωτήσῃ μετ' ἀνησυχίας ἣ εὐπιστος γυνὴ. «Τί θές νὰ τρέχῃ;» ἀπήντησα «νὰ, ὁ Κουταλιανὸς ἀκονίζει τὰ δόντια του γιὰ νὰ σὲ φάγῃ σὲ λίγο.» Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων μου τούτων ἣ δυστυχῆς γυνὴ ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ ὀδύρεται, ἔσπευσα δὲ ἐγὼ νὰ τὴν καθησυχάσω καὶ τὴν ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν πλάνην της. «Γιὰ πές μου» τῆς εἶπα «ἐμένα πῶς μὲ βλέπεις; σοῦ φαίνομαι γιὰ νὰ τρώγω ἀνθρώπους ἐγώ;» «Ἐλόγου σου ὄχι» ἀπήντησε «μὰ ὁ Κουταλιανός;» «Αἶ, μάθε λοιπὸν ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κουταλιανός καὶ κανέναν ἄλλον» ἀπεκρίθην. Μὲ προσέβλεψε μετὰ δυσπιστίας, ἔσπευσα δὲ ἐγὼ νὰ προσθέσω σταυροκοπούμενος «ἐγὼ εἶμαι σοῦ λέγω ὀρκίζομαι ὅτι εἶμαι ἐγώ». Ἐφάνη ὅπως-δήποτε καθησυχασθεῖσα ἀφοῦ δὲ τὴν ἐπλήρωσα διὰ τὰς ὄρνιθας καὶ τὸ βούτυρον ἀνεχώρησεν.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΠΤΑΝΗΣΟΝ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἦλθεν ἀνθρώπος ἀπὸ τὰς Καλάμας καὶ κατόπιν συμφωνίας μὲ αὐτὸν μετέβην εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ ἔδωσα τρεῖς παραστάσεις, μετὰ τὸ

πέρας τῶν ὁποίων συνεφώνησα μετά τινος Στυλιανοῦ Μανιάτη καὶ μετέβην εἰς Πύργον τῆς Γαστούνης ὅπου ἔδωσα σειρὰν παραστάσεων ἀπὸ τὰς ὁποίας ὠφελήθημεν ἀρκετὰ καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Μανιάτης. Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν Πύργον μετέβην εἰς Ζάκυνθον δώσας ἀρκετὰς παραστάσεις καὶ φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τῶν κατοίκων συνῆψα δὲ φιλιαν μὲ τὸν φρούραρχον ὅστις πρὸς χάριν μου ἀπηλευθέρωσεν Ὀθωμανὸν τινα ὡς ὑποπτον κρατούμενον εἰς τὰς φυλακὰς ἀδίκως καὶ ὁ ὁποῖος ἀφοῦ τοῦ ἠγόρασα φορέματα καὶ τοῦ ἔδωκα τὸν ναῦλόν του ἀνεχώρησε διὰ τὴν πατρίδα του.

Ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον ἀνεχώρησα διὰ Κεφαλληνίαν ὅπου ἔδωσα σειρὰν παραστάσεων. Δὲν θὰ λησιμονήσω ποτὲ τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴν, φιλοξενίαν καὶ περιποιητικότητα τῶν Κεφαλλήνων. Μὲ ἄνθη μὲ ἔρραιναι καὶ στεφάνους μοῦ προσέφεραν, ἀφοῦ δὲ περιῆλθον τὸ ἔσωτερικὸν τῆς νήσου ἐπροσκύνησα εἰς τὸν Ἅγιον Γεράσιμον καὶ ἔδωκα μερικὰ χρήματα εἰς τὰς καλογραίας. Οὐκ ὀλίγους συνήντησα μετὰ τῶν ὁποίων εἶχα ἐργασθῆ ἐπὶ πλοίων ὅταν ἦμην ναύτης πρὶν γείνω παλαιστής, εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν Καπετὰν Λεωνίδας Κατσίγερης μοῦ ἔστειλεν ἕως τρεῖς ὀκάδες χαβιάρι Ρωσσικόν, ὠραῖα τυριὰ καθὼς καὶ διάφορα ἄλλα δῶρα συνοδευόμενα ἀπὸ μίαν κόφαν ψωμί, χάριν ἀστειότητος. Ὄταν τὸν συνήντησα, «Καπετὰν Λεωνίδα» εἶπα «ὄλα καλὰ, ἀλλὰ τὸ ψωμί γιατί τὸ ἔστειλες;» «Γιατὶ χωρὶς αὐτό» ἀπήντησεν ὁ καλόκαρδος Κεφαλλὴν «οὐλα τᾶλλα δὲν σοῦ φτάνουν Παναγιῇ μου, οὔτε γιὰ κολατσιό.» Μὲ ἐγνώριζε βλέπετε ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ παιδὶ καὶ ἐνεθυμεῖτο πόσον ἔτρωγα, οὐχ ἦττον ἢ φήμη μου ὡς φαγᾶ ἠμιλλᾶτο μὲ τὴν φήμην μου ὡς παλαιστοῦ.

Ἐκ Κεφαλληνίας ἀνεχώρησα διὰ Κέρκυραν ἀλλὰ δὲν

ἐπρόφθασα νὰ δώσω παραστάσεις καθότι ἔλαβα ἐκεῖ τηλεγράφημα ἐκ Τεργέστης ἀπό τινα γνωστόν μου Ἰωάννην Σφυρῆν ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ παλαισταὶ προκαλοῦντές με καὶ δημοσιεύοντες εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἐμπρός των εἶμαι βρέφος καὶ ἄλλους τοιούτους κομπασμούς.

ANA THN AYΣTPIAN

Τηλεγραφήσας ἀμέσως εἰς τὸν Σφυρῆν ὅτι ἀναχωρῶ διὰ Τεργέστην μὲ τὴν «Ἀλβανίαν» ἐπεβιάσθην πράγματι τοῦ ἀτμοπλοίου τούτου καὶ ἀνεχώρησα. Οἱ προκαλοῦντές με ὅμως πληροφορηθέντες περὶ τῆς διὰ Τεργέστην ἀναχωρήσεώς μου ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν διὰ Γενουήν. Ἐφθασα εἰς Τεργέστην τὸ Μέγα Σάββατον ἐκεῖ δὲ ἔλλείπει παλαιστῶν διὰ νὰ παλαίσω ἥρχισα νὰ δίδω παραστάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἀθροοὶ προσήρχοντο οἱ ὁμογενεῖς, ὅτε ὁ Σφυρῆς μου ἔδειξε δημοσιεύσιν εἰς ἐφημερίδα τῆς Βιέννης διὰ τῆς ὁποίας κάποιος Γουίλιαμ Τούρκ με προσεκάλει μὲ στοίχημα δύο χιλιάδων φιορινίων νὰ σηκώσω τὰ βάρη του. Δημοσιεύω ὅθεν καὶ ἐγὼ ὅτι στοιχηματίζω ὄχι μόνον δύο ἀλλὰ τέσσαρας χιλιάδας φιορινίων τόσον διὰ διαγωνισμόν εἰς τὴν ἄρσιν βαρῶν ὅσον καὶ διὰ πάλην μὲ τὸν Τούρκ ἢ οἰονδήποτε ἄλλον παλαιστήν. Ἐδημοσίευσε τότε εἰς ἀπάντησιν ὁ Τούρκ ὅτι ἔρχεται, μίαν δὲ ἡμέραν καθ' ἣν ἔδιδα παράστασιν καὶ τῇ αἰτήσει μου ἢ ἀστυνομία ἐξύγιζε τὰ βάρη μου καὶ τοὺς δύο ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους μαζὺ μὲ αὐτὰ ἐσήκωνα, τοῦ ὄλου βάρους συμποσομένου εἰς χίλια σαράντα χιλιόγραμμα, ἐφανίσκεται ὁ Τούρκ. «Συνάδελφε,» εἶπα «κόπιασε». «Σινιόρ Παναγῆ» ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος συνεσταλμένος, «βλέπω τὸ λάθος μου. Περισσότερα ἀπὸ

τριακόσια χιλιόγραμμα δὲν ἤμπορῶ νὰ σηκώσω. Πῶς λοιπὸν νὰ παλαίσω μαζί σου; Ὅφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶσαι περισσότερο δυνατὸς ἀπὸ ὅ,τι ἤμποροῦσα ποτὲ νὰ φαντασθῶ.» Αὐτὰ εἶπεν ὁ Τούρκος καὶ ἔφυγε πρὸς μεγάλην θλίψιν τῶν παρευρισκομένων Ἑβραίων οἱ ὁποῖοι ἦσαν πρόθυμοι νὰ στοιχηματίσουν ὑπὲρ αὐτοῦ. Οἱ Ἕλληνες τότε κατενθουσιασθέντες ἤρχισαν νὰ προκαλοῦν τοὺς Ἑβραίους λέγοντες εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ στοιχηματίσουν ἑκατὸν χιλιάδας φιορίνια διὰ νὰ παλαίσω μὲ οἰονδήποτε ἤθελον φέρει.

Ἀναχωροῦντα διὰ Βιέννην μὲ προέπεμπον οἱ ὁμογενεῖς καὶ μὲ διεβεβαίουν ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ μοῦ στείλουν ὅσαδήποτε χρήματα χρειασθῶ ἐὰν εὐρεθῇ παλαιστῆς ἐκεῖ διὰ νὰ παλαίσω μὲ στοίχημα. Τόσῃν πεποίθησιν εἰς ἐμὲ εἶχον οἱ καλοὶ ὁμογενεῖς. Φθάσας εἰς Βιέννην ἐδημοσίευσα πρόκλησιν διὰ τε τὴν ἄρσιν βαρῶν καὶ διὰ τὴν πάλην, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἤρχισα παραστάσεις. Εὐθὺς ὁμως ἀπὸ τῆς πρώτης παραστάσεως αἱ Αὐστριακαὶ Ἀρχαὶ καθ' ὃ βεβαίως Αὐστριακαὶ καὶ πισταὶ εἰς τὸν μισελληνισμόν των μοῦ ἀπηγόρευσαν τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐπίδειξιν τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας ὡς καὶ τὸ ρόφιμον τῶν κανονίων μου.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΡΩΣΣΙΑΝ

Κατόπιν τοιούτων περιορισμῶν ἀπογοητευθεὶς ἐπεράτωσα τὸ γρηγορότερον τὰς παραστάσεις μου καὶ ἐπέστρεψα εἰς Τεργέστην προκειμένου δὲ νὰ ἀναχωρήσω διὰ Πειραιᾶ, οἱ ὁμογενεῖς ἀπὸ τὴν μεγάλην των εὐχαρίστησιν καὶ ἀγάπην πρὸς ἐμὲ ἐπλήρωσαν τοὺς ναύλους μου καὶ μὲ προέπεμψαν πανηγυρικῶς.

Φθάσας εἰς Πειραιᾶ ἀφῆκα ἐκεῖ τὰ ἐργαλεῖά μου καὶ τοὺς ἀνθρώπους μου καὶ ἀνεχώρησα διὰ Κωνσταντινούπολιν ἐκεῖθεν δὲ διὰ Πρίγκηπον ἔνθα διέμενον ἡ οἰκογένειά μου. Μείνας ἐκεῖ ἕνα περίου μηνᾶ ἀνεχώρησα μετὰ ταῦτα διὰ Πειραιᾶ καὶ ἐκεῖθεν παραλαβὼν τὰ ἐργαλεῖά μου καὶ τοὺς ἀνθρώπους μου ἀνεχώρησα διὰ Σουλινᾶν ὁπόθεν δώσας μερικὰς παραστάσεις ἀνεχώρησα διὰ Τσούλτσαν. Ἦτο τότε τὸ ἔτος 1891.

Δώσας ἐκεῖ μίαν παράστασιν κατ' ἀπαίτησιν τῶν ὁμογενῶν μετέβην εἰς τὸ Ρωσικὸν προξενεῖον καὶ δηλώσας ὅτι μετὰ τῶν ἐργαλίων μου ἔχω καὶ κανόνια ἐξήτησα καὶ μοῦ ἐδόθη σχετικὸν πιστοποιητικὸν ἵνα περιοδεύσω ἀνὰ τὴν Ρωσίαν καὶ δώσω παραστάσεις ἀνενόχλητος ἀπὸ τὰς Ἀρχὰς τῶν πόλεων. Πρῶτη πόλις τῆς Ρωσσίας τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθην ἦτο τὸ Ἰσμαῆλ εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωσα παραστάσεις εἰς ἓν θέατρον ἀνῆκον εἰς ὁμογενῆ, τὴν δὲ τελευταίαν παράστασίν μου ἔδωσα ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ Ἑλληὺν Ἀρχιερεὺς μοῦ ἔδωκε φυλαχτὸν μὲ σταυρὸν καὶ τίμιον ξύλον τὸ ὁποῖον ἔχω μέχρι τῆς σήμερον.

Ἐξ Ἰσμαῆλ ἀνεχώρησα διὰ Μπελογοράδ κομόπολιν κατοικουμένην ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ Ρώσων καὶ Βουλγάρων ὅπου ἔστησα σκηνὴν καὶ ἔδιδα παραστάσεις προσκαλῶν Ρωσιστὶ τοὺς θεατὰς νὰ ἔρχονται καὶ ἐξετάζουσι τὰ σίδερά μου τὰ ὁποῖα ἐκεῖνοι ἐξετάζοντες ἐθαύμαζαν.

Ἐκ Μπελογοράδ διὰ Ξηροῦς ἀνεχώρησα καὶ ἔφθασα εἰς ἕνα σταθμὸν πλησίον τοῦ Κίσεφ ὅπου ὑπῆρχε πολὺς στρατὸς χάριν γυμνασίων. Ὅταν οἱ Ρῶσοι ἀξιωματικοὶ εἶδον τὰ σίδερά μου καὶ τὰ κανόνια μου ἔστησαν οἱ ἴδιοι σκηνὴν καὶ κατὰ παράκλησίν των ἔδωσα ἐν αὐτῇ μίαν παράστασιν ἐνώπιον ἀπείρου πλήθους ἀξιωματικῶν

καὶ στρατιωτῶν, καὶ ἑτέραν παράστασιν τὴν ἐπομένην εἰσπράξας ἑνὼν χίλια ἑξακόσια ρούβλια καὶ κατενθουσιάσας τοὺς θεατὰς οἵτινες μοῦ ἔκαμαν μεγάλας τιμὰς καὶ περιποιήσεις. Ἀναχωρήσας ἐκ τοῦ μέρους ἐκεῖνου κατόπιν προτροπῆς ἑνὸς Συριανοῦ Διονυσίου Κοτάκη καὶ δύο ἀδελφῶν Ἐλευθερίου καὶ Παναγιώτη ἰδιοκτητῶν τοῦ μεγαλειτέρου ξενοδοχείου τῆς Ὀδησοῦ ἐπίτηδες ἐλθόντων καὶ συμβληθέντων μετ' ἐμοῦ ἔφθασα μετ' αὐτῶν εἰς Ὀδησσὸν καὶ τὴν ἐπομένην τῆς ἐκεῖσε ἀφίξεώς μου δεκάτην πέμπτην Αὐγούστου, ἡμέραν ἑορτῆς τῆς Παναγίας ἔδωσα τὴν πρώτην παράστασίν μου. Μετὰ ταῦτα ἐξηκολούθησα τὰς παραστάσεις μου εἰς μίαν τῶν ὁποίων παρευρεθῆεις ὁ Δήμαρχος τῆς Ὀδησοῦ Ἑλληὴν τὴν καταγωγὴν τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα διαφεύγει τὴν μνήμην μου, ὅταν εἶδε νὰ θέτουν ἐπὶ τοῦ στομάχου μου βαρέλιον πλήρες ὕδατος βάρους πεντακοσίων ὀκάδων καὶ δύο ἄνδρας ἐπὶ τοῦ βαρέλιου δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ βαρέλιον ἦτο πλήρες. Ὅταν λοιπὸν περαιοθέντος τοῦ γυμνάσματος ἦλθεν ὁ Διονύσιος Κοτάκης καὶ μοῦ ἐγνωστοποίησε τὰ περὶ τῆς δυσπιστίας τοῦ Δημάρχου ἔθεσα ἐκ νέου τὸ βαρέλιον ἐπὶ τοῦ στομάχου μου ἀμέσως δὲ τὸ ἐξεσφενδόνισα ἐπὶ τῆς σκηνῆς καταθραύσας αὐτὴν καὶ πλημμυρίσας τὸ θέατρον ἀπὸ νερὰ τῶν θεατῶν καταχειροκροτούντων.

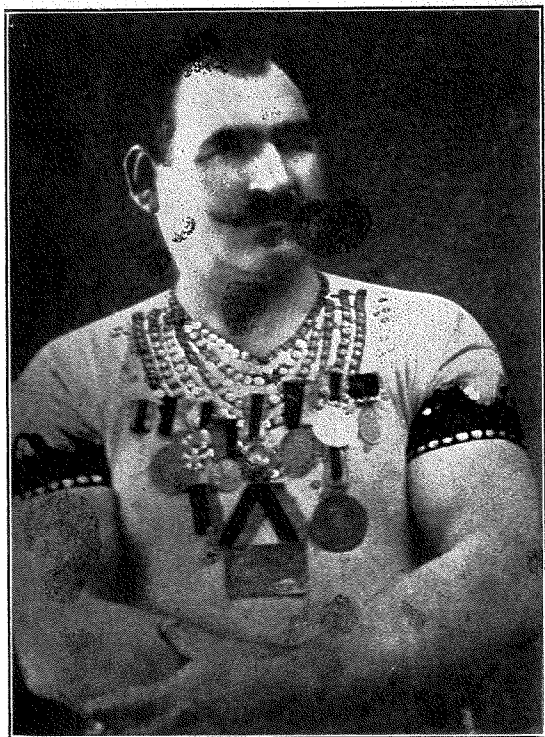
Δώσας ἕξ ἐν ὄλῳ παραστάσεις εἰς Ὀδησσόν, ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν διὰ Σεβαστούπολιν ὅπου φθάσας ἤρχισα τὰς παραστάσεις μου ὁ δὲ ἐξοχώτατος κύριος Γρουπάρης Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς ὁμογενῆς ἔμπορος ὀνομαζόμενος Διονύσιος μοῦ ἐδώρησαν ὁ πρῶτος ὥραϊαν ράβδον περιπάτου καὶ ὁ δεύτερος ὥραϊαν ἀργυρᾶν καπνοθήκην. Μετὰ τὸ πέρας τῶν παραστάσεών μου ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μετέβην εἰς Ὑάλταν. Ἐκεῖ ἀφοῦ

ἤρχισα νὰ δίδω παραστάσεις ἔφεραν οἱ Τάταροι ἓνα ὁμοεθνῆ των παλαιστὴν διὰ νὰ παλαίῃ μαζί μου παρευρίσκοντο δὲ εἰς τὸ θέατρον κατὰ τὴν παρᾶστασιν ἐκείνην καὶ πολλοὶ συμπατριῶταί μου Κουταλιανοί. Μόλις ἐπί-ἀσθημεν μὲ τὸν Τάταρον τὸν ἤρπασα εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ τὸν ἔσφιγξα τόσον δυνατὰ ὥστε ἔσπασαν σχεδὸν ὅλα του τὰ κόκκαλα, ὅταν δὲ κατόπιν τὸν ἐξεσφενδόνισα κατὰ γῆς ἔρρηξεν ὁ ἄνθρωπος κραυγὰς ἄλγους φωνάζων ὅτι τὸν ἐσκότωσα.

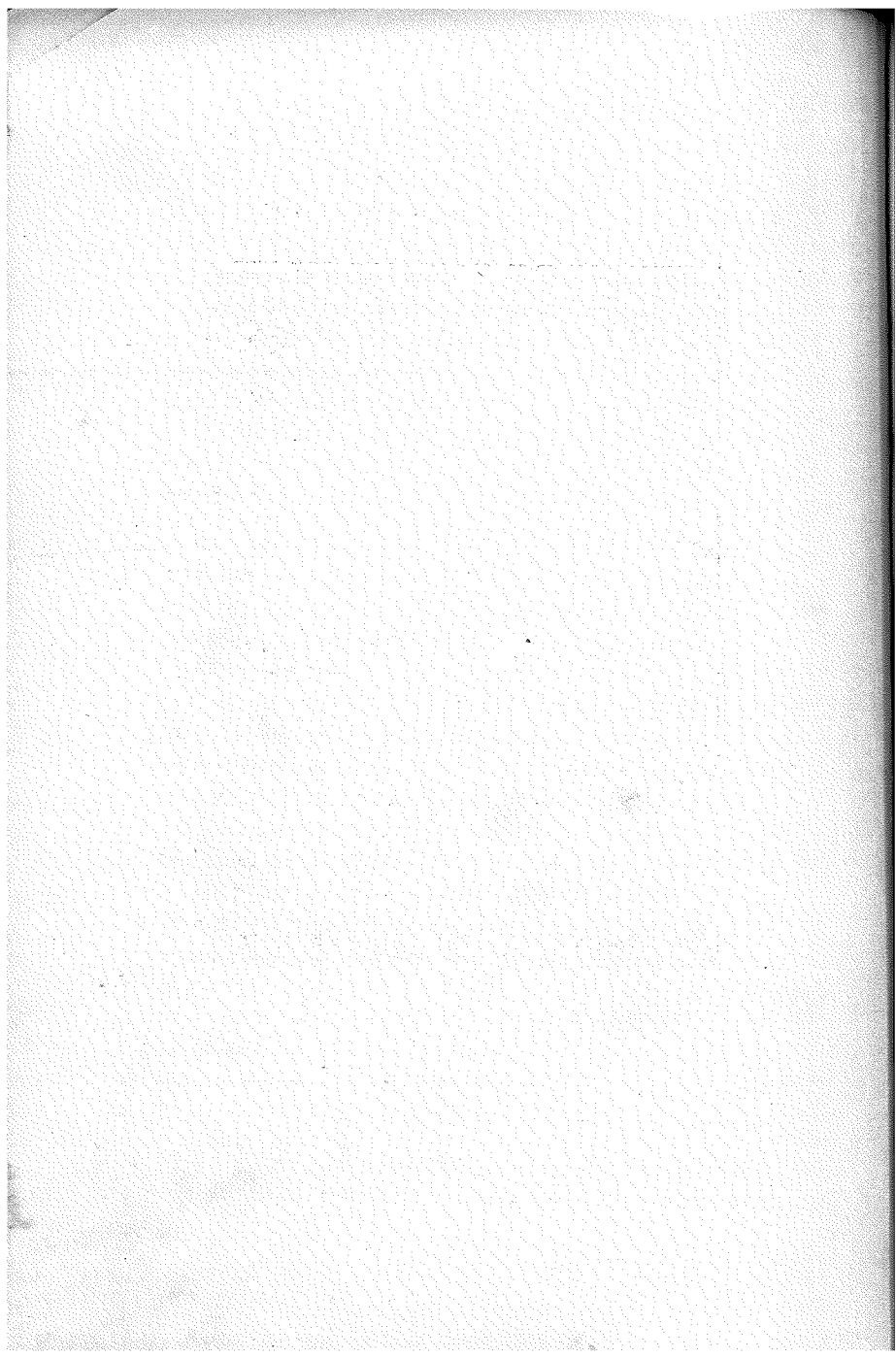
Τὴν ἐπομένην συνήντησα ἓνα Καλλιπολίτην ὀνόματι Ἰωάννην Κνιέζον ἄνθρωπον ἐγγράμματον καὶ γλωσσομαθῆ ἀλλὰ δυστυχοῦντα καὶ δώσας εἰς αὐτὸν χρήματα διὰ τὰς πρώτας του ἀνάγκας τὸν προσέλαβα ὡς γραμματέα μου μὲ τὸν μισθὸν τριάντα ρουβλίων κατὰ μῆνα καὶ τὰ ἔξοδα διατροφῆς του.

Ἐξ Ὑάλτας ἀνεχώρησα παραλαβὼν καὶ τὸν γραμματέα μου, διὰ Θεοδοσίαν ὅπου ἅμα ἔφθασα οἱ Τάταροι μαθόντες τοῦτο ἔσπευσαν εἰς ἓν μέρος ὀνομαζόμενον Κασάϊ Παζάρ καὶ μοῦ ἔφεραν ἐκεῖθεν ἓνα παλαιστὴν Τάταρον ὀνόματι Χασάν διὰ νὰ πάρῃ οὕτως εἰπεῖν ὀπίσω τὸ αἷμα τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ἐν Ὑάλτα νικηθέντος ὁμοεθνοῦς των. Ἔως ἑκατὸν λοιπὸν Τάταροι πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἦσαν κτηματῖαι καὶ πλούσιοι ἄνθρωποι ἔφεραν τὸν Χασάν καὶ μοῦ τὸν συνέστησαν μοῦ εἶπον δὲ νὰ περιμένω ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἕως ὅτου γυμνασθῆ. Ζητήσας παρ' αὐτῶν ἐγγύησιν ὅτι θὰ παρουσιάσουν τὸν Χασάν μετὰ δέκα ἡμέρας ἠνάγκασα ἓνα ἐξ αὐτῶν νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Ἀστυνομίαν πεντακόσια ρουβλῖα ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ τὰ λάβω ἐὰν δὲν παρουσιάσουν τὸν Χασάν κατὰ τὴν συμφωνημένην ἡμέραν.

Τὴν ἐπομένην μερικοὶ ἐκ τῶν ὁμοεθνῶν τοῦ Χασάν

*Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν ἀντίγραφον φωτογραφίας
ληφθεῖσης ἐν Ἀθήναις, παριστᾷ τὸν Παναγῆν
εἰς ἡλικίαν τριάκοντα ἑπτὰ ἐτῶν.*

οἱ ὅποιοι τὴν ἐσπέραν τῆς προηγουμένης ἡμέρας μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐγγυήσεως ἦλθον εἰς τὸ θέατρον ἐκ περιεργείας διὰ νὰ ἴδουν τί κάμω καὶ τί δὲν κάμω καὶ οἱ ὅποιοι ἐθαύμασαν ὅταν μὲ εἶδον νὰ λυγίζω τὰ σίδηρα καὶ νὰ ρίπτω κανόνια ἦλθον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον νὰ μὲ εὔρουν καὶ μοῦ εἶπον ὅτι καθὼς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀντελήφθησαν ὁ ἀτυχῆς Χασὰν δὲν θὰ τὰ βγάλῃ πέρα μαζύ μου, μὲ συνεχάρησαν δὲ καὶ συνέφαγον μετ' ἐμοῦ. Ἐγὼ ἐντούτοις συνέστησα εἰς αὐτοὺς νὰ φέρουν τὸν Χασὰν ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ἐκγύμνασις του καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ τὸ πράξουν.

Κατὰ τὴν συμπεφωνημένην, τέλος, ἡμέραν περὶ τοὺς τριακοσίους Τάταροι φέρουν τὸν Χασὰν, δηλῶ δὲ ἐγὼ ὅτι στοιχηματίζω διὰ τὴν πάλην τρεῖς χιλιάδας ρούβλια καὶ ἐρωτῶ ποῖος θὰ στοιχηματίσει διὰ τὸν Χασὰν. Ἐπιτροπὴ Τατάρων τότε ἔρχεται καὶ μοῦ λέγει ὅτι οἱ Τάταροι δι' ἐμὲ μὲν στοιχηματίζουν ὅσα θέλω διὰ τὸν Χασὰν ὅμως οὔτε ὀβολόν, διότι δὲν ἔχουν τὴν παραμικρὰν ἐλπίδα ὅτι θὰ μὲ νικήσει. Προσκαλέσας τότε τὸν Χασὰν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ δηλώσας εἰς τοὺς θεατὰς ὅτι δὲν θέλω νὰ τὸν ρίψω ἀμέσως καθότι ἐπιθυμῶ νὰ τοὺς διασκεδάσω ὀλίγον διέταξα τὴν μουσικὴν νὰ παίξῃ καὶ ἡ πάλῃ ἤρχισε. Ἐντὸς δέκα λεπτῶν ἔρριπα τὸν Χασὰν κάτω δύο φορές, ὅταν δὲ τοῦ προέτεινα νὰ παλαίσωμεν καὶ διὰ τρίτην φορὰν ἠρνήθη ὁ ἄνθρωπος νὰ δεχθῇ καθότι ἦτο ξεκλειδωμένος. Στραφεὶς τότε πρὸς τοὺς θεατὰς συνέστησα εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φύγουν καθότι θὰ δώσω παράστασιν τὸ ὅποῖον καὶ ἔπραξα καταχειροκροτούμενος ὑπ' αὐτῶν εἰς κάθε γύμνασμα.

Καὶ αἱ μὲν παραστάσεις ἐπῆγαιναν ἀρκετὰ καλὰ ὁ δὲ γραμματεὺς μου δὲν ἐπῆγαινε καθόλου καλά, καθότι

τόν συνέλαβα ἐπ' αὐτοφόρῳ κλέπτοντα ἀπὸ τὰς εἰσπρά-
ξεις τῶν εἰσιτηρίων καὶ τοῦ εἶπα νὰ ἀλλάξῃ χαρακτῆρα
διότι ἄλλως θὰ ἀναγκασθῶ νὰ τὸν παύσω.

Ἐκ Θεοδοσίας ἀνεχώρησα διὰ Γκέρτσι ὅπου ἅμα ἔ-
φθασα κατέλυσα εἰς πρώτης τάξεως ξενοδοχεῖον πρὸς
μεγίστην ἀπογοήτευσιν μερικῶν ὁμογενῶν οἱ ὅποιοι ἐπέ-
μενον νὰ καταλύσω εἰς κανὲν ἐκ τῶν ἰδικῶν τῶν καῖτοι
ἐξήγησα εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν πρᾶττω τοῦτο ἀπὸ ματαιό-
τητα ἀλλὰ χάριν τιμῆς καὶ ἀξιοπρεπείας τοῦ Ἑλληνικοῦ
ὀνόματος μεταξὺ τῶν ξένων. Ἐχολώθησαν οὐχ ἦττον
οἱ ὁμογενεῖς ξενοδόχοι καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν μὲ ἠπείλησεν ὅτι
οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων θὰ ἔλθῃ εἰς τὰς παραστάσεις μου.
«Κάμειτε ὅπως ἀγαπᾶτε» εἶπα καὶ ἔσπευσα νὰ ὑποδεχθῶ
διαφόρους ὁμογενεῖς ἐμπόρους ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόν-
των οἵτινες ἤρχοντο ἤδη μετὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν νὰ
μὲ ἐπισκεφθοῦν, καὶ οἱ ὅποιοι εἶναι ζήτημα ἂν θὰ ἀπε-
φάσιζαν νὰ ἔλθουν ἐὰν ἔμενα εἰς κατωτέρας τάξεως
ξενοδοχεῖον ὅπερ δὲν συνεβιβάζετο μὲ τὴν κοινωνικὴν
τῶν θέσιν.

Παρ' ὅλα ταῦτα οἱ ἐναντίον μου δυσηρεστημένοι ὁμο-
γενεῖς ξενοδόχοι καὶ φίλοι τῶν ἐξέσχισαν πολλὰς λιθο-
γραφικὰς εἰκόνας μου τὰς ὁποίας εἶχα προαποστείλῃ εἰς
τὴν πόλιν. Ἐν τοσοῦτῳ μετὰ παρέλευσιν δύο ἡμερῶν ἤρ-
χισα τὰς παραστάσεις μου ὃ δὲ ἐκλεκτὸς κόσμος καὶ
πολλοὶ Ρῶσσοι ἀξιωματικοὶ ἔμεναν κατενθουσιασμένοι.
Τοῦτο ἰδοῦσα ἡ ἐχθρικῶς πρὸς ἐμὲ διακειμένη μερίς τῶν
ὁμογενῶν ἤρχισε νὰ μετανοῇ καὶ νὰ ζητῇ τὸν αἴτιον τῆς
μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ δυσαρεσκείας. Ἐννοεῖται ὅτι
οὐδεὶς ἐκ τῆς μερίδος ταύτης ἔλειψεν ἀπὸ τὰς παραστά-
σεις μου, μόνον δὲν ἐτόλμα νὰ μὲ πλησιάσῃ. Εἰς τὴν

τελευταίαν ὁμως παράστασιν ἀφήκαν τὴν ντροπὴν κατὰ μέρος καὶ ἔλθόντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς μου ἐζήτησαν συννόμην, μου εἶπαν ὅτι τὸ αἷμα νερὸ δὲν γίνεται, με ἐφίλησαν καὶ κατόπιν ἐπῆγα συνοδευόμενος καὶ ἀπὸ πολλοὺς Ρώσσοις εἰς τὰ ξενοδοχεῖά των διὰ νὰ ἀποδείξω εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν ὑπῆρχε ζήτημα ἀκαταδεξίας ἐκ μέρους μου καὶ συνδιεσκεδάσαμεν ἐπὶ ἡμέρας. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐνῶ ἐξηρχόμην εἰς τὸν κῆπον ἀφήσας πρὸς στιγμὴν τοὺς συνδαιτημόνας ἀκούω ἕνα τῶν συνδαιτημόνων πελωρίου ἀναστήματος Ρῶσσον νὰ με καλῆ ἀκολουθῶν με. «Τί θέλεις;» τὸν ἐρωτῶ. «Πάλην, πάλην» ἀπαντᾷ ἐκεῖνος. «Φοβοῦμαι πῶς θὰ μετανοῆς ἔπειτα» ἀπήντησα. «πῆγαινε καλλίτερα μέσα μὴ πάθης ζημιές.» «Δὲν πειράζει ἅς πάθω» ἀπεκρίθη με Ρωσικὴν ἀφέλειαν. «Κρῖμα εἶσαι» ἐψιθύρισα «ἀλλ' ἀφοῦ σὲ τρώγει τὸ κεφάλι σου κόπιασε.» Τὸν διατάσσω νὰ με ἀρπάσῃ ἀπὸ ὅπου θέλει πρὶν δὲ ἢ θέσῃ χεῖρα ἐπ' ἐμοῦ τὸν ἀρπάζω, τὸν ὑψόνω ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου καὶ τὸν ἐκσφενδονίζω κατὰ γῆς, μετὰ δὲ ταῦτα ἐξακολουθῶ τὸν δρόμον μου. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων λεπτῶν ἐπέστρεψα εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἔλαβα τὴν θέσιν μου εἰς τὴν τράπεζαν, ἰδοὺ δὲ καὶ ὁ Ρῶσσος με μοῦτρα τσακισμένα καὶ καταματωμένα ἔρχεται καὶ κάθεται εἰς τὴν θέσιν του. Δέος καὶ ἐκπληξις κατέλαβε τοὺς συνδαιτημόνας καὶ ἰδίως τοὺς Ρώσσοις οἱ ὅποιοι ἔσπευσαν νὰ τὸν ἐρωτήσουν πῶς ἔγινεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. «Νά» ἀπήντησε μισοζαλισμένος «ἐπαλέψαμε με τὸν Παναγῆ κατ' ἀπαίτησίν μου, ἀλλὰ βρῆ ἀδερφε πότε εὐρέθηκα εἰς τὰ χέρια του, πότε ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ πότε ἔπεσα ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἐδάγκανα τὸ χῶμα δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω ὅσο καὶ ἂν σπῶ τὸ κεφάλι μου.»

Ἦχηροὶ γέλωτες ἐκ μέρους τῶν συνδαιτημόνων ἐπηρεολούθησαν τοὺς λόγους τοῦ ἀκάκου Ρώσσου τὸν ὠδήγησαν δὲ ἀμέσως νὰ πλύνῃ τὸ πρόσωπόν του ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψε καὶ ἡ διασκέδασις ἐξηκολούθησε μετ' ἀδιαπτώτου φαιδρότητος.

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁμογενεῖς ἐψ' ἀμαξῶν ἦλθον ἐκ τινος περιχώρου ὀνομαζομένου Γενὶ καλὲ διὰ νὰ μὲ παραλάβουν καίτοι δὲ ἐδήλωσα εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐτοιμαζόμεν νὰ ἀναχωρήσω διὰ Κωνσταντινούπολιν καὶ ἄνευ τῶν ἐργαλείων μου δὲν δύναμαι νὰ δώσω παράστασιν ἐπέμενον νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶ τοῦλάχιστον. Ὑπεσχέθησαν ὅθεν ὅτι θὰ τοὺς ἐπισκεφθῶ τὴν ἐπομένην ὅπως καὶ ἔπραξα συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Καραβάδου ἐπὶ τρεῖς δὲ ἡμέρας μὲ ἐκράτησαν εἰς τὸ χωρίον καὶ μὲ ἐφιλοξένησαν πανηγυρίζοντες τὴν μεταξὺ αὐτῶν παρουσίαν μου. Οἱ ὁμογενεῖς ἐκεῖνοι ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔμποροι καὶ πιλότοι ἀποχαιρετίσας δὲ αὐτοὺς ἐπέστρεψα εἰς Γκέρτσι καὶ ἐκεῖ ἀφήσας τὸν γραμματέα μου μετὰ τῶν ἐργαλείων μου ἐπεβιβάσθην ἀτμοπλοίου τῆς Ἐταιρείας Φώσκολο καὶ ἔφθασα εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀνεχώρησα διὰ Πρίγκηπον ἔνθα ἔμενον ἡ οἰκογένειά μου καὶ ἔνθα ἔμεινα ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

Κατὰ τὸν Μάϊον ἐπέστρεψα εἰς Γκέρτσι καὶ εὐρῶν κατάλληλον μέρος ἤρχισα τὰς παραστάσεις μου κατὰ τὴν πρώτην δὲ ἐξ αὐτῶν λυγίσας ἓνα σίδερο εἶπα εἰς τοὺς θεατὰς ὅτι προσφέρω διακόσια ρούβλια εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε τὸ ξελυγίσει. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐδοκίμασαν ἀνωφελῶς ἕως ὅτου ἡ Ἀστυνομία μὲ διέταξε νὰ τὸ ξελυγίσω μόνος. Τὴν ἐπομένην ἐνῶ ἔδιδα παράστασιν ἔρ-

χονται ἕνας Ρῶσσος, ἕνας Ἑβραῖος δικηγόρος καὶ ἕνας δικαστικὸς κλητῆρ ἀπαιτοῦντες νὰ μετρήσω εἰς τὸν Ρῶσσον διακόσια ρούβλια καθότι ἦτο ἔτοιμος ὡς ἔλεγε νὰ ξελυγίσῃ τὸ σίδερο εἰς τὴν παράστασιν τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἀλλὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ τὸ ἔπραττε μὲ διέταξεν ἡ ἀστυνομία καὶ τὸ ἐξελύγισα μόνος μου. Ὑπέδειξα εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ ὥρα εἶναι ἀκατάλληλος διὰ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὑποσχεθῆς νὰ ἐμφανισθῶ εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἐπομένην ἐξηκολούθησα τὴν παράστασίν μου.

Τὴν ἐπομένην λυγίσας τὸ σίδηρον ἐκρέμασα ἐπ' αὐτοῦ δύο χαρτονομίσματα τῶν ἑκατὸν ρουβλίων καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ πλήθους περιέργων μετέβην εἰς τὸ δικαστήριον τὸ κατέθεσα ἐκεῖ καὶ εἶπα ὅτι ὅποιος τὸ ξελιγίσῃ θὰ λάβῃ καὶ τὰ διακόσια ρούβλια. Ἐδοκίμασαν πολλοὶ καὶ βλέποντες τὴν ἀδυναμίαν των ἐγέλων. Ἰδὼν τότε τὸν Ρῶσσον ὅστις μὲ ἐνήγαγε «κόπιασε νὰ τὸ ξελυγίσῃς» εἶπα «καὶ νὰ πάρῃς τὰ διακόσια ρούβλια.» «Δὲν ἔμπορῶ τώρα» ἀπήντησεν ὁ ἀχρεῖος «διότι μοῦ ἔφυγεν ἡ δύναμις.» Τὸν ἤρχισαν τότε οἱ ἄλλοι Ρῶσσοι εἰς τὰ γιοῦχα καὶ μὲ παρεκάλεσαν νὰ τὸ ξελυγίσω ἤρχισα δὲ ἐγὼ νὰ τὸ ξελυγίζω καὶ νὰ τὸ λυγίζω διαρκῶς ἕως ὅτου ἔγεινε κομμάτια τὸ δὲ πλῆθος κατενεθουσιάσθη. Μὲ ἐπλησίασε τότε καὶ ὁ ἐνάγων ὁ ὁποῖος ἀπέσυρε τὴν ἀγωγὴν του καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ἡ ἀνάγκη τὸν ἔκαμε νὰ φερθῆ ὅπως ἐφέρθη, τέλος δὲ μοῦ ἐζήτησεν εἴκοσι ρούβλια τὰ ὁποῖα καὶ τοῦ ἔδωσα διὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῶ.

Δώσας καὶ τρίτην παράστασιν μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἀνεχώρησα διὰ Μαργιαμπόλ ὅπου ἅμα τῇ ἀφίξει μου ὑπῆρχε θίασος Γερμανῶν σχοινοβατῶν, οἱ

δὲ δύο ὁμογενεῖς τῶν ὁποίων τὸ θέατρον ἐσυμφώνησα μὲ ἀπήλπισαν εἰπόντες ὅτι οἱ Γερμανοὶ σχοινοβάται καὶ βάρη σηκόνουν καὶ παλαίουν, ἐπομένως δὲν ἔχω πιθανότητας νὰ δώσω παραστάσεις μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Χωρὶς νὰ χάσω τὸ θάρρος μου μετέβην ἄγνωστος εἰς τὴν παράστασιν τῶν Γερμανῶν ὅταν δὲ οὔτοι ἐσήκωσαν τὰ βάρη των καὶ πολλοὶ τῶν θεατῶν κατόπιν προσκλήσεως εἰς μάτην ἐδοκίμασαν νὰ τὰ σηκώσουν ἀνῆλθα καὶ ἐγὼ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ θεαταὶ καὶ σχοινοβάται ἔμειναν ἐκστατικοὶ ὅταν μὲ εἶδαν νὰ τὰ ἀρπάξω καὶ νὰ τὰ παίξω ὡσὰν μῆλα.

Τὴν ἐπομένην ἔσπευσα νὰ τοιχοκολλήσω ὅτι εἶμαι ὁ Παναγῆς καὶ νὰ προκαλῶ οἰονδήποτε εἰς πάλιν ἢ ἄρσιν βαρῶν τὸ ἀποτέλεσμα δὲ ἦτο ὅτι εἰς μὲν τῶν Γερμανῶν τὰς παραστάσεις δὲν ἐπήγαινε ψυχὴ ζῶσα εἰς δὲ τὰς ἰδικὰς μου ἤρχετο ὅλος ὁ κόσμος καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Γερμανοὶ οἱ ὁποῖοι δοκίμασαντες τὰ σίδερά μου δὲν κατόρθωσαν νὰ τὰ σηκώσουν. Ἐξηκολούθουν λοιπὸν νὰ δίδω παραστάσεις καὶ ὁ ἔντιμος γραμματεὺς μου ἐξηκολούθει νὰ μὲ κλέπτη συλληφθεὶς ὑπ' ἐμοῦ δις ἐπ' αὐτοφόρῳ εἰς τὸ ἔντιμον ἔργον του. «Γιάννη» εἶπα εἰς αὐτὸν «παῦσε τῆς ἀτιμίας διότι θὰ φᾶς τὸ ξυστοί σου. Σὲ λυποῦμαι διότι εἶσαι ἐγγράμματος ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ ἔχω μαζὺ μου ἄνθρωπον ποῦ μὲ κλέβει.» Ἐννοεῖται ὅτι εἰς αὐτὰ ὁ Καλλιπολίτης ἀπήντησε μὲ χιλίας δύο δικαιολογίας ὅτι ἡ ἀνάγκη τὸν ἔκαμε ἀλλὰ εἰς τὸ ἔξις δὲν θὰ λερώσῃ πλέον τὰ χέρια του διότι εἶμαι καλὸς καὶ πονόψυχος ἄνθρωπος καὶ τὸν τύπτει ἡ συνείδησις του καὶ τὰ παρόμοια.

Περατωθειῶν τῶν παραστάσεών μου εἰς τὸ Γκέρτς

ἀνεχώρησα διὰ Ταϊγάνιον καὶ ἤρχισα νὰ δίδω ἐκεῖ παραστάσεις ἐνώπιον ὁμογενῶν μεγαλεμπόρων καὶ ἐπισημόνων πολλοὶ τῶν ὁποίων ἀντελήφθησαν ὅτι ὁ Καλλιπολίτης μὲ ἔκλεπτε. Εἷς ἐξ αὐτῶν μετὰ τοῦ ὁποίου συνεδέθη, ὁ Ἰωάννης Σβορώνος ἔμπορος μου λέγει μίαν ἡμέραν: «Ποῦ τὸν ἤρξες αὐτὸν τὸν γραμματικόν σου καὶ τί τὸν κρατεῖς; Αὐτὸς εἶναι ἓνας πρόστυχος κλέφτης ποῦ σὲ ἔχει ρημάξει στὴν κλεψιά καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ τοῦ δώσης τὰ παπούτσια.» Ἄτερος ὁμογενῆς ὁ μεγαλείτερος τῶν ὁμογενῶν ἐμπόρων τοῦ Ταϊγάνιου Μαργῆς Βαλλιάνος μου λέγει: «Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος σοῦ κλέβει πολλὰ καὶ κύτταξε νὰ τὸν διώξης. Σοῦ τὸ λέγω γιὰ καλὸ σου γιὰτι σὲ ἀγαποῦμε.» Καλῶ τότε ἰδιαίτερος τὸν Καλλιπολίτην μετὰ τὸ πέρας μιᾶς παραστάσεως ἢ ὁποία ἦτο ἢ τελευταία καὶ τοῦ ζητῶ νὰ μου δώσῃ λογαριασμὸν τῶν εἰσπράξεων βλέπω δὲ ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον αὐτὸς μου ἐφανερώσεν ἦτο πολὺ μικρὸν ἀναλόγως τῆς συρροῆς τοῦ κόσμου. Ζητῶ νὰ μου φανερώσῃ ὅλα τὰ χρήματα τὰ εἰσπραχθέντα ἀπὸ τὴν παράστασιν ἀλλ' αὐτὸς ἐπιμένει ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄλλα. Τὸν ἀρπάζω τότε εἰς τὰ χέρια μου ἔξω φρενῶν γενόμενος, καὶ ἀρχίζω νὰ τὸν κτυπῶ κάτω ἕως ὅτου φοβηθεὶς ἐφώνησεν «ἦμαρτον» καὶ μου ἐφανερώσεν χίλια ἑξακόσια ρούβλια τὰ ὁποῖα ὁ ἄθλιος εἶχε κρυμμένα κάτωθεν τῆς μασχάλης του. Ἐξ αὐτοῦ δύναται τις νὰ φαντασθῇ πόσα ἐν ὄλῳ εἶχε κλέψει ἀπὸ τὰς διαφόρους παραστάσεις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του. Λαβὼν τὰ χίλια ἑξακόσια ρούβλια ἔδωσα εἰς αὐτὸν ὅσα εἶχε λαμβάνειν ἀπὸ μισθοῦς καὶ ἓνα συμπληρωματικὸν ξύλισμα καὶ τὸν ἐξεδίωξα.

Ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ Ταϊγάνιον ἀφοῦ ἔλαβα πλεῖστα πολύτιμα δῶρα ἀπὸ τὸν Μαργῆν Βαλλιάνον καὶ διαφόρους

ἄλλους ὁμογενεῖς μεγαλειπόρους ἔφθασα εἰς Ροστόβ καὶ συνεφώνησα μὲ τὸν Ἑβραῖον ἰδιοκτήτην ἑνὸς Γερμανικοῦ ἵπποδρομίου ὀνόματι Σούρ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκε καὶ τὸ ἐν Μάργιαμπολ ἵπποδρόμιον τὸ ὁποῖον εἶχα συναγωνισθῆ ἔκει. Ἔδωσα λοιπὸν ἑπτὰ παραστάσεις καὶ ἠτοιμαζόμενη νὰ ἀναχωρήσω ὅτε φίλος μου Κεφαλλῆν μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι ὁ Σούρ ἔγραψε νὰ ἔλθουν οἱ Γερμανοὶ παλαισταὶ τοῦ ἐν Μάργιαμπολ ἵπποδρομίου του διὰ νὰ παλαίσουν μαζί μου.

Ἔμεινα λοιπὸν, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἦλθον καὶ οἱ Γερμανοί. Τὴν ἡμέραν δὲ τῆς ἀφίξεώς των ἐνῶ ἠτοιμάζοντο νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν παράστασιν ἐπεσκέφθην αὐτοὺς καὶ τοὺς ἠρώτησα ἐὰν πράγματι ἦλθον νὰ μὲ προκαλέσουν εἰς πάλην. Μοῦ ἀπήντησαν οἱ ἄνθρωποι μὲ εὐλικρίνειαν ὅτι οὐδεμίαν ὄρεξιν ἔχουν νὰ παλαίσουν μαζί μου διότι γνωρίζουν ὅτι θὰ τοὺς νικήσω καὶ ὅτι τὴν ἰδίαν γνώμην ἐξέφρασαν καὶ εἰς τὸν Σούρ, ἀλλ' αὐτὸς τοὺς διεβεβαίωσεν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ μὲ κάμῃ ὥστε νὰ μὴ ἠμπορῶ νὰ σηκώσω οὔτε μιᾶς ὀκᾶς βάρος. Σημειωτέον ὅτι μαζί μὲ τοὺς Γερμανοὺς εἶχεν ἔλθει καὶ ὁ κλέπτης πρῶην γραμματεὺς μου Κνιέζος ὁ ὁποῖος εἶχε φαίνεται συμμαχήσει καὶ συνομώσει μὲ τὸν Σούρ ἐναντίον μου.

Ὅλιγα λεπτὰ μετὰ τὴν μετὰ τῶν Γερμανῶν συνέντευξίν μου ἠτοιμαζόμενη νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν παράστασιν μεταχειριζόμενος τὰ σίδερα τῶν Γερμανῶν ἐνῶ δὲ ἤμην εἰς τὸ δωμάτιον ἔτοιμος νὰ ἀνέλθω εἰς τὴν σκηνήν, ἐζήτησα ὀλίγον νερὸν διὰ νὰ πῖω, ἤκουσα δὲ τὸν Σούρ νὰ λέγῃ χωρὶς νὰ ἐννοήσω τὴν στιγμὴν ἐκείνην τί ἐσήμαινον οἱ λόγοι του «τώρα εἶναι καρός.» Μετ' ὀλίγον μοῦ ἐκομίσθη ἓνα ποτήρι νερό, ἀφοῦ δὲ ἔπια ὀλίγον μοῦ

ἐφάνη κακόγευστον καὶ ἔχυσα τὸ ἐπίλοιπον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. Δὲν παρῆλθε λεπτόν καὶ ἀμέσως μοῦ ἦλθε ναυτίασις καὶ ἤρχισαν νὰ τρέμουν τὰ μέλη τοῦ σώματός μου. Ἐκραξα διὰ βοήθειαν πρὶν δὲ ἔλθουν εἰς βοήθειάν μου μοῦ ἦλθεν ἐμετός. Μετ' ὀλίγον προσέδρομον διάφοροι ὁμογενεῖς ἔμποροι οἱ ὁποῖοι ἰδόντες με εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην καὶ ἀκούσαντες ὅτι τὸ νερὸ τὸ ὁποῖον ἔπια μὲ ἔφερεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἐξέφρασαν τὴν πεποίθησιν ὅτι μοῦ ἐδόθη δηλητήριο. Ἡ γνώμη των δὲ αὕτη ἐπεβεβαιώθη ὑπὸ τῶν προσκληθέντων ἰατρῶν οἵτινες διέταξαν καὶ μετεφέρθη εἰς τὴν κατοικίαν μου ὅπου ἔμεινα κληήρης θεραπευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας καὶ ἐσώθην χάρις εἰς τὴν ἰσχυρὰν κράσιν μου.. Καὶ ἐγὼ μὲν τοιαῦτα ὑπέφερα, οἱ δὲ δηλητηριασταὶ μου ἀτιμωρεῖται δὲν ἔκαμαν τὴν ἀπόπειράν των, διότι οἱ θεαταὶ Ρῶσσοι καὶ Ἕλληνες κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην πληροφορηθέντες τὰ περὶ τῆς δηλητηριάσεώς μου ἐπέπεσαν κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τοῦ Σοῦρ καὶ τοὺς ἐκρεββάτωσαν ἀπὸ τὸ ξύλο. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν συνένοχόν των Κνιέζον κατώρθωσεν οὗτος νὰ δραπετεύσῃ εἰς Νοβορωσσίски.

Δοξάσας τὸν Ὑψιστον ἐπὶ τῇ διασώσει μου ἀνεχώρησα διὰ Ταϊγάνιον ἔνθα ἔδωσα παραστάσεις ὃ δὲ Ἰωάννης Σβορῶνος μοῦ συνέστησεν ἕνα ἐγγράμματον ἄνθρωπον καὶ προσέλαβα αὐτὸν ὡς γραμματέα μου. Ἐκυκλοφόρησε δὲ τότε τυπωμένον εἰς φυλλάδια τὸ ἐξῆς ποίημα γραφὲν πρὸς τιμὴν μου ὑπὸ τινος ὁμογενοῦς ὑπογραφομένου «Εἰς Ἕλληνα»:

ΤΩ ΝΕΩ ΗΡΑΚΛΗ ΠΑΝΑΓΗ ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΩ

Τοῦ Ἑλλησπόντου τὰ νερὰ
Τοῦ Μαρμαρᾶ τὰ κύματα
Τῶν ἀθανάτων αἱ σκιαί
Τὰ τῆς Τρωάδος μνήματα
Πρὸς σέ με ἄδολη χαρὰ
Πρὸς σέ τοῦ Ἡρακλέους γυιὲ
Εὐχὰς στέλλουν μυρίας.

Μὲ τῆς σκλαβιάς τὸ βάρβαρο τὸ χῶμα σκεπασμένα
Ἐπέφεραν, ἐγόγγυζαν αἰῶνας ὀλοκλήρους
Ἦ λήθη τὰ ἐσκέπαζε καὶ καταδικασμένα
Σιωπηλῶς ὑπέμεναν δεσμά τε καὶ σιδήρους.
Κ' ὑπέμεναν κ' ὑπέμεναν νὰ ἔλθῃ ἐκεῖν' ἡ ὥρα
Ἄν ὄχι νὰ λευθερωθοῦν, ὅμως νὰ ἀποδείξουν
Πῶς πεθαμένη ἀκόμη ζῆ ἡ τῶν ἡρώων χώρα.
Πῶς ζωντανὴν τὰ ἔργα σου ἦλθαν νὰ τὴν κηρύξουν
Ἔργα ἀλκῆς κι' ἀνδρείας.

Τῶν ἀθανάτων αἱ σκιαί ποῦ γύρω σου πετῶσι
Τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἄρεως εἰς σέ ἔχουν δωρήσει
Τοὺς ὀφθαλμοὺς Ἀπόλλωνος προῖκα σοῦ ἔχουν δώσει
Κι' ὁ Ἡρακλῆς τὰς χεῖράς του εἰς σέ τὰς ἔχει
(ἀφήσει.

Ὁ Ἡρακλῆς ἂν πέθανε κ' ἡ δόξα ἐκοιμήθη
Καὶ μάρμαρον ἂν σκέπασε τὸ τόσον μεγαλῆτον
Ὅπως ἀπ' τὸν κατακλυσμὸν, οὐδεὶς ποτε ἠρνήθη
Ὅτι ἔζησαν οἱ πρόγονοι Πύρρα καὶ Δευκαλίων.

Οὐτω δὲν θ' ἀρνηθῆ ποτὲ ὅτι τοῦ Ἡρακλέους
Εἷς κληρονόμος ἔμεινεν, εἷς γόνος του κλεινός.
Κι' ὁ κληρονόμος τίς αὐτὸς τῆς δόξης καὶ τοῦ κλέους;
Ὁ Παναγῆς, ὁ Παναγῆς, ναί, ὁ Κουταλιανός!

Τοῦ Ἡρακλέους, Παναγῆ, σὺ εἶσαι κληρονόμος
Σὺ ἄθλους ἐξετέλεσες ρώμης, ἀλκῆς κι' ἀνδρείας
Τὰ τρόπαια τὰ τόσα σου δὲν θὰ τὰ σβύς' ὁ χρόνος
Ὅταν γραφοῦν εἰς τὴν χρυσοῦν βίβλον τῆς ἱστορίας.

Σ' τὴν βίβλον ταύτην ἔμεινε μία σελὶς κενή.
Σ' αὐτὴν οἱ τόσοι, Παναγῆ, ἄθλοι σου θὰ γραφῶσι.
Πᾶσα Ἑλλήνων γενεὰ θέλει σὲ ἐξιμνεῖ
Κ' οἱ Ἕλληνες τὴν μνήμην σου, ἅπαντες θὰ τιμῶσι.

Ἐκ Ταϊγανίου ἀνεχώρησα εἰς περιοδεῖαν καὶ ἔδωσα
παραστάσεις εἰς τὰς πόλεις Μπαλτάβαν, Κερμιτσούκ καὶ
Κίεβον ὅπου ἐπάλαισα μὲ ἓνα πελώριον καὶ κομπορρή-
μονα Ρῶσσον. Ὅταν τὸν ἔρριψα κάτω τόσον ἐνεθουσιά-
στησαν οἱ Ρῶσσοι καὶ ἐξεπλάγησαν ὡς ἐκ τῆς δυσανα-
λογίας τοῦ ὄγκου ἐμοῦ καὶ τοῦ νικηθέντος ὥστε τριάν-
τα ἐξ αὐτῶν ἔσπευσαν καὶ μὲ ἐσήκωσαν εἰς τὰ χέρια.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς πάλης ἐκείνης ἔλαβα τηλεγράφημα
ἀπὸ τὸν Χίον ἔμπορον Πετροκόκκινον νὰ σπεύσω εἰς
Μόσχαν, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν
νὰ μὲ ἴδῃ. Σπεύδω ἀμέσως νὰ λογαριασθῶ μὲ τὸν ἰδιο-
κτῆτην τοῦ θεάτρου Ἑβραῖον παρὰ τοῦ ὁποίου εἶχα λαμ-
βάνειν δώδεκα χιλιάδας ρούβλια ἀλλ' αὐτὸς εἶχε φύγει
καὶ ἀφήσει εἰς τὴν σύζυγόν του δι' ἐμὲ δύο χιλιάδας
ρούβλια, τὰ ὁποῖα καὶ ἠναγκάσθην νὰ δεχθῶ. Ἄλλως τε

ποῦ νὰ τὸν κυνηγῶ, ἀφοῦ δὲν ἐγνώριζα ποῦ εὐρίσκεται; Ἄπορῶ μάλιστα πῶς τὸ ἔπαθε καὶ μοῦ ἄφησε καὶ τὰς δύο χιλιάδας. Μόλις ἠτοιμάσθην νὰ ἀναχωρήσω διὰ Μόσχαν λαμβάνω ἕτερον τηλεγράφημα νὰ μὴ ἀναχωρήσω καθότι ἀπέθανεν ἡ ἀείμνηστος Βασιλοπούλά μας Ἄλεξάνδρα σύζυγος τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Παύλου ἐπομένως ὑπῆρχε πένθος εἰς τὴν Αὐλήν.

Ματαιωθέντος οὕτω τοῦ διὰ Μόσχαν ταξειδίου ἀνεχώρησα δι' Αἰκατερινοσλάβ — ἦτο τότε τὸ ἔτος 1894 — καὶ ἀφοῦ ἔδωσα ἐκεῖ σειρὰν παραστάσεων ἔφθασα εἰς Συφεροπόλ ὅπου προσεβλήθην ὑπὸ φοβερᾶς ὀδονταλγίας ἀποτελέσματος ὡς μοῦ εἶπον οἱ ἱατροὶ τοῦ δηλητηρίου ὅπερ εἶχα ποτισθῆ μοῦ ἔπесαν δὲ δύο τῶν προσθίων ὀδόντων. Περαιτῶσας καὶ ἐκεῖ τὰς παραστάσεις μου ἀνεχώρησα διὰ διὰ Μελιτοπόλ ὅπου ἔδωσα τὸν θρόντον του εἰς ἓνα παλαιστὴν, ἐκεῖθεν δὲ ἔφθασα εἰς Σεβαστούπολιν. Ὅταν ἐτελειώσα καὶ ἐκεῖ τὰς παραστάσεις μου ἦλθεν ἐπιτροπὴ ὁμογενῶν ἀπὸ τὴν Τόγκα τῇ ἀπαιτήσῃ δὲ αὐτῆς μετέβην εἰς τὴν ρηθεῖσαν πόλιν καὶ ἐνεθουσίασα τοὺς ὁμογενεῖς διὰ τῶν παραστάσων μου ἐκεῖθεν δὲ μετέβην εἰς Αἰκατερινοντάρ. Ἐκ τῶν παραστάσεων μου εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην τόσον ἠὺχαριστήθη ὁ κόσμος ὥστε μοῦ ἔδωκε πάμπολα δῶρα, ἀργυρᾶς καπνοθήκας, ἀργυρᾶς εἰκόνας κλπ., ἀνεχώρησα δὲ ἐκεῖθεν διὰ Κρίμτσκι καὶ Ἀνάπαν δώσας παραστάσεις εἰς ἀμφοτέρας τὰς πόλεις καὶ τέλος ἔφθασα εἰς Νοβορωσσίσκη. Ὅταν ἔφθασα εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν ἔμαθα ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνεχώρησεν ὁ κλέπτης πρῶν γραμματεῦς μου Κνιέζος διὰ νὰ ἀποφύγῃ προφανῶς τόσον ἐμὲ ὅσον καὶ τοὺς ὁμογενεῖς οἵτινες μανθάνοντες τὴν εἰς τὴν δηλητηρίασίν μου συνενοχὴν του θὰ τὸν ἔκαμαν ἀναμφι-

βόλως νὰ περάσῃ ἄσχημα. Δώσας σειρὰν παραστάσεων εἰς Νοβορωσσίσκι ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν διὰ Βατούμ ὅπου ἐνίκησα παλαιστὴν τινὰ καταγόμενον ἐκ Μπακοῦ καὶ ἐκγυμνασθέντα ὑπὸ Γάλλου. Μετὰ τὴν ἡττάν του ὁ ρηθεὶς παλαιστής μου ἔπεσεν ἀπὸ κοντὰ διὰ νὰ μὲ πείσῃ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πατριίδα του Μπακοῦ ὅπου μου ὑπέσχετο κέρδη ἄφθονα καὶ λαγούς μὲ τὰ κουδούνια, οἱ ὁμογενεῖς ὅμως ἔσπευσαν νὰ μὲ πληροφορήσουν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ μέρους ἐκείνου εἶναι κακοῦργοι καὶ ὅτι σκοπὸς τοῦ παροτρύνοντός με νὰ μεταβῶ ἐκεῖ εἶναι νὰ μὲ ἐξοντώσῃ διὰ τῶν συμπατριωτῶν του ἐπομένως ἠναγκάσθην νὰ δηλώσω εἰς αὐτὸν ὅτι ἀδυνατῶ νὰ μεταβῶ εἰς Μπακοῦ καθότι προτίθεμαι νὰ ἀναχωρήσω διὰ Κωνσταντινούπολιν πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχα τῷ ὄντι ἀποφασίσει.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟΝ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιβιβάζομαι τοῦ διὰ Κωνσταντινούπολιν ἀναχωροῦντος ἀτμοπλοίου μόλις δὲ προσήγγισε τοῦτο εἰς Τραπεζοῦντα ἐπιτροπὴ ὁμογενῶν ἀνῆλθε καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ ἐξέλθω καὶ δώσω παράστασιν. Ἐξῆλθα ἀλλ' ὁ τελώνης μου κατεκράτησε τὰ κανόνια καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖά μου καὶ μόνον κατόπιν πολλῶν διαβημάτων παρὰ τῷ Διοικητῇ μου τὰ παρέδωσε. Ἔδωσα τὰς παραστάσεις μου κατενθουσιάσας τοὺς ὁμογενεῖς ἐβρόντησα μάλιστα καὶ ἓνα Τοῦρκον ἀρχιαχθοφόρον εἰς τὴν πάλιν ὅστις ἀφοῦ ἐνικήθη ὑπ' ἐμοῦ ἔφαγε τῆς χρονιάς του ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους ἀξιοματικούς εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ μὲ νικήσῃ, ὅταν δὲ ἠθέλησα νὰ ἀναχωρήσω διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἀλβανία» ὁ αὐτὸς Τοῦρκος τελώνης

περισσότερον παρά ποτε ἐξηγριωμένος ἐναντίον μου κατεκράτησεν ὀριστικῶς τὰ κανόνια καὶ ἐργαλεῖά μου. Ἡ ναγκάσθην τέλος καὶ ἄνευ αὐτῶν νὰ ἀναχωρήσω διὰ τῆς «Ἀλβανίας» ἢ ὅποια προσήγγιζεν εἰς πολλοὺς λιμένας τῆς Μαύρης Θαλάσσης, κάποτε δὲ προσήγγισε εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ἐν Γιλδίς νικηθέντος ἄλλοτε Ἀρμενίου παλαιστοῦ Σιμών, καὶ οἱ συμπατριῶταί του ἔσπευσαν καθ' ἑκατοντάδας νὰ μὲ γνωρίσουν. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου τί γίνεται ὁ Σιμών ἀπήντησαν στενάζοντες ὅτι ἀπέθανε πρὸ πολλοῦ. Προσήγγισεν ἐπίσης ἢ «Ἀλβανία» εἰς Κερασσοῦντα καὶ Σαμψοῦντα εἰς δὲ τὰς ἐπιτροπὰς ὁμογενῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λιμένων τούτων αἱ ὅποια ἦλθον νὰ μὲ παρακαλέσουν ὅπως ἐξέλθω καὶ δώσω παραστάσεις ἐγνωστοποίησα ὅτι ἀδυνατῶ νὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὴν αἴτησίν των ἥτις ἦτο καὶ πόθος ἰδικός μου καθότι μοῦ κατεκράτησεν ὁ Τελώνης τῆς Τραπεζοῦντος τὰ ἐργαλεῖά μου.

Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκεῖθεν δὲ κατηθύνθην εἰς Πρίγκηπον καὶ ἠντάμωσα τὴν οἰκογένειάν μου ἀλλὰ τόσον εἶχα στενοχωρηθῆ διὰ τὴν κατακράτησιν τῶν ἐργαλείων μου ὥστε ἠσθένησα καὶ ἔμεινα κλινήρης ἐπ' ἄρκετὸν καιρὸν. Ὅταν ἀνέρωσα μετέβην εἰς τὸ Γιλδίς καὶ ζητήσας ἀκρόασιν παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἐξέθεσα τὰ παράπονά μου κατὰ τοῦ τελώνου Τραπεζοῦντος διὰ τὴν κατακράτησιν τῶν ἐργαλείων μου αὐτὸς ὅμως προλαβὼν εἶχε στείλει ἔκθεσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἀναφέρουσαν ὅτι διὰ τῶν ἐργαλείων ἐκείνων καὶ κανονίων δίδω παραστάσεις καὶ ἐνθουσιάζω τοὺς Ἕλληνας τῆς Αὐτοκρατορίας ἀνυψῶν τὸ ἐθνικὸν αὐτῶν φρόνημα καὶ ἐμπνέων εἰς αὐτοὺς πόθους ἐπαναστατικούς. Καὶ ἠυδόκησε μὲν ὁ Σουλτάνος κατόπιν τῶν παρακλήσεών μου νὰ

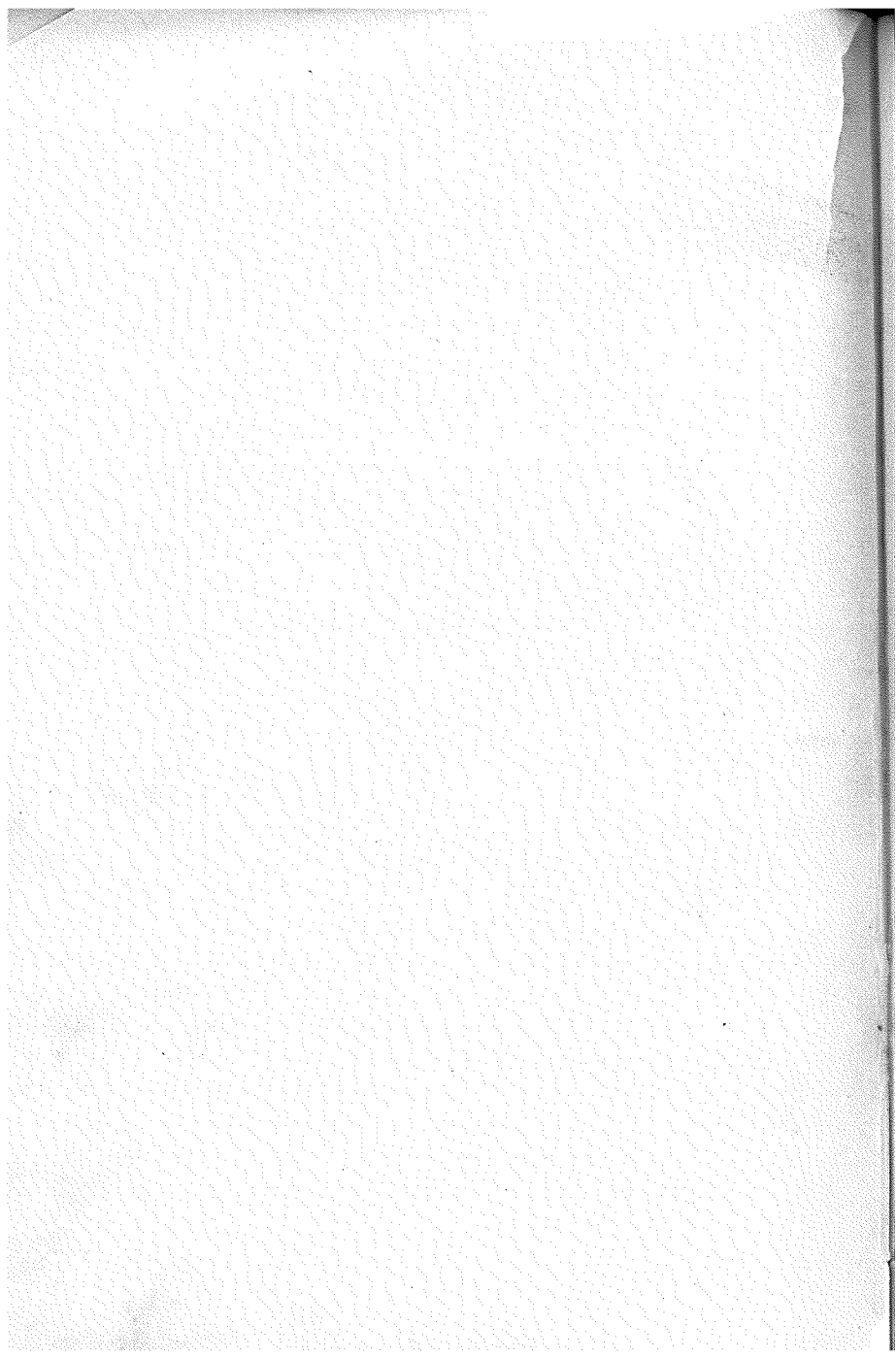
ἀναγκάσῃ τὸν τελώνην νὰ στείλῃ τὰ ἐργαλεῖα καὶ κανόνια μου τὰ ὁποῖα ὅταν εἶδα εἰς τὸ Γιλδίξ ὑπερεπληρώθην χαρᾶς ἀλλ' ἢ ἔκθεσις τοῦ τελώνου δὲν ἀφῆκεν ὡς φαίνεται ὅλως ἀνεπηρέαστον τὸν Σουλτάνον ὅστις καλέσας με μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἀρκετὰ ἐκοπίασα τρέχων ἀπὸ χώρας εἰς χώραν καὶ ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μὲ τὰ σίδηρα αὐτὰ καὶ ὅτι καλὸν θὰ εἶναι νὰ ἀναπαυθῶ παύων πλέον τὰς περιουδεῖας καὶ δεχόμενος θέσιν ἐκγυμναστοῦ τῶν παλαιστῶν του ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ τριάντα λιρῶν. Ἐννόησα ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς ἀπελευθερώσεως τῶν ἐργαλείων μου καὶ ἐδέχθην τὴν θέσιν τοῦ ἐκγυμναστοῦ ἀλλὰ δὲν ἤργησα νὰ μετανοήσω καθότι οἱ Τοῦρκοι αὐλικοὶ καὶ εἰς τὸν θαυμασμόν ὄν ἐξέφραζαν διὰ τὴν ἱκανότητά μου ὡς ἐκγυμναστοῦ ἔκαμαν χρῆσιν τῆς ἀπαισίας λέξεως «γκιασού».

Ἀφορμὴν ἐζητοῦσα νὰ παραιτηθῶ ὅτε διάφοροι ὁμογενεῖς ἤρχισαν νὰ μοῦ λέγουν ἐμπιστευτικῶς ὅτι ἡ θέσις μου εἰς τὸ Γιλδίξ δὲν ἦτο ἀπηλλαγμένη κινδύνων ἴσως μάλιστα καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Σουλτάνου καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἀσφαλέςτερον δι' ἐμὲ νὰ παύσω βαθμηδὸν πηγαίνων εἰς τὸ Γιλδίξ ἕως ὅτου λησμονηθῶ καὶ χάσω τὴν θέσιν. Ἦρχισα ἐπομένως νὰ ἀραιώνω τὰς εἰς Γιλδίξ ἐπισκέψεις μου ἕως ὅτου εὐρῆκα πρόσφορον τὸ νὰ ἀναχωρήσω διὰ Κούταλιν. Φθάσας ἐκεῖ ἐκάλεσα τοὺς πλοιάρχους μου διὰ νὰ λογαριασθῶμεν καὶ ἀνεκάλυψα ὅτι εἶχαν καταχρασθῆ καὶ τὰ κεφάλαια ἀκόμη τὰ ὁποῖα εἶχα δώσει εἰς αὐτοὺς ἀρχικῶς. Ἀφοῦ δὲ ἐν ἓκ τῶν πλοίων μου εἶχε ναυαγήσει καὶ ἐγκαταλειφθῆ εἰς Λῆμμον, καὶ ἐπώλησα ἐν, εἰς τὰ δύο ἐναπολειφθέντα πλοῖά μου ἕθεςα νέους πλοιάρχους.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μοῦ ἔρχεται πρόσκλησις ἐκ μέρους τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἐξοχοτάτου κ. Μαυροκορδάτου καὶ τοῦ ἐπιφανοῦς ὁμογενοῦς κ. Στεφάνοβικ νὰ σπεύσω εἰς Κωνσταντινούπολιν, μόλις δὲ παρουσιάσθην μοῦ ἐδήλωσαν ὅτι προκειμένου νὰ γείνουν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ζητεῖται παρ' ἐμοῦ νὰ μεταβῶ εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκγυμνάσω ὁμογενεῖς ἀθλητὰς συνάμα δὲ ὅτι θὰ μοῦ μετρηθοῦν προκαταβολικῶς τὰ ἔξοδά μου. Ἀπήντησα κατασυγκεκινημένος ὅτι ἀρκεῖ ἢ μεγάλη τιμὴ δι' ἧς ἢ Πατρις μὲ περιέβαλε μὲ τὴν εἰς ἐμὲ ἀνάθεσιν τῆς ἐκγυμνάσεως ἀθλητῶν, ἐπομένως δὲ ἠρνήθην νὰ δεχθῶ χρήματα καὶ ἐφοδιασθεῖς μὲ τὰς σχετικὰς συστατικὰς ἐπιστολὰς ἀνεχώρησα ἀμέσως δι' Ἀθήνας. Φθάσας ἐκεῖ παρουσιάσθην εἰς τὸν δήμαρχον κ. Φιλήμονα καὶ ἄλλους ἐκ τῶν σημαινόντων πρὸς οὓς εἶχα ἐπιστολὰς συστατικὰς ἀλλὰ δὲν ἤρρηξα νὰ ἀντιληφθῶ ὅτι αἱ διάφοροι ἐπιτροπαὶ τῶν ἀγώνων ἐκείνων ἀπετέλουν ὄχι πλέον κράτος ἐν κράτει ἀλλὰ κράτη ἐν κράτεσι, παρασκηνιακῶς ἐννοεῖται πάντοτε ἂν οὐχὶ εἰς τὸ φανερόν. Κοντολογῆς, ὁ κύριος Ἀρχιγυμναστὴς διὰ λόγους οὓς αὐτὸς οἶδε καὶ οὐκ οἶδεν ὁ κύριος Μαυροκορδάτος, οὐδὲ ὁ κ. Στεφάνοβικ οὐδὲ ὁ κ. Φιλήμων οὐδὲ ἐγὼ οὐδὲ οἰοσδήποτε ἄλλος ἐκτὸς αὐτοῦ ἠρνήθη νὰ μὲ δεχθῆ εἰς τὸ γυμναστήριον.

Ἦμιν ἔτοιμος νὰ ἀπέλθω εἰς τὰ ἴδια μειδιῶν διὰ τὴν γριφώδη στάσιν τοῦ κυρίου Ἀρχιγυμναστοῦ ὅτε καπνοπώλης τις Ἀθηναῖος τῆς Ὀδοῦ Κυκλοδόρου καὶ τινες ἄλλοι ὁμογενεῖς μὲ ἔπεισαν νὰ μείνω καὶ ἐνεργήσαντες ἐπέτυχον ὥστε νὰ μοῦ παραχωρηθῆ μέρος δωρεὰν ἵνα ἐκγυμνάζω. Ἠσχισα λοιπὸν νὰ ἐκγυμνάζω νέους τινὰς ἀθλητὰς Σμυρναίους, καὶ

λοιπούς ταυτοχρόνως δὲ καὶ τὰ ἐργοστάσια Τζῶν καὶ Βασιλείαδου ἔσχον τὴν εὐγενῆ καλοσύνην νὰ μοῦ κατασκευάσουν ἐπὶ πιστώσει τὸ μὲν πρῶτον τρία κανόνια τὸ δὲ δεύτερον ὅλα τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖά μου. Μόλις δὲ παρέλαβα αὐτὰ ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἐκγύμνασιν τῶν ἀθλητῶν δὲν ἱκανοποιούμην ἤρχισα νὰ δίδω παραστάσεις καὶ ἐντὸς ὀλίγου κατώρθωσα νὰ πληρώσω τὴν ἀξίαν ὅλων μου τῶν ἐργαλείων καθὼς καὶ διάφορα ἄλλα ποσὰ μὲ τὰ ὁποῖα εἶχα χρεωθῆ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀργίας μου καὶ τοιουτοτρόπως ἤμην πλέον ἐλεύθερος νὰ μεταβῶ ὅπου θέλω.

Ἄνεχώρησα ὅθεν διὰ περιοδείαν ἀνὰ τὰς νήσους δίδων εἰς αὐτὰς παραστάσεις καὶ τυγχάνων πλείστων περιποιήσεων ἐκ μέρους τῶν ὁμογενῶν. Πρώτην ἐπεσκέφθην τὴν Αἴγιναν, μετὰ ταύτην τὴν Ὑδραν ὅπου συνήντησα πλείστας παλαιὰς γνωριμίας ἀπὸ τὸν καιρὸν κατὰ τὸν ὁποῖον ἤμην ναύτης. Οἱ πρόων συνάδελφοί μου οὗτοι ἠσθάνθησαν χαρὰν ἀνυπόκριτον ὅταν μὲ εἶδον νὰ κάμω τὰ γυμνάσματά μου. Ἐξ Ὑδρας μετέβην εἰς Κάλυμνον ὅπου ὁ καϊμακάμης ἐκράτησε τὰ ἐργαλεῖά μου ἀναγκάσας με νὰ σπεύσω εἰς Ρόδον πρὸς τὸν νομάρχην καὶ λάβω παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον διαταγὴν δυνάμει τῆς ὁποίας μοῦ ἐπεστράφησαν τὰ ἐργαλεῖα μου. Δώσας εἰς Κάλυμνον σειρὰν παραστάσεων μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα μετέβην μετὰ ταῦτα εἰς Σύμην ἱκανοποιηθεὶς καὶ ἐκεῖ πληρέστατα καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Ρόδον. Ἐκεῖ πρὶν ἢ τελειώσω τὰς παραστάσεις μου λαμβάνω ἐπιστολὴν ἐκ Καίρου τῆς Αἰγύπτου παρὰ τοῦ φίλου μου Ἀποστολίδου νὰ σπεύσω ἐκεῖ καθ' ὅτι ὑπάρχει παλαιστής τις Ἀμερικανὸς ὀνόματι Σαμφὼν προκαλῶν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα, οἱ δὲ ὁμογενεῖς εἶναι πρόθυμοι νὰ στοιχηματίσουν

δι' ἐμέ. Ἀνεχώρησα λοιπὸν μὲ τὸ ἀτμόπλοιον Γεώργιος τοῦ Χατζῆ Δαοῦτ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠχμαλωτίσθη ἀργότερον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου, καὶ ἐνῶ εὐρισκόμεθα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ταξειδίου μας τὴν 9ην Μαρτίου κατελήφθημεν ὑπὸ τρομερᾶς τρικυμίας καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμερονύκτια ἐφερόμεθα τῆδε κακεῖσε μὴ γνωρίζοντες ποῦ νὰ κατευθυνθῶμεν. Τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πληρώματος ἀποκαμόντων ἔρχεται ὁ πλοίαρχος πρὸς ἐμὲ καὶ μοῦ λέγει: «Κύριε Παναγῆ, χανόμεθα. Ὡς ναυτικός βοήθησε ὅπως ἤμπορεῖς. Ἐπίασα τὸ τιμόνι καὶ ἐπὶ δύο ἡμερονύκτια καρφωμένοι μὲ τὸν πλοίαρχον εἰς τὰς θέσεις μας διηυθύνομεν τὸ πλοῖον ἕως ὅτου ἐδιωρθώθη τέλος ὁ καιρὸς καὶ ἐν κακῇ καταστάσει ἐφθάσαμεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Μόλις ἀπεβιάσθη μοῦ ἔκαμαν οἱ ὁμογενεῖς λαμπρὰν ὑποδοχὴν ἀφήσας δὲ τὰ ἐργαλεῖά μου εἰς τὸ θέατρον «Πυραμίδες» ἔσπευσα εἰς Καῖρον καὶ ἀμέσως μετέβην εἰς τὴν παράστασιν τοῦ Ἀμερικανοῦ. Ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἶπα εἰς τοὺς θεατὰς ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Ρόδον κατόπιν προσκλήσεως τῶν ὁμογενῶν διὰ νὰ παλαίσω μὲ τὸν δίδοντα τὴν παράστασιν. Ἀπαντῶν πρὸς ἐμὲ εἰς ἐπήκοον τῶν θεατῶν ὁ Ἀμερικανὸς εἶπεν ὅτι γνωρίζει καλὰ ποῖος εἶμαι καὶ δὲν εἶναι τόσον μωρὸς ὥστε νὰ ἀποφασίσῃ νὰ παλαίσῃ μαζί μου καθότι τὸ ὀλιγώτερον ποῦ ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ θά εἶναι νὰ κρεββατωθῇ ἐπὶ μῆνας. Ζητωκραυγασάντων με λοιπὸν τῶν θεατῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν ἱκανοποιηθέντων διὰ τῆς ἀποφυγῆς τοῦ Ἀμερικανοῦ, ἐπέστρεψα εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἤρχισα ἐκεῖ τὰς παραστάσεις μου ἰδέαν δὲ περὶ τῆς μεγάλης αὐτῶν ἐπιτυχίας καὶ τῆς ὑποστηρίξεως ἦν τὸ κοινὸν μοι παρέσχε δύναται νὰ σχηματίσῃ ὁ ἀναγνώστης ἐκ τοῦ κάτωθι ἀποσπάσματος τῆς Ἑλληνικῆς ἐφημερίδος «Τηλέγραφος».

«Χθές ἐν τῇ παραστάσει τοῦ Παναγῆ ἦτο οὐχὶ πλέον ἐπιτυχία, ἀλλ' ἐνθουσιασμός καὶ μανία πάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων οἵτινες συρρέυσαντες ἐγέμισαν τὸ θέατρον ὅπως οὐδέποτε πρὶν.

Εἶχε στερεωθῆ τὸ πάτωμα καὶ ὁ ἀθλητὴς ἦτο ἐλεύθερος νὰ βαστάσῃ ὅσα βάρη ἤθελε, διότι δὲν ὑπῆρχε φόβος νὰ κρημισθῆ.

Ὁραιοτάτοι στέφανοι προσηνέχθησαν ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιῶντος θεάτρου καὶ ποίημα αὐτοσχέδιον ἀπηγγέλθη ἐν μέσῳ ζωηροτάτων χειροκροτήσεων, ὅπερ δημοσιεύομεν παρακάτω.

Τὸ κοινὸν ὑπερευχαριστήθη διότι ὁ Παναγῆς ἔγευσε αὐτὸ χαριεντολογίας παναγικῆς ἣτις ἐμάγευε τὴν καρδίαν. Τὰ σιδηρᾶ του ὑποδήματα ὠνόμασε «παντοφλίτζαις» ἐκάλεσε δὲ καὶ τινὰ νὰ ἴδῃ ἂν αἱ σφαιραὶ ἅς βαστάζει εἶναι ἀπὸ «κολοκύθια».

Ὑπερχαίρων διὰ τὰς γενομένας αὐτῷ εἰλικρινεῖς τιμὰς τοῦ κοινοῦ ὁ Παναγῆς ἔλαβε ράβδον σιδηρᾶν πολὺ παχύτεραν καὶ στερεωτέραν ἢ ἄλλοτε καὶ κτυπήσας αὐτὴν τρεῖς ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος ἔκαμψεν αὐτὴν ὡς ἂν ἦτο μόλυβδος. Ὅτε ἔρριψεν αὐτὴν μεταξὺ τοῦ πλήθους πολλοὶ ἄνθρωποι ἐζήτησαν νὰ τὴν ἰσάξωσι καὶ δὲν ἠδυνήθησαν.»

Ἐξ Ἀλεξανδρείας περατώσας τὰς παραστάσεις μου ἀνεχώρησα διὰ Κάϊρον ὅπου δώσας τέσσαρας παραστάσεις ἀνεχώρησα διὰ Κύπρον.

Ὅταν ἔφθασα εἰς τὴν νῆσον μου συνέστησαν νὰ σπεύσω εἰς Ἀμμόχωστον ὅπου ἐτελεῖτο πανήγυρις, ἔσπευσα δὲ πρᾶγματι ἐκεῖ καὶ ἔδωσα σειρὰν παραστάσεων στε-

φθεισῶν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας μετὰ δὲ τὸ πέρασ αὐτῶν μετέβην εἰς Λευκωσίαν ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης μου ἐδώρησε χρυσοῦν μετάλλιον, ἐκεῖθεν δὲ ἀναχωρήσας ἐξηκολούθησα δίδων παραστάσεις εἰς Λεμησσόν, μέχρις οὗ ἔλαβα ἐπιστολὴν ἐκ Μερσίνας παρὰ τοῦ ἐκεῖσε ὁμογενοῦς Μαυρομμάτη διαβιβάζουσαν παράκλησιν τῶν ὁμογενῶν ὅπως μεταβῶ ἐκεῖ καὶ δώσω παραστάσιν. Ἔσπευσα ὄθεν εἰς Μερσίαν καὶ ἔδωσα δύο παραστάσεις κατὰ δὲ τὴν ἐκεῖθεν ἀναχώρησίν μου ὁ τελῶνης μου κατεκράτησε καὶ αὐτὸς τὰ ἐργαλεῖά μου. Ἦσαν βλέπετε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ παραμοναὶ τῶν Ἀρμενικῶν σφαγῶν, καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο τόσον πυκνωμένη ἐκ πολεμικῶν νεφῶν ὥστε οἱ Τοῦρκοι τελῶναι καὶ δημόσιοι ἐν γένει ὑπάλληλοι δὲν ἔβλεπον μὲ καλὸν ὄμμα τὴν ἀπὸ μέρους εἰς μέρος τῆς Αὐτοκρατορίας περιοδεῖαν μου ὡς ἀθλητοῦ καὶ δὴ σύροντος μαζύ του καὶ κανόνια ὅσον ἀβλαβῆ καὶ ἂν ἦσαν ταῦτα. Τῇ ἐπεμβάσει τέλος τοῦ Ἀμερικανοῦ Προξένου καὶ τοῦ ὁμογενοῦς Μαυρομμάτη κατάρθωσα νὰ ἀπελευθερώσω τὰ ἐργαλεῖά μου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν κανονίων καὶ ἀναχωρήσω διὰ Σάμον ὅπου ἀφήσας αὐτὰ μετὰ τινος παραστάσεις τὰς ὁποίας ἔδωσα ἐκεῖ ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν διὰ Κούταλιν.

Ἐφθάσα ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Ἀρμενικῶν σφαγῶν ἡμέρας φρίκης ἀπεριγράπτου δι' ὃ καὶ διὰ τὸ ἀκροσφαλὲς τῆς καταστάσεως ἐπεβιβάσθην ἐνὸς πλοίου μου μεθ' ὀλοκλήρου τῆς οἰκογενείας μου καὶ ἀπεπλεύσαμεν διὰ Σάμον. Καθ' ὁδὸν ὅμως φοβερὰ τρικυμία ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ προσορμισθῶμεν ἐν κακῇ καταστάσει εἰς Ἄνδρον ὅπου ἐτύχομεν λαμπρᾶς φιλοξενείας ἐκ μέρους τοῦ Καπετὰν Νικόλα Μάντακα μόλις δὲ ἐβελτιώθη ὁ και-

ρός ἀπεπλεύσαμεν ἐκεῖθεν καὶ ἐφθάσαμεν εἰς Σάμιον. Ἐνοικιάσας ἐκεῖ οἰκίαν διὰ τὴν οἰκογένειάν μου καὶ ἐγκαταστήσας αὐτὴν ἐκεῖ ἀνεχώρησα καὶ πάλιν διὰ περιοδείαν δώσας παραστάσεις εἰς τὰς νήσους Πάτιμον, Λέρον, Κάλυμνον, Καστελόρριζον τοῦ ὁποίου τὴν εὐγενῆ πρὸς ἐμὲ συμπεριφορὰν τῶν κατοίκων οὐδέποτε θὰ λησμονήσω. Μάκρην καὶ Ρόδον. Ἦσαν τότε παραμοναὶ τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου λαβῶν δὲ ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φίλου μου Ἐλευθερίου Καμπόσου προσκαλοῦσάν με χάριν τῆς τιμῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος νὰ σπεύσω διότι ὑπῆρχεν ἐκεῖ ὄμιλος Γερμανῶν παλαιστῶν προκαλούντων εἰς πάλιν, ἔσπευσα εἰς Ἀλεξανδρείαν μετὰ τῶν ἐργαλείων μου. Οἱ ἐν λόγῳ Γερμανοὶ ἐλθόντες εἰς τὴν παράστασίν μου καὶ μὴ κατορθώσαντες νὰ σηκώσουν τὰ βάρη μου μοῦ ἐπρότειναν κρυφίως νὰ δεχθῶ χρήματα διὰ νὰ παλαίσω καὶ προσποιηθῶ ὅτι ἐνίκηθην τοὺς ἐξεδίωξα δὲ κακὴν κακῶς ἀκούσας τὰς προτάσεις τῶν ταύτας καὶ ἔφυγαν ἐξ Ἀλεξανδρείας διὰ νυκτός.

Περατώσας τὰς παραστάσεις μου ἀνεχώρησα διὰ Τάνταν καὶ ἔπειτα διὰ Κάϊρον ὅπου Αἰγύπτιοί τινες πλούσιοι παρουσίασαν Ἀρμένιόν τινα ἀθλητὴν διὰ νὰ σηκώσῃ τὰ βάρη μου. Πρὶν ἢ δοκιμάσῃ ὁ Ἀρμένιος εἶπα εἰς αὐτὸν δημοσίᾳ ὅτι ἐάν μὲν κατορθώσῃ νὰ σηκώσῃ τὰ βάρη μου θὰ λάβῃ ἑκατὸν φράγκα ἐάν δὲ δὲν τὸ κατορθώσῃ θὰ λάβῃ μίαν γροθιὰν παρ' ἐμοῦ, μόλις δὲ ἔγινε καταφανὴς ἡ ἀποτυχία του μὴ κατορθώσαντος νὰ σηκώσῃ τὰ βάρη τοῦ ἔδωσα τὴν σχετικὴν γροθιὰν εἰς τὸ στήθος καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τὴν σκηνὴν. Τοῦτο ἐξηγγίωσε κάποιον Αἰγύπτιον μπέην ὁ ὁποῖος ἀνῆλθεν ἀμέσως εἰς τὴν σκηνὴν καὶ σείων τὸν δάκτυλον ἤρχισε νὰ μὲ ἀπειλῇ ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μὲ ἐξορίσῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον

καὶ τὰ παρόμοια. Δίδω λοιπὸν καὶ εἰς αὐτὸν μίαν γροθιὰν κατὰστηθα καὶ τὸν ρίπτω ἀπὸ τὴν σκηνὴν ἔξακολουθήσας κατόπιν ἀνενόχλητος τὴν παράστασίν μου. Ἔδωσα ἀκόμη μερικὰς παραστάσεις εἰς τὸ Κάϊρον μέχρις οὗ ἠσθένησα τοῦ σώματός μου καλυφθέντος ὑπὸ ἔξανθημάτων καὶ τῇ προτροπῇ τῶν ἱατρῶν ἀνεχώρησα διὰ Σουεζ χάριν θαλασσίων λουτρῶν.

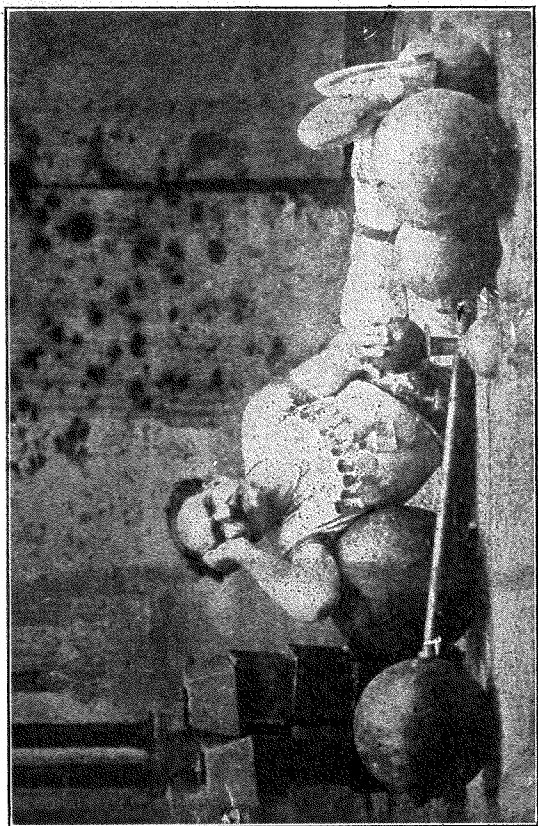
Ἐκεῖ μείνας ἐπὶ ἄρκετὸν διάστημα κατόπιν πολλῶν θαλασσίων λουτρῶν ἰάθην ἐντελῶς καὶ δώσας σειρὰν παραστάσεων ἀνεχώρησα δι' Ἀλεξάνδρειαν ὅπου ἀφῆκα τὰ ἐργαλεῖά μου καὶ ἐκεῖθεν ἀπέπλευσα διὰ Ρόδον ὅπως παραλάβω τὸ πλοῖόν μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

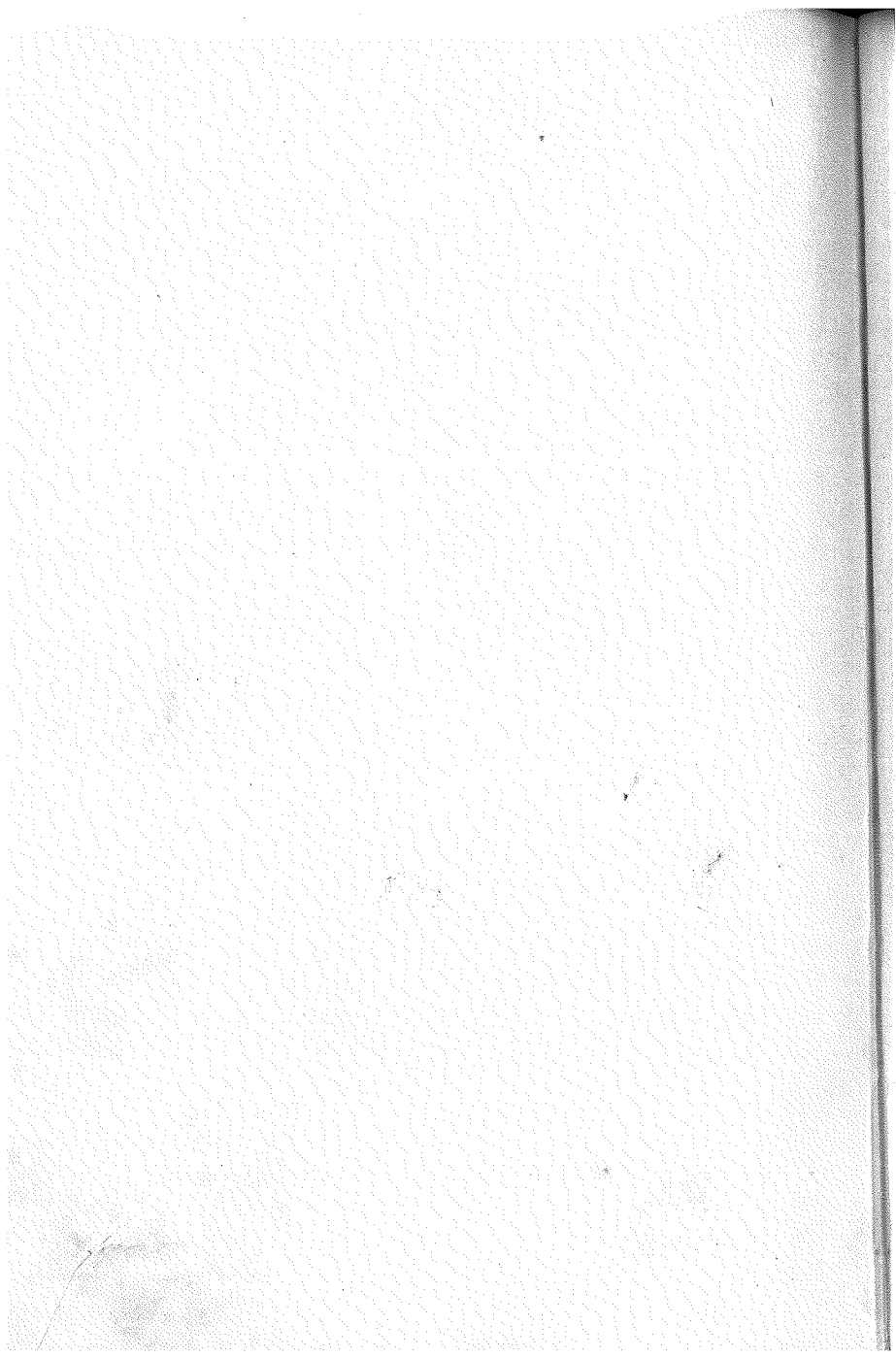
Η ΦΥΛΑΚΙΣΙΣ ΜΟΥ

Μόλις ἀπεβιβάσθην εἰς Ρόδον οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τελωνείου ἐξήτασαν τὰς ἀποσκευάς μου εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀνεκάλυψεν ἓν Ἰταλικὸν γελοιογραφικὸν φύλλον τὸν «Παπαγάλλον» ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦτο τυλιγμένον ἓν ζευγὸς ὑποδημάτων μου. Τὸ ἐν λόγῳ φύλλον ἐγελοιογράφει τὸν Σουλτάνον τῆς Τουρκίας ὃ δὲ Τοῦρκος ὑπάλληλος ἔσπευσε νὰ τὸ δείξῃ εἰς τὸν Νομάρχην Ἀρμένιον τὴν καταγωγὴν.

Τὴν ἐπομένην ἐνῶ εὐρισκόμην ἐπὶ τοῦ πλοίου μου ἀστυφύλαξ τις ἔρχεται καὶ μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι μὲ ζητεῖ ὁ Νομάρχης. Μεταβαίνομεν εἰς τὸ διοικητήριον καὶ ἐκεῖ ὑποβάλλομαι εἰς σύντομον ἀνάκρισιν περὶ τοῦ γελοιογραφικοῦ φύλλου. Ἀπήντησα ὅτι οὔτε ἔλαβα ποτὲ τὸν κόπον νὰ ἴδω τί ἔγραφε τὸ φύλλον, ἀπλῶς δὲ ἐπειδὴ πρὶν

Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν παριστᾷ τὸν Παγαγιὴν πενερημοντούτην ἀναπανόμενον ἐπὶ τῶν ἀλτήρων του.

ἀναχωρήσω ἔξ Ἀλεξανδρείας ἐχρειάσθην τεμάχιον χά-
του διὰ νὰ περιτυλίξω ἐν ζεῦγος μεταχειρισμένων ὑπο-
δημάτων μου διὰ νὰ μὴ λερώσω τὰ ἐν τῷ κιβωτίῳ ἀ-
σπρόρρουχα ἐζήτησα ἀπὸ ἓναν ἄνθρωπον καὶ αὐτὸς μοῦ
ἔδωσε τὸ φύλλον ἐκεῖνο.

Τὴν νύκτα ἐκείνην δὲν μὲ ἀφήκαν νὰ φύγω ἀπὸ τὸ
Διοικητήριον εἰπόντες μοι ὅτι πρέπει νὰ ἀναμῆνω μέχρι
πρωΐας ἕως ὅτου ἐκδοθῇ ἀπόφασις, τὴν δὲ ἐπομένην μοῦ
ἐγνωστοποίησαν ὅτι κατεδικάσθην εἰς διειτῆ φυλάκισιν
Φαντάζεται ἕκαστος τὴν θέσιν μου, τὴν στενοχωρίαν μου,
τὴν ἀπόγνωσίν μου. Ἀλλὰ καὶ τί ἡδυνάμην νὰ πράξω;
Ὡδηγήθην ἀμέσως εἰς τὰς φυλακάς, ὅπου πρὸς μεγά-
λην μου παρηγορίαν ἦλθον μετ' ὀλίγον ὁ Ἑλλῆν Πρό-
ξενος καὶ οἱ συναδελφοί του τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν
Κρατῶν καὶ μοῦ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐνεργήσουν διὰ τὴν
ἀποφυλάκισίν μου. Μοῦ ἐδόθη ταῦτοχρόνως νὰ ἐννοήσω
ὅτι ἂν ὁ Νομάρχης ἦτο Τοῦρκος εὐκολώτερον πολὺ θὰ
ἐπετυγχάνετο αὕτη ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο Ἀρμένιος ἤθελεν οὐ-
τος νὰ μὲ ἐκδικηθῇ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁμοφύλου του
Σιμῶν ὅστις ἀπέθανε συνεπείᾳ τῆς μετ' ἐμοῦ πάλης εἰς
τὸ Γιλδίξ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ τῆς Γαλλίας κ. Δάν-
δρια ὠμίλησε πρὸς τὸν Νομάρχην ἐντόνως καταστήσας
αὐτὸν ὑπεύθυνον διὰ πᾶσαν τυχὸν κακοποίησίν μου κατὰ
τὸ διάστημα καθ' ὃ θὰ ἔμενα εἰς τὴν φυλακὴν. Ἐνηργή-
θη πρὸς τούτοις ἔρανος ὑπὸ τῶν Προξένων ὑπὲρ ἐμοῦ
καὶ ἡ στοργὴ τῶν αὐτῆ ἐμετρίασεν ὅπως οὖν τὴν ἀπελι-
σίαν μου. Ἀλλ' εἶναι τάχα μικρὸν προᾶγμα νὰ μένης εἰς
τὴν φυλακὴν ἀδίκως καὶ ἀναίτιως ἐπὶ δύο ἔτη μακρὰν
τῆς οικογενείας σου, καὶ νὰ σοῦ φαίνεται ὅτι ἐκάστη
ἡμέρα ἔχει τὴν διάρκειαν ἔτους καὶ ἐκάστη ὥρα τὴν δι-
άρκειαν ὁλοκλήρου ἡμέρας; Μετὰ παρῆλευσιν μηνῶν

τινων μοῦ γίνεται μία προσφορὰ νὰ πωλήσω τὸ πλοῖόν μου ἀντὶ ἑκατὸν τριάντα εἰκοσαφράγκων ἀλλὰ κάποιος κουμπάρος μου μὲ ἀπέτρεψεν ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῶ διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ πλοῖον ἦτο ἀξίας κατὰ πολὺ μεγαλειτέρας τῆς προσφερθείσης τιμῆς. Μετ' ὀλίγον ἔρχεται συγγενῆς τις τῆς μητρὸς μου ἐκ Μυριοφύτου καὶ μὲ πείθει νὰ τοῦ δώσω τὸ πλοῖον νὰ τὸ ἐργάζεται συνεταιρικῶς. Τὸ παραλαμβάνει ὁ λαμπρὸς οὗτος συγγενῆς καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ ρίχνει ὄξω τὸ λαφυραγωγεὶ πωλήσας τὰ κυριώτερά του ἑξάρτια καὶ ἔπιπλα καὶ γίνεται ἄφαντος. Προσετέθη λοιπὸν καὶ ἡ νέα αὕτη λύπη εἰς τὰ τόσα μου βάσανα.

Μετά τινα καιρὸν ἔρχεται ἓνας κουμπάρος μου καὶ μοῦ γνωστοποιεῖ ὅτι ἀναχωρεῖ διὰ Σάμον. Δίδω λοιπὸν εἰς αὐτὸν ἑξῆντα λίρας μετὰ τῆς παρακλήσεως νὰ δώσῃ αὐτὰς εἰς τὴν σύζυγόν μου καὶ συνοδεύσῃ τὴν οἰκογένειάν μου μέχρι Πειραιῶς.

Ὁ λαμπρὸς οὗτος κουμπάρος μεταβάς εἰς Σάμον, ἐνθυλακόνει τὰς ἑξῆντα λίρας καὶ συνοδεύσας τὴν οἰκογένειάν μου μέχρι Πειραιῶς εἰσπράττει τὰ ἐνοίκια τῶν δύο οἰκιῶν μου καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ ὀβολὸν εἰς τὴν οἰκογένειάν μου γίνεται καὶ αὐτὸς ἄφαντος. Ἄλλη αὕτη εὐχάριστος εἰδήσις καταγλυκαίνουσα τὴν ἐν τῇ φυλακῇ πικρίαν μου. Ἄλλὰ μεγαλείτερον τούτων δυστύχημα τὸ ὁποῖον μοῦ εἶχε συμβῆ ἠγνόουν καὶ δὲν τὸ ἔμαθα πρὶν ἢ ἀποφυλακισθῶ, ἦτο δὲ τοῦτο ἡ ἀπώλεια τοῦ τέκνου μου.

Η ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΙΣ ΜΟΥ

Ἐν τοσοῦτῳ παρῆλθον τὰ δύο ἔτη καὶ ἀφέθην ἐλεύθερος. Τὴν ἡμέραν τῆς ἀποφυλακίσεώς μου ἔτυχε νὰ καταπλεύσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Ρόδου ἓν πολεμικὸν πλοῖον

Ρωσσικὸν ὀνομαζόμενον «'Αλέξανδρος» οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ τοῦ τινὲς τῶν ὁμοίων μὲ ἐγνώριζαν ἀπὸ τὴν Ρωσσίαν ἔσπευσαν νὰ μὲ συλληπηθοῦν καὶ συγχαροῦν ταῦτοχρόνως ἀσπασθέντες με καὶ προσφερόντες νὰ μοῦ παράσχουν ἰοιανδήποτε ὑποστήριξιν. Ἡὐχαρίστησα τοὺς λαμπροὺς ἄνδρας καὶ ἀνεχώρησα διὰ Πειραιᾶ μέσον Χίου μόλις δὲ ἀπεβιβάσθην εἰς Πειραιᾶ πλῆθος πολὺ φίλων μου μὲ ὑπεδέχθη θερμότατα.

“Ὅταν ἔφθασα εἰς τὸ σπῆτί μου καὶ ἠσπιάσθην τὴν σύζυγόν μου καὶ τὰ τέκνα μου δὲν εἶδα μεταξὺ αὐτῶν τὸν πενταετῆ μου υἱὸν Ἰωάννην. Ἐρωτῶ ποῦ εἶναι καὶ μοῦ ἀπαντοῦν ὅτι εἶναι εἰς τὸ σχολεῖον. “Ὅταν ὁμως παρῆλθε πολλὴ ὥρα καὶ μετ’ ἀνησυχίας ἠρώτησα ποῦ εἶναι τὸ παιδί, κλαίουσα ἢ σύζυγός μου μοῦ ἐγνωστοποίησεν ὅτι ἀπέθανε καθ’ ὄν χρόνον εὐρισκόμην ἐν τῇ φυλακῇ.

Οὔτε ἡ διετῆς φυλάκισις οὔτε αἱ ἄλλαι πικρίαι τὰς ὁποίας ἐν τῇ φυλακῇ ἐποτίσθην δὲν μὲ ἔθλιψαν τόσον, δὲν μὲ ἀπῆλπισαν τόσον ὅσον ἡ συμφορὰ αὕτη. Ἐπὶ ὥρας καὶ ὥρας ἔκλαια σὰν μωρὸν παιδί καὶ μαζὺ μὲ ἐμὲ ἔκλαιαν ἢ σύζυγός μου καὶ τὰ τέκνα μου. Ἀντιληφθεὶς τότε πόσης θλίψεως καὶ πικρίας πρόξενος ἐγινόμεν εἰς ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν μου μὲ τὸ νὰ ἀναξέω μίαν πληγὴν αὐτῆς ἢ ὁποία ὅπωςοῦν εἶχεν ἐπουλωθῆ ὑπὸ τοῦ χρόνου συνῆλθα καὶ ἤρχισα νὰ παρηγορῶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους προσπονηθεὶς ὅτι ἐλησμόνησα τὴν συμφορὰν καὶ τραπεῖς εἰς ἄλλα ζητήματα καὶ πράγματα. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τῇ φυλακῇ διαμονῆς μου εἶχα πάθει ἀπὸ ρευματισμούς, ἐπομένως ἐθεώρησα ἐπάναγκες νὰ ἀνα-

πανθῶ καὶ θεραπεύσω ἑαυτὸν τῇ βοηθείᾳ ἰατρῶν καὶ φαρμάκων. Σπεύσας ὄθεν ἀμέσως εἰς Ἀλεξάνδρειαν παρέλαβα τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα ἐργαλεῖά μου καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸ σπῆτί μου ἔμεινα ἐπ' ἀρχετὸν μετὰ τῆς οἰκογενείας μου περιποιούμενος τὴν ὑγίαν μου.

Ἡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΜΟΥ

Ὅταν ἀνέλαβα ἐγυμνάσθην ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἔδωσα σειρὰν παραστάσεων εἰς Πειραιᾶ μετὰ δὲ ταῦτα ἐπεσκέφθην τὰς Ἀθήνας, τὸ Λαύριον, τὴν Λάρισσαν, τὸν Βόλον, τὰ Τρίκκαλα, τὸ Ξηροχώριον, δώσας εἰς ὅλας τὰς πόλεις ταύτας παραστάσεις μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα καὶ ἐπέστρεψα εἰς Πειραιᾶ. Ἀναπανθῆς ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀνεχώρησα πάλιν καὶ ἐπεσκέφθην τὰς Πάτρας τὸ Μεσολόγγιον, τὸν Πύργον, τὴν Ἀμαλιάδα τὴν Χαλκίδα δώσας καὶ εἰς τὰς πόλεις ταύτας ἐπιτυχεῖς παραστάσεις καὶ τυχῶν ἐξ ἴσου μεγάλων περιποιήσεων ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις ἃς ἐπεσκέφθην προγενεστέρως καὶ ἐπέστρεψα πάλιν εἰς Πειραιᾶ. Ἐκεῖ κατὰ κακὴν μου τύχην ἦλθον τέσσαρες ὁμογενεῖς καὶ τάζοντές μοι λαγούς μὲ τὰ κουδοῦνια μὲ κατέπεισαν νὰ ἀναχωρήσω διὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὅπως δώσω παραστάσεις. Ἐφθάσαμεν λοιπὸν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἤρχισα νὰ δίδω παραστάσεις εἰς τὸ Λόουελ τῆς Πολιτείας Μασσαχουσέτης ἀλλ' ἐπελθούσης διαφωνίας μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν συνεταιρῶν μου διέλυσα τὸν συνεταιρισμὸν καὶ περιῆλθον μόνος μου τὰς πόλεις Βοστώνην καὶ Σικάγον ὅπου ἠσθένησα καὶ ἔμεινα

κλινήρης ἐπὶ δύο μῆνας. Ἄναρρώσας ὅπωςδῆποτε μετέβην εἰς Νέαν Ὑόρκην καὶ ἐκεῖ ἐπιβιβασθεὶς ἀτμοπλοίου μετὰ τῶν δύο υἱῶν μου Γεωργίου καὶ Ἑλληνοσ ἀνεχώρησα διὰ Λίβερπουλ τῆς Ἀγγλίας. Φθάσαντες ἐκεῖ ἐνοικιάσαμεν σπῆτι διὰ νὰ μείνωμεν ἕως ὅτου ἀναρρώσω ἐντελῶς καθότι ἐμαστιζόμεν συχνὰ ὑπὸ τῆς θέρμης ἐδημοσίενα δὲ τακτικὰ εἰς τὰς ἐφημερίδας ζητῶν καὶ προκαλῶν παλαιστὰς χωρὶς νὰ ἐμφανίζεται κανεὶς. Ἐκ Λίβερπουλ ἀνεχωρήσαμεν διὰ Κάρδιφφ ὅπου πάλιν ἐνοικιάσαμεν οἰκίαν καὶ ἀφοῦ ἀπηλλάγην τῆς θέρμης ἤρχισα νὰ δίδω παραστάσεις. Μετὰ τὸ πέρασ αὐτῶν προσεκλήθην εἰς Λίβερπουλ καθότι ὑπῆρχεν ἐκεῖ Ρῶσσοί τις παλαιστῆς ζητῶν καὶ προκαλῶν παλαιστὰς. Μεταβὰς εἰς Λίβερπουλ καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς Κωνσταντῆ Καρύδα ἐπεσκέφθην τὸν Ρῶσσον καθ' ἣν ὥραν ἐπάλαιε μὲ ἕνα ἄλλον παλαιστήν, μὲ παρέπεμψε δὲ ὁ Ρῶσσος εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ θεάτρου ὅστις εἶχε τὸ θράσσοσ νὰ μοῦ προτείνῃ νὰ λαμβάνω ἑκατὸν φράγκα εἰς κάθε πάλιν προσποιούμενος τὸν νικημένον. «Ἄκουσ' ἐδῶ κύριε,» ἀπεκρίθη μὲ ἀγανάκτησιν. «Αὐτὸ ποῦ μοῦ προτείνεις εἶναι ἀτιμία. Ἢμπορεῖ νὰ εὐρίσκωμαι εἰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας ὅπως καὶ εὐρίσκομαι, ἀλλὰ εἶμαι γέρος ἄνθρωπος καὶ μέχρι σήμερον ἔχω παλέψῃ μὲ ἑκατοντάδας παλαιστῶν χωρὶς νὰ καταδεχθῶ ποτὲ νὰ γείνω ἀτιμος ἀπατῶν τὸν ἑαυτὸν μου καὶ τὸν κόσμον ὁ ὁποῖος μὲ ἐτίμησε καὶ μὲ τιμᾷ. Ἡ πλάτη μου δὲν ἔχει φάει ἀκόμη χῶμα καὶ μὲ ὅλα τὰ γηρατεῖά μουδῶσαδῆποτε χρήματα καὶ ἂν μοῦ προσφέρουν προτιμῶ νὰ ψοφήσω παρὰ νὰ ντροπιάσω ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸν μου. Ὁ παλαιστῆς σου ὁ Ρῶσσος προκαλεῖ τὸν κόσμον. Ἄν θέλῃς λοιπὸν

νὰ παλέψη τίμια μαζί μου εἶμαι πρόθυμος, τὰ ἄλλα ποῦ
μοῦ προτείνεις πρότεινέ τα σὲ ἄλλους ὄχι εἰς ἐμέ.»

Ματαιωθείσης οὕτω τῆς πάλης ἤρχισα νὰ δίδω παρα-
στάσεις ἀλλὰ τὰ ἔξοδα ἦσαν τόσα ὥστε δὲν ἱκανοποιού-
μην, λαβὼν ἐπομένως ἐπιστολὴν ἐκ Λονδίνου ὅτι ὑπάρ-
χει πιθανότης συνεργασίας μου μὲ ἓνα θίασον ἵπποδρο-
μίου ἔσπευσα ἐκεῖ. Ἐξήτασεν ὁ θιασάρχης τὰ ἐργαλεῖά
μου, μὲ ἐδοκίμασε καὶ ἦτο καθ' ὅλα εὐχαριστημένος ὅτε
εἷς ἐκ τοῦ θιάσου ἐγνωστοποίησεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἐγὼ εἶμαι
ὁ παλαιστῆς μετὰ τοῦ ὁποίου ἐπάλαισε καὶ ἀπέθανε συν-
επεία τῆς πάλης ὁ παλαστής Μπραῖτ. Τοῦτο ἤρκεσεν
ὥστε νὰ μεταβάλλῃ ὁ θιασάρχης γνώμην ἀπὸ μῖσος ἐναντί-
ον μου κινούμενος καὶ νὰ μὴ συμβληθῶμεν. Ἄνεχώρησα
ὄθεν δι' Ἀμβέρσαν τοῦ Βελγίου καὶ ἠτοιμάσθην νὰ
δώσω παράστασιν ἐκεῖ ἦτο δὲ τὸ θέατρον κατάμεστον
κόσμου ὅτε ἦλθεν εἰδησις ὅτι ἀπεβίωσεν ἡ Βασίλισσα τοῦ
Βελγίου καὶ ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ θεάτρου ἐτοιχοκολλήθη
ἡ εἰδησις μὲ πένθιμον πλαίσιον. Ἐματαίωθη οὕτω ἡ πα-
ράστασις ἡ δὲ ἀποτυχία αὕτη ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐν
Λονδίῳ καὶ κατοπιν τόσων ἐξόδων μεταφορᾶς ἐργαλεί-
ων καὶ ναύλων εἰς τὰ ὁποῖα ὑπεβλήθην χωρὶς νὰ εἰσ-
πράξω τίποτε μὲ ἐξήντησε κυριολεκτικῶς καὶ δὴ οἰκο-
νομικῶς καὶ δὲν ἐγνώριζα τί νὰ κάμω. Ὁμογενῆς πλοί-
αρχος τέλος μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἀναχωρεῖ μὲ τὸ ἀτμόπλοι-
όν του διὰ Σύρον καὶ προσεφέρθη νὰ μὲ παραλάβῃ μετὰ
τῶν υἱῶν μου ἔσπευσα ἐπομένως νὰ φορτώσω εἰς αὐτὸ
τὰ ἐργαλεῖα μου καὶ ἐπιβιασθῶ μετὰ τῶν υἱῶν μου
ἀλλὰ μόλις ἐξεκινήσαμεν μετέβαλεν ὁ πλοίαρχος γνώμην
καὶ μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θὰ ἀκολουθήσῃ γραμμὴν διὰ
Σύρον. Μὲ παρακλήσεις καὶ ἱκεσίας τὸν ἔπεισα νὸ προσ-
εγγίση τοῦλάχιστον εἰς Ἀγγλίαν καὶ μᾶς ἀφήσῃ ἐκεῖ.

“Όταν ἀπεβιβάσθημεν εἰς Ἀγγλίαν μετέβην εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Σταθάτου καὶ παρεκάλεσα τὸν ἀνεψιὸν του νὰ μᾶς ἐπιβιβάσῃ εἰς κανὲν ἀτιμόπλοϊόν των ἀναχωροῦν διὰ Πειραιᾶ, ὑπεσχέθη ὁ ἄνθρωπος εὐγενέστατα ὅτι θὰ πράξῃ τοῦτο, μετ’ ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἦλθεν εὐτυχῶς πλοῖον καὶ πράγματι ἐπεβιβάσθημεν αὐτοῦ μετὰ ὀκτὼ δὲ ἡμερῶν πλοῦν ἐφθάσαμεν εἰς Πειραιᾶ.

Ἐλλάς μου, μάνα μας γλυκειά κι’ εὐγενικιά! Ἀλλὰ καὶ χώρα εἰς τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτον ἦνθισε τὸ ὑπερήφανον καὶ ἀνδρικὸν τοῦ ἀθλητισμοῦ ἄνθος, τὸ ὁποῖον θὰ θάλλει ἐκεῖ αἰωνίως! Ἡ ἀθλιότης μου, ἡ δυστυχία μου, ἡ ἀπελπισία μου ἀπὸ τὴν ἀστοργίαν τῆς ξηνητείας, ὡς διὰ μαγείας ἐξηφανίσθησαν ἅμα ὡς ἐπάτησα τὸ ἱερὸν τῆς Ἑλλάδος ἔδαφος. Διότι Πειραιεὺς, Ἀθηναί, Πάτραι, Μεσολάγγιον, Ἀμαλιάς, Αἴγιον καὶ ἄλλαι μεγάλαι καὶ μικραὶ πόλεις τὰς ὁποίας ἔσπευσα ἅμα τῇ ἀφίξει μου νὰ ἐπισκεφθῶ οὐχὶ θεβαίως διὰ πρώτην φορὰν, με ὑπεδέχθησαν καὶ πάλιν με ἀνοικτὰς ἀγκάλας, ἐτίμησαν τὰς παραστάσεις μου καὶ μοῦ ἔδωσαν νέαν ζωὴν, νέας δυνάμεις, νέον σφοῖγος.

Ἐπέστρεψα ἐξ αὐτῶν εἰς Πειραιᾶ κατενθουσιασμένος καὶ ἀνακαινισμένος παραλαβὼν δὲ τοὺς υἱούς μου ἐξεκίνησα διὰ Σμύρνην. Ἀλλ’ ἡ μητρόπολις αὕτη τῆς Ἰωνίας ἡ ἄλλοτε ἄλλη αὕτη Ἑλλάς διήρχετο καιροὺς χαλεπούς. Ἦτο ἡ μετὰ τὸν ἀτυχῆ πόλεμον ἐποχὴ ἐκείνη σκληρᾶς δοκιμασίας διὰ τὸν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμόν, πρὸς ὃν περιφρονητικῶς ἠτένιζεν ἡ ἐπηρεμένη Τουρκικὴ ὀφρὺς. Εὗρομεν ὄθεν εἰς Σμύρνην θέατρον κατάλληλον διὰ παραστάσεις, τὴν «Ἀλάμβραν» ἀλλ’ ὁ Βαλῆς τῆς Σμύρνης μᾶς ἀπηγόρευσε νὰ κάμωμεν χρῆσιν τῶν κανονίων μας.

Ἄφοῦ λοιπὸν ἐδώσαμεν μερικὰς παραστάσεις ἔστειλα τὸν υἱὸν μου Γεώργιον μετὰ τῶν κανονίων εἰς Σουλινᾶν, παραλαβόντες δὲ μετὰ τοῦ ἐτέρου υἱοῦ μου Ἑλληνοσ τὰ ἐπίλοιπα ἐργαλεῖα μας ἀνεχωρήσαμεν καὶ ἡμεῖς κατόπιν διὰ Σουλινᾶν καὶ δώσαντες ἐκεῖ οἱ τρεῖς ὁμοῦ σειρὰν παραστάσεων ἐξηκολουθήσαμεν τὴν περιοδεῖαν μας ἀνὰ τὴν Ρουμανίαν ἐπισκεφθέντες τὸ Γαλάζιον καὶ τὴν Βραϊλαν. Ἐκεῖ δύο παλαισταὶ ὁ εἷς Ρουμάνος καὶ ὁ ἕτερος ἐκ Δοβρουτσᾶς ὀνομαζόμενος Ἰωάννης ἐζήτησαν νὰ παλαίσουν ὀρθῶς μετὰ τὸν υἱὸν μου Ἑλληνα καὶ ὁ δεῦτερος μετὰ ἐμέ. Ἦρχισε λοιπὸν ἡ πάλη μεταξὺ τοῦ Ρουμάνου καὶ τοῦ υἱοῦ μου Ἑλληνοσ. Οἱ Ρουμάνοι γνωρίζοντες τὴν μεγάλην σωματικὴν ρώμην τοῦ Ἑλληνοσ ἀπὸ τὴν ἄρσιν τῶν βαρῶν συνεβούλευσαν τὸν ὁμοεθνή των τί νὰ πράξῃ. Μόλις λοιπὸν ἐπλησίασαν ἀλλήλους ὄρμᾳ ὁ Ρουμάνος καὶ ἀρπάζει δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸν Ἑλληνα ἀπὸ τὸν λαιμὸν διὰ νὰ τὸν πνίξῃ. Εὐτυχῶς ἡ ρώμη καὶ ἀντοχὴ τοῦ υἱοῦ μου ἦτο μεγάλη ἐπομένως δὲν ἐστραγγαλίσθη οὐχ' ἦττον δὲν ἠννόει ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν λαιμὸν αὐτοῦ ὁ Ρουμάνος μέχρις οὗ ἕξαντληθείσης τῆς ὑπομονῆς μου ἐνῶ εὐρισκόμεν μεταξὺ τῶν θεατῶν ἐκραύγασα πρὸς τὸν Ρουμάνον. «Ἀνέλαβες νὰ στραγγαλίσης ἢ νὰ παλαίψῃς; Ἄν θὰ παλαίψῃς πάλειψε τίμια ὅπως παλεύουν οἱ ἄνθρωποι εἰδεμὴ θὰ σοῦ δώσω γροθιὰν ποῦ δὲν θὰ προλάβῃς νὰ φᾶς δευτέρη!» Ἀφῆκε τότε ἐκεῖνος τὸν Ἑλληνα καὶ τὸν ἔπιασε ἀπὸ ἄλλο μέρος τοῦ σώματος ἀλλ' ὁ υἱός μου καίτοι ἐλάμβανε τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός, διότι ἦτο ἡ πρώτη του πάλη εὐχερέστατα τὸν ὑψωσεν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του καὶ τὸν ἐβρόντησε κάτω. Ἦλθε τότε ἡ σειρὰ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἐκ Δοβρουτσᾶς παλαιστοῦ. Τὸν ἀφῆκα λοιπὸν καὶ μετὰ ἔπιασε ἀπεροσφη-

μένος δὲ ἀπὸ τὸν θυμὸν μου διὰ τὴν δολιότητα μεθ' ἧς προσεπάθησεν ὁ Ρουμάνος νὰ νικήσῃ τὸν υἱὸν μου Ἑλληνα, ἀφῆκα τὸν ἀντίπαλόν μου νὰ μὲ παλαίσῃ ἐπὶ ὄραν ἀσκετὴν χωρὶς νὰ κατορθώῃ νὰ μὲ κουνήσῃ. Αἴφνης ὁμως ἀντιληφθεὶς τὰς ἀόκνους προσπαθείας τοῦ ἀντιπάλου μου νὰ μὲ κουνήσῃ «συγγνώμην!» εἶπα εἰς τοὺς θεατὰς «εἶχα λησμονήσει ὅτι εὐρίσκομαι ἐν πάλλῃ» εἰπὼν δὲ εἰς τὸν ἀντίπαλόν μου «φίλε μου, τί γίνομαι αἰτία καὶ χάνεις τὴν ὄραν σου;» τὸν ἀρπάζω, τὸν ἀνυψῶ καὶ τὸν βροντῶ κάτω. Κάποιος Εὐστράτιος Γρηγορίου τὸν παρέλαβεν ἡμιμαίσθητον καὶ ἐπελήφθη τῆς θεραπείας του.

Ἐπισκεφθέντες μετὰ ταῦτα τὸ Γιούργεβον καὶ τὴν Κωνσταντζαν ἔνθα ἐδώσαμεν παραστάσεις ἀνεχωρήσαμεν διὰ Πειραιᾶ καὶ ὀλίγον μετὰ τὴν ἀφιξίν μας ὑπάνδρευσα τὴν θυγατέρα μου εἰς τὰς Ἀθήνας.

Μετ' ἀνάπαυσιν ἡμερῶν τινων ἔστειλα τὸν υἱὸν μου Γεώργιον εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ἐτοιμάσῃ θέατρον, μόλις δὲ ἔλαβα ἐπιστολὴν του παρέλαβα τὸν υἱὸν μου Ἑλληνα καὶ ἀναχωρήσαντες ἐφθάσαμεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1905.

Ἠρχίσασμεν λοιπὸν παραστάσεις εἰς τὸ θέατρον «Πυραμίδες» ἀφοῦ προηγουμένως ἐδημοσίευσα ὅτι δίδω ἀμοιβὴν πεντακοσίων φράγκων εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε σηκώσει τὰ βάρη μου καὶ παλαίσῃ μαζί μου. Κατὰ τὴν πρώτην λοιπὸν παράστασιν καθ' ἣν τὸ θέατρον δὲν ἐχωροῦσε τὸ συρρεῦσαν πλῆθος, ἀφοῦ ἔκαμα ἐγὼ δύο γυμνάσματα καὶ ὁ υἱός μου Ἑλληνα ἐσήκωσε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς βάρους ἐξήντα πέντε ὀκάδων εἶπα εἰς τοὺς θεατὰς ὅτι δίδω πεντακόσια φράγκα εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε σηκώσει τὸ

βάρος τοῦ υἱοῦ μου μὲ τὴν ἰδίαν ὅπως αὐτὸς στάσιν. Εἰς ἔν θεωρεῖον ὑπῆρχον πέντε ἀθληταὶ ἦτοι ὁ Ἴταλὸς Ἄντζελο, ὁ Αὐστριακὸς Ἀρθούρος, ὁ Ἑλλην Δημήτριος, ὁ Γάλλος Φρανσουά καὶ εἰς Αἰγύπτιος τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν ἐνθυμοῦμαι. Ἐξ αὐτῶν λοιπὸν ὁ Ἴταλὸς Ἄντζελο μόλις ἤκουσε τὴν πρόκλησιν ἔσπευσεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ ἀφοῦ εἶπεν εἰς τοὺς θεατὰς μὲ ὕφος πλῆρες κομπασμοῦ ὅτι αὐτὸ τὸ βάρος εἶναι γελοῖον καὶ θὰ τὸ σηκώσῃ σὰν ἄγερο μᾶς ἀπεκάλεσε καὶ ἡμᾶς γελοίους. «Πρόσεξε» ἀπήντησα «διότι ἂν δὲν σηκώσῃς τὸ βάρος θὰ σὲ διορθώσω» διατάξας δὲ τὸν υἱόν μου νὰ σηκώσῃ καὶ πάλιν τὸ βάρος καὶ ἀφοῦ οὗτος τὸ ἐσήκωσε δις κατ' ἐπανάληψιν καὶ τὸ ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, «κόπιασε» εἶπα εἰς τὸν Ἴταλὸν «ἀλλὰ θὰ τὸ σηκώσῃς μὲ τὸν ἴδιον τρόπον.» Πιάνει ὁ Ἴταλὸς τὸ βάρος ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ τὸ σηκώσῃ οὔτε κἂν μέχρι τῶν ὤμων του, δοκιμάζει ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου κάθε φοράν χειρότερα, ἐνῶ ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ τὸν γιουχαῖζῃ. Ἐζήτησε τότε παρ' ἐμοῦ νὰ τοῦ ἐπιτρέψω νὰ τὸ φέρῃ μὲ τὰ δύο του χέρια μέχρι τῶν ὤμων του καὶ ἔπειτα νὰ ἐξακολουθήσῃ μὲ τὸ ἓνα χέρι νὰ τὸ σηκώσῃ ἐπάνω. Ἔδωσα προθύμως τὴν συγκατάθεσίν μου εἰς τοῦτο καὶ ἀφοῦ ἔπιασε μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ βάρος καὶ κατόπιν πολλοῦ ἀγῶνος τὸ ἔφερε μέχρι τῶν ὤμων του προσεπάθει ὁ κατεργάρας ὄχι νὰ σηκώσῃ τὸ βάρος ὑψηλότερα ἀλλὰ νὰ κυρτώσῃ τὸ σῶμά του. Δυστυχῶς ὅμως δι' αὐτὸν τὰ νεῦρα τῶν χειρῶν του καὶ τῶν δακτύλων του εἶχον πλέον ἀποκάμει τὸ δὲ σίδηρον τοῦ ἔφυγεν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς μετὰ φοβεροῦ πατάγου καταθραῦσαν αὐτήν. Ἀντὶ λοιπὸν ὁ γενάδας νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν ἄτακτον, ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ ἐμὲ καὶ τοὺς θεατὰς οἱ ὅποιοι τὸν ἐσύριζαν, ἕως ὅτου

ἀπολέσας τὴν ὑπομονὴν τοῦ δίδω μίαν γροθιὰν κατὰ-
στηθα καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τὴν σκηνὴν συμπαρασύρας κατὰ
τὴν πτωσίν του καὶ ἓνα κάθισμα. Καὶ οἱ μὲν λοιποὶ
τέσσαρες παλαισταὶ ἔσπευσαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ μὲ
συνεχάρησαν ὃ δὲ Ἴταλὸς ἐτράπη εἰς ἄτακτον φυγὴν,
καθότι κάποιος νέος ἐκ Κρήτης Βασίλειος ὀνομαζόμενος
ἐξαγριωθεὶς διὰ τὴν θρασύτητά του τὸν ἐκυνήγησε μὲ
ἓνα πιστόλι νὰ τὸν πιστολίση.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐξηκολουθήσαμεν τὴν παράστασίν μας
ὃ δὲ λαὸς κατενεθουσιάσθη. Τὴν ἐπομένην ὃ τύπος ἔγρα-
ψε τὰ τοῦ ἐπεισοδίου πλέξας ἔγκωμμα δι' ἡμᾶς.

Ἀφοῦ ἐδώσαμεν δύο ἀκόμη παραστάσεις ἀνεχωρή-
σαμεν διὰ Καφρεξαγιατ, Μανσοῦραν, Τάνταν δώσαντες
παραστάσεις εἰς ὅλας τὰς πόλεις ταύτας καὶ κατελήξαμεν
εἰς τὸ Κάϊρον.

Ἐκεῖ ἐνῶ ἐδίδομεν παράστασιν εἰς τὸν κῆπον τῆς Ἐ-
σβεκίας ἔρχονται δύο παλαισταί, ὃ εἷς Γάλλος καὶ ὃ
ἕτερος Αἰγύπτιος ὀνόματι Νασίφ, ὃ τελευταῖος δὲ οὗτος
μοῦ εἶπεν εἰς ἐπήκοον τῶν θεατῶν. «Γράφεις καὶ ξαναγρά-
φεις προκαλῶν τὸν κόσμον νὰ σηκώσῃ τὰ βάρη σου.
Ὅσον καὶ ἂν δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ κόψω τὸ ψωμί σου
δὲν ἠμπορῶ ὅμως καὶ νὰ ἀφήσω τὸν κόσμον νὰ νομίζῃ
ὅτι σὲ φοβοῦμαι. Φέρε λοιπὸν τὰ βάρη σου νὰ τὰ πάρω
νὰ φύγω γιὰ νὰ ἡσυχάσῃς.» «Σήκωσε πρῶτα τοῦ υἱοῦ
μου τὸ βάρος» ἀπήντησα καὶ ἅμα τὸ κατορθώσης
βλέπομεν καὶ διὰ τὰ ἰδικά μου.» Βγάζει ἀμέ-
σως ὃ Νασίφ τὸ ὑποκάμισσόν του κάτωθεν τοῦ ὀποίου
ἔφερεν φανέλλαν τῆς γυμναστικῆς καὶ ἀρπάζει τὸ βάρος
τοῦ υἱοῦ μου. Προσπαθεῖ, προσπαθεῖ, ἀλλὰ παραπάνω
ἀπὸ τὴν μέσην του δὲν κατώρθωσε νὰ τὸ σηκώσῃ. Τοῦ

προσέφερα μετὰ ταῦτα τὰ εἴκοσιν ἔλαστικά διὰ νὰ τὰ τανύσῃ ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσεν οὔτε διὰ μίαν σπιθαμὴν. Καὶ ὁ μὲν Γάλλος ἰδὼν τὴν οἰκτρὰν ἀποτυχίαν τοῦ φίλου του ἔσπευσε νὰ ἐξαφανισθῇ, ὁ δὲ Αἰγύπτιος ἐρεθισθεὶς ἀπὸ τὸ γιουχαῖσμα καὶ τοὺς συριγμοὺς τῶν θεατῶν ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ ἡμᾶς καὶ τὴν θρησκείαν μας ἕως ὅτου ἔπεσεν ἢ αὐλαία καὶ ἀπεσύρθημεν μετὰ τοῦ υἱοῦ μου. Ἐνῶ ὅμως μετεβαίνομεν εἰς τὸ δωμάτιον διὰ νὰ ἐνδυθῶμεν ὁ Νασίφ ἀποθρασυνθεὶς ἀπὸ τὴν ὑπομονὴν μου ἔσπευσε κατόπιν μας ὑβρίζων καὶ ἀπειλῶν ὅτι θὰ μᾶς ἐξορίσει. Στραφεὶς τότε δίδω εἰς αὐτὸν μίαν γροθιὰν ἐπὶ τῆς ρινός, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα δύναται πᾶς τις νὰ τὸ συμπεράνῃ—καὶ τοῦ λέγω «πήγαινε τώρα καὶ βάλε τὰ δυνατά σου νὰ μᾶς ἐξορίσῃς!» Μόλις ἐνεδύθημεν διάφοροι ὁμογενεῖς ἔμποροι μᾶς παρέλαβον καὶ ᾠδήγησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἔνθα παρέθεσαν πρὸς τιμὴν μας γεῦμα.

Δώσαντες ἀκόμη δύο παραστάσεις ἀνεχωρήσαμεν διὰ Πόρτ Σαῖτ καὶ ἔπειτα διὰ Κύπρον περιελθόντες τὰς πόλεις Λάρνακα, Ἀμμόχωστον, Λευκωσίαν καὶ Λεμεσόσιν καὶ ἱκανοποιηθέντες ἐκ τῶν παραστάσεων τὰς ὁποίας ἐδώσαμεν εἰς ὅλας τὰς πόλεις ταύτας. Ἐκ Κύπρου ἀνεχωρήσαμεν δι' Ἀλεξάνδρειαν καὶ φθάσαντες ἐκεῖ αὐθιμερὸν ἀνεχωρήσαμεν διὰ Πειραιᾶ.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀφοῦ ἀνεπαύθην παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ μου ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἦλθεν ἐπιστολὴ ἐκ Ναυπλίου δι' ἧς προσεκαλούμην νὰ σπεύσω ἐκεῖ καὶ δώσω παραστάσεις. Ἀποστείλας ὅθεν ἐκεῖ τὸν υἱόν μου Γεώργιον διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ θέατρον ἀνεχώρησα μετ' ὀλίγον μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἕλληνοσ καὶ ἀφοῦ ἔδωσα ἐκεῖ σειρὰν παραστάσεων περιήλθομεν κατόπιν τὴν Τρίπολιν ἔνθα συνητή-

σαμεν πλείστους συγγενείς και ἐφιλοξενήθημεν παρ' αὐτῶν, τὰ Φιλιατρά, τοὺς Γαργαλιάνους, τὴν Κυπαρισσίαν, τὸν Μελιγαλᾶν, και τὰς Καλάμας. Εἰς ὅλας τὰς πόλεις και κομποπόλεις ταύτας τῇ αἰτήσῃ τῶν ὁμογενῶν ἐδώσαμεν παραστάσεις ἱκανοποιήσαντες αὐτοὺς και ἱκανοποιηθέντες πληρέστατα ὑπ' αὐτῶν και τέλος ἐπεστρέψαμεν εἰς Πειραιᾶ κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1906.

Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀνεπαύθην ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἦλθεν ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν γενέτειράν μου Κούταλιν, δι' ἧς προσεκαλούμην νὰ σπεύσω καθότι οἱ Τοῦρκοι θέλουν νὰ σφετερισθοῦν τὰ κτήματά μου. Ἀποχαιρετήσας ὄθεν τὴν οἰκογένειάν μου ἀνεχώρησα διὰ Κούταλιν θέσας τέρμα εἰς τὸ ἀθλητικόν μου και παλαιστικόν μου στάδιον. Σαράντα τέσσαρα χρόνια ἀθλητῆς και παλαιστής, γέρων πλέον τὴν ἡλικίαν και μὲ τοὺς υἱοὺς μου ἱκανοὺς νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον μου ἐπέισθην πλέον ὅτι μοῦ ἐπεβάλλετο νὰ ἀποσυρθῶ και ζήσω τὰς ὑπολοίπους τοῦ βίου μου ἡμέρας ἐν εἰρήνῃ. Ἀνεχώρησα ὄθεν ὡς και προλαβόντως ἀνέφερα διὰ Κούταλιν, οἱ δὲ υἱοί μου διὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὅπου εὐρίσκονται σήμερον, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ περιῆλθον τὴν ἐγγὺς Ἀνατολήν. Παράγονον ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἔχω καθότι ὅπου και ἂν μετέβησαν εἰς τὴν Ἀνατολήν και εἰς τὴν Ἀμερικὴν και ἐξ αὐτοπτῶν μαρτύρων και ἐξ ἐφημερίδων ἐπληροφορήθην ὅτι μεταχειριζόμενοι τὰ ἐργαλεῖά μου τὰ ὁποῖα ἔδωσα εἰς αὐτοὺς μαζί μὲ τὴν εὐχὴν μου και δίδοντες παραστάσεις και διαγωνιζόμενοι πρὸς ἄλλους ἀθλητὰς ἐτίμησαν πάντοτε τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Αἱ πληροφορίαι αὗται ἐγλύκαναν και γλυκαίνουν τὰ γηρατεῖά μου.

ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΜΟΥ

Ἐγκατασταθεὶς εἰς Κούταλιν ἔστειλα μετὰ παρέλευσιν ἕξ μηνῶν ἓνα συγγενῆ μου εἰς Πειραιᾶ, ὅστις καὶ παρέλαβε τὴν ἐπίλοιπον οἰκογένειάν μου, τὴν σύζυγόν μου δηλαδὴ καὶ τοὺς υἱούς μου Φραγκίσκον καὶ Ἀντόνιον καὶ ἔφερον αὐτοὺς εἰς Κούταλιν. Ἀποφασίσας νὰ ἐπιδοθῶ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων μου ἔκαμα αὐτὴν ἔργον μου, ἀλλ' ἠναγκάσθην νὰ ὑποβληθῶ εἰς πολλὰς δαπάνας καθότι οἱ εἰς οὓς εἶχα ἀναθέσει τὴν ἐπίβλεψιν καὶ καλλιέργειαν αὐτῶν τὰ μὲν χρήματα τὰ ὁποῖα ἔστειλα εἰς αὐτοὺς τὰ ἐσφετερίζοντο τὰ δὲ κτήματα τὰ ἄφηναν εἰς τὴν τύχην των μὴ περιμένοντες ὅτι θὰ ἐπιστρέψω ποτέ. Δύο λοιπὸν ὁλοκλήρων ἐτῶν ἐργασία καὶ ἐπιμέλεια ἐκ μέρους μου ἐχρειάσθη διὰ νὰ ἔλθουν τὰ κτήματα εἰς τὴν προτέραν των κατάστασιν. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ εὐρισκόμην εἰς τὰ κτήματα καὶ ἐτρώγαμεν μὲ τοὺς ἐργάτας μου κατὰ τὸ μεσημέρι βλέπω ἓνα ἄλογον πλησίον μᾶς σειρᾶς δένδρων συκῶν νὰ τρώγῃ καὶ ξεριζώνη κλήματα τῆς ἀμπέλου. Διέταξα ἓνα ἐργάτην νὰ τὸ διώξῃ ἐκείθεν πράγματι δὲ ἐσηκώθη οὗτος καὶ τὸ ἐκνήγησε μετὰ δὲ ταῦτα ἐκάθισε νὰ τελειώσῃ τὸ γεῦμά του. Ὅταν ἀπεφάγαμεν καὶ οἱ μὲν ἐργάται ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐργασίαν του ἕκαστος ἐγὼ δὲ ἀπεσύρθην διὰ νὰ ἀναπαυθῶ ὀλίγον, βλέπω καὶ πάλιν τὸ ἄλογον εἰς τὴν προτέραν θέσιν νὰ καταστρέφῃ τὰ κλήματα. Τοῦ ρίπτω μερικὰ λιθάρια διὰ νὰ τὸ ἐκδιώξω ἀλλ' αὐτὸ λὲς καὶ πραγματικῶς «ἀγρὸν ἠγόρασεν» ἕως ὅτου ἀγανακτήσας ἔσπευσα πρὸς τὸ μέρος ποῦ εὐρίσκετο διὰ νὰ τὸ ἐκδιώξω. Αὐτὸ ὅμως μόλις ἐπλησίασα σηκώνει τοὺς πόδας του διὰ νὰ μὲ λακτίσῃ διαφυγὼν δὲ ἐγὼ τὸ λάκτισμα τοῦ δίδω τρεῖς γροθιές εἰς τὸ

μέτωπον. Ἔπεσεν ἀμέσως τὸ ζῶον κάτω καὶ τὸ αἷμα ἤρχισε νὰ τρέχη ποταμηδὸν ἀπὸ τοὺς ρῶθωνάς του.

Μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας ἐπέστρεψα εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε πέσει μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εἶχε σταματήσει ἢ αἱμορραγία διὰ νὰ τὸ ἐκδιώξω ἀπὸ τὸ κτῆμα ἀλλὰ μετ' ἐκπλήξεώς μου εἶδα ὅτι τὸ ζῶον δὲν ἐκινεῖτο οὐδὲ ἐδεῖκνυε σημεῖα ζωῆς. Προφανῶς εἶχε τὸ δυστυχημένο ἀποθάνει ἀπὸ τῆς τρεῖς γροθιῶν ἀπὸ τῆς ὁποῖας ὅταν τοῦ τῆς ἔδωσα δὲν ἐφантаζόμην ὅτι θὰ ἀποθάνει. Ἐπὶ τέλους ἐπειδὴ δὲ τὰ γενόμενα οὐκ ἀπογίνονται τὸ ἔπιασα ἀπὸ τὴν οὐρὰν καὶ τὸ ἔσυρα εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν μέχρι τῆς παραλίας ἐκεῖ δὲ τὸ ἔδεσα ὀπισθεν τῆς λέμβου μου καὶ ἀφοῦ δι' αὐτῆς τὸ ἔφερα εἰς τὸ πέλαγος εἰς ἀρκετὴν ἀπὸ τῆς ἀκρογιαλιᾶς ἀπόστασιν τὸ ἀφήκα καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὸ κτῆμα.

Καὶ ἐπίστευσα μὲν ὅτι τὸ ζήτημα ἐτελείωσεν ἕως ἐκεῖ οἱ ἐργάται μου ὅμως τῶν ὁποίων ὁ θαυμασμὸς εἶχε κορυφωθῆ διὰ τὸ γεγονός ὅταν ἐσχόλασαν καὶ ἐπήγαν εἰς τὸ χωριό, μετέβησαν ἀπὸ καφφενείου εἰς καφφενεῖον καὶ διηγήθησαν τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς συγχωριανούς των ἕως ὅτου περιῆλθε τοῦτο εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἀλόγου ἑνὸς Τούρκου ἀπὸ τὸ χωριὸν τὸ ὀνομαζόμενον «Ἀράπηδες» ὁ ὁποῖος καὶ ἔσπευσε τὴν ἐπομένην εἰς τὸ κτῆμά μου καὶ μόλις μὲ εἶδε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ. Ἀπήντησα εἰς αὐτὸν ὅτι λυποῦμαι διὰ τὸ συμβάν, ἀλλ' ὅτι ἐπεχείρησα ἀπλῶς νὰ προστατεύσω τὸ κτῆμά μου ἐκδιώκων ἐκεῖθεν τὸ ἀλόγῳ του καὶ συνέβη ὅ,τι συνέβη. Αὐτὸς ὅμως ἀντὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅπως οὖν τὸ δίκαιόν μου καὶ νὰ ζητήσῃ συμβιβασμὸν τινα διὰ τὴν προσγενομένην εἰς αὐτὸν ὡς ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ ἀλόγου του ζημίαν,

ἤρχισε νὰ μὲ ὑβρίζῃ καὶ νὰ μὲ ἀπειλῇ, ἕως ὅτου ἀγριεύ-
σας καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπα: «Ἡ παῦσε νὰ ὑβρίζῃς ἢ σὲ κάμω
κ' ἐσένα σὰν τὸ ἄλογό σου!» Ἡ ἀπειλὴ αὕτη ἔσχε κατα-
πραϊντικὸν ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ Τούρκου ὁ ὁποῖος ἔπαυ-
σεν ἀμέσως νὰ ὑβρίζῃ καὶ μὲ τὰ συνήθη τοῖς Τούρκοις
«γιαβρούμ» καὶ «κουζούμ» καὶ πολὺ εὐγενέστερον τρόπον
ἀνέλαβε νὰ μὲ πείσῃ περὶ τῆς ζημίας τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπρο-
ξένησα. Διὰ νὰ ἀποφύγω λοιπὸν περαιτέρω περισπα-
σμοὺς καὶ δικαστήρια ἐμέτρησα εἰς αὐτὸν τὴν ἀξίαν τοῦ
ἄλόγου καὶ συνέστησα εἰς αὐτὸν νὰ καταστήσῃ τοὺς ὁμο-
εθνεῖς του προσεκτικοὺς νὰ μὴ ἀφήνουν τὰ ζῶα των καὶ
εἰσέρχονται εἰς τὰ κτήματά μου διότι θὰ πάθουν καὶ
αὐτὰ ὅ,τι ἔπαθε καὶ τὸ ἰδικόν του καὶ δὲν θὰ πληρώσω εἰς
αὐτοὺς καμμίαν ἀποζημίωσιν.. Φαίνεται ὅτι τὸ δυσάρε-
στον αὐτὸ συμβὰν ἔσχε καὶ τὰ εὐχάριστά του ἀποτελέ-
σματα διότι οἱ Τούρκοι γείτονες ἔκτοτε δὲν ἀφήκαν ζῶα
των νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰ κτήματά μου πρᾶγμα τὸ ὁποῖον
τακτικὰ συνέβαινε πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἄλόγου ἐκείνου.

Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινων βλέπω μερικὰ σπογ-
αλιυτικὰ πλοιάρια νὰ ἀγκυροβολοῦν πλησίον τῶν κτημά-
των μου, μετ' ὀλίγον δὲ τοὺς σπογγαλιεῖς νὰ ἔλθουν πρὸς
ἐμὲ καὶ μοῦ ζητήσουν νερὸν καὶ ὀλίγο ξύδι. Τοὺς ἐρωτῶ
ἀπὸ ποῦ εἶναι καὶ μοῦ ἀπαντοῦν ὅτι εἶναι Καλύμνιοι καὶ
ἦλθον νὰ ἀλιεύσουν σπόγγους εἰς τὰ παράλια μας. Ἐδω-
σα εἰς αὐτοὺς ὅσον νερὸν ἤθελαν καθὼς καὶ ξύδι, συνά-
μα δὲ μίαν στάμναν κρασί καὶ ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τῆς
Καλύμνου ὁσάκις ἐπεσκέφθη τὴν νῆσόν των κατὰ τὰ ἔτη
τοῦ ἀθλητικοῦ μου βίου πάντοτε μὲ ἐπεριποιήθησαν ἐ-
δήλωσα εἰς τοὺς Καλυμνίους τούτους σπογγαλιεῖς ὅτι
εἶμαι ὁ Παναγῆς Κουταλιανὸς περνών τὰ γηρατεῖά μου
εἰς τὴν γενέτειράν μου καὶ ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ πράξω

ὅτι δήποτε ὑπὲρ αὐτῶν. Ὑπερεχάρησαν ἐκεῖνοι καὶ σπεύσαντες εἰς τὰ πλοιάριά των ἐπέστρεψαν μετ' ὀλίγον φέροντες ἀστακούς καὶ ὀκταπόδια τὰ ὁποῖα ἐψήσαμεν καὶ τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν καὶ τοῦ θαυμασίου οἴνου μου δι-εσκεδάσαμεν ἐπὶ ἕξι ὥρας.

Περὶ τὸ ἡλιοβασιλεμμα—ἦτο ἡμέρα Σάββατον—ἀφοῦ ἀνεχώρησαν οἱ σπογγαλιεῖς ἐσχόλασα τοὺς ἐργάτας μου καὶ ἐπειδὴ κατόπιν τοῦ φαγοποτίου δὲν εἶχα ὄρεξιν νὰ λογαριάζω ἡμερομίσθια καὶ κάμω πληρωμὰς εἶπα εἰς αὐτοὺς νὰ ἔλθουν τὴν ἐπαύριον Κυριακὴν εἰς τὸ σπῆτι νὰ τοὺς πληρώσω ποῦ θὰ ἔχω καὶ ἡσυχώτερο κεφάλι. Εἰς τῶν ἐργατῶν θελήσας νὰ ἀστερευθῆ μοῦ λέγει εἰς ἀπάντησιν «Ἄχ, ἀφεντικό, ἐγέρασες πιά γιὰ καλὰ καὶ δὲν ἀντέχεις σὲ τίποτα!» «Ποῖος ἐγέρασε μωρέ;» ἀπαντῶ ἠλεκτρισθεῖς ἀπὸ τοὺς λόγους του εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην εὐθυμίας εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμην. «Νὰ σᾶς προτείνω κᾶτι τι» εἶπα ἀποτεινόμενος εἰς ὅλους «θὰ δεχθῆτε;» «Σὰν τί;» ἀπεκρίθησαν τινὲς ἐξ αὐτῶν μετὰ περιεργείας. «Νὰ» εἶπα «ἐγὼ ὅπως λέτε ἐγέρασα. Ἔσεῖς εἴσθε δεκαπέντε καὶ ὅλοι νέοι. Νὰ δέσω λοιπὸν τὴ μέση μου μὲ ἓνα σχοινί, νὰ τὸ πιάσετε ὅλοι σας καὶ νὰ τραβᾶτε. Ἐὰν κατορθώσετε νὰ μὲ τραβήξετε δύο βήματα ἔμπρὸς θὰ σᾶς πληρῶνω τὰ μεροκάματα τῆς ἑβδομάδος διπλά. Ἐὰν ὅμως δὲν τὸ κατορθώσετε νὰ χάνετε τὰ μεροκάματά σας.» «Ἐμπρὸς! ἔμπρὸς» ἀπήνησαν ὅλοι προθυμότερα μετ' ὀλίγα δὲ λεπτὰ ἐτραβοῦσαν καὶ ἐτραβοῦσαν τὸ σχοινὶ μὲ τὸ ὁποῖον εἶχα δεμένην τὴν μέσην μου χωρὶς νὰ κατορθόνουν νὰ μὲ πάρουν οὔτε ἓνα βῆμα. Σημειωτέον ὅτι διαρκοῦντος τοῦ γυμνάσματος τὰ πόδια μου εἶχαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον χωθῆ ἔντος τῆς ἄμμου μέχρι γονάτων. Παρεδέχθησαν τέλος ἅτι ἔχασαν τὸ

στοίχημα ἀλλὰ καὶ ἤρχισαν νὰ ἀλληλοτρῶγονται διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἡμερομισθίων των ἐπιρρίπτοντες τὴν εὐθύνην διὰ τὸ στοίχημα ὃ εἷς εἰς τὸν ἄλλον μέχρις οὗ ὅταν εἶδα ὅτι ἐπέκειτο σύγκρουσις μεταξύ των εἶπα εἰς αὐτούς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχα ἀρχῆθεν εἰς τὸν νοῦν μου νὰ πράξω ἐὰν κερδίσω, ὅτι δηλαδὴ νὰ ἔλθουν τὴν ἐπαύριον νὰ πληρωθοῦν τὰ ἡμερομισθία των τὰ ὁποῖα δὲν εἶχα καμμίαν πρόθεσιν νὰ κρατήσω καθότι ἐστοιχημάτισα ἀπλῶς διὰ νὰ τοὺς ἀποδείξω ὅτι ὅσον καὶ ἂν ἐγήρασα πάλιν κάμω διὰ δεκαπέντε ὥσάν αὐτούς.

Καὶ τώρα θὰ διηγηθῶ ἐν τελευταῖον ἐπεισόδιον μηδεμίαν σχέσιν ἔχον μὲ τὸν ἀθλητισμόν, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἔσχε σοβαρὰς συνεπειὰς ἐπὶ τῆς ὑγείας μου.

“Ὅσοι τῶν ἀναγνωστῶν μου εἶναι Θωμαῖδες ἐὰν ὑπέθεσαν ὅτι μέχρις ἐδῶ ἔγραφα μυθιστόρημα καὶ ὄχι αὐτοβιογραφίαν ὅταν ἀναγνώσουν τὰ τοῦ ἐπεισοδίου ὅπερ ἀφηγοῦμαι κατωτέρω θὰ εἶπουν ἀσφαλῶς ὅτι γράφω παραμύθι τῆς Χαλιμᾶς. Διότι τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τόσον πολὺ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν κύκλον τοῦ φυσικοῦ ὥστε νὰ καταντᾷ ἀπίστευτον. Καὶ ὅμως εἶναι γεγονός. Γεγονὸς κατὰ τὸ ὁποῖον ἔβλεπα μὲ τὰ μάτια μου καὶ ἤκουα μὲ τ’ αὐτιά μου καὶ ἔπιανα μὲ τὰ χέρια μου. Ἄλλὰ διὰ νὰ μὴ ἐξαντλῶ τὴν ὑπομονὴν τῶν ἀναγνωστῶν μου ἰδοὺ αὐτὸ ὅπως ἀκριβῶς ἔγεινεν.

Ἡ ἡλιοβασίλευμα καὶ ἐκαθήμεν ἀναπαυόμενος ἔξωθεν τοῦ οἰκίσκου τοῦ κτήματός μου. Αἶφνης ἀκούω κλαυθμηρισμούς θρέβους. «Μπαῶ» εἶπα μὲ τὸν νοῦν μου «ποῖα γυναῖκα μὲ τὸ μωρὸ τῆς νὰ ἔρχεται τέτοιαν ὥρα;» Ἐπερίμενα ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἐρευνῶν διὰ τοῦ βλέμματός τὰ πέριξ ἀλλ’ οὔτε γυναῖκα οὔτε μωρὸ ἐφάνη.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν πάλιν κατὰ τὸ ἡλιοβασιλεμμα μόλις εἶχα ἀπολύσει τοὺς ἐργάτας καὶ κατεγινόμενη εἰς τὸ νὰ συνάξω μερικά γεωργικὰ ἐργαλεῖα διεσκορπισμένα ἀκούω καὶ πάλιν τὸν ἴδιον κλαυθμηρισμὸν βρέφους τὸν ὁποῖον εἶχα ἀκούσει τὴν προηγουμένην ἡμέραν κατὰ τὴν ἰδίαν ὥραν. Ἀφήνω ἀμέσως τὰ ἐργαλεῖα καὶ σπεύδω εἰς ἀναζήτησιν τοῦ κλαυθμηρίζοντος βρέφους. Τὸ ἀνακαλύπτω ἐντὸς ὀλίγου μόνο του ριχμένο ἐκεῖ εἰς τὸ ἀκρογιάλι. Τὸ πέρνω ἀμέσως εἰς τὴν ἀγκάλην μου καὶ ἤρχισα νὰ ἀναβαίνω ἐν μικρὸν ὕψωμα διευθυνόμενος πρὸς τὸν οἰκίσκον. Αἶφνης στρέψας τὸ βλέμμα μου ἐκ συμπαθείας καὶ περιεργείας μαζὺ διὰ νὰ ἴδω τὸ πρόσωπόν του βλέπω μετ' ἐκπλήξεως τὸ βρέφος ὀλόκληρον νὰ μεγαλόνῃ διαρκῶς, νὰ τοῦ φυτρῶνουν δόντια καὶ μουστάκια, νὰ μὲ ἀτενίζῃ μὲ βλέμμα πλήρες εἰρωνίας διὰ τῶν μεγάλων του ὀφθαλμῶν, νὰ γελᾷ καὶ νὰ μὲ περιπαίζῃ μὲ τὴν γλῶσσάν του. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶχα φθάσει εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψώματος ὡς ἀστραπὴ δὲ διῆλθε τοῦ νοῦ μου ἡ ἰδέα ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐκρατοῦσα δὲν ἦτο βρέφος ἀλλὰ διάβολος. Τὸ ἐξεσφενδόνισα λοιπὸν αὐθωρεὶ ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὸ ἴδω νὰ πίπτῃ ἐξηφανίσθη ὡς διὰ μαγείας. Ἐσταυροκοπήθην ἀμέσως ἔντρομος καὶ ἐξεκίνησα διὰ τὸν οἰκίσκον μόλις ὅμως ἐξεκίνησα μία φοβερὰ λάμψις ἦλθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ κατόπιν ταύτης θάμβος εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἔβλεπα ἀρκετὰ νὰ περιπατῶ ὄρθιος καὶ ἠναγκάσθην νὰ μεταβῶ εἰς τὸν οἰκίσκον ἀρκουδίζων. Τὴν ἐπομένην ἐκάλεσα ἱερέα καὶ ἔκαμεν ἁγιασμὸν εἰς ὅλα τὰ κτήματά μου τῇ συμβουλῇ δὲ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μου ἐβάπτισα ἓνα κοριτσάκι δώσας εἰς αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς μου. >

Ἀὐτὸ εἶναι τὸ ἐπεισόδιον διὰ τὸ ὁποῖον πολλοὶ βε-

βαίως θὰ μειδιάσουν εἰρωνικῶς. Ἐγένετο πράγματι ἡ μου ἐφάνη ὅτι ἔγινεν; Εἶναι ὀφθαλμαπάτη; εἶναι φάντασμα; εἶναι ἐξωτικόν; Ὑπάρχουν τοιαῦτα πράγματα; γίνονται τοιαῦτα πράγματα; Ἴδου ἐρωτήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀδυνατῶ νὰ ἀπαντήσω, ἀφήνων αὐτὰ εἰς τοὺς φυσιολόγους, ψυχολόγους, δαιμονολόγους μεταφυσικοὺς πνευματιστὰς καὶ ἄλλους τοιοῦτους εἰδικοὺς εἰς τὰ φυσικὰ καὶ τὰ ἀόρατα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀφηγοῦμαι ὅτι εἶδα τὸ εἶδα, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἐὰν ὅμως ἐγένετο δὲν γνωρίζω. Γνωρίζω ὅμως —καὶ εἰς τοῦτο ὑπάρχουν μάρτυρες ἀψευδεῖς ὅπως ὑπάρχουν διὰ τὰ γεγονότα τῆς ἀθλητικῆς μου δράσεως—γνωρίζω λέγω ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐπεισοδίου ἐκείνου, ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἤρχισα νὰ χάνω τὴν ὄρασίν μου, ἕως ὅτου ἐν διαστήματι δύο ἐτῶν ἐτυφλώθην ὀλοτελῶς ὁπότε μὲ μετέφεραν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅπου οἱ ὀφθαλμολόγοι μου ἔκαμαν ἐγχείρησιν. Καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐπανῆλθεν ἡ ὄρασις καὶ ἐδόξασα τὸν Ὑψιστον ὅτι ἐπανεῖδον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ὁ ἄλλος ὅμως ὀφθαλμὸς μου ἔμεινε διὰ παντὸς ἀνίατος.

Ἐπανελθὼν μετὰ τὴν ἐγχείρησιν εἰς τὴν Κούταλιν ἤρχισα καὶ πάλιν τὸν πρότερον βίον μου ξεκινῶν δηλαδὴ κάθε πρωτὶ ἀπὸ τὸ σπῆτί μου καὶ μὲ τὴν μικρὰν λέμβον μου μεταβαίνων εἰς τὰ κτήματά μου εἰς ἀπόστασιν τριῶν μιλίων, ὅταν δὲ ὁ καιρὸς ἦτο ἀκατάστατος πέρνων ὑπὸ μάλης τὴν λέμβον καὶ τοποθετῶν αὐτὴν μακρὰν τῆς παραλίας, τὸ βράδυ δὲ πάλιν ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκογένειάν μου.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ συνέπειαι μεγάλων τινῶν καὶ ἐκτάκτων γεγονότων ὅπως ἡ ἀνακέρυξις τοῦ συντάγ-

ματος ἐν Τουρκίᾳ καὶ οἱ Βαλκανικοὶ πόλεμοι ἐτάραξαν κάπως τὴν γαλήνην καὶ ἡρεμίαν τῶν μερῶν μας οὐχ ἦτον ἐβελτιώθησαν καὶ πάλιν αἱ περιστάσεις καὶ ὁ οὐρανός μας ἤρχισε νὰ γίνεται αἶθριος εὐλόγως ὄθεν ἤλπιζα ὅτι θὰ κατορθώσω νὰ ζήσω ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ μέχρι τέλους τὰς ἐναπολειπομένας εἰς ἐμὲ ἡμέρας. Ἡ αἰφνηδίως ὅμως ἐκραγεῖσα πυρκαϊὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ ἡ εἰς αὐτὸν εἴσοδος τῆς Τουρκίας ἔφερον ἀναστάτωσιν τῶν ὄρων καὶ τῶν συνθηκῶν καθ' ὅλην τὴν Ἀυτοκρατορίαν διωγμούς δὲ ἰδίᾳ καὶ ἐκπατρισμούς τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου. Ἡ φοβερὰ λαίλαψ συμπαρέσυρε καὶ ἐμὲ στερηθέντα τῶν ἀγαθῶν τῆς εἰρηνικῆς καὶ ἐρημιτικῆς ζωῆς μου Κύριος δὲ οἶδε τί τέξεται ἡ ἐπιούσα.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, καίτοι δεινοπαθῶ τὴν στιγμήν ταύτην, δὲν λησμονῶ ὅτι τὸ ψωμί μου τὸ ἔχω φαγωμένο, ἐπομένως εὐχομαι ἐκ καρδίας νὰ σκέπη καὶ διαφυλάττη ὁ Ὑψιστος ἀπὸ τῆς ἀπειλουμένης καταστροφῆς καὶ ἐξοντώσεως ἄλλα τρυφερότερα Του πλάσματα. Τὸ κατ' ἐμὲ εἶμαι ἔτοιμος καὶ διὰ χειρότερα ἀκόμη. Τοὺς ἐχθρούς μου καὶ τοὺς ὅπωςδήποτε βλάψαντάς με πρὸ καιροῦ πολλοῦ ἔχω συγχωρήσει, ὄχι ἀπλῶς ἐκ Χριστιανικοῦ καθήκοντος οὔτε καὶ διὰ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν ἡλικίαν ποῦ εὐρίσκομαι αἱ ὀρμαὶ καὶ τὰ πάθη σβύνονται αὐτομάτως. Ἐσυγχώρησα τοὺς ὀλίγους ἐκείνους ὁμογενεῖς οἱ ὁποῖοι εἴτε ἐκ φθόνου εἴτε ἐκ συμφέροντος, εἴτε ἐξ ἄλλου τινὸς κινούμενοι μὲ ἠδίκησαν ἢ μὲ ἔβλαψαν ἢ μᾶλλον οὐδέποτε ἐμνησικακήσα κατ' αὐτῶν διὰ τὸν λόγον ὅτι τοσαύτη εἶναι ἡ στοργή, ἡ ἀγάπη, καὶ ἡ ἐκτίμησις τὴν ὁποίαν ἡ φυλὴ μου, ἡ εὐγενὴς καὶ ἔνδοξος Ἑλληνικὴ φυλὴ εἰς τὴν ὁποίαν δοξάζω τὸν Ὑψιστον ὅτι ἀνήκω,

μοι ἔδειξε καὶ μοι ἐπεδαψίλευσεν ὥστε ἡ πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνη μου ἦτις ἐπλήρου καὶ πληροῖ τὴν καρδίαν μου δὲν ἀφῆκε τόπον διὰ νὰ ριζώσῃ μῖσος ἢ πόθος ἐκδικήσως κατ' οὐδενός. Εἰς τὴν Βόρειον καὶ Νότιον Ἀμερικὴν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, εἰς τὴν Ἑλευθέραν Ἑλλάδα εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὴν Τουρκίαν, εἰς τὴν Ρουμανίαν, εἰς τὴν Ρωσσίαν, παντοῦ τέλος ὅπου ἐπεσκέφθην ὁμογενεῖς ἠγαπήθην παρ' αὐτῶν, ἐξετιμήθην, ὑπεστηρίχθην. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου διὰ τὴν δράσιν μου γραφέντα καὶ τὰ ποιήματα ἅτινα εἰς ὅλας τὰς χώρας ταύτας παρ' ὁμογενῶν ἐγράφησαν πρὸς τιμὴν μου, ἐὰν ἤθελα ἐκδώσει θὰ ἐπλήρουν τόμους ὀλοκλήρους. Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἐξετιμήθην ὀλιγώτερον ὑπὸ τῶν ξένων, ἀλλ' ὑπῆρξαν καὶ περιστάσεις τοῦ πλήρους περιπετειῶν βίου μου καθ' ἃς ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀθλητικοῦ μου γοήτρου ὅπερ οὐδέποτε ἔπασεν, ἠτύχησα, ἐδυστύχησα, ἀπληρίσθην. Εἰς τὰς χαλεπὰς ἐκείνας περιστάσεις, τῆς φυλῆς μου καὶ ὄχι τῶν ξένων, τὴν ἀγκάλην εὐρῆκα ἀνοικτὴν νὰ μὲ περιθάλλῃ, νὰ μὲ ἀναζωογονήσῃ νὰ μοῦ δώσῃ νέας δυνάμεις. Πῶς λοιπὸν νὰ μισήσω κανένα καὶ πῶς νὰ μνησικακήσω ἐναντίον οἰουδήποτε; Ἀπαξ λοιπὸν ἔτι ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐχθροὺς δὲν ἔχω.

ΜΙΑ ΕΞΗΓΗΣΙΣ

Διατὶ ἔγραψα τὴν παροῦσαν αὐτοβιογραφίαν; Ὅταν λέγω ἔγραψα ἐννοῶ ὅτι ὑπηγόρευσα εἰς διαφόρους φίλους μου γνωρίζοντας γραφὴν ὅσα μέχρι τοῦδε ἀνεγνώσατε τὰ δὲ χειρόγραφα ἔστειλα πρὸς τοὺς ἐν Νέα Ὑόρκῃ διαμένοντας υἱούς μου Γεώργιον καὶ Ἑλληνα μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ παραδώσουν αὐτὰ εἰς ἄνθρωπον εἰδικὸν γνω-

ρίζοντα νὰ γράφῃ βιβλία διὰ νὰ συντάξῃ τὸ βιβλίον εἰς τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὁποίαν γράφονται τὰ βιβλία χωρὶς ἐννοεῖται νὰ προσθέσῃ τίποτε μᾶλλον δὲ νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἐνόμιζεν ὅτι εἶναι περιττὰ καὶ κουράζουν τὸν ἀναγνώστην.

Ἐρωτῶ λοιπὸν καὶ πάλιν: Διατὶ ἔγραψα τὴν παροῦσαν αὐτοβιογραφίαν; Ἀπλούστατα διότι ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔπραξα καὶ τὰ ὁποῖα ὁμολογῶ ὅτι ἔπραξα καὶ ὄχι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα διάφοροι τερατολόγοι ἢ καλοθεληταὶ διέδωσαν ὅτι ἔπραξα. Ἐπιθυμῶ μὲ ἄλλους λόγους νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος τὴν ἀλήθειαν καὶ ὄχι μύθους ἀδεσπότους.

Τοὺς διαφόρους μύθους οἱ ὁποῖοι ἀναφορικῶς πρὸς ἐμὲ ἐκυκλοφόρησαν δὲν ἦτο θεβαίως δυνατόν νὰ μὴ ἀκούσω καὶ ἐγώ. Στενὸς μου φίλος, πλοίαρχος, κάποτε μοι διηγεῖτο ὅτι ἤκουσεν ἓνα τῶν ναυτῶν του διηγούμενον εἰς τοὺς συναδέλφους του ὅτι ὁ Παναγῆς δυσαρεστηθεὶς κάποτε μὲ τὴν μητέρα του ἐπῆρε μίαν μεγάλην ἄγκυραν πλοίου καὶ ἡ ἀδελφή του ἡ Διαλεκτὴ ἄλλην μίαν διότι συνεπάθει μὲ αὐτὸν καὶ μὲ τὰς δύο αὐτὰς ἀγκύρας οἱ δύο τοὺς ἐπῆγαν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς μητρός των καὶ ξερορίζωσαντες τὰ θεμέλια τοῦ σπητιοῦ τὸ ἐγκρέμισαν. Ἀκούσας τὴν τερατολογίαν ταύτην ὁ φίλος μου πλοίαρχος ἔσπευσε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ναύτην ποῦ τὸ ἤκουσεν αὐτό, ἀπεκρίθη δὲ ἐκεῖνος ὅτι τὸ ἐδιάβασε εἰς ἓνα βιβλιαράκι περὶ Κουταλιανοῦ ὅταν ἦτο εἰς τὴν πατρίδα του.

Καὶ εἶναι μὲν πιθανώτατον ὅτι ὁ ναύτης δὲν εἶχε διὰβάσει ποτὲ ἓνα τέτοιο βιβλιαράκι καὶ ἐψεύδετο ἀπλῶς ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν τερατολογίαν του. Ἀλλὰ ποῖος μοῦ λέγει ὅτι εἶναι ἀπίθανον μετὰ τὸν θάνατόν μου ἢ καὶ πρὸ

τούτου ἀκόμη νὰ ξεφυτρώσῃ καμμιά φυλλάδα ἢ φυλλάδιον περιγράφων δῆθεν τὰ κατορθώματά μου ἐν εἴδει μυστηρίων τοῦ Μπόσκου καὶ νὰ γράψῃ ὅτι δῆθεν ἐξερορίζωσα κάποτε τὴν Κούταλιν καὶ τὴν ἔκοψα εἰς τὸν ὄμιον διὰ νὰ τὴν μεταφέρω εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ὅτι ἐνῶ διηροχόμεν κολυμβῶν τὰ Δαρδανέλλια μὲ ἤρχισαν τὰ Τουρκικὰ φρούρια εἰς τὸ κανονίδι καὶ μὲ ἠνάγκασαν νὰ ἐπιστρέψω καὶ ἐπαναθέσω τὸ νησί εἰς τὴν θέσιν του.

Ἄλλοτε πάλιν διεδόθη ὅτι ἐπάλαισα μὲ ἓνα παλαίστην Τοῦρκον καὶ ἐνικήθην ἐκουσίως διότι μὲ ἐδωροδόκησαν εἶδα μάλιστα καὶ μίαν ἔντυπον ρίμαν ἐξιστοροῦσαν τὸ γεγονός. Εἰς τὴν ψυχὴν λοιπὸν τὴν ὁποίαν μέλλω νὰ παραδώσω ὀρκίζομαι ὅτι οὐδέποτε ἐνικήθην ἀκουσίως ἢ ἐκουσίως οὐδὲ ἦλθε ποτὲ ἡ πλάτη μου εἰς ἐπαφήν μὲ τὴν γῆν ἢ μὲ τὸ πάτωμα ὅσας φορὰς ἐπάλαισα μὲ ἄνθρωπον.

Κατόπιν τούτων καὶ πλείστων ἄλλων ἔχω ἄδικον μὲ τὸ νὰ φοβοῦμαι ὅτι ἡ δρᾶσίς μου ὡς παλαιστοῦ καὶ ἀθλητοῦ διὰ τῆς ὁποίας ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου προσεπάθησα νὰ τιμήσω τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἶναι πιθανὸν νὰ γείνη ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τερατολόγων καὶ μυθοποιῶν;

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἐπαναλαμβάνω, ἐγράφη ἡ παρούσα αὐτοβιογραφία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, Ἰανουάριος 1916

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΑΣΤΡΙΤΣΗ

“Όταν πρὸ μηνῶν τινων μοι ἐδόθησαν παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Κουταλιανοῦ τὰ χειρόγραφα τῆς αὐτοβιογραφίας τοῦ πατρός των ὅπως συντάξω ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τὸ παρὸν βιβλίον μετὰ προθυμίας ἀνέλαβα τὸ ἔργον.

Ἐτυχέ ποτε νὰ ἀκούσω ὁμογενῆ μεγαλέμπορον τῆς Τουρκίας νὰ ἐκφράζεται ὡς ἐξῆς περὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἀειμνήστου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Ἀβέρωφ πρὸς ἴδρυσιν σταδίου διὰ τοὺς προαναγγελθέντας τότε Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας:

—Κουταμάρα κι' αὐτὸς ὁ Χριστιανὸς, νὰ δώσει, λέγει, ὀλόκληρη περιουσία γιὰ νὰ γείνη μείντάνι νὰ παλεύουν οἱ μπεκληβάνηδες.

Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ σχολιάσω τοὺς λόγους τούτους τοῦ ὁμογενοῦς μεγαλεμπόρου. Θὰ ἀρκεσθῶ μόνον νὰ εἶπω ὅτι διὰ τοὺς ὁμοίους του ἢ ὑπῆρξε Κουταλιανὸς ἢ δὲν ὑπῆρξε τὸ ἴδιον κάμει.

Διὰ πάντα ὅμως Ἑλληνα ἄξιον τοῦ ὀνόματος Ἑλλήν τὸ ὄνομα τοῦ Παναγῆ Κουταλιανοῦ εἶναι ὄνομα ἄξιον πολλῆς τιμῆς καὶ τὸ ἔργον του εἶναι κολοσσιαῖον ἐθνικὸν ἔργον. Ἀπόγονοι φυλῆς ἢ ὅποια ἔσχε τοὺς Ἡρακλεῖς καὶ Θησσεῖς καὶ τόσους ἄλλους ἡμιθέους της, ἡμεῖς οἱ σημερινοὶ Ἑλλήνες εἶχαμεν ἀνάγκην, ἐδιψούσαμεν ἕνα Ἡρακλέα δικόν μας παρὰ τὴν πεζότητα τῆς ἐποχῆς μας. Τὸν ἠθέλαμεν ὡς ἕνα ἐπὶ πλέον πιστοποιητικὸν τῆς καταγωγῆς μας ἀπὸ τοὺς εὐκλεεῖς μας προγόνους. Καὶ ὁ Ἡρακλῆς μας ἦλθε. Τὸν ἐγέννησαν τὰ κύματα τῆς Ἑλ-

ληνικῆς θαλάσσης εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἠνδρώθη. Εἶναι υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος αὐτός, δι' ὅσους νοσταλγοῦν τὴν μυθολογικὴν ἐποχὴν. Ἄλλὰ δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν μυθολογίαν εἰς τὴν ὁποῖαν πολλὰ βεβαίως ὀφείλει ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης.

Εἶναι ὁ Νέος Ἡρακλῆς ὅπως τὸν ἐπεκάλεσεν ἡ ἔθνικὴ ψυχὴ, ἐπομένως Ἡρακλῆς μὲν ἀλλὰ σημερινός, ζωντανός, πραγματικός. Δὲν ἀνεγνώσαμεν περὶ αὐτοῦ, δὲν μᾶς ἐδίδαξαν περὶ αὐτοῦ, δὲν ἠκούσαμεν περὶ αὐτοῦ. Ὅταν ἔσχιζε τὴν τίγριν, ὅταν ἐφόνευε τὸν ταῦρον, ὅταν ἐλύγιζε τὰ σίδερα ἀπάνω εἰς τοὺς βραχίονάς του, ὅταν ἔρριπτε τὰ κανόνια του, ὅταν ἐξεσφενδόνιζε καὶ ἔρριπτε κάτω παλαιστάς τριπλασίους αὐτοῦ κατὰ τὸν ὄγκον, τὸν ἐβλέπαμεν μὲ τὰ μάτια μας. Ἦτο πραγματικός, ἀπτός, ζωντανός Ἡρακλῆς αὐτός καὶ ὄχι μυθολογικός.

Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἔδειξεν αὐτὸν μεθ' ὑπερφηφαναίας δικαίας εἰς τοὺς ξένους καὶ εἶπεν: «Ἴδου λοιπὸν ποῦ ἐλέγατε ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι πλέον ἐγὼ!» Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἔλαβεν ἐν ἀκόμῃ πιστοποιητικὸν της διὰ τοῦ Κουταλιανοῦ της.

Ἄλλὰ μὴ σταματᾷ ἐδῶ τὸ ἔθνικὸν ἔργον τοῦ Παναγῆ Κουταλιανοῦ; Τὸ ὄνομα «Κουταλιανός» καταντῆσαν νὰ σημαίνει γίγας, ἀήττητος, ἀκατάβλητος, ἀνδρειωμένος, ἐπὶ ἡμισυ περίπου αἰῶνα ἐνεψύχωνε καὶ ἠλέκτριζεν Ἑλληνας ὑποδούλους, Ἑλληνας ξενητευμένους, Ἑλληνας ἐν διασπορᾷ ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν κοντὰ τὸν Παρθενῶνα νὰ ἐμπνέη καὶ ἐμψυχῶνῃ αὐτοὺς οὔτε ἀνέπνεον τὴν ζεῖδωρον τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος αὔραν.

Πλείστοι τῶν Ἑλλήνων τούτων ἐὰν εἶδον ποτὲ κανόνια εἰς χεῖρας Ἑλληνοῦ καὶ ἂν ὠσφράνθησάν ποτε Ἑλληני-

κὴν πυρίτιδα, τοῦ Κουταλιανοῦ τὰ κανόνια εἶδαν, τῶν κανονιῶν του τὴν πυρίτιδα ὠσφράνθησαν. Καὶ ἐλησμόνησαν πρὸς στιγμὴν ἄλλοι τὴν σκαβιάν των καὶ ἄλλοι τὴν ξενητειάν των. Καὶ ἀνέπνευσαν. Καὶ εἶδον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των ὡς ἐν γλυκεῖ ὄνειρῳ ὅλον τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τῆς φυλῆς καὶ ὅλον τὸ εὐρὺ αὐτῆς μέλλον καὶ ἀνεζωογονήθησαν καὶ ἤλπισαν.

Ἡ κάθε κανονιά ἐκείνη τοῦ Κουταλιανοῦ ἀπετέλει διὰ τοὺς ὑποδούλους θεατὰς του διαμαρτυρίαν ἔντονον. βροντερὴν κατὰ τοῦ ἀπαισίου ζυγοῦ, κατὰ τῆς μαύρης σκλαβιάς καὶ ἐνεψύχωνε διὰ τὸ μέλλον. "Α! ἔχουν πολὺ μεγάλην σημασίαν μερικὰ ἀσήμαντα πράγματα καὶ δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς παρὰ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πατριωτικὴν διορατικότητα τοῦ Κουταλιανοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ γυμνάσιματος. Ἐπεσκέπτετο τοὺς Ἕλληνας τῆς Τουρκίας διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ ἔνδοξον παρελθὸν ἀλλ' ἐβάπτιζε συνάμα αὐτοὺς εἰς τὴν πυρίτιδα.

Οὐδόλως ὄθεν ἀξιὸν ἀπορίας ὅτι μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν πρὶν ἢ ἐπέλθῃ ἡ τρομοκρατικὴ ἐποχὴ εἰς τὴν Τουρκίαν αἱ εἰκόνες τοῦ Κουταλιανοῦ καταβάλλοντος τίγρεις καὶ ταύρους καὶ ἐκπυρσοκροτοῦντος τὰ κανόνια του ἦσαν ἀπαραίτητοι εἰς κάθε Ἑλληνικὸν Κέντρον.

Ἀπὸ αὐτὰς ἐγνώρισα ὅταν ἀκόμη ἦμην παιδί, τὸν Κουταλιανόν καὶ ἤρχισα νὰ ἐννοῶ διατί ἔλεγε καθένας ὅταν ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ ἔργον ὑπέριπτον τῶν σωματικῶν του δυνάμεων «Μὰ τί; Γιὰ Κουταλιανὸ μὲ πῆρες;»

Ὁ Ἡρακλῆς προφανῶς εἶχε λησμονηθῆ. Εἶχε παραχωρήσει τὴν θέσιν του εἰς τὸν Κουταλιανόν.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1916.

Γ. Π. ΚΑΣΤΡΙΤΣΗΣ

~~John Doe~~
~~John Doe~~
1/10/19
246

~~John Doe~~

Güyük r'n 15-10-30.

Imajino Imajino

Ἐπισημασθέντες ἵνα
ἐπισημασθῶμεν ἡμεῖς

ὡς ἡμεῖς ὡς ἡμεῖς
ἐπισημασθῶμεν ἡμεῖς

ἐπισημασθέντες ἵνα
ἐπισημασθῶμεν ἡμεῖς

Ἐπισημασθέντες ἵνα
ἐπισημασθῶμεν ἡμεῖς
ἐπισημασθέντες ἵνα
ἐπισημασθῶμεν ἡμεῖς

ἐπισημασθέντες ἵνα
ἐπισημασθῶμεν ἡμεῖς

Ἐκ Ἀθηνῶν 2ῆ γῆ
Ἰαννουαρίου 1927

Ἄντα

